ORIJENTALNI INSTITUT U SARAJEVU

Dr HAZIM ŠABANOVIĆ

KRAJIŠTE ISA-BEGA ISHAKOVIĆA
ZBIRNI KATASTARSKI POPIS IZ 1455. GODINE

UVOD, TURSKI TEKST, PREVOD I KOMENTARI

SARAJEVO
1964

ORIJENTALNI INSTITUT U SARAJEVU

MONUMENTA TURCICA
HISTORIAM SLAVORUM MERIDIONALIUM ILLUSTRANTIA

Tomus secundus

Serija II

DEFTERI

Knjiga 1

UREDNICI:

Dr B. Đurđev, N. Filipović, H. Hadžibegić i Dr H. Šabanović

Izdavač: Orijentalni institut Sarajevo.
Štampa: NP »Oslobođenje«, Sarajevo, Za štampariju P. Grinfelder.

Naslov originala

HICRI 859 TARIHLI
SURET-I DEFTER-I MÜCMEL-I VILÂYET-I YELEÇ VE IZVEÇAN VE HODIDIDE VE SENIÇA VE RAS VE ÜSKÜB VE KALKANDELEN ME'A TEVABI'IHA

SADRŽAJ

PREDGOVOR VII

BIBLIOGRAFIJA IX

UVOD

I Turske katastarske knjige XXI

II Popis krajišta Isa-bega Ishakovića XLVII

PREPIS SUMARNOG POPISA VILAJETA JELEČ, ZVEČAN, HODIDJED, SJENICA, RAS, SKOPLJE I KALKANDELEN (TETOVO) SA PODRUČJIMA KOJA IM PRIPADAJU 1

HASOVI ISA-BEGA ISHAKOVIĆA 3

Vilajeti Zvečan, Jeleč, Sjenica i Ras 3

Džemat vlaha Senica (Sjenice) 8

Nahija Senice (Sjenice) 8

Vilajet Nikšikler (Nikšići) 13

Vilajet Hodidide (Hodidjed) 14

Nahija Tilava 15

Vilajet Kalkandelen (Tetovo) 18

Vilajet Üsküb (Skoplje) 19

Nahija Kačaniklar (Kačanici) 19

Vukova oblast (Vilâyet-i V'lk) 22

TIMARI MUSTAHFIZA GRADA ZVEČANA 23

TIMARI EŠKINDŽIJA NAHIJE ZVEČANA 32

TIMARI EŠKINDŽIJA NAHIJE JELEČA 36

TIMARI MUSTAHFIZA GRADA JELEČA 52

TIMARI EŠKINDŽIJA VILAJETA NIKŠIĆA 58

TIMARI MUSTAHFIZA GRADA HODIDIDA (HODIDJED) . . 60

VILAJET KALKANDELEN (TETOVO) 67

VILAJET KALKANDELEN (TETOVO) 85

TIMARI MUSTAHFIZA GRADA SOBRI 95
VILAJET SKOPLJE (ÜSKÜB) 97
TIMARI EŠKINDŽIJA SKOPSKOG VILAJETA 105
RJEČNIK TERMINA 119
REGISTAR LIČNIH IMENA 147
REGISTAR GEOGRAFSKIH NAZIVA 157

Ovom knjigom Orijentalni institut u Sarajevu započinje izdavanje druge serije svoje zbirke MONUMENTA TURCICA koja je pokrenuta 1957. godine kada je izašla prva sveska prve serije pod naslovom ZAKONSKI SPOMENICI. Ova druga serija obuhvataće najstarije i najvažnije turske katastarske i druge popise jugoslavenskih zemalja.

Orijentalni institut mogao je nastaviti izdavanje zbirke MONUMENTA TURCICA zahvaljujući predusretljivosti Saveznog fonda za naučni rad, koji je preuzeo finansiranje ovog poduhvata.

Defter kojim započinje ova serija predstavlja najstariju tursku katastarsku knjigu naših zemalja čije je kopije posjedovao Institut u vrijeme pokretanja ove serije. Original ovog deftera nalazi se u Arhivu Predsjedništva vlade (Başbakanlık Arşivi) u Istanbulu pod br. Maliye 544, dok Orijentalni institut posjeduje mikrofilm toga deftera. Naknadnim istraživanjem pronađen je u istom arhivu jedan stariji turski katastarski popis naših zemalja. To je defter Maliye br. 12. Kako nam taj popis nije bio pristupačan u vrijeme pokretanja ove serije, to on nije mogao biti unesen u prvi plan i program rada na izdavanju ovih izvora.

Prema odluci redakcije ovaj se popis izdaje u originalu, sa kritičkim aparatom i u srpskohrvatskom prevodu, sa neophodnim komentarima. U Uvodu je učinjen pokušaj da se pruži opći uvid u turske katastarske knjige i riješe najvažniji problemi koje nameće njihovo korišćenje. Tekst je izdat prema fotokopijama koje su sravnjene sa originalom. Pri publikovanju turskog teksta težilo se da on bude što vjerniji originalu ne samo po sadržaju nego i u formalnom pogledu, da se da što približnija slika originala. Odstupanja su učinjena samo kod navođenja vojnih obaveza timarnika i kod reprodukovanja mariginalnih bilježaka. Nisam se upuštao u ispravljanje gramatičkih grešaka niti u ujednačavanje pravopisa. Dijakritičke tačke, koje su u ovom, kao i u drugim sličnim turskim spome-

nicima, u znatnoj mjeri ispuštene u ovom izdanju su pri dešifrovanju originala dodavate bez ikakvih obrazloženja. Samo u slučajevima gdje je postojala i najmanja sumnja u mogućnost drukčijeg dešifrovanja pojedinih toponima, stavljan je mali znak plusa (+), što znači da dotična ligatura nema nijedne dijakritičke tačke. Ako je bilo potrebno davao sam varijante naziva istih lokaliteta, iz drugih domaćih ili turskih izvora. Skraćenice su jednostavno razriješavane, a sijakatske brojke pretvarane u uobičajene i označene zvjezdicom.

U prevodu sam davao nazive mjesta u latiničnoj transkipciji, a zatim ih u zagradama razrješavao u odgovarajuće savremene oblike. U napomenama sam vršio ubikaciju lokaliteta i davao neophodnu interpretaciju onih mjesta koja bi bukvalnim prevodom ostala nejasna. U rječniku termina naročito je obraćena pažnja na manje poznate termine i ona njihova značenja u kojima se oni javljaju u ovom spomeniku.

Istorijsko-geografska karta područja koje obuhvata ovaj popis biće data uz izdanje detaljnih popisa ovog područja.

Zahvaljujem kolegama Salihu Traki za pomoć pri reprodukovanju turskog teksta i Ahmetu Aličiću za pomoć pri čitanju korektura i izradi registara.

Dr Hazim ŠABANOVIĆ

BIBLIOGRAFIJA

I RUKOPISI

Istanbul, Başvekâlet Arşivi (dalje skraćeno BVA), Maliye br. 12. Pojedinačni, detaljni popis carskih hasova u vilajetima Zvečanu i Nikšićima i hasova velikog vezira i rumelijskog beglerbega u vilajetima: Skoplju, Jeleču, oblasti Brankovića *Vilâyet-i Vılk)* i u vilajetu Bistrici (prizrenskoj), a zatim detaljan popis skopskog i tetovskog vilajeta. Taj defter nije datiran, ali sam utvrdio da je nastao u vrijeme od maja 1453. do maja 1455. godine, a najvjerovatnije u martu i aprilu 1455. godine.

Istanbul, BVA, Maliye br. 2 m. Pojedinačni popis tzv. oblasti Brankovića *(Vilâyet-i Vılk* kasniji Vučitrnski sandžak) koji je završen u prvoj dekadi redžepa 859. = 17—26. juna 1455. godine.

Istanbul, Belediye kütüphanesi, Cevdet Yazmaları br. 0 76. Zbirni, sumarni popis Bosanskog sandžaka započet početkom redžepa 872., a završen krajem ševvāla 873. (od 26. januara 1468. do 12. maja 1469. godine).

Istanbul, BVA, Tapu defteri br. 5. »Sancak-i vilâyet-i Hersek defteri«, detaljni popis Hercegovačkog sandžaka započet 1475, a završen u prvoj dekadi ramazana 882. = 7—16. decembra 1477. godine.

Istanbul, BVA, Tapu defteri br. 16. Pojedinačni popis Smederevskog sandžaka iz 1476/78. godine.

Istanbul, BVA, Tapu defteri br. 18. Sumarni popis Bosanskog sandžaka završen u prvoj dekadi džumada II 890. = 15—24. juna 1485. godine.

Istanbul, BVA, Tapu defteri br. 24. Detaljni popis Bosanskog sandžaka završen u prvoj dekadi ramazana 894. = 29. jula — 7. avgusta 1489. godine.

Istanbul, BVA, Tapu defteri br. 56. Defter-i mücmel-i liva-i Bosna, sumarni popis Bosanskog sandžaka završen u prvoj dekadi muharrema 922. = 5 — 14. februar 1516. godine.

Istanbul, BVA, Tapu defteri br. 1007. Pojedinačni popis Smederevskog sandžaka iz 1516. godine.

Istanbul, BVA, Tapu defteri br. 171. Sumarni popis Zvorničkog sandžaka. Nije datiran, ali je nastao prije 1519. godine.

Istanbul, BVA, Tapu defteri br. 135. Zbirni popis Smederevskog sandžaka iz 1521/23. godine.

Istanbul, BVA, Tapu defteri br. 144 i br. 1011. Pojedinačni popis vlaha (stočara) Smederevskog sandžaka iz 1528. godine.

Istanbul, BVA, Tapu defteri br. 978. Pojedinačni popis Smederevskog sandžaka iz 1528/30. godine.

Istanbul, BVA, Tapu defteri No 157. Detaljni popis Bosanskog sandžaka započet u prvoj dekadi rebī'a I 935. = 3 — 12. juna 1528, a završen u prvoj dekadi muharrema 937. = 25. avgusta — 3. septembra 1530. godine.

Istanbul, BVA, Tapu defteri br. 187. Pojedinačni popis Smederevskog sandžaka iz 1536. godine.

Istanbul, BVA, Tapu defteri br. 211. Defter-i mufassal-i liva-i Bosna, detaljni popis Bosanskog sandžaka započet u prvoj dekadi rebia I 947. = 6 — 15. jula 1540, a završen u drugoj dekadi zu'lhidždže 948. = 28. marta — 6. aprila 1542. godine

Istanbul, BVA, Tapu defteri br. 201. Sumarni popis Bosanskog sandžaka iz 1540/42. godine; to je idžmal-defter prethodnog detaljnog popisa br. 211.

Istanbul, BVA, Tapu defteri br. 243. Detaljni popis Požeškog sandžaka. Završen je 20. safera 952. = 3. marta 1545. godine.

Istanbul, BVA, Tapu defteri br. 437. Pojedinačni popis Sremskog sandžaka iz 1546. godine.

Istanbul, BVA, Tahrir defteri br. 260. Detaljni popis Zvorničkog sandžaka, završen posljednjeg dana redžepa 955. = 4. septembra 1548. godine.

Istanbul, BVA, Tapu defteri br. 316. Pojedinačni popis Smederevskog sandžaka iz 1560. godine.

Istanbul, BVA, Tapu defteri No 379. Detaljni popis Bosanskog sandžaka. Nema datuma, a nastao je poslije jula 1561. godine.

Istanbul, BVA, Tapu defteri br. 549. Pojedinačni popis Sremskog sandžaka iz 1566/7. godine.

Istanbul, BVA, Tapu defteri br. 415. Detaljni popis Bosanskog sandžaka. Nema datuma, a nastao je poslije januara 1575. godine.

II OBJAVLJENI IZVORI I LITERATURA

Алексић, А.: *Ибар од Рашке до Карановца.* Годишњица Николе Чупића III, 1879, 24—66.

Алексић, Јован: *Жупе у сливу реке Ибра у средњевековној српској држави.* Историски часопис САН V, Београд 1954, 333—344.

'Ālī: *Fatih zamanında akča ne idi?* Târîh-i 'Osmânî Encümen-i Mecmu'ası VII i VIII, br. 49—62, 1919—1921, Istanbul, 1923, str. 59—62.

Ali Čauš: *Rasprava Ali Čauša iz Sofije o timarskoj organizaciji u XVII stoljeću.* Izdanje i prevod H. Hadžibegić. GZM 1947, 139—205.

'Ālī Dževād: *Memāliki-i 'osmaniyyenin tārih ve coğrafya luğatı,* Istanbul 1313/1895—96.

'Ālī, Muṣṭafa, *Künhül-aḫbār, I—V,* Istanbul 1277—1285.

'Ali Seyyidī: *Resimli kamus-i 'osmānī.* Istanbul 1330 (1911/12).

Anhegger, R. — Inalcık, H.: *Kanūnnāme-i sultānī ber müceb-i 'örf-i 'osmānī.* Ankara 1956.

'Ārif, Mehmed: *Kanūnnāme-i Āl-i 'Osmān.* Tārīh-i 'Osmānī Encümen-i Mecmu'ası br. 13—19, Istanbul, 1912—1913.

'Āšikpašazāde; *Die altosmanische Chronik des 'Āšikpaşazāde,* auf Grund mehrerer neuentdeckten Handschriften von neuen herausgegeben von Friedrich Giese. Leipzig 1929.

'Aşikpaşazāde: *Tevārīh-i Āl-i 'Osmān.* Izdao Ali-bey. Istanbul 1332.

Atalay, B.: *Türk Büyükleri veya Türk Adları.* Ikinci Basım. Istanbul 1935.

'Ayni 'Ali: *Kavānīn-i Āl-i 'Osmān der hulāsa-i mezāmīn-i defter-i dīvān.* Izd. Ahmed Vefik-paše. Istanbul 1280/1864.

Babinger, F: *Die Aufzeichnungen des Genuesen Iacopo de Promontorio de Campis über des Osmanenstaat um 1475.* München 1957.

Babinger, Fr: *Die Geschichtsschreiber der Osmanen und ihre Werke.* Leipzig 1927.

Babinger, Franz: *Sultanische Urkunden zur Geschichte der osmanischen Wirtschaft und Staatverwaltung am Anfgang der Herrschaft Mehmeds II. des Eroberers.* I. Teil, München 1956.

Babinger, Fr: *Mehmed der Eroberer und seine Zeit.* München 1953.

Barkan, Ömer Lutfi: *Osmanlı Imperatorluğunda zirâî ekonominin hukûkî ve mâlî esasları. I. Kanunlar.* Istanbul 1943.

Barkan, Ö. L.: *Osmanlı imperatorluğunda bir iskân ve kolonizasyon metodu olarak sürgünler.* Iktisat Fakültesi Mecmuasi XIII, Istanbul 1953, 56—78.

Barkan Ö. L.: *Türkiye'de imperatorluk devirlerinin büyük nüfûs ve arazi tahrirleri ve Hakâna mahsus istatistik defterleri.* Istanbul Üniversitesi Iktisat Fakültesi Mecmuası knj. II, Istanbul 1940—1941, br. 1—2, 20—59 i 214—47.

Belleten, Türk Tarih Kurumu. Organ turskog istoriskog društva u Ankari 1937—

Bianchi T. X. i Kieffer, J. D.: *Dictionnaire turc-français,* 2. izd. Paris 1850.

Бошков, В. — Фетах, Исак: *Едно скопско вакуфнаме од XVI век.* Гласник на Институтот за национална историја, V, Скопје 1961, бр. 1.

Божић, Иван: *Дубровник и Турска у XIV и XV веку.* Београд 1952.

Брокијер, Бертрандон де ла: *Путовање преко мора* Београд 1950.

Çagatay, N.: *Osmanlı Imparatorluğunda reayâ'nin mirî arazide toprak tasarrufu ve intikal tarzları.* IV. Türk Tarih Kongresi, Ankara 10—14 Kasım 1948. Ankara 1952, 426—433.

Çagatay, N.: *Osmanlı Imparatorluğunda reaya'dan alınan vergi ve resimler.* Ankara Üniversitesi Dil ve Tarih Coğrafya Fakültesi Dergisi, V, 5, Ankara 1947, 483—511.

Çetintürk, S.: *Osmanlı Imparatorluğunda Yürük sinifi ve hukuki statüleri.* Ankara Üniversitesi Dil ve Tarih Coğrafya Fakültesi Dergisi II, 1, Ankara, 1943, 107—116.

Ћирковић, С.: *О најстаријим турским златницима.* Зборник радова Византолошког института V, Београд 1958, 71—75.

Ћоровић, Вл.: *Хисторија Босне.* Београд 1940.

Даничић, Ђуро: *Рјечник из књижевних старина српских.* I—III, 1863.

Дероко, А.: *Средњевековни градови у Србији, Црној Гори и Македонији.* Београд 1950.

Динић, Ј. Михајло: *Трг Дријева и околина у средњем веку.* Годишњица Николе Чупића, књига XLVII, Београд 1928, 109—147.

Динић, М.: *Дубровачка средњевековна караванска трговина.* Југославенски историски часопис III, 1937, св. 1—4.

Динић, Ј. М.: *Земље Херцега Св. Саве,* Београд 1940 = Глас САН 182.

Динић, М.: *Област Бранковића.* Прилози за књижевност, језик, историју и фолклор. Књ. XXVI, св. 1—2. Београд 1960, 5—29.

Динић, Ј. М.: *За историју рударства у средњевековној Србији и Босни,* I. део, Београд 1955, II део, Београд 1962.

Documenta Islamica inedita. Berlin 1952.

Dursun-beg, *Tārīh-i Ebūl-Fetḥ.* Izd. TOEM, br. 26—38, Istanbul 1930.

Džikija, S. S.: *Defter-i mufassal-i vilâyet-i Curcistan.* Tbilisi 1947.

Ђурђев, Бр.: *Два дефтера Црногорског санџака из времена Скендер-бега Црнојевића.* Записи XIII, Књ. XXIV, Цетиње 1940, 26—29.

Ђурђев, Бр.: *Нешто о влашким старјешинама под турском управом.* Гласник Земаљског музеја 1941, 49—67.

Ђурђев, Бр.: *Дефтери за Црногорски санџак из времена Скендер-бега Црнојевића.* ПОФ I—III, 1950—1953.

Ђурђев, Бр.: *О кнезовима под турском управом.* Историски часопис. Орган Историског института САН I, Београд 1948, 13—166.

Елезовић, Г.: *Скопски Исаковићи и Паша Јигит-бег.* Гласник Скопског ученог друштва XI, Скопље 1931.

Елезовић, Глиша: *Турски извори за историју Југословена.* Београд 1932. Прешт. из Братства XXVI.

Елезовић, Глиша: *Турски споменици.* Књ. I, св. 1, Београд 1940; св. 2. Београд 1952. Изд. САН, Зборник за источњачку историску и књижевну грађу књ. 1—2.

Enciklopedija Jugoslavije Zagreb 1955 —

Encyclopedie de l'Islam. Nouvelle edition. Leiden — Paris 1956 —

Enzyklopaedie des Islam, Leiden 1908—1938.

Evliya Čelebi: *Evlya Čelebi Siyatnamesi.* Istanbul 1314 (1896) — 1935.

Evliya Čelebi: *Putopis.* Odlomci o jugoslovenskim zemljama. Preveo, uvod i komentar napisao H. Šabanović, knj. I, Sarajevo 1954, knj. II, Sarajevo 1957.

Fekete, L.: *Die Siyāqat Schrift in der türkischen Finanzverwaltung.* I—II. Budapest 1955.

Fekete, L.: *Türk vergi tahrirleri.* (S mađarskog preveo Sadrettin Karatay). Belleten XI, 1947, 299—328.

Fekete, L.: *Az esztergomi szandzsák 1570. évi adóösszeírása.* Budapest 1934.

Feridun, Ahmed: *Munša'āt as-salātīn.* I, Istanbul 1264.

Filipović, Nedim: *Jedna carska zapovjed Bešaretu.* Glasnik Zemaljskog muzeja, N. s. III—IV, 1950, 285—294.

Filipović, Nedim: *Pogled na osmanski feudalizam (s posebnim obzirom na agrarne odnose).* Godišnjak Istoriskog društva Bosne i Hercegovine IV, 5—146.

Филиповић, С. М.: *Височка нахија.* СЕЗ XLIII, Насеља 25, Београд 1928.

Филиповић, С. М.: *Вогошћа и Биоча у Босни.* СЕЗ XLVI, Насеља 26, Београд 1930.

Flügel, Gustav: *Die arabischen, persischen und türkischen Handschriften der Kaiserlich-königlichen Hofbibliothek zu Wien.* Bd. II, Wien 1865.

Giese, F.: *Die geschichtlichen Grundlagen für die Stellung der christlichen Untertahnen in Osmanischen Reich,* Der Islam XIX, Berlin—Leipzig 1930, 264—277.

Giese, Friedrich: *Die altosmanischen anonymen Chroniken—Tewārīh-i Āl-i 'Osmān,* I. Text, Breslau 1922.

Gökbilgin, M. Tayyib: *XV—XVI asırlarda Edirne ve Paşa livası. Vakıflar-mülkler-mukataalar.* Istanbul 1952.

Gökbilgin, M. Tayyib: *Rumeli'de Yürükler, Tatarlar ve Evlâd-i Fâtihân.* Istanbul 1957.

Gökbilgin, M. Tayyib: *Kanuni Sultan Suleyman devri başlarında Rumeli Eyaleti, Livaları, Şehir ve Kasabaları.* Belleten XX, 1960, 247—294.

Грујић, М. Рад.: *Епархиска властелинства у средњевековној Србији.* Богословље г. VII, св. 2—3, Београд 1932.

Grujić, Radoslav: *Plemenski riječnik Ličko-krbavske županije.* Zbornik za narodni život i običaje Južnih Slovena XXI, Zagreb 1917, 273—364.

Hadžibegić, H.: *Kanun-nama sultana Sulejmana Zakonodavca.* Glasnik Zemaljskog muzeja. N. s. II, 1949/50, 295—381.

Hadžibegić, H.: *Džizja ili harač.* Prilozi za orijentalnu filologiju i istoriju jugoslavenskih naroda pod turskom vladavinom, III—IV, Sarajevo 1953, 55—135.

Хаџи-Васиљевић, J.: *Јужна Стара Србија.* Књ. I, Београд 1909.

Хаџи-Васиљевић, Јов.: *Скопље и његова околина.* Београд 1930.

Hammer, J.: *Des Osmanischen Reichs Staatsverfassung und Staatsverwaltung.* I—II, Wien 1815.

Hammer, Josef: *Geschichte des Osmanischen Reiches,* Pest 1. izd. I—X, 1828—1835, 2. izd. I—IV, 1834—1836.

Hinz, W.: *Islamische Masse und Gewichte umgerechnet ins metrische System.* Leiden 1955.

Илић, М. Рад.: *Ибар, антропогеографска проучавања.* СЕЗ VI, Насеља III, Београд 1905.

Inalcık, Halil: *Od cara Dušana do Osmanskog carstva.* POF III—IV, 1952—1953, 23—53.

Inalcık, Halil: *Fatih devri üzerinde tetkikler ve vesikalar.* I, Ankara 1954.

Inalcık, Halil: *Hicri 835 tarihli Sûret-i Defter-i Sancak-i Arvanid.* Ankara 1954. Türk Tarih Kurumu Yayınlarından, XIV Seri: Tahrir Defterleri No 1.

Inalcık, Halil: *Osmanlılar'da raiyyet rüsûmu.* Belleten XXIII, 1959, 575—608.

Islam Ansiklopedisi (tursko izdanje Enzyklopaedie des Islam, znatno prošireno i popravljeno). Izlazi u Istanbulu od 1940.

Историја народа Југославије, књ. II, Београд 1960.

Ивановић, Радомир: *Властелинство манастира Арханђела код Призрена*. Историски часопис САН VIII, Београд 1959, 209—253.

Ивић, Алекса: *Грађа за српску историску географију*. Гласник Географског друштва, Београд 1922, св. 7—8, стр. 197—207.

Jireček, K.: *Die Handelsstrassen und Bergwerke von Serbien und Bosnien während des Mittelalters*. Prag 1879.

Јиречек К. — Радонић, Ј.: *Историја Срба*. 2. изд. I—II, Београд 1952.

Jorga, N.: *Notes et éxtraite pour servir à l'histoire des croisades au XVe siècle*, Seconde serie, Paris 1899—1902.

Јовановић, Р.: *Катлановска Бања*. Гласник Скопског ученог друштва, књ. VI, Скопље 1929.

Kanuni i kanun-name. Monumenta Turcica I, 1, Sarajevo 1957.

Koçibey: *Koçibey risalesi*, izdao Ali Kemali Aksüt. Istanbul 1939.

Köprülüzade, M. F.: *Osmanlı kanunnameleri*. Milli Tetebbu'lar Mecmu'ası I, 1331, 49—112, 305—348, 497—544.

Kraelitz, F.: *Kānūnnāme Sultan Mehmeds des Eroberers*. MOG I, Wien 1921/22, 13—48.

Kraelitz, Friedrich: *Osmanische Urkunden in türkischer Sprache aus der zweiten Hälfte des 15. Jahrhunderts*. Ein Beitrag zur osmanischen Diplomatik. Wien 1922 = Sitzungsberichte der Akademie der Wissenschaften, Phil. hist. Klasse, 197 Bd., 3 Abt., Wien 1922.

Kremer, von Alfred: *Culturgeschichte des Orients unter den Chalifen*, I—II, Wien 1875.

Kuripešić, *Putopis kroz Bosnu, Srbiju, Bugarsku i Rumeliju 1530*. Preveo Đ. Pejanović, Sarajevo 1950.

Кънчов, В.: *Македония, Етнография и статистика*. София 1900.

Lutfi-paša, *Āsafnāma*, izdanje Alibeya. Istanbul.

Lutfi-paša: *Tevārīh-i Āl-i 'Osmān*. Izdao 'Ālī. Istanbul 1341.

Лутовац, Милосав: *Ибарски Колашин*. Антропогеографска испитивања, СЕЗ LXVII, Насеља 34, Београд 1954.

Маринковић, Влад.: *Речник-именик места краљевине Југославије*. Београд 1930.

Марковић, П.: *Средње Полимље и Потарје*. СЕЗ IV, Насеља I, Београд 1902.

Matković, P.: *Putovanja po Balkanskom Poluotoku XVI vieka*. Rad LXXXIV.

Mazalić, Đoko: *Travnik i Toričan,* Glasnik Zemaljskog muzeja u Sarajevu, 1948, 145—166.

Мазалић, Ђ.: *Краћи чланци и расправе.* ГЗМ, н. с. IV—V, Сарајево 1949/50, 215—242.

Mažuranić, Vladimir: *Prinosi za hrvatski pravnopovjesni riječnik.* Zagreb 1922, s dodacima Zagreb 1923.

Mélikoff-Sayar, Irène: *Le Destān d'Umūr Pacha (Düstūr-nāme-i Enverī).* (Bibliothèque byzantine, Documents, 2) Paris 1953.

Millî Tetebbu'lar Mecmu'ası, I, Istanbul 1331.

Миливојевић, С. Милош: *Дечанске хрисовуље.* Гласник Српског ученог друштва, друго одељење књ. XII, Београд 1880.

Mükrimin Halil, *Feridun-bey münšeāti.* TOEM br. 62—77, Istanbul 1336—1339.

Müneccimbaşı, Ahmed: *Saḥaiful-aḫbār.* tur. prevod od Nedima, sv. I—III, Istanbul 1285.

Недељковић, др. Бранислав: *Историја баштинске својине у новој Србији од краја 18. века до 1931.* Београд 1936.

Nedkoff, Boris Hristoff: *Die Ğizya Kopfsteuer im Osmanischen Reich mit besonderer Berücksichtigung von Bulgarien.* Leipzig 1942.

Neschri M., *Ğihānnümā — Die altosmanische Chronik des Mevlānā Mehmed Neschri.* Nach Vorarbeiten von Theodor Menzel herausgegeben von Franz Taeschner I, Leipzig 1951.

Neşrî, Mehmed: *Kitâb-i Cihan-nümâ — Neşrî tarihi.* Hazırlayan F. R. Unat — M. A. Köymen. I—II. Ankara 1949—1957.

Новаковић, Стојан: *Земљиште радње Немањине.* Годишњица Николе Чупића I, Београд 1877.

Новаковић, Ст.: *Хаџи Калфа или Ћатиб Челебија о Балканском Полуострву.* Споменик САН XVIII, 1892, 1—132.

Новаковић, С.: *С Мораве на Вардар 1886. Путне белешке.* Годишњица Николе Чупића, књ. XIII, Београд 1893.

Новаковић, С.: *Путничке белешке о Балканском полуострву XVII и XVIII века.* Годишњица Николе Чупића XVII, Београд 1897.

Новаковић, Ст.: *Законски споменици српских држава средњег века.* Београд 1912.

Новаковић, Стојан: *Село.* Глас САН XXIV, Београд 1891, 2. издање СКЗ, Београд 1943.

Новаковић, Стојан: *Срби и Турци XIV и XV века.* Историске студије о првим борбама с најездом турском пре и после боја на Косову, Београд 1893, III изд. (са допунама и објашњењима Симе Ћирковића) Београд 1960.

d'Ohsson, Muradgea: *Allgemeine Schilderung des Othomanischen Reichs* übersetzt von Christian Daniel Beck, Leipzig 1788 i 1793.

Öz, Tahsin: *Topkapı Sarayı Muzesi Arşivi kılavuzu, fasc. 1—2,* Istanbul 1938—1940.

Pakalın, M. Z.: *Osmanlı Tarih Deyimleri ve Terimleri Sözlüğü,* Istanbul I—III, 1946—1956.

Петковић, Вл.: *Преглед црквених споменика кроз повесницу српског народа.* Београд 1950.

Поповић, Аврам: *Горњи Ибар средњега века.* Годишњица Николе Чупића XXVI, Београд 1907.

Поповић, Душан: *Белешке о Србији у XVI веку.* Зборник „Шумадија у прошлости и садашњости". Суботица 1932.

Поповић, Д.: *Срби у Срему до 1736/7. Историја насеља и становништва.* Београд 1950.

Пурковић, Ал. Миодраг: *Попис села у средњевековној Србији.* Годишњак Скопског Филозофског факултета IV, 2, 1939/40, 53—160 (и посебно Скопље 1940).

Радонић, Ј.: *Западна Европа и балкански народи према Турцима у првој половини XV века.* Нови Сад 1905.

Речник места састављен по званичним подацима Министарства унутрашњих дела и секциских карата Војно-географског института (размера 1 : 100.000).

Речник места Краљевине СХС. Београд 1925.

Refik, Ahmed.: *Fatih zamanında Kocaeli.* Türk Tarih Encümen-i mecmuası br. 1 (78), 1340.

Регистар места Народне Републике Србије. Изд. Завода за картографију „Геокарта", Београд 1959.

Sadeddin, Mehmed: *Tācut-tevārīh,* I—II, Istanbul 1279 (1863).

Sālnāme-i Vilâyet-i Kosova za 1318 (1900) godinu. [Üsküb] 1318.

Самарџић, Радован: *Београд и Србија у списима француских савременика* XVI—XVII век. Београд 1961.

Sāmī, Šemsuddin: *Kāmūs-i türki.* Istanbul 1317.

Серафимовъ Л.: *Тетовско.* Пловдивъ 1900.

Скарић, Владислав: *Попис босанских спахија из 1123/1711 године.* ГЗМ XLII, 1930, св. за историју и етнографију, ст. 1—99 (са картама).

Соловјев, В. Александар: *Одабрани споменици српског права.* Београд 1926.

Соловјев, В. А.: *Једна српска жупа за време царства.* Гласник Скопског ученог друштва III, Скопље 1928.

Стојановић, Љ.: *Стари српски записи и натписи* I—VI, Београд-Ср. Карловци 1902—1926.

Стојановић, Љуба: *Старе српске повеље и писма,* књ. I део II, Београд-Ср. Карловци 1934.

Sućeska, Avdo: *Malikana.* Prilozi za orijentalnu filologiju VIII—IX/1960, 111—142.

Sućeska, A.: *Promjene u sistemu izvanrednog oporezivanja u Turskoj u XVII vijeku.* Prilozi za orijentalnu filologiju X—XI, 1961, 75—112.

Sućeska, A.: *Die örtlichen Verwaltungsorgane des Osmanischen Reiches bis Ende des 17 Jh.*, Zeitschrift für Balkanologie I/1963, 153—181.

Sürreyya, Mehmed: *Sicill-i 'Osmânî,* I—IV, Istanbul 1308—1311.

Šabanović, Hazim: *Turski dokumenti u Bosni iz druge polovine XV vijeka.* Istorisko-pravni zbornik, sv. 2, Sarajevo 1949, 177—208.

Šabanović, H.: *Upravna podjela jugoslavenskih zemalja pod turskom vladavinom do Karlovačkog mira 1699. godine.* Godišnjak Istoriskog društva Bosne i Hercegovine IV, Sarajevo 1952, 171—204.

Šabanović, Hazim: *Najstarije vakufname u Bosni.* POF II, 1952, III—IV, 1953.

Šabanović, H.: *Iz istorije turske administracije u našim zemljama.* Istoriski pregled II, 1955, 44—50.

Šabanović, Hazim: *Bosansko Krajište.* Godišnjak Istoriskog društva Bosne i Hercegovine IX, Sarajevo 1957, 178.

Šabanović, Hazim: *Bosanski pašaluk.* Sarajevo 1959.

Šabanović, Hazim: *Vojno uređenje Bosne od 1463. godine do kraja XVI. stoljeća.* Godišnjak Istorijskog društva Bosne i Hercegovine XI, 1960, 173—224.

Šabanović, Hazim: *Postanak i razvoj Sarajeva.* Radovi naučnog društva Bosne i Hercegovine XIII, 5, Sarajevo 1960, 1—45.

Шишковъ, Н. Ст.: *Българо-мохамеданитъ (помаци). Историско-земеписенъ и народоученъ прегледъ съ образи.* Пловдивъ 1936.

Шкриванић, А. Гавро: *Жичко епархиско властелинство.* Историски часопис САН IV, 1952/3, Београд 1953, 150—159.

Шкриванић, Др Гавро: *Именик географских назива средњевековне Зете.* Титоград 1959.

Шопова, Душанка: *Македонија во XVI и XVII век. Документи од цариградските архиви (1557—1645).* Скопје 1955.

Тарановски, Т.: *Историја српског права у Немањичкој држави.* I—III, Београд 1931—1935.

Томић, С.: *Скопска Црна Гора.* СЕЗ VI, Насеља 3, Београд 1905.

Трифковић, поп. С. и В.: *Сарајевска околина.* СЕЗ XI, Насеља 5, Београд 1908.

Тирфуноски, С. Јован: *Качаничка клисура.* Антропогеографска испитивања. СЕЗ LX, Насеља 32, Београд 1954.

Трифуноски, Ј.: *Скопски Дервен.* Антропогеографска испитивања, СЕЗ LXVII, Насеља I, Београд 1954.

Трифуноски, J.: *Сеоска насеља Скопског Поља.* Антропогеографска испитивања. СЕЗ LXIX, Насеља 35, Београд 1955.

Трифуноски, Јован: *Села кои сега не постоат во Полог.* Годишен зборник на Филозофскиот факултет на Универзитетот во Скопје, кн. 2, Скопје 1949.

Truhelka, Ć.: *Tursko-slovjenski spomenici dubrovačke arhive.* Sarajevo 1911.

Truhelka, Ć.: *Historička podloga agrarnog pitanja u Bosni.* Sarajevo 1915.

Truhelka, Ćiro: *Državno i sudbeno ustrojstvo Bosne u srednjem vijeku.* Povjest Bosne i Hercegovine, knj. I., Sarajevo 1942, 593—616.

Tschudi, R.: *Das Asafname des Lutfi Pascha* nach Handschriften zu Wien, Dresden und Konstantinopel zum ersten Male herausgegeben und ins Deutsche übertragen. Berlin 1910.

Урошевић, А.: *Качаник.* Гласник Скопског ученог друштва књ. XI, Скопље 1931.

Uruğ b. Adil: *Tevārīh-i Āli-i ʿOsmān = Die frühosmanischen Jahrbücher des Urudsch,* Nach den Handschriften in Oxford und Cambridge erstmals herausgegeben und eingeleitet von Franz Babinger. Hannover 1925.

Uzunçarşılı, I. H.: *Osmanlı devleti teşkilâtina medhal.* Istanbul 1941.

Uzunçarşılı, I. H.: *Osmanlı devleti teşkilâtindan Kapukulu ocakları.* I—II Ankara, 1943—1944.

Uzunçarşılı, I. H.: *Osmanlı devletinin saray teşkilâti.* Ankara 1945.

Uzunçarşılı, I. H.: *Osmanli Tarihı.* I—III, Ankara 1947—1951.

Uzunçarşılı, I. H.: *Osmanlı devletinin merkez ve bahriye teşkilâti.* Ankara 1948.

Velics, Antal: *Magyarországi török kincstári defterek.* Priredio E. Kammerer I—II. Budapest 1886—1890.

Војводина. I, Нови Сад 1939.

Вујичић, Мил. Ант.: *Речник места у ослобођеној области Старе Србије.* Београд 1914.

Wittek, Paul: *Das Fürstentum Mentesche, Studie zur Geschichte Westkleinasiens im 13—15 Jh.* (Istanbuler Mitteilungen, Heft 2.) Istanbul 1934.

Wittek, Paul: *Menteşe Beyliği.* Ankara 1944.

Зборник за историју Јужне Србије I, Скопље 1936.

Зборник Константина Јиречека I, Београд 1959.

Zenker, Julius Theodor: *Türkisch-arabisch-persisches Handwörterbuch.* I—II, Leipzig 1866—1878.

UVOD

I. TURSKE KATASTARSKE KNJIGE

1.

Sve zvanične knjige osmansko-turske administracije i računovodstva, svi zapisnici i protokoli, kao i svi pojedinačni akti koji imaju karakter nekog popisa, spiska ili obračuna nazivaju se defteri. Riječ *defter* (ili *tefter*) potiče od grčke riječi *diphtera*, koža, koju su, u nedostatku papirusa, upotrebljavali za pisanje mnogi istočni narodi još u doba Herodota. Na koži su pisali i Grci, osobito Jonjani u Maloj Aziji. Persijski kralj Darije Hispanso je uveo u kraljevski arhiv kožu umjesto glinenih pločica. Tako je grčka riječ *diphtera* ušla u persijski jezik u obliku defter, u značenju pergament, ali je ona još u starom vijeku u persijskom označavala posebnu vrstu zvaničnih spisa, a zatim svaki popis, spisak[1]. U tom smislu ona je kasnije iz persijskog ušla prvo u arapski, a zatim u turski i sve mongolske jezike, gdje je dobila još šire značenje, tako da u savremenom turskom jeziku znači svaku svesku, bilježnicu.

Već iz tog širokog značenja riječi defter, kao i iz raznovrsnosti turskih ureda i organa vlasti koji su vodili zvanične knjige, jasno je, da su i defteri bili raznovrsni. Zato su pojedine vrste deftera bliže označavane dodavanjem drugih riječi koje su određivale njihovu vrstu i karakter: *mühimme defterleri*, zapisnici carskog divana, *ahkâm defterleri*, zbornici odluka vlade, *muhasebe defterleri*, obračunske knjige itd.

Turske katastarske knjige nazivaju se *tahrîr defterleri*, popisne knjige. One su nastale kao rezultat rada specijalnih državnih komisija koje su sačinjavali *emîn*, povjerenik i *kâtib*,

[1] Više o tom vid. *Encyclopedie de l'Islam*. Nouvelle édition s. v. *Daftar*.

pisar (a ne redovni državni organi kao što su, napr., timar defterdari, roznamedžije i dr.). Te komisije bile su dužne da na licu mjesta (a ne u centralnim ili pokrajinskim državnim uredima), utvrde i popišu one izvore državnih prihoda koji su služili ili mogli služiti za obrazovanje timara, zijameta i hasova, odnosno vakufa i mulkova, a ne i ostale državne prihode kao što su *harâč*, vanredni državni nameti *(avâriz)* itd. Komisija je, dalje, bila dužna da utvrdi odnosno izvrši podjelu tih prihoda među feudalce u vidu hasova, zijameta i timara.

S obzirom na istaknutu namjenu ovih knjiga, one se dijele na dvije vrste:

1. — *Defter-i mufassal,* pojedinačni, detaljni popis u kome je poimenično popisano stanovništvo i u kome su pojedinačno nabrajani svi izvori feudalnih prihoda popisane oblasti, tj. sve lične feudalne dažbine podčinjenog stanovništva i sve naturalne i novčane daće od svih grana privrede i prometa, svi vakufi i mulkovi. Budući da su sadržavali poimenični popis stanovništva ovi se popisi ponekad nazivaju *eşâmî defterleri,* poimenični popisi.

2. — *Defter-i müdžmel* ili *defter-i idžmal,* zbirni, sumarni popis koji je sadržavao rekapitulaciju podataka detaljnog popisa i prikazivao raspodjelu feudalnih prihoda na hasove, zijamete i timare. Zbog toga se ovi defteri često nazivaju *timar defterleri,* timarski defteri.

Ovim napomenama istaknuti su samo osnovni, bitni i nepromjenljivi elementi turskih katastarskih knjiga, a ne sve karakteristike mufassal i müdžmel-deftera, jer su ostale osobine tih knjiga podlijegale promjenama koje su bile posljedica reformi u sistemu popisivanja i redigovanja ovih knjiga. Naime, ni turski katastarski popisi uopće, a ni pojedine vrste ovih knjiga nisu uvijek rađene po istim principima. Zato ni odnosi između jedne i druge vrste ovih knjiga nisu uvijek bili isti.

Pored ovih pojedinačnih i zbirnih turskih katastarskih knjiga, koje su bile glavni instrumenat za regulisanje feudalnih odnosa u turskoj državi, postojalo je još nekoliko turskih zvaničnih knjiga koje su služile administraciji feudalnih dobara, i sve su nazivane defteri, ali prave popisne odnosno katastarske knjige koje su sastavljale određene komisije na terenu i koje su nazivane *tahrīr defterleri* su samo ove dvije vrste deftera i među njih ne treba ubrajati *rûznâmče-deftere,* niti koje druge. Te i sve slične deftere, bez obzira na nji-

hovu formu i sadržaj, sastavljali su određeni činovnici (roznamčedžije, timar-defterdari, defter-ćehaje i drugi) u centralnim i pokrajinskim državnim uredima koje su vodili navedeni činovnici, a nisu djelo popisnih komisija koje su vršile popise na terenu.

2.

Turske katastarske knjige izučavalo je do sada nekoliko osmanista, i to uglavnom specijalista koji su ih izdavali. Izuzimajući Flügela, koji je u svom poznatom *Katalogu arapskih, turskih i persijskih rukopisa Nacionalne biblioteke u Beču,* opisao 217 raznih turskih računskih, poreskih, katastarskih i vojničkih deftera[2], prvi naučnik koji je jednim kratkim člankom skrenuo pažnju naučne javnosti na ove važne istorijske izvore bio je Mađar A. Szilády[3].

Kasnije ih je godinama proučavao i na mađarski prevodio A. Velics, koji je u mađarskom prevodu napravio mnoge izvode iz raznih deftera koji se odnose na Mađarsku i Vojvodinu. Njegov je rad objavio E. Kammerer[4]. Koristeći se najviše materijalom koji se čuva u Nacionalnoj biblioteci u Beču i Zemaljskoj biblioteci u Drezdenu, Velics je svojim djelom, pored svih njegovih mnogobrojnih i raznovrsnih mana i nedostataka, prvi jasno ukazao na značaj i vrijednost turskih katastarskih i drugih deftera kao istorijskih izvora.

Nekoliko popisa somborske, bačke i titelske nahije iz XVI stoljeća objavili su u prevodu A. Szilády i Fr. Steltzer[5].

Kod nas je o turskom katastru i katastarskim knjigama prvi pisao Č. Truhelka 1915. godine[6]. On je još 1911. godine

[2] Vid. Gustav Flügel, *Die arabischen, persischen und türkischen Handschriften der kaiserlich-königlichen Hofbibliothek zu Wien.* Bd. II, Wien 1865, 441—476; L. Fekete, *Türk vergi tahrirleri.* Belleten XI, 1947, 299—328.

[3] Vid. A. Szilády, *A defterekröl.* Ertekezesek a nyelv-es szeptudomanyok köreböl II, Budapest 1872, br. 11.

[4] Antal Velics, *Magyarroszagi török kincstári defterek.* Uredio *Ernö* Kammerer, I—II, Budapest 1886. i 1890.

[5] A. Szilády-Fr. Steltzer, *Adatok a török defterekben.* Bacs — Bodrog vármegyei Történelmi Társulat Evkönyve I, 1885, 3—4.

[6] Ćiro Truhelka, *Historička podloga agrarnog pitanja u Bosni.* Sarajevo 1915, 20—21 = Glasnik Zemaljskog Muzeja XXVII, 1915. U prilogu toga djela saopćen je jedan vrlo interesantan popis zemalja i ljudi na hasu hercegovačkog sandžakbega Hamza-bega iz 1470. g. pisan srpskohrvatski ćirilicom. Upor. Č. Truhelka, *n. d.* 101—103; Ристо Јеремић, *Хас Фоча, један стари попис људи и земаља.* Гласник Географског друштва св. 11, Београд. 1925, 94—102.

saopćio najstarije vijesti Dubrovačkog arhiva o turskim popisima Bosne i Hercegovine u XV stoljeću[7].

Godine 1340/1921. izdao je turski istoričar Ahmed Refik fragment jednog popisa anadolske provincije Kodža-eli iz vremena Mehmeda Osvajača[8].

Premda je druge vrste, ovdje treba spomenuti *Popis bosanskih spahija na Prutu 1123/1711. godine* koji je 1930. godine izdao Vl. Skarić[9].

Koristeći građu koju pruža spomenuto izdanje A. Velics-a, D. J. Popović je u nekoliko svojih radova dao detaljnija obavještenja o sadržaju i značaju katastarskih i drugih turskih zvaničnih knjiga[10].

Radeći u Carigradskom arhivu 1938. godine, Branislav Đurđev je našao dva deftera koji se odnose na Crnu Goru i prikazao ih kratko 1940. godine[11]. On je kasnije dao detaljniji opis i objavio glavni sadržaj tih popisa u originalu i prevodu[12].

Prvu, i to vrlo značajnu studiju o turskim katastarskim knjigama dao je 1940/41. godine poznati turski naučnik Ö. L. Barkan[13]. U prilogu te studije izdati su mnogobrojni dokumenti koji se odnose na razna pitanja u vezi s tim knjigama, tako da taj rad i danas predstavlja osnovu za proučavanje ovih knjiga[14].

Sljedeće godine, Akademija nauka Gruzijske SSR izdala je gruzijski prevod *Detaljnog popisa vilajeta Đurđistana* iz

[7] Ćiro Truhelka, *Tursko-slovjenski spomenici dubrovačke arhive.* Sarajevo 1911, 178.

[8] Ahmed Refik, *Fatih zamanında Kocaeli.* Türk Tarih Encümeni mecmuası br. 1 (78), 1340, 25.

[9] Glasnik Zemaljskog muzeja XLVII, 2, 1930, 5—99.

[10] Душан J. Поповић, *Белешке о Србији у XVI веку.* Зборник »Шумадија у прошлости и садашњости«. Уредио Драгослав П. Ђорђевић. Суботица 1932, 24—31; сравни и Годишњак Српске краљевске академије XXXII, Београд 1923, 51 (Извјештај Д. J. Поповића); исти, *Војводина.* Издање Историјског друштва у Новом Саду, I, Нови Сад 1939, 260; исти, *Срби у Срему до 1736/7. Историја насеља и становништва.* Београд 1950, 4.

[11] Бранислав Ђурђев, *Два дефтера Црногорског санџака из времена Скендер-бега Црнојевића.* Записи (Цетиње) XIII, књ. XXIV, 1940, 26—29.

[12] Бранислав Ђурђев, *Дефтери за Црногорски санџак из времена Скендер-бега Црнојевића.* Прилози за оријенталну филологију и историју наших народа под турском владавином (скраћено ПОФ), I—III, 1950—1953.

[13] Ö. L. Barkan, *Türkiye'de imperatorluk devirlerinin büyük nüfüs ve arazi tahrirleri ve Hakana mahsus istatistik defterleri.* Istanbul Üniversitesi Iktisat Fakültesi Mecmuası (skraćeno: IFM) II, 1940—1941, br. 1 i 2, str. 20—59 i 214—247.

[14] Dosta građe za ta pitanja pruža i njegovo djelo: *Osmanlı Imperatorluğunda ziraî ekonominin hukukî ve malî esasları. I Kanunlar* (skraćeno *Kanunlar).* Istanbul 1943.

1595. godine koji je pripremio gruzijski osmanista S. S. Džikija sa kratkim predgovorom na gruzijskom i ruskom jeziku[15]. To je prvo kompletno izdanje jedne turske katastarske knjige u prevodu. Sedam godina kasnije (1947) isti naučnik objavio je kompletan turski tekst spomenutog popisa arapsko-turskim pismom, i to je prvo kompletno izdanje jednog popisanog deftera u originalu[16].

Godine 1943. objavio je poznati mađarski osmanista L. Fekete u mađarskom prevodu *Detaljni popis Ostrogonskog sandžaka iz 1570. godine*[17]. To djelo sadrži opširniji uvod u kome je dato nekoliko općih, sada već zastarjelih, obavještenja o turskim katastarskim knjigama, ali i važne podatke o sačuvanim popisima Ugarske i nekih naših pograničnih oblasti. Pisac je zatim prikazao katastarski popis Ostrogonskog sandžaka, koji je izdao, a na kraju je izložio svoje ideje o metodu izdavanja turskih katastarskih knjiga.

Tursko istorijsko društvo u Ankari obrazovalo je još 1941. godine poseban odbor za izdavanje turskih katastarskih knjiga (R. Anhegger, S. Altundağ, Ö. L. Barkan, T. Gökbilgin, H. İnalcık i T. Halası-Kun). Dosadašnji rezultat rada toga odbora je izdanje najstarijeg poznatog zbirnog popisa Albanskog sandžaka iz 1431/32. godine, koji je pripremio poznati turski istoričar Halil İnalcık[18]. Tekst tog deftera izdat je turskom latinicom, koja je prilagođena naučnoj transkripciji starih osmansko-turskih tekstova. Nazivi lokaliteta saopćeni su i u pismu originala, a arapski i persijski tekstovi su pored toga dati i u turskom prevodu ispod teksta. Mnogi tehnički problemi koje nameće izdavanje ovih spomenika riješeni su vrlo uspješno.

Posebnu vrijednost tom izdanju daje opširan i temeljit, savjesno i znalački pisan uvod rađen na osnovu građe koju je izdao Ö. L. Barkan[19] i opsežnih samostalnih istraživanja. Taj

[15] С. С. Джикия, *Пространный реестр вилаэта Гюрджюстан.* Tblisi 1940.

[16] دفتر مفصّل ولايت كورجستان Tblisi 1947. On je kasnije (1958) izdao i treću knjigu u kojoj je dat opis rukopisa i geografsko-topografski komentari, dok će u četvrtoj knjizi prikazati jezičke i paleografske osobine spomenika i socijalno-ekonomsku terminologiju.

[17] Vid. L. Fekete, *Az esztergomi szandzsák 1570. évi adóässzeirasa.* Budapest 1943 ili Belleten, *n. m.*

[18] Halil Inalcık, *Hicri 835 tarihli Sûret-i defter-i sancak-i Arvanid.* Ankara 1954. Türk Tarih Kurumu Yaymlarından XIV Seri: Tahrir Defterleri № 1.

[19] U djelima navedenim ovdje u napomenama 13 i 14.

rad predstavlja značajan doprinos ne samo za razumijevanje i proučavanje izdatog spomenika nego i za poznavanje turskih katastarskih knjiga uopće.

Nezavisno od navedenih rezultata nauke o turskim katastarskim i ostalim finansijskim knjigama pisao je u novije doba L. Fekete u svom djelu *Die Siyaqat-Schrift in türkischen Finanzverwaltung*[20], dok je S. S. Džikija na 25. Međunarodnom kongresu orijentalista u Moskvi prikazao svoj rad na izdavanju *Detaljnog popisa vilajeta Đurđistana* i istakao mnogostruki značaj turskih katastarskih knjiga za nauku[21].

Kraće prikaze ovih knjiga dali su Br. Đurđev u *Enciklopediji Jugoslavije*[22] i Ö. L. Barkan u novom izdanju *Islamske enciklopedije*[23].

Napokon je pisac ovih redaka, u uvodu prvog sveska svog djela *Turski izvori za istoriju Beograda* koji sadrži turske katastarske popise Beograda i okoline od 1476. do 1566. g., dao detaljniji prikaz ovih knjiga[24].

Ovdje je učinjen pokušaj da se pažljivom analizom raspoloživog materijala i korišćenjem dosadašnjih naučnih rezultata, pruži jasniji i potpuniji uvid u ove knjige i riješe najvažniji problemi koje nameće njihovo pravilno razumijevanje i korišćenje.

3.

Ustanovu popisivanja zemalja preuzeli su osmanski Turci od Seldžuka, ovi od ranijih islamsko-turskih država koje su tu ustanovu preuzele od Arapa, a oni iz starijih civilizacija[25]. Postoje izvjesne indicije koje upućuju na to da su Turci vršili katastarski popis svojih zemalja još u doba vladavine emira Orhana (1326—1359). Prvi, dokumentima zajamčeni, spomeni i tragovi turskih katastarskih knjiga datiraju iz doba vladavine emira Mehmeda I (1403—1421)[26]. Najstarije sačuvane turske

[20] Budapest 1955.

[21] Vid. С. С. Джикия, *Пространный реестр вилайэта Гюрджюстан.* Москва 1960.

[22] Vid. *Enciklopedija Jugoslavije*, s. v. *Defter*. Up. i njegov članak *Carigradski arhiv* u istoj Enciklopediji.

[23] Vid. *Encyclopedie de l'Islam. Nouvelle* edition, s. v. *Daftar-i khāḳānī.*

[24] Хазим Шабановић, *Турски извори за историју Београда.* Књига I, свеска 1. *Турски катастарски пописи Београда и околине 1476—1566. године.* Београд 1964.

[25] Više o tom vid. Ö. L. Barkan, *n. d.* br. 1, str. 26—35.

[26] H. Inalcık, *n. d.* str. XV.

katastarske knjige potiču iz vremena vladavine sultana Murata II (1421—1451), tačnije iz početka četvrte decenije XV stoljeća i sve se odnose na Albaniju i južne dijelove Makedonije u kojima su, poslije raspada Dušanova carstva, bile stvorene srpske udione kneževine koje su odmah poslije bitke na Marici (1371) došle u vazalni odnos prema Turcima, a između 1385. i 1395. godine pale pod njihovu vlast[27]. Među te knjige spada i defter koji je izdao Inalcık[18].

Sačuvan je veći broj turskih katastarskih knjiga iz prvih godina vladavine sultana Mehmeda II Osvajača (1451—1481) koji je odmah poslije osvajanja Carigrada (1453), preduzeo opći popis svoga carstva u Evropi i Aziji[28]. Tom prilikom izvršen je i popis naših zemalja koje su dotle ili u toku toga popisa pale pod tursku vlast. Od tog popisa do sada su pronađena tri deftera koji se odnose na jugoslovenske zemlje. To su:

1. Pojedinačni popis carskih hasova u vilajetima Zvečanu i Nikšićima i hasova velikog vezira i rumelijskog beglerbega u vilajetima: Skoplju, Jeleču, tzv. oblasti Brankovića *(vilâyet-i V'lk)* i u vilajetu Bistrici (prizrenskoj), a zatim detaljan popis skopskg i tetovskog vilajeta[29]. Taj defter nije datiran, ali sam utvrdio da je nastao u vrijeme od maja 1453. do maja 1455. godine, a najvjerovatnije u martu ili aprilu 1455. godine[30].

2. Zbirni popis hasova krajišnika Isa-bega Ishakovića i timara njegovih ljudi, eškindžija (spahija) i mustahfiza u vilajetima: Jeleču, Zvečanu, Nikšićima, Hodidjedu, Sjenici, Rasu,

[27] To su: Popis vilajeta Permedi, Kovče i njihove okoline. (BVA, Maliye'den müdevver br. 231); Popis nahije Kostura (Kastorija, Kesriya), Kolonya (Kolonjë), Köprülü (Veles), Istepanya i Timurhisar (BVA, Maliye'den müdevver br. 250 i 251) i Popis Prilepa, Krčeva (Kičeva) i okoline (BVA, Malye'den müdevver br. 303). Vid. H. Inalcık, *n. d.* str. XI, nap. 1, str. XVIII, nap. 77.

[28] H. Inalcık, *n. d.*, XVIII sa nap. 80. »Rezultati proučavanja deftera iz vremena Fatiha, koji se nalaze u našem arhivu pokazuju da je 859 (1455) proveden opći popis u Anadoliji i Rumeliji« — kaže Inalcık koji će te rezultate svojih istraživanja uskoro objaviti.

[29] Istanbul, Başvekâlet Arşivi (skraćeno BVA), Maliye'den müdevver br. 12 m.

[30] Taj popis nema naslova ni uvoda pa, naravno, ni datuma. Do sada ga nije niko detaljno proučavao pa je obično stavljan u posljednje godine vladavine Mehmeda II (1451—1481) (Vid. H. Inalcık, *n. d.* X). Zahvaljujući predusretljivosti Nedima Filipovića koji posjeduje mikrofilm ovog deftera ja sam još 1954. godine pregledao ovaj defter i iz njega ispisao nekoliko podataka na osnovu kojih sam ga mogao staviti u prve godine vladavine spomenutog sultana (up. moje djelo *Bosanski pašaluk* str. 104). Zahvaljujući predusretljivosti uprave Državnog arhiva u Skoplju, koja posjeduje drugi mikrofilm toga deftera, ja sam tek prošle godine imao priliku da ga proučim. Tada sam utvrdio da je stariji od popisa koji se ovdje izdaje, ali se više nije mogao staviti na prvo mjesto

Skoplju i Tetovu[31] koji se ovdje izdaje, a završen je 9—18. maja 1455. godine, i

3. Pojedinačni popis tzv. oblasti Brankovića *(Vilâyet-i V'lk)*[32] (kasnijeg Vučitrnskog sandžaka) koji je završen krajem juna 1455. godine.

U isto vrijeme bile su, svakako, popisane i ostale naše zemlje pod turskom vlašću u Makedoniji i Srbiji; ali ti popisi do sada nisu pronađeni.

Sva tri navedena deftera predstavljaju popise privremenih turskih administrativnih jedinica, krajišta, koja su postojala do definitivnog pada cijele Srbije (1459) i Bosne (1463) pod tursku vlast. Tada su Turci u našim zemljama, koje su dotle osvojili, osnovali nekoliko svojih redovnih administrativnih jedinica, sandžaka (Kruševac, Vučitrn, Prizren, Smederevo i Bosna) kakvi su od ranije postojali u susjednim turskim oblastima u Grčkoj, Bugarskoj i Albaniji. Tim sandžacima bile su pripojene i neke naše pogranične oblasti. Svi ovi sandžaci priključeni su Rumelijskom beglerbegu, kome su pripadala i ranija krajišta.

I u kasnije doba vladavine Mehmeda II vršeni su više puta popisi naših zemalja. Tako, pouzdano znamo da je u toku 1459/60. godine popisana bivša srpska despotovina od koje je tada bio obrazovan Smederevski sandžak, ali taj popis do sada nije pronađen. Godine 1467/8. izvršen je popis Braničevske oblasti, od koga je sačuvan detaljni defter[33], zatim popis turskih dijelova Bosne i Hercegovine iz 1468/9. godine od koga je

ove serije Monumenta turcica. Ovaj je defter mogao nastati najranije 1451. godine, jer se u njemu navodi sultan Murat II kao pokojni. Najkasniji datum njegovog nastanka jeste 873/1457. godina, jer jedna i jedina bilješka u tom defteru ima taj datum. Uporedivanjem podataka u tom defteru sa podacima deftera koji se ovdje izdaje postaje sasvim jasno da je ovaj popis stariji od našeg popisa pa je prema tome nastao prije 18. maja 1455. godine kada je sastavljen naš sumarni popis, u kome popis skopskog i tetovskog vilajeta predstavljaju stvarni izvod iz tog detaljnog popisa. Svi podaci sa tog područja u našem sumarnom popisu prepisani su doslovno iz tog popisa i to istim redom i tako vjerno da je svaka pogrešaka u sabiranju prihoda u tom popisu prenesena i u naš popis. Međutim, kolikogod se ova dva deftera podudaraju u popisu Makedonije, toliko se razlikuju u popisu sjevernih srpskih strana gdje su u ovaj detaljni popis upisani samo hasovi sultana i velikog vezira i rumelijskog beglerbega Mahmud-paše Anđelovića kojih uopšte nema u našem sumarnom popisu kao što u tom detaljnom popisu nema ništa što je upisano u naš popis. Kako je Mehmed II odmah poslije osvajanja Carigrada preduzeo opći popis svog carstva (up. ovdje str. XXVII, nap. 28) to je najvjerovatnije da je ovaj popis nastao kao rezultat te akcije pa je prema tome sastavljen poslije maja 1453., a prije maja 1455. godine.

[31] Istanbul, BVA, Maliye'den müdevver br. 544.

[32] Istanbul, BVA, Maliye'den müdevver br. 2. m.

[33] Istanbul, BVA, Maliye'den müdevver br. 5.

sačuvan samo sumarni defter[34], itd. Pored tih popisa, koje su iziskivala nova turska osvajanja (pad Srbije i Bosne), odnosno krupnije administrativne promjene (pripajanje Braničeva Smederevskom sandžaku), znamo da je od 1475. do 1478. godine izvršen novi popis svih turskih posjeda na Balkanu, ali su nam od tih popisa do sada poznati i pristupačni samo detaljni popis Hercegovačkog sandžaka[35], sumarni popis Vučitrnskog sandžaka[36] i detaljni popis Smederevskog sandžaka[37]. U isto vrijeme izvršen je i popis Makedonije[38], ali on, do sada, nije pronađen.

Broj sačuvanih katastarskih deftera koji se odnose na naše zemlje, iz kasnijih vremena, od 1485. do 1617. godine, je dosta velik[39].

4.

Zaključci koje nameću datumi pojedinih turskih katastarskih knjiga i druge arhivske vijesti o popisivanju pojedinih turskih provincija, kao i podaci koje sadrže pojedine instrukcije o popisima — koje je izdao Barkan[13] — pružaju nam znatno više obavještenja o razlozima zbog kojih su ti popisi preduzimani i o vremenu kad su vršeni nego što su nam o tom ostavili onovremeni turski pisci[40].

S obzirom na razloge zbog kojih su preduzimani, ovi su popisi mogli biti:

1. Opći katastarski popisi svih zemalja Osmanskog carstva ili

[34] Istanbul, Belediye kütüphanesi, Ahmed Cevdet Yazmaları br. 076.

[35] Istanbul, BVA, Tapu defteri br. 5.

[36] Istanbul, BVA, Tapu defteri br. 11.

[37] Istanbul, BVA, Tapu defteri br. 16.

[38] To se vidi jasno iz nekih marginalnih bilježaka iz toga vremena u ovom popisu Vid. ovdje str. 71 sa nap. 27.

[39] Još uvijek ne postoji potpuniji pregled turskih katastarskih knjiga koje se odnose na jugoslovenske zemlje. Za najstarije doba turske vladavine i pretežno južne oblasti najviše podataka pruža Halil Inalcık, *Fatih devri üzerinde tetkikler ve vesikalar*. Ankara 1954; isti, *Hicri 835 tarihli Sûret-i defter-i sancak-ı Arvanid*. Ankara 1954; za Bosnu i ostale sandžake Bosanskog pašaluka vid. *XXII Milletlerarası Mustaşrikler Kongresi munasebetyle tertiplenen Tarihi vesikalar Sergisi Kataloğu*. Istanbul 1951; H. Šabanović, *Bosanski pašaluk*. Sarajevo 1959, za ostale naše zemlje vid. *Istorija naroda Jugoslavije* II, u glavama: *Izvori i literatura;* G. Flügel *n. m.;* L. Fekete, Belleten, XI, 306—307).

[40] Pri tom mislim na sasvim uopštena i netačna obavještenja Lutfi-paše, *Āsafnāma* izd. Ali-bega. Istanbul 1326, 24 i Koči-beja (*Risāla* carig. izdanje Aksuta) i drugih.

2. Parcijalni popisi pojedinih provincija, vilajeta pa i nahija.

1. Opći popisi preduzimani su, od početka XV do početka XVII stoljeća, tačno od vladavine Murata II (1421—1451) do vladavine Ahmeda I (1603—1617), uvijek kada je na prijesto stupao novi sultan. Do kraja vladavine Sulejmana Veličanstvenog opći popisi preduzimani su, u praksi, i na kraju svakog decenija vladavine jednog sultana, a kasnije u razmacima od deset do dvadeset godina[41].

2. Svi ostali popisi bili su parcijalni i mogli su uslijediti nakon svake značajnije teritorijalne promjene, odnosno proširenja teritorija, promjene sistema oporezivanja stanovništva u nekoj oblasti (kao što je uvođenje filurije umjesto harača ili obratno); zbog revizije državnih dohodaka (da se vidi da li su prihodi od poreza na neki način uvećani ili smanjeni); zbog krupnijih promjena rukovodećeg administrativnog aparata u provincijama i, u vezi s tim, nove raspodjele feudalnih posjeda feudalcima i, kao najvažnije, zbog potrebe da se popišu oni državni prihodi koji, iz bilo kojih razloga, nisu bili ranije popisani[42].

5.

O tome kako su nastale turske katastarske knjige, tj. kako su Turci utvrđivali i popisivali feudalne prihode, i kako su ih raspoređivali među pripadnike vladajuće klase, dosta podataka pružaju sačuvane instrukcije koje je Porta izdavala popisnim komisijama, zatim neke kanunname za pojedine sandžake i, napokon, uvodne napomene u nekim katastarskim knjigama. Ali, svi ti izvori, ukoliko su do sada poznati, potiču, uglavnom, iz XVI i XVII stoljeća i daju dosta detaljne podatke o načelima i sistemu popisivanja u to doba. Oni naročito obiluju podacima o kontroli i reviziji prethodnih popisa. Ali kako su, tokom vremena, vršene izmjene u sistemu popisivanja i redigovanja popisnih knjiga, ti izvori ne mogu biti potpuno korišćeni za upoznavanje sistema popisivanja u XV stoljeću kao ni za pitanje nastanka starijih turskih katastarskih knjiga. Šta više, neoprezno operisanje tim materijalom može, zbog reformi koje su

[41] Up. Ö. L. Barkan, IFM II, br. 1, str. 36; *Kanunlar* 297; Inalcık, *n. d.*, XVIII.

[42] Ö. L. Barkan, IFM II, br. 1, str. 38, 44, 50; *Kanunlar* 7, 35—38; Inalcık, *n. d.*, XVIII.

provedene u početku vladavine sultana Sulejmana Veličanstvenog, više da pomuti jasan uvid u taj proces nego da ga osvijetli. Zato ćemo ovdje govoriti prvo o sistemu popisivanja i redigovanja turskih katastarskih knjiga u starije doba, do 1520. godine, a zatim ćemo ukazati na najznačajnije promjene koje se javljaju kasnije.

Najvažniji i gotovo jedini izvori za proučavanje nastanka i redigovanja starijih turskih katastarskih knjiga iz XV i početka XVI stoljeća predstavljaju same te knjige. Premda su veoma oskudne podacima o tom pitanju, ipak se pažljivim proučavanjem i sistematskom analizom podataka koje sadrže, kao i korišćenjem dosadašnjih naučnih rezultata, koji se svode, uglavnom, na navedene radove Ö. L. Barkana i H. Inalcıka, mogu utvrditi ne samo osnovni principi nego i skoro svi važniji detalji o tom kako su vršeni popisi u to doba i kako su redigovani najstariji defteri, koji su nastali kao rezultat tih popisa. Ja ću se ovdje ograničiti na pokušaj da odgovorim na pitanje: kako su nastali najstariji turski popisi naših zemalja?

Zauzimajući pojedine naše oblasti u Makedoniji i Srbiji, Turci su ih pretvarali u svoja krajišta i povjeravali krajišnicima sa širim ovlašćenjima. U posjednute gradove uvodili su svoje posade kojim su davali plate u novcu ili timare u unutrašnjosti Turske. Tako su postupili i sa posjednutim gradovima na liniji Skoplje—Sarajevo, kao i na liniji Niš—Kruševac—Smederevo, znatno prije potpune okupacije tih područja. Ako bi istovremeno ili kasnije zavladali manjim ili većim područjem posjednutih gradova, kao što je bio slučaj u Raškoj i Vrhbosni, oni bi jedan dio zaposjednutog područja razdijelili u timare gradskih posada, a preostali pretvorili u tzv. eškindžijske timare, tj. timare sitnih spahija koji su regrutovani iz redova »slugu i robova« krajišnika dotičnog krajišta, i iz redova sitne domaće vlastele i starih vojnika, koji su im prišli. Pripadnicima ranijih vojničkih ili poluvojničkih redova, koji su stupili u njegovu službu, osvajač je ostavljao stare ili davao nove slobodne baštine, a njihovim starješinama privilegovan položaj, i to pod uslovom, da za njegov račun vrše vojničke ili poluvojničke službe. Slobodne baštine ostavljali su Turci i seoskim zanatlijama, uz obavezu da vrše odgovarajuće usluge oko održavanja, čuvanja i snabdijevanja područnih gradova. Za sve to dovoljan broj primjera pruža i defter koji se ovdje izdaje.

Svim posjednicima timara, kao i svim korisnicima određenih privilegija i prava odmah su izdavani dokumenti (berati,

pisma, tezkere, hudžeti ili temesuki) o tim posjedima, odnosno pravima i privilegijama.

Na taj način uspostavljano je u graničnim oblastima dvovlašće između domaćih i turskih vlasti i ono je trajalo uglavnom sve do potpune turske okupacije dotičnih oblasti. Kad je uspjela da uspostavi dvovlašće između domaćih i svojih vlasti, a pogotovo kad ga je likvidirala i zavela isključivo svoju vlast i upravu u tim oblastima, Porta je, istovremeno sa svojim (redovnim) vlastima, slala popisne komisije da, uz pomoć lokalnih vlasti i uglednih domaćih ljudi u pojedinim mjestima, izvrše i katastarski popis tih oblasti. Tim je, najčešće, uvođena redovna turska administracija u dotičnom području.

Popisnu komisiju, sačinjavali su jedan *emîn* — »pripisnik« i jedan *kâtib*-pisar, a imenovala ih je Porta. Emin je mogao imati i svog *ćehaju*-pomoćnika, koji se spominje prilikom popisa naših zemalja kao ugledna ličnost koju Dubrovčani čašćavaju i darivaju[43].

Emin je bio carski povjerenik koji je, stvarno, preuzimao posao popisivanja i bio odgovoran za njegovo izvršenje. Kako je ovaj posao bio s jedne strane vrlo odgovoran i dosta težak (naročito u području gdje turska vlast nije bila stabilna), a s druge strane unosan i podesan za mito i razne druge zloupotrebe, on je redovno povjeravan istaknutim, uticajnim, pouzdanim, savjesnim i obrazovanim ličnostima iz reda uglednih sandžakbegova, defterdara i kadija[44]. Funkcija pisara povjeravana je, obično, sinovima dvorskih spahija, pisarima carske defterhane i pisarima divana.

Komisija je bila dužna da tačno utvrdi i popiše sve izvore feudalnih prihoda od ličnih feudalnih poreza stanovništva, kao i od svih grana privrede i prometa, i da ih razdijeli u hasove i timare.

Iz čitavog niza sačuvanih instrukcija iz XVI i XVII stoljeća koje je izdao Ö. L. Barkan[13], vidi se njena dužnost, njena nadležnost i način na koji je imala da izvrši popis. Osnovni sadržaj tih instrukcija rezimirao je Inalcık[45], a mi ćemo ih ovdje kori-

[43] Ova se tvrdnja zasniva na podacima koje pruža Dubrovački arhiv. Krajem maja 1526. uputio je emin koji je popisivao Bosnu i Hercegovinu svoga ćehaju izvjesnim poslom u Dubrovnik (Državni arhiv u Dubrovniku, Acta Consilii Rogatorum XXXVIII, 128).

[44] Primjere vid. kod Inalcıka, *n. d.*, XIX. Kasnije je ova funkcija povjeravana i nazorima. Vid. N. Filipović, *Jedna zapovijed Bešaretu.* GZM 1950.

[45] Inalcık, *n. d.* XVII.

štiti utoliko, ukoliko su one, po našem mišljenju, mogle vrijediti i za najranije vrijeme.

Emin je bio dužan da s mjesnim kadijom, odnosno subašom, dođe lično u središte svakog kraja (nahije ili vilajeta) u oblasti koju je imao da popiše; da pozove spahije tog predjela i da zajedno s njima, a uz pomoć lokalnih prvaka i vještaka, utvrdi, procijeni i popiše sve izvore feudalnih prihoda u tom kraju, tako da ništa ne ostane izvan popisa.

Kadija je bio dužan da pazi, posebno na to, da ni jedan izvor prihoda ne ostane nepopisan. On je u tom poslu nastupao u ime državne blagajne kao kontrola rada emina[46].

Sva lica koja su na osnovu carskog berata ili drugih dokumenata uživala kakve feudalne prihode, odnosno njihovi predstavnici (emini carskih hasova, subaše ili vojvode hasova paša i begova, mutevelije vakufa, starješine manastira), kao i lica koja su uživala razne povlastice (derbendžije, sokolari, seoske zanatlije i dr.) — bila su dužna da lično, odnosno posredstvom svog zastupnika, predoče popisnoj komisiji dokumente o tim posjedima i pravima[47].

Svaki timarnik bio je dužan da pred emina dovede svu raju sa svog timara i da mu, pored svog berata ili drugih posjedovnih isprava, preda popis raje i iznos trogodišnjih prihoda timara[48].

Kadije su bili dužni da eminu-popisivaču predaju haračke deftere, tj. popise haračkih obveznika na području njihovog kadiluka. Istovremeno se morao izvršiti popis svih vojničkih i poluvojničkih redova: akindžija, vojnuka, vlaha-stočara, odnosno filuridžija, sokolara i drugih društvenih redova koji su imali poseban status, zatim popis svih domova koji su bili dužni da daju tzv. *avâriz,* vanredne državne namete[49], popis čerahora i drugih.

Na osnovu prikupljenih dokumenata i podataka započinjao je rad popisne komisije, koja je dobijene dokumente provjeravala i sravnjivala sa stanjem na licu mjesta i tako utvrđivala faktično stanje i sve eventualne promjene u pogledu broja popisanih lica, njihovog bračnog i zdravstvenog stanja, poslovne

[46] Isto XIX—XX.
[47] Isto.
[48] Isto.
[49] Isto. Za raju koja je bila oslobođena tih nameta kao, na pr., derbendžije to je konstatovano kod njenog popisa u pojedinačnim i zbirnim popisima.

sposobnosti, godina starosti itd. Isto tako procjenjivala je vrijednost i rentabilnost pojedinih dobara i popisivala sve izvore prihoda od seoske i gradske privrede[50].

Na osnovu podataka o sastavu i iznosu trogodišnjih prihoda timara, koje mu je podnosio spahija, kao i lične procjene, emin je utvrđivao godišnji prosjek svake pojedine stavke prihoda u naturi za glavne, odnosno u novcu za sitnije daće. Zatim je na osnovu uobičajenih lokalnih mjera i dnevnih cijena, koje je utvrđivao sud, obračunavao ukupnu novčanu vrijednost svih stavki poreza svakog mjesta i svakog lena[51].

6.

Kada su na taj način utvrđena sva lica koja podliježu oporezivanju i svi izvori prihoda, i kada su prikupljeni i provjereni svi potrebni dokumenti i podaci, popisna komisija je pristupala sastavljanju i redigovanju prvo pojedinačnog, detaljnog deftera *(defter-i mufassal)*, a zatim je sastavljala zbirni, sumarni popis *(defter-i mücmel* ili *defter-i icmal)*.

Kako *mufassal* i *idžmal* defteri imaju mnoge zajedničke diplomatičke elemente, to se ti elementi ni u ovom prikazu neće izdvajati, nego će biti navedeni u opisu pojedinačnih deftera koji su redovno uređivani ovako:

Iza naslova deftera slijedio je obično kratak *uvod* u kome je isticano ime vladajućeg sultana po čijem je nalogu izvršen popis, a ponekada i sasvim konkretan zadatak popisne komisije.

Zatim su, obično, navođena imena *emina-popisivača* i *pisara*. Tako je postupljeno i u najstarijem sačuvanom popisu Albanskog sandžaka iz 1431/2. godine[18]. U nekim popisima, međutim, navedeno je samo ime emina, dok je ime pisara izostavljeno. Takav je slučaj u ovom popisu krajišta Isa-bega Ishakovića iz 1455. godine, u popisu oblasti Brankovića iz iste godine[32], u sumarnom popisu Bosanskog sandžaka iz 1516. godine[52], u detaljnom popisu Smederevskog sandžaka iz 1536. godine[53], itd. U nekim popisima, međutim, navedeno je samo ime ličnosti u čijoj je nadležnosti *(ma'rifet)* izvršen popis, dok su imena emina i pisara izostavljena. To je primijećeno u popisu

[50] Isto.
[51] Isto.
[52] Istanbul, BVA, Tapu defteri, br. 56.
[53] Istanbul, BVA, Tapu defteri br. 178.

Braničevske oblasti iz 1468. godine[33], koja je popisana pod rukovodstvom tadašnjeg vidinskog sandžakbega Ali-bega Mihaloğlu, čijem je sandžaku pripadala ta oblast, i u kojoj je on imao svoje hasove i čifluke.

Bilo bi zanimljivo da znamo ko su i odakle su bili pisari najstarijih popisa naših zemalja, jer su oni imali vrlo važnu ulogu u tim poslovima. Oni su odlično poznavali principe i tehniku popisivanja i bili vrlo savjesni u radu, što se ne može kazati za mnoge pisare kasnijih popisa.

Proučavajući najstariji albanski popis iz 1431/2. godine, a naročito vještinu kojom je njegov pisar arapsku ortografiju prilagođavao albanskim i slovenskim glasovima, Inalcık je s pravom predpostavio da je taj pisar bio albanskog porijekla[54]. Na osnovu istih činjenica može se predpostaviti da su i pisari, koji su popisivali naše zemlje, naročito oni koji su sastavljali prve popise, regrutovani iz redova turskih službenika koji su bili porijeklom iz naših zemalja ili su u njima duže živjeli, jer su poznavali, ne samo načela i tehniku toga rada, nego isto tako jezik krajeva koje su popisivali. Tako se jedino može objasniti velika vještina i preciznost kojom su oni arapskim konsonantskim, i inače vrlo nepodesnim pismom, fonetski sasvim vjerno obilježavali naše homonime i toponime i uspijevali da nam sačuvaju njihove fonetske i govorne oblike sa svim arhaičnim elementima[55].

Na kraju uvoda redovno je stavljan datum kada je popis završen, odnosno kada je predat Porti, a vrlo često i datum početka popisa.

Neki defteri imaju na početku sadržaj, a neki, naročito mlađi, i kanunnamu koja se odnosi na dotično područje. Najstariji poznati defter, u kome se na početku nalazi kratka kanunnama, je popis Braničevske oblasti iz 1468. godine[33]. Ta kanunnama sadrži, uglavnom, mjere i cijene pojedinih naturalnih, odnosno novčanih dača u tom vilajetu. Inače se, u starijim popisima iz XV stoljeća, potrebne zakonske odredbe navode kod popisa onih mjesta i društvenih redova na koje se odnose. One obično govore o statusu pojedinih mjesta i njihovog stanovništva, o raznim društvenim redovima (vlasi, vojnuci, rudari odnosno rudnici, seoske zanatlije i sl.).

[54] H. Inalcık, *n. d.*, XVII.
[55] H. Šabanović, *Bosansko krajište.* Godišnjak Istorijskoj društva Bosne i Hercegovine IX, 1957, 178.

7.

Poslije naslova i uvoda kao i poslije sadržaja i kanunname — ukoliko su postojali — slijedio je tekst popisa. Do početka vladavine sultana Sulejmana (1520) svi su katastarski popisi, pojedinačni i zbirni, redigovani tako da je u njima istovremeno sa popisom utvrđivan, odnosno vršen *tevzî'*, raspodjela feudalnih prihoda na lena (hasove, zijamete i timare, odnosno mulkove i vakufe) koja su upisivana tako da je svaki has, zijamet, timar, vakuf i mulk predstavljao zasebnu jedinicu i posebnu ekonomsku cjelinu.

U popise su upisivani prvo carski hasovi, zatim hasovi ostalih najvećih feudalaca, vezira i beglerbegova (ukoliko su postojali), zatim hasovi krajišnika, odnosno sandžakbega dotičnog krajišta (sandžaka). Ovi veliki hasovi nalazili su se redovno u više vilajeta (nahija) provincije koja je bila predmet dotičnog popisa.

Primjećeno je da u najstarijem sumarnom popisu Albanskog sandžaka iz 1431/2. godine[18], u ovom popisu krajišta Isa-bega Ishakovića iz 1455, kao i u detaljnom popisu oblasti Brankovića iz iste godine[32] nisu uopće upisani carski hasovi (niti hasovi koga vezira ili beglerbega), dok su u detaljnom popisu iz 1453/5. godine[29], u popisu Braničevske oblasti iz 1468. godine[33], kao i u svim kasnijim popisima carski hasovi redovno upisani.

Zatim su popisivani oni feudalni posjedi koji nisu prelazili granice jedne nahije odnosno vilajeta. Tu su prvo upisivani hasovi subaša dotičnog vilajeta, zatim hasovi ostalih krupnijih feudalaca u istom vilajetu, a potom timari spahija, obično prvo veći zatim manji; iza ovih slijedio je popis timara gradskih posada u istom vilajetu, i na kraju popis uzapćenih timara *(mevkûf)*, mulkova i vakufa. Popis uzapćenih timara upisivan je često na kraju pojedinih dijelova deftera, poslije popisa spahija jednog vilajeta, odnosno poslije popisa mustahfiza jednog grada. U nekim defterima na kraju popisa hasova nalaze se popisi čifluka, koji su spadali u te hasove, a u nekim i popis ovčarine *('âdet-i agnâm)* koja je redovno popisivana u posebne deftere.

Popis svakog lena (hasa, zijameta ili timara), kao zasebne ekonomske jedinice, imao je ove elemente: prvo je upisano ime posjednika toga lena sa eventualnom nekom specifičnom

napomenom (titula, zvanje, bliža lična oznaka i sl.). Ponekad je označen i osnov posjedovanja timara, isprava ili okolnost na osnovu koje dotično lice uživa timar (»ima berat pokojnog sultana«, »ima berat našeg cara«, »sa tezkerom Isa-bega«, »on je stari timarnik«, »on je sluga begov«, »on je rob begov«, i sl.); zatim način na koji ga posjeduje: *serbest*, timar sa imunitetom, *be resm-i čiftlik*, kao čifluk, *müšterek*, zajednički i sl. Popis koji se ovdje izdaje pruža primjere za sve te slučajeve.

U slučajevima kad spahija nije imao isprave, odnosno dokaze na osnovu kojih posjeduje timar, on mu je bio oduzet i uzapćen za državnu blagajnu. Isto tako bili su uzapćeni svi timari koji su ostali bez titulara.

Zatim su upisivana pojedina mjesta koja su pripadala dotičnom lenu. Uz nazive mjesta redovno je označavan njihov status (šeher, kasaba, varoš, selo, mezra, čifluk, manastir i sl.) kao i njihov privredni i saobraćajni značaj: majdan, pazar, gečid (prelaz), skela, derbend (klanac) i sl.

Kad je riječ o ovom elementu turskih katastarskih knjiga postoje opravdani razlozi zbog kojih se mora naglasiti da su u turske katastarske knjige morala biti unošena samo ona mjesta koja su u vrijeme popisa bila na neki način izvor feudalnih prihoda. Drugim riječima u ove popise nisu morala biti unesena ona mjesta koja nisu spadala u feudalna lena, koja nisu bila izvor feudalnih prihoda odnosno čiji stanovnici nisu imali nikakvih ličnih feudalnih obaveza. Takvih je mjesta, odnosno ljudi bilo ne samo u klasično doba turskog feudalizma, o kome je ovdje riječ, nego i kasnije, iako relativno manje.

U popisima su često navedena jezera i rijeke sa oznakom poreza od ribolova; zatim planine sa ljetnim ispašama i katunima, rijeke i veći potoci na kojima su se nalazili mlinovi, valjalice, a eventualno i rudna kola, vode na kojima je štavljena koža, ili su služile za navodnjavanje i sl.

U najtješnjoj vezi sa pitanjem naselja koja su ulazila u turske katastarske popise stoji i pitanje društvenih redova koji su upisivani u te popise. To je najsloženiji i najteži problem ovih knjiga. Sasvim precizan odgovor na to pitanje predpostavlja jasan i detaljan uvid u strukturu feudalnog društva u Osmanskoj imperiji, u politički, socijalni, pravni i ekonomski položaj pojedinih klasa, staleža i slojeva. Značajnu ulogu pri tome mogla je da igra vrsta, privredni i saobraćajni značaj pojedinih naselja, jer je postojala znatna razlika u pravnom položaju

između seoskog i gradskog stanovništva, zatim između slobodnih i zavisnih seljaka, između raje i kmetova, itd. Ovdje se, naravno, ne možemo upuštati u to pitanje. To se mora požaliti, tim više što još uvijek ne možemo uputiti čitaoca na neki cjelovitiji prikaz tog važnog, ali vrlo složenog pitanja.

Ali kad se ima na umu da su turski katastarski popisi rađeni prvenstveno iz aspekta feudalnih prihoda i obaveza potčinjenog stanovništva, zatim zbog nastojanja države da uredi agrarne i posjedovne odnose i da ima jasan uvid u te odnose, onda se i bez prethodnih istraživanja može zaključiti da su u turske katastarske knjige morali biti upisani prije svega svi zavisni seljaci-zemljoradnici, obična raja, koja je bila uključena u timare, podložena spahijama i opterećena određenim feudalnim obavezama, bez obzira da li su te obaveze plaćali u punom ili smanjenom iznosu, kao, npr., derbendžije.

U ove popise su, dalje, redovno upisivani svi vlasi — pastiri, odnosno filuridžije, premda su bili slobodni seljaci koji redovno nisu smatrani rajom niti su uključivani u timare, nego su spadali u hasove sultana ili sandžakbega, rijetko u hasove drugih krupnih feudalaca, a nikada u timare običnih spahija.

Što se tiče ostalog seoskog stanovništva kao što su šahindžije (sokolari), rudari, vojnuci, akindžije, martolozi i drugi vojnički i poluvojnički redovi koji su uživali slobodne baštine, oni su redovno vođeni u posebnim defterima, ali ima katastarskih knjiga u koje su upisani i ti ili neki od tih društvenih redova. Tako su, napr., u popisu Braničevskog vilajeta iz 1468. godine popisani svi vojnički i poluvojnički redovi: vojnuci, martolozi, sokolari, zemberekčije itd. U ovom popisu krajišta Isa-bega Ishakovića upisani su samo seoske zanatlije, derbendžije i vlasi u Nikšićkom vilajetu, dok su kod vlaha Sjenice i filuridžija Vrhbosne upisane samo njihove obaveze. Popisane su i vojnučke kuće u nahiji Tilavi, a izostavljeni vojnuci u ostalim oblastima. Ovdje nisu upisani ni šahindžije koji se izričito spominju u Makedoniji. Ima deftera, istina iz kasnijih vremena, u koje nisu upisivani ni derbendžije.

Kako je struktura stanovništva gradskih naselja bila znatno složenija, to je i pitanje statusa pojedinih redova toga stanovništva mnogo teže. Sada se može sa sigurnošću reći da je u ove popise obavezno upisivano samo ono gradsko stanovništvo koje je bilo zaduženo ličnim feudalnim porezima *(bârusûm)*. Jedino tako može se objasniti slučaj da je, na pr., u sumarnom

popisu Bosanskog sandžaka iz 1468/9. godine u Sarajevu upisano samo pet muslimanskih naprama 65 hrišćanskih kuća, kad ih je tada moralo biti znatno više, jer su u Sarajevu tada postojale dvije džamije, hamam, karavansaraj, a samo mjesto imalo status kasabe. Ali su u ove popise vrlo često, da ne kažem redovno, upisivani i oni stanovnici gradskih naselja koji su bili pojedinačno ili kolektivno, potpuno ili djelomično oslobođeni svih, ili nekih feudalnih i državnih dažbina. Isto tako ima dosta slučajeva da su u ove popise unošeni svi pripadnici stalnih garnizona u tvrđavama, popisi oružja, municije i rezervi hrane, dok su predstavnici administrativnog aparata, dvorski činovnici i dostojanstvenici, spahije i zajimi bili uvijek izuzeti od popisa. Ove se činjenice moraju imati u vidu naročito prilikom upotrebe ovih materijala u statističke svrhe, kao i prilikom proračunavanja broja stanovnika u pojedinim naseljima. U statistikama, koje su rađene na osnovu ovih izvora ove činjenice nisu uzimane u obzir, pa su zato te statistike nepouzdane. Da bi se mogle dobiti relativno tačne statistike onovremenog stanovništva u pojedinim naseljima i krajevima morali bi se koristiti popisi svih društvenih redova u dotičnom naselju kako zavisnih seljaka, odnosno građana, tako i svih onih društvenih redova koji su bili potpuno ili djelimično oslobođeni dažbina. Valja još napomenuti da su od društvenih redova koji su bili obuhvaćeni popisom u deftere upisivani samo kućne starješine, žene kao i muškarci, i ostali odrasli muški članovi njihovih porodica.

Ako bi se ustanovilo da je posjednik timara prouzrokovao da u popis budu unesena maloljetna i umrla lica, ili da je prikrio prihode svog timara, timar mu je odmah oduzet i uzapćen za državnu blagajnu. Višak prihoda *(zevâid)* koji bi se dobio na taj način unošen je u popis posebno i često je dodjeljivan kao nagrada onim ljudima koji su takve nepravilnosti otkrivali[56]. Raju, koja bi se razbjegla zato da izbjegne popis, istraživali su kasnije posebni emini ili kadije, i od njih ubirali poreze[57].

Pri upisu pojedinih lica upisivano je redovno njihovo rođeno ime i ime oca ili drugog bližeg srodnika (brat, rođak), a kod žena-domaćica, ime muža; često je navođeno njihovo zanimanje, zvanje i neka druga lična karakteristika relevantna za popis: oženjen, neoženjen, bennâk, pop, kaluđer, imam, hatîb,

[56] H. Inalcık, *n. d.*, XX.
[57] O. L. Barkan, *Kanunlar* 190 i 277; H. Inalcık, *n. d.*, XX.

mujezin, »siromah«, »govedar«, bolestan, slijep, sakat, star, nemoćan starac, »prebeg«, »prešlac«, »došlac« itd.

Na kraju popisa lica dat je njihov ukupni broj po grupama: *hâne* (kuće, domaćini), *bîve* (udovice-domaćini), *mudžerred* (neoženjen) itd.

Kad je riječ o većem naselju, koje sačinjava stanovništvo više konfesija ili drugih grupa, ono je često popisivano po tim grupama koje su nazivane *džemati:* muslimani, hrišćani, Cigani, Jevreji, Dubrovčani itd.; kod manjih naselja ta je podjela iskazivana samo u zbiru. Džemati gradskih i većih seoskih naselja dijelili su se na *mahale,* gradske četvrti odnosno zaseoke.

Zatim je slijedio taksativni spisak svih feudalnih daća koje su stanovnici dotičnog naselja plaćali svom spahiji. Tu su pojedinačno nabrojane sve grane privrede, sve vrste kultura u dotičnom mjestu, sve vrste feudalnih daća i njihovi iznosi u naturi ili u novcu. Pored daća od pšenice, ječma, raži, suražice, zobi, prosa, vina i drugih glavnih i osnovnih kultura, koje su u ranije doba, do Sulejmana Veličanstvenog, obračunavane i davane redovno samo u naturi, tu su navedene i daće od svih ostalih grana seoske privrede: pčelarstva, povrtlarstva, voćarstva, lana, konoplje, mlinarstva, ribolova itd. Sitne daće su redovno obračunavane i plaćane u novcu.

Zatim su navedene isključivo novčane feudalne daće, kao što su lični rajinski porezi *(ispendža, resm-i buyunduruk* ili *resm-i čift, resm-i bennâk* i *resm-i mudžerred),* »poljačina«, porez na svinje *(resm-i hûk),* žirovina, razne globe *(niyâbet* odnosno *džürm-ü džinâyet),* razne uslovne daće *(bâd-ü hava)* itd.

U toj listi, ili posebno, iskazivani su redovno i tzv. *hâssa*-posjedi (alodi) koje su obrađivali feudalci u vlastitoj režiji ili su ih davali na obradu trećem licu po slobodnoj pogodbi, a sastojale su se redovno od mlinova, njiva, livada, vinograda i voćnjaka.

Isto su tako precizno označavana i druga dobra koja su sama ili sa drugim prihodima sačinjavala timar (prihodi od trgovine i prometa, od jezera i rijeka sa lovištima ribe, hrastove šume, ispaše, trstenici itd.).

Na kraju popisa svakog mjesta navedena je novčana vrijednost svih feudalnih daća toga mjesta preračunata u akče. Ta se suma u ranije vrijeme dobivala preračunavanjem naturalnih daća u novčanu vrijednost na osnovu lokalnih dnevnih cijena koje je utvrđivao i popisnoj komisiji davao sud. Kad se

jedan has, odnosno timar sastojao od više mjesta, onda je na kraju popisa cijelog hasa odnosno timara u sumarnim popisima uvijek, a u pojedinačnim ponekad davata i *rekapitulacija* svih mjesta, osoba i prihoda dotičnog lena.

Emini su, dalje, bili dužni da na osnovu iznosa prihoda svakog lena utvrde *vojničke obaveze* njegovog titulara i da ih zavedu u popis iznad njegovog imena. Ta je praksa trajala samo do kraja sedmog decenija XV stoljeća, kada je morala biti izdata kanunnama Mehmeda II, kojom su te obaveze normirane, jer kasnije nisu unošene u popise. Valja napomenuti da su ti podaci i ranije unošeni obligatno samo u sumarne, a rijetko u detaljne popise.

Primjećeno je da ni u detaljnim popisima ili dijelovima tih popisa nije unesena specifikacija feudalnih dažbina niti iznos prihoda pojedinih mjesta kada su te dažbine plaćane paušalno (ber vech-i maktu').

Tako su, uglavnom, izgledali najstariji sačuvani *mufassal-defteri,* detaljni, pojedinačni popisi koji se ponekad nazivaju *esâmî-defterleri,* poimenični popisi[58]. Najstarije poznate mufassal-deftere naših zemalja predstavlja spomenuti popis Maliye br. 12 iz 1453/5. godine, zatim popis oblasti Brankovića iz 1455. godine, popis Braničevskog vilajeta iz 1468. godine, popis Hercegovačkog sandžaka iz 1475. godine, popis Smederevskog sandžaka iz 1476. godine, itd.

8.

Kada je redigovala mufassal-defter oblasti, koju je popisivala, popisna komisija je bila dužna da na osnovu tog popisa sastavi zbirni, sumarni popis (*defter-i müdžmel* ili *defter-i idžmal)* iste oblasti. Ovi zbirni ili sumarni popisi u ranije doba, do početka vladanine sultana Sulejmana Veličanstvenog, predstavljali su izvode ili bolje rečeno skraćene redakcije odgovarajućih detaljnih popisa, jer oni nisu sadržavali nikakve podatke koji se nisu nalazili u istovremenim detaljnim popisima iz kojih su sastavljeni. Ovi sumarni popisi rađeni su na taj način što u njih redovno nije unošeno ništa što nije spadalo u hasove i timare, kao vakufi, mulkovi, slobodne baštine itd.,

[58] Mišljenje nekih naučnika da se termin *esâmî defteri* odnosi na sumarne deftere nije ispravno, jer se riječ *esâmî* (imena) u tom nazivu ne odnosi na imena spahija, već na imena zavisnih ljudi (raje) koji su bili predmet popisa.

odnosno što nije predstavljalo izvor feudalnih prihoda, kao popis oružja i zahire u tvrđavama, ali ima sumarnih deftera u koje su upisani i vakufi.

Izgleda da su vjerske ustanove unošene u sumarne popise samo onda kada su bile opterećene nekim feudalnim obavezama.

U ove sumarne deftere nisu nikad upisivana imena već samo brojevi domaćina i ostalih odraslih muških glava i udovica koji su pripadali dotičnom hasu odnosno timaru. Dalje, u njima je uvijek ispuštana specifikacija poreza i davana samo njihova ukupna vrijednost u novcu i eventualni *hassa*-posjedi. Samo, ima sumarnih deftera, istina iz kasnijih vremena, u kojima su upisivana samo imena sela pojedinih timara i novčana vrijednost njihovih feudalnih obaveza.

Zato se može kazati da su sumarni popisi sve do početka vladavine Sulejmana Veličanstvenog predstavljali izvode, odnosno skraćene redakcije istovremenih detaljnih popisa.

Kada su bili sastavljeni pojedinačni i zbirni popisi jedne oblasti, predavani su Porti. Ako su bili usvojeni, potvrđivani su vlastoručnim carskim pismom i carskom tugrom. Ako popis nije bio izvršen pravilno, ti su defteri bili odbačeni, a krivci obično kažnjeni. Potom je upućivana nova komisija da izvrši reviziju ili ponovni popis dotične oblasti[59]. Iz tako nastalih originala, koji su nazivani *asıl defter* i koji su pohranjivani i čuvani u centralnoj defterhani, izrađivani su vjerni zvanični prepisi, kopije tih deftera koje su nazivane *sûret-i defter*, od kojih je po jedan primjerak predavan beglerbegu dotične provincije za pokrajinsku defterhanu. Ove se kopije jasno raspoznaju po naslovu koji obično glasi: *sûret-i defter-i mücmel-i (mufassal-i)*... = kopija sumarnog (detaljnog) popisa... Idžmal-defteri koji su se nalazili u pokrajinskoj defterhani raspoznaju se lako i po čitavom nizu marginalnih bilježaka koje su upisivane u te deftere. Veliki broj takovih bilježaka sadrži i defter koji se ovdje izdaje.

Izložena procedura o prikupljanju i provjeravanju podataka i dokumenata, na osnovu kojih je popisna komisija sastavljala i redigovala ove popise, bila je neophodna uglavnom samo prilikom prvih popisa i redigovanja prvih katastarskih

[59] Interesantna informacija o tome nalazi se, na primjer, u uvodu detaljnog popisa Bosanskog sandžaka iz 1489. godine (BVA, Tapu defteri br. 24) iz koga se vidi da je taj popis izvršen zato što je mufassal-defter iz 1485. godine bio odbačen i uništen.

knjiga jedne oblasti. Prilikom ponovnih popisa ta procedura nije bila neophodna, jer je popisna komisija raspolagala prethodnim popisom koji joj je služio kao glavna podloga novog popisa. Zato se njen rad mogao ograničiti samo na to da, vršeći ponovni popis, vodi prvenstveno računa o nastalim promjenama na terenu i u raspodjeli feudalnih dobara kao i o tome da u novi popis unese i one izvore prihoda koji nisu bili obuhvaćeni ranijim popisom i koji nisu bili upisani u postojeći defter. Raniji defter je od tada nazivan *starim defterom* (tur. *defter-i 'atîk* ili *defter-i köhne)* za razliku od novog popisa, novog deftera koji je ta komisija sastavljala i koji je nazivan *novim defterom* (tur. *defter-i cedîd)*.

9.

Cjelovitost ovog prikaza turskih katastarskih knjiga obavezuje nas da nešto kažemo i o nagovještenim izmjenama u sistemu popisivanja feudalnih dobara i u sastavljanju i redigovanju ovih knjiga. Te su izmjene nastale početkom vladavine sultana Sulejmana Veličanstvenog, poslije 1520. godine. Neke se javljaju u svim detaljnim katastarskim knjigama Sulejmanove i kasnijih epoha i imaju općenit značaj, dok su druge primjećene samo u popisima nekih sandžaka.

Najvažnija izmjena, koja ima općenit značaj i koja je zapažena u svim detaljnim katastarskim knjigama koje su nastale poslije 1520. godine, sastoji se u tome što je u njima kod taksativnog nabrajanja naturalnih feudalnih daća unošen jedan nov element: uz svaku stavku daća u naturi unošena je i njihova vrijednost u novcu. Zanimljiva je i procedura kako se to vršilo: područne kadije su izdavali eminu — popisivaču sudska rješenja *(hudžet)* o nominalnim cijenama pojedinih artikala na svojim područjima. Emin je te dokumente nosio ili slao na Portu koja je te cijene utvrđivala i dostavljala eminu da ih unese u popis[60]. One su ponekad i ranije, a od tada redovno unošene i u kanunname za dotične sandžake[61]. Zbog tih i drugih problema emin je morao u toku popisa odlaziti na Portu i ponovo se vraćati. Sve je to znatno usporavalo sam popis koji je tada redovno trajao oko dvije godine[62].

[60] Više vid. H. Inalcık, *n. d.* XX.

[61] Brojne primjere vid. Ö. L. Barkan *Kanunlar* i Monumenta turcica I.

[62] To se vidi iz datuma početka i svršetka pojedinih popisa koji se navode u uvodima nekih deftera.

Mnogo radikalniju izmjenu predstavlja sasvim nov, za popisivače znatno jednostavniji, a za naučna istraživanja mnogo oskudniji, sistem sastavljanja i redigovanja pojedinačnih katastarskih knjiga nekih sandžaka i pašaluka. Taj novi sistem sastojao se u tome što prilikom redigovanja tih knjiga nije istovremeno vršena niti uopće u ove knjige unošena raspodjela feudalnih prihoda na lena odnosno feudalce, izuzimajući uglavnom carske, a ponekad i sandžakbegove hasove. Te podatke za oblasti u kojima je primjenjivan ovaj novi sistem sastavljanja detaljnih deftera sadržavali su od tada samo sumarni katastarski defteri istih oblasti, koji su i dalje zadržavali isti oblik i koji su sadržavali iste elemente kao i sumarni popisi sandžaka u kojima je i dalje primjenjivan stari sistem redigovanja detaljnih deftera. Tako su od tada sumarni popisi oblasti u kojima je primjenjivan novi sistem detaljnih popisa, sadržavali izvjesne bitne elemente kojih nema u istovremenim detaljnim popisima tih oblasti.

Drugim riječima, dok su svi idžmal-defteri i dalje zadržavali staru formu i sadržaj, dotle se početkom vladavine Sulejmana Zakonodavca, za neke oblasti, javlja novi tip mufassal-deftera koji su sadržavali sve elemente starijih mufassal-deftera, ali bez imena feudalaca i bez podataka o raspodjeli feudalnih prihoda među feudalce, izuzimajući jedino carske hasove i hasove sandžak-bega, ali ni to ne uvijek. Te podatke, za oblasti u kojima je primjenjivan ovaj novi sistem sastavljanja mufassal-deftera, pružali su od tada samo idžmal-defteri tih oblasti. Prema tome, idžmal-defteri ovih oblasti nisu više predstavljali proste izvode iz mufassal-deftera, jer u mafassal-defterima tih oblasti nije bilo nekih bitnih elemenata koji su unošeni u idžmal-deftere.

Ovaj novi tip mufassal-deftera predstavljaju, na pr., svi detaljni popisi Smederevskog, Sremskog i Požeškog sandžaka, dok su mufassal-defteri Bosanskog, Hercegovačkog, Zvorničkog i Kliškog sandžaka i dalje sastavljani po starom sistemu. Možda će uporedna proučavanja ovih deftera dovesti do zaključka da je ovaj novi sistem mufassal-deftera primjenjivan u svim sandžacima Podunavlja i Panonije koji su kasnije pripadali Budimskom pašaluku, dok su u sandžacima Bosne i dalje vođeni po starom sistemu.

Valja napomenuti da se u isto doba, pored starog, javljaju dva nova tipa idžmal-deftera. Jedan tip predstavljaju idžmal-

defteri u kojima su potpuno izostavljani svi podaci o stanovništvu. Takav je, na pr., sumarni popis Bosanskog sandžaka iz 1541. godine[63]. Tako je postupljeno, vjerovatno, zbog veće preglednosti, jer su u to doba i ovi zbirni defteri, zbog veće naseljenosti pojedinih sandžaka, postali obimni.

Drugi tip predstavljaju nepotpuni idžmal-defteri koji nisu sistematski uređeni nego povremeno popunjavani. Takovi su, na pr., zbirni popis Zvorničkog sandžaka iz 1516. godine[64] i zbirni popis Smederevskog sandžaka iz 1521/23. godine[65]. Te i slične zbirne deftere nisu, mislim, sastavljale popisne komisije na terenu, nego su rađeni kasnije u centralnoj defterhani i to vjerovatno samo u slučajevima kada su slobodne baštine filuridžija uključivane u timare.

10.

Iz dosadašnjih izlaganja moglo se, mislim, jasno vidjeti da su turski katastarski popisi vršeni ozbiljno, i da se podaci koje sadrže ovi defteri mogu uzeti sa punim povjerenjem. Moglo se desiti da je broj lica koja je trebalo upisati u jednom naselju bio veći nego što je u popis uvedeno, da je poneko izbjegao da bude upisan[66]. To se naročito odnosi na stanovništvo koje nije imalo stalnih prebivališta. Isto tako moguće je da je u popise moglo biti uneseno poneko lice koje tada nije bilo živo ili odraslo, kao i lice koje je bilo promijenilo mjesto boravišta. Bilo je slučajeva da su i neki popisivači činili razne propuste i nepravilnosti. Ipak, proučavanjem ovih popisa stiče se uvjerenje da je takvih slučajeva bilo relativno malo, a najmanje tamo gdje je turska država bila potpuno uvela svoj sistem i učvrstila svoju vlast.

Turske katastarske knjige, naročito detaljne, predstavljaju bogatu i raznovrsnu, konkretnu i vjerodostojnu građu za izu-

[63] Istambul, BDV, Tapu defteri br. 157.

[64] Istambul, BVA, Tapu defteri br. 171.

[65] Istambul, BVA, Tapu defteri br. 135.

[66] Da je takovih slučajeva bilo upućuju ponekad bilješke u pojedinim popisima u kojima se kaže da su stanovnici izvjesnog sela upisani globalno, otprilike, jer nisu došli na popis. Iza tih bilježaka slijede ponekad druge u kojima se kaže da su stanovnici istoga sela došli na popis i da su popisani.

čavanje društvene i ekonomske istorije Osmanske države uopće, a za istoriju naselja i istorijsku geografiju popisanih oblasti posebno[67].

Pružajući imena feudalaca na jednoj i imena odnosno broj potčinjenog stanovništva na drugoj strani, ovi popisi daju mogućnost da se u mnogim slučajevima samo na osnovu njih, a u drugim koristeći popise ostalih društvenih redova, da približna statistika stanovništva svakog popisanog mjesta; da se vidi njegova vjerska, socijalna i etnička struktura.

Kako detaljni popisi uporedo sa pšenicom, ječmom, raži i drugim glavnim i osnovnim zrnatim kulturama sadrže i sve ostale proizvode seoske privrede: vinogradarstvo, pčelarstvo, povrtlarstvo, voćarstvo, ribolov, mlinarstvo itd. za svako naselje, i kako pružaju iznose i visinu feudalnih daća kojim su pojedini proizvodi bili oporezovani, onda se na osnovu tih iznosa i novčane vrijednosti pojedinih naturalnih daća može izračunati visina produktivnosti svih grana seoske privrede u svakom popisanom mjestu.

Detaljno nabrajanje vrsta seoske privrede i poreza kojima je ona bila oporezovana pokazuje ne samo vrste kultura i privrednih djelatnosti u pojedinim krajevima, nego također oblike i iznose feudalnih daća. U defterima poslije 1520. godine upisana je i novčana vrijednost svih naturalnih daća, a za ranije doba ona se može lako izračunati na osnovu cijena navedenih u zakonima ili iz materijala koje pružaju sami defteri. Iz toga se, opet, jasno vidi nominalna vrijednost pojedinih proizvoda u novcu koji je tada bio u opticaju.

Prema tome, detaljni defteri sadrže ekonomske karakteristike svih naselja, koja su obuhvaćena popisom, pa je jasno da predstavljaju prvorazredne izvore za izučavanje ekonomske strukture popisanih naselja u određenom vremenu.

Na osnovu izučavanja i sumiranja materijala koje turske katastarske knjige pružaju o spomenutim i drugim pitanjima specijalisti će moći da predstave, bar u glavnim crtama, ekonomiku popisanog područja. Pružajući te i druge podatke ovi defteri daju mogućnost da se bolje upozna stanje i način života naroda Turske u to doba.

Kako se u turskim katastarskim knjigama detaljno nabrajaju sva mjesta koja su na neki način bila izvor feudalnih

[67] O značaju turskih katastarskih deftera do sada su najopširnije pisali Ö. L. Barkan, *n. d.* str. 20 i dalje, a naročito S. S. Džikija u svom referatu na 25. Međunarodnom kongresu orijentalista održanom u Moskvi augusta 1960. godine.

prihoda sa svim navedenim podacima očito je da oni predstavljaju prvorazredne izvore za istoriju pojedinih naselja. Oni sadrže osnovne podatke o svakom upisanom mjestu pa je jasno da od tih podataka treba da počinje proučavanje istorije svakog kraja i mjesta pod turskom vlašću.

Iz istih razloga jasno je da one sadrže vrlo mnogo materijala i za izučavanje istorijske geografije i toponomije. Kad je riječ o tim pitanjima, postoje razlozi za tvrdnju da su u katastarske knjige normalno upisivana samo ona naselja koja su bila izvor feudalnih prihoda, u kojima je bilo stanovnika koji su podlijegali oporezivanju i koji su imali neke feudalne obaveze. Osim toga u defterima se navode mnoge granice, sinori i razne prirodne oznake za razgraničavanje prava i posjeda. Zahvaljujući obilju autentičnih podataka geografskog karaktera, ovi popisi pružaju mogućnost da se dođe do zanimljivih podataka za niz današnjih naselja od kojih se mnoga prvi put spominju u ovim popisima. Oni mnogo pomažu da se ubicira znatan broj mjesta koja se spominju u starijim domaćim ili stranim izvorima, a koja su davno nestala ili su zaboravljena, tako da njihovo lociranje, bez ovih izvora, ne bi bilo moguće, kao što ne bi bila moguća ni identifikacija mnogih starih mjesta koja postoje i danas, ali pod drugim nazivima.

II. POPIS KRAJIŠTA ISA-BEGA ISHAKOVIĆA IZ 1455. GODINE

1.

Defter koji se ovdje izdaje predstavlja sumaran popis krajišta Isa-bega Ishakovića iz 1455. godine. On je poznat u nauci od 1953. godine. Prvi ga je upotrijebio Halil Inalcık u svom radu *Od Stefana Dušana do Osmanske imperije*[68]. Zatim pisac ovih redaka u radu *Pitanje turske vladavine u Bosni do pohoda Mehmeda II 1463. godine*[69], a naročito u radu *Bosansko*

[68] Halil Inalcık, *Stefan Duşan'dan Osmanlı Imperatorluğuna*. Fuat Köprülü Armağanı. Istanbul 1953, 207—248, ili srpskohrvatski prevod toga rada pod naslovom *Od Stefana Dušana do Osmanskog Carstva*. Prilozi za orijentalnu filologiju III—IV, 1952—1953. Taj je rad nešto proširen ponovo objavljen pod istim naslovom u autorovoj knjizi: *Fatih devri üzerinde tetkikler ve vesikalar I*, Ankara 1954, 138—184 (vid. naročito str. 149—150 gdje je dat kratak opis i sadržaj ovog deftera).

[69] Godišnjak društva istoričara Bosne i Hercegovine VII, 1956, 37—51.

krajište[70]. Tu je dat opis i sadržaj toga popisa i obrađeni oni njegovi dijelovi koji se odnose na Vilajet Hodidjed. U prilogu toga rada saopšten je i tekst tih dijelova u prevodu. Ovaj popis poslužio mi je i pri obradi uspostave turske vlasti u Bosni i proučavanju sistema privremene turske podjele naših zemalja u djelu *Bosanski pašaluk*[71]. Napokon ovaj je popis upotrijebljen u obradi nekih partija *Istorije naroda Jugoslavije.*

2.

Originalni naslov ovoga popisa u doslovnom prevodu glasi ovako: *Kopija zbirnog popisa vilajeta Jeleča, Zvečana, Hodidjeda, Sjenice, Rasa, Skoplja, Tetova i predjela koji im pripadaju.* Popis je izvršen po nalogu sultana Mehmeda II, a pod rukovodstvom Alije sina Hadži-Jakubova i predat Porti u vremenu od 5. do 18. maja 1455. godine.

U uvodu ovog kao i nekih drugih popisa navedeno je samo ime emina, dok je ime pisara izostavljeno. O ličnosti, porijeklu i zvanju, odnosno položaju emina Alije sina Hadži Jakubova, nema podataka, ali predpostavljam da je bio kadija. Iz njegova života sada se ne zna ništa više nego da mu je odmah poslije uspješno završenog popisa krajišta Isa-bega Ishakovića povjeren popis oblasti Brankovića *(Vilâyet-i V'lk)* i da je on taj posao završio za četrdeset dana. I u tome popisu navedeno je, začudo, samo njegovo ime, dok je ime pisara i tu izostavljeno. Na osnovu rukopisa vidi se da pisar toga popisa nije identičan sa pisarom koji je pisao ovaj defter. Kako nema nikakvih dokaza o tom da su isti pisari, koji su pisali originale ovih deftera, bili dužni da naprave i njihove kopije, to se moram suzdržati svih mogućih kombinacija u vezi s tim pitanjem. Iz naprijed navedenih razloga pretpostavljam da je pisar ovog popisa bio porijeklom odnekud s naših strana.

Defter je veličine 30×12 (29,2×10,5) cm[72]. Rukopis ima 159 listova odnosno 318 stranica uključujući tu i prazne listove odnosno stranice kojih ima 48 i to 1^r, 22^v, 23^r, 36, 37^r, 44, 45^r,

[70] Isto IX, 1958, 177—220.

[71] Hazim Šabanović, *Bosanski pašaluk. Postanak i upravna podjela.* Izdanje Naučnog društva Bosne i Hercegovine. Sarajevo 1959.

[72] Istu veličinu imaju svi defteri iz XV stoljeća. Vid. Halil Inalcık, *Hicri 835 tarihli Suret-i defter-i sancak-i Arvanid.* Ankara 1954. str. XII.

69, 70r, 77v, 84r — 80v, 83r, 91r, 113, 114r, 125, 126r, 128v — 138r, 144v, 149r.

Rukopis se sastoji od osnovnog teksta, nekoliko kasnijih interlinearnih interpolacija i brojnih marginalija.

U osnovni tekst deftera upisani su hasovi i timari koji su postojali ili osnovani u vrijeme ovog popisa kao zasebne ekonomske jedinice koje su u ovom izdanju označene rednim brojevima i štampane normalnim arapsko-turskim pismom, odnosno petit-verzalom i garmondom.

Interpolacije su nastale kasnije, kao posljedica promjena u raspodjeli feudalnih dobara i predstavljaju nove hasove, odnosno timare koji su obrazovani od hasova i timara upisanih u osnovnom tekstu popisa. Ovdje su oni doneseni na odgovarajućim mjestima pod odgovarajućim rednim brojevima, označeni sa tačkama a, b, c i štampani sitnijim slogom, tako da se sasvim jasno izdvajaju od osnovnog teksta deftera.

Marginalne bilješke, kojih u ovom spomeniku ima dosta, potiču, također, iz docnijih godina i ukazuju na promjene koje su se dešavale u pogledu sastava pojedinih timara i lica koja su ih posjedovala, kao i u pogledu visine njihovih prihoda. Većina tih bilježaka ima datum i mjesto gdje su upisivane. Ti zapisi vršeni su u Istanbulu, Niksaru, Jedrenu i drugim mjestima turske unutrašnjosti. Znatan broj nastao je u našim zemljama, u Kruševcu, Skoplju, Kačaniku, Zvečanu, Toričanima, Nevesinju, Rasu, Sjenici, Foči i drugim mjestima. Oni nose različite datume od 1456. do 1473. g. i imaju, često puta, mnogostran značaj za nauku. Na osnovu rukopisa može se često, bar približno, ustanoviti datum i nedatiranih bilježaka. Pojedine marginalije upisane su na margini uz imena lica, timara ili naselja na koja se odnose. Ovdje su one donesene ispod tekstova na koje se odnose; štampane su petitom i uvučeno, a po potrebi povezana posebnim brojevima.

Osnovni tekst deftera pisan je vrlo vještim rukopisom *tevki'*-pismom[73], odličnim crnim mastilom (koje se ne da brisati) na čvrstom bijelom papiru evropskog porijekla sa vodenim znakom makaza. Istom vrstom pisma ispisani su svi kasniji upisi kao i marginalije, samo ne, naravno, tako čitko i jasno kao

[73] Istom vrstom pisma pisane su i ostale turske katastarske knjige iz XV i prvih decenija XVI stoljeća, ali se već od treće decenije XVI stoljeća u ovim knjigama sve više javljaju elementi pisma sijakat koje je postepeno potpuno preovladalo. Sravni H. Inalcık, *n. d.*

osnovni tekst. Originalni povez je nestao pa ga je uprava arhiva uvezala u novi tvrdi povez, obložen crnim platnom.

Popis pojedinih vilajeta započinje uvijek na novoj stranici. Na kraju popisa nekih vilajeta ostavljene su jedna ili više stranica prazne, kako bi se mogli naknadno upisati uzapćeni *(mevkûf)* i novoosnovani timari *(nev yafta)*. U ovom popisu ima zaista nekoliko slučajeva da su naknadno uneseni novi timari, ali oni nisu upisani na kraju pojedinih vilajeta, nego su interpolirani, jer nisu osnovani za vrijeme ovog popisa nego nešto kasnije, i to od dijelova postojećih timara (Vid. ovdje brojeve 150a, 150b, 167a, 174a, 180a i 197a).

Između listova gdje počinju nove glave stavljene su — prilikom poveza, bez sumnje radi bržeg i lakšeg snalaženja — raznobojne svilene vrpce koje su sačuvane do danas.

Ovaj defter nije, nažalost, potpun; nedostaje mu pri kraju, veći broj listova na kojima je bio nastavljen i završen popis timara spahija, odnosno eškindžija skopskog vilajeta, sav popis timara skopske posade i mevkuf-timari[74].

Postojeći dio rukopisa je odlično sačuvan, tako da tekst nije nigdje oštećen i u njemu nema nečitljivih mjesta izuzimajući 3—4 riječi u sitnim marginalnim bilješkama koje se nisu

[74] Da je ovaj defter manjkav na kraju moglo se utvrditi na osnovu izvjesnih elemenata u samom tome popisu. To se jasno vidi, napr., kod upisa posljednjeg timara (br. 229) gdje je popis sela toga timara prekinut; na to jasno upućuje i *râbita* (custos paginae) koja se nalazi na pretposljednjem kao i na svim ostalim listovima (jer je posljednji list recto postojećeg rukopisa prazan što dalje znači da se rabita na pretposljednjem listu odnosi na sljedeći nestali list. Na manjkavost ovog rukopisa upućuju i izvjesne bilješke u postojećem sačuvanom dijelu ovog deftera u kojima se spominju neka mjesta koja su bila upisana u nestalom dijelu ovog deftera (up. str 101—102) i bilješke u kojima se spominju skopski mustahfizi i njihovi timari (up. str. 109) kojih nema u postojećem dijelu rukopisa.

Koliko je ovaj defter manjkav i šta je sadržavao nestali dio, vidi se jasno iz prethodnog detaljnog popisa u koji su upisani ne samo svi ostali timari skopskih spahija (eškindžija) nego i svi timari skopskih mustahfiza, a među njima i oni koji se spominju u narednim bilješkama u našem popisu.

Na osnovu toga detaljnog popisa vidi se da je nestali dio našeg popisa sadržavao još popis 26 eškindžijskih timara skopskog vilajeta; popis hasa Ishak-begovog sina odnosno Isa-begovog brata Mustafa-bega, 5 mevkuf-timara skopskih eškindžija, 24 timara skopskih mustahfiza i jedan njihov mevkuf-timar.

U prethodnom detaljnom popisu nalazi se još popis oružja i zahire u tvrđavama Skoplju i Sobri kao i popis oružja koje je iz Prizrena ustupljeno tvrđavama Sobri, Trnova i Ergiri Kasri, popis zemberekčija-ulufedžija skopskog grada, popis vakufa i mulkova u Skoplju i Tetovu, ali ti podaci nisu unošeni u naš sumarni popis jer ih nema ni u popisu Tetova i tetovskog vilajeta koji nije manjkav.

mogle sa sigurnošću pročitati. U tim slučajevima morao sam staviti tri tačke (. . .) kao znak da se na tim mjestima po jedna riječ — mjesto gdje je bilješka napisana — nije mogla pročitati.

Rukopis ima *râbitu* ili custos paginae, ali je kasnije, možda u najnovije vrijeme, posebno paginiran i to od stranice 2 do 317 s tim što stranica 23 nije paginirana dok je 91 preskočena.

3.

Svojim ortografskim i paleografskim osobinama ovaj se popis ničim ne izdvaja od ostalih turskih katastarskih knjiga iz XV stoljeća. Neke od tih osobina zadaju posebne teškoće pri dešifrovanju ovakovih izvora.

Proučavanje ortografskih i paleografskih osobina spomenika pomoglo je, u znatnoj mjeri, da se otklone bar neke teškoće.

Vokali. — Pisar ovog deftera poslužio se uobičajenim znakovima za kratke vokale samo u dva-tri slučaja, koji su zadržani i u ovom izdanju. Mnogo češće služio se slovima ا و ی ه kao uputnim znacima za vokale. Pri tom je karakteristično da je *elif* upotrebljavao ne samo kao uputni znak za dugo *a,* kao što je i inače redovna praksa, nego je isto slovo upotrebljavao i kao znak za dugo *e,* za koje se inače upotrebljava slovo ه . Tako je, napr., selo Rečane u skopskom kraju jedanput zapisano راچانى , što bi mi — kad ne bi znali za gornju ortografsku osobenost ovog spomenika — čitali Račani i nikako drukčije. Na drugom mjestu je isti pisar isto selo zapisao u obliku رچانى (bez *elifa* kao uputnog znaka). Međutim, u ovom popisu navodi se i u novopazarskom kraju jedan toponim koji je zapisan u obliku راچانى ; kako se taj toponim ne spominje u drugim izvorima, a danas ne postoji, ne znamo da li se to selo zvalo Račani ili Rečani.

Karakteristično je dalje da je pisar ه koje se upotrebljavalo za oznaku vokala *e* i *a* u sredini i na kraju riječi, upotrebljavao u toj funkciji samo na kraju riječi.

Kao u gotovo svim ostalim turskim spisima, tako se i u ovom popisu krajnje *o* naših toponima na -*o* redovno predstavlja sa uputnim znakom ه rijetko sa ا *(elif),* koji se može čitati samo *a,* odnosno *e:* تنقوه Tenjkova, تنوه Tenova, غوشوه Goševa itd. Izuzeci su rijetki, ali ih ima: بيوسقو Biosko.

Konsonanti. — Kako u arapskom pismu nema slova za sve konsonante koji postoje u osmansko-turskom jeziku, Turci su, prihvatajući arapsko pismo, preuzeli potrebna slova za izvjesne svoje konsonante iz arapsko-persijske abecede (na sličan način kako je postupljeno i u drugim abecedama stvorenim na podlozi starijih pisama). Kada su došli na južnoslovensko jezično područje sreli su se sa našim glasovima *c*, *ć*, *đ*, *lj*, kojih nema ni u jednom spomenutom jeziku, pa nisu, naravno, imali ni odgovarajuća slova za te glasove, nego su ih pisali najbližim slovima spomenutih abeceda. U težnji da što potpunije, vjernije i tačnije reproducira naša lična i geografska imena i druge preuzete riječi, pisar ovog deftera dovijao se na razne načine pa je tako, sam ili po nekom starijem uzoru, stvorio posebno slovo za naš glac *c*, i pisao ga sa ڃ (ligatura ح sa dvije tačke unutar polukruga). Isto slovo je kasnije upotrebljavano u našim alhamiado-tekstovima. Ono je primjećeno i u starijem detaljnom popisu ovog područja kao i u nekim mlađim popisima naših zemalja.

Mnogo puta je pisar taj glas predstavio slovom ج *(dž)* ili slovom چ *(č)*. Kako sada naša štamparija nema toga slova morao sam ga u ovom izdanju svugdje predstaviti slovom چ *(č)*, kojim se ono, budući nepoznato arapsko-turskoj abecedi, u turskim spisima i inače piše, ali sam ga u transkipciji pojedinih toponima svugdje zadržao i označio našim slovom *c*. (Ne smije se zamijeniti istim slovom turske latinice): Crnomir, Cvetonje, Cerova itd. Zbog toga i drugih fonetskih i ortografskih razloga u ovom izdanju pri transkripciji toponima i homonima morala se primijeniti naša, a ne turska latinica.

Naše glasove *ć* i *đ*, a u izvjesnim slučajevima i glasove *g*, *k* i *nj* Turci transkibiraju slovom ك koje može da odgovara svim spomenutim našim glasovima. Primjeri: كليك *Klek*, بوريك *Burić*, كوركي *Gorgi* ili *Đorđi*, كوركويشته *Gurgevište* ili *Đurđevište*, كنژوچه *Kneževce*, رشاك *Rušanj* itd.

Naš konsonant *lj*, koga nema u arapskom, persijskom niti turskom jeziku, Turci obično pišu kao i l: دولاني *Dolâni* (= Doljani), لولاچ *Lulac* (= Ljuljac); ali nisu rijetki slučajevi da se upotrijebe dva slova: *l* i *j* kao i u našoj latinici: دوليانى, *Dol'jani* (= Doljani).

Naš konsonant *nj*, koji nije potupuno stran turskom jeziku, reprodukuje se obično sa slovom ن *n: Bana* (= Banja), ali se i tu katkad upotrijebe dva slova: *n* i *j*: بانيه *Ban'ja* (= Banja). Persijsko گ je u ovom spisu katkad označavano sa tri tačke ڴ

Interesantno je da je ovaj kao i neki drugi pisari deftera, pored sve pažnje, neke naše glasove, za koje postoje sasvim adekvatna slova u persijskoj i osmansko-turskoj abecedi, — reproducirao drugim neadekvatnim slovima, prosto kao da ih je pogrešno čuo. Tako, na pr., ovaj pisar vrlo često naše *č* transkribira sa *dž:* ازوجن Izvedžen = Zvečan. Naše *c* obično reprodukuje sa ج , vrlo često sa *dž* i *č*. Naše *p* zamjenjuje sa *b* i obratno: لبانجه *Lebence* = Lepenac.

Još je neobičnije što je ovaj kao i neki drugi pisari naše *g* u adjektivima *gornji, -a -e -o,* kao i u nekim drugim slučajevima, stalno pisao sa ق *(qaf)* pa je, na pr., Gornji Turčani, Gornja Presjednica, Gostivar, itd. stalno pisao Kornji Turčani, Kornja Presjednica, Kostivar, itd. No pored svega toga čovjek se mora diviti sposobnosti i vještini pisara koji je u velikoj mjeri tačno i vjerno nepodesnim arapskim pismom transkribovao naše toponime.

Vrlo je malo slučajeva da je koji toponim zapisan pogrešno uključujući tu i slučajeve metateze. Isto tako rijetki su slučajevi da je iste toponime pisao na različite načine, pogotovo ako pri tom ne uzmemo u obzir i najmanje glasovne razlike. Krupnija greška je samo kod sela Krivoglavci.

U rukopisu su brojevi 0, 4, 5 pisani starijim ciframa koje su postepeno zamijenjene današnjim. Najprije je zamijenjena *nula* sa tačkom dok je *nula* postala cifra za broj 5. Stara cifra za broj četiri održala se do sredine XVI stoljeća.

Na jednom mjestu, kod popisa vlaha Sjenice, upotrebljeni su sijakatski brojevi.

U defteru su upotrebljene samo dvije kratice: م za تمام i ه za عن

Na jednom mjestu, kod naknadno upisanog timara Mehmed-čelebije sina Isa-begova, stavljeno je ispred imena kratica ح koju nisam mogao sa sigurnošću razriješiti i ne znam šta označuje.

4.

Sadržaj i raspored deftera. — Poslije naslova i kratkog uvoda u ovom su defteru popisani:

I Hasovi Isa-bega, sina Ishak-begova;
II Timari mustahfiza grada Zvečana;
III Timari eškindžija [nahije] Zvečana;
IV Timari eškindžija nahije Jeleča;
V Timari mustahfiza grada Jeleča;
VI Timari eškindžija vilajeta Nikšića;
VII Timari mustahfiza grada Hodidjeda;
VIII Dijelovi Isa-begovog hasa u vilajetu Kalkandelenu, koje je držala njegova »uzvišena gospođa«, njegov sin Mehmed-čelebija i njegovi hizmećari.

IX Hasovi tetovskog subaše Hasan-bega Zenebissi-a, timari tetovskih spahija i eškindžija.

X Timari mustahfiza grada Sobri.

XI Hasovi skopskog subaše čokodara Ali-bega

XII Timari eškindžija Skopskog vilajeta. Tu je upisano 18 timara dok ih je prema prethodnom detaljnom popisu bilo još koji nedostaju u našem popisu. Ovdje dalje nedostaje popis timara gradske posade u Skoplju, jer je taj dio ovoga deftera nestao.

5.

Prethodni detaljni i ovaj sumarni popis istih predjela predstavljaju najstarije poznate popise oblasti i predjela koji su u njima popisani. Ali pitanja da li ti defteri predstavljaju prvi detaljni odnosno sumarni popis svih ili bar nekih oblasti na koje se odnose kao i pitanje međusobnog odnosa samih tih deftera sada se može objasniti samo djelimično. Sigurniji odgovor na ta pitanja otežan je i činjenicom što još uvijek ne raspolažemo preciznijom hronologijom turskih osvajanja svih krajeva, koji ovdje dolaze u obzir.

Poznato je da su Turci još 1392. godine definitivno posjeli Skoplje, a svakako brzo poslije toga i Polog sa Tetovom i nekadašnjim gradom Sobri u Žedenskoj klisuri. Oko 1396. godine oni su posjeli gradove Zvečan na Sitnici i Jeleč u Rogozni kao i srednje Polimlje sve do Morače; od 1416. godine imali su povremeno, a od 1448. godine stalno uporište u Vrhbosni. Razu-

mije se da su istovremeno gospodarili saobraćajnim arterijama koje su te posjede povezivale.

S druge strane pouzdano se zna da su Turci, ako ne ranije, a ono za Mehmeda I i Murata II vršili popise svojih posjeda na Balkanskom poluostrvu, pa je nemoguće pretpostaviti da tada nisu popisali bar skopsku i tetovsku oblast u kojima je njihova vlast bila stara već nekoliko decenija. Međutim, ni u ovim najstarijim sačuvanim popisima niti u drugim izvorima ne spominje se nikakav raniji popis ni jedne od tih oblasti. Šta više u tim popisima nema ni jednog sela niti mezre za koju se kaže da je »izvan deftera« tj. da nije upisana u raniji defter, što bi indirektno ukazivalo da je takav defter postojao.

Ali, bez obzira na pomanjkanje sigurnih dokaza, može se, na osnovu navedenih činjenica o hronologiji turskih osvajanja i postojanja starijih turskih popisa drugih dijelova Makedonije, kao i na osnovu izloženih principa o tome kada i zašto su Turci vršili katastarske popise svojih zemalja, pretpostaviti da su skopska i tetovska oblast popisivane bar oko 1430, ako ne već i oko 1415. godine. Pogotovo kad raspolažemo sa popisima mnogih turskih oblasti Balkana, a naročito Makedonije i Albanije iz 1430/2. godine. Nema razloga sumnji da su istovremeno popisani i turski posjedi u skopskoj oblasti.

Mnogo je teže odgovoriti na pitanje kada su Turci prvi put vršili popise svojih posjeda u zemljama Brankovića i Pavlovića.

Naime, sve do sredine XV stoljeća postojalo je u svim tim oblastima dvovlašće između Turaka i domaćih feudalaca, starih gospodara tih oblasti, konkretno Brankovića na Kosovu i u Raškoj i Pavlovića u Vrhbosni. Osim toga turski posjedi u tim oblastima svodili su se prije 1453. godine, izgleda, na sasvim neznatne oaze oko nekoliko tvrđava (Zvečan, Jeleč sa Gluhovicom, dijelom Polimlja i Hodidjedom u Vrhbosni) i nekih saobraćajnih arterija (bosanski drum i put sa Morače na taj drum u Raškoj), pa zato ne bi bilo neobično da oni dotle nisu ni popisivani, te da ova dva deftera predstavljaju prve popise tih oblasti.

Međutim, karakter ovih popisa i neki podaci koje oni sadrže ne daju nam mogućnosti da to tvrdimo ni za jednu oblast koja je u njima popisana. U detaljnom popisu iz 1453/5. upisani su samo carski hasovi u vilajetu Zvečanu (majdan Ržane i sela Murgule) i Nikšićima (Prostenje sa još dva sela) i hasovi ru-

melijskog beglerbega u vilajetu Jeleču (Gluhavica sa šest sela), u »Vukovoj oblasti« (deset sela u istom kraju) i vilajet Bistrica (prizrenska). Za prihode rumelijskog beglerbega u vilajetu Bistrici u tom popisu stoji da su upisani prema ranijem stanju *(ber karâr-i sâbik)* što bi moglo da upućuje na to da je taj vilajet bio i ranije popisan i da je spadao u has beglerbegov. Za to još više govori sljedeća činjenica. Uz popis Isa-begovih hasova na Kosovu, u oblasti Brankovića, nalazi se u oba ova popisa ova napomena: »Ova su mu sela (tj. Lipljan, Glogovac i Robovac) data u zamjenu za selo Prostenje (Prošćenje) u kome je otkriven rudnik«. To znači da je Prostenje sa još dva sela ranije, prije ovih popisa, spadalo u Isa-begov has i da je ono najkasnije prilikom ovih popisa oduzeto od Isa-bega i uključeno u regalije. Iz toga bi proizlazilo, iako ne sasvim jasno, da su ti krajevi popisivani i ranije.

Što se tiče odnosa između ova dva deftera on se, mislim, može objasniti ovako: Turci su, što je sada utvrđeno, poslije pada Carigrada preduzeli opći popis svog carstva pa su tada popisali i naše oblasti koje su dotle držali. Rezultat tog popisa bio je, među ostalim, i spomenuti detaljni popis iz 1453/5. godine.

U ratnim akcijama 1454/55. godine Turci su likvidirali dvovlašće u Raškoj, na Kosovu i Metohiji, posjeli Prizren na južnoj, i Novo Brdo na sjevernoj strani. Tada je čitava oblast Brankovića došla definitivno pod tursku vlast. To znatno proširenje turske države izazvalo je potrebu da se popišu ne samo novoosvojeni predjeli, nego i oni koji su ranije bili popisani. Tako je nastao, među ostalim, ovaj sumarni popis Isa-begovog krajišta i detaljni popis oblasti Brankovića koji je izvršen odmah poslije ovog popisa. Još se može sa sigurnošću reći samo toliko da je ovom sumarnom popisu krajišta Isa-bega Ishakovića, u svakom slučaju, morao prethoditi detaljni popis istih mjesta i krajeva.

Dr Hazim ŠABANOVIĆ

PREPIS SUMARNOG POPISA VILAJETA JELEČ, ZVEČAN, HODIDJED, SJENICA, RAS, SKOPLJE I KALKANDELEN (TETOVO) SA PODRUČJIMA KOJA IM PRIPADAJU 1v

Popis je izvršen po nalogu sultana islama i muslimana, sultana sina sultanova, sultana Mehmed-hana, sina sultana Murad-hana, — neka svevišnji Bog ovjekovječi njegovo carstvo i vlast trajnošću njegove dinastije i neka prospe njegovu naklonost i njegov autoritet na cio svijet, — perom najskromnijeg popisivača ubogog Alije, sina Hadži-Jakubova.

Popisano u posljednjoj dekadi džumādal-ūlā 859. hidžrijske mlađačke (9—18. maja 1455) godine.

[HASOVI ISA-BEGA ISHAKOVIĆA]

1 — HASOVI ISA-BEGA, SINA ISHAK-BEGOVA

u vilajetima Zvečan, Jeleč, Sjenica, Ras, Nikšići i Saraj-ovasi (Sarajevo); u vilajetima Skoplje i Kalkandelen (Tetovo), te u vilajetu V'lk[1].

Svi prihodi Isa-bega, sina Ishak-begova osim Skoplja iznose 763.000 [akči][2].

[U vojnim pohodima učestvuje] lično kao burume [sa]:

džebelija	152
pancir-odijela	15
šatora sa hodnikom, užetom i platnom .	1
šatora za riznicu	1
šatora za ostavu	1
šatora za saračku radionicu . . .	1
šatora za kuhinju	1
pancir-košulja	2

[VILAJETI ZVEČAN, JELEČ, SJENICA I RAS HASOVI SPOMENUTOG ISA-BEGA]

Samo mjesto *Izvedžen* (Zvečan)[3] — muslimanskih domova 2, hrišćanskih domova 84, udovica 10, neoženjenih 12; hāssa-vinograda 1; mlinova Isa-begova vakufa 5. Prihod s nijabetom 15.502.

[1] U orig.: *Vilâyet-i V'lk* što, doslovno, znači »Vukova oblast«. Osvojene zemlje i oblasti srednjevjekovnih dinasta Turci su u najranije vrijeme najčešće nazivali po imenima osnivača ili najznačajnijih predstavnika tih dinastija. Tako su oblast Konstantina Dejanovića nazivali *Konstantin ili, Konstantin vilâyeti* ili *Vilâyet-i Konstantin* (Zemlja Konstantonova), zemlju kneza Lazara i Lazarevića — *Laz-ili (vilâyeti)* ili *Vilâyet-i Laz,* zemlju Pavlovića — *Pavle-ili (vilâyeti)* ili *Vilâyet-i Pavle,* oblast Kovačevića — *Kovaç-ili (vilâyeti)* ili *Vilâyet-i Kovaç,* oblast Brankovića — *V'lk-ili, V'lk vilâyeti* ili, kao što je ovdje, *Vilâyet-i V'lk* po Vuku Brankoviću, osnivaču ove dinastije itd.

[2] Ova je rečenica napisana rukom pisara osnovnog teksta na margini u donjem desnom uglu. Jedino su riječi: »osim od Skoplja« napisane iznad Isa-begova imena, ali istim rukopisom.

Svi novčani iznosi u ovom spomeniku, ukoliko nije drukčije posebno istaknuto, izraženi su u akčama.

[3] U orig.: *nefs-i Izvecen* što doslovno znači »sam Zvečan, samo mjesto Zvečan«, danas selo kod Kosovske Mitrovice na ušću Sitnice u Ibar sa ruševinama istoimenog grada. Poznato je da su po nazivima raznih

2r Selo *Zrnavidža* (Žrnavica)[4] — domova 49, neoženjenih 7, udovica 6. Prihod 5.636.

Selo *Brnjica*[5] — domova 44, udovica 5, neoženjenih 4. Prihod 5.059.

Selo *Korilje*[6] — domova 34, udovica 3, neoženjenih 5; hassa-vinograda 1. Prihod 3.368.

2v Selo *Lisica*[7] — domova 22, neoženjenih 6; hassa-vinograda 1. Prihod 3.292.

Selo *Selčanica* (Sočanica)[8] — domova 43, neoženjenih 13. Prihod 5.177.

Selo *Drežnica*[9] — domova 27, udovica 5, neoženjenih 1. Prihod 1.939.

mjesta istovremeno nazivane jedna ili više širih teritorijalnih jedinica (nahije, vilajeti, kadiluci, sandžaci i pašaluci), i da su ta mjesta obično bila administrativni centri tih jedinica. Tako se, napr., Smederevom nazivao ne samo poznati grad na Dunavu nego i nahija, vilajet, kadiluk i sandžak. Svima je taj grad bio centar. Budim je bio centar istoimene nahije, kadiluka, sandžaka i pašaluka. Isto tako Temišvar. Da ove pojedinosti nisu uvijek jasne stručnjacima, pokazuje slučaj jednog veoma poznatog profesora Carigradskog Univerziteta koji je nedavno ozbiljno tumačio da nazivi: nahija, vilajet, kadiluk, sandžak i ejalet mogu biti sinonimi samo na osnovu toga što je u originalnim osmanskim dokumentima naišao na slučajeve da se svi ti termini susreću uz nazive istih mjesta. (Vid. Gökbilgin, *Edirne ve Paşa livası, str. VII—X).* Svako ovako mjesto predstavljalo je istovremeno jedno naselje: selo, trg, varoš, kasabu ili šeher. Zato arapska riječ *nefs* (= sam) u turskim spomenicima ispred naziva pojedinih mjesta ili njihovih apozicija ima funkciju da označi da je u konkretnom slučaju riječ o samom tome mjestu, a ne o nekoj široj istoimenoj administrativnoj jedinici. Ova se riječ u turskim spomenicima dodaje u pravilu samo ispred naziva ili apozicija onih mjesta po kojima su istovremeno nazivane šire teritorijalne jedinice i koja su istovremeno ili ranije bila administrativni centri tih jedinica. Drugi primjeri: *nefs-i karye-i Jeleznik* — samo selo Železnik, *nefs-i Foynica* — sama Fojnica, *nefs-i varoşi Priboy* — sama varoš Priboj (na Limu); *nefs-i kasabe-i Visoka* — sama kasaba Visoko, *nefs-i kal'a-i Belgrad* — sam grad Beograd, *nefs-i şehr-i Saray* — sam šeher Sarajevo. Šta više ima primjera gdje je ova riječ zamjenjivala naziv samoga mjesta.

[4] Danas Žerovnica, selo sjeverozapadno od Kosovske Mitrovice.

[5] U ovom popisu navode se u istoj oblasti dvije Brnjice, a u popisu iz 1468. godine samo Gornja Brnjica u nahiji Sjenici. U popisu iz 1528. godine navodi se u istoj nahiji pored Gornje i *Donja Brnjica,* drugi naziv *Lisičić.* Kako danas u oblasti koja ovdje dolazi u obzir nema spomena selu Lisičić, niti postoji drugo selo Brnjica osim onog istočno od Sjenice i sjeverozapadno od Duge Poljane, mislim da je ovdje riječ o tom selu i da se ono nekada dijelilo na Gornju i Donju Brnjicu.

[6] Korilje, selo zapadno od Kosovske Mitrovice.

[7] Lisica, selo sjeveroistočno od Kosovske Mitrovice.

[8] Sočanica, selo sjeverno od Kosovske Mitrovice i jugoistočno od Leposavića.

[9] Navodi se i u popisu iz 1468. godine u zvečanskoj nahiji; danas ne postoji.

Selo *Crnomir*[10] — domova 10, neoženjenih 3. 3r

[Stanovnici toga sela] su dunđeri i služe [održavanju] grada[11] [Jeleča].

Selo *Janča*[12] — domova 30; dio mlina: polovina. Prihod 1.735.

Selo *Šara* (Šare)[13] — domova 40, neoženjenih 6. Prihod 2.720.

Selo *Gornja Krnjina* (Gornji Krnjin)[14] — domova 39, udovica 2, neoženjenih 12. Prihod 5.088. 3v

Selo *Ištavna* (Štavna)[15] — domova 17, udovica 2, neoženjenih 4. Prihod 1.810.

Selo *Knedževce* (Kneževce)[16] — domova 17, udovica 3, neoženjenih 3. Prihod 2.024.

Selo *Brnjica*[5] — domova 19, udovica 1, neoženjenih 5. Prihod 2.153. 4r

Selo *Šumilj*[17] — domova 16, udovica 2.

[Stanovnici toga sela] su dunđeri, streljari i samostreljari[18]; oni su muselemi zbog toga što služe gradu [Zvečanu].

[10] U tekstu orig. zapisano je bez dijakritičkih tačaka, dok je u custos paginae zapisano tako da su punktirana sva slova osim j, u stvari uputni znak za dugo i (ī), pa je prema tome ovakovo dešifrovanje neosporno. U popisu iz 1468. godine: selo *Crnomirine* (چرنومیرینه), pripada Jeleču, a u popisu iz 1528. godine: selo *Gleđeci* (?) گلکچی , drugi naziv *Crnomir*, pripada Jeleču. U drugim izvorima se ne spominje ni pod prvim ni pod drugim nazivom. Nepoznato.

[11] U orig. *hisar*. Za oznaku utvrđenih mjesta popisivač se koristio sa dva arapska termina: *kal'a* i *hisār* koji u stvari označuju dvije vrste utvrđenja, ali se ovdje kao i na mnogim drugim mjestima upotrjebljavaju kao sinonimi, pa sam ih zato prevodio nazivom *grad* u srednjovjekovnom značenju.

[12] Janča, selo sjeverozapadno od Novog Pazara.

[13] Šare, selo istočno od Sjenice.

[14] Gornji Krnjin, selo jugoistočno od Novog Pazara i zapadno od Leposavića.

[15] Danas Štavalj, selo istočno od Sjenice, jer je u istom obliku navedeno i u popisima iz 1468. i 1528. godine kao selo u nahiji Sjenici.

[16] U orig. *Knedževce*, ali bez dijakritičkih tačaka; treba كنزوچه *Kneževce*, kako je zapisano u popisu iz 1468. godine; danas Kneževac, selo jugoistočno od Sjenice.

[17] Danas zaselak Beščić, jugozapadno od Kosovske Mitrovice, jer je u popisu iz 1468. godine zapisano ovako: selo *Šumilj*, drugi naziv *Bešdžić* (بشجيك), pripada Zvečanu.

[18] U orig. *čangrazenler* (od tur. *çangra* iz grč. samostrijel, Armbrust, arbalét i pers. *zen* pres. osn. od *zeden*, tući, udarati; kovati i tur. *ler*) samostreljari.

Selo *Dedino* (Dedinje)[19] — domova 10.

[Stanovnici toga sela] su muselemi; godišnje daju gradu Zvečanu 37 izvrsnih lukova.

4v Selo *Boljetine* (Boljetin)[20] — domova 21, udovica 3.

[Stanovnici toga sela] su klesari; Isa-begu daju tri para žrvnjeva. Ostale službe[21] vrše [za održavanje] grada [Zvečana]. Kad se obavlja neka služba caru, oni i to čine.

Prihod od kamena 450[22].

Selo *Žaževa* (Žaževo)[23] — domova 14, udovica 2.

[Stanovnici toga sela] su klesari; Isa-begu daju dva para žrvnjeva. Ostale službe obavljaju za [održavanje] grada [Zvečana].

Prihod od kamena 300.

5r Selo *Rahova* (Rahovo)[24] — domova 12.

[Stanovnici toga sela] su klesari; Isa-begu daju dva para žrvnjeva.

Prihod od kamena 300.

Selo *Ahengeran* (Kovače)[25] — domova 5, neoženjenih 3.

[19] Dedinje, selo sjeverozapadno od Kosovske Mitrovice.

[20] U popisu iz 1468. godine: بلاتنه sa svim diakritičkim tačkama. S obzirom na ortografske karakteristike ovog rukopisa u zapisivanju naših toponina, taj se oblik može čitati *Boljetine*, a kako je to selo prema popisu iz 1468. godine pripadalo zvečanskoj nahiji, identifikovao sam ga sa današnjim selom Boljetin, sjeverno od Kosovske Mitrovice.

[21] Popisivač se u ovoj rečenici koristi arapskim terminom *ḫidmet* (tur. *hizmet*) a u slijedećoj turskim terminom *kulluk*. Kako se oba ta termina, hizmet i kulluk, u svim slučajevima, kada je riječ o obavezama raje, upotrebljavaju kao sinonimi, u značenju služba to sam ih prevodio tim terminom. Više vid. u Rječniku termin s. v. *hizmet* i *kulluk*.

[22] Misli na prihod od žrvnjeva. Interesantno je da je i ova obaveza preračunata u novčanu daću, pa tako znamo da je u ono vrijeme jedan par žrvnjeva vrijedio 150 akči.

[23] U popisu iz 1468. godine je slovo *ž* oba puta punktirano, i to opravdava ovako dešifrovanje. Kako je ovo selo prema popisu iz 1468. godine pripadalo zvečanskoj nahiji, identifikovao sam ga sa današnjim selom Žaža, sjeverno od Kosovske Mitrovice.

[24] Pod istim nazivom spominje se i u drugim turskim izvorima od XV do XX stoljeća. Kako je 1468. godine pripadalo zvečanskoj nahiji, a 1900. godine mitrovičkoj kazi (vid. *Sālnāme-i vilâyet-i Kosovo* za 1318 (1900) godinu [Üsküb] 1318, 584.) identifikovao sam ga sa današnjim selom Oraovo, sjeverno od Kosovske Mitrovice.

[25] *Ahengeran* je persijska riječ (pers. *āhengerān* pl. od *āhenger* kovač) i predstavlja doslovan prevod našeg toponima Kovači, odnosno Kovače. U oblasti koja ovdje dolazi u obzir danas postoje: selo Kovači, jugozapadno od Novog Pazara, i zaselak Kovače kod Čečeva u Ibarskom Kolašinu, ali mi je ipak identifikacija ovog sela zadavala znatne teškoće. U starijim domaćim izvorima, kao i u turskim popisima, spominje se u toj oblasti samo navedeno selo Kovači, pa sam zato u prvi mah mislio, da je ovdje riječ o tom selu. Tražeći za to potvrdu u izvorima, našao

[Stanovnici toga sela] od početka [turske vlasti][26] služe gradu [Zvečanu]. Ne daju nikakve poreze ni namete[27].

Selo *Baj Potok*[28] — domova 14, udovica 1. Prihod 2.578.

Selo *Mur*, pripada [vilajetu] Jeleču[29] — domova 11. Prihod 1.950. 5v

Selo *Jošanica*, pripada [vilajetu] Jeleču[30] — domova 6. Prihod 604.

Mezra *Oraš* (Oraše)[31], nenaseljena[32].

sam dokaze eliminacije. Naime, u nešto starijem detaljnom popisu među hasovima rumelijskog beglerbega u vilajetu Jeleču pored trga Gluhavice *(Demirci Bazarı)* i sela: Morani, Ruže (= Ruđe), Ismolač (= Smolúća), Orlji (= Orlje) i Namga navodi se i selo Kovači. (Istanbul, BVA, Māliye br. 12.) Ono je, prema tome popisu, imalo 45 domova, dok su u selu Ahengeran u ovome popisu (po kome je ono spadalo u has krajišnika Isa-bega Ishakovića), upisana samo 4 doma. No to još ne znači da je ovdje riječ o drugome selu, pogotovu kada se u spomenutom detaljnom popisu ne navodi selo Ahengeran, kao što se u ovom popisu ne navodi selo Kovači. Ono je moglo preći iz hasa beglerbega u has krajišnika pod starim domaćim nazivom. Ni razlika u broju kuća nije presudna, (jer svi domovi toga sela nisu morali biti upisani u krajišnikov has), nego je odlučujuća činjenica što se ni ostala navedena sela vilajeta Jeleča, koja su prema prethodnom detaljnom popisu spadala u beglerbegov has, ne navode u našem popisu u Isa-begovom hasu. Znači da su sva ta sela, pa i Kovači i tada bila izvan hasa u koji je spadalo selo Ahengeran i da je ovdje riječ o drugom selu. Kako u oblasti, koja ovdje dolazi u obzir, ne postoji nikakvo drugo mjesto sa takvim ili sličnim nazivom, osim zaseoka Kovače kod Čečeva, mislim da je ono identično sa ovim selom Ahengeran, premda se ono, što iznenađuje, ne spominje u drugim izvorima ni pod jednim ni pod drugim nazivom, sve do 1900. godine kada je navedeno pod nazivom Kovač u popisu sela mitrovičke kaze kao što je selo Kovači navedeno u popisu sela novopazarske kaze. Vid. *Sālnāme-i vilâyet-i Kosova* 584 i 701; М. Лутовац, *Ибарски Колашин.* Српски етнографски зборник, књ. LXVII, Београд 1954, 129, 130.

[26] U orig. *evvelden* što može da znači od ranije i od početka (turske vlasti).

[27] U orig. *kānūn ve kā'ide,* što je, mislim, skraćeno od *kānūn-i šer'ī ve kā'ide-i 'örfī* i misli se na poreze koji su propisani kanonima šerijata i zakonima države. U mlađim osmanskim tekstovima ti se porezi nazivaju *ḥuḳūḳ-i šer'iyye ve rusūm-i 'örfiyye.*

[28] Navodi se i u popisu iz 1468. godine u istom obliku kao selo u nahiji Jeleču. Kako je tu navedeno u grupi sela: Mur, Jošanica, Paralovo, Kruševo i druga, koja postoje i danas, i kako u tome kraju ima Bajev Potok, lijevi pritok Jošanice, a pri njegovom ušću selo Bajevica (na kartama pogrešno Bojevica), mislim da je identično sa tim selom.

[29] Mur, selo južno od Novog Pazara.

[30] Jošanica, zaselak u slivu istoimene rijeke jugozapadno od Novog Pazara. Ne smije se zamijeniti sa istoimenim selom u slivu Jošaničke rijeke jugoistočno od Novog Pazara.

[31] Oraše, selo jugozapadno od Novog Pazara. Vjerovatno je da je tako nazivano i u vrijeme ovog popisa, i da je pisar ovdje ispustio

6r Selo *Tušimlja*[33] — domova 4.

[Stanovnici toga sela] su štitari. Godišnje daju odsjekom 12 štitova[34].

DŽEMAT VLAHA SENICA (SJENICE)

Čergi 400 po 25*. Svega	10.000
Ušur od poljoprivrednih proizvoda odsjekom godišnje	9.000
Nijābet od spomenutog džemāta. Iznos . . .	5.000
Čergi 14 po 50*. Svega	700
Pokrovaca 25 po 10*. Svega	250
Prihod	24.950

6v Nijābet od vilajeta Jeleča, Sjenice i Rasa. Iznos 4.000

NAHIJA SENICE (SJENICA)

[Stanovnici] ovih sela su [izdvojeni] iz vojnuka[35] i zaduženi haračem; Isa-beg ih je uvrstio u svoj has, ali većina ne daje naturalne daće[36] niti ispendžu. Za one koji to daju, zapisano je [u ovom popisu] ondje gdje su upisani. Što se tiče njihovog učešća u vojnim pohodima[37], oni i dalje pomažu spomenutim vojnucima[38].

uputni znak za posljednji vokal kao što je, mislim, postupio i kod nekih drugih toponima, pa napisao, napr., اتوردو umjesto اتوردوه

[32] Za oznaku napuštenih, nenaseljenih mjesta popisivač se koristi sa dva termina; najčešće arapskim terminom *hali* (ar. *ḥālī* — prazan, pust, napušten), a ponekada persijskim terminom *viran* (pers. *virān* — razoren, opustošen; pust, raseljen). Ovim posljednjim terminom označavaju se i napušteni mlinovi. Oba termina odgovaraju našem starom adjektivu pust-a-o, ali sam ih, kad je riječ o mjestima, prevodio sa »nenaseljen« radi veće jasnoće (»nenaseljen« prema »naseljen«), i zbog toga što oni u starim osmanskim tekstovima, pa i u ovom popisu služe kao pandan sinonimnim terminima *mamur* (ar. *ma'mūr* — naseljen, civilizovan) i *abadan* (pers. *ābādān* — naseljen, izgrađen).

[33] Tušimlja, selo sjeveroistočno od Novog Pazara.

[34] Nije jasno komu su stanovnici ovog sela davali te štitove: Isa-begu, gradu Zvečanu ili gradu Jeleču.

[35] U orig. *voynuklar* وينوقلر (od sl. *vojnik* i tur. *lar*) poznati turski vojnički red. Premda je očevidno da su Turci taj termin preuzeli iz vojne terminologije Južnih Slavena ipak ga zadržavam u korumpiranom obliku vojnuk-vojnuci, (a ne u pravilnom obliku vojnik-vojnici), jer je dobio posebno značenje u turskoj vojnoj terminologiji; taj je oblik uobičajen i u nauci.

[36] Ovdje termin *hāsil* (ar. ḥāṣil) ne označuje sve prihode uopće, kao što je inače redovan slučaj, nego samo naturalne daće.

[37] U orig. *ešmek* (eşmek); taj glagol u turskoj vojnoj terminologiji znači učestvovati u vojnom pohodu na konju, ali sam ga ovdje i na svim ostalim mjestima prevodio sa učestvovati u vojnom pohodu.

[38] To znači da su stanovnici tih sela kao *vojnuci* do tada bili slobodni seljaci koji nisu bili uključeni u timarski sistem, tj. nisu bili potčinjeni spahijama, nisu imali nikakvih ličnih obaveza prema njima, kao

[Dio] sela *Kruševa* (Kruševo), koje pripada [vilajetu] Jeleču[39] — domova 17, udovica 1.
Prihod daju dva doma, što iznosi otprilike 150 [akči].

Selo *Dubnica*[40] — domova 24, udovica 5. 7r

Selo *Dolnje Miladinova* (Donje Miladinovo)[41] — domova 5, udovica 1.

Selo *Vrhsenice* (Vrsenica)[42] — domova 5, udovica 1.

Selo *Kašlje* (Kašalj)[43] — domova 2.

Selo *Lukavsko*[44] — domova 10.

Selo *Muškovina*[45], nenaseljeno. 7v

što je, napr., plaćanje ispendže; šta više nisu plaćali ni caru harača; njihove baštine bile su slobodne, tj. nisu bile uključene u hasove ili timare niti opterećene dažbinama, kao što je *harač* odnosno *ušur*. Umjesto svega toga oni su bili obavezni da učestvuju u vojnim pohodima. Prilikom ovoga popisa su, međutim, niže navedena vojnučka sela uključena u Isa-begov has, a time su i njihovi stanovnici — vojnuci degradirani na status obične raje koja je po pravilu bila obavezna da plaća caru harač, a svome spahiji (ovdje Isa-begu) ispendžu; njihove slobodne baštine pretvorene su u potčinjene baštine, opterećene naturalnim daćama i dodatnim porezima. Samo, taj proces, vidimo, još nije bio izvršen do kraja i u potpunosti, jer su samo neki domovi plaćali naturalne daće, i to »otprilike« dok su ostali bili i dalje pošteđeni, ali su svi bili dužni da u slučaju vojnog pohoda pomažu vojnuke, tj. one stanovnike ove oblasti koji su i dalje zadržali vojnučki status.

U ovaj sumarni popis upisana su samo ona naselja i domovi koji su spadali u hasove krajišnika Isa-bega Ishakovića, timare njegovih ljudi i timare gradskih posada; zato u njemu nema ne samo onih sela koja su pripadala carskom ili beglerbegovom hasu, nego ni onih koja su bila naseljena vojnucima, sokolarima ili drugim društvenim redovima koji nisu bili uključeni u timarski sistem. Zato se u ovom popisu ne spominju neka mjesta za koja se zna da su tada bila naseljena.

39 Kruševo, selo jugozapadno od Novog Pazara.

40 Dubnica, selo južno od Sjenice.

41 U popisu iz 1468: selo *Dolnja Miladinovina* u nahiji Sjenici. Tako i u popisima iz XVI stoljeća. Nepoznato.

42 Danas Vrsenica, selo jugoistočno od Sjenice.

43 Kašalj, zaselak jugoistočno od Novog Pazara.

44 Danas Dunišiće, selo sjeverno od Sjenice, jer je u popisu iz 1468. godine zapisano ovako: selo *Lukavsko*, drugi naziv *Munišić*, (treba *Dunišić)*, pripada Sjenici; u popisima iz 1528. i 1542 godine: selo *Lukavsko*, drugi naziv *Dunišić*, pripada Sjenici.

45 U popisima iz 1468. i 1542. godine: مشقوينه (sa svim dijakritičkim tačkama i uputnim znacima), kao selo u nahiji Sjenici, pa je, prema tome, identično sa današnjim selom Muškovina, sjeverozapadno od Sjenice.

Selo *Gornja Ritudža* (Gornja Rituča)[46] — domova 1.

Selo *Dolnja Ritudža* (Donja Rituča)[47], nenaseljeno.

Selo *Sirednja Ritudža* (Srednja Rituča)[48] — domova 1.

Selo *Vrabce* (Vrapci)[49] — domova 2.

Selo *Loznik*[50] — domova 3.

8r Selo *Vilovine*[51] — domova 6.

Selo *Dolnja Vapa* (Donja Vapa)[52].
Prihod daju četiri doma, otprilike 300.

Selo *Šaron'je* (Šaronje)[53] — domova 4.

Selo *Dobrinje*[54] — domova 2.

Selo *Ban'je* (Banje)[55], nenaseljeno.

[46] Navodi se i u popisu iz 1468. godine kao selo u sjeničkoj nahiji U popisu iz 1528. godine zapisano je ovako: selo *Dražojević,* drugi naziv *Gornja Irtjujdža* u nahiji Sjenici. Kako danas na teritoriji nekadašnje sjeničke nahije ne postoji selo ni pod prvim ni pod drugim nazivom, a postoji selo Draževiće, jugozapadno od Sjenice, ono je, mislim, identično sa ovim selom.

[47] Navodi se i u kasnijim popisima u istom ili sličnom obliku; danas ne postoji, a nalazilo se, svakako, u blizini današnjeg sela Draževića. Up. prethodnu napomenu.

[48] Kasnije se ne spominje, danas ne postoji, a nalazilo se u blizini današnjeg sela Draževića. Vid. napomene 46.

[49] Vrapci, zaselak u ataru sela Brnjice, istočno od Sjenice.

[50] U ovom popisu navode se još sela: Gornji i Donji Loznik, a u popisu iz 1468. godine sela: Gornji, Donji i Srednji Loznik, sva u nahiji Sjenici, pa je, prema tome, ovaj Loznik u stvari Srednji Loznik. Kako se u popisu iz 1528. godine kaže da se sela *Gornji* i *Srednji Loznik* drukčije zovu *Bagačić,* to su onda ona identična sa današnjim selom Bagačiće, sjeveroistočno od Sjenice. Tu je negdje bio i Donji Loznik.

[51] U popisu iz 1468. godine: ويلونه (sa svim dijakritičkim tačkama i uputnim znacima), pa je, prema tome, ovako dešifrovanje neosporno. Prema istom popisu nalazilo se u sjeničkoj nahiji. Kako danas na području, koje je obuhvatala ta nahija, ne postoji selo pod tim nazivom, a postoji selo Vilovi, sjeverozapadno od Sjenice i istočno od Nove Varoši, identifikovao sam ga sa tim selom.

[52] Donja Vapa, selo sjeveroistočno od Sjenice.

[53] U ovom popisu navodi se još jedno selo Šaronje, a i danas na prostoru, koji ovdje dolazi u obzir, postoje dva istoimena zaseoka; jedan sjeverozapadno, a drugi jugozapadno od Novog Pazara. Prvo je po svom položaju moralo pripadati raškoj nahiji, (spominje se i u popisu iz 1468. godine), a drugo nahiji Jeleču; s obzirom na grupu sela među kojima je navedeno, ovo je selo, vjerovatno, identično sa današnjim istoimenim zaseokom jugozapadno od Novog Pazara.

[54] Identično je, vjerovatno, sa današnjim istoimenim selom jugozapadno od Novog Pazara i jugoistočno od Tutina, premda je daleko.

[55] Banje. U ovom popisu navodi se još jedno naseljeno selo Banja ili Banje u timarima posade grada Jeleča, a u popisu iz 1468. godine sela: *Gornja* i *Donja Banja* u nahiji Jeleču. Isto tako u popisima iz 1528. i 1542. godine. Gornja Banja je bila blizu Ibra, tako da joj je on 1528.

Selo *Dolnje Tremlje* (Donje Tremlje)[56] — domova 1. 8v

Selo *Gornje Tremlje*[57] — domova 2.

Selo *Jelhova* (Jelhovo)[58] — domova 7.

Selo *Brezovica*[59], nenaseljeno.

Selo *Blana Luka*[60] — domova 6.

Selo *Jelševik* (Joševik)[61] — domova 1.

Selo *Lohuća*[62] — domova 7. 9r

Selo *Otis* (Otes)[63] — domova 1.

Dio sela *Dramić* (Dramići)[64] — domova 6.

Dio sela *Dolnje Pavlje* (Donje Pavlje)[65] — domova 2.

Dio sela *Sirednje Pavlje* (Srednje Pavlje)[66] — domova 2. udovica 1.

Dio sela *Gornje Pavlje*[67] — domova 1.

godine odnio jednu njivu. Danas postoji zaselak Banja istočno od Novog Pazara i selo Banje u Ibarskom Kolašinu, jugoistočno od Novog Pazara i Tutina. Naziv i smještaj toga sela upućuje da se ono nekada dijelilo na Gornju i Donju Banju, pa mislim, da je ovdje riječ o tom selu.

[56] Navodi se i u popisima iz 1468. i 1542. godine u nahiji Jeleču. Danas ne postoji i ne znam gdje se nalazilo.

[57] Navodi se i u kasnijim popisima u nahiji Jeleču; nepoznato.

[58] Prema popisu iz 1468. godine pripadalo je nahiji Vrače, pa zato mislim da je identično sa današnjim selom Jova istočno od Novog Pazara.

[59] Selo Brezovica navodi se u ovom popisu četiri puta, zapisano na tri nešto različita načina (vid. orig. 8v, 10v, 53r i 56v), ali svaki put tako da ga, bez sumnje, treba razriješiti u Brezovica. Prvi put se navodi kao nenaseljeno selo, a drugi put kao dio naseljenog sela, oba puta u Isa-begovom hasu, što znači da je tu riječ o dva različita sela. Treći i četvrti put Brezovica se navodi kao dva dijela istog ili dvaju različitih sela koja su spadala u timare eškindžija nahije Jeleča. U popisima iz 1468. i 1528. godine navodi se samo jedno selo Brezovica u nahiji Jeleču, a u popisu iz 1542. godine i drugo u raškoj nahiji. Danas postoji zaselak Brezovica u ataru sela Polokci, sjeverozapadno od Novog Pazara. (vid. ovdje nap. 77), drugi u izvorišnom predjelu rijeke Jošanice, jugozapadno od Novog Pazara, a treći jugoistočno od Novog Pazara i ovdje je, mislim, riječ o tom mjestu.

[60] Navodi se i u popisu iz 1468. godine, ali u obliku بلينه لوقه *Belina Luka*, kao selo u nahiji Jeleču, a u popisu iz 1542. godine u istom obliku kao i ovdje. Nepoznato.

[61] Joševik, zaselak kod Banjske.

[62] Navodi se i u popisima iz 1468. i 1542. godine u nahiji Jeleču. Danas ne postoji.

[63] Otes, zaselak južno od Novog Pazara.

[64] Dramići, zaselak sjeverozapadno od Novog Pazara.

[65] Donje Pavlje, selo sjeverozapadno od Novog Pazara.

[66] Danas ne postoji, a nalazilo se, vjerovatno, između sela: Donje i Gornje Pavlje.

[67] Gornje Pavlje, selo sjeverozapadno od Novog Pazara .

9v Dio sela *Gornje Tenkova* (Gornje Tenkovo)[68] — domova 3.
Dio sela *Paresije*[69] — domova 2.
Dio sela *Opn'je* (Opnje)[70] — domova 4.
Dio sela *Kaludri* (Kaludra)[71] — domova 2.
Dio sela *Burić* (Burići)[72] — domova 2.
10r Dio sela *Mala Iznuša* (Mala Znuša)[73] — domova 3.
Dio sela *Golema Iznuša* (Golema Znuša)[73] — domova 3.
Dio sela *Gornje Rogatac* (Gornji Rogatac)[74] — domova 4.
Dio sela *Ljuljudž* (Ljuljuc)[75] — domova 6.
10v Dio sela *Kalinica*[76] — domova 1.
Dio sela *Brezovica*[77] — domova 2.
Dio sela *Kuline*[78] — domova 2.
Dio sela *Bili Potok*[79] — domova 3.

[68] Danas postoji samo Tenjkovo, selo sjeverozapadno od Novog Pazara.

[69] Paresije, zaselak u porječju Deževske rijeke, sjeverozapadno od Novog Pazara.

[70] U istom obliku zapisano je i u popisu iz 1468. godine u raškoj nahiji. Danas ne postoji, a nalazilo se, mislim, negdje u sjeverozapadnom dijelu područja koje je pripadalo toj nahiji.

[71] Kaludra, kod sela Paresije, sjeverozapadno od Novog Pazara. U današnjem obliku navodi se i u popisima iz 1468, 1528. i 1540. godine kao selo u raškoj nahiji.

[72] Burići, zaselak jugozapadno od sela Tunova kod Novog Pazara.

[73] U popisu iz 1468. godine: *Gornja* i *Donja Znuša* u nahiji Jeleču, Danas postoji samo selo Znuša južno od Novog Pazara.

[74] U ovom popisu navode se sela: *Gornji Rogatac* i *Rogatac;* u popisu iz 1468. godine navode se dvije *Rogatice* u raškoj nahiji, a u popisu iz 1542. godine samo selo *Gornji Rogatac* (zapisano na isti način kao u ovom popisu). Iz toga slijedi da su u navedeno vrijeme postojala sela: *Gornji* i *Donji Rogatac* ili *Gornja* i *Donja Rogatica.* Danas postoji samo selo Rogatac, sjeverozapadno od Novog Pazara.

[75] Mjesto *Ljuljudž,* treba *Ljuljadž,* kako je zapisano u popisu iz 1468. godine; dakle Ljuljac, zaselak sjeverozapadno od Novog Pazara.

[76] U istom obliku zapisano je i u popisu iz 1468. godine kao selo u raškoj nahiji, a u popisu iz 1528. godine: قالج *Kalinac* u istoj nahiji. Danas ne postoji.

[77] Vjerovatno je identično sa istoimenim zaseokom u ataru sela Polokci, sjeverozapadno od Novog Pazara koji navodi Vujičić u svom *Rečniku* (1914), a koga nema u novijim imenicima mjesta ni u specijalnim kartama (Up. nap. 59).

[78] Kuline, zaselak sjeverozapadno od Novog Pazara.

[79] U orig. je zapisano tako da ga treba čitati *Bili Potok* ili *Beli Potok;* u popisu iz 1468. godine: بيله پوتوق dakle *Bili Potok* kao selo u nahiji Vrače. Nepoznato.

Dio sela *Islive Potok* (Slive Potok)[80] — domova 3.
Dio sela *Izbice*[81] — domova 2.
Selo *Purće*[82] — domova 7. 11r
Selo *Okosi* (Okose)[83] — domova 3.

Svega: [naseljenih] sela 22, dijelova [sela] 20, nenaseljenih sela 4; domova 176, udovica 9. Prihod 450.

VILAJET NIKŠIKLER (NIKŠIĆI) 11v

[Sljedeći stanovnici tog vilajeta] su vlasi.
Selo *Orline*[84] — domova 15.
Selo *Otmičeva* (Otmičevo)[85] — domova 11, udovica 1.
Selo *Ištitarica* (Štitarica)[86] — domova 4, udovica 1, neoženjenih 1.

Prihod [od sva] tri sela. Iznos 2.752.

Selo *Kruševa* (Kruševo)[87], pripada Limu[88] — domova 5. 12r
Prihod 525.

Nijābet od navedenog vilajeta. Iznos 1.000.

Selo *Isvinjaštnica* (Svinjaštnica)[89], nenaseljeno.

[80] Navodi se i u popisu iz 1468. godine u istom obliku kao selo u nahiji Vrače; nepoznato.

[81] Izbice, zaselak jugoistočno od Novog Pazara.

[82] Pruće, selo sjeverozapadno od Novog Pazara.

[83] Okose, zaselak sjeveroistočno od Novog Pazara.

[84] Danas ne postoji; kako je prihod toga sela obračunat zajedno sa selima Otmičevo i Štitarica to, bar donekle, upućuje da je bilo u istom predjelu u kome su se nalazila ta sela. Vid. nap. 85. i 86.

[85] Drugi put se spominje u sumarnom popisu iz 1516. godine kao mahala selo Svinjačice (Vid. dalje nap. 89). Danas nema sela pod tim nazivom, ali postoji lokalitet Otmičevac, istočno od Kolašina i tu je, mislim, bilo ovo selo.

[86] Danas sela: Gornja i Donja Štitarica, južno od Mojkovca, a sjeverno od Kolašina.

[87] Kruševo, identično je sa današnjim istoimenim selom na Limu južno od Bijelog Polja, jer se 1528. godine navodi kao selo u nahiji Nikšići zajedno sa susjednim selom Ravna Rijeka koje postoji i danas južno od Kruševa.

[88] U značenju predjela u srednjem toku istoimene rijeke spominje se i u srednjevjekovnim dubrovačkim izvorima. Vid., napr., M. Динић, *Дубровачка средњевековна караванска трговина.* Југословенски историски часопис III, 1937, св. 1—4, 123. Kasnije je taj predio pretvoren u nahiju Polimlje, koja se spominje od 1537. godine.

[89] U popisu iz 1516. godine: *Svinjačica.* Tada je predstavljalo glavno selo u vlaškom džematu Otmice, sina Ivanova, koji je, možda, bio unuk onoga Otmice po kome je nazvano selo Otmičevo. (Vid. nap. 85). Danas u predjelu koji ovdje dolazi u obzir ne postoji selo ni pod prvim niti pod drugim nazivom, ali postoji rijeka Svinjača, desna pritoka Tare (u koju utiče kod Kolašina), i na njenoj desnoj obali, sjeveroistočno od Kolašina, selo Selište. Tu je, mislim, bilo ovo selo Svinjaštnica, odnosno Svinjačica.

Svega: [naseljenih] sela 4, nenaseljenih [sela] 1, domova 35, udovica 2, neoženjenih 1. Prihod 4.277.

12v VILAJET HODIDIDE (HODIDJED)
HASOVI SPOMENUTOG ISA-BEGA

Od domova spomenutog vilajeta na ime filurije[90] — iznos 45.000 [akči].

Selo *Turbić*[91] je trg — domova 59. Prihod 5.000.

13r Selo *Dolce* (Dolac)[92] — domova 36, udovica 5. Prihod 2.441.

Mezra *Rakovica*[93], nenaseljena.

Mezra *Dumonić Dol*[94], nenaseljena.

Mezra *Kalošići*[95], nenaseljena.

Mezra *Istubla* (Stubla)[96], nenaseljena.

Mezra *Icvetonje* (Cvetonje)[97], nenaseljena.

Mezra *Bzenik*[98], nenaseljena.

13v Mezra *Pinježe*[99], nenaseljena.

Selo *Kotorovce*[100] je mali trg — domova 21. Prihod 1.000.

Selo *Bulagaj*[101] je mali trg — domova 31. Prihod 1.000.

[90] Ovdje je termin filurija upotrijebljen, vjerovatno, u smislu srednjovjekovnog »dukata na kuće« koje ovdje nisu upisane.

[91] Za ovako dešifriranje ovog toponima odlučio sam se zato što prvo slovo ima dijakritičke tačke, ali ni ovo ni drukčije moguće rješenje ne daje nikakav poznat toponim u sarajevskom kraju. Kod Kijeva postoji selo Turba, a u Lukavici zaselak Turbe. Kasnije se ne spominje.

[92] U popisu iz 1489. godine: دولاج *Dolac*, kako se zove i danas, nalazi se u sjeverozapadnom predgrađu Sarajeva.

[93] Danas Rakovica, selo sjeverozapadno od Sarajeva.

[94] Danas postoji selo Dujmovići, zapadno od Trnova; u popisima iz 1489. i 1562. godine: Dumović i mislim da je identično s ovim selom.

[95] Kalošići, Klošići ili slično; kasnije se ne spominje, danas ne postoji i nije poznato gdje se nalazilo.

[96] Danas u sarajevskom kraju postoji više lokaliteta s nazivima Stubla, ali se i pored toga ova mezra ne može identifikovati; u popisima iz 1489. i 1542. godine navodi se njiva Stubla u selu Nahorevu.

[97] U orig. su stavljeni svi znakovi za vokale, pa se mora čitati Cvetonje; danas se ne može identifikovati. Kasnije se ne spominje.

[98] Danas Zenik, selo u slivu istoimenog potoka jugozapadno od Sarajeva.

[99] Danas Binježevo, selo zapadno od Ilidže.

[100] Vjerovatno današnje selo Kotorac, jugozapadno od Sarajeva. U popisu iz 1562 godine: قتوراج *Kotorac*. U popisima iz 1542. i 1562. spominje se kod Sarajeva i mezra Kotorac.

[101] Napisano je bez dijakritičkih tačaka, ali se, i pored toga, mislim, ne bi moglo drukčije čitati, premda se u nekim starijim turskim dokumentima i Blagaj piše na sličan način. Kasnije se ne spominje; jedini sličan toponim u sarajevskom kraju jeste današnje selo Bulozi (sing. Bulog) u dolini Miljacke, jugoistočno od Sarajeva, i ono bi moglo biti

Selo *Hodidide* (Hodidjed) — domova 36.

Ovo navedeno selo je kod grada[11] [Hodidjeda]. [Njegovi stanovnici] su dunđeri. Oni služe spomenutom gradu[11]. Ne plaćaju nikakve poreze ni namete[27].

NAHIJA TILAVA 14r

pripada Zemlji Pavlovića (Vilâyet-i Pavlo).

Već od Ishak-begova vremena drži je Pavlović (Pavleoğlu) u zakup za tri stotine dukata (filūrī)[102].

Selo *Tilava*[103] — domova raje 7, domova vojnuka 3.

Selo *Bači* (Badži)[104] — domova raje 5, domova vojnuka 2.

Selo *Jezere* (Jezero)[105] — domova vojnuka 3.

Selo *Brezna*[106] — domova raje 4, domova vojnuka 1. 14v

Selo *Goli Dol*[107] — domova raje 7, domova vojnuka 4.

identično sa ovim starim selom. Na to, bar donekle, upućuje i sam tekst ovog popisa u kome je odmah poslije ovog sela upisano selo Hodidjed, koje postoji i danas u neposrednoj blizini Buloga. Osim toga, vrlo je karakteristično da se to selo-trg kasnije ne spominje, ne samo kao trg, što je jasno zbog razvoja Sarajeva, nego ni kao selo. Ako bi ova pretpostavka o identifikaciji sela-trga Bulagaja, sa današnjim selom Bulozi, bila tačna, onda bi se sa manje kolebanja moglo pretpostaviti da je to selo, a ne varoš Vrhbosanje, predstavljalo ono veliko i dobro naseljeno podgrađe pod gradom Hodidjedom, koje je 1459. godine spalio bosanski kralj Tomaš prilikom pokušaja da oslobodi Hodidjed od Turaka. Kako sada u blizini Hodidjeda »nema ni traga od nekog većeg naselja« Skarić je pretpostavio »da su Dubrovčani, koji su o tome pisali ugarskom kralju Sigismundu, mislili na podgrađe Vrhbosanja, pa ga pogrešno zamijenili hodidjedskim« (Vl. Skarić, *Sarajevo i njegova okolina od najstarijih vremena do austrougarske okupacije.* Sarajevo 1937, 36 sa nap. 2. Up. Hazim Šabanović, *Postanak i razvoj Sarajeva.* Radovi Naučnog društva NR Bosne i Hercegovine XIII, 5, 1960, 2—11.

102 O pitanju kada je u Vrhbosni uspostavljeno dvovlašće između Pavlovića i Turaka vid. Hazim Šabanović, *Bosansko krajište.* Godišnjak Istorijskog društva Bosne i Hercegovine IX, 1957, 187—188.

103 Tilava, zaselak jugozapadno od Sarajeva.

104 Badži, danas selo Petrovići na južnoj padini Trebevića, jer se već u popisu iz 1485. godine kaže da se selo *Badži* (ili *Bači*) drukčije zove *Petrovići.* Oba naziva ovog sela održala su se u zvaničnim turskim dokumentima sve do XVIII stoljeća. Vid. Skarić. *Popis bosanskih spahija iz 1123 (1711) godine.* GZM XLII, sv. 2, 35 i nap. 7. Mišljenje da naziv Badži dolazi od pers. riječi *badž* — carina i da je u Petrovićima nekada postojala carinarnica, nije zasnovano na izvorima.

105 Vjerovatno današnji zaselak Jezero u katastarskoj opštini Hreša sjeveroistočno od Sarajeva. Jedan lokalitet Jezero postoji u Tilavi istočno od Pavlovca; jugozapadno od Pavlovca postoji lokalitet Mutno Jezero. Kasnije se ne spominje.

106 Nepoznato; u popisu iz 1562. godine navodi se mezra Breza na brdu Vrhovine; danas postoji zaselak Breza kod Hadžića.

107 Danas ne postoji, ali postoji lokalitet Golo Brdo, južno od Sarajeva i sela Tvrdinića.

Selo *Toplik*[108] — domova raje 4.

Selo *Mladince* (Mladice)[109] — domova raje 6, domova vojnuka 5.

15r Selo *Doljane* (Doljani)[110] — domova raje 4.

Selo *Lukavica*[111] — domova raje 2.

Selo *Gnjilo Brdo*[112] — domova vojnuka 2.

Selo *Dobrinja*[113] — domova raje 5, domova vojnuka 2.

15v Selo *Tičić*[114] — domova raje 10, domova vojnuka 1.

Selo *Budimir* (Butmir)[115] — domova raje 10, domova vojnuka 4, domova sokolara 2.

Selo *Krtica*[116] — domova raje 1, domova vojnuka 3.

Selo *Lasica*[117] — domova raje 7.

Selo *Ištavnja* (Štavnja)[118] — domova raje 2, domova vojnuka 1.

16r Selo *Vulačić*[119] — domova raje 3, domova vojnuka 2.

Selo *Rogačić* (Rogačići)[120] — domova vojnuka 1.

[108] Jedan zaselak Toplik postoji u Tilavi, drugi u Ljubogošti. Ovdje je, svakako, riječ o Topliku u Tilavi.

[109] Mladice, selo jugozapadno od Sarajeva i Kasindola. U današnjem obliku spominje se već u popisu iz 1485. godine.

[110] Doljani, selo kod Pazarića, jugozapadno od Sarajeva.

[111] Lukavica, selo u porječju istoimene rijeke, jugozapadno od Sarajeva.

[112] Gnjilo Brdo, danas mala visoravan, sjeveroistočno od Sarajeva i Hreše. U popisu iz 1562. godine navodi se u sarajevskoj nahiji selo pod nazivom كنينو برد چه *Gnjino Brdce.*

[113] Dobrinja, selo jugozapadno od Sarajeva i južno od Ali-pašina Mosta.

[114] Naziv ovog sela zapisan je dosta nejasno i bez dijakritičkih tačaka, tako da se ne može sa sigurnošću pročitati, pa, naravno, ni ubicirati. U popisu iz 1468. godine navodi se u sarajevskoj nahiji selo لتچيك *Letičić,* koje bi moglo biti identično sa ovim selom; u popisu iz 1562. godine: *Ledičić;* danas u sarajevskom kraju ne postoji mjesto s tim nazivom; nije identično sa selom Ledići jer se u istim popisima navode oba sela.

[115] Danas sela: Gornji i Donji Butmir.

[116] Spominje se i u popisima iz 1468. i 1485. godine u istom obliku; danas u sarajevskom kraju ne postoji selo pod tim nazivom, ali postoji zaselak Grlica i možda je ovdje riječ o tom mjestu.

[117] Lasica, selo južno od Ilidže.

[118] U orig. punktiran samo konsonant t, pa bi se zato moglo čitati Stavnja i Štavnja; u popisu iz 1468. godine: اشتاوه *Ištava* (= Štava) pa sam ga zato razriješio u Štavnja. Kasnije se ne spominje; danas ne postoji.

[119] Vulačić ili Volačić; kasnije se ne spominje, danas ne postoji.

[120] Rogačići, selo sjeverozapadno od Ilidže.

Selo *Osik* (ili *Osijek)*[121] — domova raje 9, domova vojnuka 4.

Selo *Crnotina*[122] — domova raje 2, domova vojnuka 6.

Selo *Ivlakova* (Vlakovo)[123] — domova vojnuka 1. 16v

Selo *Mrković* (Mrkovići)[124] — domova vojnuka 1.

Selo *Laškova* (Laškovo)[125], nenaseljeno.

Selo *Biotča* (Bioča)[126], nenaseljeno.

Selo *Osojna*[127], nenaseljeno.

Selo *Istanović* (Stanović)[128], nenaseljeno.

Selo *Kardolić*[129], nenaseljeno.

Selo *Klik* (Klek)[130], nenaseljeno. 17r

Selo *Istudenković* (Studenković)[131], nenaseljeno.

[121] Osijek, selo sjeverozapadno od Ilidže.

[122] Crnotina, zaselak sjeverozapadno od Rajlovca.

[123] Vlakovo, selo zapadno od Rajlovca. U popisu iz 1528. godine: *Vlakova.*

[124] Mrkovići, selo sjeverno od Sarajeva.

[125] Danas Vlaškovo, selo sjeverozapadno od Sarajeva. Da je ova identifikacija tačna vidi se iz jednog akta visočkog naiba od 9. safera 1183/1770. godine u kome se spominju sela: لشقوه Laškova i ميسوچه Misoča (sjeverno od Vlaškova) kao susjedna sela koja su se sporila zbog nekog mlina na rijeci Bosni i zbog prava na lovište i izvoz ribe na sarajevsku pijacu. (Arhiv grada Sarajeva, Turski spisi br. 18). Ovo se selo nazivalo Laškovo sve do druge polovine XIX stoljeća. (Up. Vl. Skarić, *n. d.*, 40).

[126] Danas Bioča, manji predio u kome se, pored ostalih, nalaze sela: Gornja i Donja Bioča, sjeverozapadno od Rajlovca. Oba se spominju sredinom XVI stoljeća.

[127] Zapisano je bez ijedne dijakritičke tačke, a njegova ligatura u tom slučaju daje mogućnost za različita dešifrovanja kao Osojna, Svinje, Svitnje i sl. Ja sam ga razriješio u Osojnu. Kasnije se spominje selo Osojnik, koje je Skarić *(n. m.)* identifikovao sa današnjim selom Osenikom između Pazarića i Tarčina. Ono je u popisu iz 1562. godine zapisano ovako: selo *Osojnik,* drugi naziv *Pridvorica.*

[128] Stanovići ili Stanjevići; u popisu iz 1542. godine. selo *Stanovići* (ili *Stanjevići),* drugi naziv *Tilava* i *Kozarevići.* Kako danas ne postoji selo pod nazivom Stanovići (Stanjevići), a postoji zaselak Tilava (vid. ovdje str. 15 sa nap. 103), i do njega zaselak Kozarevići, to je onda ono identično sa zaseokom Kozarevići. Ovo se selo i kasnije, u popisu iz 1562. godine, opet navodi, pod starim nazivom, u istom obliku, kao i u ovom popisu s tim što su tu sva slova sa dijakritičkim tačkama punktirana.

[129] Kardolići ili slično; kasnije se ne spominje; danas ne postoji.

[130] Ligatura kojom je predstavljen naziv ovog sela daje mogućnost za različito dešifrovanje. Ja sam je razriješio u Klek i taj toponim identifikovao sa današnjim istoimenim zaseokom sela Tvrdinića, južno od Sarajeva. Ono se spominje i u kasnijim popisima u obliku كلاك *Klak.*

[131] Danas Studenkovići, selo u Trebeviću, južno od Sarajeva.

Selo *Istanojević* (Stanojević)[132], nenaseljeno.

Selo *Jelovci*[133], nenaseljeno.

Selo *Altomanić*[134], nenaseljeno.

Selo *Kovačić (Kovačići)*[135], nenaseljeno.

Selo *Kunderić*[136], nenaseljeno.

Selo *Madžarić*[137], nenaseljeno.

17v Selo *Sinjehova* (Sinjehovo)[138], nenaseljeno.

Selo *Muržić*[139], nenaseljeno.

Selo *Bile Gore*[140], nenaseljeno.

Selo *Dolnja Bresenica* (Donja Presjenica)[141], nenaseljeno.

Selo *Gornja Bresenica* (Gornja Presjenica)[142], nenaseljeno.

S v e g a: sela 40, domova raje 88, domova vojnuka 46, domova sokolara 2.

Prihod na ime filurije odsjekom godišnje 15.000 [akči][143].

18r

VILAJET KALKANDELEN (TETOVO)
HASOVI SPOMENUTOG ISA-BEGA

Nijābet od navedenog vilajeta — iznos 8.000.

Selo *Poroj*[144] — domova 70, udovica 5, neoženjenih 5; hāssa [posjed]: vinograda 2, mlinova 1, stabala dudova i drugog [voća] 18. Prihod 9.925.

132 Danas Stanojevići, selo u Trebeviću.

133 Jelovci, selo istočno od Sarajeva i južno od Mokrog.

134 Danas u sarajevskom kraju ne postoji selo s tim nazivom. Kasnije se ne spominje.

135 Danas Kovačići, kvart u Novom Sarajevu. U popisu iz 1485. godine: selo *Kovačići*, drugi naziv *Žrnovo*.

136 Kunderići, Konderići ili slično. Kasnije se ne spominje; danas ne postoji.

137 Vjerovatno današnji zaselak Madžari u selu Ilovice, sjeverno od Trnova.

138 Danas sela: Gornje i Donje Sinjevo u predjelu Bjelogorci, istočno od Sarajeva i zapadno od Mokrog.

139 U orig. je zapisano bez dijakritičke tačke na slovu ž, ali se u kasnijim popisima navodi sa dijakritičkom tačkom, pa je zato ovako dešifrovanje neosporno; danas ne postoji.

140 Može se čitati Bile Gore i Bjele Gore; danas Bjelogorci, selo u istoimenom predjelu, sjeveroistočno od Sarajeva i zapadno od Mokrog.

141 Donja Presjenica, selo jugozapadno od Sarajeva i sjeverozapadno od Trnova. Godine 1542: پرهسينيچه *Presjenica*.

142 Gornja Presjenica, selo zapadno od Donje Presjenice.

143 Ako su Pavlovići za ovu nahiju u Ishak-begovo doba plaćali 300 dukata, a sada 15.000 akči, znači da je taj tribut do 1455. godine povećan, jer je tada jedna filurija iznosila oko 35 akči.

144 Poroj, selo kod Tetova.

Selo *Dobrogoše*[145] — domova 48, udovica 2, neoženjenih 9, hāssa-[posjed]: vinograda 3, stabala voća 30, mlin napušten 1. Prihod 6.555.

Selo *Mavrova* (Mavrovo)[146] je klanac[147] — domova 12. Prihod 624.

Selo *Šibkovica* (Šipkovica)[148] — domova 4. Prihod 200. 18v

S v e g a: sela 4; domova 134, udovica 7, neoženjenih 14. Prihod 25.304.

VILAJET ÜSKÜB (SKOPLJE) HASOVI ISA-BEGA, SINA ISHAK-BEGOVA

Selo *Topdže Ishaklu*[149]; [njegovi stanovnici] su muslimani — domova 28, udovica 1. Prihod 1.546.

Selo *Dračeva* (Dračevo)[150] — domova 40, neoženjenih 3. 19r
Prihod 3.297.

Selo *Lipovište*[151] — domova 24, neoženjenih 5. Prihod 2.010.

Selo *Jenidže*[152]

To su njihovi čifluci [stanovnika tog sela] koje posjeduju od starine.

Selo *Brotce* (Brodac)[153] — domova 18, udovica 2, neoženjenih 2. Prihod 1.543.

S v e g a: sela 5, muslimanskih domova 28, [udovica 1], 19v
hrišćanskih domova 82, udovica 2, neoženjenih 10. Prihod 8.396.

NAHIJA KAČANIKLAR (KAČANICI)[154] HASOVI SPOMENUTOG ISA-BEGA

To su derbentska sela[155]

Selo *Kačanik*[156] — domova 57, udovica 2. Prihod 4.962.

[145] Treba, možda, Dobrogošte; spominje se i u kasnijim izvorima XV i XVI stoljeća, ali odavno ne postoji i ne znam gdje se nalazilo.

[146] Mavrovo, selo jugozapadno od Gostivara.

[147] Popisivač u ovom popisu jasno razlikuje gorske klance (*depe* ili *tepe derbend*) i riječne klisure i sutjeske (*dere derbend*).

[148] Šipkovica, selo sjeverozapadno od Tetova.

[149] Kasnije se nazivalo Topču Ishak. Ne postoji odavno, a nalazilo se između današnjih sela Donjeg Lisičja i Dračeva, jugoistočno od Skoplja.

[150] Dračevo, selo jugoistočno od Skoplja.

[151] Ne postoji odavno, a nalazilo se južno od sela Dračeva.

[152] Jenidže (tur. dem. od *yeni*-nov) spominje se i u XVI stoljeću, ali odavno ne postoji.

[153] Brodac, selo u skopskoj Crnoj Gori.

[154] Interesantno je da je ovdje upotrebljen plural (*Kačanik-ler*).

[155] Znači sela čiji stanovnici imaju status derbendžija. Više vid. u Rječniku termina s. v. *derbend*.

[156] Danas Stari Kačanik, selo na Nerodimki, sjeverozapadno od varošice Kačanika.

Ovo je selo sa [još] dva sela pod nazivima *Bukolić*[157] i *Vrli Kučka*[158] koja su upisana niže na drugom listu [odavde], dato silahdaru šahindžiji Ahmedu s tim da ih posjeduje i da učestvuje u vojnim pohodima. Devetog zul-kade 867 (26. jula 1463. godine). U logoru Samakovlar (Samakovi)[159].

20r Selo *Belgradice* (Belgradce)[160] — domova 9. Prihod 968.

Ovo je selo sa selom pod nazivom *Caričina*[161] koje je upisano ispod njega i sa selom pod nazivom *Kovačevce* (Kovačevac)[162] koje je upisano na ovom listu, i sa selom pod nazivom *Istagova* (Stagovo)[163] — dato silahdaru-rikabdaru Jakubu s tim da ga posjeduje i da učestvuje u vojnim pohodima. Devetog zul-kade 867 (26. jula 1463. godine). U logoru Samakovi[164].

Dato je Sukuf-oglu[165] Skenderu. U drugoj dekadi zul-kade 870 (25. juna — 4. jula 1466. godine). U gradu Nigde[166].

Selo *Caričina*[161] — domova 6. Prihod 620.

Drži ga silahdar Jakub[167].

Selo *Run'jeva* (Runjevo)[168] — domova 54, udovica 1. Prihod 5.114.

Ovo je selo sa još dva sela pod nazivima *Lanište*[169] i *Pokrance*[170], koja su upisana na sljedećem listu [21r], dato silahdaru Hiziru s tim da ih posjeduje i da učestvuje u vojnim pohodima. Devetog zul-kade 867 (26. jula 1463. godine). U logoru Samakovi[159].

20v Selo *Trstenica*[171] — domova 13. Prihod 1.922.

Drže ga Ismail i Jusuf.

157 Može se razriješiti u Bukulić, Bokulić, Bukolić i Bokolić; nepoznato.

158 Mjesto *Vrli Kučka*, treba, vjerovatno, *Vrti Kučka*, jer u ataru varoši Kačanika i sela: Bob i Gajre postoji i danas lokalitet Vrti Kučka (Vid. J. Трифуноски, *Качаничка клисура*, Насеља 32, 517, 552 и 555); on je, mislim, identičan sa ovim starim selom. Tim prije što je u prethodnom detaljnom popisu zapisano tako da bi ga prije trebalo razriješiti u Vrti Kučka nego u Vrli Kučka.

159 Danas Samokov, mjesto u Bugarskoj.

160 Belgradce, selo sjeverozapadno od Kačanika.

161 Nepoznato.

162 Kovačevac, selo zapadno od Kačanika.

163 Stagovo, selo sjeverno od Kačanika.

164 Cijela ova bilješka je precrtana.

165 U orig. je zapisano dosta nejasno tako da se može čitati Sukuf-oğlu ili Sukun-oğlu.

166 Nigde, grad u Maloj Aziji.

167 Doslovno: Nalazi se u ruci silahdara Jakuba. Pers. izraz. *der dest-i* i turski *elinde* »u ruci«, prevodio sam svugdje sa »drži ga«.

168 Runjevo, selo sjeverno od Kačanika.

169 Lanište, selo jugoistočno od Kačanika.

170 Pokrance, Pokranjce ili slično; nepoznato.

171 Ne postoji odavno, a nalazilo se u ataru varoši Kačanika, na mjestu koje se i danas naziva Trstenica. Na to upućuje i naziv Trsteničke rijeke, lijeve pritoke Nerodimke u koju se uliva na sjevernoj strani varoši Kačanika. Up. J. Трифуноски, *н. д.*, 554.

Selo *Kovadževdže* (Kovačevac)[162] — domova 36, udovica 1. Prihod 3.674.

Drži ga silahdar Jakub.

Selo *Gornja Sopotnica*[172] — domova 81, udovica 3. Prihod 7.404.

Ovo je selo sa [još] dva sela [i to]: *Trstenica*[171] koje je upisano iznad ovog i [selom] pod nazivom *Lipofce* (Lipovce)[173], koje je upisano na sljedećoj strani [21r] dato zajednički seizu Ismailu i hamamdžiji Jusufu s tim da obojica zajedno učestvuju u vojnim pohodima. Devetog zul-kade 867 (26. jula 1463. godine). U logoru Samakovi[159].

Jusufov dio dat je putem zamjene Uzunoğlu Muhammedu. U posljednjoj dekadi zul-kade 871 (24. juna — 3. jula 1467. godine). U području Čartoloza[174].

Selo *Lanište*[169] — domova 6. Prihod 400. 21r

Drži ga silahdar Hizir.

Selo *Pokrance*[170] — nenaseljeno.

Drži ga silahdar Hizir.

Selo *Vrli Kučka* (Vrti Kučka)[158], nenaseljeno.

Drži ga šahindžija Ahmed.

Selo *Istagova* (Stagovo)[163], nenaseljeno.

Drži ga silahdar Jakub.

Selo *Lipofce* (Lipovce)[173], nenaseljeno.

Drže ga Ismail i Jusuf.

Selo *Bukolić*[157] — domova 12. Prihod 600. 21v

Drži ga šahindžija Ahmed.

S v e g a: naseljenih sela 9, nenaseljenih sela 4, domova 274[175], [udovica 7]. Prihod 25.664[176].

DIO SILAHDARA-ŠAHINDŽIJE AHMEDA — [PRIHOD] 5.562.

[U vojnim pohodima učestvuje]
lično kao burume [sa]:

džebelija	1
slugu	1
malih šatora	1

DIO SILAHDARA-RIKABDARA JAKUBA — [PRIHOD] 5.264.

[U vojnim pohodima učestvuje]
[lično kao] burume [sa]:

džebelija	1
slugu	1
malih šatora	1

172 Sopotnica, selo zapadno od Stagova.
173 Lipovce ili Lipovica; nepoznato.
174 Čartolos ili Čartoloz, mjesto u Albaniji.
175 U orig. 284, a treba 274.
176 Zbir sljedećih brojeva ne slaže se potpuno sa ovim iznosom.

DIO SILAHDARA JANJIČARA HIZIRA — [PRIHOD] 5.514.

[U vojnim pohodima učestvuje]
lično kao burume [sa]:

džebelija	1
slugu	1
malih šatora	1

DIO SEIZA ISMAILA I HAMAMDŽIJE JUSUFA — [PRIHOD] 9.326.

Oba učestvuju u vojnim pohodima.

DIO ISMAILA — [PRIHOD] 4.663.

[U vojnim pohodima učestvuje lično kao] burume [sa]:

džebelija	1
slugu	1

DIO JUSUFA — [PRIHOD] 4.663.

[U vojnim pohodima učestvuje lično kao] burume [sa]:

džebelija	1
slugu	1

VUKOVA OBLAST (VILÂYET-I V'LK)
HASOVI SPOMENUTOG ISA-BEGA

To mu je dato u zamjenu za sela u kojima je otkriven rudnik pod nazivom *Prosten'je* (Prošćenje)[177] u Limskim Nikšićima *(Lim Nikšikler)*[178].

Sada je ovaj timar dat silahdaru Ismailu. U posljednjoj dekadi zul-hidždže 862 (30. oktobra — 7. novembra 1458. godine). U Skoplju.

Selo *Lipljani* (Lipljan)[179] pripada [vilajetu] Prištini — domova 122, udovica 3, neoženjenih 15; hassa-mlinova 1. Prihod 17.107.

22r Selo *Iglogovac* (Glogovac)[180] — domova 24, udovica 1. Prihod 2.762.

Selo *Robovac*[181] — domova 76, udovica 3, neoženjenih 5; hâssa-mlinova 1. Prihod 8.498.

Svega: sela 3, domova 222, udovica 7, neoženjenih 20. Prihod 28.368.

[177] Prošćenje, selo na Tari u Donjem Kolašinu; tu se nalazilo i staro rudarsko mjesto Brskovo, u kome je rudarska proizvodnja prestala još prije pada Srbije. (Vid. M. Динић, *За историју рударства у средњевековној Србији и Босни.* I део, Београд, 1955, 14) i teško da su je Turci kasnije, kad su »otkrili« ovaj rudnik, obnovili. Ostala sela ranijeg Isa-begovog hasa u ovom vilajetu u kojima je »otkriven« rudnik i koja su zato prenesena u regalne posjede sultana bila su: Stričino (danas Stričina) i Rujkovina (Vid. *Tahrir defter* br. 12, list 3).

[178] Na osnovu ovog podatka čini se da je stara župa Brskovo, koja se ne spominje u turskom dobu, bila prozvana Limski Nikšići.

[179] Lipljan, selo na Kosovu.

[180] Glogovac, selo jugoistočno od Lipljana.

[181] Robovac, selo južno od Glogovca.

[TIMARI] MUSTAHFIZA GRADA ZVEČANA 23v

2 — TIMAR JUSUFA, SUBAŠE ZVEČANA, GULAMA ISA-BEGOVA

Dat je solaku Balabanu s tim da bude dizdar spomenutog grada. Četvrtog ševvāla 867 (22. juna 1463. godine). U logoru Nevesinji (Nevesinje)[1].

On je umro, pa je ovaj timar dat tufekčiji Jusufu. Posljednjeg dana zul-hidždže 871 (1. avgusta 1467. godine). U Bundalakiju[2].

Selo *Dimitrofce* (Dmitrovica)[3] — muslimanskih domova 2, hrišćanskih domova 13, udovica 2; hāssa-zemljište *(zemīn):* 2 čifluka. Prihod 1.983.

Selo *Rudar* (Rudare)[4] — domova 36, udovica 1, neoženjenih 4. Prihod 3.092.

Svega: sela 2, muslimanskih domova 2, hrišćanskih 24r domova 49, udovica 3, neoženjenih 4. Prihod 5.075.

3 — TIMAR TURHANA, SINA IBRAHIMOVA, GULAMA ISHAK-BEGOVA

Dat je garibu Hiziru, sinu Mehmedovom. On služi u pomenutom gradu. Devetog zul-kade 867 (26. jula 1463. godine). U logoru Kara Su u području Ilidže[5].

Selo *Vidomir*[6] — muslimanskih domova 2, hrišćanskih domova 18, neoženjenih 5; hāssa-vinograda 1. Prihod 1.735.

4 — TIMAR ISMAILA, GULAMA ISHAK-BEGOVA 24v

Dat je ambardžiji Toganu, robu [Isa]-begovu. On služi u gradu Zvečanu. Dvadesetpetog ševvāla 867 (13. jula 1463. godine). U logoru Zvečanu.

[1] Nevesinje u Hercegovini.

[2] Bundalaki ili Jundalani; nepoznato.

[3] Danas varoš Kosovska Mitrovica.

[4] Rudare ili Veliko Rudare, selo sjeverozapadno od Kosovske Mitrovice.

[5] *Karasu* je Crni Isker, a *Ilidža* Banja, jugoistočno od Samakova.

[6] Danas Vidomirić, selo sjeverozapadno od Kosovske Mitrovice.

Selo *Zasel'je* (Zaselje)[7] — domova 4; hassa-stabala [voća] 3. Prihod 423.

Selo *Jablanica*[8] — domova 14, neoženjenih 4. Prihod 1.158.

S v e g a: sela 2, domova 18, neoženjenih 4. Prihod 1.580.

25r 5 — TIMAR KURDA, GULAMA ISA-BEGOVA

Dat je Veliji, siročetu Paligradovom i Jusufu, bratu spomenutog Paligrada na zajedničko uživanje s tim da služe u spomenutom gradu. Prema Velijinom beratu Jusuf treba da služi svake godine. Dvadeset osmog ševvāla 867 (16. jula 1463. godine). U logoru Derbend Kačanik (Kačanička klisura)[9].

Selo *Rujište*[10] — domova 16, udovica 2, neoženjenih 2. Prihod 1.037.

Selo *Brestova* (Brestovo)[11] — domova 8, udovica 1. Prihod 591.

25v S v e g a: sela 2, domova 24, udovica 3, neoženjenih 2. Prihod 1.628.

6 — TIMAR ALIJE, GULAMA ISA-BEGOVA

Dat je Mehmedu, sinu aščije Ahmeda s tim da služi u spomenutom gradu. Dvadeset petog ševvāla 867 (13. jula 1463. godine). U logoru Zvečanu.

Selo *Vinarce*[12] — domova 15, neoženjenih 7; hāssa-vinograda 1. Prihod 2.230.

[7] Zaselje, selo istočno od Kosovske Mitrovice.

[8] Jablanica, zaselak sjeveroistočno od Novog Pazara.

[9] Kačanička klisura (tur. *Derbend Kaçanik*) spominje se više puta u ovom popisu, i to uvijek u smislu određenog mjesta koje inače nije poznato ni u izvorima ni u narodu, nego se tim imenom naziva predjel »koji obuhvata klisurastu dolinu Lepenca od južnog kraja Kosova polja, pa nizvodno do sela Orman, odnosno do skopske kotline« J. Трифуноски, *н. д.*, 469).

[10] Rujište, zaselak jugozapadno od Banjske i sjeverozapadno od Kosovske Mitrovice.

[11] Prema popisu iz 1468. godine pripadalo je zvečanskoj nahiji. U popisu iz 1528. godine navodi se mezra Brestovo koju su tada obrađivali stanovnici sela Kamenice u zvečanskoj nahiji, što znači da se nalazila negdje u blizini današnjeg sela Donje Kamenice na Ibru, sjeverno od Kosovske Mitrovice. Ta bi mezra mogla biti identična s ovim selom; ako je ova identifikacija tačna onda je ovo selo raseljeno prije 1528. godine.

[12] Danas Vinarce ili Donje Vinarce, selo zapadno od Kosovske Mitrovice.

7 — TIMAR JUSUFA, ON JE JAJA SARUDŽA-PAŠIN 26r

Dat je na zajedničko uživanje Garibu koji je deportiran iz Haskoja (Hasköy)[13] i ovdje naseljen i njegovom bratu Salihu s tim da služe u spomenutom gradu; dvadeset osmog ševvāla 867 (16. jula 1463. godine). U logoru Kačaniku.

On je umro pa je dio navedenog Gariba dat Mehmedu, bratučedu spomenutog Saliha s tim da pripazi na sinčića navedenog Gariba. Napisano u drugoj dekadi rebiul-evvela 870 (1—10. novembra 1465. godine. U Čabru (?)[14]

Selo *Banje Polj* (Banje Polje)[15] — domova 22, neoženjenih 3; hāssa-vinograda 1, hāssa-zemljište *(zemīn):* 1 čifluk. Prihod 2.715.

8 — TIMAR HADŽI FIRUZA, GULAMA PAŠAJIGITOVA 26v

Dat je janjičaru Filibeliji Aliji s tim da služi u spomenutom gradu; dvadeset osmog ševvāla 867 (16. jula 1463. godine). U logoru Kačaniku.

Selo *Istrana* (Strana)[16] — domova 10. Prihod 605.

Selo *Islatina* (Slatina)[17] — domova 20, udovica 2, neoženjenih 2. Prihod 1.419.

S v e g a: sela 2, domova 30, udovica 2, neoženjenih 2. Prihod 2.024. 27r

9 — TIMAR MAHMUDA, BRATA BAHŠAJIŠEVA

Dat je janjičaru Ahmedu, robu [Isa]-begovu; dvadeset osmog ševvāla 867 (16. jula 1463. godine). U logoru Kačaniku.

Selo *Lipovica*[18] — domova 10, udovica 1. Prihod 709.

Selo *Vršak*[19] — domova 18, neoženjenih 2. Prihod 1.361. 27v

[13] Doslovno: koji je protjeran i ovamo došao iz Haskoja (Hasköy kod Jedrena). O prisilnoj deportaciji i kolonizaciji Turaka iz Anadolije na Balkan i obratno vid. Ömer L. Barkan, *Osmanlı imparatorluğunda bir iskân ve kolonizasyon metodu olarak sürgünler.* IFM XIII, Istanbul 1953, 56—78.

[14] Napisano nešto kao Čabre, ali se ne može tačno pročitati.

[15] U Milutinovoj povelji: село Бање Поље (Споменик IV, 2; Пурковић, *н. д.* 59), a u popisu iz 1468. godine: selo *Banje Poli* u zvečanskoj nahiji. Spominje se sve do 1711. godine (Vid. Скарић, *н. д.* 20).

[16] Strana, selo sjeveroistočno od Kosovske Mitrovice.

[17] Danas (Ibarska) Slatina, selo sjeverozapadno od Kosovske Mitrovice.

[18] Lipovica, zaselak južno od Banjske i sjeverozapadno od Kosovske Mitrovice.

[19] Vršak, zaselak južno od Raške.

Selo *Poljani*[20] — domova 8, neoženjenih 1. Prihod 533.

Svega: sela 3, domova 36, udovica 1, neoženjenih 3. Prihod 2.603.

28r 10 — TIMAR KARADŽE, HIZMEĆARA ISA-BEGOVA

Selo *Dol'jani* (Doljani)[21] — domova 16, neoženjenih 1. Prihod 1.408.

Ovo je selo dato Bekludži, sinu spomenutog Karadže s tim da služi u spomenutom gradu; dvadeset osmog ševvāla 867 (16. jula 1463. godine). U logoru Kačaniku.

Selo *Bulgari*[22] — domova 10, udovica 1; hassa-bostana 1; dio mlina: petina. Prihod 954.

Ovo je selo dato Musi, sinu Jakubdžijinom s tim da služi u spomenutom gradu; dvadeset petog ševvāla 867 (13. jula 1463. godine). U logoru Zvečanu.

On je umro pa je ovo [selo] dato njegovim sinovima: Jusufu, Islamu, Mehmedu, Šadiji, Kasimu i drugom Mehmedu s tim da vrše službu na smjenu; prvog ševvāla 871. (6. maja 1467. godine) U logoru Čeltukče[23].

28v Svega: sela 2, domova 26, udovica 1, neoženjenih 1. Prihod 2.362.

11 — TIMAR HAMZE, HIZMEĆARA ISA-BEGOVA

Dat je Jusufu, gulamu [Isa]-begovom s tim da služi u spomenutom gradu; dvadeset osmog ševvala 867 (16. jula 1463. godine). U logoru Kačaniku.

Opet je potvrđen spomenutom Hamzi; četvrtog rebiul-ahira 868 (16. decembra 1463. godine). U Mondenici[24].

Selo *Kruševa* (Kruševo)[25] — domova 17, udovica 1. Prihod 1.015.

29r Selo *Belčin* (Beočin)[26] — domova 8. Prihod 415.

Svega: sela 2, domova 25, udovica 1. Prihod 1.430.

[20] Poznato je od 15. jula 1363. godine kada ga je car Uroš potvrdio čelniku Musi. (A. Соловјев, *Одабрани споменици српског права*. Београд 1926, 166). Prema popisu iz 1468. godine pripadalo je nahiji Vrače. Danas ne postoji, ali kako se i u kasnijim popisima navodi više puta zajedno sa prethodnim selom Vršak, vjerovatno se nalazilo u istom kraju.

[21] Danas Doljane, selo sjeverozapadno od Kosovske Mitrovice.

[22] Danas Srbovac, selo na Ibru, sjeverno od Kosovske Mitrovice.

[23] Čeltukče, nepoznato.

[24] Danas Mendhenitsa, Mendenica u Grčkoj, oblast Phthiotis.

[25] Kruševo, zaselak u slivu Jošaničke rijeke zapadno od sela Sočanice.

[26] Danas Biočin (ili Beočin), selo južno od Raške.

12 — TIMAR MUSTAFE, SINA AŠČIJINA, GULAMA ISA-BEGOVA

Dat je kalkandžiji Hadži-Muhammedu; posljednjeg dana ševvala 867 (17. jula 1463. godine). U logoru Skoplju.

Selo *Kamenica*[27] — domova 15, udovica 1, neoženjenih 2. Prihod 984.

Selo *Preševa* (Preševo)[28] — nenaseljeno. 29v

Selo *Dulšić*[29] — domova 18, neoženjenih 1. Prihod 1.345.

S v e g a: sela 3, domova 33, udovica 1, neoženjenih 3. Prihod 2.329.

13 — TIMAR JAHJE, SINA JUSUFOVA, HIZMEĆARA ISA-BEGOVA 30r

Sada je dat Ismailovom sinu Kabilu s tim da služi u spomenutom gradu; dvadeset osmog ševvala 867 (16. jula 1463. godine). U logoru Zvečanu.

Selo *Košuta*[30] — domova 10, udovica 1, neoženjenih 3. Prihod 705.

Selo *Berberište*[31] — domova 3. Prihod 348.

Selo *Babica*[32] — domova 5. Prihod 386. 30v

S v e g a: sela 3, domova 18, udovica 1, neoženjenih 3. Prihod 1.439.

14 — TIMAR TURSUNA, HIZMEĆARA ISA-BEGOVA

Sada je [ovaj timar] dat imamu Kasimu s tim da bude imam u spomenutom gradu i da na taj način služi; dvadeset petog ševvala 867 (13. jula 1463. godine). U logoru Zvečanu.

Selo *Čabre* (Čabar)[33] — domova 22, neoženjenih 3. Prihod 1.624.

[27] Danas postoji samo selo Donja Kamenica na Ibru sjeverno od Banjske. Oko 1900. godine postojalo je u istom kraju i selo Gornja Kamenica. Vid. *Sālname-i vilâyet-i Kosova,* 584.

[28] Danas ne postoji; pripadalo je zvečanskoj nahiji, i nalazilo se, vjerovatno, blizu Donje Kamenice, jer se više puta navodi zajedno sa tim selom.

[29] Može se čitati Dulšić i Dolšić; nepoznato.

[30] Na isti način zapisano je i u popisu iz 1468. godine. Treba Košutovo, selo sjeverno od Kosovske Mitrovice, jer je tako nazivano i ranije. Vid. Пурковић, *Попис села у средњевјековној Србији.* Скопље 1940, 106. Up. ovdje str. 33. i nap. 10.

[31] Berberište, selo istočno od Novog Pazara.

[32] Babica ili Babice; danas ne postoji, a nalazilo se na teritoriji koju je obuhvatala nahija Vrače.

[33] Danas Čabra (ili Čabar), selo na Ibru, sjeverozapadno od Kosovske Mitrovice.

31r Selo *Dol*[34] — domova 3. Prihod 217.

Svega: sela 2, domova 25, neoženjenih 3. Prihod 1.841.

15 — TIMAR ALIJE, GULAMA ISHAK-BEGOVA

Dat je Tekkeliji Aliji s tim da služi u spomenutom gradu; dvadeset petog ševvala 867 (13. jula 1463. godine). U logoru Zvečanu.

Selo *Ribar* (Ribare)[35] — domova 1. Prihod 108.

31v Selo *Brestova* (Brestovo)[36] — domova 9, udovica 1, neoženjenih 2. Prihod 887.

Selo *Uzorice*[37] domova 15, neoženjenih 2. Prihod 904.

Svega: sela 3, domova 25, udovica 1, neoženjenih 4. Prihod 1.989[38].

32r 16 — TIMAR TOBDŽIJE ATMADŽE, HIZMEĆARA ISA-BEGOVA

Dat je Jusufu, sinu kapidžije Karadže s tim da služi u spomenutom gradu; dvadeset petog ševvala 867 (13. jula 1463. godine). U logoru Zvečanu.

On je umro. Zato što je on umro [to je ovaj timar] dat Krk-Musi; u prvoj dekadi ševvala 868 (7—16. juna 1464. godine). U logoru Köstenu[39].

Zato što je navedeni Musa dobio drugi timar, to je ovaj timar dat Jusufu s tim da ga posjeduje i da služi u spomenutom gradu. Napisano u drugoj dekadi zul-hidždže 870 (25. jula — 3. avgusta 1466. godine). U logoru Manastiru (Bitolj).

Selo *Nikolina*[40] — domova 11, udovica 1, neoženjenih 3. Prihod 1.136.

17 — TIMAR TEKKELIJE ALIJE, HIZMEĆARA ISA-BEGOVA

Dat je tobdžiji Aliji s tim da ga posjeduje i da vrši tobdžijsku službu u spomenutom gradu; trećeg zul-kade 867 (20. juli 1463. godine). U logoru Skoplju.

[34] Danas ne postoji; prema popisu iz 1468. godine pripadalo je zvečanskoj nahiji, pa zato za njegovu identifikaciju u obzir dolaze: Suhi Dol kod Banjske i Ban Do, južno od Banjske.

[35] Danas postoji selo Ribariće na Ibru južno od Novog Pazara; samo je ono po položaju pripadalo nahiji Jeleču dok je ovo pripadalo zvečanskoj nahiji.

[36] Brestovo, zaselak istočno od Novog Pazara. Up. str. 24, nap. 11.

[37] Spominje se sve do 1711. godine kao selo u zvečanskoj nahiji. Up: Skarić, *Popis bosanskih spahija,* str. 21 gdje je pogrešno dešifrovano kao Ozrinica. Danas ne postoji.

[38] Treba 1899.

[39] Precrtano. Kösten, danas Kostenec, ist. od Samokova u Bugarskoj.

[40] Danas istoimeni toponim u ataru sela Sočanice.

Selo *Hrvačka* (Rvatska)[41] — domova 17, neoženjenih 4. Prihod 1.559.

Dio sela *Vrba*[42] — domova 10. Prihod 775. 32v

Selo *Kurdcodol*[43] — domova 7. Prihod 563.

S v e g a: sela 3, domova 34, neoženjenih 4. Prihod 2.897.

18 — TIMAR SULEJMANA, GULAMA [ISA]-BEGOVA 33r

Dat je Bijikliji Šahinu, ujaku češnegira Sinana s tim da služi u spomenutom gradu; dvadeset petog ševvala 867 (13. jula 1463. godine). U logoru Zvečanu.

Selo *Kamenica*[44] — domova 23. Prihod 1.329.

Selo *Bosten'je* (Postenje)[45] — domova 12, neoženjenih 4. Prihod 722.

S v e g a: sela 2, domova 35, neoženjenih 4. Prihod 2.051.

19 — TIMAR MUSE, HIZMEĆARA ISA-BEGOVA 33v

Dat je janjičaru Stanimakaliji (Istanimakalu)[46] Jusufu s tim da služi u spomenutom gradu; dvadeset osmog ševvala 867 (16. jula 1463. godine). U logoru Kačaniku.

Zato što je spomenuti Stanimakalija Jusuf ubio nekog čovjeka, ovaj mu je timar oduzet i dat kapidžiji Krk-Musi. On je gulam [Isa]-begov; neka bude mustahfiz Zvečana i neka tako služi. Napisano u trećoj dekadi zul-hidždže 870 (3—12. avgusta 1466. godine). U logoru Prilepu.

Selo *Pretiš*[47] — domova 6. Prihod 447.

Selo *Rakeva*[48] — domova 14, neoženjenih 4. Prihod 1.287.

S v e g a: sela 2, domova 20, neoženjenih 4. Prihod 1.734.

41 Rvatska, selo sjeveroistočno od Novog Pazara.

42 Vrba, selo sjeveroistočno od Novog Pazara.

43 *Kurdčedol, Kurdcev Dol* ili *Kurdčev Dol.* U popisu iz 1468. godine: *Krdači Dol* u nahiji Vrače. Kasnije se ne spominje, ali s obzirom na grupu sela među kojima se navodi, moglo bi biti identično sa današnjim zaseokom Dolac, jugoistočno od (Ibarskog) Postenja, koji se inače ne spominje.

44 Kamenica, zaselak sjeverozapadno od (Ibarskog) Postenja.

45 Postenje selo na Ibru.

46 Stanimakalu, čovjek iz mjesta Stanimaka u Bugarskoj.

47 Pretiš ili Priteš; danas ne postoji; prema popisu iz 1468. godine pripadalo je nahiji Vrače, a nalazilo se vjerovatno negdje u okolini sela Kamenica, Postenja, Živodere i Rikovo, jer se navodi u grupi tih se[illegible]

48 Može se čitati tako da prvi vokal bude dugo *a* (ā) ili dugo *e* [illegible]) a drugi konsonant: *k, g, đ, ili ć,* ali neće, mislim, biti ništa drugo [illegible]go današnje selo Rikovo, sjeveroistočno od Novog Pazara, jer se više [illegible]ta navodi zajedno sa Kamenicom i Postenjem.

34r 20 — TIMAR ATMADŽE, GULUMA ISA-BEGOVA

Dat je janjičaru Madžaru (Ungurus) Karadži; dvadeset osmog ševvala 867 (16. jula 1463. godine). U logoru Kačaniku.

Selo *Kamenica*[49] — domova 13. Prihod 902.

Selo *Živoder* (Živodere)[50] — domova 8. Prihod 532.

Svega: sela 2, domova 21. Prihod 1.434.

34v 21 — TIMAR KARADŽE, HIZMEĆARA ISA-BEGOVA

Dat je Karadžinom sinu Timuru, gulamu [Isa]-begovom s tim da služi u spomenutom gradu; dvadeset osmog ševvāla 867 (16. jula 1463. godine) U logoru Kačaniku.

Oduzet je od spomenutog Timura i dat je Nevgeričliji[51] Hiziru i Jakubu s tim da služe u spomenutom gradu. Napisano u drugoj dekadi zul-hidždže 870. (25. jula — 3. avgusta 1466. godine). U logoru Prilepu (Prilepe).

Selo *Kravić* (Kravići)[52] — domova 15, udovica 3, neoženjenih 3. Prihod 2.578.

22 — TIMAR ISHAKA, HIZMEĆARA ISA-BEGOVA

Dat je janjičaru Hadži-Firuzu s tim da služi u spomenutom gradu; dvadeset petog ševvala 867 (13. jula 1463. godine). U logoru Zvečanu.

Selo *Leskovik*[53] — domova 16. Prihod 905.

35r Selo *Zavade* (Zavode)[54] — domova 6, udovica 1. Prihod 396.

Svega: sela 2, domova 22, udovica 1. Prihod 1.301.

23 — TIMAR ILIJASA, HIZMEĆARA ISA-BEGOVA

Njemu je ovaj timar potvrđen.[55]

On je umro. Zato što je spomenuti umro, ovaj timar dat sejmenu Skenderu s tim da obavlja mustahfisku službu u spomenutom gradu. Napisano u drugoj dekadi zul-hidždže 870 (25. jula — 3. avgusta 1466. godine). U logoru Prilepu.

[49] Kamenica, zaselak sjeverozapadno od (Ibarskog) Postenja. Više vid. ovdje nap. 27 i 44.

[50] Živodere, zaselak zapadno od (Ibarskog) Postenja.

[51] Nevgeričlija — Nagoričanac, čovjek iz mjesta Nagoričano (tur. *evgeriç*) danas Staro Nagoričano kod Kumanova.

[52] Kravići, selo jugoistočno od Raške.

[53] Danas ne postoji; 1468. godine pripadalo je nahiji Vrače, a nalazil se, vjerovatno, u kraju oko Kamenice, Živodere i Kravića.

[54] Danas Zavada ili Zavode, zaselak u slivu Vračevske rijeke sjeveroistočno od Novog Pazara.

[55] Doslovno: njegov potvrđeni timar.

Selo *Zavade* (Zavode) koje se zove i *Manah*[56] — domova 9, neoženjenih 1. Prihod 864.

Selo *Bare*[57] — domova 7, neoženjenih 1. Prihod 489. 35v

Svega: sela 2, domova 16, neoženjenih 2. Prihod 1.353.

24 — TIMAR FIRUZA, GULAMA ISA-BEGOVA

Dat je [Isa]-begovom robu janjičaru Hasanu s tim da bude ćehaja u tom gradu i da tako služi: dvadeset osmog ševvala 867. (16. jula 1463. godine). U logoru Kačaniku.

Selo *Kukno*[58] — domova 28. Prihod 2.294.

[56] Danas Manase, zaselak sjeveroistočno od Novog Pazara.

[57] Prema popisu iz 1468. godine nalazilo se u nahiji Vrače; danas na tom području postoje dva zaseoka Bare; jedan sjeveroistočno, a drugi jugoistočno od Novog Pazara. S obzirom na grupu sela među kojim se navodi mislim da je ovo selo identično sa današnjim istoimenim zaseokom sjeveroistočno od Novog Pazara.

[58] U povelji cara Uroša od 15. jula 1363. godine spominju se u župi Brveniku, među ostalim: село постелщакъ Кукъно и село кнеже Кукне (А. Соловјев, *н. д.*, 166). U ovom popisu navodi se samo ovo, a u popisu iz 1468. godine ni jedno selo Kukno, ali se tu navodi selo Kukan قوكان u nahiji Vrače. Kako se drugi konsonant u tome nazivu može čitati kao ć i kako i danas postoji na rijeci Raškoj selo Kaćani, to je, možda, ovdje riječ o tom selu.

37v [TIMARI] EŠKINDŽIJA [NAHIJE] ZVEČANA

LJUDI[1] ISA-BEGA, SINA ISHAK-BEGOVA

25 — TIMAR ISHAKA, HIZMEĆARA ISA-BEGOVA

Selo *Ljušta*[2] — domova 16, neoženjenih 3. Prihod 2.556.

38r 26 — TIMAR MUSTAFE, HIZMEĆARA ISA-BEGOVA

Selo *Isvinjar* (Svinjare)[3] — domova 14. Prihod 1.328.

27 — TIMAR HALILA, HIZMEĆARA ISA-BEGOVA

Selo *Kobilja Glava*[4] — domova 27, udovica 1, neoženjenih 5. Prihod 2.058.

Dio sela *Kozara* (Kozare)[5] — domova 2. Prihod 225.

S v e g a: sela 1, dijelova [sela] 1, domova 29, udovica 1, neoženjenih 5. Prihod 2.283.

38v 28 — TIMAR HOŠKADEMA, GULAMA ISA-BEGOVA

Selo *Valič* (Valač)[6] — domova 25, neoženjenih 1. Prihod 2.104.

Selo *Girmava* (Grmava)[7] — domova 35; hāssa-vinograda 1. Prihod 3.072.

[1] Za oznaku Isa-begovih ljudi, popisivač ovdje upotrebljava arapski termin *ta'allukāt* (pl. od *ta'alluk* ono što nečemu pripada, što o nečemu zavisi), dok se za to u sličnim slučajevima redovno upotrebljavaju arapski termin *tavābi'* (ar. *tawābi'* pl. od *tābi'* koji slijedi, koji pripada) i perz. *merd*, pl. *merdān* čovjek, odnosno ljudi.

[2] Ljušta, selo jugozapadno od Kosovske Mitrovice.

[3] Svinjare, selo južno od Kosovske Mitrovice.

[4] Kobilja Glava, selo sjeverozapadno od Kosovske Mitrovice.

[5] Mjesto Kozare treba Kozarevo, zaselak sjeverozapadno od Kosovske Mitrovice i jugozapadno od Banjske, jer je ranije nazivano Kozarjevo i Kozarevo. (Vid. M. Пурковић, *н. д.* 103). Pod današnjim nazivom spominje se u popisu iz 1468. godine. Ovdje je upisan samo dio toga sela, dok se ostali dijelovi uopće ne spominju.

[6] Valač, selo sjeverozapadno od Kosovske Mitrovice.

[7] Navodi se i u kasnijim popisima iz 1468. i 1489. godine kao selo u zvečanskoj nahiji; danas ne postoji.

Selo *Beluća*[8] — domova 31, udovica 4, neoženjenih 2. Prihod 2.871.

S v e g a: sela 3, domova 91, udovica 4, neoženjenih 3. Prihod 8.047.

29 — TIMAR EJUB-HODŽE, ĆEHAJE ISA-BEGOVA 39r

Selo *Jagnjenica*[9] — domova 35, udovica 4, neoženjenih 4. Prihod 2.251.

Selo *Košuta*[10] — domova 30, udovica 5, neoženjenih 5; hāssa-vinograda 1. Prihod 3.346.

S v e g a: sela 2, domova 65, udovica 9, neoženjenih 9. Prihod 5.597.

30 — TIMAR BOŽIDARA, SINA LAZAROVA 39v

Selo *Kutnje*[11] — domova 14; hāssa-vinograda 1. Prihod 1.148.

31 — TIMAR BARAKA, SINA KUČUK-ATMADŽE

Selo *Vojmislić* (Vojmisliće)[12] — domova 12, neoženjenih 1. Prihod 856.

32 — TIMAR DIMITRIJA, HIZMEĆARA ISA-BEGOVA 40r

Selo *Bistrica*[13] — domova 11; hāssa-mlinova 1. Prihod 882.

Selo *Batahire* (Bataire)[14] — domova 14, udovica 2, neoženjenih 1. Prihod 1.141.

Selo *Cirani* (Ceranj)[15] — domova 15, udovica 1, neoženjenih 3. Prihod 1.143.

[8] Beluća, selo na Ibru, sjeveroistočno od Novog Pazara i južno od Ibarskog Postenja.

[9] Jagnjenica, selo sjeveroistočno od Kosovske Mitrovice.

[10] Mjesto Košuta treba Košutovo, selo na Ibru zapadno od Kosovske Mitrovice. Za razliku od istoimenog sela sjeverno od Kosovske Mitrovice (vid. ovdje str. 27, nap. 30), ovo se u popisu iz 1468. godine naziva Gornje Košutovo.

[11] Kutnje, zaselak na Ibru kod Leposavića.

[12] Vojmisliće, selo sjeverozapadno od Banjske.

[13] Bistrica, selo između Kosovske Mitrovice i Leposavića.

[14] Bataire, selo sjeverno od Kosovske Mitrovice.

[15] Danas Ceranje, selo sjeverno od Kosovske Mitrovice.

40v S v e g a: sela 3, domova 40, udovica 3, neoženjenih 4. Prihod 3.166.

33 — TIMAR POPA OLIVERA (»OLIVIR«) HIZMEĆARA ISA-BEGOVA

Selo *Rečani*[16] — domova 10, neoženjenih 1; hāssa-mlinova 1. Prihod 791.

41r 34 — TIMAR OLIVERA (»OLIVIR«) SINA BOGUTOVA

Selo *Doln'ja Krnjina* (Donji Krnjin)[17] — domova 22, udovica 1, neoženjenih 5. Prihod 2.647.

Selo *Krajišići*[18] — domova 4. Prihod 269.

S v e g a: sela 2, domova 26, udovica 1, neoženjenih 5. Prihod 2.916.

41v 35 — TIMAR MUSTAFE, SINA ŠAHINOVA

Selo *Radanica* (Radalica)[19] — domova 11, udovica 2, neoženjenih 4. Prihod 1.218.

Selo *Kladžina* (Klačina)[20] — domova 6. Prihod 460.

S v e g a: sela 2, domova 17, udovica 2, neoženjenih 4. Prihod 1.678.

42r 36 — TIMAR V'LKASA, HIZMEĆARA ISA-BEGOVA

Selo *Dolnje Plavkova* (Donje Plavkovo)[21] — domova 4. Prihod 468.

Selo *Isvinaleva* (Svinalevo)[22] — domova 3, neoženjenih 2. Prihod 387.

S v e g a: sela 2, domova 7, neoženjenih 2. Prihod 855.

16 U istom odliku zapisano je i u popisu iz 1468. godine kao selo u zvečanskoj nahiji; nepoznato.

17 Donji Krnjin, selo na Ibru istočno od Novog Pazara.

18 Poznato je od 1363. godine kada ga je car Uroš potvrdio čelniku Musi (A. Соловјев, *н. д.* 166). U popisu iz 1468. godine: Krajišić, selo u raškoj nahiji; danas ne postoji, a nalazilo se vjerovatno negdje oko Raške rijeke.

19 Mjesto Radanica treba Radalica, zaselak sjeverozapadno od Novog Pazara i Rasa, jer je i u popisu iz 1468. godine zapisano u obliku Radalica, selo u raškoj nahiji.

20 U istom obliku navodi se i u popisu iz 1468. godine kao selo u raškoj nahiji. Danas postoji zaselak Tlačina u Rovićima, sjeverozapadno od Raške.

21 Danas postoji samo Plavkovo, zaselak jugoistočno od Raške.

22 U istom obliku zapisano je i u popisu iz 1468. godine; danas Svilanovo, selo sjeverozapadno od Novog Pazara.

37 — TIMAR V'LKAŠINA I ĐURAŠINA 42v

Oni učestvuju u vojnim pohodima naizmjenično.

Selo *Gornje Lukova* (Gornje Lukovo)[23] — domova 4, neoženjenih 1. Prihod 382.

Dio sela *Kašlje* (Kašalj)[24] — domova 2, udovica 1, Prihod 172.

S v e g a: sela 1, dijelova [sela] 1, domova 6, udovica 2 (tako). Prihod 554.

38 — TIMAR BOGDANA 43r

Dio sela *Kašlje* (Kašalj)[24] — domova 4, neoženjenih 2. Prihod 394.

39 — TIMAR MILOŠA I OLIVERA (»OLIVIR«)

U vojnim pohodima učestvuju obojica zajedno (skupa).

Selo *Lopuž*[25] — domova 3. Prihod 238.

Selo *Negotince*[26] — domova 3. Prihod 251.

Selo *Uskukova* (Skukovo)[27] — domova 5, neoženjenih 2. Prihod 479. 43v

S v e g a: sela 3, domova 11, neoženjenih 2. Prihod 968.

[23] Danas postoji samo Lukovo, zaselak sjeveroistočno od Novog Pazara. I 1363. godine nazivano je samo Lukovo.

[24] Kašalj, selo jugoistočno od Novog Pazara.

[25] U popisu iz 1468. godine: selo *Lopuže* u nahiji Vrače, a u popisu iz 1542. godine: selo *Lobušnje* u istoj nahiji, pa je, prema tome, identično sa današnjim zaseokom Lopužnje jugoistočno od Novog Pazara.

[26] Negotince, selo jugoistočno od Novog Pazara.

[27] Skukovo, zaselak sjeverno od Novog Pazara.

45v [TIMARI EŠKINDŽIJA] NAHIJE JELEČA

40 — TIMAR SKENDERA, SUBAŠE JELEČA, GULAMA ISA-BEGOVA

Selo *Cokovidže* (Cokoviće)[1] — domova 36, udovica 2, neoženjenih 3. Prihod 1.938.

Selo *Ivražgrndže* (Vražogrnce)[2] — domova 9, udovica 1, neoženjenih 1. Prihod 601.

Selo *Tuhinova* (Tuhinovo)[3] — domova 10. Prihod 643.

46r Selo *Vituš*[4] — domova 4. Prihod 308.

Selo *Orahova* (Orahovo)[5] — domova 11. Prihod 759.

Selo *Kukavac*[6] — domova 6. Prihod 519.

S v e g a: sela 6, domova 76, udovica 3, neoženjenih 4. Prihod 4.498[7].

41 — TIMAR MUHAMMEDIJA, HIZMEČARA ISA-BEGOVA

Selo *Polaz* (Polazi)[8] — domova 10, neoženjenih 6. Prihod 1.027.

42 — TIMAR RADOSLAVA [I] RADICE

Oni učestvuju u vojnim pohodima naizmjenično.

Selo *Bilo Polje* (Belo Polje)[9] — domova 6, neoženjenih 1. Prihod 561.

[1] Cokoviće, selo sjeveroistočno od Novog Pazara.

[2] Vražogrnce, selo na Raškoj rijeci sjeverno od Novog Pazara.

[3] Danas Tunovo, zaselak sjeveroistočno od Rasa.

[4] Vituš, zaselak sjeveroistočno od Rasa.

[5] Orahovo, zaselak južno od Raške i sjeveroistočno od Novog Pazara.

[6] U popisu iz 1468. godine: قوقواج *Kukavadž* (= Kukavac); danas Kukavice, selo sjeverozapadno od Novog Pazara.

[7] Treba 4.768.

[8] Polazi, selo na Deževkskoj rijeci, sjeverozapadno od Novog Pazara.

[9] Belo Polje, zaselak jugozapadno od Raške.

43 — TIMAR DEJANA I RADIVOJA 47r

Oni su stari [timarnici].

Selo *Gornje Ištitar* (Gornje Štitare)[10] — domova 13, udovica 2, neoženjenih 4. Prihod 1.266.

44 — TIMAR MARKA I TODORA

Oni učestvuju u vojnim pohodima naizmjenično.

Selo *Dolnje Ištitar* (Donje Štitare)[11] — domova 6, udovica 1, neoženjenih 2. Prihod 555.

45 — TIMAR ALIJE, GULAMA ISA-BEGOVA 47v

Selo *Vojnić* (Vojniće)[12] — domova 21, neoženjenih 4. Prihod 1.978.

Selo *Gornje Lukar* (Gornje Lukare)[13] — domova 6. Prihod 423.

Selo *Dolnje Lukar* (Donje Lukare)[14] — domova 2. Prihod 223.

Svega: sela 3, domova 29, neoženjenih 4. Prihod 2.624.

46 — TIMAR ŠIRMERDA, GULAMA ISA-BEGOVA 48r

Selo *Dolnje Tenkova* (Donje Tenkovo)[15] — domova 14, neoženjenih 1. Prihod 961.

47 — TIMAR BILE (»BILO«)

On je stari [timarnik].

[10] Danas Gornje Štitare, selo na Ljudskoj, sjeverozapadno od Novog Pazara.

[11] Danas Donje Štitare, selo na Ljudskoj, sjeverozapadno od Novog Pazara.

[12] U orig. وينيك što se može pročitati kao Vojnik i Vojnić. U popisu iz 1468. godine: وينق što treba čitati Vojnik pa je, možda, tako i nazivano. Danas Vojniće, selo kod Novog Pazara.

[13] Danas Veliko Lukare, selo u slivu Jošanice, jugozapadno od Novog Pazara.

[14] Danas Malo Lukare, selo u slivu Jošanice, jugozapadno od Novog Pazara.

[15] Danas postoji samo Tenjkovo, selo kod Rasa, sjeverozapadno od Novog Pazara.

Selo *Ivranovina* (Vranovina)[16] — domova 6, neoženjenih 2. Prihod 627.

48 — TIMAR KODŽA-TANRIVERMIŠA, GULAMA ISHAK-BEGOVA

Selo *Javorje*[17] — domova 11, neoženjenih 2. Prihod 963.

48v Selo *Ismilov Laz* (Smilov Laz)[18] — domova 3, neoženjenih 2. Prihod 278.

Selo *Grubatniče* (Grubetniće)[19] — domova 4. Prihod 317.

Selo *Rajka*[20] — domova 23, neoženjenih 3; hāssa-vinograda 1, mlinova 1. Prihod 2.412.

Selo *Petrova*[21] — domova 14, neoženjenih 3. Prihod 1.152.

49r Selo *Sitniče*[22] — domova 12, neoženjenih 4. Prihod 1.061.

Selo *Viver*[23] — domova 11. Prihod 692.

S v e g a: sela 7, domova 75[24], neoženjenih 12[25]. Prihod 6.875.

49v 49 — TIMAR V'LKAŠINA I V'LKMANA

Oni učestvuju u vojnim pohodima naizmjenično.

Selo *Osanica* (Osaonica)[26] — domova 6, udovica 1. Prihod 371.

[16] Vranovina, zaselak u slivu Deževke, sjeverozapadno od Deževa.

[17] Danas Javor, zaselak kod Kašlja u Ragozni, jugoistočno od Novog Pazara.

[18] Smilov Laz, selo u Rogozni, jugoistočno od Novog Pazara.

[19] Grubetniće; u popisu iz 1468. godine kao i danas *Grubetiće*, (na kartama pogrešno: Grubešiće), selo u Rogozni kod ruševina grada Jeleča južno od Novog Pazara.

[20] U popisu iz 1468. godine: selo *Rajka*, drugi naziv *Štavić* شتويك u raškoj nahiji; tako je zapisano i u nekim popisima iz XVI stoljeća, ali danas ne postoji ni pod prvim ni pod drugim nazivom.

[21] Petrova, zaselak sjeverozapadno od Novog Pazara.

[22] Sitniče, selo sjeverozapadno od Novog Pazara.

[23] Viver ili Vjever, danas Vever, zaselak sjeverozapadno od Novog Pazara.

[24] Treba 78.

[25] Treba 14.

[26] U popisu iz 1468. godine: *Osaonica*, kao i danas, zaselak na Ljudskoj, sjeverozapadno od Novog Pazara.

50 — TIMAR VUKA (V'LK), HIZMEĆARA ISA-BEGOVA

Selo *Todorofce* (Todorovce)[27] — domova 4. Prihod 315.

51 — TIMAR ŠIRMERDA, HIZMEĆARA ISA-BEGOVA

Selo *Pološce*[28] — domova 16, neoženjenih 4. Prihod 1.152.

52 — TIMAR MUHAMMEDIJA, SINA TANRIVERMIŠEVA 50r

Selo *Zapužani*[29] — domova 11. Prihod 946.

Selo *Idvorište* (Dvorište)[30] — domova 6, neoženjenih 2. Prihod 598.

Selo *Drnava* (Trnava)[31] — domova 27, udovica 2, neoženjenih 3. Prihod 1.943.

S v e g a: sela 3, domova 44, udovica 2, neoženjenih 5. Prihod 3.385[32].

53 — TIMAR ATMADŽE, GULAMA ISA-BEGOVA 50v

Selo *Vitakova* (Vitakovo)[33] — domova 39, udovica 3, neoženjenih 8. Prihod 3.593.

54 — TIMAR SARUDŽE, GULAMA ISA-BEGOVA

Selo *Police*[34] — domova 9, udovica 1. Prihod 645.

[27] U popisu iz 1468. godine *Todorica* kao i danas zaselak sjeverozapadno od Deževa.

[28] Danas Polokci, selo sjeverozapadno od Deževa.

[29] Danas Zapuže, zaselak na Deževki sjeverozapadno od Deževa.

[30] Dvorište, zaselak sjeverozapadno od Deževa.

[31] Trnava, selo zapadno od Raške ili Gornja i Donja Trnava sjeverozapadno od Novog Pazara. Up. str. 45, nap. 76.

[32] Treba 3.487.

[33] Vitakovo, selo južno od Rogozne i jugoistočno od Novog Pazara.

[34] Police ili Polica; oba oblika pišu se arapsko-turskim pismom potpuno jednako. Prema popisu iz 1468. godine pripadalo je raškoj nahiji, a na prostoru koji je obuhvatala ta nahija, i to u istom predjelu, postoje danas dva lokaliteta: Police, sjeverno od sela Purća i zapadno od Deževa (muslimansko selo raseljeno 1925. godine), i Polica, zaselak u gornjem toku Ljudske rijeke zapadno od Rasa. Ovdje je, mislim, riječ o raseljenom selu Police.

51r 55 — TIMAR ILIJASA, HIZMEĆARA ISA-BEGOVA

Selo *Kovadževa* (Kovačevo)[35] — domova 12, neoženjenih 1; dio mlina: polovina. Prihod 1.207.

56 — TIMAR ISE, SINA AKBAŠOVA, HIZMEĆARA ISA-BEGOVA

Selo *Kuzmindžino* (Kuzminčino)[36] — domova 25, udovica 4, neoženjenih 1. Prihod 1.809.

Selo *Kosarić* (Kosuriće)[37] — domova 34, udovica 2, neoženjenih 8. Prihod 2.591.

Svega: sela 2, domova 59, udovica 6, neoženjenih 9. Prihod 4.049[38].

51v 57 — TIMAR BRANISLAVA, HIZMEĆARA ISA-BEGOVA

Selo *Itvrdo* (Tvrdo)[39] — domova 5. Prihod 444.

Selo *Trnavce*[40] — domova 11, neoženjenih 2. Prihod 761.

Selo *Izbice*[41] — domova 20, neoženjenih 4. Prihod 1.458.

Svega: sela 3, domova 36, neoženjenih 6. Prihod 2.663.

52r 58 — TIMAR RADKA

On je stari [timarnik].

Selo *Basje Botok* (Pasji Potok)[42] — domova 11, udovica 1, neoženjenih 4. Prihod 844.

Drži ga njegov sin Dimitrije; dvadesetog zulhidždže 867 (5. septembra 1463.) godine. U Jedrenu.

[35] Kovačevo, selo na Deževki sjeverozapadno od Deževa; kako se na str. 46, navodi selo Donje Kovačevo, onda se ovo stvarno nazivalo Gornje Kovačevo. To, znači da se današnje selo Kovačevo nekada dijelilo na Gornje i Donje Kovačevo. Slučajevi ispuštanja pridjeva *gornji-a, -e, -o,* odnosno *donji-a, -e, -o,* primijećeni su i na drugim mjestima u ovom, kao i u drugim popisima.

[36] Danas Kuzmičevo, selo sjeverozapadno od Deževa.

[37] Kosuriće, selo kod Deževa.

[38] Treba 4400.

[39] U popisu iz 1468. godine: selo *Itvrdova* (= Tvrdovo) u raškoj nahiji. Danas Tvrđevo, zaselak jugozapadno od Rasa.

[40] Trnavce, selo sjeveroistočno od Novog Pazara.

[41] Izbice, selo istočno od Novog Pazara.

[42] Pasji Potok, zaselak jugoistočno od Novog Pazara.

59 — TIMAR NIKOLE, SINA V'LKMANOVA

Selo *Koprivnica*[43] — domova 5. Prihod 377.

60 — TIMAR MUSTAFE KÖSDŽE, SINA IBRAHIMČIJEVA 52v

Selo *Dragodževa* (Dragočevo)[44] — domova 20, udovica 1, neoženjenih 4. Prihod 1.573.

61 — TIMAR MUSTAFE, SINA MENTEŠALIJE ALIJE

Selo *Pinož Dol* (Pinjaž Do)[45] — domova 17, neoženjenih 3. Prihod 1.357.

Selo *Mrmonjice*[46] — domova 9. Prihod 656.

Selo *Pačevina*[47] — domova 8, udovica 2. Prihod 595. 53r

Svega: sela 3, domova 34, udovica 2, neoženjenih 3. Prihod 2.608.

62 — TIMAR VLADKA, SINA BOGDANOVA

Dio sela *Brezevica* (Brezovica)[48] — domova 7, neoženjenih 1. Prihod 492.

Dio sela *Tarkos* (Tarkosi)[49] — domova 3. Prihod 155. 53v

Svega: dijelova [sela] 2, domova 10, neoženjenih 1. Prihod 647.

63 — TIMAR JUSUFA ARNAUTA, HIZMEĆARA ISA-BEGOVA

Selo *Rogatica*[50] — domova 8, udovica 1, neoženjenih 4. Prihod 1.020.

[43] Koprivnica, zaselak sjeveroistočno od Novog Pazara.

[44] Dragočevo, selo u Ibarskom Kolašinu južno od Rogozne i Novog Pazara.

[45] Pinjaž Do, zaselak jugozapadno od Raške.

[46] Danas Mrmonje, zaselak sjeveroistočno od Novog Pazara.

[47] Pačevina, zaselak zapadno od Rasa.

[48] Brezovica vjerovatno današnji istoimeni zaselak jugoistočno od Novog Pazara. Više vid. str. 11, nap. 59.

[49] Godine 1363: Таркоси u župi Brvenik (А. Соловјев, *н. д.* 166). U popisima iz 1468. i 1528. godine: تارقوس — *Tarkos* u raškoj nahiji. Danas ne postoji, ali se moralo nalaziti negdje zapadno od Raške rijeke i ne može biti identično sa današnjim zaseokom Trikose kod Leposavića s kojim se obično identifikuje (up. npr., kartu uz članak Јован Алексић, *Жупе у сливу реке Ибра у средњевековној српској држави*. Историски часопис Српске академије наука V, 1954), jer je taj zaselak pripadao nahiji Vrače ili Zvečanu, dok se selo Tarkos prema svim kasnijim popisima nalazilo u raškoj nahiji.

[50] Danas Rogatac, selo sjeverozapadno od Novog Pazara. Uporedi str. 12, nap. 74.

54r 64 — TIMAR DOBRIJA I RADICE

U vojnim pohodima učestvuju naizmjenično.

Selo *Božorić*[51] — domova 5, Prihod 352.

Selo *Prodankova* (Prodankovo)[52] — domova 5. Prihod 352.

Mezra *Opaj*[53], nenaseljena.

Svega: sela 2, mezra 1, domova 8, udovica 1. Prihod 568.

54v 65 — TIMAR KOBLU ALIJE

Dio sela *Istub* (Stub)[54] — domova 7, neoženjenih 2. Prihod 559.

Selo *Bahljenica* (Pahljenica)[55] — domova 5, neoženjenih 1. Prihod 640.

Svega: sela 1, dijelova [sela] 1, domova 12, neoženjenih 3. Prihod 1.199.

55r 66 — TIMAR DANČULA I PRIBILA

U vojnim pohodima učestvuju naizmjenično.

Dio sela *Istube* (Stub)[54] — domova 2. Prihod 176.

Dio sela *Vrelo*[56] — domova 3; hassa-mlinova 1. Prihod 205.

Svega: dijelova [sela] 2, domova 5. Prihod 381.

55v 67 — TIMAR V'LKAŠINA I RADONJE

U vojnim pohodima učestvuju naizmjenično.

Dio sela *Vrelo*[56] — domova 2; hāssa-mlinova 1. Prihod 250.

[51] Božorići ili Božurići; bila su dva, jedno u Jeleču, a drugo u raškoj nahiji. Danas ne postoji ni jedno.

[52] Tako je uglavnom zapisano i u popisu iz 1468. godine; 1711 godine: *Bradjekovo*, kasnije *Braćekoviće*, a danas selo Braćak (a ne Bračak) na Pešteru, jugozapadno od Novog Pazara.

[53] Vjerovatno današnji zaselak Opave, istočno od Novog Pazara.

[54] Stup, selo istočno od Sjenice.

[55] Danas Mekinje, zaselak na rijeci Jošanici jugozapadno od Novog Pazara, jer je selo Pahljenica prema popisu iz 1468. godine pripadalo nahiji Jeleču, a u popisu iz 1542. godine zapisano je ovako: selo *Pahljenica*, drugi naziv *Mekinje*.

[56] Danas Dragojloviće, selo istočno od Sjenice, jer je u popisu iz 1542. godine zapisano ovako: selo *Ivrile*, drugi naziv *Dragojlović*. I danas se izvorište rijeke Vape, između Dragojlovića i sela Gradca zove Vrela.

68 — TIMAR ILIJASA, SINA MENTEŠALIJE ALIJE

Selo *Parice*[57] — domova 17, neoženjenih 5. Prihod 1.470.

Selo *Pridvorica*[58] — domova 11, neoženjenih 1. Prihod 571.

Selo *Tremlje*[59] — domova 19, neoženjenih 1. Prihod 466. 56r

S v e g a: sela 3, domova 47, neoženjenih 7. Prihod 2.511[60].

69 — TIMAR TODORA, HIZMEĆARA ISA-BEGOVA

Selo *Gornje Oholje*[61] — domova 10. Prihod 597.

70 — TIMAR ZAGANA, HIZMEĆARA ISA-BEGOVA 56v

Dio sela *Brezovica*[62] — domova 2. Prihod 147.

71 — TIMAR RADONJE(¹) I RADKA(²), HIZMEĆARA ISA-BEGOVIH

(¹) On je umro pa je njegov dio dat njegovom sinu Duki; dvadesetog zul-hidždže 867 (5. septembra 1463. godine). U Jedrenu.

(²) On je umro pa je njegov dio dat njegovom sinu Vukaču; dvadesetog zul-hidždže 867 (5. septembra 1463. godine). U Jedrenu.

Selo *Draganić* (Draganiće)[63] — domova 10, neoženjenih 1. Prihod 605.

72 — TIMAR BRANILA, HIZMEĆARA ISA-BEGOVA 57r

Dio sela *Boturovine*[64] — domova 4. Prihod 314.

[57] Parice, danas prva mahala Navog Pazara na putu od Sjenice, jer se ovo selo već u popisu iz 1528. godine spominje kao mahala Novog Pazara.

[58] Nepoznato.

[59] U popisu iz 1468. godine spominju se sela: Gornje i Donje Tremlje u nahiji Jeleču, danas ne postoji ni jedno.

[60] Treba 2.507.

[61] Danas postoji samo Oholje, zaselak južno od Novog Pazara.

[62] Brezovica vjerovatno istoimeni zaselak jugoistočno od Novog Pazara. Up. str. 11, nap. 59.

[63] U ovom popisu (str. 49) navodi se selo Gornje Draganiće, a u popisu iz 1468. godine sela: *Gornje* i *Donje Draganiće;* to znači da je ovdje riječ o selu Donje Draganiće. Danas postoji samo selo Draganići kod Raške.

[64] Boturovina, selo sjeverozapadno od Novog Pazara. Interesantno je da se ovdje navodi samo dio toga sela, dok se drugi dio ne spominje.

73 — TIMAR OLIVERA (»OLIVIR«), ALEKSIJA I TODORA

Oni učestvuju u vojnim pohodima naizmjenično.

Selo *Nosinone*[65] — domova 4. Prihod 202.

57v 74 — TIMAR JUSUFA, KAPIDŽIBAŠE ISA-BEGOVA

Selo *Gornja Jablanica*[66] — domova 17, udovica 1, neoženjenih 1. Prihod 1.000.

Selo *Dolnja Jablanica* (Donja Jablanica)[67] — domova 9, udovica 1, neoženjenih 2. Prihod 640.

Svega: sela 2, domova 26, neoženjenih 3, udovica 2. Prihod 1.640.

58r 75 — TIMAR MUSLIMANA ALIJE, HIZMEĆARA ISA-BEGOVA

Selo *Briznik*[68] — domova 20, neoženjenih 3. Prihod 1.247.

76 — TIMAR KUHARA ŠAHINA, GULAMA ISA-BEGOVA

Dat je tobdžiji Filibeliji Karađozu s tim da obavlja tobdžijsku službu u gradu Jeleču; trećeg zul-kade 867 (20. jula 1463. godine). U logoru Skoplju.

Selo *Ivradikranje* (Vradigranje)[69] — domova 17, neoženjenih 4. Prihod 1.361.

Selo *Dohojević*[70] — domova 7, udovica 1. Prihod 719.

58v Svega: sela 2, domova 24, udovica 1, neoženjenih 4. Prihod 2.080.

[65] Godine 1363: *Носонино*, 1468: *Nosinono*, danas selo Nosoljin jugozapadno od Raške.

[66] Gornja Jablanica, zaselak u izvorišnoj čelenci Jablaničkog potoka, južno od Novog Pazara i zapadno od sela Dragočeva, jer je prema popisu iz 1468. godine pripadalo nahiji Jeleču. Up. Лутовац, *н. д.* 159.

[67] Donja Jablanica, zaselak na zaravanku iznad korita Jablaničkog potoka. Up. prethodnu napomenu.

[68] Briznik ili Breznik; u istom obliku zapisano je i u popisu iz 1468. godine kao selo u raškoj nahiji; spominje se i 1711. godine; danas ne postoji.

[69] U istom obliku zapisano je i u popisu iz 1468. godine kao selo u raškoj nahiji. U popisu iz 1542. godine: *Virani Kranje;* nepoznato.

[70] Danas selo Dojnovići sjeverozapadno od Novog Pazara.

77 — TIMAR HADŽI HAMZE, SINA JAJDŽIJEVA, HIZMEĆARA ISA-BEGOVA

Selo *Groševa* (Groševo)[71] — domova 32, udovica 2, neoženjenih 3. Prihod 2.222.

Dio sela *Ljuljudž* (Ljuljuc)[72] — domova 2. Prihod 161.

S v e g a: sela 1, dijelova sela 1, domova 34, udovica 2, neoženjenih 3. Prihod 2.383.

78 — TIMAR MUHAMMEDIJA, SINA ALIJE MENTEŠALIJE, HIZMEĆARA ISA-BEGOVA 59r

Selo *Supnje*[73] — domova 16, udovica 1. Prihod 1.119.

Selo *Plešino* (Plešin)[74] — domova 28, udovica 1, neoženjenih 4; dio hassa-mlina: polovina. Prihod 1.981.

S v e g a: sela 2, domova 44, udovica 2, neoženjenih 4. Prihod 3.100.

79 — TIMAR BRANOŠA I STEPANA 59v

Oni ga uživaju zajednički i učestvuju u vojnim pohodima naizmjenično.

Selo *Botkomje* (Potkomlje)[75] — domova 9, neoženjenih 4. Prihod 851.

Selo *Gornja Drnava* (Gornja Trnava)[76] — domova 7, udovica 1, neoženjenih 4. Prihod 492.

Selo *Prestova* (Brestovo)[77] — domova 10, neoženjenih 3. Prihod 585.

[71] Mjesto Groševo, treba mislim, Goševo, kako se i danas naziva jedan zaselak kod Gornjih Štitara, sjeverozapadno od Novog Pazara, i jedno selo južno od Novog Pazara. U popisu iz 1468. godine navodi se selo Goševo u nahiji Jeleču i ono je identično sa današnjim istoimenim selom južno od Novog Pazara, dok bi ovo po položaju sela među kojima je navedeno prije odgovaralo današnjem zaseoku Goševu kod Štitara. Up. Вујичић, *н. д.* 189. i 190.

[72] Treba *Ljuljadž;* u popisu iz 1468. godine navode se sela: *Gornji i Donji Ljuljadž,* danas zaselak Ljuljac, sjeverozapadno od Deževa. Up. str. 12, nap. 75.

[73] Supnje (ili Supanj), zaselak kod Raške.

[74] Plešin, selo sjeverozapadno od Raške.

[75] Potkomlje, zaselak sjeveroistočno od Novog Pazara.

[76] Gornja Trnava, zaselak jugoistočno od Novog Pazara, jer je prema popisu iz 1468. godine pripadalo nahiji Vrače. Up. *Sālnāme-i vilâyet-i Kosova* iz 1900. godine i ovdje str. 39, nap. 31 i str. 46, nap. 81.

[77] Brestovo, zaselak istočno od Novog Pazara, jer se u popisu iz 1468. godine navodi u nahiji Vrače. Vid. str. 24, nap. 11, i str. 28, nap. 36.

Mezra *Vidojevce*[78].

Dio mezre *Crniše* (Crniš)[79]: polovina.

60r S v e g a: sela 3, mezri 2, domova 26, udovica 1, neoženjenih 11. Prihod 1.928.

80 — TIMAR BAZARLIJE, HIZMEĆARA ISA-BEGOVA

Selo *Dolnja Kaljina* (Donja Kaljina)[80] — domova 32, udovica 1, neoženjenih 3. Prihod 2.325.

81 — TIMAR JUSUFA I MAHMUDA, HIZMEĆARA ISA-BEGOVIH

Selo *Dolnja Drnava* (Donja Trnava)[81] — domova 12, udovica 2, neoženjenih 2. Prihod 1.405.

60v Selo *Plavkova* (Plavkovo)[82] — domova 14, neoženjenih 2. Prihod 1.093.

S v e g a: sela 2, domova 26, neoženjenih 2, udovica 2. Prihod 2.498.

82 — TIMAR KURDA, SINA SULEJMANOVA, HIZMEĆARA ISA-BEGOVA

Selo *Dolnje Kovadževa* (Donje Kovačevo)[83] — domova 3, neoženjenih 1. Prihod 338.

61r Selo *Čabin Dol*[84] — domova 3. Prihod 289.

S v e g a: sela 2, domova 6, neoženjenih 1. Prihod 627.

83 — TIMAR KRAJISLAVA, SINA BRANISLAVOVA

Selo *Posten'je* (Postenje)[85] — domova 8, udovica 1, neoženjenih 2. Prihod 661.

[78] Vidojevce ili Vidojevac; ova je mozra prije 1528. godine postala mahala Novog Pazara.

[79] Crniš, selo u Ibarskom Kolašinu, istočno od Tutina.

[80] Danas postoji samo Kaljin, zaselak sjeveroistočno od Novog Pazara.

[81] Donja Trnava, zaselak jugoistočno od Novog Pazara, jer je prema popisu iz 1468. godine pripadalo nahiji Vraču. Up. str. 39, nap. 31, i str. 45, nap. 76.

[82] Plavkovo, zaselak na Ibru sjeveroistočno od Novog Pazara.

[83] Danas postoji samo Kovačevo, selo sjeverozapadno od Deževa. Up. ovdje str. 40, nap. 35.

[84] Čabin Dol ili Čapin Dol kako je punktirano u custos paginae. Danas ne postoji, a nalazilo se na prostoru koji je obuhvatala Raška nahija, vjerovatno negdje između sela: Kovačevo, Dujnovići i Stradovo.

[85] Postenje, selo na Raškoj sjeveroistočno od Novog Pazara.

Selo *Kozareva* (Kozarevo)[86] — domova 7, udovica 1, neoženjenih 5; crkva *Ivrač* (Vrač)[87]. Prihod 752. 61v

Svega: sela 2, crkava 1, domova 21[88], udovica 2, neoženjenih 7. Prihod 2.042[89].

84 — TIMAR BRAJANA, SINA VLADISLAVOVA (IVLADISLAV)

Selo *Maljevce* (Maljevci)[90] — domova 7, neoženjenih 2. Prihod 460.

Selo *Babin Dol*[91] — domova 5, neoženjenih 3. Prihod 382. 62r

Selo *Dolnja Mogulina* (Donja Mogulina)[92] — domova 6, neoženjenih 1. Prihod 361.

Dio sela *Tarkos* (Tarkosi)[49] — domova 2. Prihod 135.

Svega: sela 3, dijelova [sela] 1, domova 20, neoženjenih 6. Prihod 1.338.

85 — TIMAR V'LKANA(1), V'LKAŠINA, LAZARA I MIRE 62v

Oni ga uživaju zajednički i učestvuju u vojnim pohodima naizmjenično.

(1) On je umro pa se njegov dio nalazi u rukama njegovog sina Mrkše; devetnaestog zul-hidždže 867 (4. septembra 1463.) godine. U Jedrenu.

Selo *Gulušci* (Glušci)[93] — domova 19, neoženjenih 4, udovica 1. Prihod 1.627.

Selo *Islivnje* (Slivnje)[94] — domova 14, udovica 1, neoženjenih 2. Prihod 1.010.

86 Kozarevo, zaselak na Raškoj sjeveroistočno od Novog Pazara.

87 Nalazila se u selu Docu ili u selu Kozarevu.

88 Treba 15.

89 Treba 1.413.

90 Godine 1468: ماليوچه *Maljevice;* danas Maljevci, zaselak u izvorišnom predjelu rijeke Jošanice, južno od Gornje Jošanice Up. str. 53, nap. 10, gdje se navodi dio ovoga sela koje je ovdje upisano kao cijelo selo.

91 Babin Dol, danas potes u ataru sela Trnavce zapadno od sela Izbice.

92 Mjesto *Dolnja Mogulina* treba *Dolnja Mikulina;* u popisu iz 1468. godine: دولنه ميقولين *Dolnje Mikulin;* danas postoji Mikulina, zaselak sela Trnavca, sjeveroistočno od Novog Pazara. »U Mikulini postoji samo jedna kuća, ali je mještani nazivaju selom. U selu postoji staro groblje i crkvina« (Pavlović).

93 U popisu iz 1468. godine: غالوشچه — *Galušdže.* Treba Glušci, zaselak na Raškoj rijeci sjeveroistočno od Novog Pazara. Pod tim nazivom poznat je od 1363. godine. Vid. Соловјев, *н. д.*, 16.

94 Slivnje (ili Šlivnje), zaselak jugoistočno od Novog Pazara.

Selo *Pilareta*[95] — domova 5, neoženjenih 1. Prihod 450.

Svega: sela 3, domova 38, neoženjenih 7, udovica 2. Prihod 3.087.

63r 86 — TIMAR RIKABDARA HAMZE, GULAMA ISA-BEGOVA

Selo *Vjuča* (Vuča)[96] — domova 13, neoženjenih 3. Prihod 1.046.

87 — TIMAR RUSTEMA, HIZMEĆARA ISA-BEGOVA

Selo *Gon'je* (Gonje)[97] — domova 28, neoženjenih 8. Prihod 2.046.

63v 88 — TIMAR V'LKMANA, SINA BRATOŠEVA

Selo *Raspogančе*[98] — domova 7. Prihod 526.

89 — TIMAR KAPIDŽIJE ISMAILA, GULAMA ISA-BEGOVA

Selo *Gornja Vapa*[99] — domova 10, udovica 1, neoženjenih 4. Prihod 876.

Selo *Dolnje Loznik* (Donji Loznik)[100] — domova 5. Prihod 398.

Svega: sela 2, domova 15, udovica 1, neoženjenih 4. Prihod 1.274.

64r 90 — TIMAR HRANKA I TODORA

Oni učestvuju u vojnim pohodima naizmjenično.

Selo *Žitnić* (Žitniće)[101] — domova 10, neoženjenih 4. Prihod 818.

91 — TIMAR KAPIDŽIJE TOGANA, GULAMA ISA-BEGOVA

Selo *Čajkovina*[102] — domova 7, udovica 1, neoženjenih 2. Prihod 690.

[95] Pilareta, zaselak sjeverno od Novog Pazara.

[96] Vjuča, danas Vuča, zaselak na Ibru sjeverno od Banjske.

[97] Danas sela: Donje i Gornje Gonje, zapadno od Sjenice.

[98] Raspoganče, selo istočno od Sjenice.

[99] Gornja Vapa, selo kod Sjenice.

[100] Danas Bagačiće, selo kod Sjenice. Više vid. str. 10, nap. 50. i str. 49, nap. 110.

[101] Žitniče, selo jugoistočno od Sjenice.

[102] Danas Lopiže, selo sjeverozapadno od Sjenice, jer je u popisu iz 1468. godine zapisano ovako: selo *Lopiže*, drugi naziv *Čajkovina*, a u popisu iz 1528. godine: selo *Lopuže*, drugi naziv *Čajković*. Danas postoje sela: Donje i Gornje Lopiže, sjeverozapadno od Sjenice.

Selo *Izlob* (Zlob)[103] — domova 15, udovica 2. Prihod 785.

S v e g a: sela 2, domova 22, udovica 2[104], neoženjenih 2. Prihod 1.471[105].

92 — TIMAR IVANA I IVANIŠA 64v

Obojica učestvuju u vojnim pohodima zajedno.

Selo *Čedova* (Čedovo)[106] — domova 12, udovica 2, neoženjenih 3. Prihod 741.

93 — TIMAR HASANA, HIZMEĆARA ISA-BEGOVA

Selo *Duga Poljana*[107] — domova 10, udovica 1. Prihod 605.

94 — TIMAR HAMZE, SINA ĐURINA 65r

Selo *Pobrd'je* (Pobrđe)[108] — domova 2. Prihod 120.

Selo *Gornje Draganić* (Gornje Draganiće)[109] — domova 3. Prihod 192.

S v e g a: sela 2, domova 5. Prihod 312.

95 — TIMAR HASANA, GULAMA ISA-BEGOVA 65v

Selo *Gornje Loznik* (Gornji Loznik)[110] — domova 5, udovica 1. Prihod 377.

96 — TIMAR RADOVANA I BOŽIDARA

Oni učestvuju u vojnim pohodima naizmjenično.

Selo *Banjska*[111] — domova 3. Prihod 222.

97 — TIMAR ŠAHINA, HIZMEĆARA ISA-BEGOVA 66r

Dio sela *Ljuljudž* (Ljuljuc)[72] — domova 2, dio mlina: polovina. Prihod 250.

[103] U popisu iz 1468. godine: اوزلوب *Uzlob* u nahiji Sjenici. Kasnije se ne spominje, danas ne postoji.

[104] Treba 3.

[105] Treba 1.475.

[106] Čedovo, selo kod Sjenice.

[107] Duga Poljana, selo istočn ood Sjenice.

[108] Danas Pobrđe, selo zapadno od Novog Pazara.

[109] Danas samo Draganiće, selo kod Raške. Up. str. 43, nap. 63.

[110] Danas Bagačiće, selo sjeveroistočno od Sjenice. Više vid. str. 10, nap. 50, i str. 48, nap. 100.

[111] Banjska, zaselak u slivu Deževke zapadno od Raške, jer je prema popisu iz 1468. godine pripadalo Raškoj nahiji.

98 — TIMAR MUSTAFE, SINA HADUMA ISE

Selo *Raždaginja*[112] — domova 4. Prihod 200.

66v 99 — TIMAR RIKABDARA HASANA, GULAMA ISA-BEGOVA

Selo *Korutan* (Korutane)[113] — domova 5, udovica 1, neoženjenih 2. Prihod 502.

100 — TIMAR KURDA, HIZMEĆARA ISA-BEGOVA

Selo *Sebimilje*[114] — domova 8. Prihod 556.

67r 101 — TIMAR SABLJARA TOGANA, GULAMA ISHAK-BEGOVA

Selo *Istrijani* (Strijani)[115] — domova 62, neoženjenih 6. Prihod 4.159.

102 — TIMAR HAZNADARA AJDINA, GULAMA ISA-BEGOVA

Selo *Končulić* (Končulići)[116] — domova 23, neoženjenih 3. udovica 2; hassa-vinograda 1. Prihod 1.940.

Dio nenaseljenog sela *Vršik* (Vršak)[117], nenaseljen.

67v 103 — TIMAR KURDA, SINA FIRUZOVA, HIZMEĆARA ISA-BEGOVA

Selo *Vidohova* (Vidohovo)[118] — domova 38, neoženjenih 4; hāssa-vinograda 1. Prihod 2.699.

104 — TIMAR VLADKA (»IVLADKO«) SINA RADIVOJEVA

Selo *Muhova* (Muhovo)[119] — domova 7, neoženjenih 1. Prihod 614.

68r 105 — TIMAR KADIJE ZVEČANA

Selo *Drnava* (Trnava)[120] — domova 25, udovica 1, neoženjenih 4, hāssa-vinograda 1. Prihod 3.409.

[112] Raždaginja, selo južno od Sjenice.
[113] Korutane, zaselak na Ljudskoj kod Osaonice.
[114] Sebimilje, selo zapadno od Raške.
[115] Možda se zvalo Srbijani, kasnije se ne spominje; nepoznato.
[116] Končulići, selo kod Raške.
[117] Treba Vršak, vid. str. 25 sa nap. 19.
[118] Danas Vidovo, selo sjeverozapadno od Novog Pazara.
[119] Muhovo, selo u slivu Ljudske, sjeverozapadno od Rasa.
[120] Danas Trnava, selo zapadno od Raške ili Gornja i Donja Trnava sjeverozapadno od Novog Pazara.

106 — TIMAR ŠUŠMANA, HIZMEĆARA ISA-BEGOVA

Selo *Zagulj*[121] — domova 3, neoženih 1. Prihod 264.

Selo *Dolnje Oholje* (Donje Oholje)[122] — domova 3. Prihod 152.

S v e g a: sela 2, domova 6, neoženjenih 1. Prihod 416. 68r

121 Zagulj, selo u Ibarskom Kolašinu kod Čečeva, tačno između Velike Kaludre i Crepulja.

122 Danas postoji samo Oholje, zaselak južno od Novog Pazara. Vid. str. 43 sa nap. 61.

70v [TIMARI] MUSTAHFIZA GRADA JELEČA

LJUDI[1] ISA-BEGA, SINA ISHAK-BEGOVA

107 — TIMAR BAJRAMLIJE, SINA IBRAHIMOVA

Dat je janjičaru Nagoričancu[2] Mustafi s tim da služi u spomenutom gradu; dvadeset osmog ševvala 867 (16. jula 1463. godine). U logoru Kačaniku.

Selo *Dedilova* (Dedilovo)[3] — domova 19, neoženjenih 2. Prihod 1.374.

108 — TIMAR EJNEBEGIJA DANIŠMENDA

Dat je njegovom sinu Ismailu i Osmanu, sinu spomenutog Ismaila na zajedničko uživanje s tim da obojica skupa vrše službu; dvadeset osmog ševvala 867 (16. jula 1463. godine). U logoru Kačaniku.

Dio spomenutog Osmana dat je Ishaku, bratu spomenutog Ismaila; četvrtog rebiul-ahira 868 (16. decembra 1463. godine). U Mondenici[5].

Selo *Ludže* (Luče)[4] — domova 36, neoženjenih 1. Prihod 3.390.

108a — TIMAR TOBDŽIJE FILIBE[LIJE] KARAĐOZA

On vrši tobdžijsku službu u gradu Jeleču; njegova sela i prihod neka se vide gore među eškindžijama spomenute [nahije] Jeleča.

71r 109 — TIMAR ORHANA, HIZMEĆARA ISA-BEGOVA

[Ovaj timar], izuzimajući selo pod nazivom *Vitković* (Vitkoviće)[6] koje se nalazi niže u timaru spomenutog Orhana, dat je janjičaru Vardarliji Širmerdu s tim da služi u spomenutom gradu; dvadeset osmog ševvala 867 (16. jula 1463. godine). U logoru Kačaniku.

[1] Vid. str. 32, nap. 1.

[2] Vid. str. 30, nap. 51.

[3] Dedilovo, selo južno od Novog Pazara.

[4] Danas Mendenica; vid. str. 26, nap. 24.

[5] U popisu iz 1468. godine: selo *Luče*, drugi naziv *Radetić* u nahiji Jeleču pa zato, pretpostavljam da je identično sa današnjim selom Rajetić jugoistočno od Novog Pazara.

[6] Danas Vitkoviće, Vitkovići ili Vitkojeviće, selo na Ibru u Ibarskom Kolašinu, južno od Novog Pazara.

Selo *Komini* (Komine)[7] — domova 14. Prihod 728.

Selo *Idžvrnje* (Cvrnje)[8] — domova 7, udovica 1, neoženjenih 2. Prihod 543.

Dio sela *Uzorovice*[9] — domova 5. Prihod 503.

Dio sela *Mal'jevce* (Maljevci)[10] — domova 4, udovica 1. Prihod 290.

Selo *Vitković* (Vitkoviće)[6] — domova 5, udovica 1. Prihod 318. 71v

Dio sela *Otis* (Otes)[11] — domova 4. Prihod 201.

S v e g a: sela 3, dijelova [sela] 3, domova 39, udovica 3, neoženjenih 2. Prihod 2.625[12].

110 — TIMAR JUSUFA, SINA KAPIDŽIJE, HIZMEĆARA ISA-BEGOVA 72r

Potvrđen[13].

Zato što je spomenuti dobio drugi timar, to je [ovaj] dat Ilijasu, sinu Hadži-Fakiha; dvadeset drugog safera[14] 869 (24. oktobra 1464) godine. U Sofiji.

Dio sela *Petrova*[15] — domova 9, udovica 3, neoženjenih 2. Prihod 733.

[7] Komine, zaselak u izvorišnom dijelu rijeke Jošanice, južno od Novog Pazara.

[8] U popisu iz 1468. godine: Icvrnje, dakle Cvrnje, danas Crvnje, zaselak južno od Novog Pazara.

[9] Danas Vojkoviće, selo jugoistočno od Novog Pazara, jer je u popisu iz 1468. godine zapisano ovako: Selo Uzorice, drugi naziv Vojkovići u nahiji Jeleču. Da su *Uzorovice* u našem popisu i *Uzorice* (= Vojkovići) u popisu iz 1468. godine samo dva oblika istog naziva, vidi se iz činjenice što je u popisu iz 1468. godine selo *Uzorice*, drugi naziv *Vojkovići* u nahiji Jeleču upisane kao prvo, a Crvnje kao drugo selo u timaru Vardarlije Širmerda, ćehaje grada Jeleča, kome je prema gornjoj mariginalnoj bilješci godine 1463 ustupljen ovaj Orhanov timar, izuzimajući selo Vitkoviće, s tim da služi u istom gradu. U popisu iz 1489. godine: selo *Vojkoviće* drugi naziv *Uzorice*, pripada Jeleču (Tahrir defter br. 24. str. 33). Samo je i ovdje, kao i kod mnogih drugih sela, upisan samo jedan dio sela dok se drugi ne navodi.

[10] Danas selo Maljevci, južno od Gornje Jošanice. Više vid. str. 47, nap. 90.

[11] Otes, zaselak kod ruševina grada Jeleča, južno od Novog Pazara. Up. str. 11, nap. 63.

[12] Treba 2.583.

[13] To znači da je ovaj timar potvrđen navedenom.

[14] U orig. pogrešno 12. safera (14. oktobra). Up. timar br. 115.

[15] Prema popisu iz 1468. godine pripadalo je nahiji Jeleču, pa zato ne bi moglo biti identično sa istoimenim selom u raškoj nahiji, ali danas drugo ne postoji.

Selo *Potok*[16] — domova 3. Prihod 201.

S v e g a: sela 1, [dijelova] sela 1, domova 12, udovica 3, neoženjenih 2. Prihod 934.

72v 111 — TIMAR JUSUFA, SINA MUSTAFINA, HIZMEĆARA ISA-BEGOVA

Dat je janjičaru Timurtašu Strumičaninu (Ustrumičali) s tim da služi u spomenutom gradu; dvadeset osmog ševvala 867 (16. jula 1463. godine)[17]. U logoru Derbend Kačanik (Kačanička klisura)[18].

Selo *Zakon*[19] — domova 12. Prihod 1.570.

Dio sela *Crvavci*[20] — domova 10, udovica 1, neoženjenih 2. Prihod 643.

Dio sela *Petrova*[15] — domova 4, udovica 1. Prihod 341.

S v e g a: sela 1, dijelova [sela] 2, domova 26, udovica 2, neoženjenih 2. Prihod 2.554.

73r 112 — TIMAR SUNDUKA, GULAMA ISHAK-BEGOVA

Potvrđen[13].

On je umro [pa je ovaj timar] dat njegovom sinu Jusufu, mustahfizu grada Jeleča; u trećoj dekadi zulhidždže 872 (12—21. jula 1468) godine. U logoru...[21].

Selo *Ban'je* (Banje)[22] — domova 11, neoženjenih 1. Prihod 838.

Selo *Kedino*[23] — domova 10. Prihod 716.

S v e g a: sela 2, domova 21, neoženjenih 1. Prihod 1.554.

[16] Potok, nepoznato.

[17] U orig. pogrešno: osamnaestog ševvala 867 (= 6. jula 1463) godine.

[18] Vid. str. 24, nap. 9.

[19] Treba, vjerovatno, Zakoniče, jer se u popisu iz 1468. godine ne navodi selo Zakon, a navodi se selo Zakoniče u nahiji Jeleču, koje se ne spominje u našem popisu. U popisu iz 1468. godine spominje se i mezra Koniče, danas istoimeno selo jugozapadno od Novog Pazara, pa se, vjerovatno, u njegovoj blizini nalazilo i ovo selo.

[20] Prema popisu iz 1468. godine nalazilo se u nahiji Jeleč; spominje se i kasnije, ali danas ne postoji.

[21] Nečitljivo.

[22] Banje, selo u Ibarskom Kolašinu, jugoistočno od Novog Pazara. Up. str. 10, nap. 55.

[23] U orig. Kdyno, što treba, mislim, razriješiti u Kedino; bilo je u Jeleču; nepoznato.

113 — TIMAR HIZIRA, GULAMA ISHAK-BEGOVA 73v

Dat je janjičaru Radomirliji Jusufu s tim da služi u spomenutom gradu; dvadeset osmog ševvāla 867 (16. jula 1463. godine). U logoru Kačaniku.

Selo *Mišidžić* (Mišičić)[24] — domova 14, udovica 2, neoženjenih 2. Prihod 1.284.

Dio sela *Poturovina* (Boturovina)[25] — domova 1. Prihod 100.

Selo *Niš*[26] — domova 12, neoženjenih 2. Prihod 915.

S v e g a: sela 2, dijelova [sela] 1, domova 27, udovica 74r
2, neoženjenih 4. Prihod 2.299.

114 — TIMAR UGURLIJE, HIZMEĆARA ISA-BEGOVA

Isa, sin spomenutog Ugurlije (¹) upisan je zajedno [s ocem] s tim da obavljaju službu naizmjenično; dvadeset osmog ševvala 867 (16. jula 1463. godine). U logoru Kačanik Derbend (Kačanička klisura)[18].

(¹) On je umro i nakon što je Ugurlijin dio pripojen spomenutom Isi, naređeno je da ga uživaju zajednički Isa i njegov brat Mustafa; prvog ševvala 871 (6. maja 1467) godine. U Ovčem Polju (Ofče Poli)[27].

Selo *Vitadž Potok* (Vitac Potok)[28] — domova 6, udovica 1, neoženjenih 2. Prihod 459.

Selo *Izrok*[29] — domova 4. Prihod 314.

Selo *Zagrad'je* (Zagrađe)[30] — domova 5. Prihod 368. 74v

115 — TIMAR HADŽI FAKIHA

Potvrđen je [istom] s tim da bude imam u spomenutom gradu; dvadeset osmog ševvāla 867 (16. jula 1463. godine). U logoru Kačaniku.

On je umro, pa je [ovaj timar] dat Jusufu, sinu Tanrivermiša s tim da obavlja imamsku dužnost; dvadeset drugog safera 869 (24. oktobra 1464.) godine. U Sofiji.

Selo *Čelikovik*[31] — domova 5, udovica 1; hassa-vinograda 1. Prihod 357.

[24] Danas Miščiće, selo na Deževki južno od Deževa.
[25] Boturovina, selo na Deževki južno od Deževa.
[26] Niš, zaselak istočno od razvalina grada Jeleča i jugoistočno od Novog Pazara.
[27] Ovče Polje, kotlinska oblast u Makedoniji između Vardara, Zletovske rijeke i Azmaka. Glavno mjesto Sv. Nikola.
[28] Prema popisu iz 1468. godine nalazilo se u nahiji Jeleču; danas ne postoji.
[29] Izrok, mahala sela Orlja u izvorišnom predjelu Jošanice, južno od Novog Pazara.
[30] Zagrađe, selo u Ibarskom Kolašinu, jugoistočno od Novog Pazara.
[31] U orig. *Çlkvik;* treba, možda, *Glgvik* i razriješiti u Glogovik, selo jugozapadno od Novog Pazara.

Selo *Dolnja Tušimlja* (Donja Tušimlja)[32] — domova 14, neoženjenih 3. Prihod 1.088.

75r S v e g a: sela 2, domova 19, udovica 1, neoženjenih 3. Prihod 1.445.

116 — TIMAR ILIJASA, HIZMEĆARA ISA-BEGOVA

Sa spomenutim Ilijasom upisan je i njegov sin s tim da zajednički uživaju [timar] i da vrše službu naizmjenično; dvadeset osmog ševvala 867 (16. jula 1463.) godine. U logoru Derbend Kačanik (Kačanička klisura).

Selo *Gornja Tušimlja*[33] — domova 12, neoženjenih 1. Prihod 902.

Selo *Gornja Mikulina*[34] — domova 5, neoženjenih 1. Prihod 433.

75v Dio sela *Gornje Kalino* (Gornji Kalin)[35] — domova 6. Prihod 356.

S v e g a: sela 2, dijelova [sela] 1, domova 23, neoženjenih 2. Prihod 1.691.

117 — TIMAR BAJRAMLIJE

Dat je janjičaru Nagoričancu (Nevgeričli)[36] Musi s tim da služi u spomenutom gradu; dvadeset osmog ševvāla 867 (16. jula 1463. godine). U logoru Kačaniku.

Selo *Šaron'je* (Šaronje)[37] — domova 18, neoženjenih 3; hassa-mlinova 1. Prihod 1.465.

76r Dio sela *Kaline* (Kalin)[38] — domova 13, neoženjenih 1. Prihod 954.

S v e g a: sela 1, dijelova [sela] 1, domova 31, neoženjenih 4. Prihod 2.419.

[32] Danas Pusta Tušimlja, selo sjeverno od Novog Pazara.

[33] Gornja Tušimlja, selo sjeverozapadno od Novog Pazara.

[34] Danas Mikulina, zaselak sela Trnavca, sjeveroistočno od Novog Pazara. Više vid. na str. 47, nap. 92.

[35] Danas Kalin, zaselak istočno od Novog Pazara. Up. str. 46, nap. 80.

[36] Nevgeričli Musa = Musa iz Nagoričana, danas Staro Nagoričane kod Kumanova.

[37] Šaronje, selo sjeverozapadno od Deževa.

[38] Misli vjerovatno na Gornji Kalin, jer su i prema popisu iz 1468. godine postojala sela: Donji i Gornji Kalin u nahiji Vrače. Kako je selo Donji Kalin navedeno ranije kao cijelo selo (vid. str. 46 sa nap. 80), a od Gornjeg je ranije spomenut samo dio, to, vjerovatno, ovo Kalino predstavlja drugi dio toga sela.

118 — TIMAR ŠABANA, HIZMEĆARA ISA-BEGOVA

Zato što je spomenuti Šaban, ustvari prisilno koloniziran[39], to je njegov brat Ilijas upisan zajedno s njim; oni obavljaju službu naizmjenično; dvadeset osmog ševvala 867 (16. jula 1463. godine). U logoru Kačaniku.

Selo *Izlokrvini* (Zlokrveni)[40] — domova 20, udovica 4, neoženjenih 2. Prihod 1.559.

119 — TIMAR HASAN-FAKIHA, IMAMA GRADA JELEČA 76v

Dat je Köpeku, sinu Jusufovu s tim da služi u spomenutom gradu; dvadeset osmog ševvāla 867 (16. jula 1463. godine). U logoru Kačaniku.

On je umro pa je [ovaj timar] dat Nesuhu, bratu spomenutog Köpeka i Mehmedu, sinu spomenutog Köpeka na zajedničko uživanje s tim da vrše službu naizmjenično; petog zul-kade 868 (10. jula 1464) godine. U logoru Sjenici (Senice).

Selo *Vrabdže* (Vrabče)[41] — domova 11, udovica 1. Prihod 781.

120 — TIMAR KASIMA, HIZMEĆARA ISA-BEGOVA 77r

Potvrđen[13].

Selo *Istradova* (Stradovo)[42] — domova 14. Prihod 869.

[39] O prisilnoj deportaciji i kolonizaciji Turaka iz Anadolije na Balkan i obratno vid. Ö. L. Barkan, *Osmanlı imparatorluğunda bir iskân ve kolonizasyon metodu olarak sürgünler.* IFM XIII, Istanbul 1953, 56—78.

[40] Napisano je bez dijakritičkih tačaka na posljednja dva sloga; u popisu iz 1468. godine: ازلوقروه *Izlokrve,* dakle, Zlokrve u raškoj nahiji; danas ne postoji.

[41] Vrabče, zaselak u Ibarskom Kolašinu kod sela Oraše, južno od Novog Pazara. Up. ovdje str. 10 sa nap. 49.

[42] Stradovo, selo zapadno od Deževa.

78v [TIMARI] EŠKINDŽIJA VILAJETA NIKŠIĆA

121 — TIMAR STEPANA, SINA NIKŠIĆEVA

Selo *Bistrica*[1] — domova 14, neoženjenih 1. Prihod 1.220.

122 — TIMAR VLADKA, SINA STEPANOVA

Selo *Cireva* (Cerovo)[2] — domova 8, udovica 1, neoženjenih 1. Prihod 1.220.

79r Selo *Siga*[3] — domova 4. Prihod 400.

S v e g a: sela 2, domova 12, udovica 1, neoženjenih 1. Prihod 1.620.

79v 123 — TIMAR V'LKA, SINA GODEVCA

Dio sela *Opod* (Obod)[4] — domova 10, udovica 1, neoženjenih 2. Prihod 996.

124 — TIMAR HERAKA, SINA RADICE

Dio sela *Opod* (Obod)[4] — domova 13, udovica 1, neoženjenih 1. Prihod 1.086.

125 — TIMAR V'LKOSLAVA, SINA DOBRICE

Dio sela *Lebence* (Lepenac)[5] — domova 9. Prihod 810.

80r 126 — TIMAR ZOMKA, SINA TASOVCA

Dio sela *Lepence* (Lepenac)[5] — domova 8. Prihod 650.

[1] Jedno selo Bistrica nalazi se zapadno od varoši Kolašina, drugo sjeverozapadno od Kolašina i jugozapadno od Trebaljeva, a treće u slivu istoimenog potoka, južno od Bijeloga Polja, Kruševa i Ravne Rijeke i ovdje je, mislim, riječ o tom selu.

[2] Cerovo, selo jugozapadno od Bijelog Polja.

[3] Siga, lokalitet sjeverozapadno od Mojkovca.

[4] Obod, selo zapadno od Bijelog Polja.

[5] Lepenac, selo na rijeci Lepešnici, sjeverno od Mojkovca.

127 — TIMAR DOBRAŠINA, SINA VLADKOVA

Dio sela *Lipova*[6] — domova 3, neoženjenih 1. Prihod 314.

128 — TIMAR V'LKČE, SINA ŠAJKOVA

Dio sela *Lipova*[6] — domova 1. Prihod 100.

[6] Danas sela: Gornja i Donja Lipova, sjeverozapadno od Kolašina.

83v [TIMARI] MUSTAHFIZA GRADA HODIDIDA (HODIDJED)[1]

129 — TIMAR HADŽI-MEHMEDA, DIZDARA SPOMENUTOG GRADA

Dat je silahdaru Kemalu, robu [Isa]-begovom zajedno sa timarom Oruča i Ilijasa [navedenim] dolje na drugom listu. On je postao dizdar u spomenutom gradu i vrši dizdarsku službu; trećeg zul-kade 867 (20. jula 1463. godine). U logoru Skoplju.

Selo *Hrasnica*[2] — domova 40, udovica 5. Prihod 3.901.

130 — TIMAR UMURA, HIZMEĆARA ISA-BEGOVA

Dat je janjičaru Madžaru (Ungurus) Doganu. On služi u spomenutom gradu; trećeg zul-kade 867 (20. jula 1463. godine). U logoru Skoplju.

Selo *Glavogodina*[3] — domova 19. Prihod 1.634.

84r Selo *Ivrutko* (Vrutko)[4] — domova 4. Prihod 400.

S v e g a: sela 2, domova 23. Prihod 2.034.

131 — TIMAR ISMAILA, GULAMA ISA-BEGOVA

Dat je Filibeliji Karadži sa timarom Muhammedija, sina Ibrijeva, [koji je upisan] na sljedećoj stranici. On ga uživa i služi u spomenutom gradu; trećeg zul-kade 867 (20. jula 1463. godine). U logoru Skoplju.

Selo *Lužani*[5] — domova 15, udovica 1. Prihod 1.223.

[1] Do sada u nauci nije bila postignuta saglasnost u pitanju ubikacije i identifikacije ovog srednjovjekovnog grada. Kako u ovome popisu (vid. strana 15) stoji izričito »da se selo Hodidjed«, (koje postoji i danas, istočno od Sarajeva), »nalazi kod grada [Hodidjeda]«, onda time prestaje svaki dalji nesporazum o tim pitanjima. Lokalitet na kome se nalazio ovaj grad naziva se danas Gradište.

[2] Hrasnica, selo jugozapadno od Sarajeva i istočno od Ilidže.

[3] Glavogodina, selo jugozapadno od Ilidže.

[4] Danas Vruci, selo jugozapadno od Ilidže. Godine 1244. Vrudchy.

[5] Lužani, selo zapadno od Ilidže; nekada je obuhvatalo i Ilidžu, jer je u popisu iz 1542. godine zapisano ovako: selo *Lužani*, drugi naziv *Ilidža*.

132 — TIMAR MUHAMMEDIJA, SINA IBRIJEVA, HIZMEĆARA ISA-BEGOVA 84v

Drži ga Filibelija Karadža.

Selo *Debelič*[6] — domova 11. Prihod 1.053.

133 — TIMAR SUFIJE JAHŠIJA, HIZMEĆARA ISA-BEGOVA

Ovaj timar sa timarom silahdara Jusufa [koji je upisan na sljedećoj stranici] dat je Sofijaliji Karadži. On služi u spomenutom gradu; trećeg zulkade 867 (20. jula 1463. godine). U logoru Skoplju.

Selo *Hriša* (Hreša)[7] — domova 18. Prihod 1.491.

134 — TIMAR ORUČA I ILIJASA 85r

Oni ga uživaju zajednički i vrše [mustahfisku] službu u gradu [Hodidjedu].

Drži ga dizdar Kemal.

Selo *Biosko*[8] — domova 48, udovica 8. Prihod 3.574.

135 — TIMAR IBRIJA, SUNDUKA I HALILA

Oni ga uživaju zajednički i sva trojica skupa obavljaju [mustahfisku] službu.

Dat je Saki Karadži. On ga uživa i služi u spomenutom gradu; trećeg zul-kade 867 (20. jula 1463. godine). U logoru Skoplju.

Naređeno je, uz njegov pristanak, da ga uživa sa svojim bratom Mahmudom; u prvoj dekadi ramazana 871 (6—15. aprila 1467. godine)...[9].

Selo *Nahoreva* (Nahorevo)[10] — domova 30. Prihod 2.554.

Svaki pojedini od ovih navedenih prima godišnje još po sedam stotina akči plate. To za cijelu godinu iznosi 2.100.

Cjelokupni prihod 4.654. 85v

[6] Spominje se pod istim nazivom sve do 1711. godine. Danas Debelj, zaselak između Sarajeva i sela Nahoreva, gdje ga je već smjestio Skarić. Vid. odgovarajuću kartu uz njegov *Popis bosanskih spahija 1123 (1711) godine*. GZM XLII, sv. 2, 1930.

[7] Hreša, selo sjeveroistočno od Sarajeva.

[8] Danas sela: Gornje i Donje Biosko, sjeverno od Sarajeva.

[9] Nečitljivo.

[10] Nahorevo, selo sjeverno od Sarajeva.

136 — TIMAR TIMURTAŠA, HIZMEĆARA ISA-BEGOVA

Selo *Radilović* (Radilovići)[11] — domova 11, udovica 1. Prihod 999.

Selo *Bristje*[12] — domova 6, udovica 1. Prihod 583.

Ovaj spomenuti ima još sedam stotina akči plate godišnje.

86r Svega: sela 2, domova 17, udovica 2. Prihod sa platom 2.282.

137 — TIMAR SILAHDARA JUSUFA, GULAMA ISA-BEGOVA

Drži ga Sofijalija Karadža.

Selo *Jošanica*[13] — domova 8.

Dio sela *Gogošta*[14] — domova 3. Prihod od oba sela 974.

Ovaj spomenuti ima još sedam stotina akči godišnje plate.

Cjelokupan prihod 1.674.

86v 138 — TIMAR SKENDERA, GULAMA ISA-BEGOVA

On zastupa [Isa-bega] u Hodidjedu[15].

Ovaj je timar dat na zajedničko uživanje Marašliji Karađozu i Karalehliji Atmadži, Bosancu Ismailu i Nikopoljaninu Aliji s tim da služe u spomenutom gradu; trećeg zul-kade 867 (20. jula 1463. godine). U logoru Skoplju.

Zato što je spomenuti Atmadža otišao, njegov je dio dat imamu Ibrahimu; u drugoj dekadi džumadal-ula 870 (30. decembra — 8. januara 1466. godine). U Plovdivu (Filibe).

11 Spominje se sve do 1711. godine, kada su vojnugan-resmovi ovog sela predstavljali timar jednog čauša bosanskog divana (Vid. Skarić, *n. d.*, GZM XLII, sv. 2, 1930, 94). Danas ne postoji, a nalazilo se negdje na sjeverozapadnoj periferiji Sarajeva.

12 Danas Briješće, selo između Ilidže i Rajlovca.

13 Jošanica, sjeverozapadno od Sarajeva.

14 Mjesto *Gogošta*, treba *Vogošta*, kako je zapisano u popisu iz 1485. godine; danas Vogošća, sjeverozapadno od Sarajeva.

15 Doslovno: On sjedi u Hodidjedu umjesto njega [Isa-bega]. Za ovakav prevod i interpretaciju ove rečenice, čija stilizacija sama po sebi dopušta i drukčija shvatanja, odlučio sam se zato što smatram da je ovaj Skender, gulam Isa-begov identičan sa onim Skenderom koji se spominje 24. novembra iste (1455.) godine kao »vojvoda u Vrhbosni« (Vid. M. Dinić, *Zemlje hercega sv. Save*. Beograd 1934 = Glas SAN 182, 222).

Selo *Brutuse-Žrnova* (Brutusi-Žrnovo)[16] — domova 21. Prihod 1.911.

Mezra *Isvrake* (Svrake)[17] — nenaseljena. Prihod 200.

Selo *Obor Gazdo*[18] — domova 28, udovica 2. Prihod 2.300.

Selo *Ljubumlja*[19] — domova 46, udovica 2. Prihod 4.800. 87r

S v e g a: sela 3, mezri 1, domova 95, udovica 4. Prihod 9.219[20].

139 — TIMAR SARAČA AHMEDA, GULAMA ISA-BEGOVA

[Ovaj je timar] sa timarom Hizira, koji je upisan na sljedećem listu, dat Filibeliji Karađozu s tim da služi u spomenutom gradu; trećeg zul-kade 867 (20. jula 1463. godine). U logoru Skoplju.

Selo *Primlje*[21] — domova 10. Prihod 904.

[16] Prva riječ u nazivu ovog sela zapisana je tako da se može razriješiti u *Brutuse* i identifikovati sa današnjim zaseokom Brutusi kod Trnova, koje se ne spominje u drugim popisima; zatim bi se mogla čitati *Brotse* i razriješiti u Brodce, kako se u svim ostalim turskim izvorima piše naziv nekadašnjeg sela Brodac, koje se nalazilo oko današnje Bendbaše u Sarajevu. Ono se prvi put spominje 1462. godine (Vid. Hazim Šabanović, *Dvije najstarije vakufname u Bosni.* POF II, 1951, 9 i 17 sa nap. 23), zatim u popisima od 1468. do 1528. godine, a nema ga u ovom popisu, kao što u kasnijim izvorima nema sela Brutuse niti Brutuse-Žrnovo. Valja napomenuti da drugi član ovog toponima upućuje na mjesto u kome su postojali mlinovi koji su se zaista nalazili u selu Brocu na Miljacki. Spominju se od 1462. godine (Vid. H. Šabanović, *n. m.).* Zato pretpostavljam da je ovdje riječ o jednom od ta dva sela. Samo se mora dodati da se u ovom popisu ne spominju ni neka druga sela u okolini Sarajeva koja su tada morala postojati (Blažuj, Trnovo, Koševo i dr.), kao i to da je 1485. godine selo *Kovačići* drukčije nazivano *Žrnovo,* ali ono ne dolazi u obzir pri pokušaju identifikacije i ubikacije ovog sela, jer se spominje i u ovom popisu pod današnjim nazivom.

[17] Svrake, selo na rijeci Bosni kod Semizovca.

[18] Ovaj neobični toponim zapisan je sasvim jasno sa svim dijakritičkim tačkama; premda je bilo relativno veliko selo, ono se kasnije, na žalost, ne spominje.

[19] U istom obliku zapisano je i u custos paginae gdje je i vokalizovano, pa se, prema tome, moralo čitati Ljubumlja; danas Ljubina, selo i predio, na istoimenoj rijeci sjeverozapadno od Sarajeva. Da je ova identifikacija tačna, upućuje činjenica što se u popisu iz 1572. godine u ovom selu navode mahale odnosno zaseoci: Svrake, Užikovići, Dragošići i Gojakovići koji postoje i danas. U popisu iz 1528. godine navode se sela Donja i Gornja Ljubumlja. Današnji oblik ovog toponima spominje se prvi put 1711. godine. (Vid. Skarić, *Popis bosanskih spahija,* 37 gdje je ovaj toponim pogrešno dešifrovan u Ljubovina, pa zato, naravno, nije ni identifikovan).

[20] Treba 9.211.

[21] Na isti način zapisano je i u popisima iz 1468, 1485 i 1489. godine, a u popisu iz 1516. godine: *Primne.* Danas postoji selo Pribanj južno od Sarajeva; taj bi naziv normalno turski glasio: پربنیه Pribnje. Zbog svega toga mislim da je ovdje riječ o tom selu.

87v Selo *Pačić* (Pačići)[22] — domova 8. Prihod 672.

S v e g a: sela 2, domova 18. Prihod 1.576.

140 — TIMAR AJASA, GULAMA ISA-BEGOVA

Dat je janjičaru Mađaru (Ungurus) Aliji s tim da služi u spomenutom gradu; trećeg zul-kada 867 (20. jula 1463. godine). U logoru Skoplju.

Selo *Zaburde* (Zabrdo)[23] — domova 16.

Selo *Izlodžut* (Zločut)[24] — domova 1.

Prihod od oba sela 2.006.

88r 141 — TIMAR DIVANE IBRAHIMA, GULAMA ISA-BEGOVA

[Ovaj je timar] sa timarom dizdareva sina Alije, koji je upisan na narednom listu, dat Filibeliji Balabanu s tim da služi u spomenutom gradu; trećeg zulkade 867 (20. jula 1463. godine). U logoru Skoplju.

Selo *Otes*[25] — domova 15. Prihod 1.229.

Ovaj spomenuti ima još sedam stotina akči godišnje plate.

Ukupni prihod sa platom 1.929.

142 — TIMAR HIZRA, HIZMEĆARA ISA-BEGOVA, ROĐAKA DIZDAREVA

Drži ga Filibelija Karađoz.

Selo *Rečice*[26] — domova 7. Prihod 593.

Ovaj spomenuti ima još sedam stotina akči plate godišnje.

Ukupni prihod sa platom 1.293.

88v 143 — TIMAR HUSEINA, SINA RAJKOVA, HIZMEĆARA ISA-BEGOVA

Ovaj je timar sa niže [navedenim] timarom Eflaka Hamze dat Trnavljaninu Mustafi. On služi u spomenutom gradu; trećeg zul-kade 867 (20. jula 1463. godine). U logoru Skoplju.

22 U popisu iz 1468. godine: *Bačić;* danas Bačići, selo sjeverozapadno od Ali-pašina Mosta.

23 U kasnijim popisima: *Zabrd'je,* danas Zabrđe, zaselak istočno od Rajlovca. U popisu iz 1528. godine: selo *Zabrdje,* drugi naziv *Doglod* što nije tačno, jer je Doglod, danas Doglodi, mahala sela D. Stup kako tačno stoji na drugom mjestu u istom popisu.

24 U popisu iz 1489. godine navodi se u ovom selu također samo jedan dom Radice, sina Zloćutova. Kasnije se ne spominje i ne znam gdje se nalazilo, ali je vjerovatno bilo negdje blizu sela Zabrđa sa kojim je sačinjavalo jedan timar.

25 Otes, selo sjeverno od Ilidže.

26 Rečice, selo na Rječici sjeverno od Rajlovca.

Selo *Islatina* (Slatina)[27] — domova 15. Prihod 1.160.

Ovaj spomenuti ima još sedam stotina akči plate godišnje.

Ukupni prihod sa platom 1.860.

144 — TIMAR ALIJE, SINA DIZDARA GRADA HODIDJEDA (»HODIDIDE«). 89r

Drži ga Filibelija Balaban.

Selo *Kivrgolavce* (Krivoglavci)[28] — domova 10. Prihod 883.

Ovaj spomenuti ima još sedam stotina akči plate godišnje.

Ukupni prihod sa platom 1.583.

145 — TIMAR EFLAKA HAMZE, HIZMEĆARA ISA-BEGOVA

Drži ga Trnavljanin Mustafa.

Selo *Gornje Istub* (Gornji Stup)[29] — domova 9.

Selo *Dolnje Istub* (Donji Stup)[30] — domova 9.

Prihod od oba sela 1.318.

146 — TIMAR NESUHA, HIZMEĆARA ISA-BEGOVA 89v

Drži ga Serezlija Hamza.

Selo *Toplik*[31] — domova 3.

Selo *Jablanović* (Jablanovići)[32] — domova 1.

Selo *Kotorice*[33] — domova 4.

Selo *Kobilj Dol* (Kobiljdo)[34] — domova 1.

Svega: sela 4, domova 9. Ukupni prihod 700.

147 — TIMAR PEKARA ALIJE, GULAMA ISA-BEGOVA 90r

Ovaj je timar sa više navedenim timarom Nesuha i niže navedenim timarom Muslim-hodže dat Serezliji Hamzi s tim da služi u spomenutom gradu; trećeg zulkade 867 (20. jula 1463. godine). U logoru Skoplju.

[27] Slatina, selo sjeverozapadno od Sarajeva.

[28] U popisu iz 1468 godine: *Kirvoglavice;* 1516: *Kriveglavce;* danas sela: Veliki i Mali Krivoglavci, sjeverno od Rajlovca.

[29] Gornji Stup, selo sjeveroistočno od Ilidže.

[30] Donji Stup, selo sjeveroistočno od Ilidže.

[31] Toplik, zaselak u Tilavi.

[32] U popisima iz 1485, 1489, 1528 i 1542. godine: Jablanovo, danas ne postoji, a nalazilo se u Lukavici.

[33] Vjerovatno Kotorac; sada postoje sela: Donji i Gornji Kotorac, jugozapadno od Sarajeva.

[34] Kobiljdo kod Kasindola, jugozapadno od Sarajeva.

Selo *Krupa*[35] — domova 6. Prihod 519.

148 — TIMAR MUSLIM-HODŽE

Drži ga Serezlija Hamza.

Selo *Košuta*[36] — domova 10; hassa-mlinova 1. Prihod 930.

Selo *Dolnja Krastica* (Donja Krastica)[37] — domova 4. Prihod 536.

Mezra *Bakije*[38], nenaseljena. Prihod 100.

Mezra *Ihvaletiče* (Hvaletiče)[39], nenaseljena. Prihod 100.

90v S v e g a: sela 2, mezri 2, domova 14. Prihod 1.666.

[35] Danas Krupac, selo na rijeci Željeznici, jugozapadno od Sarajeva, jer se u popisu iz 1562. godine kaže da »Mustafa vojvoda posjeduje lovište ribe na rijeci Željeznici od sela Dumovića (danas Dujmovići) do sela Krupe i od sela Ilovice do sela Krupe«. Ovo je selo nazivano Krupa sve do XVIII stoljeća. (Vid. Skarić, *n. d.*, 96). Današnji oblik zabilježen je 1854 godine.

[36] Danas se jedan dio Devine-planine sjeveroistočno od Sarajeva naziva Košuta, pa je, možda, tamo bilo i ovo selo.

[37] U kasnijim popisima iz 1468, 1489 i 1516 navodi se selo دولنا خراسنيچه *Dolnja Hrasnica,* a nema Donje Krastice, pa je, možda, svugdje riječ o istom selu; nepoznato.

[38] Bakije, krajnja sjeveroistočna periferija Sarajeva. Potpuna podudarnost ovog naziva sa arapskom riječi *bāqije* (osnova *bqj)* davala je povoda da se odatle izvodi njegova etimologija. (v. Škaljić, *Turcizmi* s. v. *Bakije).* Prema jednoj lokalnoj tradiciji taj je naziv nastao od turskog *bak, bak* (od gl. *bakmak).* Prisustvo toga toponima u ovom popisu isključuje njegovo arapsko i tursko porijeklo. Vjerovatno će biti romanskog porijekla i možda stoji u semantičkoj vezi sa riječi *bačije.*

[39] Danas Faletići, selo sjeveroistočno od Sarajeva.

149 — DIO HASOVA ISA-BEGA, SINA ISHAK-BEGOVA, U POSJEDU UZVIŠENE GOSPOĐE[1]

Selo *Miladin*[2] — domova 88, udovica 8, neoženjenih 10. Prihod 9.108.

Ovo je selo dato kao timar [Isa]-begovom robu nalbantu Karađozu; on ga posjeduje i učestvuje u vojnim pohodima. Napisano u prvoj dekadi džumadalahira 866 (3—12. marta 1462. godine). U Jedrenu.

[Ovaj timar] je oduzet od spomenutog Karađoza i dat Omeru, sinu Šarkalije Halila i njegovom bratučedu Pir-Mehmedu na zajedničko uživanje. Prema beratu spomenutog Pir-Mehmeda, u vojnim pohodima učestvuje Omer; dvadeset petog redžeba 867 (15. aprila 1463. godine). U logoru Ilidža[3].

Budući da se spomenuti Omer [pokazao kao] vrijedan joldaš, to je sav ovaj timar potvrđen Omeru; on ga posjeduje i učestvuje u vojnim pohodima; napisano šesti dan blagoslovljenog ramazana osam stotina sedamdeset i treće (20. marta 1469. godine). U Konstantinopolju.

Selo *Ponorište*[4] — muslimanskih domova 2, hrišćanskih domova 90, udovica 5, neoženjenih 20; hāssa-vinograda 1. Prihod 13.546.

Ovo je selo sa niže [navedenim] selima pod nazivima *Čelopek*[5], *Negotin* (Negotino)[6] i *Dibrište* (Dobrošte)[7] dato Sinan-begu, bratu čakirdžibaše Hamza-bega s tim da ih posjeduje u vidu subašiluka i da učestvuje u vojnim pohodima.

[Ovo selo] dato je [kao timar] ulufedžiji Mustafi i Rustemu, sinu Seldžukovu na zajedničko uživanje s tim da obojica zajednički učestvuju u vojnim pohodima; dvadeset devetog ševvala 867 (17. jula 1463. godine). U logoru u području Skoplja.

[1] Ova »uzvišena gospođa« jeste žena Isa-bega Ishakovića.

[2] Danas Miletino, selo u Donjem Pologu.

[3] Ilidža, vjerovatno Banja kod Samokova.

[4] U popisu iz 1454. godine zapisano je tako da su sva slova punktirana, pa je zato dešifrovanje sasvim sigurno; danas ne postoji.

[5] Čelopek, selo u Donjem Pologu jugoistočno od Tetova.

[6] Negotino, selo u Donjem Pologu sjeverozapadno od Gostivara.

[7] U popisu iz 1454. godine vokalizovano tako da treba čitati Dibrište; danas selo Dobrošte u Donjem Pologu sjeverozapadno od Tetova.

92r Selo *Siničani* (Siničane)[8] — domova 40, udovica 1, neoženjenih 9, hassa-stabala voća 11. Prihod 5.628.

[Ovo selo] dato je spomenutom Hizir-begu, sinu Turhan-begovu[9].

[Ovo selo] dato je Hiziru, sinu Murata, sina Malkočevog.

[Ovo selo] dato je [kao timar] solaku Mustafi sinu Jusufovu; dvadeset četvrtog zul-kade 867 (10. avgusta 1463.) godine. U rezidenciji Jedrenu.

Selo *Čelopek*[5] — domova 88, udovica 2, neoženjenih 10; hassa-vinograda 1, stabala voća 7. Prihod 12.620.

[Ovo selo] dato je spomenutom Sinanu[10].

Sada je ovo selo dato silahdaru, jigitu po imenu Kara-Šahinu s tim da ga posjeduje i da bude čeribaša spomenutog vilajeta [Kalkandelena]; četrnaestog ševvala 867 (2. jula 1463. godine). U logoru Foči[11].

Selo *Gornje Ihvalište* (Gornje Hvalište)[12] — domova 12, neoženjenih 2. Prihod 1.424.

[Ovo selo] dato je spomenutom Hizir-begu, sinu Turhan-begovom[9].

[Ovo selo] dato je spomenutom [Hiziru], sinu Murata, sina Malkočeva.

Ovo je selo sa selom pod nazivom Berzno (Brezno)[13], koje je upisano niže, na prednjoj stranici drugog lista [94r], dato Jusufu koji je sin Halilov (?) s tim da ga posjeduje i da učestvuje u vojnim pohodima; jedanaestog zul-kade 867 (28. jula 1463. godine). U Plovdivu (Filibe).

Zato što je spomenuti dobio drugi timar, to je ovaj dat Kičevljaninu (Krčevali) Mehmedu, sinu Muratovu; u posljednjoj dekadi šabāna 871. (28. marta — 5. aprila 1467) godine. U logoru Čeltukče[14].

92v Selo *Negotin* (Negotino)[6] — domova 64, udovica 3, neoženjenih 13; hassa-[posjedi]: vinograda 1, mlinova 1, dudovih stabala 7. Prihod 11.505.

8 Siničane, selo u Donjem Pologu jugozapadno od Tetova.

9 Ova bilješka je precrtana.

10 Misli na spomenutog Sinan-bega, brata Hamza-begova.

11 Foča, grad na Drini u jugoistočnoj Bosni.

12 Kasnije se zvalo Gorno Fališe; danas ne postoji; raseljeno je poslije 1870. godine, a nalazilo se u Gornjem Pologu oko 3 km. zapadno od sela Štence u dnu kotline lijevo od Vardara. Na mjestu gdje se nalazilo ovo selo postoji crkva sv. Atanasija, koja je označena i na specijalnoj karti (sekcija »Gostivar—Kičevo«, razmjer 1:100.000). Vid. J. Трифуноски, *Села кои сега не постоат во Полог. Годишен зборник на Филозофскиот факултет на Универзитетот во Скопје.* Скопје 1949, кн. 2, 155—157.

13 U orig. djelomično vokalizovano tako da treba čitati Berz(e)no; sada Brezno u Podgoru sjeveroistočno od Tetova.

14 Četlukče, nepoznato.

[Ovo selo] dato je spomenutom Sinanu[10].

[Ovo selo] dato je [kao timar] silahdaru jigitu po imenu Muhammedu s tim da ga posjeduje i da učestvuje u vojnim pohodima; sedamnaestog ševvāla 867 (5. jula 1463) godine. U logoru na Kovač planini (Kovaç dağı)[15].

Zbog toga što je spomenuti Muhammed umro, to je [ovaj timar] dat Mustafi, sinu Hasan-paše s tim da ga posjeduje i da učestvuje u vojnim pohodima; sedamnaestog safera 868 (31. oktobra 1463) godine. U Larisi (Yeni Şehir)[16].

Zato što spomenuti ima drugi timar, to je ovaj timar dat Huseinu, sinu galipoljskog dizdara Hasana; u posljednjoj dekadi zul-hidždže 872 (12—21. jula 1468) godine.

Selo *Dibrište* (Dobrošte)[7] — domova 109, udovica 3, neoženjenih 17; hāssa-[posjedi]: vinograda 1, mlinova 1, stabala [voća] 10. Prihod 14.207.

[Ovo selo] dato je spomenutom Sinanu[10].

[Ovo selo] dato je [kao timar] Jusufu(¹), sinu Jakub-begovu s tim da ga posjeduje i da učestvuje u vojnim pohodima; petog zul-kade 867 (22. jula 1463) godine. U logoru Semizdže Šejh[17].

(¹) On je umro, pa je [ovaj timar] prenesen na Halila, rođaka miralema Mehmed-bega; u drugoj dekadi zul-kade 870 (25. juna — 4. jula 1466) godine. U gradu Nigde[18].

S v e g a: sela 7, [muslimanskih domova 2, hrišćanskih] domova 501[19], udovica 22, neoženjenih 81. Prihod 68.038.

150 — DIO HASOVA SPOMENUTOG ISA-BEGA U POSJEDU NJEGOVOG SINA MEHMED-ČELEBIJE[20], U VILAJETU KALKANDELENU (TETOVO) 93r

Sada je ovaj timar sa još dva sela pod nazivima *Siničani* (Siničane)[8] i *Gorne Ihvalište* (Gorno Hvalište)[12], koja su upisana na poleđini suprotnog lista [93v], dat Hizir-begu, sinu Turhan-begovom s tim da ga posjeduje u vidu subašiluka i da učestvuje u vojnim pohodima; datum: u posljednjoj dekadi zul-hidždže 861 (9—18. novembra 1457) godine. U Plovdivu.

[15] *Kovač dağı* — Kovač planina u jugoistočnoj Bosni istočno od Foče i jugoistočno od Čajniča. — Ova je bilješka precrtana.

[16] Yeni Şehir — Larisa u Tesaliji.

[17] Semizdže Šejh (tur. *Semizce Şeyh)* danas selo Semisče u Bugarskoj na rijeci Dobrič, desnoj pritoci Marice, sjeverno od Haskova i jugoistočno od Plovdiva.

[18] Nigde (tur. *Niğde),* grad u Maloj Aziji.

[19] Treba 491.

[20] U popisu iz 1454 Muhammed-čelebi (sa teštitom).

Sada je ovaj timar zajedno sa spomenuta dva sela dat Hizir-baliji, sinu Murad-bega, sina Malkočevog (Malkočoğlu); u prvoj dekadi rebiul-evvela 863 (6—15. januara 1459) godine. U Jedrenu[21].

Sada je ovaj timar u svom sadašnjem stanju (sastavu) opet dat Jusuf-čelebiji, sinu Jakub-bega sina Todora Muzaka; u drugoj dekadi rebiul-evvela 865 (25. decembra 1460-3. januara 1461) godine. U Istanbulu.

Selo *Rečica*[22] — domova 29, udovica 1, neoženjenih 6; hāssa-vinograda 2. Prihod 4.605.

Ovo je selo dato Kičevljanima (Krčevali) Aliji i Hamzi na zajedničko uživanje s tim da obojica svake godine učestvuju u vojnim pohodima; posljednjeg dana zul-kade 867 (16. avgusta 1463. godine). U rezidenciji Jedrenu.

Selo *Jančište*[23] — domova 27, udovica 2, neoženjenih 3; hāssa-mlinova 1. Prihod 3.477.

Ovo selo je sa niže [navedenim] selom pod nazivom *Otušište Diğer* (Otušište Drugo)[24] dato [kao timar] Hiziru, sinu Sinanovom; jedanaestog zul-kade 867 (28. jula 1463. godine). U logoru Plovdivu (Filibe).

On je umro pa je ovo selo dato [kao timar] kapidžiji Aliji; u drugoj dekadi zul-kade 870 (25. juna do 4. jula 1466. godine). U gradu Nigde[18].

93v Selo *Ihvalište* (Hvalište)[25] — domova 25, udovica 3, neoženjenih 1. Prihod 2.528.

Ovo selo je sa sljedećim selom dato [kao timar] Musi, sinu Israilovom; jedanaestog [zul-kade] 867 (28. jula 1463. godine). U logoru Plovdivu (Filibe).

Zato što ga je spomenuti napustio, to je ovaj timar dat Salihu, sinu Hizir-bega iz Kastamonija; četrnaestog džumadal-ahira 868 (23. februara 1464. godine). U Konstantinopolju.

Zato što je spomenuti Salih napustio [taj] timar, on je dat čeribašinom sinu Muhammediju. Napisano u drugoj dekadi zul-hidždže 870 (25. jula — 3. avgusta 1466. godine). U logoru Samokovu[26].

Zato što je spomenuti [taj timar] napustio, otišao i nije dao eminima da [mu ga] upišu, to je on, izuzimajući zevāid [sela] *Hvališta* (Ihvalište), dat Ishak-pašinom ujaku Šihabuddinu s tim da učestvuje u voj-

[21] Obe ove bilješke su precrtane.

[22] Danas kod Tetova postoje sela: Rečice Malo i Rečice Veliko.

[23] Jančište, selo u Donjem Pologu sjeveroistočno od Tetova.

[24] Danas postoji samo Otušište, selo u Donjem Pologu sjeveroistočno od Tetova.

[25] Godine 1337/46: Hvališa; danas Fališe, selo u Donjem Pologu jugoistočno od Tetova.

[26] Ranije *Samakovlar*, ovdje kao i danas *Samakov*, grad u Bugarskoj.

nim pohodima; napisano dvadesetog šabana 873 (5. marta 1469. godine). U Konstantinopolju.

[Ovo je upisano] prema novom defteru (popisu)[27].

Selo *Otušište*[28] — domova 44, udovica 3, neoženjenih 6; hāssa-stabala oraha 2. Prihod 7.538.

Drži ga Musa[29].

Drži ga Salih.

Selo *Otušište Diğer* (Otušište Drugo)[24] — domova 27, udovica 4, neoženjenih 3; hassa-stabala voća 15. Prihod 4.635.

Drži ga Hizir.

Selo *Berzno* (Brezno)[13] — domova 11, neoženjenih 2. Prihod 1.335. 94r

Drži ga Jusuf.

Selo *Gorne Turčani* (Gorni Turčani)[30] — domova 54, udovica 2, neoženjenih 3; hassa-vinograda 1. Prihod 6.151.

Dat je solaku Serezliji Mustafi; prvog zul-kade[31] 867 (18. jula 1463. godine). U Skoplju[32].

Selo *Dobri Dol*[33] — domova 52, neoženjenih 8; hassa-stabala voća 14, hāssa-vinograda 1. Prihod 5.915.

Dat je Kasimu sinu Dukađina, s tim da ga posjeduje i da učestvuje u vojnim pohodima; jedanaestog [zul-kade][34] 867 (28. jula 1463. godine). U logoru Plovdivu (Filibe).

On je umro pa je [ovaj timar] dat janjičaru Eflaku Karađozu; u prvoj dekadi zul-kade 870 (15—24. juna 1466. godine). U gradu Nigde[35].

[Ovaj timar] je oduzet od spomenutog Karađoza s motivacijom da mu se da drugi timar dok je ovaj dat Rustemu, sinu svirača Ilijasa; 15. rebiul-āhira 873 (2. novembra 1468. godine). U Indžugezu[36].

27 U orig: *Ber defter nev* — prema novom defteru (popisu); to znači da je u toku 873 = 1468/9. godine bio izvršen novi popis ove oblasti.

28 Otušište, selo u Donjem Pologu sjeveroistočno od Tetova. Up. ovdje str. 70 nap. 24.

29 Precrtano.

30 Danas Veliko Turčane, selo jugoistočno od Gostivara.

31 Napisano dvadeset trećeg zul-kade (9. avgusta) pa precrtano i stavljeno: prvog zul-kade (18. jula).

32 Napisano: U rezidenciji Jedrenu pa precrtano i stavljeno: U Skoplju.

33 Dobri Dol, selo u Gornjem Pologu sjeverozapadno od Gostivara.

34 U ovom datumu nije navedeno ime mjeseca, ali je utvrđeno na osnovu drugih bilježaka pisanih toga dana u istom mjestu i istom rukom.

35 Precrtano.

36 Indžugez. (tur. *Incüğez*) danas Indžez, varošica sz. od Čataldže. — I ova je bilješka precrtana.

[Ovaj timar] je ponovo potvrđen spomenutom Karađozu, a kad Rustem dođe, neka mu se da drugi timar; napisano dvadeset prvog redžeba 873 (4. februara 1469. godine). U Konstantinopolju.

94v Selo *Vetce* (Vejce)[37] — domova 60, udovica 2, neoženjenih 5. Prihod 5.115.

Ovo je selo dato Širmerdu zato što je pokazao lavovsku hrabrost i što je učestvovao u pohodu Balije Malkočevića (Malkočoğlu) u Hrvate; dvadeset trećeg zul-kade 867 (9. avgusta 1463. godine). U rezidenciji Jedrenu[38].

Dat je putem zamjene Mahmudu Ohriđaninu (Ohrulu); prvog zul-hiddže 872 (22. juna 1468. godine). U Kavali[39].

Svega: sela 9, domova 329, udovica 17, neoženjenih 39[40]. Prihod 41.299.

150a — TIMAR MANULA, SINA JAGRIJEVA — OD ISA-BEGOVIH HASOVA

Selo *Poroj*[41] — domova 70, neoženjenih 5, udovica 5. Prihod 9.925.

Selo *Dobrogoše* (Dobrogošte?)[42] — domova 48, neoženjenih 9, udovica 2. Prihod 6.555.

95r DIO HASA SPOMENUTOG ISA-BEGA U VILAJETU KALKANDELENU (TETOVO) KOJI DRŽE NJEGOVI HIZMEĆARI

150b — TIMAR BARAK-BEGA, SINA DŽELAVI-TOGANA

On ga posjeduje kao subašiluk.

[U vojnim pohodima učestvuje] lično kao burume [sa]:

džebelija	14
pancir-odijela	2
šatora	1
malih šatora	2

151 — TIMAR IBRAHIMA, GULAMA ISHAK-BEGOVA

Selo *Barbiše*[43] — domova 24, neoženjenih 1; hāssa-mlinova 1. Prihod 2.693.

37 Vejce, selo sjeverozapadno od Tetova.
38 Precrtano.
39 Kavala, grad u Anadoliji blizu Konje.
40 Treba 37.
41 Poroj, selo kod Tetova.
42 Možda se nazivalo Dobrogošte; nepoznato.
43 Barbiše, nepoznato.

Selo *Bolatica* (Polatica)[44] — domova 20, neoženjenih 3; hāssa-mlinova 1. Prihod 1.858.

Svega: sela 2, domova 44, neoženjenih 4. Prihod 4.551.

152 — TIMAR JAKE, SINA NIKOLINA, HIZMEĆARA ISA-BEGOVA 95v

Selo *Srbinofce* (Srbinovce)[45] — domova 8; hassa-vinograda 1. Prihod 1.108.

153 — TIMAR HUSEINA, GULAMA ISA-BEGOVA

Selo *Žirnovjani* (Žerovjane)[46] — domova 21, udovica 4, neoženjenih 4; hāssa-vinograda 1. Prihod 2.249.

154 — TIMAR HADŽI-JUSUFA, GULAMA ISA-BEGOVA

Selo *Ištenče* (Štenče)[47] — domova 22, udovica 1, neoženjenih 7. Prihod 3.022.

155 — TIMAR MUHAMMEDIJA, HIZMEĆARA ISA-BEGOVA 96r

Selo *Sedlar*[48] — domova 12. Prihod 979.

Selo *Jedvarci* (Jedvarce)[49] — domova 20, udovica 1; hassa-vinograda 1. Prihod 2.278.

Selo *Novakofdži* (Novakovci)[50] — domova 8, neoženjenih 1. Prihod 901.

Svega: sela 2, domova 40, udovica 1, neoženjenih 1. 96v
Prihod 4.158.

156 — TIMAR PAVLA, HIZMEĆARA ISA-BEGOVA

Selo *Bistrica*[51] — domova 2. Prihod 290.

[44] Polatica, selo istočno od Tetova.

[45] Danas Srbinovo, selo jugoistočno od Gostivara.

[46] Žernovjane, selo u Donjem Pologu južno od Tetova.

[47] Stenče, selo u Gornjem Pologu sjeveroistočno od Gostivara.

[48] Možda Sedlarovo, selo u Suhoj Gori sjeveroistočno od Gostivara.

[49] Isto tako 1337/46. i 1348. godine. (Vid. Ст. Новаковић: *Законски споменици* 660 XXIX, 422); sada Jedvarce (ili Edvarce), selo sjeverno od Tetova.

[50] Vjerovatno današnje selo Novaki ili Noake kod Jelovljana u Donjem Pologu jugozapadno od Tetova.

[51] Bistrica, nepoznato.

157 — TIMAR KÖPEKA, SINA JAKUBOVA

Selo *Modorište* (Modrište)[52] — domova 40, udovica 1, neoženjenih 18; hassa-[posjedi]: vinograda 1, mlinova 1. Prihod 2.875.

158 — TIMAR SARI-MUHAMMEDIJA, GULAMA ISA-BEGOVA

Selo *Istromišdži* (Stromišci)[53] — domova 32, neoženjenih 2. Prihod 3.025.

97v Selo *Žilino* (Želino)[54] — domova 35, udovica 3, neoženjenih 8. Prihod 2.971.

S v e g a: sela 2, domova 67, udovica 3, neoženjenih 10. Prihod 5.996.

159 — TIMAR ILIJASA, GULAMA ISA-BEGOVA

Selo *Gare* (Garje)[55] — domova 8, neoženjenih 2. Prihod 870.

98r Selo *Mali Turčani* (Malo Turčane)[56] — domova 17, neoženjenih 3; hāssa-vinograda 1. Prihod 2.367.

Selo *Izdun'je* (Zdunje)[57] — domova 14, neoženjenih 4. Prihod 1.794.

S v e g a: sela 3, domova 47[58], neoženjenih 9. Prihod 5.031.

98v 160 — TIMAR RUSTEMA, HIZMEĆARA ISA-BEGOVA

Selo *Zagrad'je* (Zagrađe)[59] — domova 13, neoženjenih 3. Prihod 1.888.

161 — TIMAR JUSUFA, HIZMEĆARA ISA-BEGOVA

Selo *Bogovinje*[60] — domova 47, udovica 1, neoženjenih 10; hāssa-vinograda 1, mlinova 1, voća stabala 13. Prihod 7.358.

52 Nepoznato.
53 Danas Strmnica, selo u Donjem Pologu jugoistočno od Tetova.
54 Želino, selo u Donjem Pologu jugoistočno od Tetova.
55 Garje, zaselak kod Tetova.
56 Malo Turčane, selo jugoistočno od Gostivara.
57 Zdunje, selo zapadno od Gostivara.
58 Treba 39.
59 Danas postoji selo Zagrad jugoistočno od Gostivara.
60 Bogovinje, selo u Donjem Pologu jugozapadno od Tetova.

Selo *Saraćindži* (Saraćinci)[61] — domova 10, neoženjenih 2. Prihod 1.072. 99r

S v e g a: sela 2, domova 57, udovica 1, neoženjenih 12. Prihod 8.430.

162 — TIMAR JUSUFA, KAPIDŽIBAŠE ISA-BEGOVA

Selo *Horine* (Forino)[62] — domova 22, neoženjenih 7. Prihod 1.645.

Selo *Korite* (Korito)[63] — domova 26, neoženjenih 6. Prihod 1.522. 99v

Selo *Čajili* (Čaile)[64] — domova 6, neoženjenih 2. Prihod 447.

Selo *Rajanica*[65] — domova 1. Prihod 100.

S v e g a: sela 4, domova 55, neoženjenih 15. Prihod 3.714.

163 — TIMAR ILIJASA, SINA MENTEŠE 100r

Selo *Sedlarce*[66] — domova 25. Prihod 1.998.

164 — TIMAR JAKUBA, HIZMEĆARA ISA-BEGOVA

Selo *Malo Jedvarice* (Malo Jedvarce)[67] — domova 5, neoženjenih 1; hassa-[posjedi]: vinograda 1, stabala voća 7. Prihod 987.

Dio sela *Dolne Palčište* (Dolno Palčište)[68] — domova 10, neoženjenih 3. Prihod 893. 100v

S v e g a: sela 1, dijelova [sela] 1, domova 15, neoženjenih 4. Prihod 1.880.

165 — TIMAR SUNDUKA, HIZMEĆARA ISA-BEGOVA

Dio sela *Palčište*[69] — domova 14, udovica 1, neoženjenih 2. Prihod 1.183.

[61] Danas Saraćince, selo u Donjem Pologu jugoistočno od Tetova.

[62] Forino, selo kod Gostivara.

[63] Korito, selo u Gornjem Pologu istočno od Gostivara.

[64] Čaile, selo kod Gostivara.

[65] U popisu iz 1454. godine: Rajanica ili Rajance; danas ne postoji.

[66] Danas postoje sela: Gornje ili Donje Sedlarce u Donjem Pologu južno od Tetova.

[67] Danas postoji samo selo Jedvarce (ili Edvarce) sjeverno od Tetova.

[68] Dolno Palčište, selo u Donjem Pologu jugozapadno od Tetova.

[69] Dolno Palčište.

101r 166 — TIMAR MILADINA, HIZMEĆARA ISA-BEGOVA

Dio sela *Palčište*[69] — domova 23, neoženjenih 2. Prihod 2.090.

167 — TIMAR MUSE, HIZMEĆARA ISA-BEGOVA

Selo *Dolnja Banjica* (Donja Banjica)[70] — domova 26, udovica 1, neoženjenih 3; hāssa-[posjedi]: vinograda 1, mlinova 1, stabala voća 20. Prihod 5.311.

Cjelokupni prihod Barak-bega [iznosi] 59.808.

101v 167a — TIMAR HAMZE, BRATA ĆEHAJE ALI-BEGA

[U vojnim pohodima učestvuje] lično kao burume [sa]:

džebelija	7
pancir-odijela	1
šatora	1
malih šatora	1

Selo *Gornja Banjica*[71] — domova 26, neoženjenih 2. Prihod 2.404.

Sada je ovo selo sa selom pod nazivom *Potočani* (Potočane)[72], koje je [upisano] ispod ovog i sa [selom pod nazivom] *Hotule*[73], koje je [upisano] na drugoj stranici i sa selom pod nazivom *Zormište* (Ozormište)[74], koje je upisano za jedno selo dalje [od toga], dato Kastamonliji Osmanu. Datum: prvog ševvāla 866 (29. juna 1462. godine). U Jedrenu.

Mezra pod nazivom *Jelov Dol*[75] koja je upisana na osamnaestom listu [119v], data je spomenutom uz taksu na dodatak. Datum je tamo naveden.

S v e g a: sela 2, domova 52, udovica 1, neoženjenih 5. Prihod 7.715[76].

168 — TIMAR ALIJE, GULAMA ISA-BEGOVA

Selo *Botočani* (Potočane)[72] — domova 17, udovica 1, neoženjenih 2; hassa-[posjedi]: vinograda 1, stabala voća 6. Prihod 2.691.

[70] Donja Banjica, selo kod Gostivara.

[71] Gornja Banjica, selo kod Gostivara.

[72] Nepoznato.

[73] U popisu iz 1516. godine: هوتنه *Hotunje;* danas Otunje, selo u Donjem Pologu sjeveroistočno od Tetova.

[74] Ozormište, selo u Donjem Pologu istočno od Tetova.

[75] Danas postoji Jelovljane, selo jugozapadno od Tetova.

[76] Precrtano prilikom osnivanja timara br. 167a.

169 — TIMAR MILUTINA, HIZMEĆARA ISA-BEGOVA 102r

Selo *Rasuhadža* (Rasuhača)[77] — domova 9. Prihod 1.024.

Sada su sela pod nazivima *Rasuhača*[77] i *Prševce*[78] data Ejnebegiji, sinu Jusufa, rođaka Hamza-begova s tim da ih posjeduje i da učestvuje u vojnim pohodima. Datum: u posljednjoj dekadi ševvala 866. (19—27. jula 1462. godine)[79]. U Jedrenu.

Selo *Prševce*[78] — domova 15, udovica 2, neoženjenih 1; hassa-vinograda 1. Prihod 2.088.

Selo *Hotule*[73] — domova 9, neoženjenih 1. Prihod 750.

Selo *Sotole* (Setole)[80] — domova 8, neoženjenih 2. Prihod 700. 102v

Drži ga Davud [koji je upisan] na suprotnoj strani.

Svega: sela 4, domova 41, udovica 2, neoženjenih 4. Prihod 4.562.

170 — TIMAR HIZIRA, HIZMEĆARA ISA-BEGOVA

Selo *Zormište* (Ozormište)[74] — domova 15, udovica 1, neoženjenih 3. Prihod 1.220.

171 — TIMAR HAZNADARA ISMAILA, GULAMA ISHAK-BEGOVA 103r

Sada je ovaj timar sa selom pod nazivom *Lašnica*[81], koje je upisano na sljedećoj strani dato Kastamunliji Davudu s tim da ga posjeduje i da učestvuje u vojnim pohodima. Datum: prvog ševvāla 866 (29. juna 1462 godine). U Jedrenu.

Dato mu je i selo pod nazivom *Sotole* (Setole)[80] koje je upisano na suprotnom [listu].

Selo *Rogačeva* (Rogačevo)[82] — domova 35, neoženjenih 5. Prihod 3.247.

Selo *Zaganofce* (Zaganovci)[83] — domova 4. Prihod 500.

Selo *Jažnice*[84] — domova 10, neoženjenih 2. Prihod 1.121.

77 Nepoznato.

78 Prševce, selo u Donjem Pologu sjeveroistočno od Tetova.

79 U orig. napisano: u drugoj dekadi zul-kade 866 (7—16. avgusta 1462) pa precrtano i napisan gornji datum.

80 Setole, selo sjeverno od Tetova.

81 Lašnica, nepoznato, ako nije identično sa današnjim selom Lašce kod Tetova.

82 Rogačevo, selo sjeveroistočno od Tetova.

83 Zaganovci, danas ne postoji.

84 Jažnice, selo kod Rogačeva jugozapadno od Kačanika.

103v Selo *Ciprijani*[85] — domova 13, neoženjenih 2. Prihod 1.090.

Svega: sela 4, domova 62, neoženjenih 9. Prihod 5.958.

172 — TIMAR PAVLA, HIZMEĆARA ISA-BEGOVA

Selo *Lašnica*[81] — domova 11; hassa-vinograda 1, hassa-stabala voća: dudova 5, oraha 4, krušaka 2, jabuka 2. Prihod 2.027.

104r Selo *Zilče* (Žilče)[86] — domova 16, udovica 2, neoženjenih 3. Prihod 1.674.

Sada je ovo selo *Žilče*[86] i sela pod nazivima *Toplica*[87] i *Odri*[88] dato Čakalioğlu Mahmudu. U posljednjoj dekadi ševvala 866. godine (19—27. jula 1462). U Jedrenu.

Svega: sela 2, domova 27, udovica 2, neoženjenih 3. Prihod 3.701.

173 — TIMAR KROJAČA JUSUFA, GULAMA ISA-BEGOVA

Selo *Toblica*[87] — domova 22, udovica 1, neoženjenih 2. Prihod 2.370.

104v 174 — TIMAR ISMAILA, GULAMA ISA-BEGOVA

Selo *Odri*[88] — domova 67, udovica 4, neoženjenih 16; hassa-vinograda 1, stabala voća 22. Prihod 8.972.

Svega prihod Hamza-bega, brata Ali-begova 31.878.

174a — TIMAR UMURA, SINA EMINOVA

[U vojnim pohodima učestvuje] lično kao burume [sa]:

džebelija	6
pancir-odijela	1
šatora	1
malih šatora	1

175 — TIMAR HADŽI-AHMEDA, HIZMEĆARA ISA-BEGOVA

Selo *Rečica*[89] — domova 66, neoženjenih 4. hāssa-[posjedi]: vinograda 3, mlinova-»valjavica« 1, stabala voća 20. Prihod 8.870.

85 Danas Ćiprijan, toponim u ataru sela Batinci kod Dračeva.

86 Žilče, selo u Donjem Pologu sjeveroistočno od Tetova .

87 Toplica, selo u Gornjem Pologu sjeverno od Gostivara. Up. Гл. Елезовић, *Турски споменици,* I, 140, gdje je dešifrovano u obliku Toplenica.

88 Odri, selo u Donjem Pologu sjeveroistočno od Tetova.

89 Danas postoje sela: Rečica Mala i Rečica Velika, oba kod Tetova.

Ovo je selo sa selom pod nazivom *Preljubište*[90], koje je [upisano] na sljedećoj stranici, dato Gazanfer-čelebiji, sinu Vejs-begovom, s tim da učestvuje u vojnim pohodima. Njemu je upisan [timar] od 15.000 akči; u posljednjoj dekadi safera 872 godine (21—29. septembra 1467. godine). U selu Islotić (Izlotić) koje pripada Sofiji[91].

Selo *Preljubište*[90] — domova 51, udovica 1, neoženjenih 3; hāssa-mlinova 1. Prihod 3.546. 105r

Drži ga Gazanfer-čelebija.

Selo *Ìstajkofci* (Stajkovci)[92] — domova 9, neoženjenih 1; hāssa-mlinova 1. Prihod 990.

Drži ga sejmen Mahmud, sin Papasov.

Selo *Lomnica*[93] — domova 6, udovica 1. Prihod 613.
1.000.

Drži ga sejmen Mahmud, sin Papasov.

S v e g a: sela 4, domova 132, neoženjenih 8, udovica 2. Prihod 14.019.

176 — TIMAR HAMZE, HIZMEĆARA ISA-BEGOVA 105v

Selo *Prvenica* (Brvenica)[94] — domova 82, neoženjenih 6, domova aharjana 3. Prihod 5.799.
6.000.

Ovo je selo sa gornjim selima pod nazivima *Brvenica*[95], *Istajkofce* (Stajkovci)[92] i *Lomnica*[93] dato sejmenu Mahmudu; u posljednjoj dekadi safera 872 (21—29. septembra 1467). U selu Islotić u području Sofije[91].

177 — TIMAR MUHAMMEDA, SINA ALIJE MENTEŠALIJE

Selo *Rakofce* (Rakovce)[96] — domova 10, neoženjenih 3; hassa-vinograda 1. Prihod 1.273.

Drži ga Mustafa [koji je upisan] na sljedećem listu [107r].

90 Preljubište, selo u Donjem Pologu sjeveroistočno od Tetova.

91 Izlotić, selo kod Sofije u Bugarskoj; sada ga nisam našao.

92 Stajkovci, selo u Sredskoj sjeverozapadno od Tetova.

93 Lomnica, selo sjeverozapadno od Gostivara.

94 Brvenica, selo u Donjem Pologu južno od Tetova.

95 Selo Brvenica je precrtano.

96 Rakovce, selo jugozapadno od Tetova.

106r 178 — TIMAR AHMEDA, GULAMA ISA-BEGOVA

Selo *Vrbice*[97] — domova 26, neoženjenih 3. Prihod 2.235.
3.000.

Ovo je selo sa selom pod nazivom *Gornjani* (Gorjane)[98] i sa selom pod nazivom *Dolna Lešnica*[99], koje je [upisano] sa druge strane sljedećeg lista, dato Deli-Širmerdu; u posljednjoj dekadi safera 872 (21—29. septembra 1467. godine). U području Sofije.

179 — TIMAR VLAJICE (IVLAYICA), HIZMEĆARA ISA-BEGOVA

Selo *Gornjani* (Gorjane)[98] — domova 19, neoženjenih 2; hassa: vinograda 1, stabala voća 18. Prihod 2.825.

Drži ga Divane (= Deli)-Širmerd zajedno sa gornjim selom pod nazivom *Vrbice*[97].

Selo *Lešnica*[100] — domova 10, neoženjenih 1, muslimanskih domova 2; hassa-vinograda 1. Prihod 1.708.

Drži ga Mustafa [koji je upisan] na sljedećem listu.

106v S v e g a: sela 2, muslimanskih domova 2, hrišćanskih domova 30[101], neoženjenih 2[102]. Prihod 4.535.

180 — TIMAR ALIJE, HIZMEĆARA ISA-BEGOVA

Selo *Dolna Lešnica*[99] — domova 12, udovica 1, neoženjenih 2. Prihod 1.008.
2.000.

Drži ga naprijed [navedeni] Deli-Širmerd.

107r Selo *Radojofce* (Radojevce)[103] — domova 9, udovica 1, neoženjenih 2. Prihod 969.

[97] U popisu iz 1516. godine spominju se sela: *Veliko* i *Malo Vrbice*. Kako se i u ovom popisu kasnije (vid. str. 82) spominje selo Malo Vrbice, ovo bi onda bilo Veliko Vrbice, ali danas ne postoji ni jedno.

[98] Mjesto *Gornjani*, treba *Gorjani;* 1348: *Гориани* (Новаковић, *Законски споменици* 423), danas Gorjane u Donjem Pologu sjeverozapadno od Gostivara. (Up. J. Трифуноски, *Качаничка клисура* 351, gdje je ovo selo pogrešno identifikovano sa kačaničkim selom Gorance, premda je M. Purković, na koga se Trifunoski poziva, napomenuo da i danas »ima selo Gorjane kod Tetova«. Vid. M. Пурковић, *н. д.* 80).

[99] Dolna Lešnica, selo u Donjem Pologu jugoistočno od Tetova.

[100] Lešnica, selo zapadno od Gostivara.

[101] Treba 29.

[102] Treba 3.

[103] Danas Radijevce u Donjem Pologu južno od Tetova i sjeveroistočno od Gostivara.

Ovo je selo [sa selom] pod nazivom *Lešnica*[100] [koje je upisano] gore sa druge strane prethodnog lista [106r] i sa selom pod nazivom *Rakofce* (Rakovce)[96], koje je upisano na prvom listu ispred prethodnog [105v], dato Mustafi, bratučedu Kasim-bega [sandžak] bega Trabzona (Trapezunt) s tim da učestvuje u vojnim pohodima. U drugoj dekadi rebiul-evvela 872 (10—19. oktobra 1467. godine). U Hotalidžu[104].

Svega: sela 2, domova 21, udovica 2, neoženjenih 4. Prihod 1.977.

Svega: prihod Umur-begov 29.838.

180a — TIMAR H[ADŽI] MEHMED-BEGA, SINA ISA-BEGOVA

On ga posjeduje u vidu subašiluka.

[U vojnim pohodima učestvuje] lično kao burume [sa]:

džebelija	9
pancir-odijela	1
šatora	1
malih šatora	2

181 — TIMAR SARAČA AHMEDA, HIZMEĆARA ISA-BEGOVA

Selo *Gorna Lešnica*[105] — domova 46, neoženjenih 10. Prihod 2.991.

182 — TIMAR HOŠKADEMA, HIZMEĆARA ISA-BEGOVA 107v

Selo *Kopanica*[106] — domova 21, udovica 1. Prihod 1.344.

Selo *Radotince*[107] — domova 9, neoženjenih 2. Prihod 1.191.

Svega: sela 2, domova 30, udovica 1, neoženjenih 2. Prihod 2.535.

183 — TIMAR HADŽI TOGANA, GULAMA ISHAK-BEGOVA 108r

Selo *Ravene* (Raven)[108] — domova 20, udovica 1, neoženjenih 5; hassa-vinograda 1, hassa-stabala voća 7. Prihod 2.211.

104 Hotalidže ili slično; nepoznato.

105 Gorna Lešnica, selo u Donjem Pologu sjeveroistočno od Tetova.

106 Kopanica, selo u Donjem Pologu na Vardaru sjeveroistočno od Tetova.

107 Danas Raotince, selo u Donjem Pologu na Vardaru sjeveroistočno od Tetova.

108 Raven, selo jugozapadno od Gostivara.

Selo *Orčuša*[109] — domova 10, udovica 3. Prihod 1.700.

Selo *Sušica*[110] — domova 11, udovica 1, Prihod 1.000.

S v e g a: sela 3, domova 41, udovica 5, neoženjenih 5. Prihod 4.911.

108v 184 — TIMAR ATMADŽE, HIZMEĆARA ISA-BEGOVA

Selo *Širičina* (Siričino)[111] — domova 15, neoženjenih 5. Prihod 1.250.

Selo *Tuvijdince*[112] — domova 5, neoženjenih 4. Prihod 609.

S v e g a: sela 2, domova 20, neoženjenih 9. Prihod 1.859.

185 — TIMAR PAZARLIJE, HIZMEĆARA ISA-BEGOVA

Selo *Malo Vrbice*[113] — domova 8, udovica 1, neoženjenih 2. Prihod 994.

109r 186 — TIMAR HAMZE, GULAMA ISA-BEGOVA

Dio sela *Otušušte* (Otušište)[28] — domova 9, neoženjenih 2. Prihod 995.

187 — TIMAR HADŽI TARRUTA, HIZMEĆARA ISA-BEGOVA

Selo *Gorne Palčište* (Gorno Palčište)[114] — domova 36, udovica 3, neoženjenih 5. Prihod 4.047.

109v 188 — TIMAR RADANA, HIZMEĆARA ISA-BEGOVA

Selo *Jelašnik* (Jelošnik)[115] — domova 20, udovica 2, neoženjenih 3; hassa-stabala voća 15. Prihod 1.827.

[109] Orčuša, selo jugozapadno od Gostivara.

[110] Sušica, selo južno od Gostivara. Prema tome tvrdnja Jovana Trifunoskog da je ovo selo osnovano prije 180 godina (*н. д.*, 158) nije tačna, niti je time oborena pretpostavka M. Purkovića da bi to selo moglo biti identično s onim selom Sušicom koje se spominje još 1389. godine. Up. M. Пурковић *н. д.*, 168.

[111] Treba Siričina, danas Siričino, selo u Donjem Pologu na Vardaru istočno od Tetova.

[112] U popisu iz 1454. godine: تُوِیدْنْجه Tuvijdince. Danas Tudence u Donjem Pologu na Vardaru sjeveroistočno od Tetova.

[113] Malo Vrbice, nepoznato (Up. str. 80, nap. 97).

[114] Gorno Palčište, selo u Donjem Pologu jugozapadno od Tetova.

[115] Jelošnik, selo u Podgoru sjeveroistočno od Tetova.

Selo *Nerašte*[116] — domova 20, udovica 1, neoženjenih 3. Prihod 2.562.

S v e g a: sela 2, domova 40, udovica 3, neoženjenih 4[117]. Prihod 4.389.

189 — TIMAR ABDULLAHA, GULAMA ISA-BEGOVA 110r

Selo *Belovište*[118] — domova 11, neoženjenih 4; hassa-stabala voća 11. Prihod 2.500.

Selo *Istaro Sile* (Staro Selo)[119] — domova 9, neoženjenih 1. Prihod 787.

S v e g a: sela 2, domova 20, neoženjenih 5. Prihod 3.287.

190 — TIMAR KARAĐOZA 110v

Selo *Čegrani* (Čegrane)[120] — domova 20, neoženjenih 4. Prihod 1.100.

Selo *Nova Silo* (Novo Selo)[121] — domova 6, neoženjenih 1. Prihod 500.

Selo *Balin Dol*[122] — domova 11, neoženjenih 1; hassa-vinograda 1. Prihod 1.637.

S v e g a: sela 3, domova 37, neoženjenih 6. Prihod 3.637[123]. 111r

191 — TIMAR TARRUTA, GULAMA ISA-BEGOVA

Selo *Kijeva* (Kijevo)[124] — domova 11, udovica 1, neoženjenih 2; hāssa-vinograda 1, hāssa-mlinova 1. Prihod 1.539.

[116] Nerašte, selo u Donjem Pologu sjeveroistočno od Tetova.
[117] Treba 6.
[118] Belovište, selo u Donjem Pologu sjeveroistočno od Tetova.
[119] Staro Selo, i to vjerovatno ono kod Belovišta i Rogačeva ili ono kod Brodca sjeverozapadno od Tetova.
[120] Čegrane, selo u Gornjem Pologu sjeveroistočno od Gostivara.
[121] Novo Selo U ovom popisu navode se u vilajetu Kalkandelenu dva sela s tim nazivom, a sada u istoj oblasti postoje četiri istoimena sela, i to: 1. na Šar-planini jugozapadno od Tetova; 2. kod Grupčina (dervend), 3. kod Vrapčišta i 4. između Leunova, Rečana i Pečkovo. Novo Selo kod Vrapčišta spominje se drugi put 1470. godine (Vid. Гл. Елезовић, *Турски споменици* I, 139) i ovdje je vjerovatno riječ o tom selu.
[122] Balin Dol, selo kod Gostivara.
[123] Treba 3.237.
[124] U ovom popisu, kao i u popisu iz 1454. godine punktirano: كيوه — *Kijeva*. Danas ne postoji Kijevo, ali postoji selo Kunovo jugoistočno od Gostivara.

Selo *Nova Silo* (Novo Selo)[125] — domova 7, udovica 2, neoženjenih 1; hassa-vinograda 1. Prihod 1.612.

111v Selo *Kalište*[126] — domova 26, neoženjenih 2. Prihod 2.145.

S v e g a: sela 3, domova 44, udovica 3, neoženjenih 5. Prihod 5.296.

S v e g a: prihod Hizir-bega 34.951[127].

Timar[128].

192 — TIMAR KILARI AHMEDA, GULAMA ISHAK-BEGOVA

Selo *Idvorice* (Dvorce)[129] — domova 14, udovica 1, neoženjenih 2; hassa-vinograda 1, dio mlina: trećina, hāssa-stabala voća 5. Prihod 2.933.

112r 193 — TIMAR NIKOLE, HIZMEĆARA ISA-BEGOVA

Selo *Cirkvejani* (Crkvejani)[130] — domova 14, neoženjenih 2; hāssa-vinograda 1. Prihod 2.296.

194 — TIMAR MUSE, HIZMEĆARA ISA-BEGOVA

Selo *Leunova* (Leunovo)[131] — domova 14. Prihod 775.

Selo *Nikiforova* (Nićiforovo)[132] — domova 9. Prihod 462.

112v S v e g a: sela 2, domova 23. Prihod 1.237.

S v e g a: prihod Mehmed-bega, sina Isa-begova 41.517.

[125] Novo Selo, vid. str. 83, nap. 121.

[126] Kalište, selo sjeverozapadno od Gostivara.

[127] Sav redak je precrtan.

[128] Precrtano.

[129] Danas Dvorce (ili Vorca). selo na terasi u proširenom dijelu Žedenske klisure, lijevo ili desno od Vardara. Up. J. Трифуноски, Годишен Зборник II, 171.

[130] Crkvejani ili slično, nepoznato.

[131] Leunovo, selo kod Mavrova jugozapadno od Gostivara.

[132] Nićiforovo, selo kod Mavrova jugozapadno od Gostivara.

195 — HASOVI HASAN-BEGA, SINA ZENEBIŠEVA, SUBAŠE KALKANDELENA

[U vojnim pohodima učestvuje] lično kao burume[16] [sa]:

džebelija	19
pancir-odijela	2
šatora	2
malih šatora	1
pancir-košulja	1

Selo *Ihtetova* (Htetovo)[1] je trg — muslimanskih domova 60, hrišćanskih domova 146, udovica 6, neoženjenih 36; hāssa-vinograda 1. Prihod 30.624.

Selo *Leške* (Lešak)[2] je trg — domova 165, udovica 7, neoženjenih 60; hāssa-vinograda 1; stabala voća 45.

Selo *Varvara*[3]
Prihod od oba sela 25.457.

Selo *Sobri*[4] — domova 46, neoženjenih 14; hassa-[posjed]: vinograda 1, stabala voća 10. Prihod 7.575. 115r

Selo *Podbrijeg* (Podbrege)[5] — domova 48, udovica 3, neoženjenih 8. Prihod 4.377.

Selo *Gostivar* je trg — domova 33, udovica 1, neoženjenih 1. Prihod 7.794.

Selo *Treboš*[6] — domova 19, neoženjenih 5. Prihod 2.006.

[1] Danas Tetovo. Interesantno je da su Turci sve do 1470. godine varoš Tetovo nazivali Htetovo. (Vid. Гл. Елезовић, *Турски споменици* I, str. 44), dok su tetovski vilajet i kadiluk u ovo doba, a svakako i ranije, nazivali turski Kalkandelen (od tur. *kalkan* — štit i *delen* — koji probija, dakle, probištit, uporedi staro prezime Probištitović). Kasnije je i za varoš u turskim dokumentima prevladao naziv Kalkandelen.

[2] Lešak ili Lešok, selo u Donjem Pologu sjeveroistočno od Tetova.

[3] Varvara, zaselak kod Lešaka.

[4] Ne postoji odavno, a nalazi se, mislim, u Dervenu Žedenske klisure s lijeve strane Vardara ispod lokaliteta Gradište na kome se nalazio grad Sobri, komu je ovo istoimeno selo bilo podgrađe. Up. str. 95, nap. 1.

[5] Podbrege, selo u Donjem Pologu sjeveroistočno od Tetova.

[6] Treboš, selo u Donjem Pologu istočno od Tetova.

115v Selo *Vešilović*[7] je klanac — domova 52. Prihod 1.320.

S v e g a: šeher[8] 1, sela 7, muslimanskih domova 60, hrišćanskih domova 509, udovica 17, neoženjenih 110[9] Prihod 79.753[10].

116r 196 — TIMAR VEJSA, SINA TATAREVA

[U vojnim pohodima učestvuje] lično kao burume [sa]:

džebelija	2
slugu	1
šatora	1

On je umro [pa je njegov timar] dat njegovom sinu Šahinu i bratu Lutfiji(¹) na zajedničko uživanje, ali prema beratu spomenutog Šahina u vojnim pohodima svake godine učestvuje njegov stric Lutfija. Datum: u prvoj dekadi šabana 865 (12—21. maja 1461. godine). U Ankari[11].

(¹) On je umro.

Budući da je spomenuti Lutfija umro, to je ovaj timar dat Širmerdu i njegovom sinu Muratu na zajedničko uživanje s tim da obojica svake godine učestvuju u vojnim pohodima: devetnaestog džumadal-ula 873 (5. decembra 1468. godine). U Indžugezu[12].

Selo *Rečani* (Rečane)[13] — domova 55, udovica 1, neoženjenih 3; hāssa-vinograda 1; hassa-stabala voća 34. Prihod 6.325.

Mezra *Paprašitni*[14]

Selo *Pečkova* (Pečkovo)[15] — domova 17, neoženjenih 3. Prihod 1.448.

116v S v e g a: sela 2, mezri 1, domova 72, udovica 1, neoženjenih 6. Prihod 7.773.

[7] Danas selo Vešala na Šar-planini sjeverozapadno od Tetova.

[8] U orig. *šehir* = šeher, veće gradsko naselje, a odnosi se na Tetovo, koje je pri popisu tog mjesta označeno kao selo *(karye)* — trg, ali je ovdje u zbiru naselja označeno kao šeher i nije uračunato u ostala sela.

[9] Treba 124.

[10] Treba 79.153.

[11] U orig.: *Angori*, danas Ankara.

[12] Indžugez, danas Indžez, mjesto u Trakiji. Vid. str. 71, nap. 36.

[13] Jedno selo Rečane postoji u Gornjem Pologu jugoistočno od Gostivara, i ovdje je riječ o tom selu, jer se tamo nalazi Papratište, koje je bilo sijalište ovog sela. Drugo selo Rečane nalazi se južno od Peškova. Vid. sljedeću napomenu.

[14] Treba Papratište, zaselak jugoistočno od Gostivara i sela Rečana. Da je ova ubikacija i identifikacija tačna, vidi se iz činjenice što je ova mezra u prethodnom detaljnom popisu, gdje je zapisana u istome obliku kao i u ovome popisu, označena kao sijalište sela Rečana.

[15] Pečkovo, selo jugozapadno od Gostivara.

197 — TIMAR KADIJE KALKANDELENA

[U vojnim pohodima učestvuje]
burume[16] [sa]:

džebelija	2
šatora	1

Selo *Mil*[17] — domova 30, udovica 1, neoženjenih 10; hāssa-vinograda 3. Prihod 4.158. 117r

Selo *Sedlarce*[18] — domova 17, neoženjenih 4. Prihod 1.913.

S v e g a: sela 2, domova 47, udovica 1, neoženjenih 14. Prihod 6.071.

197a — [TIMAR DIMITRIJA I OLIVERA (OLIVIR)]

Selo *Mavrova* (Mavrovo)[19], nalazi se izvan deftera.

Zato što se ne nalazi ni u čijim rukama, to je dato dvojici đaura po imenu Dimitriju (Dimitri) i Oliveru (Olivir) s tim da jedan [od njih svake] godine učestvuje u vojnim pohodima lično kao džebelija. Datum: poslednjeg dana rebīul-evvela 867. godine (23. decembra 1462.) U Istanbulu.

Domova 12. Prihod 624.

Upisano iz detaljnog popisa[20].

Spomenuti Oliver (Olivir) je primio islam i dobio ime Sulejman, pa je nakon toga ovom timaru pripojen timar Alije, koji je [upisan] dalje s druge stranice drugog lista, te je sav taj timar potvrđen spomenutom Sulejmanu. Datum je naveden tamo.

Ovaj je timar u istom obimu u kome ga je držao spomenuti Sulejman, u smislu pisma njihovog subaše, dat Mustafi uz taksu o zamjeni; devetog džumadal-uhra 873 (25. decembra 1468. godine). U Konstantinopolju.

Mezra *Bozoran*[21]

Zbog toga što se nalazi izvan deftera i ona je pripojena [timaru] spomenutog Dimitrija i Olivira.

16 Karakteristično je što ovdje nije istaknuto lično učešće u vojnim pohodima.

17 Nepoznato.

18 Danas postoje sela: Donje ili Gornje Sedlarce u Donjem Pologu

19 Mavrovo jugozapadno od Gostivara.

20 U orig. arapski: *kutiba minal-asāmī* što znači doslovno: »upisano iz [popisa] imena«, a misli sigurno na prethodni detaljni popis *(mufassal defteri)*, jer su mufassal defteri nazivani i *esami defteri*. Vid. uvod.

21 Mjesto Bozoran, treba, mislim, Požarane, a nalazila se, vjerovatno, negdje u blizini današnjeg istoimenog sela, sjeverozapadno od Gostivara, i nije identična s tim selom, jer je tada i ono postojalo. Selo Požarane ne spominje se u ovom popisu zato što taj dio popisa nedostaje, ali se spominje u prethodnom detaljnom popisu u kome se ne spominje ova mezra, jer se ona, kako vidimo iz prethodne bilješke sve do 1462. godine, nalazila izvan deftera. Selo Požarane spominje se drugi put 1470. godine u vakufnami Mehmed-bega Isabegovića za njegove zadužbine u Tetovu (Vid. Гл. Елезовић, *н. д.*, 139.).

117v 198 — TIMAR RIKABDARA AHMEDA, GULUMA [ISA]-BEGOVA

[U vojnim pohodima učestvuje] lično kao burume [sa]:

džebelija	3
slugu	1
šatora	1

Zato što je spomenuti dobio drugi timar, to je ovaj dat Kočiji, sinu Malkočevu i Hiziru, sinu tobdžije Alije na zajedničko uživanje; dvadeset devetog ševvāla 867 (17. jula 1463. godine). U logoru u području Skoplja.

Selo *Krpina*[22] — domova 25, neoženjenih 2; hassa-vinograda 3, hāssa-stabala voća 6; dio mlina: polovina. Prihod 6.304.

Selo *Gurgevište* (Đurđevište)[23] — domova 28, neoženjenih 3; hāssa-stabala voća 2. Prihod 2.491.

118r Dio sela *Selca*[24] — domova 14, neoženjenih 2. Prihod 1.671.

Svega: sela 2, dijelova [sela] 1, domova 67, neoženjenih 8. Prihod 10.466.

118v 199 — TIMAR JUSUFA, ROĐAKA EMIRAHORA HAMZA-BEGA

[U vojnim pohodima učestvuje] lično kao burume.

[Ovaj je timar] uz njegov vlastiti pristanak dat njegovom sinu Aliji; dvadeset trećeg ševvala 867 (11. jula 1463. godine). U logoru u području Rasa[25].

Zato što je spomenuti izvršio krađu [ovaj timar] je dat novom muslimanu Sulejmanu [koji je upisan] naprijed u drugom timaru [br. 197a]; u posljednjoj dekadi zul-hidždže 870 (4—13. avgusta 1466. godine). U Štipu (Ištip).

Selo *Senokos* (Senokose)[26] — domova 10, neoženjenih 2; hassa-stabala voća 7. Prihod 1.453.

[22] Godine 1337: *Krpeno.* (M. Пурковић, *н. д.* 107); 1454: Krpānje (*Tahrir defter* br. 12); 1470: Krpnje (Гл. Елезовић, *н. д.*). Nalazilo se negdje u Pologu, ali odavno ne postoji.

[23] Đurđevište ili Gurgoište, selo na Šar-planini sjeverozapadno od Gostivara.

[24] Identično je, vjerovatno, sa današnjim istoimenim selom sjeverozapadno od Tetova, jer je ono poznato još 1348. godine kada ga je car Dušan priložio sv. Arhanđelima kod Prizrena (Vid. *Гласник Српског ученог друштва* XV, 304; M. Пурковић, *н. д.* 140).

[25] Misli na područje starog grada Rasa na čijim je ruševinama podignut Novi Pazar. Pod nazivom Ras spominje se u turskim izvorima do 1468. godine, kada se prvi put javlja pod turskim nazivom u obliku Jenidže Pazar, a kasnije u obliku Jeni Pazar.

[26] Senokose, selo u Donjem Pologu sjeverozapadno od Gostivara.

200 — TIMAR SAGRAKOĞLANI ILIJASA, GULAMA [ISA]-BEGOVA

[U vojnim pohodima učestvuje] lično kao burume [sa]:

džebelija	4
slugu	1
šatora	1

On je umro pa je sada [ovaj timar] dat Muhammediju, sinu Zuberovića (»Zuberović«), koji je prešao u islam; u posljednjoj dekadi safera 864 (17—25. decembra 1459. godine). U Jedrenu.

Selo *Zabčište*[27] — domova 44, udovica 2, neoženjenih 10; hāssa-vinograda 2, hāssa-stabala voća 8. Prihod 8.150.

Selo *Vrutok*[28] — domova 29, udovica 3, neoženjenih 4; hassa-[posjed]: vinograda 1, stabala voća 12. Prihod 3.790. 119r

Dio sela *Selca*[24] — domova 14, udovica 1, neoženjenih 1. Prihod 1.604.

Svega: sela 2, dijelova [sela] 1, domova 87, udovica 6, neoženjenih 14[29]. Prihod 13.544.

201 — TIMAR JUSUFA, SINA HOŠKADEMOVA, GULAMA [ISA]-BEGOVA 119v

[U vojnim pohodima učestvuje] lično kao burume [sa]:

džebelija	1
malih šatora	1

Zato što je spomenuti svojevoljno napustio [ovaj timar], on je dat Jusufhanu, sinu Hadži Jatidževu s tim da ga posjeduje i da učestvuje u vojnim pohodima; napisano u posljednoj dekadi safera 871 (2—10. oktobra 1466. godine). U rezidenciji Konstantinopolju.

Dio sela *Selca*[24] — domova 13, neoženjenih 2; hassa-vinograda 3, hassa-stabala voća 30. Prihod 2.797.

Mezra *Jelov Dol*[30]

Budući da se nalazi izvan deftera[31] i da nije ni u čijem posjedu, ona je na osnovu Umur-begova pisma data đaurima po imenu Đorđu i Miladinu zato što su se obavezali da će

[27] U istom obliku zapisano je i u popisu iz 1454. godine; danas Džepčište, selo u Donjem Pologu.

[28] Vrutok, selo jugozapadno od Gostivara.

[29] Treba 15.

[30] Jelov Dol, mezra vid. str. 76 sa nap. 75. Ovdje se kaže da se tu nalazi derbend, pa bi moglo odgovarati selu Jelovjane, jugozapadno od Tetova.

[31] To znači da nije bila upisana u ovaj defter.

spomenutu mezru naseliti, da će čuvati onaj derbend i da će jedan od njih [svake] godine učestvovati u vojnim pohodima. Datum: posljednjeg dana rebīul-evvela 867 (23. decembra 1462. godine). U rezidenciji Istanbulu.

Zato što spomenuti nisu došli na službu ove godine degradirani su na status raje, dok je ova [mezra] uz taksu na dodatak data Osmanu [koji je upisan] na osamnaestom listu [101v]; u drugoj dekadi ševvāla 869 (6—15. juna 1465. godine). U Konstantinopolju.

120r 202 — TIMAR MAHMUDA, GULAMA [ISA]-BEGOVA

[U vojnim pohodima učestvuje] lično kao burume [sa]:

džebelija	2
šatora	1

Zato što je spomenuti dobio drugi timar, to je [ovaj] dat jigitu po imenu Mustafi s tim da ga posjeduje i da učestvuje u vojnim pohodima. Datum: desetog rebīul-evvela 867 (3. decembra 1462. godine). U Istanbulu.

Zato što je spomenuti dobio drugi timar, to je [ovaj] dat jigitu po imenu Baraku, jer je bio vrijedan joldaš; trećeg ševvala 867. (21. juna 1463. godine). U logoru Nevesinju (Nevesinje).

Selo *Islatina* (Slatina)[32] — domova 32, udovica 8, neoženjenih 10; hāssa: vinograda 1, stabala voća 13. Prihod 6.879.

120v 203 — TIMAR HĀDŽIJE, STARJEŠINE SOKOLARA

On ima u ruci berat našeg [sadašnjeg] cara.

[U vojnim pohodima učestvuje] lično kao burume [sa]:

džebelija	3
slugu	1
šatora	1

Zato što je spomenuti dobio drugi timar u *Prizrenu*[33], to je [ovaj] dat Balabanu; u drugoj dekadi rebiul-evvela 871 (21—30. oktobra 1466. godine). U Konstantinopolju.

On je umro, pa je [ovaj timar] dat Mustafi, sinu Muhammedija. On ima timar i u *Kočanju* (Kočane)[34]. Napisano prvog šabāna 873 (14. februara 1469. godine). U Konstantinopolju.

Selo *Piskubje* (Biskupje)[35] — domova 6, udovica 1, hāssa-vinograda 1. Prihod 1.350.

[32] Slatina, selo u Donjem Pologu sjeveroistočno od Tetova.

[33] Misli u Prizrenskoj nahiji ili vilajetu.

[34] Misli u nahiji ili vilajetu Kočanju.

Selo *Bladže* (Blace)[36] — domova 16, neoženjenih 2. Prihod 2.072.

Selo *Vlkovija*[37] — domova 24, udovica 3, neoženjenih 3; hāssa-vinograda 1. Prihod 2.890. 121r

Selo *Ismrdešce* (Smrdešce)[38] — domova 24, udovica 1, neoženjenih 6. Prihod 1.733.

Selo *Tihova* (Tihovo)[39] — domova 29, udovica 2, neoženjenih 4. Prihod 2.462.

Svega: sela 5, domova 99, udovica 7, neoženjenih 15. Prihod 10.509[40]. 121v

204 — TIMAR DUKAĐINA

On ima u ruci berat našeg [sadašnjeg] cara.

[U vojnim pohodima učestvuje] lično kao burume [sa]:

džebelija 2
šatora 1

Zbog toga što ovaj spomenuti nije došao na vojni pohod *(čeri)*, to je [ovaj timar] dat na zajedničko uživanje Mihajlu i Laniši, sinovima Atanasovim, koji su, budući potstaknuti, došli iz Smedereva (Semendire). Oni obojica svake godine učestvuju u vojnim pohodima. Datum: u posljednjoj dekadi šabāna 862 (4—12. jula 1459. godine). U Aladža Hisaru (Kruševac)[41].

[Ovaj timar] vraćen je opet spomenutom Dukađinu; u posljednjoj dekadi ramazana 863 (22—31. jula 1459. godine). U Istanbulu.

Sada je ovaj timar dat Hadži Sinanu, sinu Halilovu; prvog ševvala 866 (29. juna 1462. godine). U Jedrenu.

Selo *Petrovjani*[42] — domova 6, udovica 1, neoženjenih 2; hāssa-stabala voća 9. Prihod 511.

[35] Biskupje, nepoznato.

[36] Blace, selo u Donjem Pologu, jugoistočno od Tetova.

[37] Vlkovija, selo u Gornjem Pologu, sjeveroistočno od Gostivara.

[38] *Smrdešće* ili *Smrdašće*, danas Smrdeš, pusto selište u Suhoj Gori jugozapadno od sela Vlkovije, tačno između uzvišenja Veliki Pristoj i Tumba, gdje su danas vulkovske bačije (J. Трифуноски, Годишен Зборник II, 157—158).Ova identifikacija zasniva se na pretpostavci da je naziv sadašnjeg selišta Smrdeš skraćen od naziva sela Smrdešce, kao što je od Pešterce nastalo Pešter, od Stromišci — Strmnica i sl. Ovo je selo vjerovatno identično sa onim selom Smrdešci što ga je kralj Milutin 1300. godine poklonio sv. Đorđu Gorgu (V. d. Зборник за историју Јужне Србије 14, XXXI); raseljeno je sredinom XIX stoljeća.

[39] Danas Teovo.

[40] Treba 10.507.

[41] Ova bilješka je precrtana.

[42] Petrovjani ili Petrojani, nepoznato.

122r Selo *Raduša*[43] — domova 2. Prihod 150.

Selo *Drmnik*[44] — domova 8, neoženjenih 1; hāssa-stabala voća 21. Prihod 1.624.

Selo *Dolne Lisce* (Dolno Lisce)[45] — domova 32, neoženjenih 4. Prihod 1.891.

122v Selo *Jelov Dol*[46] — domova 35, udovica 3, neoženjenih 2. Prihod 1.983.

Selo *Lisice*[47] — domova 9. Prihod 450.

Selo *Gorna Košanica*[48], nenaseljeno.

Svega: sela 7, domova 92, udovica 4, neoženjenih 9. Prihod 6.609.

123r 205 — TIMAR KARAĐOZA, GULAMA [ISA]-BEGOVA

[U vojnim pohodima učestvuje] lično kao burume [sa]:

džebelija	3
šatora	1

On je umro, pa je sada [ovaj timar] dat Ismailu, sinu Tahira Germijanije s tim da ga posjeduje i da učestvuje u vojnim pohodima; u prvoj dekadi šabana 861 (24. juna — 3. jula 1457. godine). U Istanbulu.

Zato što je ovaj spomenuti dobio drugi timar to je ovaj timar dat [Isa]-begovu robu, saraču Atmadži. Datum: u prvoj dekadi rebīul-evvela 866 (4—13. decembra 1461. godine). U Jedrenu.

Spomenuti je dobio drugi timar u *Trgovištu* (Trgovište)[49], pa je ovaj dat Deli-Jakubu; u prvoj dekadi redžeba 871 (6—15. februara 1467. godine). U konstantinopolju.

Selo *Vratnica*[50] — domova 59, udovica 4; neoženjenih 4; hāssa-vinograda 2, dio mlina: polovina, hāssa-stabala voća 20. Prihod 8.498.

43 Raduša, selo na Vardaru sjeveroistočno od Tetova.

44 Kasnije se zvalo Drvnik i Drnik; danas ne postoji; raseljeno je krajem XIX stoljeća, a nalazilo se u podnožju Šar-planine između sadašnjih sela: Kamenjane, Noake i Dolno Palčište tačno ondje gdje su sada njive koje se nazivaju Drvnik (ili Drnik) i česma koja se naziva Drvnik. Up. J. Трифуноски *н. д.*, 166—167.

45 Danas postoji selo Lisac (tur. *Lisçe)* zapadno od Tetova.

46 Jelov Dol, nepoznato.

47 Lisice ili Lisica. Kako se malo prije spominje selo Dolno Lisce, ovo bi moglo biti Gorno Lisce; danas postoji selo Lisac (tur. *Lisçe)* zapadno od Tetova.

48 Gorna Košanica ili Gornja Gošanica; nepoznato.

49 Misli na nahiju ili vilajet Trgovište u Vučitrnskom sandžaku.

50 Vratnica, selo u Donjem Pologu kod sela Belovišta sjeveroistočno od Tetova.

206 — TIMAR ALIJE, STARJEŠINE SOKOLARA 123v

[Sljedeći domovi] sokolara su pretvoreni [u zavisnu raju] i postali njegov timar.

[U vojnim pohodima učestvuje] lično kao burume [sa]:

džebelija	2
šatora	1

Sada je [ovaj timar] dat Arnautu Aliji zato što je bio vrijedan joldaš s tim da ga posjeduje i da učestvuje u vojnim pohodima; prvog zul-kade 867 (18. jula 1463. godine). U logoru Skoplju.

Zato što je spomenuti [ovaj timar] napustio, on je dat Huseinu, čeribaši [vilajeta] Laba[51]; prvog rebiul-evvela 869 (1. novembra 1464. godine). U logoru Derbend Kazaklu[52].

U selu *Rečani* (Rečane)[13] — domova 2.

U selu *Izdunje* (Zdunje)[53] — domova 2.

U selu *Dobriše* (Dobreše)[54] — domova 2.

U selu *Nova Silo* (Novo Selo)[55] — domova 2.

U selu *Vrutok*[28] — domova 4.

U selu *Nikšenica*[56] — domova 5.

U selu *Pirok*[57] — domova 6.

U selu *Žernovjani* (Žerovjane)[58] — domova 2.

U selu *Čelopek*[59] — domova 2. 124r

U selu *Palčište*[60] — domova 4.

U selu *Košanica*[61] — domova 4.

U selu *Tenova* (Tenovo)[62] — domova 2.

U selu *Istromišnice* (Stromišnice)[63] — domova 2.

[51] Lab, vilajet u Vučitrnskom sandžaku.

[52] Derbend Kažaklu, mjesto između Gebze i Izmida.

[53] Zdunje, selo zapadno od Gostivara.

[54] Dobreše, selo u Gornjem Pologu sjeverozapadno od Gostivara.

[55] Novasilo = Novo Selo.

[56] Nikšenica, nepoznato.

[57] Pirok, selo u Donjem Pologu južno od Tetova.

[58] Žerovjane, selo u Donjem Pologu južno od Tetova.

[59] Čelopek, selo u Donjem Pologu jugoistočno od Tetova.

[60] Palčište, selo u Donjem Pologu jugoistočno od Gornjeg i Donjeg Palčišta.

[61] Košanica, vidi ovdje str. 92, nap. 48.

[62] Tenovo, selo sjeveroistočno od Gostivara.

[63] Stromišnice (ranije str. 74, nap. 53) Stromišci, danas selo Strmica u Donjem Pologu jugoistočno od Tetova.

U selu *Altoman*[64] — domova 2.
U selu *Lešnica*[65] — domova 4.
U selu *Kopanica*[66] — domova 2.
U selu *Tuvijdence*[67] — domova 4.
U selu *Otušušte* (Otušište)[68] — domova 4.
U selu *Jančište*[69] — domova 3.

124v NAHIJA SKOPLJE

[Dio] sokolara [koji su uključeni] u timar spomenutog Alije.
U selu *Orlance*[70] — domova 1.
U selu *Jazirce*[71] — domova 1.
U selu *Vrutkojevce*[72] — domova 1.
U selu *Glumova* (Glumovo)[73] domova 2.
U selu *Grčice* (Grčec)[74] — domova 1.
U selu *Matka*[75] — domova 1.
Prihod odsjekom za cijelu godinu 5.700.

64 Altoman, nepoznato.
65 Lešnica, selo zapadno od Gostivara.
66 Kopanica, selo u Donjem Pologu na Vardaru sjeveroistočno od Tetova.
67 Tuvijdence, ranije Tuvijdince, danas selo Tudence u Donjem Pologu na Vardaru sjeveroistočno od Tetova.
68 Otušište, selo u Donjem Pologu sjeveroistočno od Tetova.
69 Jančište, selo u Donjem Pologu sjeveroistočno od Tetova.
70 Orlance, selo sjeveroistočno od Skoplja.
71 Jazirce, selo u skopskoj Crnoj Gori.
72 Vrutkojevce, nepoznato.
73 Glumovo, selo jugozapadno od Skoplja.
74 Grčec, selo jugozapadno od Skoplja.
75 Matka, selo jugozapadno od Skoplja.

[TIMARI] MUSTAHFIZA GRADA SOBRI[1] 126v

207 — TIMAR ILIJASA, SINA KUČUK-BALABANA, DIZDARA SPOMENUTOG GRADA

On je umro, pa je [ovaj timar] prenesen na njegovog sina Hamzu. U posljednjoj dekadi džumādal-ūlā 866 (21. februara — 2. marta 1462. godine). U Jedrenu.

Selo *Uroviče* (Urvič)[2] — domova 68, neoženjenih 3, udovica 2. Prihod 4.265.

208 — TIMAR JUSUFA(1) I HAMZE(2), SINOVA AHMEDOVIH, SEJDIJE(3) I BAZARLIJE, SINOVA DAVUDOVIH. 127r

Uživaju ga zajednički i sva četvorica obavljaju mustahfisku službu.

(1) On je umro, pa je njegov dio dat njegovom sinu Mustafi; prema njegovom (Mustafinom) beratu službu vrši njegov čovjek. Datum: u prvoj dekadi redžeba 866 (1—10. aprila 1462. godine). U Jedrenu.

(2) On je umro, pa je njegov dio dat Hamzi i Aliji, sinovima Gajbije s tim da služe u spomenutom gradu. Napisano u drugoj dekadi zulhidždže 870 (25. jula — 3. avgusta 1466. godine). U logoru Prilep (Prilepe).

(3) On je umro pa je dio spomenutog prenesen na njegovog brata po imenu Gajbi. Datum: u posljednjoj dekadi zul-kade 860 (21—30. oktobra 1456.) U Jedrenu.

Selo *Šemševa* (Šemševo)[3] — domova 36, udovica 1, neoženjenih 10; hāssa-vinograda 1. Prihod 2.685.

[1] U istome obliku spominje se isti toponim i u nekim starijim srpskim spomenicima (Vid. Ст. Новаковић, *Законски споменици* 514) pa su zato izlišna kolebanja Gliše Elezovića o tome kako se ovaj grad zvao. (Vid. Гл. Елезовић, *Турски споменици* I, str. 47, nap. 2). Danas taj grad ne postoji i do sada nije učinjen pokušaj da se ubicira. Na osnovu podataka koje pruža vakufnama Mehmed-bega Isabegovića za njegove zadužbine u Tetovu (Vid. Гл. Елезовић, *н. д.* I, 47 sa nap. 2 i 136 sa nap. 1) proizlazi, mislim, da se taj grad nalazio u Žedenskoj klisuri (Derven) sa lijeve ili sa desne strane Vardara na jednom od dvaju mjesta koja se i sada zovu Gradišta.

[2] Danas Urvič, selo jugozapadno od Tetova.

[3] Šemševo, selo u Donjem Pologu sjeveroistočno od Tetova.

[4] Kamenjane, selo u Donjem Pologu jugozapadno od Tetova.

209 — TIMAR MENSURA, IMAMA GRADA I TANRIVERMIŠA(¹), GULAMA [ISA] BEGOVA I KARADŽE, GULAMA MEHMED-PAŠINA

Oni ga uživaju zajednički i sva trojica skupa obavljaju mustahfisku službu.

(¹) On je umro, pa je njegov dio dat njegovom sinu Jakubu; u prvoj dekadi redžeba 866 (1—10. aprila 1462. godine). U Jedrenu.

Selo *Kamenjani* (Kamenjane)[4] — domova 45, neoženjenih 6; hāssa-mlinova 1. Prihod 4.872.

127v 210 — TIMAR SARUDŽE, GULAMA [ISA]-BEGOVA, BARAKA I NJEGOVOG BRATA KÖPEKA

Obojica [braće] uživaju dio svog oca zajednički, a sva trojica skupa služe u spomenutom gradu.

Selo *Izlokućeni* (Zlokućane)[5] — domova 10, neoženjenih 2. Prihod 947.

Selo *Selce*[6] — domova 13, udovica 1; hāssa-vinograda 1. Prihod 1.114.

128r Selo *Pešterce*[7] — domova 4. Prihod 300.

S v e g a: sela 3, domova 27, udovica 1, neoženjenih 2. Prihod 2.361.

[5] Zlokućani ili Zlokućane (Zlokukâne) ne postoji odavno, a nalazilo se u Donjem Pologu na današnjem pustom selištu oko jedan kilometar sjeverozapadno od sela Jegunovce kako je utvrdio J. Trifunoski (Годишен Зборник II, 163) koji je kasnije u svome radu o Skopskoj kotlini (Етнографски зборник...) povodeći se za M. Purkovićem (*н. д.* str. 95) podatke o ovom selu pogrešno pripisao istoimenom selu kod Skoplja.

[6] U ovom popisu spominju se u tetovskom vilajetu dva sela Selca vid. str. 88 sa nap. 24); a i ranije su postojala dva; jedno postoji i danas sjeverozapadno od Tetova dok je drugo davno raseljeno, a nalazilo se u Podgoru blizu sela Odri, lijevo od Odranske rijeke na mjestu koje se i danas naziva Selce. (Vid. Трифуноски, *н. д.* 165).

[7] Ne postoji odavno, a nalazilo se na padinama Žedena, desno od Vardara pri njegovom ulazu u klisuru. Vid. J. Трифуноски, *Годишен Зборник* II, 1949, 170.

211 — HASOVI ČOKADARA ALI-BEGA, SUBAŠE SKOPLJA

Samo mjesto *Üsküb* (Skoplje) — muslimanskih domova 616, hrišćanskih domova 285, udovica 24. Prihod sa dohotkom od dijela tržne carine *(kist-i bazar)*, od nijabeta, monopola i drugog; ukupno 174.982.

Selo *Radišani* (Radišane)[1] — domova 65, udovica 6, neoženjenih 15. Prihod 14.325. 139r

Ovo je selo sa selom pod nazivom *Ognjance* (Ognjanci)[2], koje je upisano niže na prvom listu, dato [kao timar] na zajedničko uživanje solaku Musi, Eflaku Karadži i Hiziru, sinu Halilovu s tim da sva trojica svake godine učestvuje u vojnim pohodima; četvrtog zul-kade 867. (21. jula 1463.). U logoru Söğütlüdere[3].

Selo *Ljuboten*[4] — domova 33, udovica 1, neoženjenih 2. Prihod 2.642.

Ovo je selo sa selom pod nazivom *Eflâk*[5], što je [upisano] ispod ovoga, dato [kao timar] Ungurusu (Mađaru) Karadži s tim da ga posjeduje i da učestvuje u vojnim pohodima; trećeg zul-kade 867 (20. jula 1463. godine). U Skoplju.

Selo *Eflâk*[5] — domova 13, neoženjenih 8. Prihod 1.833.

Selo *Sobište* (Sopište)[6] — domova 35, neoženjenih 10. Prihod 7.367. 139v

[1] Radišane, selo sjeverno od Skoplja.

[2] Kasnije se zvalo Ognjanci; sada ga nema, a nalazilo se na lijevoj obali Vardara jugoistočno od Skoplja i jugozapadno od sela Petrovca (ranije Ibrahimovo).

[3] Söğütlüdere, mjesto na drumu Jedrene — Eski Baba.

[4] Ljuboten, selo sjeverno od Skoplja i sela Radišana.

[5] Kasnije se zvalo Vlaje; danas ne postoji; raseljeno je poslije 1930. godine, a nalazilo se na desnoj obali Vardara blizu utoka Lepenca u Vardar, zapadno od Skoplja i južno od sela Zlokućana. Up. Хаџи-Васиљевић, *Скопље и његова околина*, 13. Možda je bilo na mjestu koje se i danas naziva Vlahče.

[6] Sopište, selo južno od Skoplja.

Ovo je selo sa selom pod nazivom *Turbarevi* (Trubarevo)[7], koje je upisano niže na prvom listu, dato [kao timar] solaku Hamzi s tim da ga posjeduje i da učestvuje u vojnim pohodima; trećeg zul-kade 867. godine (20. jula 1463. godine). U logoru Skoplju.

Selo *Ustje*[8] — domova 13, udovica 2, neoženjenih 5. Prihod 2.314.

Ovo je selo sa još tri sela pod nazivima *Istajkofce* (Stajkovce)[9], *Geran*[10] i *Orešani* (Orešane)[11], koja su [upisana] ispod ovoga, dato [kao timar Isa]-begovom robu Serezliji Jusufu s tim da ga posjeduje i da učestvuje u vojnim pohodima; trećeg zul-kade 867. godine (20. jula 1463. godine). U logoru Skoplju.

Selo *Istudena Bara* (Studena Bara)[12] — muslimanskih domova 10, udovica 1, hrišćanskih domova 58. Prihod 6.957.

Ovo je selo dato [kao timar] jigitu po imenu solaku Musi s tim da ga posjeduje i da učestvuje u vojnim pohodima; trećeg zul-kade 867 (20. jula 1463. godine). U logoru Skoplju.

Spomenuti je zanemario službu, pa je [ovaj timar] dat Mustafi, sinu katundžije Kasima zato što je on postao mustahfiz u Novom Brdu (Nova Brde)[13]; dvadeset osmog džumādal-āhira 868. godine (8. marta 1464 godine). U Konstantinopolju[14].

Zato što je spomenuti dobio drugi timar, ovaj je dat Jarakliji s tim da ga posjeduje i da učestvuje u vojnim pohodima. Napisano u posljednjoj dekadi safera 871. godine (2—10. oktobra 1466). U rezidenciji Konstantinopolju.

140r Selo *Geran*[10], pripada Studenoj [Bari] (Istudena)[12] — domova *(çift)* juruka 7. Prihod 1.000.

Drži ga Serezlija Jusuf.

Selo *Ognjance* (Ognjanci)[2] — muslimanskih domova 9, hrišćanskih domova 20, neoženjenih 2; lovišta ribe 1. Prihod 2.660.

Drže ga Musa, Eflâk Karadža i Hizir.

Selo *Istajkofce* (Stajkovce)[9] — domova 8. Prihod 604.

Drži ga Serezlija Jusuf.

140v Selo *Orešani* (Orešane)[11] — muslimanskih domova 4, hrišćanskih domova 2, neoženjenih 2. Prihod 566.

Drži ga Serezlija Jusuf.

7 Danas Trubarevo, selo jugoistočno od Skoplja.
8 Danas Usje, selo južno od Skoplja i istočno od sela Sopišta.
9 Stajkovce, selo sjeveroistočno od Skoplja.
10 Danas lokalitet Đeran u ataru sela Indžikova.
11 Orešane, selo na Vardaru jugoistočno od Skoplja.
12 Studena Bara, selo na Pčinji, istočno od Skoplja.
13 Novo Brdo, poznato srednjevjekovno rudarsko središte.
14 Obe ove bilješke su precrtane.

Selo *Turbarevi* (Trubarevo)[7] — muslimanskih domova 11, udovica 1, hrišćanskih domova 3. Prihod 1.173.

Drži ga solak Hamza.

Selo *Pehova* (Pehovo)[15] — muslimanskih domova 5. 141r
Prihod 435.

Sada je ovo selo, pa dalje sve do *Kargalika* (Vranište)[16] dato [kao timar] Abdullahu s tim da ga posjeduje i da učestvuje u vojnim pohodima; 15 zul-kade 867 (1. avgusta 1463) godine. U logoru Semizdže Šejh[17].

Zato što je spomenuti Abdullah dobio drugi timar to je ovaj timar [sve] do Kargalika (Vraništa)[16], izuzimajući selo pod nazivom *Akbaš*[18], koje je [upisano] ispod ovoga — zajedno sa selom pod nazivom *Habildže*[19], koje je upisano niže na trideset osmom listu [računajući odavde], dat na zajedničko uživanje [Isa]-begovim kapidžijama Hadži-Hiziru i Hamzi s tim da obojica svake godine učestvuju u vojnim pohodima; dvadeset sedmog džumādal-evvela 868 (5. februara 1464 godine). U rezidenciji Istanbulu.

Selo *Akbaš*[18] — muslimanskih domova 24, udovica 9. Prihod 1.388.

Ovo je selo dato Joldašu, sinu Abdullaha Jalugöza, koji (Joldaš) po vlastitom beratu treba da šalje (oprema) u vojne pohode jednog eškindžiju; šesnaestog džumādal-ahira 868. godine (26. januara 1464). U rezidenciji Istanbulu.

Selo *Čeltukčiler* (Orizari)[20] — [stanovnici toga sela] su muslimani — domova 14, udovica 2. Prihod 2.087.

Selo *Lepence* (Lepenac)[21] — [stanovnici toga sela] su 141v
orizari; svom subaši daju samo ušur od poljoprivrednih produkata — domova 25. Prihod 3.000.

[15] *Pehovo* ili *Ničevo* نجوه . nepoznato.

[16] *Kargalik,* doslovan turski prevod našeg toponima Vranište. Tako se zvao jedan od pet predjela na koje se dijelila skopska oblast: Blato, (tur. *Čayırlı*), Vranište *(Kargalık)*, Karšujak (tur. *Karşuyaka* doslovno suprotna obala, prijeko), Sredorek i skopska Crna Gora (tur. *Kara Dağ)*. Glavni prostor Vraništa predstavlja razvođe Pčinje i Vardara, a prostiralo se uglavnom od Blata i Crne Gore do Kumanovske oblasti. Više vid. Хаџи-Васиљевић, *Скопље и околина* str. 33 i 182.

[17] *Semizdže Šejh* (tur. *Semizce Şeyh)* u Feridun-bega: *Semizdže Karjesi (Semizce karyesi),* sada selo Semisce, nekada stanica na vojničkom drumu kroz Bugarsku na sredini puta između Plovdiva i Jedrena.

[18] *Akbaš* (tur. *Akbaş* lično ime doslovno-bjeloglav), danas selo Donje Lisičje na Vardaru, jugoistočno od Skoplja ili raseljeno selo između Donjeg Lisičja i Dračeva.

[19] Nazivalo se i *Habil obası.*

[20] *Čeltukčiler* (tur. *çeltükçiler* doslovno-orizari) danas selo Orizare zapadno od Skoplja. I danas tamošnji stariji seljaci nazivaju ovo selo Čeltukčilar.

[21] Danas Novo Selo (Lepenac) u skopskom Dervenu sjeverozapadno od Skoplja. Хаџи-Васиљевић, *н. д.*, 183.

Prihod od rukavca Vardara [za navodnjavanje] 660.

Selo *Gluhova* (Gluhovo)[22] — [stanovnici toga sela] su orizari; svom subaši daju samo ušur od poljoprivrednih proizvoda — domova 27. Prihod 2.680.

142r Prihod od rukavca Lepenca[23] [za navodnjavanje] 440.

Selo *Bardofce* (Bardovce)[24] — muslimanskih domova 1. Prihod 1.740.

KARGALIK (VRANIŠTE)[16]

Selo *Goreler* (Göreler)[25] — muslimanskih domova 8.

Ovo je selo sa pet niže [navedenih] sela dato solaku Mustafi s tim da ih posjeduje i da učestvuje u vojnim pohodima; trećeg zul-kade 867. godine (20. jula 1463). U logoru Skoplju[26].

Zato što je spomenuti dobio drugi timar, to je ovaj timar dat janjičaru Hamzi; u posljednjoj dekadi zul-kade 870 (5—14. jula 1466). U gradu Nigde[27].

Selo *Ibrahim*[28] — muslimanskih domova 3.

142v Selo *Okčular*[29] — muslimanskih domova 1.

Selo *Ajdin Fakih*[30] — muslimanskih domova 7.

Selo *Čaglar* (Čejlije)[31] — muslimanskih domova 8.

Selo *Delu Pazarlu*[32] — muslimanskih domova 1.

Prihod od [svih] šest [naprijed] navedenih sela iznosi 7.780.

143r Selo *Goreler* (Göreler)[33]; [njegovi stanovnici] su bili muslimani; sada je nenaseljeno.

22 Danas Gluovo, selo u dolini Lepenca sjeverozapadno od Skoplja.

23 Lepenac, rijeka, lijeva pritoka Vardara.

24 Danas selo Bardovci sjeverozapadno od Skoplja.

25 Turski *Göreler*, danas selo Gornje, Srednje ili Donje Kojnare na Pčinji, jugoistočno od Skoplja.

26 Ova bilješka je precrtana.

27 Nigde, grad u istočnoj Anadoliji.

28 Do 1945. godine zvalo se Ibrahimovo, Danas Petrovec, selo jugoistočno od Skoplja.

29 *Okčular* (tur. *okçular* — streljari), kasnije se zvalo Adžalar, Adžalare, a od 1912. Aleksandrovo.

30 Ajdin Fakih, kasnije se zvalo Kadino Selo, danas Kadino. Samo je staro selo ležalo nešto istočnije od današnjeg.

31 *Čaglar* (tur. *Čağlar* ili *Čeğler)* danas Čejlije,selo jugoistočno od Skoplja i Kadina Sela.

32 *Delu Pazarlu* možda današnje selo Deljedrvce istočno od Skoplja i zapadno od Studene Bare.

33 *Göreler* (vid. ovdje nap. 25) danas Gornje, Srednje ili Donje Kojnare (Konjare) na Pčinji, jugoistočno od Skoplja.

Ovo je selo sa niže [upisanim] mezrama sve dolje do »S v e g a« dato Isi i Hadžiji, sinovima Pertev-Ahmeda s tim da učestvuju u vojnim pohodima naizmjenično, i to lično kao burume sa jednim džebelijom i jednim slugom. Devetog zul-kade 867. godine (26. jula 1463). U logoru Samakovi (Samakov).

Zato što spomenuti nisu došli na vojnu *(gaza)* Germe[34], to [im] je ovaj timar [oduzet i] dat Čališu, sinu Tatar-Alije s tim da ga posjeduje i da učestvuje u vojnim pohodima; napisano 14. džumādal-evvela 868. godine (24. januara 1464). U Istanbulu.

[Ovo je selo] sa sljedećih pet mezri dato uz taksu na dodatak Kaplanu, koji uživa timar u [vilajetu ili nahiji] *Velesu* (Köprülü)[35], s tim da u vojne pohode šalje jednog džebeliju; dvadeset prvog muharrema 869 (23. septembra 1464). U Nevgeriču[36].

Mezra *Zelenikova* (Zelenikovo)[37], nenaseljena.

Drži je Kaplan.

Mezra *Berane*[38], nenaseljena.

Drži je Kaplan.

Mezra *Drenova* (Drenovo)[39], nenaseljena.

Drži je Kaplan.

Mezra *Ajdinče* (Aldince)[40], nenaseljena.

Drži je Kaplan.

Mezra *Armudluk*[41], nenaseljena.

Drži je Kaplan.

Mezra *Kruševica*[42], nenaseljena. 143v

Prije 1454. godine bilo je islamizirano ili naseljeno muslimanima. ali je raseljeno prije ovoga popisa.

[34] Hexamilion (Isthmos) u Grčkoj.

[35] Misli u nahiji ili u vilajetu *Köprülü* (= Veles), danas Titov Veles.

[36] Danas selo Staro Nagoričano blizu Kumanova, nekada znatnije mjesto i sjedište istoimenog kadiluka.

[37] Zelenikovo, selo jugoistočno od Skoplja.

[38] U orig. prvo slovo nije punktirano, ali je punktirano u prethodnom detaljnom popisu pa je zato čitanje bar u pogledu konsonanata, sasvim sigurno. Ta se mezra morala nalaziti negdje u okolini sela Katlanova, ali se sada nije mogla bliže ubicirati.

[39] Danas postoji selo Drenovo na Velikoj rijeci, zapadno od Velesa, ali je daleko.

[40] U predhodnom detaljnom popisu iz 1454. godine: ادنجه *Ajdindže (Aydince)* pa je zato dešifrovanje izvan sumnje; mislim da je identično sa današnjim selom Aldince u slivu Kadine rijeke, južno od Skoplja.

[41] *Armudluk* (tur. tačno *Armudlık* = kruškovište) nepoznato.

[42] U istom obliku napisano je i u prethodnom detaljnom popisu iz 1454. godine i može se razriješiti u: Kruševica, Krušopec, Grušnice ili Krušojca. Danas postoje sela: Krušopec, jugozapadno od Skoplja, selo Krušica, sjeveroistočno od Katlanova, selo Grušnice u predjelu Blato i Kruša, jugoistočno od Katlanova.

Ove četiri mezre date su Musi i Muratu, sinovima Dragomana Alije s tim da naizmjenično služe u spomenutom gradu Skoplju; jedanaestog muharrema 869 (13. septembra 1464. godine). U Vetrenu[43].

Mezra *Kalutorica*[44], nenaseljena.

Mezra *Kalište*[45], nenaseljena.

Mezra *Kirdagli*[46], nenaseljena.

Prihod od mezri 3.000.

Od toga Kaplanov dio 1.600.

S v e g a: šeher 1, naseljenih sela 23, nenaseljenih sela 1; mezri 9; muslimanskih domova 718, udovica 13; hrišćanskih domova 584, udovica 34[47], neoženjenih 44. Prihod 238.973[48].

144r 211a — DIO ČOKADARA ALI-BEGA — IZNOS 98.973.

[U vojnim pohodima učestvuje] lično kao burume [sa]:

džebelija	23
slugu	1
pancir-odijela	3
šatora	2
malih šatora	1
pancir-košulja	1

Bio mu je oduzet i pretvoren u [carski] has, pa mu je sada opet potvrđen; u prvoj dekadi ramazana 860. godine (3—12. avgusta 1456). U Grahovu[49].

Sada je ovaj dio, koji je dosada posjedovao spomenuti Ali-beg, oduzet [od njega] i dat Isa-begu, sinu Ishak-begovom u zamjenu za njegove hasove u području Kalkandelena (Tetova), koji su mu oduzeti. U posljednjoj dekadi redžeba 861. godine. (14—23. juna 1457). U Istanbulu.

43 Danas Vjetren, selo na starom drumu između Samakova i Pazardžika.

44 Napisano je bez dijakritičkih tačaka. Vjerovatno ga treba razriješiti u Kaluđerica; možda Kaldirec, zaselak južno od sela Količana.

45 Kalište, nepoznato.

46 Kırdağlı, *Kardağlı* ili slično, nepoznato.

47 Treba 33.

48 Treba 239.633.

49 Grahovo, selo kod Sofije. Ova bilješka je precrtana.

211b — DIO DRUGOG ALI-BEGA, KOJI JE POSJEDOVAO VOJNUČKI SANDŽAK — IZNOS 50.000

[U vojnim pohodima učestvuje] lično kao burume [sa]:

džebelija	11
slugu	1
pancir-odijela	1
šatora	1
malih šatora	1

Prenesen je na kilardžibašu Halil-bega; to je izvršeno u prvoj dekadi ramazāna 860. godine (3—12. avgusta 1456). U Grahovu u području Sofije[49].

Oduzet je i ovaj dio i uz taksu na dodatak dat Isa-begu, sinu Ishak-begovu zajedno sa donja dva dijela kao dodatak na dio spomenutog skopskog subašiluka koji se nalazi u njegovim rukama. Time je sav spomenuti skopski subašiluk potvrđen na ime spomenutog [Isa-bega]; u posljednjoj dekadi zul-hidždže 862. godine (30. oktobra — 7. novembra 1458). U Skoplju.

211c — DIO JAKUB-BEGA — IZNOS 50.000

[U vojnim pohodima učestvuje] lično kao burume [sa]:

džebelija	11
slugu	1
pancir-odijela	1
šatora	1
malih šatora	1

Sada je ovaj dio sa niže [navedenim] dijelom, koji je upisan na Köpülü Murata dat na zajedničko uživanje Hiziru, Aliji i Jakubu(¹), sinovima V'lkašina; oni ga uživaju zajednički s tim da sva trojica učestvuju u vojnim pohodima; kada na vojni pohod ide car i paša (beglerbeg ili veliki vezir) onda i oni idu sva trojica zajedno; dok ostale službe vrše [po] dvojica. Datum: posljednje dekade blagoslovenog ramazāna 860 (23. avgusta — 1. septembra 1456 godine). U logoru Konjuš[50].

(¹) On je umro. Zato što je spomenuti Jakub umro, to je sada njegov dio koji [iznosi] 30.000 (tako!) akči, dat čokadaru Ali-begu. U posljednjoj dekadi šabāna 861 (14—22. jula 1457). U Istanbulu[51].

Dat je spomenutom Isa-begu.

[50] Konjuš, selo kod Plovdiva u Bugarskoj, prva stanica na vojničkom drumu iz Plovdiva u Jedrene.

[51] Obje ove bilješke su precrtane.

211d — DIO MURAD-BEGA KÖPÜLÜ — IZNOS 40.000

[U vojnim pohodima učestvuje] lično kao burume [sa]:

džebelija	9
pancir-odijela	1
šatora	1
malih šatora	1

Dat je spomenutom Isa-begu.

212 — TIMAR SKOPSKOG ČERIBAŠE SOLAKA HAMZE, GULAMA [ISA]-BEGOVA

Sa tahvila čeribaše Hizira. On ima u ruci berat pokojnog cara.

[U vojnim pohodima učestvuje] lično kao burume [sa]:

džebelija	5
šatora	1

Sa tahvila Hizira (sic) dat je Gerz-Ilijasu; posljednje dekade zul-kade 871. godine (24. juna — 3. jula 1467). U području Čartolosa[1].

Selo *Bareva (Barevo)*[2] — domova 47, udovice 4.

Selo *Govrleva* (Govrlevo)[3] — domova 34, udovica 1, neoženjenih 3; hāssa-vinograda 1.

Prihod obaju sela 14.537.

213 — TIMAR PAŠAJIGITA, SINA KARAĐOZ-BEGOVA 145v

Sada je ovaj timar dat šahindžiji Huseinu; u prvoj dekadi rebīul-evvela 862 (17—26. januara 1458. godine). U Jedrenu.

Zato što je spomenuti Husein ubio nekog čovjeka, to je ovaj timar dat Mehmedu(¹) sinu Rustemovu. Datum: šesnaestog rebīul-evvela 867. godine (9. decembra 1462). U Istanbulu.

(¹) On je umro, pa je ovaj [timar] dat Jakubu(²), sinu Bākija; u prvoj dekadi zulhidždže 868 (5—14. avgusta 1464). U Toričanima[4].

(²) On je umro, pa je ovaj timar dat Gerz-Ilijasu; u posljednjoj dekadi zulkade 870. godine (5—14. jula 1466). U tvrđavi Nigde[5].

Zato što spomenuti ima drugi timar, to je [ovaj] timar dat solaku Omeru; u posljednjoj dekadi zulkade 871. godine (24. juna — 3. jula 1467). U području Čartoloza[1].

[1] Čartoloz ili Čartolos, vid. str. 21, nap. 174.
[2] Barevo, selo jugozapadno od Skoplja.
[3] Govrlevo, selo jugozapadno od Skoplja.
[4] U orig. Toričani, danas selo Varošluk (kod Turbeta, srez Travnik) iznad koga postoji lokalitet Grad na kome se nalazio grad Toričan.
[5] Nigde (tur. *Niğde*), grad u istočnom Anadolu.

Selo *Dolne Solinje* (Donje Solnje)[6] — domova 42, udovica 2, neoženjenih 5. Prihod 6.878.

Selo *Isveta Petka* (Sveta Petka)[7] — domova 13. Prihod 1.628.

146r Selo *Iblace* (Blace)[8] — domova 6, udovica 4, neoženjenih 3. Prihod 9.524.

Svega: sela 3, domova 61, udovica 6, neoženjenih 8. Prihod 9.524.

146v 214 — TIMAR OMERA, SINA IBNI JAHŠISIJA

[U vojnim pohodima učestvuje] lično kao burume [sa]:

džebelija	3
šatora	1

Selo *Nirez* (Nerezi)[9] — domova 44, neoženjenih 8. Prihod 6.352.

Dio sela *Lukavica*[10] — domova 11, neoženjenih 1. Prihod 924.

147r Dio sela *Sušica*[11] — domova 13, neoženjenih 1. Prihod 1.684.

Svega: sela 1, dijelova [sela] 2, domova 68, neoženjenih 10. Prihod 8.960.

147v 215 — TIMAR KASIMA I NJEGOVOG BRATA SALTUKA

Sa tahvila Baraka; oni ga posjeduju zajednički i obojica skupa učestvuju u vojnim pohodima; u rukama imaju berat našeg [sadašnjeg] cara.

[U vojnim pohodima učestvuju] lično kao 2 burume [sa]:

džebelija	1
slugu	1
šatora	1

[6] Danas Donje Solnje, selo jugozapadno od Skoplja.

[7] Sveta Petka, selo sjeverozapadno od Govrljeva.

[8] Danas postoje sela: Blaci, južno od Katlanova, i Donje Blace na Lepencu, južno od Kačanika.

[9] Danas Nerezi, selo jugozapadno od Skoplja ili Donji Nerezi, selo u istoj opštini.

[10] Lukavica ili Lukojca, nepoznato.

[11] Danas postoji: jedno selo Sušica u Pčinji, a drugo je ovo koje leži južno od Skoplja.

[12] Glumovo, selo kod Šiševa, jugozapadno od Skoplja.

Selo *Glumova* (Glumovo)[12] — muslimanskih domova 3, hrišćanskih domova 51, udovica 5; hāssa-vinograda 1, hāssa-stabala oraha 30, lovišta ribe 1. Prihod 7.250.

216 — TIMAR AJDINA, SINA IBNI JAHŠISIJA 148r

[U vojnim pohodima učestvuje] lično kao burume [sa]:

džebelija	3
slugu	1
šatora	1

Zato što ga je spomenuti Ajdin napustio, to je ovaj timar dat solaku Jusufu; trećeg šaʿbāna 868. godine (11. aprila 1464). U Jedrenu.

[Sada je ovaj timar] sa tahvila Hamze, sina Pavla Kurtića, koji je umro, dat Umuru, sinu Hadži Ugurlijevu; posljednjeg dana džumādul-ūlā 871 (7. januara 1467). U Konstantinopolju.

Selo *Nokevce* (Noćevce)[13] — domova 43, neoženjenih 13. Prihod 4.648.

Selo *Gurgev Dol* (Đurđev Dol)[14] — domova 39, neoženjenih 7. Prihod 2.874.

Selo *Ivan'je* (Ivanje)[15] — domova 11, neoženjenih 6. Prihod 957. 148v

Selo *Kučkova* (Kučkovo)[16] — domova 7, neoženjenih 3. Prihod 710.

Dio sela *Lušce*[17] — domova 21. Prihod 1.406.

Mezra *Parjat*[18] — domova 2. Prihod 200. 150r

Svega: sela 4, dijelova [sela] 1, mezri 1, domova 119, neoženjenih 31. Prihod 10.795.

217 — TIMAR IL-ALDIJA, SINA HAMZA-BEGOVA 150v

[U vojnim pohodima učestvuje] lično kao burume [sa]:

džebelija	12
pancir-odijela	1
šatora	1
malih šatora	1

[13] Danas ne postoji, a nalazilo se između sela Palivodenice i Drobnjaka.

[14] Đurđev Dol, selo u dolini Lepenca južno od Kačanika.

[15] Danas Ivaja, selo jugozapadno od Kačanika.

[16] Danas Kučkovo, selo sjeverozapadno od Skoplja.

[17] U detaljnom popisu iz 1454. godine prvi konsonant je vokalizovan, a drugi i treći punktiran tako da se mora čitati Lušce ili Lušice; nepoznato.

[18] Mjesto Parjat ili slično treba vjerovatno Paprat; nepoznato.

Selo *Ljubance*[19] — domova 54, neoženjenih 6; hāssa-vinograda 1, hāssa-stabala voća 54. Prihod 11.725.

Ovo je selo [sa još] dva sela koja su upisana ispod njega pod nazivima *Burnarice* (Brnarce)[20] i *Timuranić*[21] dato martolos-baši Sulejmanu sa tahvila Ibrahim-bega s tim da ih posjeduje i da učestvuje u vojnim pohodima. Datum: šesnaestog rebī'ul-evvela 867. (9. decembra 1462.) godine. U Istanbulu[22].

S obzirom da ovaj spomenuti ima drugi timar, to je ovaj dat Mehmed-begu, sinu Vejs-begovom; u drugoj dekadi ša'bāna 868. godine (19—28. aprila 1464.) U Jedrenu.

Selo *Burnarce* (Brnarce)[20], nenaseljeno.

Selo *Timuranić*[21] — domova 38, neoženjenih 2. Prihod 4.918.

151r Selo *Istudeničani* (Studeničani)[23] — domova 30, neoženjenih 4. Prihod 3.985.

Ovo je selo sa selom pod nazivom *Gornje Kolučani* (Gornje Količane)[24], koje je upisano ispod njega dato Orhanu, sinu Arnauta Šahina. On ga posjeduje i učestvuje u vojnim pohodima. Datum: šesnaestog rebī'ul-evvela 867. godine (9. decembra 1462). U Istanbulu.

Zato što je spomenuti dobio drugi timar, to je ovaj dat Il-begovom rođaku Sulejmenu; u drugoj dekadi džumādal-āhira 869. godine. (8—17. februara 1465.). U Konstantinopolju.

Selo *Gornje Kolučane* (Gornje Količane)[24] — domova 28, udovica 4, neoženjenih 4. Prihod 3.331.

Drži ga Sulejman.

Selo *Humhova* (Humhovo)[25] — domova 12, udovica 1. Prihod 1.202.

Ovo selo sa niže navedenim selom pod nazivom *Šiševa* (Šiševo)[26] dato je novom muslimanu Aliji s tim da ga uživa i da učestvuje u vojnim pohodima. Datum: šesnaestog rebī'ul-evvela 867. (9. decembar 1462). U Istanbulu.

[19] Ljubance, selo sjeverno od Skoplja.

[20] Ne postoji odavno; u popisu iz 1454. godine zapisano je ovako: selo *Burnarce* (Burnarce) je pusto; upisano je skupa sa [selom] Ljubancem« (str. 129) pa se prema tome nalazilo u blizini današnjeg sela Ljubanca. Kako se i danas jedan lokalitet između Ljubanca i Kučevišta naziva Brnarce, to je on, mislim, identičan sa ovim selom.

[21] Timuranić ili sl., nepoznato.

[22] Precrtano.

[23] Studeničani, selo jugoistočno od Skoplja.

[24] Gornje Količane, selo južno od Skoplja.

[25] Danas Umovo, selo blizu Količana, južno od Skoplja.

[26] Šiševo, selo na Tresci, jugozapadno od Skoplja.

Selo *Dobri Dol*[27] — domova 44, neoženjenih 5. Prihod 8.258. 151v

Sada je ovo selo dato solaku Aliji s tim da ga posjeduje i da učestvuje u vojnim pohodima. Datum: posljednjeg dana rebī'ul-evvela 867. godine (23. decembra 1462.). U Istambulu.

Selo *Šiševa* (Šiševo)[26] — domova 21, neoženjenih 5; hāssa-stabala voća 40. Prihod 3.151.

Svega: sela 8, domova 227, udovica 5, neoženjenih 26. Prihod 36.570.

218 — TIMAR AHMEDA, SINA PAZARLIJEVA 152r

On ima u ruci berat našeg [sadašnjeg] cara.

[U vojnim pohodima učestvuje] lično kao burume [sa]:

džebelija	2
šatora	1

Sada je ovaj timar sa niže navedenim timarom Saltuka, sina Isaova koji spada u timare mustahfiza, dat rikabdaru Ahmedu. U drugoj dekadi džumādal-ūlā 861. (6—15. aprila 1457) godine. U Jedrenu.

Sada su ova dva sela data Jakubu(¹) sinu Sarudže; u posljednjoj dekadi redžepa 862 (4—13. juna 1458) godine. U Güzeldže Hisaru (= Avala)[28].

(¹) On je umro [pa je zato ovaj timar] dat Hiziru, sinu rikabdara Mustafe i Kerti-Gaziji na zajedničko uživanje s tim da svake godine učestvuje u vojnim pohodima. Trinaestog dana ša'bāna 873 (26. februara 1469) godine. U Konstantinopolju.

Sada je dio od spomenutog Kerti-Gazije dat carskom sklavu (kul) Isa-baliji s tim da učestvuje u vojnim pohodima. Napisano osamnaestog dana blagoslovenog ramazāna 873. (1. aprila 1469) godine. U Konstantinopolju.

Selo *Krasomirce*[29] — domova 33, neoženjenih 3, udovica 1. Prihod 3.812.

Selo *Dragonože*[30] — domova 15, neoženjenih 1. Prihod 2.263.

Svega: sela 2, domova 48, [udovica 1], neoženjenih 5. 152v
Prihod 6.075.

[27] Dobri Dol, selo južno od Skoplja.

[28] *Guzeldže Hisar* (tur. *Güzelce Hisar* doslovno-ljepuškasti grad) je stariji turski naziv nekadašnjeg grada Avale (tur. *Havala*), kod Beograda. Naziv Havala odnosno Avala dolazi od ar. *ḥawāla*, što ovdje znači mjesto koje dominira okolinom, pa je drukčije tumačenje toga naziva pogrešno (Sravni *Enciklopedija Jugoslavije* s. v. Avala).

[29] Krasomirce ili Krasomirci, nepoznato.

[30] Dragonože, nepoznato.

219 — TIMAR ILIJASA, ĆEHAJE RIKABDĀRĀ, GULAMA [ISA]-BEGOVA

[U vojnim pohodima učestvuje] lično kao burume [sa]:

džebelija	9
pancir-odijela	1
šatora	1
malih šatora	1

Ovaj je timar oduzet njemu i dat Jusufu, sinu gospođe (hatun) Hurije. Datum: posljednja dekada zulkade 865. (28. avgusta — 6. septembra 1461). U logoru Niksaru[31].

Zato što je spomenutom dat drugi timar u Bosni, to su tri sela pod nazivima *Gorance*[32], *Vlčedol*[33] i *Isveti Nikola* (Sveti Nikola)[34] data Sulejmanu, rođaku Isa-bega, sina Ishak-begova, s tim da ih posjeduje i da učestvuje u vojnim pohodima; četrnaestog ševvāla 867 (2. jula 1463) godine. U logoru Foči[35].

Selo *Gorance*[32] — domova 84, neoženjenih 17; hāssa-vinograda 1. Prihod 12.910.

Drži ga Sulejman.

153r Selo *Vlčedol*[33] — domova 17; hāssa-vinograda 1, hāssa-stabala oraha 8. Prihod 3.038.

Drži ga Sulejman.

Selo *Gračanica*[36] — domova 22, udovica 4, neoženjenih 5. Prihod 2.382.

Sada je ovo selo sa niže upisanim selima pod nazivima *Pokrvenik*[37], *Režance*[38] i *Vitomirce* (Vrtomice)[39], dato silahdaru Ahmedu s tim da ga posjeduje i da učestvuje u vojnim pohodima; dvadesetosmog ševvala 867 (16. jula 1463. godine). U logoru Derbend Kačanik[40].

153v Selo *Pokrvenik*[37] — domova 18, udovica 1, neoženjenih 5. Prihod 2.132.

[31] Niksar, grad u Anadolu.

[32] Gorance, selo južno od Kačanika i sjeverozapadno od Skoplja.

[33] Vlčedol, danas selo Vuči Dol u skopskom Dervenu kod Novog Sela, sjeverozapadno od Skoplja.

[34] Danas postoji samo istoimeni manastir na Tresci.

[35] Foča, grad na Drini u Bosni. Ovu identifikaciju utvrđuje datum ovog zapisa jer se tada rumelijski beglerbeg i veliki vezir Mahmud-paša Anđelović vraćao iz Bosne u Tursku. Interesantno je da se Foča u ovom i ostalim zapisima navodi u današnjem obliku, dok se i u nekim kasnijim turskim izvorima, iz druge polovine XV stoljeća, redovno naziva Hotča.

[36] Danas postoje sela Gračane, sjeverno od Kučkova i sjeverozapadno od Skoplja.

[37] Danas postoji selo Krvenik u dolini Lepenca, južno od Kačanika.

Selo *Režance*[38] — domova 30, udovica 1, neoženjenih 7. Prihod 3.155.

Selo *Isveti Nikola* (Sveti Nikola)[34] — domova 13, udovica 2. Prihod 1.495.

Drži ga Sulejman.

Selo *Vitomirce* (Vrtomice)[39] — domova 13, neoženjenih 2. Prihod 2.164. 154r

S v e g a: sela 7, domova 171, udovica 9, neoženjenih 38. Prihod 27.276.

220 — TIMAR BAŠMAKDARA JUSUFA, GULAMA SULTANA ALAUDDINA 154v

[U vojnim pohodima učestvuje] lično kao burume [sa]:

džebelija	3
slugu	1
šatora	1

[Ovaj je timar] njemu oduzet i dat Jakubu, sinu Esbija. Datum: posljednja dekada zul-kade 865. godine (28. avgusta — 6. septembra 1461). U logoru Niksaru[31].

Selo *Bustenik* (Pustenik)[41] — domova 50, udovica 2, neoženjenih 2; hāssa-stabala voća 6. Prihod 7.549.

Selo *Palivodenica*[42] — domova 30, udovica 7, neoženjenih 2. Prihod 2.734.

S v e g a: sela 2, domova 80, udovica 9, neoženjenih 7. 155r
Prihod 10.283.

221 — TIMAR KASIMA, SINA HIZIROVA, GULAMA [ISA]-BEGOVA

On ima u ruci berat našeg cara.

[U vojnim pohodima učestvuje] lično kao burume.

[38] Režance; up. Хаџи-Васиљевић, *н. д.* 191.

[39] Vrtomice, selo u porječju Lepenca, južno od Kačanika. Up. sljedeću napomenu.

[40] U orig. *Vitormirce* što sam ispravio u Vitomirce, jer je tako zapisano u custos paginae na ovom mjestu, i popisu iz 1454. godine kao i u predhodnoj bilješci iz 1463. godine. Osim toga i u jednome zapisu iz 1434. navodi se „Витомирци у области скопског града" (Љ. Стојановић, *Стари српски записи и натписи* 261). Danas selo Vrtomice.

[41] Pustenik, selo u dolini Lepenca, južno od Kačanika.

[42] Palivodenica, selo u dolini Lepenca, južno od Kačanika.

Ovaj je timar pripojen timaru (Ejne-begija)[43] Ilijasa(¹), koji je upisan sa druge stranice ovog lista.

(¹) On je umro [pa je ovaj timar] dat njegovom sinu Aliji. U smislu svoga berata on je dužan da šalje jednog eškindžiju u vojne pohode. Datum: prve dekade džumādal-āhira 865. godine. (14—23. marta 1461). U Jedrenu.

Selo *Uzgurovce* (Zgurovce)[44] — domova 18, neoženjenih 1; Prihod 1.425.

155v 222 — TIMAR ILIJASA, SINA EJNEBEGIJEVA

[U vojnim pohodima učestvuje] lično kao burume.

Selo pod nazivom *Uzgurovce* (Zgurovce)[44], koje je upisano na [drugoj] stranici ovog lista, dato je ovom spomenutom (Ejnebegiju)[44] Ilijasu uz taksu na dodatak. U Güzeldže Hisaru (= Avala)[45].

On je umro, pa je [ovaj timar] dat njegovom sinu Aliji s tim da ga posjeduje i da u smislu svoga berata šalje eškindžiju u vojne pohode. Datum: prva dekada džumādal-āhira 865. godine (14—23. marta 1461). U Jedrenu.

Selo *Jadrevce*[46] — domova 8, neoženjenih 2; Prihod 962.

Selo *Kondova* (Kondovo)[47] — domova 8. Prihod 808.

S v e g a: sela 2, domova 16, neoženjenih 2. Prihod 1.770.

156r 223 — TIMAR ILIJASA.

On je stari timarnik.

U vojnim pohodima učestvuje lično.

Zbog toga što je ovaj timar sa timarom Šojka, sina Dominika, koji je upisan na poleđini ovog lista, i [timarom] Kostadina, bio uzapćen, on je [sada] dat jigitu po imenu Bajramlu. Posljednje dekade rebīul-āhira 864. godine (14—22. februara 1460). U Jedrenu.

Dat je jigitu po imenu Jusufu, robu Isa-bega Evrenosovića (Evrenosoğlu); on ga posjeduje i učestvuje u vojnim pohodima; 9. zul-kade 867. godine (26. jula 1463.). U logoru Samakovi[48].

[43] Ime Ejnebegi precrtano pa ispod njega napisano Ilijas.

[44] Zgurovce, ne postoji odavno, a nalazilo se sjeverno od sela Ljubotena.

[45] Avala, v. str. 109, nap. 28. Ova bilješka nije datirana, ali kako je napisana istom rukom kao i datirana bilješka na str. 109, zaključujem da je nastala u isto vrijeme.

[46] Jadrevce ili Jedrevce, nepoznato.

[47] Kondovo, selo zapadno od Skoplja.

[48] Danas Samakov, grad u Bugarskoj.

Selo *Vlčevce* (Volčevce)[49] — domova 6, neoženjenih 1. Prihod 634.

Selo *Divlje*[50], nenaseljeno.

Selo *Todorice* (Todorice)[51], nenaseljeno.

224 — TIMAR DOMINIKA, SINA ŠOJKOVA 156v

[U vojnih pohodima učestvuje] lično kao džebelija [sa]:

slugu 1

Dat je spomenutom Bajramliji.

Selo *Jelova* (Jelovo)[52] — domova 12, neoženjenih 5. Prihod 1.592.

Selo *Birova* (Birovo)[53] — domova 3, prihod 300.

Svega: sela 2, domova 15, neoženjenih 5. Prihod 1.892. 157r

225 — TIMAR KOSTADINA.

On je stari timarnik.

U vojnim pohodima učestvuje lično

Dat je spomenutom Bajramliji.

Dio sela *Veterske* (Vetersko)[54] — domova 6. Prihod 646.

226 — TIMAR ISA-BEGA, SINA JORGUČ-PAŠINA 157v

[U vojnim pohodima učestvuju]

burume	1
džebelija	5
slugu	1
šatora	1

Prenesen je na Jusufa, sina Huri-hatun. To se dogodilo posljednje dekade zul-hidže 862. godine (30. oktobra — 7. novembra 1458). U Skoplju[55].

[49] Vlčevce ili Volčevce, nepoznato.
[50] Divlje, selo u porječju Pčinje, jugoistočno od sela Kojnara.
[51] Todorica, nepoznato.
[52] Danas selo Elovo u slivu Markove rijeke, južno od Skoplja.
[53] Birovo ili Petrovo, nepoznato. 1454: برووه 1455: برووه
[54] Vetersko, selo jugoistočno od Skoplja blizu utoka Pčinje u Vardar.
[55] Precrtano.

Budući da spomenuti ima drugi timar, to je ovaj timar dat Esbioğlu Jakubu. Datum: posljednje dekade zul-kade 865. godine (28. avgusta — 6. septembra 1461). U logoru Niksaru[56].

Sada je ovaj timar dat Kurdu(1), sinu tobdžije Ibrahima. Datum: druge dekade zul-hidždže 865. godine (17. — 26. septembra 1461). U logoru Kerede u području Unšehira[57].

(1) On je umro, pa je sada ovaj timar dat Musa-begovom kapidžibaši Ajasu; prve dekade redžeba godine 866 (1—10. aprila 1462). U logoru štićenom (al-mahmiyya) Jedrenu.

Budući da je spomenuti dobio drugi timar u Bosni, to je ovaj dat Ali-čelebiji[58] zato što je bio vrijedan joldaš; trećeg ševvāla 867 (21. juna 1463). U logoru Nevesinju (Nevesini)[59].

Selo *Jazirce*[60] — domova 34, neoženjenih 2. Prihod 5.473.

Selo *Papužde* (Pobužje)[61] — domova 61, udovica 1, neoženjenih 7; hāssa-stabala voća 50. Prihod 11.796.

158r S v e g a: sela 2, domova 95, udovica 1, neoženjenih 9. Prihod 17.269.

227 — TIMAR AJDINA(1), SINA DOGANDŽIJE BEHADIRA

[U vojnim pohodima učestvuje] lično kao džebelija [sa]:
slugu 1

(1) On je umro, pa je ovaj timar sa timarom koji je upisan niže na sedmom listu, a na ime Ise, sina Bogudžik-Ejnebegija, dat Ali-begovom robu Mahmudu s tim da ga posjeduje i da učestvuje u vojnim pohodima. Datum: prve dekade rebīul-evvela 862 (17—26. januara 1458). U Jedrenu[62].

[56] Preko ove bilješke napisano je dva puta unakrst سهو (sehv-omaška, omaškom).

[57] Kerede grad u oblasti Bolu sa lukom Akčešehir.

[58] Preko ovog imena napisano je: سهو اولدى (sehv oldu napravljena je omaška).

[59] Preko imena čelebije napisano: Sehv oldi. To je omaška (Napravljena je omaška).

[60] Jazirce, selo u skopskoj Crnoj Gori.

[61] U popisu iz 1454. godine: Pabužde, danas Pobužje, selo sjeverno od Skoplja.

[62] Precrtano.

Zbog toga što je [ovaj timar] bio uzapćen, on je sada dat zajednički Aliji, sinu Ajdinovu i Muhammediju, sinu Hadžibegovu; oni učestvuju u vojnim pohodima naizmjenično. Datum: prve dekade zul-hidže 862 (10—19. oktobra 1458) godine u Skoplju[63].

Ovaj je timar sa timarom koji je upisan dolje na spomenutog Isu bio dat đauru po imenu Jorgi, sinu Momirovom. Zbog toga što to nije bilo zavedeno u defter, to je ovaj dio bio omaškom oduzet i upisan na ove navedene. Sada je ovaj timar, zajedno sa timarom koji je bio upisan na spomenutog Isu, potvrđen spomenutom Jorgiju. Datum je [naveden] tamo.

Dio sela *Veterske* (Vetersko)[54] — domova 15, udovica 1, neoženjenih 6, lovišta ribe 1. Prihod 2.190.

228 — TIMAR AHMEDA PERBURA (?), GULAMA HAMZA-BEGOVA 158v

[U vojnim pohodima učestvuje] lično kao burume [sa]:

džebelija	2
šatora	1

Budući da je spomenuti dobio u Bosni drugi timar, to je ovaj dat solaku Šahinu; trećeg ševvāla 867. (= 21. juna 1463) godine. U logoru Nevesinju (Nevesini).

Spomenuti ima timar dolje (niže) među mustahfizima [koji je dobio] sa tahvila Jovana i Bogdana.

Selo *Vrtekica*[64] — domova 23, neoženjenih 3. Prihod 3.073.

Selo *Zidmirce* (Džidimirce)[65] — muslimanskih domova 2, hrišćanskih domova 5. Prihod 454.

Selo *Dolne Kolučani* (Donje Količane)[66] — domova 12, neoženjenih 1. Prihod 1.524. 159r

Selo *Isvetova* (Svetovo)[67] — domova 5. Prihod 515.

Mezra *Brvnarčeva* (Brvnarčevo)[68], nenaseljena.

Selo *Ravne Gaberi* (Ravni Gaber)[69] — domova 1. Prihod 100.

S v e g a: sela 5, mezri 1, muslimanskih domova 2, hrišćanskih domova 46, neoženjenih 4. Prihod 5.662. 159v

[63] Preko ove bilješke napisano سهو (sehv-omaškom, zabunom).

[64] Vrtekica, selo jugoistočno od Skoplja blizu Studeničana.

[65] Danas Džidimirce ili Židimirce, selo istočno od Katlanova.

[66] Dolno Količane, južno od Skoplja.

[67] Vjerovatno Cvetovo, selo u porječju Markove rijeke južno od Skoplja.

[68] Vjerovatno Brvnarčevo; sada se nije moglo ubicirati, a nalazilo se vjerovatno negdje u okolini prethodnog sela.

[69] Danas Ravni Gaber odnosno Ramni Gaber, selo južno od Studeničana i jugoistočno od Skoplja.

229 — TIMAR LUTFIJE GULAMA [ISA]-BEGOVA.

On ima u ruci berat našeg [sadašnjeg] cara.

[U vojnim pohodima učestvuje] lično kao burume [sa]:

džebelija	2
šatora	1

Ovaj timar je sa timarom Ali-bega koji je upisan niže na prvoj stranici četrnaestog lista, dat silahdaru Davudu s tim da ga posjeduje i da učestvuje u vojnim pohodima. Napisano u posljednjoj dekadi muharrema 871 (2—11. septembra 1466. godine). U logoru Staroj Banji (Eski Banje)[70].

Selo *Golema Lika*[71] — domova 2. Prihod 200.

[70] Eski Banja = Stara Banja.

[71] Ne postoji odavno, a nalazila se u području srednjeg toka Kadine rijeke između sela: Tikovice i Gumaljeva.

RJEČNIK TERMINA I REGISTRI

RJEČNIK TERMINA

ÂBÂDÂN (pers. ābādān) naseljen, izgrađen; sinonim sa ar. terminom mamur (ar. *ma'mūr*), naseljen, civilizovan, u dobrom stanju.

ÂHENGERÂN (pers. *āhengerān* pl. od *āhenger* kovač) turski naziv sela Kovače kod Kosovske Mitrovice.

AHREJANI (tur. *ahreyan*) ime jednog starog autohtonog plemena u oblasti Rodopa (između Nevrokopa i Tatar-Pazardžika). Odatle su se naseljavali po zapadnoj Makedoniji, Albaniji i Južnoj Srbiji gdje ih nalazimo u prvoj polovini XV stoljeća kao muslimane. Do danas se ovaj naziv sačuvao samo za muslimane u oblasti Rodopa. Izvan te oblasti on je sada nepoznat. Najrasprostranjeniji naziv za islamizirane Bugare je *pomaci* (sing. *pomak*), za Makedonce u oblasti Šar-planine — *torbeši* (sing. *torbeš*), a za one oko Kičeva naziv *apovci*. Više vid. Шишковъ, Н. Ст.: *Българо-Мохамеданитъ (помаци)* str. 14—20; K. Jireček, *Geschiche von Bulgarien* str. 575; H. Inalcık, *Sûret-i defter-i sancak-i Arvanid* str. 8, 60, 99, 101.

AKČA (tur. *akça* demin. od *ak bijel*), sitan srebrni novac u Turskoj, kovana od vremena emira Orhana (1326—62) do XVII st. U Evropi se zvao grč. *aspra* (po sličnom vizantiskom novcu). Godine 1431. jedan mletački dukat vrijedio je 35 akči; isto tako oko 1455. godine; 1488. g. — 49, 1510. g. — 54, a 1590. g. 120 akči (Belleten XXIII, 1959, 585).

ALADŽA HISAR, (tur. *Alaca Hisar* od tur. *alaca* šaren i ar. *hisār* tvrđava) turski naziv za Kruševac.

AMBARDŽIJA, v. anbârdâr.

ANBÂRDÂR (od ar. *ānbār* pl. od *nibr* magaza, magazin, depo, skladište za žito i robu uopće) i per. *dār* prez. osn. od *dāšten* imati, držati) magaciner.

ARK (tur.) rukav, vještački kanal za navodnjavanje, odatle naš turcizam jarak.

ÂSJÂB (pers. āsyāb), mlin, vodenica; mogao je biti privatno vlasništvo seljaka (kolektivno ili individualno) kao i u sastavu timara. U posljednjem slučaju spadao je redovno u hāssa-posjede spahija.

ÂSJÂBI HÂSSA (tur. *âsyâb-i hâssa*) mlin u hâssa-posjedu.

AŠČIJA (tur. *aşçı*, od pers. *aš* jelo, kuhana hrana), kuhar; zanačija koji drži kuhinju.

AŠPEZ (pers.) pekar.

AVALA, v. Havâla.

BÂG (tur. *bağ* od pers. *bāg*) bašta; vinograd. U ovom popisu uvijek znači vinograd.

BAHÂ i BEHÂ (pers. bahā) cijena, vrijednost.

BAŠ (tur. *baş* glava; vrh; starješina; glavni), dolazi kao prva ili druga komponenta u mnogim složenim imenicama u imeničkom značenju starješina ili u pridjevnom — glavni. To je ustvari turski ekvivalent za pers. riječ *ser* koju sam prevodio sa turskom *baš*, jer je ona u nas poznata. U ovom izvoru dolazi u nazivima: *čeribaša, kapidžibaša* i *subaša.*

BAŠMAKDÂR (tur. *başmakdâr* od tur. *başmak* vrsta obuće i pers. suf. *dār*, pers. osn. od *dāšten*, imati, držati) dvorjanik, koji se stara za obuću svoga gospodara.

BAZAR ili PAZAR (pers.), prvotno znači trgovanje, zatim trg, pijaca, tržište, trgovište. U svim tim značenjima ova se riječ upotrebljavala i kod nas od sredine XV stoljeća za sve trgove i tržišta na kojima se izlagala roba i vršila razmjena dobara na otvorenom prostoru bez obzira da li se radilo o svakodnevnom trgovanju ili o onom koje se obavljalo u određene dane. U turskom postoje brojne složenice od ove i drugih riječi koje bliže označuju pojedine vrste trgova, pijaca ili tržnica, kao: *at pazarı*, trg na kome su se prodavali konji; *balık pazarı* ribarska pijaca; *saman pazarı* trg na kome se prodaje slama i sijeno itd. Naziv bazar upotrebljavao se kod Turaka i kod nas i za izvjesne zatvorene trgove i natkrivene ulice u kojima su se s obje strane nalazili dućani i koje su na oba kraja imale vrata. U tom smislu prodro je taj termin i na Zapad gdje je počeo da označuje velike robne kuće. Najzad, naziv bazar je postao sinonim sa nazivom čaršija.

BAZARCIK (tur. *bazarcık* od pers. *bazar*, v. i tur. dem. suf. *cık)* mali trg, malo trgovište, pazarić. Danas se jedno selo kod Sarajeva naziva Pazarić i ono je vjerovatno identično sa jednim od sela-trgova koja se navode u ovom popisu.

BAZDÂR (pers. bāzdār, pl. bāzdārān od bāz, vrsta sokola i pers. *dār* prez. osn. od *dāšten*, imati držati) sokolar, sinonim sa tur. doğancı = dogandžija (v.).

BEDEL (ar.), zamjena; naknada, ekvivalent.

BEG (tur. *bey*, staroosmanski *beg)* zapovjednik, knez, plemić, sinonim sa ar. *ămīr* (v.) i pers. *mīr* (v.).

BEGLERBEG (tur. *beylerbeyi)* namjesnik najveće turske vojno-administrativne jedinice. Više vid. H. Šabanović, *Vojno uređenje Bosne od 1463. do kraja XVI stoljeća.* Godišnjak Društva istoričara Bosne i Hercegovine XI, 1960. 174—184.

BEJÂZ (beyâz od ar. bäyāḍ) doslovno bjelina; riječ kojom se označuju neispisane stranice i listovi u rukopisu; u tom slučaju zamjenjuje ustvari râbitu, odnosno custos paginae.

BERÂT (ar. *bärāt)*, ukaz, dekret, kojim se postavlja neki službenik, dodjeljuje posjed, plata ili odlikovanje. Berate su izdavali sultani, a za manje timare i beglerbezi. Više vid. *H. Šabanović, Vojno uređenje Bosne od 1463. g. do kraja XVI stoljeća.* Godišnjak Društva istoričara Bosne i Hercegovine XI, 1960, 182.

BITI (tur. < kines. *pit)* napisano pismo, sinonim sa mektûb (v.).

BIVE (pers. *bīve* udovica), udovica koja je bila starješina domaćinstva pa je zato plaćala lični feudalni porez, i to obično 6 akči. Žene inače nisu podlijegale nikakvom oporezivanju.

BOSTAN (pers. *bûstân* od *bû* miris i suf. *stân),* 1. vrt, bašča, 2. dinje i lubenice. U ovom izvoru upotrebljava se samo u ovom drugom značenju.

BURUME, v. bürüme.

BÜRÜME (tur.) pravo značenje ovog termina nisam mogao utvrditi. Mišljenje turskih leksikografa da ona znači vrstu čalme koju su nosili spahije ne mogu usvojiti. Prema osnovnom značenju ove riječi ona je morala da označuje vrstu spahijskog oklopa, spahijskog pancira i ratne opreme kakvu su morale imati sve spahije višeg ranga (sa prihodom od najmanje 3000 akči vrijednosti); prema tome ovaj termin bi morao da znači pravog spahiju, viteza, za razliku od džebelije (v.) i eškindžije (v.).

ČADOR (tur. *çadır),* šator. O vrstama šatora vid. M. Z. Pakalın, *n. d.* s. v. *çadır.*

ČAKIRDŽIBAŠA (tur. çakırcıbaşı od tur. *çakırcı,* čakirdžija, v. i tur. *baş,* v. baš), starješina svih sokolara i njihovih zapovjednika na dvoru sultana ili namjesnika neke provincije.

ČAKIRDŽIJA (tur. çakırcı od tur. çakır, vrsta lovačkog sokola i tur. suf. *cı)* 1. slobodan seljak koji je uzgajao ili hvatao ovu vrstu lovačkih sokolova; za svoju službu uživali su slobodne baštine i bili oslobođeni od poreza; 2. pripadnik jedne grupe dvorskih janjičara koji su nosili na rukama sokolove prilikom lova njihovog gospodara.

ČANGRA, v. *čanra*

ČANRA (tur. چكره što Giese i Uzunçarşılı čitaju *čekre;* P. Wittek, je, međutim, ukazao da je ova riječ grčkog porijekla, da je stariji turski oblik glasio *çangra* i da ona znači samostrijel, arbalèt, Armbrust kako je mislio i Giese. Osnov za takav prevod ove riječi pruža i *Burhân-i kâti'* (s. v. *nāvek)* prema kome je ona sinonim sa riječi *zenberek* (vulg. od *zenburk),* samostrijel, ali kaže da znači i vrstu malih strijela kao i pers. riječ *nāvek.* Iz popisa oružja u makedonskim gladovima iz 1454/5. vidi se da se tada ova riječ upotrebljavala u značenju samostrijel. Vid. defter Maliye br. 12 list 97 i 165.

ČANRAZEN (tur. *çanrazen* pl. *çanrazenler* od çanra, odnosno *çangra,* v.*čanra* i per. *zen* pres. osn. od *zeden,* tući, udarati; kovati). Obzirom na prethodna izlaganja (s. v. *čanra)* ova riječ bi mogla da znači samostreljar, odnosno samostreljari pa sam je tako i ja preveo. Sada, međutim, mislim da nije tako, nego da su čanrazeni majstori koji su izrađivali samostrijele.

ČAŠNIGÎR (pers. čāšnīgīr) dvorjanik koji je služio jelom vladara ili druge visoke dostojanstvenike; naziv dolazi odatle što je jelo morao sam kušati.

ČELEBI, ČELEBIJA (tur. *çelebi)* princ; obrazovan čovjek plemenitog roda.

ČELTUKČIJA (tur. *çeltikçi* od tur. *çeltik* neoljušteni pirinač i tur. suf. *ci)* orizar.

ČERGA (tur. *çerge*) mali vojnički šator. U ovom popisu spominju se čerge u tom značenju kao obaveza koju su vlasi Sjenice davali Isa-begu. Drukčije shvatanje toga teksta je pogrešno.

ČERI (tur. *çeri*) vojska, armija; vojni pohod.

ČERIBAŠA (tur. *çeribaşı* od tur. *çeri*, v. i tur. *baš*, v.) doslovno vojni starješina, a kao termin u osmanskoj državi znači: 1. serasker 1); 2. niži starješina raznih vojničkih i poluvojničkih društvenih redova kao što su vojnuci i Cigani; odatle naš turcizam *ceribaša*.

ČEŠNEGÎR, v. čašnigîr.

ČIFLUK ili ČITLUK (tur. *çiftlik* od pers. *ǧuft*, tur. *çift* par, par volova) prvobitno znači kompleks obradivog zemljišta koji se mogao obrađivati s jednim parom volova, a zatim:

1. Kompleks zemljišta u posjedu jedne muslimanske seljačke porodice dovoljan za njeno izdržavanje. Ovi čifluci odgovaraju našem terminu *baština* u značenju koje on ima u turskoj agrarno-pravnoj terminologiji. Kao i baštine ovi čifluci mogu biti *slobodni* i *potčinjeni* već prema tome da li se nalaze u posjedu slobodnih seljaka, povlaštenih društvenih, vojničkih ili poluvojničkih redova kao što su Juruci i drugi, ili u posjedu zavisnih seljaka, obične muslimanske raje. U prvom slučaju nazivaju se prema redu kome pripadaju, a u drugom rajinski čifluci.

2. Vrsta posjeda na mirijskoj zemlji (u okviru lena) sa posebnim ekonomsko-pravnim statusom različitim od statusa svake druge vrste svojine na zemlji (timara, baštine, mulka i vakufa). Predstavljao je zasebnu ekonomsku i teritorijalnu cjelinu i imao svoje granice, ali mu veličina nije bila ograničena (mogao se sastojati od jedne baštine kao i od više sela). Po tom se i formalno razlikovao od jednog seljačkog gazdinstva. Bitna ekonomsko-pravna razlika između seljačkog i ovog čifluka sastojala se u višem stupnju svojine, širem pravu posjedovanja i raspolaganja i potpune lične neovisnosti čifluk-sahibije od spahije. Svojina na ovakovom čifluku bila je ograničena jedino vrhovnim vlasništvom države, *rekaba-dominium eminens* a posjedovanje uslovljeno jedino ispunjavanjem poreskih obaveza kojim je čifluk bio opterećen (porez se sastojao samo od desetine i to redovno u novcu ili njegovog ekvivalenta u vidu određene službe državi). Ono nije povlačilo nikakve lične feudalne obaveze čifluk-sahibije prema feudalcu, kakve je imala raja prema spahiji ili spahija prema državi.

Pravo raspolaganja čiflukom bilo je ograničeno jedino poštivanjem vrhovnog vlasništva države i plaćanjem tapije (prenosne pristojbe) spahiji u slučaju prodaje. U okviru navedenih ograničenja čiflukom se moglo slobodno raspolagati (mogao se neograničeno nasljeđivati, poklanjati, zalagati i davati u zakup) pod uslovom da svaki novi titular čifluka poštuje gornja ograničenja i ispunjava obaveze kojim je čifluk bio opterećen. U tome je bila velika odlika ovih posjeda na mirijskoj zemlji koja je inače bila skoro isključena iz slobodnog prometa.

Isti pravni status imale su i sve ostale nekretnine (mezre, zemîni, baštine, njive, vinogradi, voćnjaci, mlinovi, stupe itd.) na mirijskoj zemlji stečene na način kojim su sticani ovi čifluci.

Cifluci su postojali u Turskoj od najstarijih vremena njene istorije (a ne tek od XVII stoljeća sa tzv. čiflučenjem.) Samo su oni u raznim vremenima i u raznim dijelovima Carstva poprimali različite oblike, ali im se suština i pravna narav nije bitno mijenjala sve do XVIII stoljeća.

Čifluci su u pravilu osnivani samo od većih napuštenih odnosno nenaseljenih posjeda, ustupanjem od strane države ili kupovinom pod uslovom da dotični posjed bude upisan u katastarske knjige kao čifluk i da prvi titular pored tapije plati državi posebnu taksu na čifluk *(resm-i çiftlik)*. Plaćanje te takse bio je uslov da posjed dobije status čifluka.

Sticanjem čifluka titular je bio obavezan da ispunjava sve eventualne obaveze kojim je bilo uslovljeno sticanje čifluka u svakom konkretnom slučaju (plaćanje desetine spahiji, naseljavanje dotičnog posjeda, vršenje neke službe za državu i sl.).

Po starim turskim agrarnim zakonima zemlju je mogao držati samo onaj ko ju je obrađivao. Takova je pretpostavka bila i kod ovih čifluka s tim što su ih vlasnici mogli dati na obradu drugim licima uz slobodnu pogodbu. Ukoliko ta lica nisu imala svoje zemlje, tj. ako nisu bila raja nekog spahije, ona su redovno dolazila u kmetski (čifčijski) položaj prema čifluk-sahibiji. Tako je za postanak i razvoj ovih čifluka usko vezan postanak kmetstva. Država se dugo vremena borila protiv kmetstva ukidanjem svih čifluka na kojima je zavođen kmetski odnos. Takvi čifluci su često pretvarani u potčinjene baštine od kojih su osnivani novi timari, a kmetovi oslobađani kmetskog odnosa i prevođeni u zavisne seljake, raju. Isti je slučaj bio i sa agrarnim robovima koji su naseljavani na ovakvim čiflucima (u koliko ih njihovi gospodari nisu sami oslobađali), ako su ti robovi bili seljačkog porijekla.

Na drugoj strani seljak-baštinik je još u XVI stoljeću stekao pravo da svoju baštinu, uz odobrenje spahije, može prodati, kao što je to pravo imao i spahija kada baština postane upražnjena ili zanemarena. I dok su seljaci svoje, odnosno spahija rajinske, baštine prodavali drugim seljacima koji su te baštine sami obrađivali dotle te transakcije nisu izazivale nikakve promjene u društvenim odnosima. Međutim, vrlo rano počeli su se javljati slučajevi da su seljaci svoje, odnosno spahija upražnjene, baštine počeli prodavati ne raji-seljacima koji će ih i dalje sami obrađivati, nego licima koja ih nisu sama obrađivala, nego su ih pretvarala u svoje čifluke i davala na obradu trećim licima. Ako su ta lica, obrađivači zemlje, bili bezemljaši oni su dolazili u kmetski odnos prema vlasnicima čifluka. Isto tako ako je seljak-baštinik prodao svoju baštinu pa na njoj i dalje ostao, njegova je baština na taj način postajala čifluk kupca, a on njegov kmet.

Tako se između spahije i seljaka uvlačio treći korisnik seljačke baštine — čifluk-sahibija koji je u odnosu na spahiju stupao na mjesto seljaka i teoretski preuzimao sve baštinske obaveze prema spahiji, dok je seljak dolazio u položaj čifčije, kmeta koji je sada morao da radi za dvojicu: za spahiju i za čifluk-sahibiju; morao je i dalje davati spahiji sve poreze kojim je baština bila opterećena, a svakako još nešto preko toga čifluk-sahibiji.

ČIFT (tur. *çift* od pers. *ğuft*) par uopće, par volova. U ovom popisu upotrebljava se u bukvalnom značenju par: par žrvnjeva i kao sinonim sa nazivom čifluk, napr., kod Juruka. Vid. čifluk.

ČUL (tur. *çul*) konjski pokrovac. Up. čerga.

ĆEHAJA (*kethudā* od pers. *ked* kuća, i *hudā* gospodar) doslovno domaćin, skrbnik porodice, nastojnik, gazda i sl.) kao termin u osmanskoj administraciji znači:

1. pomoćnik, prvi saradnik i zastupnik raznih turskih organa i funkcionera: vezira, beglerbega, sandžakbega, dizdara i dr.,

2. starješina nekih esnafa, raznih društvenih redova, skupina, naselja i sl.

DAL'JAN (tur. *dalyan*) lovište ribe.

DEFTER-i ESÂMÎ (tur. *defter-i esâmî*) doslovno popis imena, a kao tehnički termin predstavlja drugi naziv za pojedinačne katastarske popise.

DEGIRMEN (tur. değirmen) mlin, vodenica, sinonim sa pers. asyab (v.).

DEPEDERBEND (tur. — pers.) gorski klanac.

DERBÂN (pers. od pers. *der* vrata, porta, kapija i pers. suf. *ban*) vratar, kapidžija (v.).

DERBEND (pers.) klisura, sutjeska, klanac, tjesnac, opasan prolaz na drumovima koji je takvim zvanično proglašen i obezbijeđen čuvarima koji su nazivani *derbendžije* (v.). Po tome su i sela, koja su se nalazila na ovakvim mjestima ili u njihovoj blizini i čiji su stanovnici čuvali ovakve prolaze, dobivala taj naziv.

DERBENDŽIJE i DERVENDŽIJE (tur. *derbendci* i *dervendci* od pers. *derbend* klanac, klisura, sutjeska) klančari, seljaci koji su čuvali klance, klisure, mostove i uopće nesigurne prolaze na drumovima i koji su provodili putnike, pružali im utočište i osiguravali prolaz kroz takva mjesta. Za tu službu bili su redovno oslobođeni izvanrednih nameta, a neki djelomično ili potpuno i od feudalnih poreza. Bili su dužni da stanuju u svom selu; ako bi zanemarili dužnost gubili su privilegije i tretirani kao obična raja.

DEREDERBEND (tur. — pers.) riječna klisura, sutjeska.

DIZDÂR (pers. *dîzdâr*, od pers. *dîz* tvrđava, grad i pers. *dâr* pers. osnova od *dāšten*, držati) zapovjednik grada, kastelan, starješina mustahfiza (v.). Morao je stalno boraviti u gradu i nije se smio udaljiti iz njega bez naročitog odobrenja Porte, niti je smio pustiti nekoga stranca u grad. Dizdari su posjedovali timare s ekonomskim imunitetom *(serbestiyet)*. Svaki dizdar imao je ćehaju (v.).

DIZDARLIK (od dizdar, v. i tur. suf. *lık*) zvanje i služba dizdara.

DOGANDŽIJA (tur. *doğancı* od tur. *doğan* vrsta sokola i suf. *ci*) pripadnik jednog od četiri razreda lovaca na carskom dvoru; ostale razrede sačinjavali su: čakirdžije, šahindžije i atmadžadžije. Dogandžije su bili dužni da hrane lovačke ptice; predstavljali su red tzv. vanjskih paževa koji nisu živjeli u samom dvoru sultana. Seljak sokolar.

DUNĐER (tur. *dülger* od pers. *durger*, *durûger* skraćeno od *durûdger* od pers. *durûd* drvena građa i pers. suf *ger*) drvodjelja, stolar; zanatlija

koji je izvodio prvenstveno stolarske, a često i zidarske kao i sve ostale građevinske radove. Stari dunđeri su bili ne samo stolari nego i klesari, dogramadžije i ćerestedžije.

DÜLGER, v. dunđer.

DŽEBELIJA (tur. *cebeli* od pers. *ǧebe* od ar. *ǧubba*, oklop), doslovno oklopnik, a kao turski vojni termin znači konjanik sa određenom ratnom opremom koga je feudalac sa sobom vodio ili kao zamjenu slao u rat. Svaki spahija koji je imao timar sa prihodima od najmanje 1.000 akči bio je i sam džebelija. To znači morao je vršiti vojnu službu na konju sa odgovarajućom opremom. Ako to nije mogao zbog bolesti ili malo-ljetnosti morao je slati džebeliju kao zamjenika. Spahije su na svakih 3.000 akči prihoda od timara preko minimuma koji se zvao *kilidž* (tur. *kiliç* mač) i koji je iznosio 1.000 akči, — bio dužan da povede jednog džebeliju i da ponese jedan šator. Zaimi su bili dužni da vode po jednog dželebiju na svakih 5.000 akči preko minimuma koji je za njih iznosio 20.000 akči; istu obavezu imali su i sandžakbezi. Džebelije-pratioci kao i zamjenici regrutovani su od robova koje su morali nabaviti njihovi gospodari. Sva njihova oprema i izdržavanje padalo je na teret njihovih gospodara.

DŽEMAT (ar. *ǧamāʿat* skup, skupina, grupa), vjerska, socijalna ili teritorijalna grupa; nekoliko sela jedne nahije koja imaju zajedničku džamiju; grupa ulica (mahala) jedne varoši, sela ili zaseoka. Odatle skupina hrišćana ili pripadnika drugih konfesija jednog naselja koji spadaju istoj vjerskoj općini, crkvi ili organizaciji uopće.

U organizaciji turske vojske džematom su nazivane vojne jedinice sastavljene od više manjih jedinica koje su nazivane *buljuci* odnosno *ode*. Isto tako nazivane su jedinice poluvojničkih grupa kao što su bili vlasi, razne jedinice i rodovi plaćeničke vojske (kao npr., azapi, topčije, martolosi, džebedžije itd.). Zato se može reći kratko da džemat u turskoj vojnoj terminologiji znači veću organizacionu jedinicu pojedinih rodova plaćene vojske i poluvojničkih organizacija.

DŽUMĀDA'L-ĀHIRE (ar. *ǧumād al-āḫirā*) šesti mjesec muslimanskog hidžrijskog kalendara.

DŽUMĀDA'L-ŪLĀ (ar. *ǧumād al-ūlā*) peti mjesec muslimanskog kalendara.

ĐAUR (tur. *gaur* izg. *gjaur* od pers. *gebr*, v.) nevjernik, nemusliman, hrišćanin.

EFLÂK, v. vlasi.

EFLÂKAN, v. vlasi.

EMIN (tur. od ar. *ämīn* pouzdan, povjerljiv; povjerenik, pouzdanik, nadzornik, upravitelj). Kao upravni termin u osmanskoj državi naziv državnih službenika kojima je povjeravana uprava, sakupljanje, popisivanje, čuvanje i zaštita određenih državnih odnosno carskih prihoda, carskih domena i dobara uopće. Prema vrstama službi koje su vršili, pojedini emini su nazvani složenim imenicama koje su složene dodavanjem riječi emin ispred drugih riječi koje su te poslove označavale.

Primjeri: *kitâbet* ili *tahrîr emîni* povjerenik za opći katastarski popis zemlje; *džizye emîni* — povjerenik za popis i pobiranje džizije, *defter emîni* čuvar zvaničnih katastarskih knjiga i državne arhive uopće,

mahkeme emîni čuvar sudskih protokola, *darbhâne emîni*, povjerenik kovnice, *maden emîni* povjerenik rudnika, *tuz emîni*, povjerenik solane, *iskele emîni*, povjerenik koji sakuplja državne prihode na skelama, itd.

EMÎRÂHOR, v. mirâhor.

EŠKINDŽIJA (tur. *eşkinci)* posjednik manjeg timara koji je za to bio obavezan da učestvuje u vojnim pohodima na konju bez naročite opreme. Eškindžije su predstavljali najniži rang spahija, ali je ovaj naziv upotrebljavan i kao sinonim sa spahija.

EŠMEK (tur. *eşmek)* jezditi, učestvovati u vojnom pohodu na konju; vršiti vojnu službu kao konjanik.

EVÂHIR (ar. äwāḫir) treća dekada mjeseca.

EVÂIL (ar. *äwā'il)* prva dekada mjeseca.

EVÂSIT (ar. *äwāṣiṭ)* druga dekada mjeseca.

FAKÎH (ar. *faḳîh)* učen čovjek, poznavalac islamskog prava; u osmanskom jeziku XV stoljeća naslov za učene ljude naročito za poznavaoce islama.

FERMÂN (pers.), carska zapovijed.

GALLE (ar. *gallä)* poljoprivredni proizvodi. Up. mustegillât.

GARÎB (ar. *garīb* tuđinac), musliman-stranac, (iz tuđe, a ne turske zemlje), koji je na neki način stupio u službu beglerbega, sandžakbega, subaše ili nekog drugog turskog feudalca. Ako je takav čovjek poslužio sandžakbegu ili beglerbegu, ostao na krajini i tamo stupio u službu, dobivao je timar na predlog sandžakbega ili beglerbega.

GARÎB JIGIT (tur. *garîb yiğit* od ar. *garîb*, v. garîb i tur. yiğit mladić; snažan, hrabar čovjek) kao termin znači tuđinac koji se stavio u službu nekog turskog feudalca, pošao u rat i pokazao izvanrednu hrabrost. Od ovih ljudi obrazovan je kasnije poseban odred *(buljuk)* konjanika koji su nazivani *garib yiğitler bölükleri*, koji su se dijelili na desne *(gurebâ-i yemîn)* i lijeve (gurebâ-i yesâr). Njihov neposredni starješina nazivao se *garib yiğitlerağasi.*

GAZA (ar. *gazā')* sveti rat, rat protiv nevjernika, vojna, vojni pohod, rat uopće.

GAZI (ar. *gāzī)* učesnik svetog rata, ratnik, heroj.

GEBR (pers. *gebr*, pl. *gebrân* nevjernik); prvotno naziv za sljedbenike Zaratustrove vjere čiji neznatni ostaci žive i danas u Iranu, prvenstveno u Jezdu i Kirmanu i imaju svoje posebno narječje. U osmansko-turskom ova je riječ upotrebljavana kao sinonim sa arapskim nazivom *kâfir* (nevjernik) u značenju hrišćanin. U tom smislu upotrebljava se i u ovim kao i svim ostalim turskim izvorima.

GEČIM (tur. *geçim)* prevodio sam sa pancir-odijelo, jer joj to značenje daju Ahmed Vefik-paša i Sami-bey. M. Z. Pakalın kaže, međutim, da se tako zove konjski pancir ugrađen u pokrovac da bi štitio konja od dušmanskog mača. (M. Z. Pakalın, *Osmanlı tarih deyimleri ve terimleri sözlüğü* I, 655).

GÖNLEK (tur.) doslovno košulja; pancir-košulja.

GULÂM (ar. gulām) dječak, sluga, rob, paž, vazal.

GURRE (ar. *gurrā)* prvi dan mjeseca.

GÜZELCE HISAR, v. Havâla.

HÂLÎ (ar. *ḫālī)* pust, nenaseljen, prazan, napušten, bez posjednika.

HAMAMDŽIJA (tur. *hamamcı* od ar. *ḥammām,* kupatilo), držalac, zakupnik javnog kupatila; dvorjanik na dvoru sultana ili namjesnika provincije koji se starao za njegov hamam i pribor za kupanje.

HÂN (pers. ḫān) titula turskih sultana.

HÂNE (pers.), kuća, dom. U turskim poreskim knjigama i zakonskim spomenicima znači domaćinstvo, gazdinstvo, muški starješina domaćinstva, domaćin. Ova se riječ često puta dodaje drugim persijskim, arapskim i (rijetko) turskim riječima i služi za obrazovanje nekih složenih imenica. Od tih imenica u ovom popisu dolazi sarachane (v.).

HARÂČ (ar. *harāǧ* iz grč. choregia) kao pravni termin ima tri značenja. 1. kod Arapa prvobitno tribut uopće; zatim državni porez na zemlju koji je uveo halifa Omer I na nemuslimanske podanike islamske države. U istim značenjima upotrebljavao se ovaj termin i u Turskoj. U našim zemljama haračom su bile oporezovane praktično samo potčinjene baštine u rukama nepovlašćene hrišćanske raje. One su bile opterećene haračom i u slučaju kada pređu u posjed muslimana sve do novog popisa u kome su obično pretvarane u rajinske čifluke (v. *čifluk).* 2. Ovaj je termin u Turskoj prvenstveno označavao glavarinu i bio sinonim sa terminom džizja (v.). On je tako tretiran i kada se plaćao na baštine, jer se svaka baština tretirala kao jedna haračka glava. O haraču u smislu glavarine više vid. H. Hadžibegić, *Harač ili džizja* POF III—IV, 1952/53, 55 i d. 3. Godišnji tribut turskih vazala. U našoj književnosti riječ harač je dobila, sasvim pogrešno, smisao svih feudalnih i državnih daća hrišćanske raje.

HÂS (ar. *ḫāṣṣ,* poseban, specijalan). U turskoj pravnoj terminologiji ima više značenja, a u ovom popisu znači veliki feudalni posjed i dijelove toga posjeda koji je svom posjedniku donosio prihod u iznosu od najmanje 100.000 akči. Hasove su posjedovali, prije svega, sultani i članovi njihove porodice, zatim najviši državni funkcioneri centralne vlasti, te beglerbezi i sandžakbezi, a do sedamdesetih godina XV stoljeća i subaše. Prihodi koji su i inače u feudalno doba spadali u regalna prava vladara, kao što su rudnici, carine na skelama i dr. spadali su redovno u carske hasove.

HÂS JAJ (tur. *hâs yay)* specijalni, dobar luk.

HÂSIL (ar. *ḥāṣil)* prihod uopće; feudalni prihod od svih ili pojedinih proizvoda odnosno poreza

HÂSSA (ar. *ḫāṣṣa)* posjed na timaru koji je feudalac mogao obrađivati sam ili ga dati na obradu drugom licu po slobodnoj pogodbi. Taj posjed nije spadao u rajinsku zemlju, ali je bio vezan za timar tako da je spahija mogao s njim slobodno raspolagati samo za vrijeme dok je posjedovao timar. Promjenom vlasnika timara gubile su važnost sve eventualne promjene na hāssā-posjedu u koliko ih novi posjednik timara ne bi priznao. U hāssa-posjede spadali su redovno vinogradi, voćnjaci,

livade, vrtovi, mlinovi i manji komadi zemlje, pojedine njive i zemîni (v.). Donekle odgovara ustanovi *terra dominicata* u evropskom feudalizmu.

HÂTUN (tur. od sogdijskog *xwatem)* dama, gospođa, supruga; visoka dama, kraljica, carica.

HAVÂLA (ar.) turski naziv nekadašnjeg grada Žrnova kod Beograda. Odatle dolazi i naš naziv Avala. Riječ havâla (ar. ḥawāla) ima u arapskom mnoga, a i u turskom više značenja, pa znači, između ostalog, i »prepreku i pregradu«, ali naziv grada Avale (tur. *Havâla)* ne znači nikakvu »prepreku« niti »pregradu« kako se tumači u Enciklopediji Jugoslavije (s. v. *Avala),* nego mjesto ili utvrđenje koje dominira nekim gradom ili svojom okolinom. Turci su grad Avalu nazvali prvo *Gjuzeldže* (tur. *Güzelce)* i Gjuzeldže Hisar (tur. Güzelce Hisar) što znači lijepuškast i osobito lijep grad. Pod tim nazivom on se spominje i u ovom popisu, ali je kasnije preovladao naziv Havâla. Po njemu se prozvalo i brdo na kome je taj grad ležao i nahija kojoj je on bio centar. Pod nazivom Güzelce prvi put se spominje u ovom popisu, a pod nazivom Havala 1515. godine.

HAZÎNA (ar. hazînä) riznica, hazna

HAZÎNEDÂR, HAZNADÂR (tur. *hazînedâr* od ar. hazîne, v. i pers. suf. *dār* pres. osn. od *dāšten* imati, držati) rizničar na carskom, vezirskom, beglerbegovom ili sandžakbegovom dvoru.

HIDMET, v. hizmet.

HIDŽRA (ar. *hiğra)* preseljenje, dobrovoljno preseljenje, a ne »bjegstvo« Muhamedovo iz Meke u Medinu. Tačan datum toga preseljenja nije utvrđen; to se desilo između 28. juna i 20. septembra 622. g. Halifa Omer I. uveo je hidžru kao početak muslimanskog kalendara koji počinje 15. ili 16. jula 622. godine (1. muharem te godine je 1. dan hidžrijskog kalendara). Za preračunavanje datuma navedenih po hidžrijskom računanju vremena koje se računa prema mjesečevoj godini, u odgovarajuće datume evropskog kalendara postoje mnoge uporedne tablice. (Up. C. Snouck Hurgronje, *Twe populaire dwalinger verbetered.* Verspreide Geschriften, Bonn-Leiden 1923/27, I, 295—317).

HISÂR (ar. *ḥiṣār)* grad, tvrđava, manje utvrđenje sagrađeno od tvrdog materijala kao i kal'a, s tom razlikom što hisar nije bio snabdjeven kulama i bastionima niti opasan bedemima. Samo valja napomenuti da se oba naziva, kal'a i hisâr, upotrebljavaju u ovom kao i u mnogim drugim zvaničnim spisima i narativnim izvorima kao sinonimi.

HISÂR ERI = mustahfiz, v.

HISM (tur. *hisim)* rođak.

HISSA (ar. *ḥiṣṣä),* dio; u ovom popisu dolazi: dio timara, dio mlina, dio sela, dio mezre, dio sokolara.

HÎŠ (pers.) rođak.

HIZMET (ar. *ḫidmet)* služba, hommaqe, presence, feudalna služba; vazalstvo; up. kulluk.

HIZMEĆAR (tur. *hizmetkâr* od ar. *ḫidmet,* v. hizmet i pers. suf. *kâr),* sluga, poslužitelj, vazal; up. kul i gulâm.

HODŽA (pers. *hwaǧe,* tur. *hoca* nije utvrđeno da li je riječ persijskog ili turskog porijekla) u turskom znači obrazovan čovjek, zatim učitelj, profesor, svećenik; dodaje se uvijek iza imena: Muslim-hodža.

HUDÂVENDIGÂR (tur. *hüdâvendigâr* od pers. *hudāvendgār* što u pers. znači prvo tvorac svijeta, gospod; zatim gospodar, vladar) titula turskih sultana Murata I, Bajazida I i Murata II.

HUKÛK (ar. *ḥuḳūḳ*, pl. od ḥaḳḳ), skraćeno od hukûk-i šeriye (v.).

HUKUKI ŠERIJE (tur. *hukûk-i šeriyye* od ar. *ḥukuk* pl. od *ḥaḳḳ* istina, pravo, pravda i ar. *šer'iyye* šerijetske, kanonske) opći naziv za sve feudalne poreze i dažbine u Osmanskoj državi preuzete iz šerijatskog (muslimanskog kanonskog) prava.

IMAM (ar. *imām*), muslimanski svećenik koji predvodi zajedničke molitve; glavni službenik svake muslimanske bogomolje.

IMAMET (ar. imāmät) služba imama.

IMRÂHOR, v. mirahor.

ISPENDŽA (tur. *ispenca*), etimologija i prvotno značenje ove riječi još nije objašnjeno. Staro mišljenje Hammera, koje se povlači i po modernoj stručnoj literaturi, da ova riječ potiče od persijske riječi *penč* odnosno *pendžik* mora se odbaciti i njenu osnovu tražiti u latinskoj riječi *spensa* koja, znači, između ostalog, feudalni porez. U turskom poreskom sistemu ispendža znači lični porez koji je plaćala hrišćanska raja svom spahiji. Naime, svi nepovlašćeni podanici turske države bili su obavezni da svojim spahijama plaćaju, između ostalog, lične poreze (*rusûm-i raiyyet*). Za muslimansku raju ti su porezi bili različiti s obzirom na uzrast, imovno i bračno stanje kao i s obzirom na veličinu posjeda i zanimanje pa su zato i nazivani različito: *resm-i čift*, koji je iznosio — 22 akče, *resm-i bennâk*, koji je iznosio 12 akči, i *resm-i mudžerred* koji je iznosio 6—12 akči. Za hrišćansku raju taj je porez bio jedinstven, a zvao se ispendža. Prema tome mora se odbaciti mišljenje poznatog mađarskog osmaniste Fekete-a da je ispendža sinonim sa džizjom, glavarinom ili haračem. Ispendžu je plaćala sva odrasla i za rad sposobna i nepovlaštena nemuslimanska raja muškog pola. Plaćala se obično početkom marta. Plaćali su je i muslimani kad su držali zemlju koja je u defterima bila upisana na hrišćane. Samo za njih ona nije bila jedinstvena niti je iznosila 25 akči po glavi nego 22, 12 ili 6 akči koliko su i inače iznosili rajinski lični porezi muslimanske raje. (Vid. kodeks Orijentalnog instituta br. I i II list 118—119; Halil Inalcık, *Osmanlılar'da raiyyet rüsûmu*. Belleten XXIII, 1959, 575—608.

ISTIMÂLET (ar.) nagovaranje, propaganda, vrbovanje.

JAJ (tur. yay) lûk; *hāṣṣa yay* izvrstan, specijalan luk.

JAJA (tur. *yaya*) pripadnik starog turskog vojničkog reda, koji je osnovan još za vrijeme Orhana; bili su pješaci; za svoju službu dobivali su prvo platu u novcu, a kasnije slobodne čifluke, koje su sami obrađivali i koristili, ali ih nisu mogli prodavati.

JANJIČAR (tur. *yeni çeri* nova armija) pripadnik poznatog turskog vojnog reda. U ovom popisu spominju se samo demobilisani janjičari koji su stupili u mustahfize ili oni koji su se u ratu naročito istakli pa dobili timare i postali spahije.

JIGIT (tur. yiğit) doslovno znači mladić; snažan i hrabar čovjek, junak, a kao termin mislim da znači čovjeka koji se dobrovoljno i

besplatno stavio u službu nekog, obično akindžijskog, komandanta, pošao u rat i pokazao hrabrost.

JOLDAŠ (tur. *yoldaş* doslovno saputnik) a kao vojni termin znači učesnik nekog ratnog pohoda, ratni drug.

JOLDAŠLUK (tur. *yoldaşlık)* učešće u nekom ratnom pohodu.

JURT (tur. *yurt)* privremeni vojni logor.

JURUK (tur. yürük) u tur. narodnom jeziku znači nomad; lutalica, skitnica; a kao vojni termin, naziv posebnog vojničkog reda u Evropskoj turskoj stvorenog od naseljenih Turaka-seljaka koji su za svoju vojničku službu uživali slobodne čifluke, ali nisu bili oslobođeni od svih feudalnih obaveza.

KADIJA (tur. *kâdî* od ar. ķāḍī) sudija. Kadije su sve do sedamdesetih godina XVI stoljeća za svoju službu, pored zakonom propisanih taksi koje su naplaćivali za sve akte i poslove iz svoje nadležnosti, posjedovali i timare. Iz ovog popisa vidimo da su u to doba kadije-timarnici bili obavezni da za svoje timare vrše ratnu službu kao i ostale spahije. Vjerovatno su tu dužnost obavljali preko džebelija (v.).

KADÎMÎ (ar. ķadīmī stari) stari spahija, stari timarnik.

KÂFIR (ar. *kāfir* pl. *käfärä)* nevjernik, đaur, kaurin, nemusliman, hrišćanin

KALA (ar. *kal'a* tvrđava, grad, veliko i jako utvrđenje) veća tvrđava sagrađena od tvrdog materijala, kamena ili cigle, snabdjevena kulama i bastionima i opasana bedemima. U ovome popisu spominju se gradovi: Hodidjed, Zvečan, Jeleč, Sobri i Skoplje. Up. *hisar.*

KALKAN (tur.) štit.

KALKANDŽIJA (tur. *kalkancı)* štitar, majstor koji izrađuje štitove.

KÂNÛN (gr. kanōn pravilo), u turskom znači zakon uopšte; u najranije doba često sinonim sa šerijatom; zatim državni zakon, sinonim sa *urfom* (v.).

KANÛNNÂMA (tur. *kânûnnâme* od *kânûn* i pers. *nāme* knjiga), zakonik, zbirka zakona koje izdaje država.

KAPIDŽIBAŠA (tur. kapucıbaşı od tur. *kapucu,* kapidžija, v. i tur. *baš,* v.) doslovno znači starješina dvorske straže, a kao termin u Osmanskoj državi do XVIII stoljeća znači zvanje i dostojanstvo neposrednog starješine straže na dvoru sultana i najviših državnih funkcionera u prijestonici i središtima provincija. Po dostojanstvu to je zvanje bilo niže od miralema (v.), a više od mirahora (v.). Na dvoru Mehmeda II nalazio se samo jedan kapidžibaša. Kasnije je njihov broj rastao tako da se u XVIII st. popeo na 60. Kada se njihov broj povećao onda su samo tri-četiri smatrani najvažnijim; najstariji među tima nazivao se baškapidžibaša. Kapidžibaše su predvodili strane poslanike u audijenciju svojih gospodara i vršili razne povjerljive funkcije, naročito diplomatske misije. Njihov uticaj na sultanovom dvoru bio je tako velik da su ih Dubrovčani unosili u indeks ličnosti koje treba darivati. Oni su dostavljali tajna pisma i važne poruke Porte namjesnicima u provincijama. Oni su im donosili svilene gajtane i katl-fermane. Pored carskih kapidžibaša postojali su posebne kapidžibaše Porte. Kapidžibaša na dvoru namjesnika provincija bio je poslije ćehaje (v.) najviši dostojanstvenik po rangu u provinciji. Vršio je iste funkcije kao i carske kapidžibaše.

Osim toga isticao se kao najaktivniji saradnik namjesnika u političkoj upravi i vojnim akcijama.

Kapidžibaše su do početka XVII stoljeća obično regrutovani od adžami oglana, a kasnije od sinova najviših državnih dostojanstvenika.

Od druge polovine XVI stoljeća kapidžibaše su postajali sandžakbezi sa hasom od 400.000 akči. Kasnije su neki postajali i veziri. Krajem XVI stoljeća neke kapidžibaše dobivali su arpaluk-timare sa prihodom od 19.000 akči (Više vid. I. H. Uzunçarşılı, *Saray Teşkilâtı).*

KAPIDŽIJA (tur. *kapucı),* doslovno znači vratar, gradski ili dvorski stražar; zatim dvorjanik na dvoru visokih turskih dostojanstvenika, od sandžakbega do sultana. Bilo ih je više; gospodari su ih upotrebljavali za razne poslove.

KARGALIK (tur. *kargalık* vranište od tur. *karga* vrana) Vranište kod Skoplja.

KARJE (ar. *karyä)* selo, naselje čiji se stanovnici bave, isključivo ili pretežno, seoskom privredom (zemljoradnja, stočarstvo, ribolov itd.) i koje ima svoju teritoriju i granice, svoj atar.

KATUNDŽIJA (tur. *katuncu* od *katûn,* balkanska riječ čija etimologija nije utvrđena, a označuje vrstu stočarskog naselja i nastambe, i tur. suf. *ci* koje služi za oznaku zvanja i zanimanja) vjerovatno sinonim sa katunar, starješina katuna, ali sada za to nemam nikakve potvrde.

KETHODA, v. ćehaja.

KILÂR (tur. vulg. *kiler* od pers. *kilar)* ostava.

KILARDŽIBAŠA (tur. *kılarcıbaşı)* neposredni starješina dvorjanika na dvoru sultana ili namjesnika koji su se starali za životne namirnice i ostavu. On je vodio knjige o svim nabavkama, primitcima i izdacima koji su nabavljani odnosno izdavani za kuhinju njegovog gospodara. Po zakonu Mehmeda II on je bio po rangu četvrti lični dvorjanik sultanov. Ispred njega nalazili su se po redu: kapu-aga, odabaša i haznadarbaša, a poslije njega aga carskog dvora. On je nadzirao i carsku kuhinju i sve što se jelo i pilo; on je servirao jelo sultanu. Njegov starješina bio je čašnigir-aga.

KILARDŽIJA i KILERDŽIJA (od *kilâr,* v.) nastojnik ostave, lični dvorjanik koji je nabavljao životne namirnice i starao se za ostavu svoga gospodara. Bilo ih je više i stajali su pod neposrednim zapovjedništvom kilardžibaše (v.).

KILIDŽIJA (tur. *kılıçcı* od tur. *kılıç* mač, sablja, i tur. suf. *ci)* sabljar, zanačija koji izrađuje sablje.

KILISA (grč.) crkva.

KIST (ar. *kisṭ)* dio, učešće, participacija; rata; dio feudalnih prihoda iz jednog izvora ili jednog mjesta.

KISTI BAZAR (tur. *kist-i bazar)* dio prihoda od tržnih taksi.

KOZ (tur.) orah; *kozağaç* orahovo stablo.

KUL (tur. *kul),* doslovno znači rob muškog pola; sluga, sklav; vazal. U ovom popisu navodi se često puta uz imena članova gradskih posada i timarnika u značenju bivši rob. Up. *gulâm* i *hizmećâr.*

KULUK (tur. *kulluk)* doslovno znači 1) služenje, služba uopće; 2) svaki rad, svaka služba državi, odnosno sultanu; u tom smislu ovaj tur. termin je sinonim sa ar. terminom *hizmet* (ar. *hidmät);* 3) rad seljaka za opće državne potrebe (zidanje i održavanje gradova, mostova, izrada oružja i sl.) prvo kao naknada za oslobođenje od državnih i feudalnih poreza, a kasnije besplatni rad nepovlaštenih seljaka, i to opet samo za opće državne potrebe. U Turskoj nije postojao kuluk kao opća obaveza nepovlaštenih staleža za račun feudalaca u onom obliku kakav je imao u evropskom feudalizmu.

MARTOLOSBAŠA (tur. *martolosbaşı* od *martolos,* v. i tur. *baš,* v.) neposredni starješina martolosa manjeg područja.

MARTOLOSI (n. grč. *armatoli)* su predstavljali poseban rod turske vojske koja je u najranije doba turske vladavine u našim zemljama bila sastavljena od hrišćana, vjerovatno prvenstveno od stočarskog (vlaškog) i uopće seljačkog stanovništva koje je stupilo u tursku vojničku službu i služilo kao posada po tvrđavama, kao graničari i šajkaši u riječnoj floti na Savi, Dunavu i drugim pograničnim plovnim rijekama. Martolosi su često čuvali klance i nesigurne puteve i prolaze i vršili službu javne bezbjednosti uopće. U Smederevskom sandžaku je bilo postavljeno šest stotina martolosa da čuvaju zemlju pa je prije 1536. godine ta dužnost prenesena na knezove i primićure. Martolosi su, dalje, vršili uhodarsku službu, vodili borbe, četovali i upadali u susjedne zemlje. Za svoju službu po tvrđavama dobivali su platu, a oni koji su učestvovali u vojnim i pljačkaškim pohodima bili su dužni da jedan dio plijena, obično petinu, predaju svom gospodaru, obično sandžakbegu dotičnog sandžaka.

Neposredne starješine martolosa nazivani su *baše, vojvode, harambaše* ili *age;* uglavnom su bili hrišćani, ali njihov vrhovni zapovjednik u jednom sandžaku bio je redovno sandžakbeg dotičnog sandžaka. Kasnije su u ovaj red stupali u sve većem broju muslimani, koji su tokom vremena potpuno preovladali u tom vojničkom redu, naročito od XVIII stoljeća, kada su martolosi predstavljali samo jedan rod vojske u graničnim tvrđavama.

Po zakonu iz 1560. godine starješine martolosa (baše) u Beogradu imali su platu od 5 akči dnevno, njihove buljukbaše 4 akče, a obični vojnici, martolosi, 3 akče dnevno. Nisu plaćali harač, ispendžu, niti izvanredne poreze — *avâriz-i dîvâniye.* Sinovi martolosa, koji su živjeli u kući svojih očeva bili su takođe oslobođeni harača i ispendže, dok su njihova braća i bratići tretirani kao raja. Martolosi, koji su obrađivali spahijsku zemlju davali su ušur od proizvoda kao i raja. (O martolosima više vid. Dr R. Anhegger u *Türkiyat Mecmuası,* Ankara 1942., 282—320, D. J. Popović u *Prilozi* za knjiž. ist. i folklor, knj. VIII, 1928. 216—229).

MATBAH (ar. *maṭbaḫ)* kuhinja.

MEBLEG (ar. *mabläg)* novčani iznos, dohodak.

MEKAM (ar. *mekām)* rezidencija.

MEKTÛB (ar. mäktūb) napisano pismo, sinonim sa tur. *biti* (v.)

MEKTUBDŽIJA (tur. mektubci) pisar, sekretar.

MERD (pers.) doslovno čovjek, a kao termin sinonim sa mustahfiz (v.); član pratnje, svite i družine krupnih turskih feudalaca; zajednički naziv za gulame i hizmećare.

MEVKUF (ar. mäwkūf) uzapćen u korist države.

MEZRA (ar. *mäzrä'a)* doslovno ziratno zemljište, a kao turski agrarno-pravni termin znači staro selište, napušteno ili raseljeno selo. Da bi se jedno mjesto moglo smatrati ili proglasiti mezrom ono je moralo imati svoju teritoriju, svoje granice odnosno manje ili više jasne tragove ranijeg sela (groblje, bunar, česma, voćnjaci i sl.).

MILK v. mulk.

MÎR (pers. *mīr* skraćeno od ar. *ämīr)* zapovjednik, knez, plemić, sinonim sa tur. beg (v.).

MIRÂHOR, MIRÂHUR, IMIRÂHOR ili EMÎRAHOR, (tur. tačno *(e)mir-i ahur* od ar. *ämīr* odn. pers. *mīr* skraćeno od *ämīr* zapovjednik, i pers. *āhor* i *āhur*, staja, štala), zapovjednik konjušnice na dvoru sultana, beglerbega ili sandžakbega. Dvorsko zvanje čiji su nosioci upotrebljavani za razne poslove i misije izvan dvora. Ovo zvanje, koje su Osmanlije preuzeli od starijih turskih država, spominje se u Turskoj od Murata I. Na dvoru Mehmeda II mirahor je bio po rangu četvrti dvorjanik sultanov. On je bio upravnik carske konjušnice, cjelokupnog njenog osoblja, sarača, seiza (hranitelja konja) i jedekčija (vodića konja) i svega što je bilo u vezi sa dvorskom zaprežnom i tovarnom stokom. Poslove je vodio preko kancelarije u kojoj se nalazio jedan katib (sekretar), roznamedžija, njegov pomoćnik, katib vojnuka i drugi službenici. Njihovo poslovanje stajalo je pod kontrolom centralnog državnog računovodstva *(başmuhâsebe).* Kasnije je na carskom dvoru ustanovljeno i zvanje drugog ili malog mirahora koji se starao za malu carsku štalu, njeno osoblje, carske i dvorske arabadžije. Posluga u carskim stajama regrutovana je od adžami oglana. U njenoj službi nalazili su se i neki redovi izvan dvora koji su za svoju službu uživali timare ili privilegije. Među te su spadali i carski vojnuci. Ovo je zvanje ukinuto 1837 (1253) godine. (M. Arif, *Fatih Kanunnamesi* 10—11; Uzunçarşılı, *Saray Teşkîlâtı* str. 488 i dalje).

MÎRALEM (tur. *mîr-i'alem* i *mîr'alem* od pers. mīr skraćeno od ar. *ämīr*, zapovjednik i ar. 'alām, stijeg, zastava) doslovno znači zapovjednik zastave, a kao termin u organizaciji Osmanske države znači dostojanstvenika i funkcionera na dvoru sultana ili beglerbega koji se starao o zastavama i ostalim insignijama vlasti: tugovi, mehterhana (muzika, a u najranije doba bubanj), svoga gospodara i zapovijedao personalom koji je tim insignijama bio neposredno zadužen. Poslije age janjičara to je bio najveći dvorski dostojanstvenik sultanov. U divanu i dvorskom ceremonijalu zauzimao je prvo mjesto poslije age janjičara. U ratu je nosio glavnu carsku odnosno namjesnikovu zastavu pred svim ostalim zastavama.

Carski miralem je dijelio insignije vlasti (zastave i tugove) vezirima, beglerbezima i sandžakbezima, čime su oni ustvari uvođeni u dužnost i sticali vlast. Zato je od obdarenika dobivao određene, dosta znatne iznose koji su bili određeni prema svakom rangu (od beglerbega 10.000, od sandžakbega 1000 akči). Njegova plata računala se 1607. godine na 72.000 akči.

Poslije smrti nekog vezira, beglerbega ili sandžakbega carski miralem je preuzimao tugove i zastave koje mu je država bila dala i vraćao ih u carsku riznicu.

Ako je miralem dobio na upravu neki sandžak, on je u drugoj polovini XVI stoljeća dobivao početni has od 400.000 akči. Inače su u to vrijeme dobijali arpaluk-zeamete sa prihodom od 34.000 akči. Bilo je slučajeva da su miralemi, suprotno zakonu, postajali valije sa titulom vezira. Tako je 1594. godine miralem Kurt-aga postao namjesnik Misira. Ovo je zvanje ukinuto 1828. godine.

MONOPOL iz grčkog, odakle je ušla i u evropske jezike. Vrlo rano javlja se i u turskom u obliku *monopol, menapol, menapoliye, monopoliye* i sl. u značenju određenog vremena u kome je feudalac imao monopol na prodaju vina. To vrijeme trajalo je obično dva mjeseca, ponekad dva mjeseca i deset dana. Spahije su mogle da se uz naknadu odreknu monopola. U tom slučaju naknada se naplaćivala zajedno sa porezom na vino. Ta se naknada nazivala *resm-i monopol* ili skraćeno *monopol.*

MUÂF (ar. *mu'āf),* v. muafijjet.

MUÂFIJJET (tur. *muâfiyet,* ar. *mu'āfiyyät).* — Na više mjesta u ovom popisu navodi se za izvjesne društvene slojeve da su *muaf* i *muselem.* Ove arapske riječi (ar. *mu'āf* i *musällām)* upotrebljavaju se u tim i drugim slučajevima kao sinonimi u smislu oslobođen, pošteđen, oprošten, privilegovan. Prema tome termin muâfijjet znači potpuno ili djelomično oslobođenje raje od svih ili pojedinih, stalnih (redovnih) ili povremenih (izvanrednih) državnih i feudalnih obaveza. U turskom feudalnom društvu osnovne društvene klase bile su *asker* i *raja.* Osnovu *askera* predstavljala je vladajuća klasa; a osnovu *raje* potčinjeno zemljoradničko stanovništvo. Za održavanje i funkcionisanje feudalnog društvenog poretka bili su neophodni i razni drugi društveni slojevi i međuslojevi. Ta diferencijacija među askerom postizavala se između ostalog ustanovom imuniteta *(serbestiyet),* a u redovima raje ustanovom privilegija *(muâfiyet)* koja je bila instrument za stvaranje raznih društvenih slojeva i međuslojeva u toj klasi. Po obimu i stepenu privilegija razni povlašteni društveni redovi su se manje ili više izdvajali iz osnove potčinjene klase, koju su pretstavljale nepovlaštene mase zavisnih seljaka-zemljoradnika. Te su privilegije kod nekih društvenih redova rajinskog porijekla bile tolike da su oni ubrajani u asker i skoro se približavali vladajućoj klasi turskog društva. Ustanova muafijeta bila je vrlo široka. Ona je obuhvatala prije svega sve vojničke ili poluvojničke društvene redove koji su regrutovani od seljačkih masa. Ona je igrala naročito važnu ulogu u stvaranju znatne diferencije u redovima nemuslimanske raje i to prije svega u pitanju oslobođenja od ličnog državnog poreza, glavarine (harača ili džizije) u čemu se ogledala bitna razlika u položaju muslimanske i nemuslimanske raje u pogledu obaveza prema državi. Dok su od toga poreza bili oslobođeni svi muslimani, asker i raja, izuzimajući Cigane, dotle su od hrišćanskih podanika od toga poreza bili oslobođeni samo pripadnici askera, raznih vojničkih redova (kao vojnuci i martolozi), organi lokalne samouprave (knezovi, primićuri, muselemi) i sveštena lica (popovi i kaluđeri). U pogledu oslobođenja raje od ostalih državnih i feudalnih daća tu u načelu nije postojala ra-

zlika između muslimanske i nemuslimanske raje, ali je postojala znatna razlika u obavezama između ratara i pastira (vlaha) odnosno između ušurdžija i filurdžija kao i između seoskog i gradskog stanovništva. Muslimansko gradsko stanovništvo imalo je i inače često povoljniji položaj zato što gradske privilegije u mnogim mjestima nisu uvijek obuhvatale svo nego samo muslimansko stanovništvo, jer nemuslimanskom gradskom stanovništvu u tim slučajevima nisu nametane obaveze kojima je muafijjet bio uslovljen.

MUBÂDELE (ar. *mubādälä)* zamjena.

MUDŽERED (ar. *muğärräd)* doslovno ogoljen, a kao termin u Osmanskoj državi označava čovjeka koji nije oženjen, nema samostalnog zanimanja i ne vodi zasebno domaćinstvo, nego živi u zajednici s ocem. Takva lica iz klase raje muslimanske vjere plaćala su smanjene lične feudalne daće — obično 6 akči. Ako su imala baštinu, odnosno čifluk, onda su morala plaćati cio iznos od 22 akče.

MUHARREM (ar. *muḥarräm)* prvi mjesec muslimanskog kalendara.

MUHARRIR (ar. *maḥarrir)* popisivač, emin-popisivač.

MUKÂTA (ar. *muḳāṭa'a* od osn. *ḳt'*, sjeći, rezati), kao turski finansijsko-pravni termin znači: 1. plaćanje poreza odsjekom, paušalno u novcu; 2. zakup, paušalna zakupina; 3. objekt zakupa, a to je moglo biti svako državno, feudalno i vakufsko dobro, svaki izvor prihoda. Država je prvo davala u zakup samo regalna prava i feudalne prihode (carske hasove), a kasnije i direktne državne poreze; svi feudalci mogli su dati u zakup svoje prihode, a vakufi svoje lukrativne objekte. Sistem uprave državnim prihodima putem zakupa nužno je nametao podjelu države na zasebna finansijska područja koja su se također nazivala mukate. Ona su predstavljala i zasebna carinska područja unutar države.

MULK (tur. *mülk* od ar. *milk* i *mulk* vlasništvo, sopstvenost) vlasništvo, sopstvenost na nekretninama sa neograničenim pravom raspolaganja, potpuna svojina.

MUSELEM (ar. *musälläm)* znači između ostalog: 1. priznat, pouzdan, 2. slobodan, oslobođen od poreza, privilegovan. Više vid. s. v. *muâfijet.*

MUSTAHFIZ (ar. *mustaḥfiẓ*, čuvar, pl. *mustahfizān)* u turskom znači čuvar tvrđave. Zvao se još *merd-i kale,* pl. *merdan-i kale,* čovjek (ljudi) tvrđave i *hisar-eri,* pl. *hisar erleri,* gradski ljudi. Oni su u početku regrutovani najvećim dijelom iz reda ratnih dobrovoljaca i isluženih janjičara kojima su dodijeljeni manji pojedinačni ili veći kolektivni *gedik-timari* tj. timari koji su bili vezani za određene službe. Prihod pojedinih mustahfiza od njihovog timara iznosio je obično 700 do 1.400 akči. Premda su mustahfizi uživali timare, nisu spadali u spahije.

Pored mustahfiza-timarnika postojali su i mustahfizi-ulufelije, koji su dobivali plate u novcu kao i takvi koji su uz male timare dobijali i neku platu u novcu. Takav slučaj imamo i u ovom popisu kod mustahfiza grada Hodidjeda. Mustahfizi sa platom kao ni mustahfizi-timarnici nisu spadali u janjičare, kako tvrde neki osmanisti, nego su predstavljali glavni rod lokalnih vojnih snaga tzv. *yerlikuli.* Iz izvora vidimo da su mogli da drže spahijsku odnosno rajinsku zemlju i da su u tom slučaju plaćali spahiji poreze kao i raja. Bili su muslimani različitog porijekla.

Kao naročita mjera sigurnosti musahfizi su u prvo vrijeme regrutovani iz udaljenih dijelova Carevine. Većina mustahfiza u tvrđavama Anadolije regrutovana je iz Rumelije, a oni u tvrđavama na Balkanu iz Anadolije. U našim gradovima najstarije mustahfize sačinjavali su ljudi iz unutrašnjosti Turske. Kasnije su regrutovani iz domaćeg muslimanskog stanovišta. Na čelu mustahfiza nalazio se *dizdar* (v.).

Mustahfizi su se dijelili na *buljuke* kojim su zapovjedali *buljukbaše*. Najmanja jedinica mustahfiza nazivana je *oda*. Odom je zapovijedao *odabaša* ili *seroda*. Svaka tvrđava imala je svog *imama* (v.) koji je takođe spadao u mustahfize.

MUSTEGILLÂT (ar. *mustägillāt)* poljoprivredni proizvodi.

NAHIJA (ar. *nāḥiyä)* znači 1. strana, kraj; okolina; 2. predjel, prediona cjelina, geografska jedinica, oblast. Kao termin u turskoj administraciji riječ nahija znači najnižu redovnu upravnu jedinicu koja ima svoju stalnu i tačno određenu teritoriju i obično stoji pod neposrednom upravom nekog organa sa određenim prerogativama upravne vlasti. U tom smislu arapski termin nahija u turskom odgovara našem srednjevjekovnom nazivu župa iako su osnovna značenja jednog i drugog naziva sasvim različita. Svaka srednjevjekovna župa u našim zemljama nazvana je u tursko doba nahijom i to obično istim imenom. Ukoliko se nahije ne nazivaju imenima starih župa, one se nazivaju po imenu glavne utvrde u tom predjelu, ako je ona postojala, a pogotovo ako nije napuštena i razorena, ili po imenu glavnog naselja u tom kraju. Šta više sve nahije kao *upravne* jedinice obrazovane su, u najviše slučajeva, pretvaranjem pojedinih starih većih ili spajanjem manjih srednjevjekovnih župa ili vlasti u nahije gdje god su te župe odnosno vlasti postojale. Tamo gdje ih nije bilo ove su nahije formirane od geografskih cjelina oko glavnih naselja ili utvrda u pojedinim oblastima.

Samo treba naglasiti da svaka srednjevjekovna župa odnosno nahija kao geografska cjelina nije uvijek postala upravna nahija, što je sasvim razumljivo kada se zna da je srednjevjekovnih župa odnosno nahija kao geografskih cjelina bilo sasvim malih. Kao što su se u srednjem vijeku neke manje župe, kao geografske cjeline uklapale u veće župe i oblasti kao administrativne jedinice, tako su se one i kao nahije uklapale u šire oblasti, upravne nahije. Tako se, napr., mala župa odnosno nahija Lepenica zvala nahijom sve do druge polovine XVI stoljeća, ali ona u administrativnom pogledu nije nikada pretstavljala zasebnu upravnu nahiju nego je pripadala Visočkoj nahiji. Sličan slučaj bio je sa Glasincem (Mokro) i drugim. Međutim, svi ti i drugi slučajevi nisu ipak tako brojni da se ne bi moglo općenito reći da su turske nahije kao upravne jedinice identične sa srednjevjekovnim županama. Odstupanja su rijetka. Šta više Turci su u slučajevima kada bi okupirali manje dijelove jedne geografske cjeline (nekoliko sela jedne župe), pripajali ih najbližim nahijama. Ali ako bi im se kasnije pružila prilika da osvoje cijelu župu, oni bi uspostavljali staro stanje. U najranije vrijeme turske vladavine u našim zemljama naziv nahija upotrebljavan je često kao sinonim sa nazivom vilajet (v). Ako je jedna nahija bila isključivo ili pretežno naseljena vlasima ona je nazivana vlaškom nahijom.

NALBANT (tur. *nalbant* od ar. *na'l* potkova i pers. *bend* prez. osn. od *besten* vezati) potkivač konja.

NÂNPEZ (pers.) pekar.

NEFS (ar. *näfs)* kao tehnički termin u istorijskim izvorima znači sam, samo mjesto bez svog područja. Više vid. ovdje str. 3, nap. 3.

NIJÂBET (ar. *niyābät* od osn. *nwb* zastupati, zamjenjivati) kao termin u Osmanskoj državi znači:

1. zastupstvo, ispostava, teritorijalna i stvarna nadležnost jednog nâiba (kadije); zvanje nâiba;

2. prihodi od globa, novčanih kazni koje je plaćalo gradsko stanovništvo na osnovu osude nâiba ili kadije. U tom smislu ovaj je termin sinonim sa terminom *džürmü džinâyet* koji se upotrebljava za istu vrstu prihoda kad ih plaća seosko stanovništvo, ali ima primjera da se i na selu ova daća zove nijâbet. Tako je, npr., u selu Todorovu (danas Muselinci kod Ripnja) naplaćivan nijabet, a ne džürm-ü džinajet.

NIJABETI VILAJET (tur. *niyâbet-i vilâyet* od ar. *niyâbät,* v. nijâbet i ar. *vilâyät,* v. vilâjet) feudalni prihod od globa stanovnika jednog vilâjeta.

NISF (ar. *nişf)* pola, polovina.

NIŠAN (pers. *nišān)* doslovno znak, a kao turski termin znači između ostalog: 1. carska tugra; 2. dokumenat sa carskom tugrom; 3. sinonim sa berat (v.) i u tom se smislu upotrebljava u ovom popisu.

OGLAN (tur. *oğlan)* dječak, sin; sluga.

OKČIJA (tur. *okçı* i *okçu* pl. *okçular* od tur. *ok,* strijela, i tur. suf. *ci)* streljar, zanačija koji izrađuje strijele.

PADIŠAH (pers. *pādišāh)* vladar, car, suveren, sultan.

PÂRE (pers. pāre) komad, parče.

PAŠA (tur. *paşa,* etimologija riječi, nije utvrđena; možda je skraćeno od pers. *padišah)* titula koja se pojavila početkom XIII stoljeća; u početku je, kao i titule sultan i šah, davana istovremeno poznatim dervišima — vojnicima; krajem XIII stoljeća davana je turkmenskim emirima Anadolije, a u Turskoj u XIV i prvoj polovini XV stoljeća samo vezirima.

RAJA (ar. tačno *rä'āyā* pl. od *rä'iyyä)* prvotno znači podložnost, podaništvo, a ne stoka, kako to neki neupućeni naši istoričari prevode; kao pravni termin u turskoj državi ova riječ predstavlja opći naziv za one društvene slojeve, građane i seljake, muslimane i nemuslimane koji su se nalazili u ličnoj feudalnoj zavisnosti, koji su bili podloženi timarnicima i opterećeni ličnim feudalnim porezima *(rusûm-i ra'iyet,* v.); kasnije, a naročito od XVIII stoljeća ovaj termin počinje da se odnosi samo na zavisno stanovništvo hrišćanske vjere u turskoj državi. Inače se za hrišćane u Turskoj, obzirom na vjersku pripadnost upotrebljavao naziv *kâfir* ili *gebr* = đaur, nevjernik, a s obzirom na njihov pravni položaj naziv *zimmî,* v. zimmija.

Obzirom na državne i feudalne obaveze raja se dijelila na: nepovlaštenu i povlaštenu raju. Nepovlaštenu raju sačinjavalo je ono stanovništvo koje je bilo uključeno u timare, potčinjeno timarnicima i plaćalo u cjelini (nesmanjene) sve državne i feudalne poreze, namete, danke i doprinose.

Povlašćenu raju sačinjavalo je ono zavisno stanovništvo koje je uživalo izvjesne privilegije u plaćanju državnih i feudalnih poreza. Najčešća privilegija bilo je oslobođenje od izvanrednih državnih poreza, a zatim, plaćanje smanjenih feudalnih daća kao, na primjer, kod derbendžija (v.).

Položaj raje u gradu bio je mnogo povoljniji od položaja raje na selu. Raja je u gradskim naseljima plaćala u pravilu samo lične državne i feudalne daće, a naturalne samo ako je obrađivala zemlju u sinoru grada ili seljačku zemlju izvan gradske teritorije. Ona je, međutim, često bila oslobođena i od ličnih feudalnih daća, naročito muslimanska.

Pored zavisnih seljaka — raje na selu je bilo relativno dosta slobodnih seljaka, kao što su vlasi-filuridžije, vojnuci, martolozi, juruci, akindžije, sokolari i drugi vojnički i poluvojnički društveni redovi koji su uživali slobodne baštine i nisu bili potčinjeni spahijama, niti su plaćali lične feudalne poreze.

RAMAZAN (ar. ramaḍān) deveti mjesec muslimanskog kalendara.

REBÎ-UL-ÂHIR (ar. *räbī'-al-āḫir) četvrti* mjesec muslimanskog kalendara.

REBÎ-UL-EVVEL (ar. *räbī'*-al-äuwal) treći mjesec muslimanskog kalendara.

REDŽEP (ar. *räğäb)* sedmi mjesec muslimanskog kalendara.

RESM (tur. *resim, resm-i);* ova arapska riječ (ar. *resm* pl. *rusūm)* ima u arapskom i u turskom jeziku mnogo značenja pa, između ostalog, znači: 1. pristojba, taksa, porez, novčana daća uopće; 2. opći naziv za sve redovne feudalne novčane poreze, za sve dažbine i takse ustanovljene državnim zakonima. Pojedine vrste tih dažbina nazivaju se složenim imenicama u kojima je jedna komponenta riječ *resm,* rijetko *ḳâ'ide* i *'âdet,* a još rjeđe *bid'at),* a druga, riječ koja označuje ono na što se ta daća daje. Pri tom se ponekad riječ resm ispušta, naročito kad je riječ o daćama koje se nazivaju slavenskim ili drugim nazivima iz zapadnih jezika: poljačina, hrepun, djumruk, ispendža. U ovom popisu navode se: *resmi-i bedel* ili *resm-i mübâdele,* taksa za zamjenu (timara); *resm-i çiftlik,* taksa na čifluk i *resm-i zamîme,* taksa na dodatak (povećanje timara).

RIKÂBDÂR (od ar. *rikāb* uzenđija, stremen i pers. *dār.* pres. osn. od *dāšten* imati, držati) dvorjanik koji pomaže svome gospodaru (sultanu, veziru, paši ili begu) da uzjaše i sjaše sa konja, i koji ga prati na putu idući pješke pored njega. Spadao je u lične paževe svoga gospodara.

RUSÛMI URFIJE (tur. *rusûm-i 'örfiyye)* doslovno znači zakonski porezi, a kao finansijsko-pravni termin predstavlja opći naziv za sve redovne feudalne novčane daće, ustanovljene državnim (a ne šerijatskim) zakonima.

SAFER (ar. *safär)* drugi mjesec muslimanskog kalendara.

SAĞRAK (tur.) kup, pehar.

SÂJIS, v. seis.

SÂKA (ar. *sāḳḳa)* doslovno znači vodonoša; zatim: 1. čovjek koji je vadio vodu iz bunara ili iz sebilja pa je dodavao prisutnim ili je raznosio i dijelio po gradu; odatle naše prezime Sakić. Ovo zanimanje spominje

se u Beogradu od 1536. godine; 2. naziv za ljude koji su snabdijevali vodom janjičare; 3. naziv za dvorjanike koji su snabdijevali dvor vodom i vršili dvorske službe u vezi sa vodom; bilo ih je više; na carskom dvoru prestavljali su zaseban buljuk; njihov starješina nazivao se *sâkabaša* (tur. *sâkabaşı*). Imao je svoga ćehaju (pomoćnika) koji se nazivao sakalar kethudasi.

SANDŽAK (tur. *sancak* zastava) kao administrativni naziv znači:

1. Veća administrativno- teritorijalna jedinica kojom je upravljao sandžakbeg ili mir-i liva. Nekoliko sandžaka sačinjavali su jedan ejalet, beglerbegluk ili pašaluk, a sami sandžaci dijelili su se na nekoliko vrsta nižih upravnih jedinica koje su se međusobno razlikovale prema raznim vrstama nižih upravnih organa, stalnih i privremenih, općih i specifičnih. Osnovna redovna niža jedinica bila je nahija (v.).

2. Najveća organizaciona jedinica izvjesnih društvenih redova u Turskoj kao što su vojnuci, akindžije, juruci, Cigani i dr. koji su imali zasebnu organizaciju i stajali pod zapovjedništvom svoga bega (ili sandžakbega), a nisu imali zasebnu teritoriju. U ovom popisu spominju se u tom smislu vojnučki sandžak i njegov beg neki Ali-beg.

SANDŽAKBEG (tur. *sancankeyi*) od tur. *sancak*, v. i tur. *beg*, v.), vojni i administrativno-politički upravnik jednog *sandžaka* (v.). Više vid. H. Šabanović, *Vojno uređenje Bosne od 1463. godine do kraja XVI stoljeća*. Godišnjak Istorijskog društva Bosne i Hercegovine, XI, 1960. 173—224.

SARAČ (ar. sarrāğ) sedlar, remenar; sarači su izrađivali i prodavali ne samo sedla i skoro sve ostale dijelove konjske opreme nego i razne druge kožne predmete osim obuće i odjeće. U ovom popisu spominju se dvorski sarači krajišnika Isa-bega Ishakovića koji je na svom dvoru i u vojnom pohodu morao imati, između ostalog, i saračku radionicu (*saraçhâne*). Dvorski sarači i njihova radionica stajali su pod upravom mirahora.

SARAČHÂNE (tur. *saraçhâne* od ar. *sarrāğ*, v. sarač i tur. *hâne* kuća) saračka radionica.

SEIZ (vulg. tur. *seis* od ar. sājis) dvorski sluga koji hrani i timari konje u carskoj ili namjesnikovoj konjušnjici. Bilo ih je više, a nalazili su se pod zapovjedništvom mirahora.

SEJMEN (vulg. oblik od *segbân* doslovno znači čuvar pasa) pripadnik treće divizije janjičarskog korpusa koja je obuhvatala 34 kompanije (*orta*). 33 su logorovale u carigradskom garnizonu. Ova je divizija organizovana za vladavine Bajazida I. Starješina sejmena nazivao se *sekbânbaši* (= sejmenbaša).

SELH (ar. *sālḫ*) posljednji dan arapskog mjeseca.

SENG (pers.) kamen, žrvanj.

SER (pers.) sinonim sa tur. *baş*, v. *baš*.

SERASKER (tur. *serasker* od *ser*, v. i *'asker*, v.), doslovno glava vojske, vojni stariješina, a kao vojni termin znači:

1. do sredine XVI stoljeća izvršni organi subaše pri mobilizaciji spahijske vojske u jednom vilajetu. To je bio obično ugledniji spahija koji je posjedovao timar. Up. čeribaša

2. kasnije, kada su sultani prestali da rukovode vojnim pohodima, vrhovni zapovjednik jednog većeg vojnog pohoda od velikog vezira do beglerbega.

SERBAZDÂR, pl. SERBÂZDÂRÂN (pers.), starješina sokolara, sinonim sa dogandžibaša (v.).

SERDERBÂN, pl. SERDERBÂNÂN (pers.) = kapidžibaša, v.

SIB (pers.), jabuka

SILAHDÂR ili SILIHDÂR (od ar. *silāḥ*, oružje i per. suf. *dār)* doslovno držalac oružja, a kao dvorsko zvanje znači dvorjanik na dvoru turskih sultana i namjesnika provincija koji je nosio sve dijelove gospodareva oružja i dodavao mu ga po potrebi. Bilo ih je više. Njihov starješina nazivao se silahdâraga.

SOLAK (tur. doslovno ljêvak) kao termin u osmanskoj vojnoj organizaciji znači strijelac u sultanovoj tjelesnoj gardi. Spadali su u janičare i sačinjavali 4 kompanije (orte) i to 60 do 63 od po 100 ljudi koji su stajali pod komandom solakbaše. Služili su isključivo kao pješačka tjelesna garda sultana, koga su uvijek okruživali i pratili u rat; odjeveni su bili kao janjičari od kojih su se razlikovali posebnom kapom *(uskûf)* sa dugačkom kićankom.

SUBAŠA (tur. *subaşı)* od tur. riječi *su* koja je vjerovatno kineskog porijekla (*Islam Anisklopedisi* s. v. *subaşı)*, a u starom turskom jeziku znači vojska i tur. *baš*, v., pa prema tome prvobitno znači vojni zapovjednik, glavar, vojvoda. U istom značenju javlja se i u istočno-turskim dijalektima, a bila je poznata i u seldžučkom državnom uređenju. Već u XIII stoljeću zabilježen je jedan subaša u gradu Harbutu. U najstarijim osmanskim izvorima javlja se kao vojno-administrativno zvanje, koje je bilo rasprostranjeno po cijeloj Osmanskoj državi u najranijem periodu njenog postojanja.

Tokom vremena izvršena je znatna diferencijacija dužnosti organa koji su se zvali subaše, tako da se ovaj naziv, već u XV stoljeću, istovremeno upotrebljavao u više značenja:

1. Vojno-administrativni komandant većeg naselja. Od najranijeg perioda Osmanske države svako znatnije mjesto imalo je svog subašu. Kad je, na primjer, Osman, osnivač dinastije Osmanovića, zauzeo Karadža Hisar, koji je postao njegova prva prijestonica, on je tu odmah postavio subašu. Isto je učinio i Mehmed II kada je osvojio Carigrad. Iz ovog popisa vidi se da je 1455. godine gradom Zvečanom upravljao jedan subaša. Iste slučajeve nalazimo i u drugim mjestima. Gradske subaše su često puta bili obične spahije sa manjim timarima. Subaša grada Zvečana imao je 1455. godine timar od 5.075 akči prihoda. Prihodi od timara gradskih subaša kretali su se od dvije do dvanaest hiljada akči.

2. Vojno-administrativni upravnik jednog vilajeta (v.) koji je po tome nazivan i subašilukom. Svaki vilajet-subašiluk imao je svoj grad koji je spadao u leno i bio sjedište vilajetskog subaše koji je u tim slučajevima istovremeno bio i gradski subaša. Vilajetske subaše u našim zemljama su katkada nazivani vojvode, naročito u prvom periodu turske vladavine, kao i krajišnici, i to uglavnom u zapadnim i turskim dokumentima na našem jeziku. Vilajetske subaše ili vojvode spadali su u viši rang turske vojne aristokracije, uvijek su imali titulu beg i uživali

krupna lena koja su do 1463. godine nazivana hasovi, a kasnije zijameti. Hasovi vilajetskih subaša donosili su im prihod u vrijednosti od 20.000 do 250.000 akči.

Ove vilajetske subaše, odnosno vojvode, bili su potčinjeni sandžakbegu sandžaka na čijem su se teritoriju nalazili njihovi subašiluci i nadređeni spahijama u tim oblastima, ali su u svom vojno-političkom i administrativnom djelovanju imali dosta široka ovlašćenja i veću slobodu vojnih akcija.

Tokom širenja i učvršćivanja Osmanske države mnogi stari veliki subašiluci, odnosno vilajeti koji su u prvo doba turske ekspanzije bili najčešće isturene granične oblasti, postaju postepeno duboka turska unutrašnjost, pa su razbijani, pretvarani u manje zijamete i uklapani u sistem redovne turske upravne podjele. Na drugoj strani su sa turskom ekspanzijom u novoosvojenim oblastima obrazovani novi veliki vilajeti ili subašiluci tako da značaj i funkcije ovih vilajetskih subaša odnosno vojvoda ne iščezavaju u graničnim oblastima sve dok traje turska ekspanzija.

3. Istovremeno se javljaju vojvode i subaše kao sandžakbegovi ljudi, kojima je bila glavna dužnost da upravljaju hasovima svoga gospodara i da vrše administrativno-policijsku vlast na područjima tih hasova. Vojvoda u tom smislu postaje u XVI st. opći naziv za upravnike svih hasova: beglerbegovih, carskih pa čak i sultanija, dok se naziv subaša od tada javlja i kao organ tih vojvoda. Na drugoj strani naziv subaša je sa osnivanjem zijameta dobio još jedno značenje. Tada je svaki zaim dobio titulu subaše.

SUBAŠILUK (tur. *subaşılık* od *subaşı)* prvotno znači 1. zvanje subaše; 2. leno jednog subaše; 3. oblast kojom je upravljao subaša kao neposredni vojno-administrativni organ. U tom smislu naziv subašiluk znači isto što znači naziv vilajet u privremenom uređenju, a subaša isto što i vilajetski vojvoda. To se jasno vidi iz dokumenata u kojima se ista oblast jedanput naziva vilajetom, a drugi put, čak u istom dokumentu, subašilukom. Prema tome nazivi vilajet i subašiluk kao teritorijalno-administrativne jedinice, mogle su biti sasvim isto. U suštini, međutim, nije tako nego je subašiluk uži pojam od vilajeta. Subašiluk stvarno znači samo onaj dio jednog vilajeta koji je spadao u leno subaše dotičnog vilajeta. Kako se, međutim, njegova vojno-politička i administrativna vlast protezala na čitav taj vilajet, to su oba naziva, subašiluk i vilajet, u tom smislu postali sinonimi. To se jasno vidi u slučajevima kada se na čelu jednog vilajeta ne nalazi subaša nego vilajetski vojvoda. Vilajetske subaše su feudalci višeg ranga koji su uživali feudalnu rentu u vrijednosti 20.000 do 100.000 akči, dok su vilajetske vojvode mogle biti i sitnije spahije. Razlika između subašiluka i vilajeta zapaža se naročito poslije učvršćenja turske vlasti u jednom području. Svakako je na ovo diferenciranje značenja vilajeta i subašiluka uticala i činjenica što su se u najranije doba Osmanske države na čelu mnogih vilajeta nalazile vilajetske subaše. Tako, napr., vidimo da se na čelu svih vilajeta u turskoj Albaniji 1431/32. godine nalazile vilajetske subaše. U ovom popisu, međutim, vidimo u krajištu Isa-bega Ishakovića nešto drukčiju situaciju. Tu je postojalo sedam vilajeta, ali među njima ustvari samo dva subašiluka: skopski i tetovski.

Ovo staro vilajetsko uređenje bilo je privremenog karaktera, tako da je sa učvršćivanjem turske vlasti u pojedinim oblastima i zavođenjem redovne uprave postepeno iščezavalo, a sa prestankom turske ekspanzije potpuno nestalo. Na drugoj strani je i pojam subaša uskoro dobio još jedno značenje. Osamdesetih godina XV st. izvršena je klasifikacija spahija na timarnike i zaime, pa je otada svaki zaim dobio titulu subaše i time se još više izdiferencirala razlika između subašiluka i vilajeta.

SÛFIJA i SÔFIJA (ar. ṣūfī od ar. ṣūf vuna, zato što su derviši nosili vunene ogrtače) mistik, derviš (v.).

SÜRGÜN (tur.) deportacija.

ŠĀBĀN (ar *ša'bān)* osmi mjesec muslimanskog kalendara.

ŠEVVĀL (ar. *šānwāl)* deseti mjesec muslimanskog kalendara.

TAŠČIJA (tur. *taşçı* pl. *taşçilar* od tur. *taş* kamen) kamenorezac, klesar.

TOPČIJA (tur. *topçi* i *topçu* od tur. *top)* topčija, kanonier, artiljerac, pripadnik artiljerije, vojnog roda koji je rukovao topovima. U svakoj tvrđavi nalazio se jedan ili više topčija koji su vršili topčijsku službu po gradskim kulama i tabijama. Veće tvrđave, uglavnom pogranične, mogle su imati po dva-tri džemata topčija od manjeg broja ljudi, ali ih općenito nije bilo mnogo. Njihove plate su iznosile 10 do 15 akči dnevno ili su imali timare. Mnoge topčije u našim gradovima u najranije doba bili su hrišćani. Inače su regrutovani iz istog roda centralnih vojnih snaga i uvrštavani po potrebi u lokalne vojne snage, jerlikule. Na čelu topčija nalazio se starješina koji je nazivan topčiaga, topčibaša ili sertopi; sva tri naziva su sinonim i znače zapovjednik topčija. Od ovog roda vojske dolaze prezimena Topčić i Topčagić.

TOPČILUK (tur. *topçilik)* topčijska služba.

TUFEKČIJA i TUFENKČIJA (tur. *tüfekçi* i *tüfenkçi* od tur. *tüfek* i *tüfenk,* što prvobitno znači štap sa vatrom, a od XV stoljeća znači puška) 1. puškar, zanačija koji je izrađivao i popravljao puške; 2. vojnik--puškar.

TUFEKČIBAŠA, TUFENKČIBAŠA (tur. *tüfekçibası* i *tüfenkçibası* od *tüfekçi,* v. tufekčija i tur. *baš,* v), starješina puškarskog esnafa; zapovjednik puškara.

UŠUR (tur. *öşr* i *öşür* od ar. *'ušr* pl. *a'šār* iz hebr. ili kaldejskog), doslovno znači desetina, deseti dio, 1/10, a kao pravni termin opći naziv za sve naturalne feudalne poreze na proizvode od poljoprivrede, vrtlarstva, vinogradarstva, pčelarstva i rudarstva. On se imao primjenjivati samo u tzv. *ušrijskim,* desetinskim zemljama. U tu vrstu zemalja spadale su uglavnom samo zemlje Arabijskog poluostrva. Sve ostale zemlje u islamskim državama šeriatsko pravo smatra *haračkim,* tributarnim zemljama bez obzira da li ih drže muslimani ili nemuslimani. Međutim, u svim islamskim zemljama turske civilizacije stvorena je odavna i treća kategorija zemlje, tzv. *mirijska* ili *državna* zemlja koja je po svom porijeklu i u suštini spadala u kategoriju haračkih zemalja, ali je i u njima iz praktičnih razloga primjenjivan sistem ušura bez obzira da li ih drže muslimani ili nemuslimani. Režim mirijske zemlje vladao je i u našim zemljama pod turskom vlašću bez obzira na vjersku pripadnost raje.

Kao šerijatski porez na zemlju muslimana ušur je morao da predstavlja stvarnu desetinu od proizvoda dotične godine, a kao ekvivalent harača na zemlju mogao se prema prinosu kretati u rasponu od desetine čak do polovine, ali se opet nazivao ušur = desetina. Kod nas je ušur iznosio stvarnu desetinu, osminu ili sedminu prema tome da li je obračunavan sam ili skupa sa salarijom.

Ušur na pojedine vrste proizvoda nazivan je složenim imenicama od riječi *ušur* i arapskog, turskog ili perzijskog naziva dotične vrste proizvoda. U ovom popisu dolaze u obzir: ušr-i galle i ušri mustegillât, a oboje znači porez na poljoprivredne proizvode.

VAKUF (tur. *vakıf* od ar. *waqf od* osn. *wqf* zastati, zadržati), zadužbina, zavještanje, zaklada; ustanova, objekt, zemlja, novac i druga pokretna i nepokretna imovina zavještana za održavanje i funkcionisanje zadužbina.

VAKUFNÂMA (od *vakuf,* v. i pers. *nâme* knjiga), isprava o osnivanju vakufa i njegovom upravljanju.

VILÂJET (tur. *vilâyet* od ar. wilāyät) doslovno znači upravljanje pokrajinom; područje uprave jednog valije; pokrajina, oblast kojoj na čelu stoji jedan namjesnik, manja ili veća oblast, zemlja, pa i čitava država. Sva ta značenja ima ova riječ i u turskom jeziku. Ovaj naziv susreće se ne samo u običnom govoru i literarnim spisima nego i u zvaničnim turskim dokumentima u svim tim značenjima. U raznim dokumentima, a naročito u katastarskim, poreskim i drugim knjigama, on se upotrebljava, kako u značenju ejalet (beglerbegluk ili pašaluk) i sandžak ili liva, tako i u značenju nižih upravnih jedinica. Zato se općenito misli da ta riječ nije nikada ni označavala neke stalne i jasno određene administrativne ili geografske jedinice sve do turskih administrativnih reformi u XIX st. kada je riječ vilajet postala zvaničan naziv za najviše turske administrativne jedinice.

Naša istraživanja pokazuju da nije uvijek tako bilo. Proučavanjem najstarijih turskih dokumenata dolazi se do zaključka da su Turci terminom vilajet u starije doba, prije i neko vrijeme poslije zavođenja redovne uprave u zaposjednutim oblastima, označavali određene vojno-administrativne jedinice niže od sandžaka, a više od nahije. Te su jedinice po svom teritorijalnom sklopu bile obično sastavljene od jedne ili više nahija, a po svom teritorijalnom opsegu one su najviše odgovarale sudsko-administrativnim jedinicama, kazama ili kadilucima. Štaviše, izvori nam pružaju dovoljno primjera da zaključimo da su vilajeti, u privremenom vojno-političkom uređenju po teritorijalnom opsegu bili isto ono što su istovremeno pretstavljale kaze ili kadiluci u sudsko-administrativnom uređenju. I kao što se na čelu svakog kadiluka nalazio kadija, tako se na čelu svakog vilajeta nalazio vojvoda ili subaša. Dalje, kao što su kadije većih kadiluka imali svoje pomoćnike — naibe u jednoj ili više nahija svoga kadiluka, tako su i vilajetske vojvode i vilajetske subaše imale svoje pomoćnike u pojedinim većim i udaljenijim naseljima i nahijama svoga vilajeta koji su se takođe zvali vojvode ili subaše. Stoga upotrebu naziva vojvoda, u smislu upravnika vojvodaluka, i naziva subaša, u smislu upravnika manjeg dijela jednog vojvodaluka, treba razlikovati od upotrebe istih naziva u smislu vilajetskog vojvode, odnosno vilajetskog subaše.

Razvojem timarsko-spahijske organizacije formirana je posebna vrsta upravnih jedinica u vojnoj organizaciji spahija različitih od spomenute privremene vojno-političke podjele na krupne vilajete ili subašiluke i redovne sudsko-administrativne podjele na kadiluke. Te jedinice nazivane su također vilajeti. U ovoj organizaciji vilajet je označavao oblast od nekoliko upravnih nahija jednog sandžaka čije su spahije bile pod neposrednom komandom lenskog oficira koji se zvao subaša, što znači doslovno vojvoda, ali taj vilajet nije bio njegov subašiluk u ranijem smislu, iako ove spahijske subaše vode svoje porijeklo od starih vilajetskih subaša, potčinjenih direktno sandžakbegu. Ovi vilajeti spahijsko-vojne organizacije održali su se, kao vojno-operativni instrumenti, sve do likvidacije timarskog sistema. Prema njima su vođeni spiskovi spahija, vršena njihova smotra i kontrola u izvršavanju vojnih obaveza. Prema njima je vršen raspored i mobilizacija spahijske vojske. Stoga tu podjelu nalazimo i u onom defteru o kontroli bosanskih spahija koji su učestvovali u rusko-turskom ratu na Prutu 1711. godine, što ga je izdao Skarić. (Vid. Vl. Skarić, *Popis bosanskih spahija iz 1123 (1711) godine*, GZM XLII, sv. 2, 1930, 1—99). Ovi spahijsko-vojni vilajeti nazivani su katkada i nahijama, kao što vidimo i u spomenutom popisu. Te »timarske nahije«, kako ih je nazvao Skarić, ili još bolje spahijske nahije, odnosno vilajeti, sastojali su se uvijek od više običnih nahija, ali se teritorija tih vilajeta, odnosno nahija, nije podudarala sa administrativnom podjelom na vilajete u privremenom uređenju niti sa redovnom sudsko-administrativnom podjelom na kadiluke. Ove spahijske subaše su u ratu bili oficiri, a u miru su vršili vojno-administrativnu vlast u područjima svojih zijameta.

VÎRÂN (pers. *vīrān)* razoren, u ruševini, pust, nenaseljen.

VLASI. Seosko stanovništvo u našim zemljama pod turskom vlašću dijelilo se na dva reda: *ratare* koji su nazivani raja i *pastire* koji su se nazivali *vlasi* (tur. *eflâk,* pl. *eflakân).* Između ta dva reda seljaštva postojale su znatne razlike. Položaj pastira bio je znatno povoljniji. Oni su imali čvrstu organizaciju sa izgrađenom vojnom i građanskom hijerarhijom, veću ličnu slobodu, veću mogućnost kretanja, dok ratari nisu imali nikakvu organizaciju, a bili su jače privrženi za svoje baštine.

S obzirom na činjenicu da se u našim zemljama od početka turske vladavine, javljaju dosta brojne grupe vlaha-stočara koji su bili preplavili ne samo planinske krajeve, koji su i prije Turaka bili pretežno nastanjeni stočarskim stanovništvom, nego i župne predjele koji su bili više podesni za agrikulturu, to upućuje na predpostavku da su tada mnogi zemljoradnici stupali u red poluslobodnih vlaha-pastira. Takove su tendencije postojale i prije Turaka, ali su one u početku turske vladavine naročito ojačale.

Položaj vlaha je i pod turskom vlašću bio znatno povoljniji. Oni su od početka turske vladavine prvi stupali u službu Turaka, prvi prelazili u islam, spuštali se u ravnice, stalno nastanjivali i postepeno gubili svoj raniji povlašteni vlaški status i postajali potčinjena raja kakvu su sačinjavali zemljoradnici.

Vlasi su u času nastupanja Turaka imali čvršće unutarnje uređenje, organizaciju sa izgrađenom unutarnjom upravom i hijerarhijom. Na čelu te organizacije stajale su njihove starješine vojne: *vojvode* i *haram-*

baše i građanske: *knezovi, primićuri, katunari,* teklići) i vojne odrede *vojnuke.* I ranije, prije Turaka, oni su bili neposredno potčinjeni samo krupnim feudalcima: vladarima, manastirima ili krupnoj vlasteli. Istu situaciju imamo i u početku turske vladavine kada su svi vlasi, odnosno njihove obaveze vezane za sultana ili krupne feudalce: beglerbegove i sandžakbegove, a tek znatno kasnije javljaju se slučajevi prenošenja tih prava na sitnije spahije kao i slučajevi njihovog posizanja za vlaškim baštinama. Vlasi su, dalje, stupali u turski feudalni poredak ne pojedinačno, nego kolektivno sa svim svojim ranijim uređenjem, svojim unutarnjim starješinama i svojom samoupravom.

S druge strane dobro je poznata velika pokretljivost vlaha-stočara u fazi turskog nadiranja ne samo kao vojnih odreda u službi osvajača nego i kao stočara, pastira. Tu pokretljivost forsirale su s jedne strane i turske vlasti koje su nastojale da sa njima nasele opustjele krajele, da ih u novim naseljima privuku na stalan boravak i agrikulturu. To je bio jedan od glavnih zadataka i vlaških starješina.

Svoju unutrašnju vlaško-stočarsku organizaciju zadržali su vlasi i pod turskom vlašću dugo poslije potpunog prelaza na zemljoradnju, ali je ona uporedo s tim procesom slabila, negdje brže, negdje sporije, tako da se do kraja XVII stoljeća čvršće održala samo u Crnoj Gori, Hercegovini i Slavoniji.

Iz izvora se jasno vidi da u vlaškim nahijama ili tačnije u području vlaških naselja skoro uopšte nema timara. Vlaške nahije sačuvale su taj svoj status do kraja XVII vijeka.

VOJNUK, pl. *vojnuqan, vojnuklar* od sl. *vojnik* pl. vojnici) poseban turski vojnički red na Balkanu regrutovan iz redova domaćeg hrišćanskog pretežno vlaškog stanovništva. U našim krajevima javljaju se prvi put sredinom XV stoljeća, ali su svakako stariji. U vrijeme rata išli su u vojne pohode, a u doba mira upotrebljavani su za čuvanje izloženih gradova, naročito u pograničnim tvrđavama. Za svoju službu uživali su slobodne baštine i bili oslobođeni svih državnih i feudalnih poreza. U slučaju zanemarivanja dužnosti kažnjavani su tjelesnim kaznama. Njihovi sinovi, braća i srodnici plaćali su samo po 30 akči po osobi i bili su oslobođeni harača i svih drugih davanja. Ali nisu smjeli držati rajinsku zemlju. Inače su gubili spomenute povlastice i plaćali su sve daće kao raja. (H. Šabanović, *Kanunnama Bosanskog sandžaka iz 822/1516. g,* Kanuni i Kanunname I, 26 i dalje).

Vojnuci su imali svoju zasebnu komandu. Na čelu svih vojnuka u Bosanskom sandžaku nalazio se sandžakbeg toga sandžaka. U nekim istočnim oblastima Balkana imali su svog posebnog vojnučkog sandžakbega. Neposredni starješina vojnuka u pojedinim vilajetima nazivan je serasker ili čeribaša.

Do sredine XVI stoljeća vojnuci su predstavljali značajan dio turskih vojnih snaga u Bosni. Kasnije su svoj značaj postepeno gubili, njihove privilegije su ukidane, a oni svođeni na status obične raje isto kao i akindžije.

ZEMÎN (pers. zemîn, zemlja, zemljište), kao turski agrarno-pravni termin znači veći kompleks obradivog zemljišta koji nema status čifluka niti baštine. U ovom popisu spominje se jedan zemin u hasu Isa-bega

Ishakovića koji se sastojao od dva čifluka. Zemini su često spadali u hāssa-posjede.

ZEMÎNI HÂLIJE (tur. *zemîn-i-hâliye* od *zemîn*, v. i ar. *ḫāliyä* fem., od *ḫālī* pust, nenaseljen, bez vlasnika), nenaseljeno zemljište, zemljište bez vlasnika. Odatle srpski agrarno-pravni naziv *alija*.

ZIMMIJA (ar. *ẕimmī*) doslovno znači štićenik, a kao pravni termin predstavlja opći naziv za sve hrišćane i Jevreje podanike islamske države koja je dužna da im pruža ličnu, moralnu i imovinsku zaštitu, a oni da plaćaju lični tribut, glavarinu koja se naziva džizija ili harač. Time su oni ispunjavali sve svoje redovne podaničke obaveze prema muslimanskoj državi. Zato nisu morali da vrše vojnu službu niti da brane državu. Ako su to činili bili su oslobođeni harača. Ako država nije u stanju da ispunjava svoje obaveze prema zimmijama, gubi pravo da naplaćuje harač.

ZULHIDŽDŽA (ar. *zu'l-hiğğa)* dvanaesti mjesec muslimanskog kalendara.

ZULKÂDA (ar. *zu'l-qa'da)* jedanaesti mjesec muslimanskog kalendara.

REGISTAR LIČNIH IMENA

Abdulah, gulam Isa-begov 83
Abdulah, timarnik 99
Ahmed, aščija 24
Ahmed, gulam Isa-begov 80
Ahmed, janičar, kul Isa-begov 25
Ahmed, kilari, gulam Ishak-begov 84
Ahmed, rikabdar, gulam [Isa]-begov 88, 109
Ahmed, sarač, gulam Isa-begov 63
Ahmed, sarač, hizmećar Isa-begov 81
Ahmed, silahdar 110
Ahmed, silahdar, šahindžija 20, 21
Ahmed Perbur, gulam Hamza-begov 115
Ahmed, sin Pazarlije 109
Ajas, gulam Isa-begov 64
Ajas, kapidžibaša Musa-begov 114
Ajdin, haznadar, gulam Isa-begov 50
Ajdin, sin dogandžije Behadira 114
Alaudin, sultan 111
Aleksić, Jovan 41
Aleksije, eškindžija 44
Alija, timarnik 87, 88
Alija, gulam Isa-begov 24
Alija, gulam Isa-begov 37
Alija, gulam Isa-begov 76
Alija, gulam Ishak-begov 28
Alija, hizmećar Isa-begov 80
Alija, kapidžija 70
Alija, novi musliman 108
Alija, pekar, gulam Isa-begov 65
Alija, solak 109
Alija, starješina sokolara 93, 94
Alija, topčija 28, 88
Alija, sin Ajdinov 115
Alija, sin Hadži-Mehmeda 64, 65
Alija, sin Gajbije 95
Alija, sin Hadži-Jakubov 1
Alija, sin Ilijasov 112
Alija, sin Jusufa, rođaka mirahora Hamza-bega 88
Alija, sin V'lkašina 103
Alija Arnaut 93
Alija Dragoman 102
Alija Filibelu, janičar 25
Alija Kičevljanin 70
Alija Köblü 42
Alija Madžar (Ungurus), janičar 84
Alija Tekelija 28
Ali-beg 114
Ali-beg, ćehaja, brat Hamza-begov 76, 78
Ali-beg, čokadar, subaša Skoplja 97, 102, 103
Ali-beg, vojnučki sandžakbeg 103
Ali-čelebija, timarnik 114
Anđelović, Mahmud-paša
Arnaut Alija 93
Atanas 91
Atmadža, gulam Isa-begov 30
Atmadža, gulam Ia-sbegov 39
Atmadža, hizmećar Isa-begov 82
Atmadža, topčija, hizmećar Isa-begov 28
Atmadža Karalehlu (?) 62

Bahšajiš 25
Bajramlija 56
Bajramlija, Bajramlu, jigit, timarnik 112, 113
Bajramlija, sin Ibrahimov 52
Balaban 90
Balaban'solak 23
Balaban Filibelu 64, 65
Balija (= Bali-beg) Malkočoğlu 72
Barak, brat Köpeka 96
Barak, jigit 90

Barak, sin Küčük-Atmadže 33
Barak-beg, sin Dželavi Togana 72, 76
Barkan, Lutfi Ömer 25, 27
Bašmakdar Jusuf 111
Bazarlija, sin Davudov 95
Bazarlija, hizmećar Isa-begov 46
Behadir, dogandžija 114
Bekludža, sin Karadže 26
Bijikli Šahin, ujak češnegira Sinana 29
Bogdan, timarnik 35
Bogdan, timarnik 115
Boğudžik Ejnebeği, otac Ise 114
Bosna Ismail 62
Božidar, timarnik 49
Božidar, sin Lazarev 33
Brajan, sin Vladislava 47
Branil, hizmećar Isa-begov 43
Branislav, hizmećar Isa-begov 40
Branković, Vuk 3
Brankovići 3
Branoš 45
Bilo (?) stari spahija, 37

Čakaluoğlu Mahmud 78
Čališ, sin Tatar-Alije 101

Dančul 42
Danišmend Ejnebeği 52
Davud, silahdar 116
Davud Kastamonlija 77
Dejan 37
Dejanović, Konstantin 3
Deli-Jakub 92
Deli — (Divane) — Širmerd 80
Dimitrije 87
Dimitrije, sin Radka 40
Dimitrije, hizmećar Isa-begov 33
Dinić M., istoričar 13, 22, 62
Divane Ibrahim, gulam Isa-begov 64
Divane-(Deli-) Širmerd 80
Dobrija 42
Dobrašin, sin Vladkov 59
Dogan Ungurus, janičar 60
Dominik, sin Šojka 113
Dragoman Alija 102
Duka sin Radonje 43
Dukađin 91

Đorđe 89

Eflak Hamza, hizmećar Isa-begov 64, 65
Eflak Karađoz, janičar 71, 72
Eflak Karadža 97, 98
Ejnebeg, sin Jusufov, rođak Hamza-begov 77
Ejnebegi, otac Ilijasov 112
Ejnebegija Danišmend 52
Ejub-hodža, ćehaja Isa-begov 33
Elezović, Gl. 78, 83, 85, 87, 88, 95
Esbioğlu Jakub 111, 114
Evrenosoğlu Isa-beg 112

Filibelija Alija, janičar 25
Filibelija Balaban 64, 65
Filibelija Karadža 60, 61
Filibelija Karađoz 63
Filibelija Karađoz, topčija 44, 52
Firuz, gulam Isa-begov 31

Gajbi, brat Sejdije, sin Davudov 95
Garib 25
Gazanfer-čelebija, sin Vejs-begov 79
Gerz Ilijas 105
Gorgo Sv. Đorđe 91
Gökbilgin, M. Tayyib, istoričar 4
Gurašin (Đurašin), timarnik 35

Hadži Ahmed, hizmećar Isa-begov 78
Hadži Fakih, imam grada Jeleča 55
Hadži Firuz, gulam Pašajigitov 25
Hadži Firuz, janičar 30
Hadži Hamza, sin Jajdžije, hizmećara Isa-begova 45
Hadži Hizir, kapidžija Isa-begov 99
Hadži-Jatidža 89
Hadži Jusuf, gulam Isa-begov 73
Hadži Mehmed, dizdar Hodidjeda 60
Hadži Muhamed, kalkandžija 27
Hadži Sinan, sin Halilov 91
Hadži Tarut, hizmećar Isa-begov 82
Hadži Togan, gulam Ishak-begov 81
Hadži Ugurlija, otac Umurov 107

Hādžija, starješina sokolara 90
Hādžija, sin Perteva (7) Ahmeda 101
Hadži-Vasiljević 97, 99, 113
Halil 61
Halil, hizmećar Isa-begov 32
Halil, rođak Mehmed-bega, miralema 69
Halil Šarkalu 67
Halil-beg, kilardžibaša 103
Hamza, brat ćehaje Ali-bega 76
Hamza, gulam Isa-begov 82
Hamza, hizmećar Isa-begov 26
Hamza, hizmećar Isa-begov 79
Hamza, janičar 100
Hamza, kapidžija Isa-begov 99
Hamza, rikabdar, gulam Isa-begov 48
Hamza, solak 98, 99
Hamza, solak, čeribaša Skoplja, gulam Isa-begov 105
Hamza Eflak 64, 65
Hamza Kičevljanin 70
Hamza Serezlija 65
Hamza sin Ahmedov 95
Hamza, sin Đurin 49
Hamza, sin Gajbije 95
Hamza, sin Ilijasa sina Küčük Balabana 95
Hamza, sin Pavla Kurtića 107
Hamza-beg, brat ćehaje Ali-bega 76, 77, 78
Hamza-beg, čakirdžibaša, brat Sinan-begov 67
Hamza-beg, emirahor 88
Hasan, hizmećar Isa-begov 49
Hasan, janičar, kul Isa-begov 31
Hasan, dizdar Galipolja 69
Hasan, rikabdar, gulam Isa-begov 50
Hasan Fakih, imam grada Jeleča 57
Hasan-beg, sin Zenebiša, subaše Kalkandelena 85
Hasan-paša, 69
Herak, sin Radićev 58
Hizir 98
Hizir, čeribaša Skoplja 105
Hizir, gulam Ishak-begov 55
Hizir, hizmećar Isa-begov 77
Hizir, hizmećar Isa-begov i rođak dizdarev 63, 64
Hizir, janičar 22
Hizir, silahdar 21
Hizir, silahdar 20, 21
Hizir, Nevgeričlu 30
Hizir, sin Halilov 97
Hizir, sin Mehmedov, garib 23
Hizir, sin rikabdara Mustafe 109
Hizir, sin Sinanov 70, 71
Hizir, sin topčije Alije 88
Hizir, sin V'lkašina 103
Hizir-balija, sin Murat-bega, sina Malkočeva (Malkočoğlu) 68, 70—72
Hizir-beg, sin Turhan-bega 68, 69, 84
Hoškadem, gulam Isa-begov 32
Hoškadem, hizmećar Isa-begov 81
Hranko 48
Huri-hatun, majka Jusufova 114
Husein, čeribaša Laba 93
Husein, gulam Isa-begov 73
Husein, šahindžija 105
Husein, sin Hasana, dizdara Galipolja 69
Husein, sin Rajkov, hizmećar Isa-begov 64

Ibn Jahšajiš 107
Ibrahim, gulam Ishak-begov 72
Ibrahim, imam Hodidjeda 62
Ibrahim, topčija, otac Kurdov 114
Ibrahim Divane, gulam Isa-begov 64
Ibrahim-beg 108
Ibrija 61
Il-aldi, sin Hamza-begov 107
Il-beg 108
Ilijas, mustahfiz 60, 61
Ilijas, brat Šabana, hizmećara Isa-begovog 57
Ilijas, ćehaja rikabdara (rikabdaran) gumal Isa-begov 110
Ilijas, gulam Isa-begov 74
Ilijas, hizmećar Isa-begov 30
Ilijas, hizmećar Isa-begov 40
Ilijas, hizmećar Isa-begov 56
Ilijas Sigrakoglani, gulam Isa-begov 89
Ilijas, sin Ejnebegija 112
Ilijas, sin Hadži-Fakiha 53
Ilijas, sin Kučuk Balabana, dizdar grada Sobri 95
Ilijas, sin Menteše 75
Ilijas, sin Mentešalije Alije, 43
Ilijas, stari timarnik 112
Isa, sin Akbašov, hizmećar Isa-begov 40
Isa, sin Bogudžik-Ejnebegija 114
Isa 115
Isa, sin Pertev Ahmeda 101
Isa, sin Ugurlije, hizmećara Isa-begova 55
Isa-balija, carski kul 109
Isa-beg Evrenosoğlu 112
Isa-beg, sin Ishak-bega 1, 6—9, 14, 18, 19, 24, 26, 27, 29—34, 36, 37, 39—41, 43—46, 48—57, 60—64, 67, 72—83, 102, 103, 110.

Isa-beg, sin Jorguč-paše 113
Ishak, hizmećar Isa-begov, mustahfiz 30
Ishak, hizmećar Isa-begov, eškindžija 32
Ishak, sin Danišmenda Ejnebegije 52
Ishak-beg, otac Isa-begov 1, 15, 19, 23, 28, 32, 34, 38, 50, 52, 54, 55, 67, 72, 77, 81, 84, 102, 103, 110
Ishak-paša 70
Iskender, v. Skender
Islam, sin Muse 26
Ismail, gulam Isa-begov 60
Ismail, gulam Ishak-begov 23
Ismail, haznadar, gulam Ishak-begov 77
Ismail, kapidžija, gulam Isa-begov 48
Ismail, gulam Isa-begov 78
Ismail, sarač, kul Isa-begov 123a
Ismail, seis 21, 22
Ismail, silahdar 22
Ismail, sin Danišmenda Ejnebegije 52
Ismail, sin Tahira Germianije 92
Ismail Bosna 62
Ivan 49
Ivaniš 49

Jahja, sin Jusufov, hizmećar Isa-begov 27
Jako, sin Nikole, hizmećar Isa-begov 73
Jakub, hizmećar Isa-begov 75
Jakub, rikabdar, silahdar 20, 21
Jakub, sin Bakije 105
Jakub, sin Esbije (Esbioğlu) 111, 114
Jakub Nevgeričlu 30
Jakub, sin Momirov, timarnik 115
Jakub, sin Sarudže 109
Jakub, sin Tanrivermiša 96
Jakub, sin V'lkašina 103
Jakub-beg 103
Jakub-beg, sin Todora Muzaka 70
Jakubdži 26
Jaraklija, timarnik 98
Jireček, J. K. 99
Joldaš, sin Abdulaha Jalugöza 99
Jorgi 115
Jorguč-paša, otac Isa-begov 113
Jovan, timarnik 115
Jusuf, timarnik 28
Jusuf bašmakdar, gulam sultana Alaudina 111
Jusuf, brat Velije 24
Jusuf, gulam Isa-begov 26
Jusuf, hamamdžija 21, 22
Jusuf, hayyat, gulam Isa-begov 78
Jusuf, hizmećar Isa-begov 11
Jusuf, hizmećar Isa-begov 46
Jusuf, hizmećar Isa-begov 74
Jusuf, jaja Sarudža-paše 25
Jusuf, jigit, kul Isa-bega Evrenosoğlu 112
Jusuf, kapidžibaša Isa-begov 75
Jusuf, kapidžibaša Isa-begov 44
Jusuf, rođak emirahora Hamza-bega 88
Jusuf, silahdar, gulam Isa-begov 61, 62
Jusuf, solak 107
Jusuf, subaša Zvečana, gulam Isa-begov 23
Jusuf, tufekdžija 23
Jusuf Arnaut, hizmećar Isa-begov 41
Jusuf Radomirlu, janičar 55
Jusuf-čelebija, sin Jakub-bega 70
Jusuf-han, sin Hadži-Jatidža 89
Jusuf, sin Ahmedov 95
Jusuf, sin gospođe Hurije (Huri-hatun) 110, 113
Jusuf, sin Halilov (?) 68, 71
Jusuf, sin Hoškadema, gulama Isa-begova 89
Jusuf, sin kapidžije, hizmećara Isa-begovog 53
Jusuf, sin kapidžije Karadže 28
Jusuf, sin Jakub-bega 69
Jusuf, sin Muse 26
Jusuf, sin Mustafe, hizmećar Isa-begov 54
Jusuf, sin Sunduka, gulama Ishak-begovog 54
Jusuf, sin Tanrivermiša, 55
Jusuf Sirozlu, kul [Isa]-begov 98
Jusuf Stanimekalu 29

Kabil, sin Ismaila 27
Kaplan 101, 102
Karađoz, timarnik 83
Karađoz, gulam Isa-begov 92
Karađoz, nalbant, rob begov 67
Karađoz Eflak (Vlah), janičar 71, 72
Karađoz Filibelija 63
Karađoz Filibelija topčija 44, 52
Karađoz Marašlija 62
Karadža, gulam Mehmed-pašin 96
Karadža, hizmećar Isa-begov 26
Karadža, hizmećar Isa-begov 30
Karadža, kapidžija 28
Karadža, saka 61

Karadža Eflak 97
Karadža Filibelu 60
Karadža Sofijalu 61
Karadža Ungurus 97
Karadža Ungurus, janičar 30
Karalehlu Atmadža 62
Kara-Šahin, silahdar, jigit, ceribaša vilajeta Kalkandelena 68
Kasim, timarnik 106
Kasim, hizmećar Isa-begov 57
Kasim, imam grada Zvečana 27
Kasim, sin Dukađina 71
Kasim, katundžija 98
Kasim, sin Hizira, gulam Isa-begov 111
Kasim, sin Muse 26
Kasim-beg- sandžak-beg Trapezunta 81
Kastamonlu Davud 77
Kastamonlu Osman 76
Katundžija Kasim 98
Kemal, silahdar, rob Isa-begov, dizdar Hodidjeda 60, 61
Kerti Gazija 109
Kičevljanin Alija 70
Kičevljanin (Krčevali) Hamza 70
Kočija, sin Malkočev 88
Kodža Tanrivermiš, gulam Isa-begov 38
Kostadin, stari timarnik 112, 113
Kovačevići 3
Köblu Alija 42
Köpek, mustahfiz 96
Köpek, sin Jakubov 74
Kopek, sin Jusufov 57
Kraislav, sin Branislava 46
Krčovalu Mehmed, sin Muratov 68
Krk Musa, kapidžija, gulam Isa-begov 29
Kučuk Balaban, otac Ilijasov, dizdar grada Sobri 95
Kurd, gulam Isa-begov 24
Kurd, hizmećar Isa-begov 50
Kurd, sin Firuzov, hizmećar Isa-begov 50
Kurd, sin Sulejmanov, hizmećar Isa-begov 114
Kurd, sin topčije Ibrahima 114
Kurtić Pavle, otac Hamze 107

Laniša, sin Atanasov (Ananasov) 91
Lazar 47
Lazar, knez 3
Lazarević 3
Lutfija, brat Vejsa 86
Lutfija, gulam Isa-begov 116
Lutovac M., etnograf 7, 44

Mahmud, brat sake Karadže 61
Mahmud, gulam Isa-begov 90
Mahmud, hizmećar Isa-begov 46
Mahmud, rob Ali-begov 114
Mahmud Čakalioğlu 78
Mahmud Ohriđanin 72
Mahmud, sin Hadžibegov 115
Mahmud, sin Papasov, seimen (sekban) 79
Mahmud, sin Rustemov 105
Malkočoğlu Hizir-Balija, sin Murad-begov 68, 70, 72
Malkočoğlu Murat-beg 68, 70, 72
Manul, sin Jagrijev 72
Marašlija Karađoz 62
Marko 37
Mehmed, brat Bahšajiša 25
Mehmed Krčovali, sin Muratov 68
Mehmed, sin aščije Ahmeda 24
Mehmed, sin čeribaše 70
Mehmed, sin Köpeka, sina Jusufova 57
Mehmed, sin Muse, sina Jakubdžije 26
Mehmed-beg, miralem 69
Mehmed-beg (čelebija) Isabegović (sin Isa-begov) 69, 81, 84, 87
Mehmed-beg, sin Veis-begov 108
Mehmed-han, sin Murad-hana 1
Mehmed-paša 96
Mensur, imam grada Sobri 96
Mentešalija Alija 43, 79, (52b)
Mihajlo, sin Atanasov (Ananasov) 91
Miladin 89
Miladin, hizmećar Isa-begov 76
Miloš, eškindžija 35
Milutin, 25
Milutin, hizmećar Isa-begov 77
Milutin, srpski kralj 91
Miro 47
Mrkša, sin V'lkana 47
Muhamedija, hizmećar Isa-begov 36
Muhamedija, hizmećar Isa-begov 73
Muhamed, jigit, silahdar, 69
Muhamed-čelebi Isa-begović 69
Muhamed, sin Mentašalu Alije 79
Muhamed Uzunoglu 21
Muhamedija, sin Alije, Mentešalu, hizmećar Isa-begov 45
Muhamedija, sin Ibrijev, hizmećar Isa-begov 60, 61
Muhamedija, sin Tanrivermiša 39
Muhamedija Zuberović 89
Murat-beg Köpülü 103, 104
Murat, sin dragomana Alije 102

Murat-beg sin Malkočev (Malkočoglu), 68, 70
Murat, sin Širmerdov 86
Musa 98
Musa, čelnik 26, 34
Musa, hizmećar Isa-begov 29
Musa, hizmećar Isa-begov 76
Musa, hizmećar Isa-begov 84
Musa, solak 97
Musa, jigit, solak, 98
Musa Krk 28
Musa Nevgeričlija, janičar 56
Musa, sin dragomana Alije 102
Musa, sin Israilov 70, 71
Musa, sin Jakubdžija 26
Muslim-Hodža 65, 66
Musliman Alija, hizmećar Isa-begov 44
Mustafa 87
Mustafa, solak 100
Mustafa, ulufedžija 67
Mustafa, vojvoda 66
Mustafa, brat Ise, sina Ugurlije 55
Mustafa, bratučed Kasim-bega, sandžak-bega Trapezunta 79—81
Mustafa, jigit 90
Mustafa, hizmećar Isa-begov 32
Mustafa Kösdže (?), sin Ibrahimčija 41
Mustafa Nevgeričlija, janičar 52
Mustafa, sin aščije, gulama Isa-begova 27
Mustafa, sin Haduma Ise 50
Mustafa, sin Hasan-paše 69
Mustafa, sin Jusufov (?) 95
Mustafa, sin Jusufov, solak 68
Mustafa, sin katundžije Kasima 98
Mustafa, sin Mentešalije Alije 41
Mustafa, sin Muhamedija 90
Mustafa, sin Šahinov 34
Mustafa Sirozlu, solak 71
Mustafa Trnavilu 64, 65
Muzaki Todor, otac Jakub-bega 70

Nesuh, hizmećar Isa-begov 65
Nesuh, brat Köpeka, sina Jusufova 57
Nevgeričlu Hizir 30
Nevgeričlu Jakub 30
Nevgeričlu Musa, janičar 56
Nevgeričlu Mustafa, janičar 52
Nigbolu Alija 62
Nikola, hizmećar Isa-begov 84
Nikola, sin V'lkmanov 41
Novaković, Stojan, istoričar 73, 80, 95

Ohriđanin (Ohrulu) Mahmud 72
Oliver, eškindžija 35
Oliver, eškindžija 44
Oliver, pop, hizmećar Isa-begov 34
Oliver = Sulejman 87
Oliver, sin Bogutov 34
Omer, solak 105
Omer, sin Ibn Jahšajiša 106
Omer, sin Šarkalu Halila 67
Orhan, hizmećar Isa-begov 52
Orhan, sin Arnauta Šahina 108
Oruč, timarnik 60, 61
Osman Kastamonlu 76, 90
Osman, sin Ismaila, sina Danišmenda Ejnebegija 52
Otmica, sin Ivanov 13

Papasoğlu Mahmud, sejmen 79
Pašajigit 25
Pašajigit, sin Karađoz-begov 105
Pavle, hizmećar Isa-begov 73
Pavle, hizmećar Isa-begov 78
Pavlovići 3, 15, 80, 88, 96
Pazarlija, hizmećar Isa-begov 82
Pir-Mehmed, bratučed Omera sina Šarkalu Halila 67
Pop Oliver, hizmećar Isa-begov 34
Pribil, timarnik 42
Purković 25, 27, 32

Radan, hizmećar Isa-begov 82
Radica, timarnik 36
Radica, timarnik 42
Radivoj, timarnik 37
Radko, hizmećar Isa-begov 43
Radko, stari (spahija) 40
Radomirlu Jusuf, janičar 55
Radonja, hizmećar Isa-begov 43
Radonja, timarnik 42
Radonja, hizmećar Isa-begov 43
Radoslav, timarnik 36
Radovan, timarnik 49
Rustem, hizmećar Isa-begov 48
Rustem, hizmećar Isa-begov 74
Rustem, sin Seldžukov (Seldžukoğlu) 67
Rustem, sin svirača Ilijasa 71, 72

Salih iz Has-koja 25
Salih sin Hizir-bega iz Kastamonija 70, 71
Saltuk, brat Kasimov 106
Saltuk, sin Ise 109

Sarač Ahmed, gulam Isa-begov 63
Sari Muhamedija, gulam Isa-begov 74
Sarudže, gulam Isa-begov 39
Sarudža, gulam Isa-begov 96
Sarudža-paša 25
Sejdija, sin Davudov 95
Seldžukoğlu Rustem 67
Serezlija Jusuf, rob Isa-begov 98
Sigismund 15
Serezlija Hamza 65, 66
Sinan, češnegir, ujak Bijikli Šahina 29
Serezlija Mustafa, solak 71
Sinan-beg, brat čakirdžibaše Hamza-bega 67—69
Skarić, Vl., istoričar, 15, 17, 25, 28, 61—63, 66
Skender, gulam Isa-begov 62
Skender, seimen 30
Skender (Iskender), subaša Jeleča, gulam Isa-begov 36
Skender Sukufoğlu 20
Sofijalu Karadža 61, 62
Solovjev A., istoričar 26, 31, 34, 41, 47
Stanimekalu Jusuf, janičar 29
Stepan 45
Stepan, sin Nikšićev 58
Stojanović Lj., istoričar 111
Strumičanin Timurtaš, janičar 54
Sufi Jahšija, hizmećar Isa-begov 61
Sukufoğlu Skender 20
Sulejman = Oliver 87
Sulejman, gulam begov 29
Sulejman, martolosbaša 108
Sulejman, novi musliman 88
Sulejman, rođak Il-begov 108
Sulejman, rođak Isa-bega sina Ishak-begova 110, 111
Sunduk 61
Sunduk, gulam Ishak-begov 54
Sunduk, hizmećar Isa-begov 75

Šaban, hizmećar Isa-begov 57
Šabanović, H. 13, 15, 63
Šadija, sin Muse 26
Šahin, hizmećar Isa-begov 49
Šahin, kuhar, gulam Isa-begov 44
Šahin, solak 115
Šahin, sin Vejsa sina Tatarevog 86
Šaraklu Halil 67
Šihabudin, ujak Ishak-paše 70
Širmerd 72
Širmerd 86
Širmed, gulam Isa-begov 37
Širmerd, hizmećar Isa-begov 39
Širmerd, Divane 80
Širmerd Vardarlu, janičar 52
Škaljić, Abdulah 66
Šojko, sin Dominika, timarnik 112
Sušman, hizmećar Isa-begov 51

Tanrivermiš, gulam Isa-begov 96
Tarut, gulam Isa-begov 83
Tekelija Alija 28
Timur, sin Karadže, gulama Isa-begova 30
Timurtaš, hizmećar Isa-begov 62
Timurtaš Strumičanin janičar 54
Todor, eškindžija 37
Todor, eškindžija 44
Todor, eškindžija 48
Todor, hizmećar Isa-begov 43
Todor Muzak, otac Jakub-begov 70
Togan, anbardar, rob Isa-begov 23
Togan, kapidžija, gulam Isa-begov 48
Togan sabljar, gulam Isa-begov 50
Trifunoski J. etnograf 20, 24, 69, 80, 82, 84, 91, 92, 96
Trnavilu Mustafa 64, 65
Turhan, sin Ibrahimov, gulam Ishak-begov 23
Turhan-beg, otac Hizir-begov 68, 70
Tursun, hizmećar Isa-begov 27

Ugurlija, hizmećar Isa-begov 55
Umur, hizmećar Isa-begov 60
Umur, sin Eminov 78
Umur, sin Hadži-Ugurlije 107
Umur-beg 81, 89
Ungurus (Mađar) Dogan, janičar 60
Ungurus (Mađar) Karadža, janičar 30
Unguruz (Mađar) Karadža 97
Uroš, car srpski 26, 34
Uzunoğlu Muhamed 21

Vardarlija Širmerd, janičar 52
Vejs, sin Tatarov 86
Velija, Paligradovo siroče 24
Vladko (Ivladko), sin Bogdanov 41

Vladko, (Ivladko), sin Radivoja 50
Vladko, sin Stepanov 58
Vlajica (Ivlayica), hizmećar Isa-begov 80
V'lk, sin Godevca 58
V'lkan 47
V'lkas, hizmećar Isa-begov 34
V'lkaš, eškindžija 38
V'lkašin 35
V'lkašin 42
V'lkašin 47
V'lkica, sin Šajkov 59
V'lkman, eškindžija 38
V'lkman, sin Bratošev 48
V'lkosav, sin Dobričin 58
Vujačić 12
Vuk (V'lk), hizmećar Isa-begov 39
Vukać, sin Radka 43
Vukoje sin Radonje 56b

Zagan, hizmećar Isa-begov 43
Zenebiš, otac Hasan-bega, subaše Kalkandelena 85
Zemko, sin Tasovčev 58
Zuberović Muhamedi, novi musliman 89

REGISTAR GEOGRAFSKIH NAZIVA

Ahengeran (= Kovače) 6, 7
Ajdinče, Ajdindže, Aldince 101
Ajdin Fakih 100
Akbaš 99
Ali-pašin Most 16, 64
Aladža Hisar (Kruševac) 91
Altoman 94
Altomanić 18
Anadol, Anadolija 25, 57, 105, 110
Ankara 86
Anguri, v. Ankara
Armudluk 101
Avala 109, 112
Azmak, r. 55

Babica, Babice 27
Babin Dol 47
Babine 10
Bači (Badži) 15
Bačić, Bačići 64
Badži, v. Bači
Bagačić, Bagačiće 10, 48, 49
Bahljenica, v. Mekinje
Baj Potok, v. Bajevica
Bajev Potok, p. 7
Bajevica 7
Bakije 66
Balin Dol 83
Balkan 25, 57
Ban Do 28
Banja 10
Banje (Ban'je) 10
Banje (Ban'je) 54
Banje Polje (Banje Poli) 25
Banjska 11, 24, 25, 27, 28, 32, 33, 48, 49
Barbiše 72
Bardovce (Bardofce), Bardovci 100
Barevo (Bareva) 105
Bare 31
Barice 43
Basje Botok, v. Pasji Potok
Batahire, Bataire 33
Belčin, Beočin, Bioćin 26
Belgrad, Beograd 4
Belgradce (Belgradice) 20
Beli Potok (Belpotok), Bili Potok 12
Belina Luka, Blana Luka 11
Belo Polje, Bilo Polje 36
Belovište 83, 92
Beluća, Beluće 33
Bendbaša 63
Beočin, v. Belčin
Berane 101
Berberište 27
Beograd 7, 22, 26, 62, 109
Berz(e)no, Berzno, v. Brezno
Beščić (Bešdžić) 5
Bijelo Polje 13, 58
Bile Gore, Bjele Gore, Bjelogorci 18
Bili Potok, v. Beli Potok
Bilo Polje, v. Belo Polje
Binježevo 14
Bioča 17
Bioćin, v. Belčin
Biosko 61
Biotča, v. Bioča
Birovo (Birova) 113
Biskupje (Biskubje) 90
Bistrica 33
Bistrica 58
Bistrica 73
Bitolj, Manastir 28
Bjele Gore, v. Bile Gore
Bjelogorci, v. Bile Gore
Blace (Iblace) 106
Blagaj 14
Blace (Bladže) 91
Blaci 106
Belina Luka, v. Blana Luka
Blato 99, 101
Blažuj 63
Bob 20
Bogovinje 74
Bokolić, Bokulić 20, 21
Bolatica, v. Polatica
Boljetin, Boljetine 6
Bosna 22, 63, 68, 69, 110
Bosna, r. 17, 63

Bosten'je, v. Postenje
Botočani, v. Potočani 76
Boturovina 43, 55
Bozoran, v. Požaran 87
Božorić, Božurići 42
Braćak, Braćekoviće, Brađekovo 42
Brankovića oblast 3
Brestovo (Brestova) 24
Brestovo 28
Brestovo 45
Breza 15
Brezna 15
Brezno 68, 71
Breznik 44
Brezevica, v. Brezovica
Brezovica 11, 12
Brezovica 41
Brezovica 43
Briješće 62
Brvenica 79
Brvnarčevo 115
Bristje, v. Briješće
Briznik, v. Breznik
Brnica, v. Brnjica
Brnarce 108
Brnjica 5, 10
Brnjice 4
Brodac, Brotse 19, 83
Brodac 83
Brodac, Brotse, v. Brutuse
Brskovo 22
Brutuse, Brutuse-Žrnova, Brutusi, Brutusi-Žrnovo 63
Brvenica 19?
Brvenica 79
Brvenik, župa 31, 41
Brzavica, v. Brezovica
Budim 4
Budimir, v. Butmir
Bugarska 20, 28, 29, 69, 70, 79, 99, 103, 113
Bukolić, Bukulić, v. Bokolić
Buković, v. Bokolić
Bulagaj, Bulagay 14, 15
Bulgari 26
Bulog, Bulozi 14, 15
Bundalaki (?), v. Jundalani (?)
Burić, Burići 12
Burnarce, v. Brnarice
Bustenik, v. Pustenik
Butmir (Budimir) 16
Bzenik 14

Caričina 20
Carigrad, v. Istanbul
Ceranj, Ceranje 33
Cerovo 58
Ciprijani 78
Cirani, v. Ceranj
Cireva, v. Cerovo
Cirkvejani, v. Crkvejani
Cokoviće (Cokovidže) 36
Crniše, v. Crniš
Crepulje 51
Crkvejani 84
Crna Gora, skopska 19, 94, 99
Crniš 46
Crnomir, Crnomirine 5
Crnotina 17
Crvavci 54
Cvetonje 14
Cvetovo 115
Crvnje 53
Cvrnje, v. Crvnje

Čabar, Čabra, Čabre 27
Čabin Dol 46
Čabra(?) 25
Čabre, v. Čabar 25
Čaglar 100
Čaile 75
Čairli 99
Čajili, v. Čaile
Čajković, Čajkovina, v. Lopiže
Čajniče 69
Čapin Dol, v. Čabin Dol
Čartalos, Čartolos, Čartoloz 22, 105
Čedovo 49
Čegler, v. Čaglar 100
Čečevo 6, 7, 50
Čegrane, Čegrani 83
Čejlije, v. Čaglar
Čelikovik (?) 55
Čelopek 67, 68, 93
Čeltukče 26, 68
Čeltükčiler 99
Člkvik 55
Čukarica 35

Ćelić, v. Klek
Ćiprijan, v. Ciprijan
Ćuprijan, v. Ciprijan

Debelič, Bebelj 61
Debreše 93
Dedilovo 52
Dedino, v. Dedinje
Dedinje (Dedino) 6
Delu Pazarlu (= Deljedrvce) 100
Deljedrvce, v. Delu Pazarlu
Demirci Bazari (= Gluhovica) 7
Dereli Potok 20

Derven u Žedenskoj Klisuri 85, 95
Derven skopski 99, 110
Devina-planina, 66
Deževka, r. 12, 36, 38—40, 49, 55
Deževo 38, 39, 40, 45, 46, 55—57
Dibrište (Dobrošte) 67, 69
Dimitrovica 23, v. Kosovska Mitrovica
Divlje 113
Dobreše (Dobriše) 93
Dobri Dol 71
Dobrič, r. 69
Dobrinja 10
Dobriše, v. Dobreše
Dobrogoše 19, 72
Dobrogošte, v. Dobrogoše
Dobrošte, v. Dibrište
Doglod, Doglodi 64
Dohojević (Dojnovići) 44
Dojmovići, Dojnovići? 13
Dojnovići, v. Dohojević
Dol 28
Dolac, Dolce 14
Dolac 29, 47
Dolce, v. Dolac
Dolna Lešnica 80
Dolne Kolučani, v. Dolno Količane
Dolne Lisce, v. Dolno Lisce
Dolne Palčište, v. Dolno Palčište
Dolno Količane 115
Dolno Lisce 92
Dolnja Bresnica, v. Donja Presjenica
Dolnja Brnjica, v. Donja Brnjica
Dolno Palčište 75, 92
Dolnja Banja v. Donja Banja
Dolnja Banjica, v. Donja Banjica
Dolnja Biotča, v. Donja Bioča
Dolnja Drnava, v. Donja Drenova
Dolnja Hrasnica, v. Donja Hrasnica
Dolnja Jablanica, v. Donja Jablanica
Dolnja Kaljina, v. Donji Kalin
Dolnja Kamenica, v. Donja Kamenica
Dolnja Krastica, v. Donja Krastica
Dolnja Krnjina, v. Donja Krnjina
Dolnja Lipova, v. Donja Lipova
Dolnja Mikulina, v. Donja Mikulina
Dolnja Mogulina, v. Donja Mikulina
Dolnja Ljubumlja, v. Donja Ljubumlja
Dolnja Miladinova, v. Donja Miladinovina
Dolnja Ritudža, v. Donja Rituča 10
Dolnja Rogatica, v. Donji Rogatac
Dolnja Trnova, v. Donja Trnova
Dolnja Tušimlja, v. Donja Tušimlja
Dolnja Vapa, v. Donja Vapa
Dolnje Biosko, v. Donje Biosko
Dolnje Blace, v. Donje Blace
Dolnje Dragonić, v. Donje Draganiće
Dolnje Gonje, v. Donje Gonje
Dolnje Istub, v. Donji Stup
Dolnje Ištitar, v. Donje Štitare
Dolnje Kovačevo, v. Donje Kovačevo
Dolnje Loznik, v. Donji Loznik
Dolnje Lukar, v. Donje Lukare
Dolnje Miladinovo, v. Donje Miladinovo
Dolnje Mikulin, v. Donja Mikulina
Dolnje Oholje, v. Donje Oholje
Dolnje Pavlje, v. Donje Pavlje
Dolnje Plavkovo, v. Donje Plavkovo
Dolnje Sedlarce 87
Dolnje Solinje, v. Donje Solnje 106
Dolnje Tenkovo, v. Donje Tenkovo
Dolnje Tremlje, v. Donje Tremlje
Dolnje Vinarce, v. Donje Vinarce
Dolšić (Dulšić) 27
Doljane, Doljani 16
Doljane, Doljani 26
Domonić Dol, Domonik Dol 14
Domonik Dol v. Domonić Dol
Domović 13
Donja Banja 10, 11
Donja Banjica 76
Donja Bioča 17
Donja Brnjica 4
Donja Drenova 46
Donja Hrasnica 66
Donja Jablanica 44
Donja Kaljina, v. Donji Kalin
Donja Kamenica 24, 27
Donja Krastica 66
Donja Krnjina 34
Donja Lipova 59
Donja Mikulina 47
Donja Ljubumlja 63
Donja Miladinovina 9
Donja Mogulina, v. Donja Mikulina
Donja Presjenica 18
Donja Rituča 10
Donja Rogatica, v. Donji Rogatac
Donja Štitarica 13
Donja Trnava 46
Donja Trnava 50
Donja Trnova 39
Donja Tušimlja 56

Donja Vapa 10
Donje Biosko 61
Donje Blace 106
Donje Draganiće 43
Donje Gonje 48
Donje Količane, v. Dolno Količane
Donje Kojnare 100
Donje Kovačevo 40, 46
Donje Lisce, v. Dolno Lisce
Donje Lisičje 19, 99
Donje Lopiže, v. Lopiže
Donje Lukare 37
Donje Miladinovo 9
Donje Oholje 51
Donje Pavlje 11
Donje Plavkovo 34
Donje Sedlarce 75, 87
Donje Sinjevo 18
Donje Štitare 37
Donje Tenkovo 37
Donje Tremlje 11, 43
Donje Vinarce 24
Donji Butmir 16
Donji Kalin 46, 56
Donji Kolašin 22
Donji Kotorac 65
Donji Krnjin 34
Donji Loznik 10, 48, up. Bagačiće
Donji Ljuljac 45
Donji Nerezi 106
Donji Polog 67, 68, 70, 71, 73—83, 85, 87—96
Donji Rogatac 12
Donji Stup 64, 65
Dračevo 19, 99
Draganić, Draganiće, Draganići 43, 49
Dragočevo, Dragodževa 41, 44
Dragojlović, Dragojloviće 42
Dragonože 109
Dragošići 63
Dramić, Dramići, Dravnik 11
Dražević 10
Drenovo 39
Drežnica 4
Drina, r. 68, 110
Drmnik (Drnik, Drvnik) 92
Drnava, v. Trnava
Drnik, v. Drmnik
Drobnjak 107
Drvnik v. Drmnik
Dubnica 9
Duga Poljana 4, 49
Dujmovići (Dumovići) 66
Dujnovići 46
Dulšić, v. Dolšić
Dumovići, v. Dujmovići
Dunav, r. 4
Dunišić, Dunišiće 9
Dvorce 84
Dvorište 39

Džidimirce, v. Zidimirce

Đurđev Dol 107
Đurđevište 88

Edvarce, v. Jedvarce
Eflak 92, 97
Elovo, v. Jelovo

Faletići 66
Fališe v. Hvalište
Filibe, v. Plovdiv
Foča 68, 69, 110
Fojnica 4
Forino 75

Galušdže, v. Golušci
Gare 20
Gare, Garje 20, 74
Geran 98
Girmava, v. Grmava
Glavogodina 60
Gleđeci, v. Crnomir
Glogovac 22
Glogovik (Glgvik) 55
Gluhovo (Gluhova) 99, 100
Gluhavica (Demirci Bazari) 7
Glumovo (Glumova) 94, 106, 107
Gnjilo Brdo, Gnjino Brdce 16
Gogošta v. Vogošća
Gojakovići 63
Golema Iznuša, v. Golema Znuša
Golema Lika 116
Golema Znuša 12
Goli Dol 15
Golo Brdo 15
Golušci (Galuždže) 47
Gonje 48
Gorance 80, 110
Goreler 100
Goreler, drugo 100
Goriani, v. Gorjane
Gorjane, Gorjani 80
Gorna Košanica 92
Gorna Lešnica 81
Gorne Ihvalište, v. Gorno Fališe
Gorne Turčani, v. Gorno Turčane 71
Gorno Fališe, Gorno Hvalište 68, 69
Gorno Hvalište, v. Gorno Fališe
Gorno Lisce 92

Gorno Turčane, Gorne Turčani 71
Gornja Banja 10, 11
Gornja Banjica 76
Gornja Bioča 17
Gornja Bresenica, v. Gornja Presjenica
Gornja Brnjica 4
Gornja Drnava, v. Gornja Trnava
Gornja Irtjujdža, v. Gornja Rituča 10
Gornja Jablanica 44
Gornja Jošanica 47, 53
Gornja Kamenica 24, 27
Gornja Krnjina 5
Gornja Lipova 59
Gornja Ljubumlja, v. Gornja Ljubina 63
Gornja Presjenica 18
Gornja Mikulina 56
Gornja Rituča, Gornja Ritudža 10
Gornja Rogatica, v. Gornji Rogatac
Gornja Sopotnica 21
Gornja Štitarica 13
Gornja Trnava 45
Gornja Trnava 39, 50
Gornja Tušimlja 56
Gornja Vapa 48
Gornjani, v. Gorjane
Gornje Biosko 61
Gornje Draganiće 43, 49
Gornje Gonje 48
Gornje Hvalište, v. Gorno Fališe
Gornje Ihvalište v. Gorno Fališe
Gornje Istub, v. Gonji Stup
Gornje Ištitar, v. Gornje Štitare
Gornje Kalino 56
Gornje Kojnare 100
Gornje Količane 108
Gornje Kolučane, v. Gornje Količane
Gornje Kovačevo 40
Gornje Košutovo 33
Gornje Lopiže, v. Lopiže
Gornje Lukare 37
Gornje Lukovo 35
Gornje Oholje 43
Gornje Palčište 75, 82, 93
Gornje Pavlje 11
Gornje Rogatac, v. Gornji Rogatac
Gornje Sedlarce 75, 87
Gornje Sinjevo 18
Gornje Štitare 37, 45
Gornje Tenkovo 12
Gornje Tremlje 11, 43
Gornji Butmir 16
Gornji Kalin, v. Gornje Kalino
Gornji Kotorac 65
Gornji Krnjin, v. Gornja Krujina
Gornji Loznik 10, 49
Gornji Ljuljac 45
Gornji Polog 68, 71, 78, 86, 91, 93
Gornji Rogatac 12
Gornji Stup 65
Gornji Štitar, v. Gornje Štitare
Gostivar 19, 67, 68, 71, 73—76, 78—89, 91, 93, 94
Goševo v. Groševo
Govrelevo (Govrleva) 105, 106
Gračane, Gračanica 110
Gradac 42
Gradište 60
Gradište 85, 95
Grahovo 102, 103
Grčac, Grčec, Grčice 94
Grlica 16
Grnava 32
Groševo (Groševa) 45
Grubatniče, Grubešiće, Grubetiće, Grubetniče 38
Grupčin 83
Grušnice, v. Kruševica
Gungev Dol, v. Đurđev Dol
Gurgevište, Gurgoište, v. Đurđevište
Guzelce Hisar, v. Avala
Güzeldže Hisar, v. Avala

Habildže 99
Hadžići 15
Haskoj 25
Havala, v. Avala
Hercegovina 23
Hodided, Hodidede, Hodidid, Hodidide, v. Hodidjed
Hodidjed grad 14, 15, 60—62; selo 14, 15, 60, 61, 62; vilajet 14, 15, 60, 61, 62
Horine, v. Forino
Hotalidže, Dutalidže? 81
Hotča, v. Foča
Hotule 76, 77
Hotunje 76
Hrasnica 60
Hreša (Hriša) 15, 16, 61
Hrvačka 29
Htetovo, v. Tetovo 85
Humahovo (Humova) 108
Hvaletiče, v. Faletići 66
Hvališa, v. Hvalište
Hvalište 70

Ibar r. 3, 10, 24, 26—30, 34, 41, 46, 48, 52
Ibarski Kolašin 6, 7, 10, 11, 41, 46, 51, 52, 54, 55, 57
Ibarsko Postenje 33
Iblace, v. Blace
Ibrahim (Ibrahimovo, Ibraimovo) 100

Icvetonje, v. Cvetonje
Icvrnje, v. Crvnje
Idvorice, v. Dvorce
Idvorište, v. Dvorište
Idžvrnje, v. Cvrnje
Ihtetova, v. Tetovo
Ihvaletiče, v. Faletići
Ihvalište, v. Hvalište
Ilidža kod Sarajeva 13, 16, 17, 23, 60, 62, 64, 65
Ilidža kod Samakova 67
Ilovica, Ilovice 18, 66
Indžugez, Ingez? 71, 86
Injez, v. Indžugez
Islatina, v. Slatina
Islive Potok, v. Sliv Potok
Islotić 79
Islivnje, v. Slivnje
Ismrdašce, v. Smrdašce 91
Ismilov Laz, v. Smilov Laz
Istajkofce, Istajkofci, Stajkovce
Istagova, v. Stagovo
Istanbul 7, 25, 57, 70, 87, 90, 91, 92, 99, 101—103, 105, 108, 109
Istaro Sile, v. Staro Selo
Istradova, v. Stradovo
Istrana v. Strana
Istromišdži, Istromišnice, v. Stromišce
Istubla, v. Stubla
Istub, Istube, v. Stub
Istubla, v. Stubla
Istudena Bara, v. Studena Bara
Istudeničani, v. Studeničani
Istudenković, v. Studenković
Isveštenica, v. Sveštenica 13
Isveta Petka, v. Sveta Petka
Isveti Nikola, v. Sveti Nikola
Isvetova, v. Cvetovo
Isvinaleva, v. Svilanovo
Isvinjar, v. Svinjare
Isvinjaštica, v. Svinjačica
Isvrake, v. Svrake
Ištava, v. Štavnja
Ištavna, v. Štavalj
Ištavnja, v. Štavnja
Ištenče, v. Štenče
Ištip, v. Štip
Ištitarica, v. Štitarica
Itvrdo, v. Tvrđevo
Itvrdova, v. Tvrđevo
Ivaja, v. Ivanje
Ivanje 107
Ivrutko, v. Vruci
Izbice 13, 40, 47
Izdunje, v. Zdunje
Izlodžut (Izloćut) v. Zločut
Izlokrve, v. Zlokrve
Izlokrvini, v. Zlokrve
Izlokućeni, v. Zlokućane
Izlotić 79
Izrok 55
Izvedžan, v. Zvečan

Jablanica 24
Jablanički potok 44
Jablanović, Jablanovići 65
Jablanovo, v. Jablanović
Jadrevce 112
Jagance, v. Jagnjenica
Jagnjenica 33
Janča 5
Jančište 70, 94
Javor, Javorje 38
Jazirce 94, 114
Jažnice 77
Jedrene 40, 43, 46, 67, 68, 70, 72, 76—78, 95, 96, 99, 103, 105, 107, 108, 109, 112, 114
Jedrevce, v. Jadrevce
Jedvarce, Jedvarci 73, 75
Jegunovce 96
Jelašnik, Jelošnik 82
Jeleč 1, 3, 5, 7—12, 28, 38, 42, grad 51, 52—55, 57
Jeleč-nahija 10, 11, 42—45, 52—55
Jelhovo (Jelhova) 11
Jelševik, v. Joševik
Jelošnik, v. Jelašnik
Jelovo 13
Jelovci 18
Jelov Dol 76, 92
Jelovjane 73, 76, 89
Jeni Pazar (Jenidže Pazar) 88
Jeni Šehir (Larisa) 69
Jenidže 19
Jenidže Pazar, v. Jeni Pazar
Jezero (Jezere) 15
Jošanica kod Novog Pazara 7
Jošanica kod Sarajeva 62
Jošanica, r. 7, 11, 37, 42, 47, 53, 55
Jošanička rijeka 26
Joševik 11
Jova, v. Jelhovo
Jundalani (Yundalani)? 23

Kačanička Klisura 20, 24, 54—56, 80
Kačanik, Kačanici 19, 20, 24—26, 28—30, 52, 55, 57, 77, 106, 107, 110, 111
Kačanik, derbend 54—56
Kačanik-Varošica 19
Kadina rijeka 101
Kadino, Kadino Selo 100
Kaldirec, v. Kalutorica
Kalin, Kaline, Kaljin, 56. up. Gornje Kalino
Kalinac, Kalinica 12
Kalište 84, 97, 102

Kalkandelen 1, 3, 18, 67—69, 83, 85, 87, 102, v. Tetovo
Kalkandelen, nahija 67, vilajet 69, 72
Kalošići 14
Kaluđeri, Kaludra 12
Kaluđerica, v. Kalutorica
Kalutorica 102
Kaljin, v. Kalin
Kamenica 24, 27
Kamenica 29, 30
Kamenjane, Kamenjani 92, 95, 96
Karadağ, v. Crna Gora 99
Kardağli, v. Kirdağlı 102
Karasu 23
Kardolić, Kardolići 17
Kargalık (Vranište) 99
Karšujak 99
Kasindol 16, 65
Kašalj, Kašle, Kašlje 9, 35, 38
Kastamoni 70
Katlanovo 101, 115
Kavala 72
Kazaklu Derbend 93
Kdyno, v. Kedino
Kedino (K-d-y-n-o) 54
Kerede 114
Kerme 101
Kičevo 68
Kijevo kod Sarajeva 13
Kijevo (Kijeva) 83
Kirdagli 102
Kivrgolavce, v. Krivoglavci
Klačina (Kladžina) 34
Klak, v. Klek
Klošići, v. Kološići
Klek 17
Klik, v. Klek
Knedževce, v. Kneževac
Kneževac, Kneževce 5
Kobilja Glava 32
Kobiljdo, Kobilj Do 65
Kočane, Kočanje 90
Kolašin 13, 58, 59; varoš 58
Količani 102, 108
Kojnare, Donje, Gornje, Srednje, 100, 101, 113
Komine, Komini 53
Končolići
Konderić, v. Kunderić
Kondovo (Kondova) 112
Koniče 54
Konstantin ili 3
Konstantinopolj 67, 70—72, 87, 89, 90, 92, 98, 107—109, v. Istanbul
Konjare, v. Kojnare
Konjuš 103
Kopanica 81, 94
Koprivnica 41
Korilje 4
Korite, Korito 75
Kosovo 6, 22; vilajet 45
Kosovska Mitrovica 4, 5, 6, 23—27, 32, 33
Kosovo Polje 24
Kosten 28
Kosuriće 40
Košanica 93
Koševo 63
Košuta, Košutovo 27
Košuta, Košutovo, v. Gornje Košutovo
Košuta — 66
Kotorac, s. 14, 65
Kotorac, m. 13
Kotorice, v. Kotorac
Kotorovce, v. Kotorac
Kovač-ili 3
Kovač dagi, Kovač-planina 69
Kovače 6, 7,
Kovačevac, Kovačevce 20, 21
Kovačevo 40
Kovače, v. Ahengeran
Kovači 6, 7,
Kovačić, Kovačići 18, 63
Kovadževdže, v. Kovačevac
Kovadževa, v. Kovačevo
Kozare, Kozarevo kod Banjske 32
Kozarevići 17
Kozarevo (Kozareva) na Raškoj 47
Köprülü, v. Veles
Krajišić, Krajišići 34
Krasomirce, Krasomirci 109
Kravić, Kravići 30
Krdači Dol, v. Kurdcodol
Kriveglavce, v. Krivoglavci
Krivoglavice, v. Krivoglavci
Krivoglavci 65
Krpanje (Krpeno, Krpina, Krpnje) 88
Krtica 16
Krupa, Krupac 66
Kruša, v. Kruševica
Kruševac (Aladža Hisar) 91
Kruševo (Kruševa) u Rogozni 7, 9
Kruševo (Kruševa) na Limu 13
Kruševo kod Sočanice 26
Kruševo kod Bijelog Polja 58
Kruševica 101
Krušica, Krušojca, Krušopec, v. Kruševica
Krvenik 110
Kučevište 108
Kučkovo (Kučkova) 107, 110
Kućani Kukan, Kukne 31
Kukavac, Kukavadž, Kukavice 36
Kukno 31
Kuline 12
Kumanovo 30, 56, 98, 101
Kumanovska oblast 99

Kunderić 18
Kunovo 83 up. Kijevo
Kurdcev Dol, v. Kurdcodol
Kurdcodol 29
Kutnje 33
Kurdčev Dol, v. Kurdcov Dol
Kuzmičino, Kuzmindžino 40

Lab, vilajet 93
Lanište 20, 21
Lasica 16
Lašnica 77, 78, up. Lašce
Lašce 77
Laz ili (vilajeti) 3
Laškova, v. Vlaškovo
Lebence, v. Lepenac
Ledići 16
Ledičić, v. Tičić
Lepenac (Lepence) na Lepešnici 58
Lepenac, r. 24, 97, 100, 106, 107, 110, 111
Lepenac (Novo Selo) 99
Lepešnica 58
Lepence, v. Lepenac
Leposavići 4, 5, 33, 41
Leskovik 30
Lešak, Leške 85
Lešnica 80, 81, 94
Letičić, v. Tičić
Leunovo (Leunova) 83, 84
Lim, r. 4, 13
Lim, predjel 13
Lim Nikšikler, Limski Nikšići 22
Lipljan, Lipljani 22
Lipova 59
Lipofce, v. Lipovica 21
Lipovica, Lipovce 21, 25
Lipovište 19
Lisac, Lisce, 92, v. Dolno Lisce
Lisica 4
Lisica, Lisice 92
Lisičić, v. Donja Brnjica
Lobušnje, v. Lopužnje
Lohuća 11
Lomnica 79
Lopiže 48
Lopuž, Lopuže, v. Lopužnje
Lopuže, v. Lopiže
Lopužnje 35
Loznik 10
Luče (Ludže) 52
Lukavica 13, 16, 65
Lukavica 106
Lukavsko, v. Dunišić
Lukojca, Lukojica, v. Lukavica
Lukovo 35
Lušce, Lušice 107
Lužani 60

Ljubance 108
Ljubina 63
Ljubogošta 16
Ljuboten 97, 112
Ljubovina, v. Ljubina
Ljubumlja, v. Ljubina
Ljudska, r. 37, 38, 39, 50
Ljuljac, Ljuljadž 12, 45, 49
Ljuljevce 49
Ljuljuc, Ljuljudž, v. Ljuljac
Ljušta 32

Madžari, v. Madžarić
Madžarić 18
Makedonija 55
Mala Azija 20, 69
Mala Iznuša, v. Mala Znuša
Mala Znuša 12
Mali Krivoglavci 65
Malo Lukare, v. Donje Lukare
Mali Turčani, v. Malo Turčane
Malo Turčane 71, 74
Malo Vrbice 80, 82
Maljevce, Maljevci 47, 53
Maljevice, v. Maljevce
Malo Jedvarce (Malo Jedvarice) 75
Manase 31
Manastir, v. Bitolj
Marica, r. 69
Markova rijeka 113, 115
Matka 94
Mavrovo (Mavrova) 19, 84, 87
Mekinje 42
Mendenica, Mendhenitsa 26, 52
Mil 87
Miladin 67
Miletino, v. Miladin
Mikulina 47, 56 v. Donja i Gornja Mikulina
Miljacka, r. 14, 63
Misoča 17
Miščiće (Miščić, Mišidžić) 55
Mladice, Mladince 16
Modorište, Modrište 74
Mojkovac 13, 58
Mokro 18
Monah, v. Manase
Mondenica, v. Mendenica
Morani 7
Mrković, Mrkovići 17
Mrmonje, Mrmonjice 41
Muhovo (Muhova) 50
Munišić, v. Dunišić
Mur 7
Muržić 18
Muškovina 9
Mutno Jezero 15

Nagoričano, v. Staro Nagoričano
Nahorevo (Nahoreva) 13, 61
Nagma 7
Negotin, Negotino 67, 68
Negotince 35
Nerašte 83
Nerezi (Nirez) 106
Nerodimka, r. 19, 20
Nevesinje (Nevesinji) 23, 90, 114, 115
Nevgerič, v. Staro Nagoričano
Nićiforovo (Nikiforova) 84
Ničevo, v. Pehovo
Nikolina 28
Niksar 110, 111, 114
Nikšenica 93
Nikšić, Nikšići, Nikšikler 3, 13, 58
Nirez, v. Nerezi
Niš 55
Noake, v. Novakovci
Noćevce, Nokovce 107
Nokovce, v. Noćevce
Nosinone (Nosinono, Nosoljin) 44
Nosoljin, v. Nosinone
Nova Varoš 10
Novaki, v, Novakovci
Novakovci (Novakofdži) 73, 92
Novi Pazar 5—13, 24, 27—31, 33—48, 50, 51, 52, 53, 54, 55, 56, 57, 88
Nova Silo, v. Novo Selo
Novo Brdo (Nova Brda) 98
Novo Selo 83, 93
Novo Selo 84
Novo Selo, Lepenac
Novo Selo 110

Obod 58
Obor Gazdo 63
Odranska rijeka 96
Odri 78, 96
Ofče Poli, v. Ovče Polje
Ognjance, Ognjanci 97, 98
Oholje, v. Donje i Gornje Oholje
Okčilar, Okčular 100
Okose, Okosi 13
Opaj, Opave 42
Opnje (Opn'je) 12
Opod, v. Obod
Orahovo (Orahova) 36
Oraovo, v. Rahovo
Oraš, Oraše 7, 57
Orčuša 82
Orešane, Orešani 98
Orizare, v. Čeltükčiler
Orlance 94
Orline 13
Orlje (Orlji) 7, 55
Orman 24
Osaonica, Osanica 38
Osenik, v. Osojna
Osik 17
Osojna 17
Osejnik 17
Otes, Otis kod Novog Pazara 11, 53
Otes kod Sarajeva 64
Otmičevo (Otmičeva), Otmičevac 13
Otunje 76
Otušište 70, 71, 82, 94
Otušište Diger (Drugo) 70, 71
Otušušte, v. Otušište
Ovče Polje 55
Ozormište (Zvornište) 76, 77
Ozrinica, v. Uzorice
Onšehir (?) 114

Pačić, Pačići 64
Pačevina 41
Pahljenica, v. Mekinje
Palčište 75, 76, 93
Palivodenica 107, 111
Paprašitni, v. Papratište
Paprat 107
Papratište 86
Papužde 114
Paresije 12
Parice 43
Paralovo 7
Parjat v. Paprat
Pasji Potok 40
Pavle, vilajet 3, v. Zemlja Pavlovića 15
Pavlovac 15
Pazardžik 102
Pazarić 16, 17
Pčinja, r. 98, 99, 101, 106, 113
Pečkovo (Pečkova) 83, 86
Pehovo (Pehova) 99
Pešter, pl. 42
Pešter, Pešterce 91, 96
Petrojani 91
Petrova 38
Petrova 53, 54
Petrovec 97, 100
Petrovići 15
Petrovjani, v. Petrojani
Petrovo, v. Birovo
Pilareta 48
Pinjaž Do, Pinjež Do, Pinož Dol 41
Pinježe, v. Binježevo
Pirok 93
Pešter 42
Plana Luka 11
Plavkovo (Plavkova) 35, 46
Plešin, Plešino 45
Plovdiv (Filibe) 62, 68, 69, 70, 71, 99, 103
Pobrd'je, Pobrđe 49

Pobužje, v. Papužde
Podbrege, Podbrijeg 85
Podgor 68, 82, 96
Pokrance, Pokranjce 20, 21
Pokrvenik 110
Polatica (Bolatica) 73
Polaz, Polazi 36
Polica 39
Police 39
Polimlje 13
Polog, 88, v. Donji i Gornji Polog 88
Polokci 11, 12, 39
Pološce, v. Polokci
Poljani 26
Ponorište 67
Poroj 18, 72
Postenje (raško) 46
Postenje (Ibarsko) 29, 30
Potkomlje 45
Potočane, Potočani 76
Potok 54
Poturovina, v. Boturovina
Požarane 87
Presjenica 18, v. Donja Presjenica
Preljubište 79
Prestova, v. Brestovo
Preševo (Preševa) 27
Pretiš (Priteš) 29
Pribanj, Pribnje 63
Priboj 4
Pridvorica 17
Pridvorica 43
Prijat, v. Paprat
Prilep, Prilepe 29, 30, 95
Primlje, Primne 63
Priteš, v. Pretiš
Prizren, grad 88, nahija 90
Probištit 85
Prodankovo, v. Braćak
Prostenje (Prošćenje) 22
Prševce 77
Prvenica, v. Brvenica
Purće, Purke 13, 39
Pusta Tušimlja 56
Pustenik 111

Radalica (Radanica) 34
Radetić, v. Luče
Radijevce 80
Radilovići 62
Radišane, Radišani 97
Radojevce, v. Radijevce
Radotince, Raotince 81
Raduša 92
Rakeva 29
Rahovo (Rahova) 6
Rajance, Rajanica 75
Rajetić, v. Luče
Rajka 38
Rajlovac 17, 62, 64, 65
Rakeva, v. Rađevo
Rakovce (Rakofce) 79, 81
Rakovica 14
Ramni Gaber, v. Ravni Gaber
Raotince, v. Radotince
Ras 1, 3, 8, 88
Ras 34, 36, 37, 39, 40, 41, 50
Raspogance 48
Rasuhača (Rasuhadža) 77
Raška 25, 26, 30, 34, 36, 39, 41, 43, 45, 49
Raška, mj. 50
Raška, n. 46, 49
Raška, r. 34, 36, 38, 41, 47
Raven, Ravene 81
Ravna Rijeka 58
Ravne Gaberi, v. Ravni Gaber
Ravni Gaber, Ravni Gaberi 115
Raždeginje 49
Rečane, v. Rečani
Rečani u Makedoniji 83, 86, 93
Rečani u Raškoj 34
Rečica, v. Rečice Malo
Rečica, v. Rečice Veliko
Rečica Mala, v. Rečice Malo
Rečica Velika, v. Rečice Veliko
Rečice kod Sarajeva 64
Rečice Malo 70, 78
Rečice Veliko 70, 78
Režance, Režanci 111
Ribar, Ribare 28
Rikovo, v. Rakeva
Rječica, r. 64
Robovac 22
Rogačevo (Rogačeva) 77, 83
Rogačić 16
Rogatac, v. Donji Rogatac 12, 41
Rogatica, v. Donji i Gornji Rogatac
Rogozna 38, 39, 41
Rovići 34
Rudar, Rudare 23
Rude (Ruže) 7
Rujište 24
Rujkovina 22
Runjevo 20
Ruže, v. Rude
Rvacka, v. Hrvačka

Samakov, v. Samokov
Samokov, Samokovi, Samokovlar 20, 21, 70, 101, 102, 112, 113
Saraćince, Saraćinci, Saraćindži 75
Saraj = Sarajevo 4
Sarajevo 3, 13, 15—18, 60—63, 65, 66
Saraj ovasi 3, v. Sarajevo
Sebimilje 50
Sedlar 73

Sedlarce 75
Sedlarce 87
Sedlarovo, v. Sedlar
Selce 88, 89
Selce 96
Selčanica, v. Sočanica
Selište 13
Semišče, v. Semizdže Sejh
Semizce Seyh, v. Semizdže Šejh
Semizdže Šejh 69, 99
Semizovac 63
Senica, v. Sjenica 8
Senokos, Senokose 88
Setole (Sotole) 77
Sevinje, v. Osojna
Siga 58
Siničane, Siničani 68, 69
Sinjehovo 18
Sinjevo, v. Sinjehovo
Siredna Ritudža, v. Srednja Rituča
Siredinje Pavlje, v. Srednje Pavlje
Siričina, Siričino 82
Sitnica, r. 3
Sitniče 38
Sjenica 1, 3, 4, 5, 8—10, 42, 43, 48, 49, 57
Skoplje 1, 3, 11, 13, 19, 26—28, 44, 60—65, 67, 68, 71, 88, 93, 94, 97—103, 105—109, 113 (?) 115
Skoplje, logor 60—65, 67
Skopska kotlina 96
Skopski vilajet 105
Skukovo 35
Slatina kod Sarajeva 65
Slatina (Ibarska) 25
Slatina u Pologu 90
Sliv Potok 13
Slivnje 47
Smederevo 4
Smilov Laz 38
Smoluća 7
Smrdašce, Smrdeš, Smrdešce 91
Sobište, v. Sopište
Sobri, selo 85; grad 85, 95
Sočanica 4, 26, 28
Söğütlüdere 97
Sofija 53, 79, 80, 97, 98, 102, 103
Sopište (Sobište) 97
Sotole, v. Setole
Srbija 22, 27
Srbinofce, Srbinovce 73
Srbinovo 73
Srbovac, v. Bulgari
Srednja Rituča 10
Srednje Pavlje 11
Srednji Loznik 10
Sredorek 99
Sredska 79
Stagovo 20, 21
Stajkovce, Stajkovci 79, 98
Stanimaka 29
Stanojević 18
Stanović, Stanjevići 17
Stari Kačanik 19
Staro Nagoričano 30, 56, 101, v. Nagoričano
Staro Selo 83
Stavnja, v. Štavnja
Stenče, v. Štenče
Stradovo 46, 57
Strana 25
Stribljani 50
Stričina, Stričino 22
Strmica, v. Stromišce
Strminica, v. Stromišce
Stromišce, Stromišci 74, 91, 93
Stromišnice, v. Stromišce
Stub 42
Stubla 14
Studena Bara 98, 100
Studenčani 108, 115
Studenković, Studenkovići 17
Suha Gora 73, 91
Suhi Dol 28
Supanj, Supnje 45
Sušica kod Gostivara 82
Sušica kod Skoplja 106
Söğütlüdere 97
Sveta Petka 106
Sveti Arhanđeli, man. 88
Sveti Đorđe, man. 91
Sveti Nikola u Ovčem Polju 55
Sveti Nikola na Tresci 110, 111
Svetinje, v. Osojna
Svetovo, v. Cvetovo
Svilanovo 34
Svinalevo, v. Svilanovo
Svinjače, r. 13
Svinjačica, v. Svinjaštnica
Svinjare 32
Svinjaštnica 13
Svinje, v. Osojna
Svitnje, v. Osojna
Svrake 63

Šar planina 83, 86, 88
Šare 5
Šaronje (Šaron'je) 10, 56
Šemševo (Šemševa) 95
Šipkovica (Šibkovica) 19
Širičina, v. Siričina
Šiševo 106, 108, 109
Šljivnje, v. Slivnje
Štava, v. Štavnja
Štavalj 5
Štavice (?) 38
Štavić, v. Rajka
Štavna, v. Stavalj
Štavnja 16
Štence, Štenče 68, 73
Štip 88

Štitarica 13
Šumil, Šumilj, v. Beščić

Tara, r. 13, 22
Tarčin 17
Tarkos, Tarkose, Tarkosi 41, 47
Temišvar 4
Tenovo (Tenova) 93
Tenjkovo 12, 37
Teovo 91
Tetovo, grad 1, 3, 18, 19, 68, 70—75, 83, 85—95, 102, vilajet 67, 69, 72
Tičić 16
Tihova, v. Teovo
Tilava 15—17, 65
Timuranić 108
Tlačina 34
Toblica v. Toplica
Todorica, Todorice 113
Todorovce)Todorofce) 39
Topče Ishaklu, Topču Ishak 19
Toplenica, Toplica 78
Toplica 78
Toplik 16, 65
Toričani 105
Trabzon, Trapezunt 81
Trakija 86
Trapezunt, v. Trabzon
Trebaljevo 58
Trebević, pl. 15, 17, 18
Treboš 85
Tremlje 43
Treska 108, 110
Trgovište 92
Trikose, v. Tarkos
Trnava 39
Trnava 50
Trnavac 56
Trnavce, Trnovce 40, 47
Trnovo 13, 18, 63
Trstenica 20
Trstenička rijeka 20
Trubarevo 99
Tudence, Tuvidince, Tuvijdence, Tuvijdince 82, 94
Tuhinovo (Tuhinova) v. Tunovo? 36
Tumba? 91
Tunovo, Tuhinovo 12, 36
Turba 13
Turbarevo, Turbarevi 98, 99
Turbe 13
Turbić, Turbik, trg 14
Turci 57
Turska 110
Tušimlja (Tušimla) 8
Tutin 10, 11, 46
Tuvidince v. Tudence
Tuvijdence v. Tudence 94
Tuvijdince v. Tudence 82
Tvrdinići, Tvrdnići 17
Tvrdo, v. Tvrđevo
Tvrdovo, v. Tvrđevo
Tvrđevo 40

Umovo, Humovo 108
Unšehir (?) 114
Uroviče, Urvič 95
Uskoćevo 35
Uskukova, v. Skukovo
Usje, Ustje 98
Uzgorovce 112
Uzlob 49
Uzorice 28
Uzorice, Uzorovice 53
Užikovići 63
Uskub v. Skoplje 6, 97

Valič 32
Vapa 42
Vardar, r. 55, 68, 81, 82, 84, 85, 92, 94, 95, 97—100, 113
Varvara 85
Vejce, Vetce 72
Veles (Köprülü) 101
Velika Kaludra, s. 51
Velika rijeka 101
Veliki Krivoglavci 65
Veliki Pristoj 91
Veliko Lukare, v. Gornje Lukare
Veliko Ruadre 23
Veliko Turčane 71
Veliko Vrbice 80
Velone, Velonje 10
Vešala, Vešilović 86
Vetce v. Vejce
Veterske, Vetersko 113, 115
Vetren 102
Vever, Viver 38
Vidohovo, (Viduhova) v. Vidovo 50
Vidojevac, Vidojevce 46
Vidomir, Vidomirić 23, 24
Vidovo, Vidohovo 50
Viduhovo v. Vidovo
Vijoča v. Vjuča 48
Vijor 38
Vilovi 10
Vilovine 10
Vimselići v. Vojmislići 33
Vinarce, Vinarica 24
Vinić v. Vojnić, Vojnik 37
Virani Kranje v. Vradigranje
Visoko 4
Vitac Potok, Vitadž Potok 55
Vitakovo (Vitakova) 39
Vitkojeviće, Vitković, Vitkoviće 52, 53
Vitomirce, Vitormirce, Vrtomica 111

Vitoš, Vituš 36
Viver v. Vever 38
Vjetren 102
Vjever v. Vever 38
Vjuča 48
Vlaje 97
Vlakče 97
Vlakovo (Vlakova) 17
Vlaškovo 17
Vlčedol 110
Vlčevce, Volčevce 113
Vlk, vilajet 3, 22
Vlkovija 91
Vogošća, Vogošta 62
Vojkoviće, Vojkovići 53
Vojmislić, Vojmisliće 33
Vojnić, Vojniće, Vojnik 37
Volačić, Vulačić? 16
Volčevce v. Vlčevce 113
Vorca, v. Dvorce
Vrabce, Vrabdže? Vrapci 10
Vrabče (Vrabdže) 57
Vrače, n. 11, 12, 13, 27, 29—31, 35, 41, 45, 46, 56
Vračevska rijeka 30
Vradigranje (Viradi Kiranje) 44
Vranište, v. Kargalik
Vranovina 38
Vrapci, Vrabce, v. Vrabce 10
Vrapčište 83
Vratnica 92
Vražogrnce 36
Vrba 29
Vrbice 80
Vrela, Vrelo 42
Vrhbosna, župa? 15, 62
Vrhbosanje, varoš 15, 62
Vrhovine 15
Vrhsenica, Vrsenica 9
Vrli Kučka v. Vrti Kučka 20, 21
Vrsenica v. Vrhsenica 9
Vršak, Vrštik 25
Vrštik 25
Vrtekica 115
Vrti Kučka (Vrli Kučka) 20, 21
Vrtomica, Vrtomice, Vitomirce 111
Vruci, Vrudchy, Vrutko 60
Vrutkojevce 94
Vrutok, Vrutuk 89, 93?
Vuča v. Vjuča 48
Vuči Dol 110
Vučitrn, sandžak 92, 93
Vukova oblast 22
Vulačić 16

Zabčište 89
Zabrđe, Zabrd'je, Zabrdo, Zaburda 64
Zaganofce, Zaganovci 77
Zagrad 74
Zagrađe, Zagrad'je 55
Zagrade, Zagrđe 74
Zagulj 51
Zakon, Zakoniče 54
Zakoniče 54
Zapožani 39
Zaselje 24
Zavada (Zavade, Zavode) 30
Zavade, Zavode, v. Manase
Zdunje, 74, 93
Zelenikovo, Zelenikova 101
Zemlja Pavlovića 15, v. Pavle
Zenik, v. Bzenik
Zernovjane v. Žerovjane 73, 93
Zgurovce 112
Zidmirce, v. Židimirce
Zilče 78
Zletovska rijeka 55
Zlob 49
Zločut 64
Zlokrve, Zlokrveni 57
Zlokućane, Zlokućani 96
Zlokućani 97
Zlokukâne, v. Zlokućane
Znuša 12
Zormište, v. Ozormište
Zvečan 1, 3, 5, 6, 8, 23, 24, 26—30, 41 nahija 25
Zvečanska nahija 25

Žaža 6
Žaževa 6
Žedenska Klisura 84, 95
Železnik 4
Želino, Žilino 74
Željeznica 66
Žernovjani, Žerovjane, Žirnovjani 73, 93
Žerovjane 73
Žeževo 6
Židimirce 115
Žilče 78
Žilino v. Želino 74
Žirnovjani v. Žernovjane
Žitnić, Žitniće, Žitniče 48
Žitniće, Žitniče 48
Živoder, Živodere 29, 30
Žrnavidža v. Žrnavica
Žrnavica (Zrnavidža) 3, 4
Žrnovica 4
Žrnovo 63

Yança, v. Janča 5
Yoşaniça 7

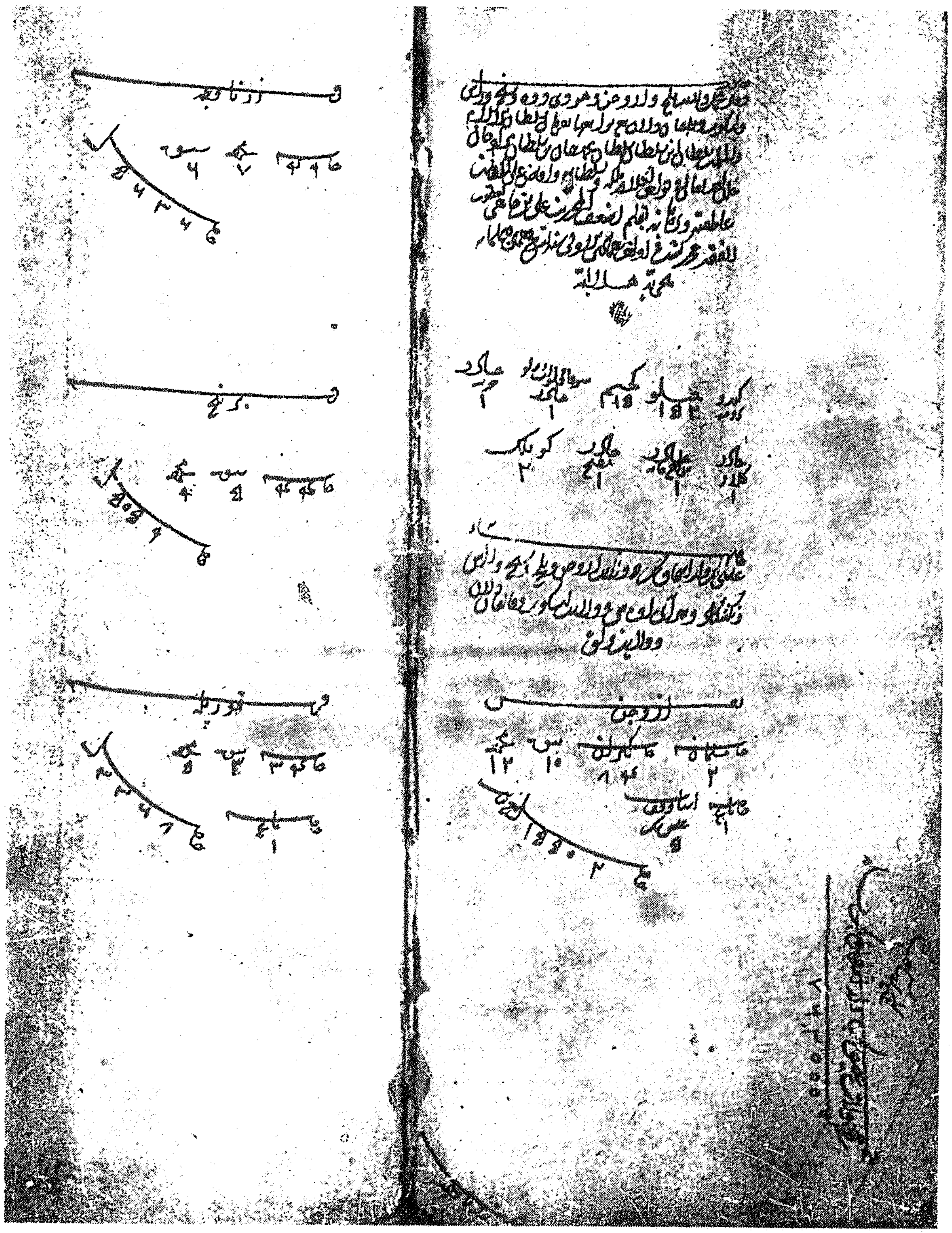

List 1v — 2r

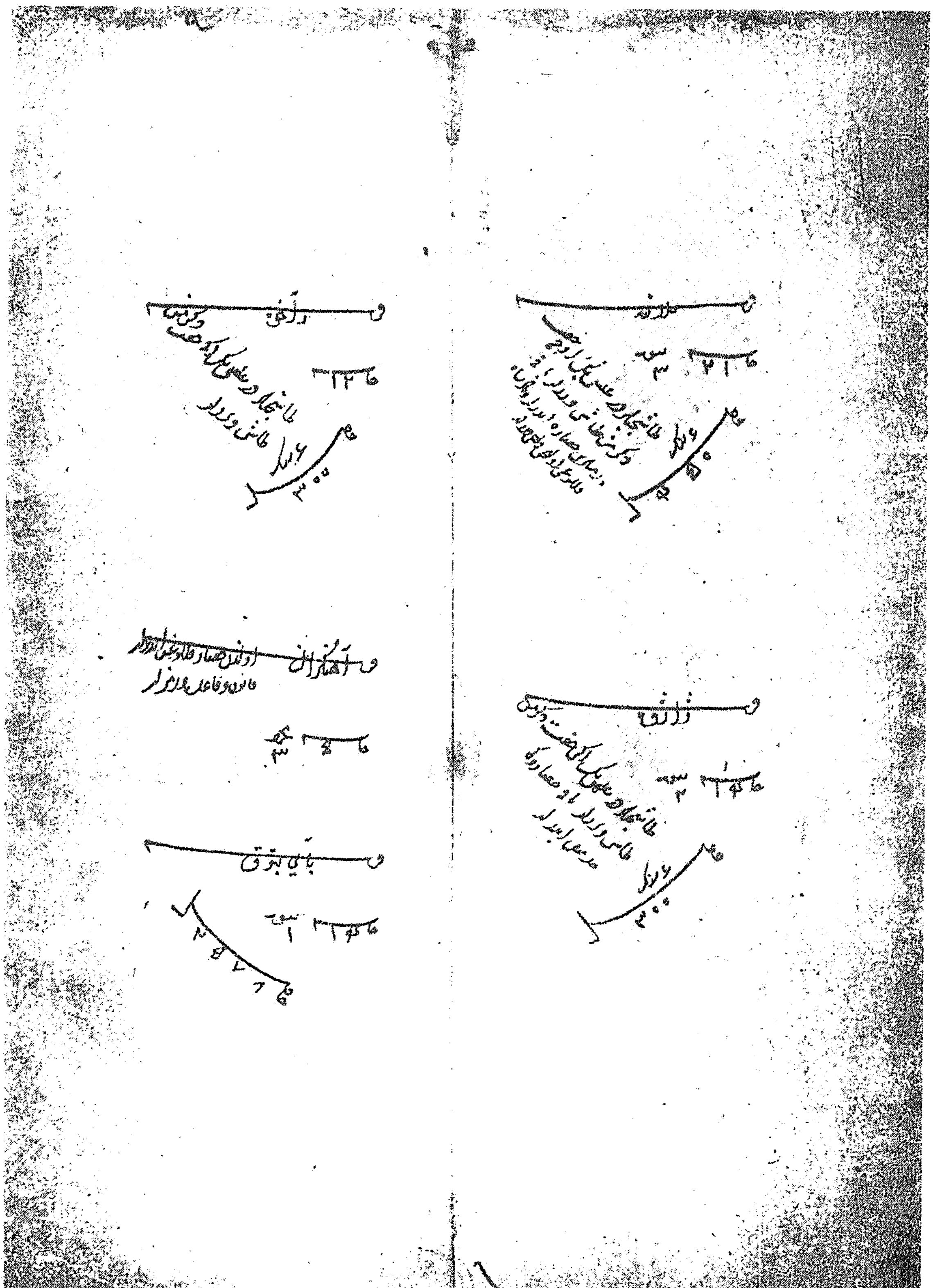

List 4v — 5r

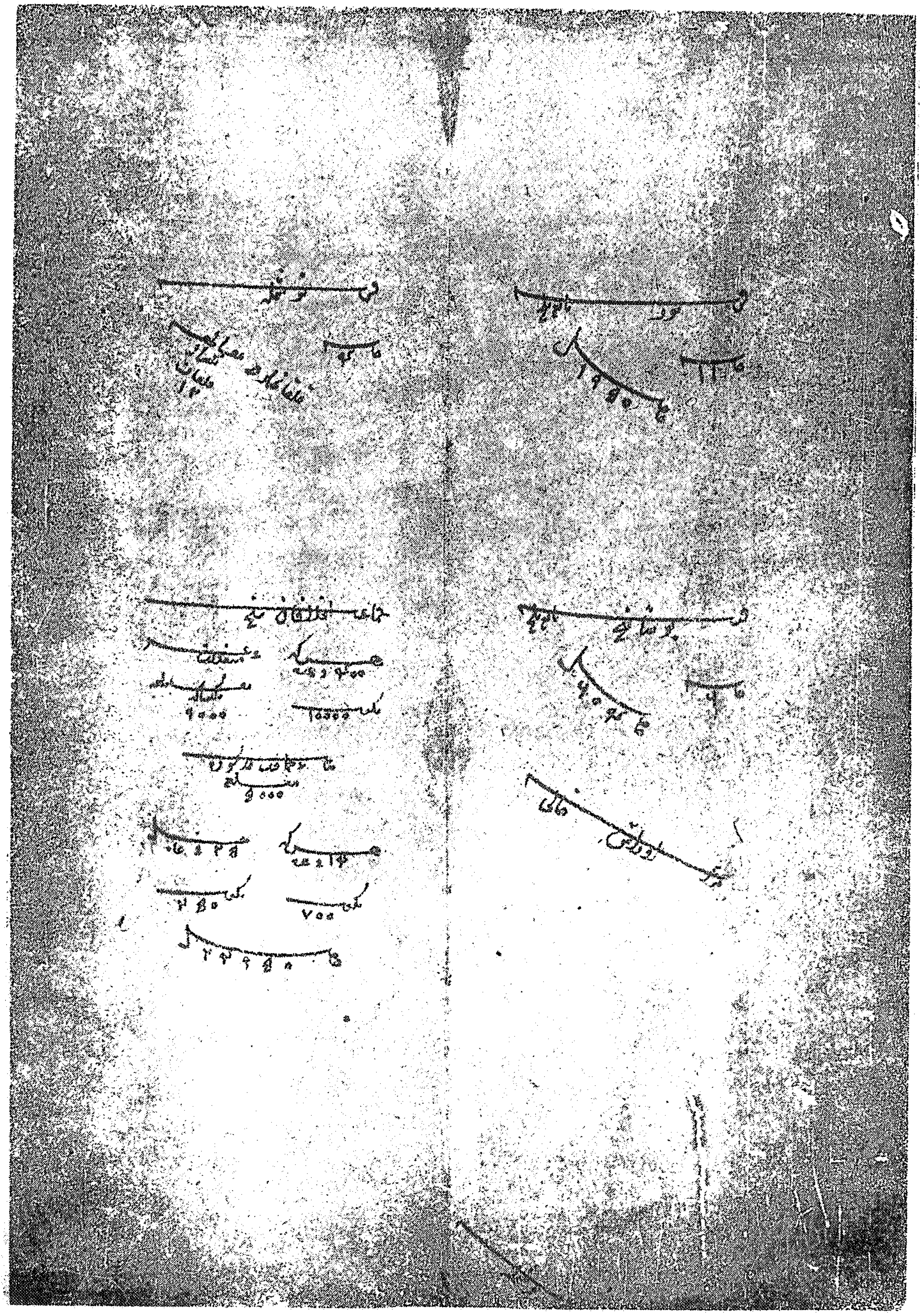

List 5^{v} — 6^{r}

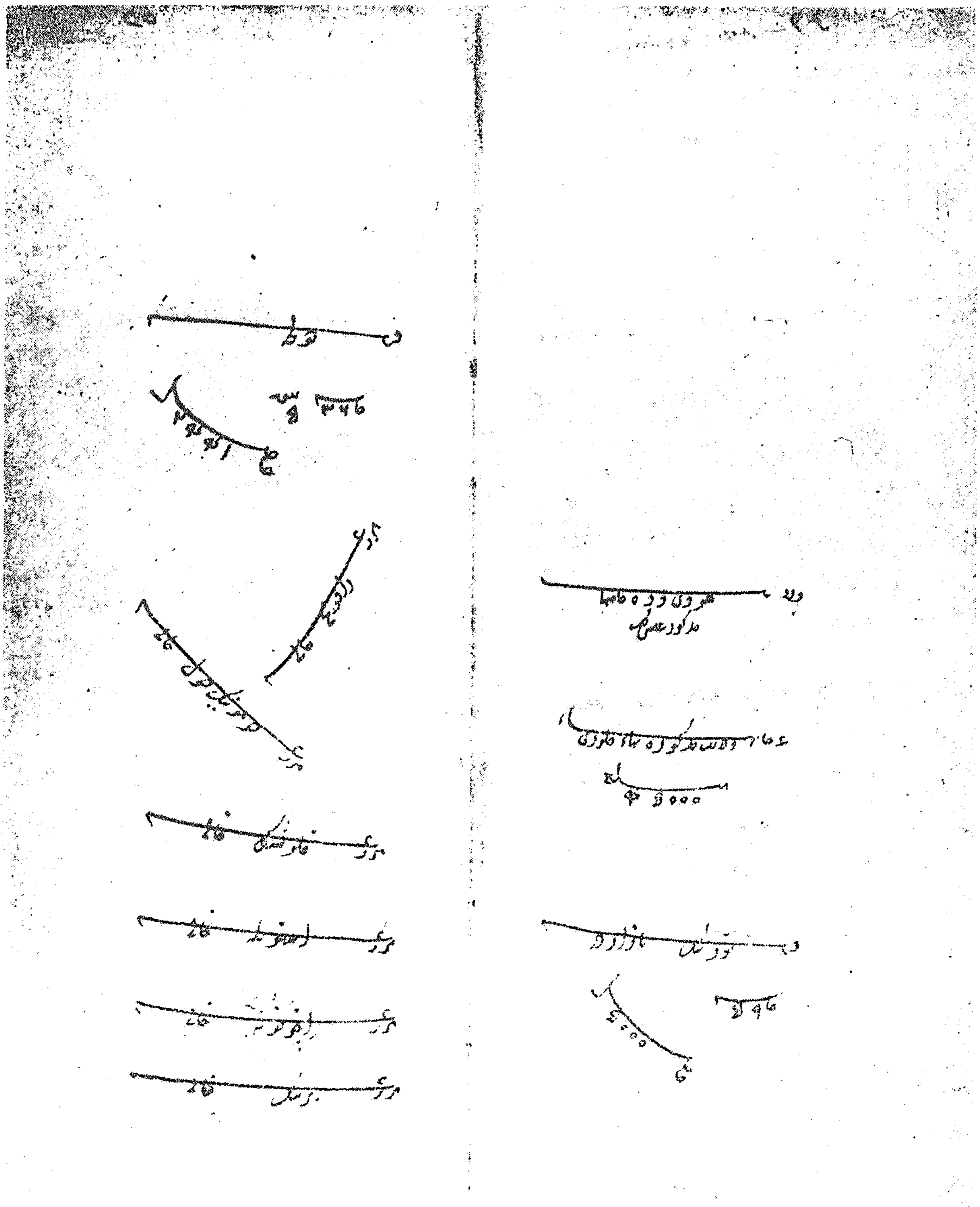

List 12^{v} — 13^{r}

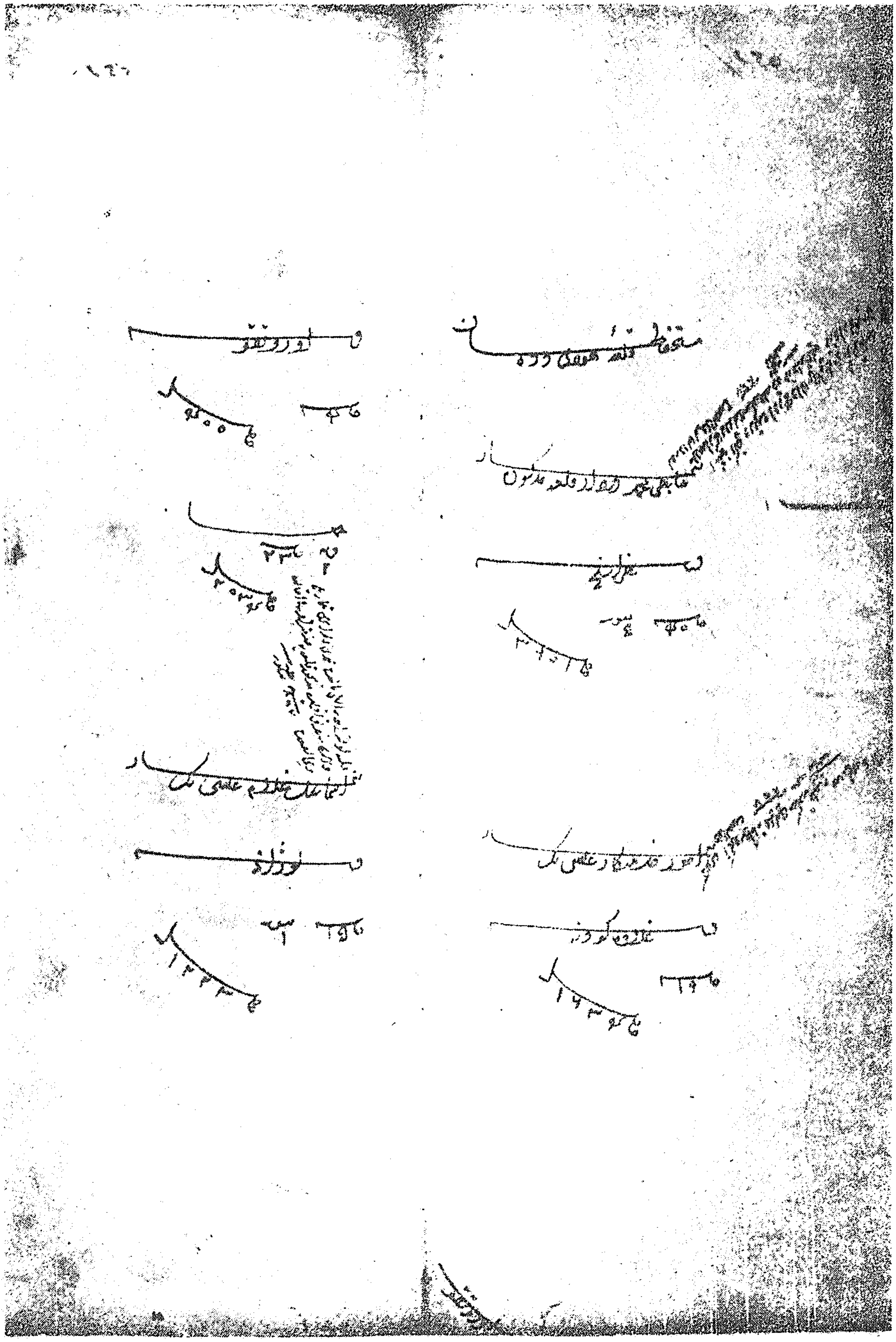

List 83v — 84r

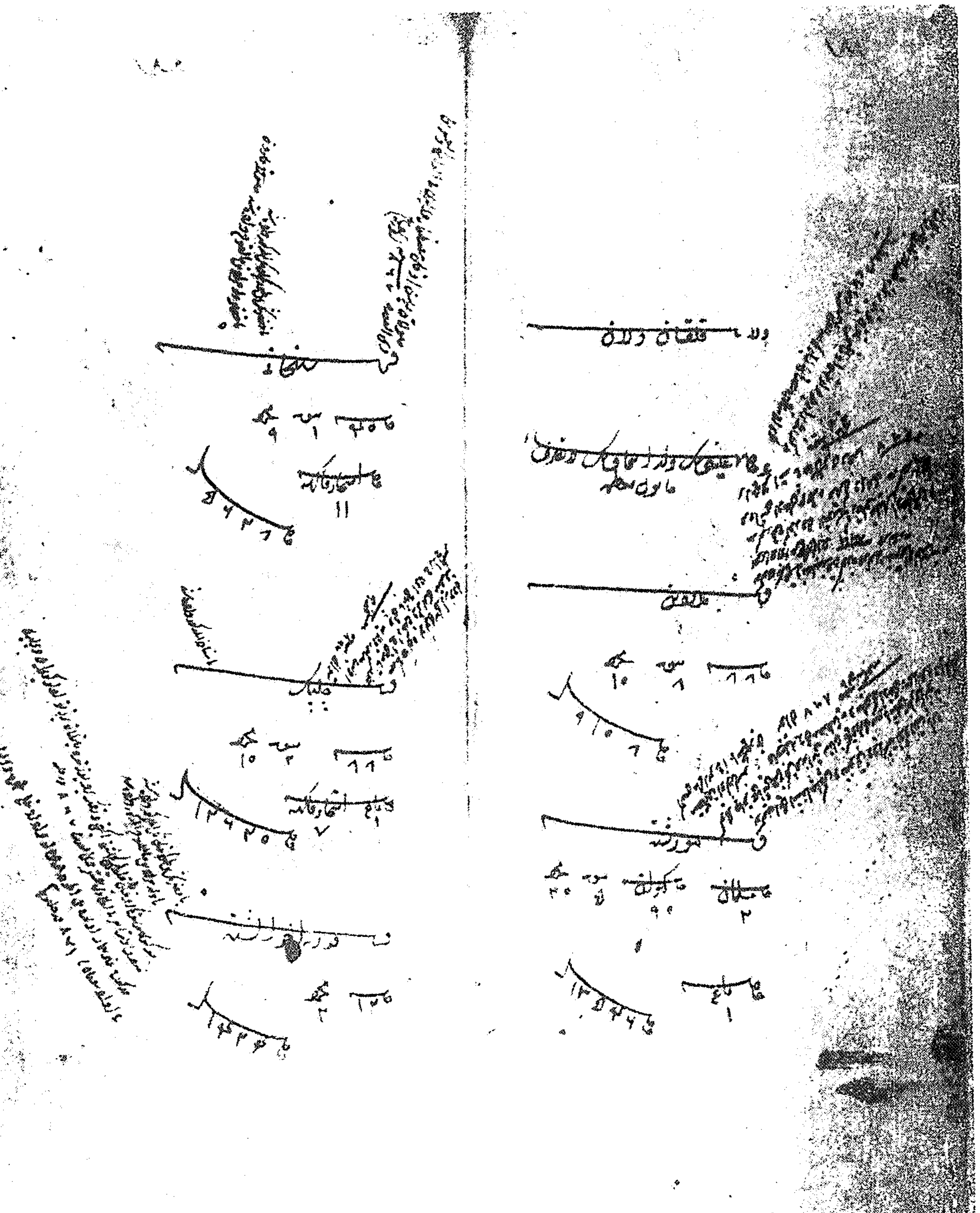

List 91ᵛ — 92ʳ

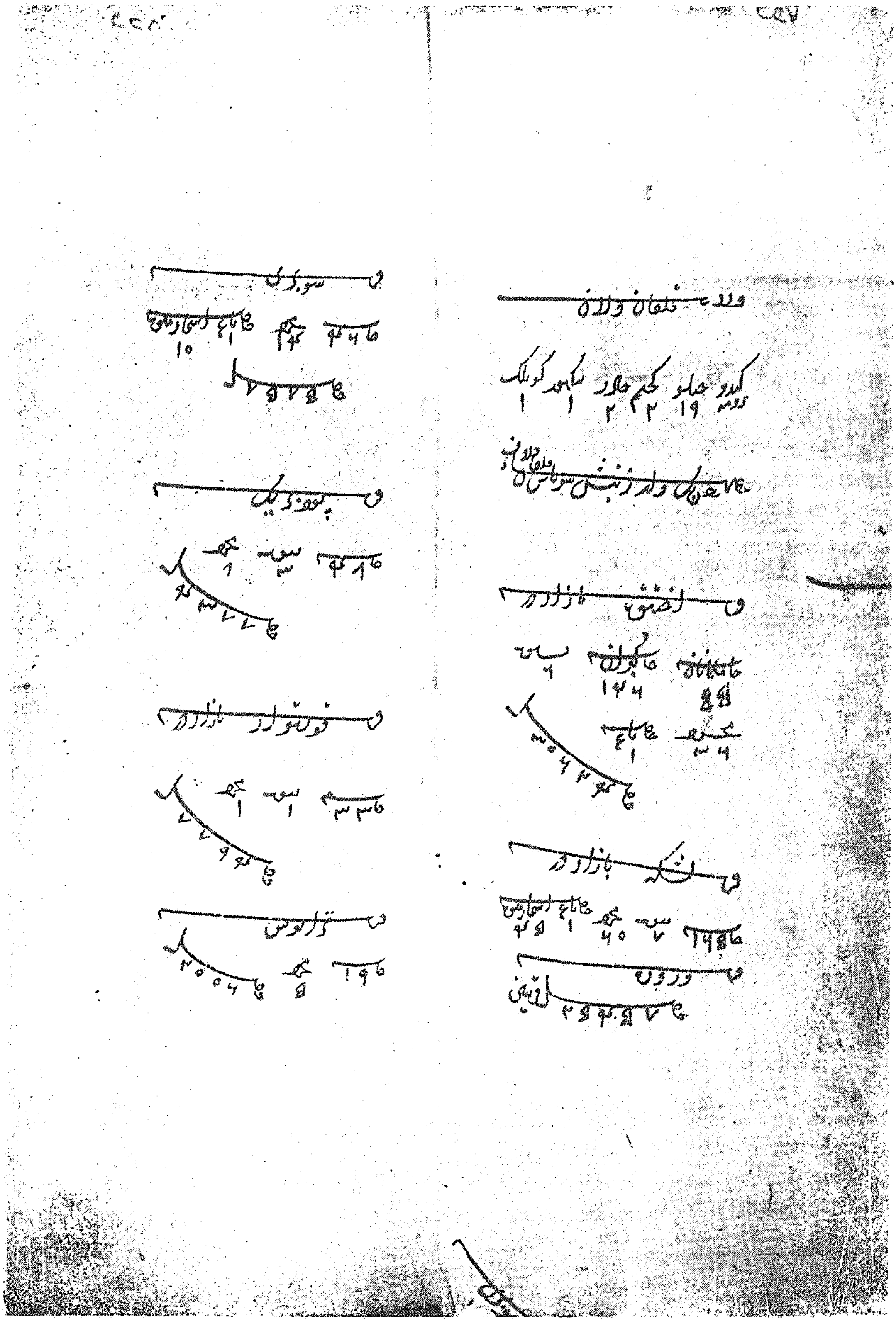

List 114v – 115r

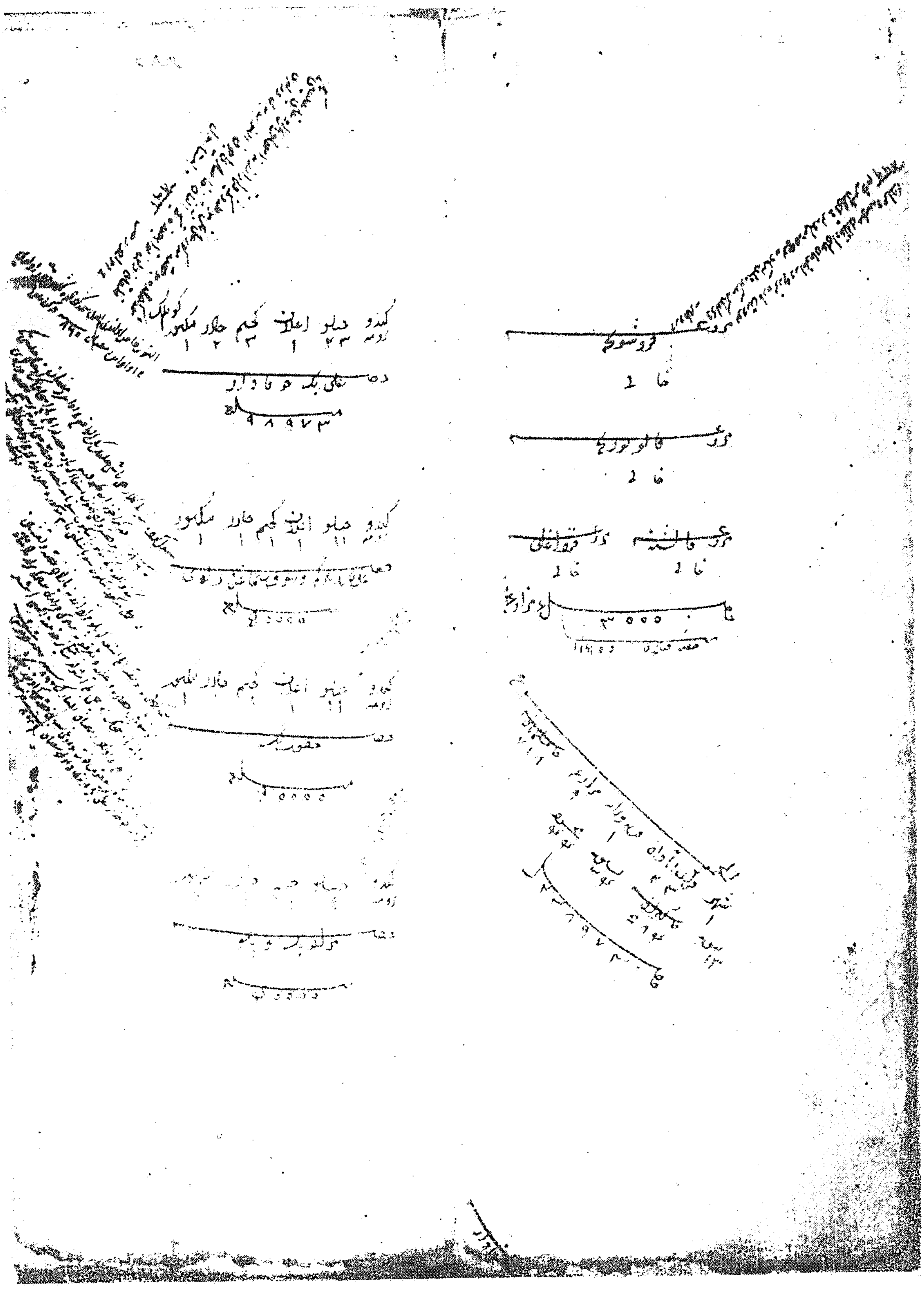

List 143v — 144r

وشلویك دپه دربند ۹٦
وطرنه ۱۱۳
ولچه دول ۲۲۲
ولچوچه ۱۲٥
ولق ـ ولایت ۷، ۲۳
ولقویه ۱۰۱
ولونه ۱۲
وولاچیك ۱۷
ویتاقوه ٤۳
ویتومیرچه ۱۲۲، ۱۲۳
ویدوخوه ٥٥
ویدومیر ۲٥
ویتارچه ۲٦
ویوچه ٥۲

ه

هابلچه ۱۱۱
هودی دده ـ ولایت ۷، ۱٥، ۱٦
هودیدده ـ قلعه ٦٥، ٦۸

ی

یابلانچه ۲٥
یابلانویك ۷۰
یادوارچی ۷۹
یازرچه ۱۰٥، ۱۲٦
یازنچه ۸٦
یانچشته ۷٥، ۱۰٤
یانچه ۸
یدروچه ۱۲٤
یزره ۱٦
یکچه ۲۰
یکی شهر ۷٤
یلاشنك ۹۲
یلچ ـ ولایت ۷، ۸، ۱۰، ۱۱
یلچ ـ قلعه ٤۸، ٥۷، ٥۸، ٥۹
یلخوه ۱۲
یلشویك ۱۳
یلوجی ۱۸
یلودول ۸٤، ۱۱۱
یلودول ـ قریه ۱۰۲
یلوه ۱۲٥
یوشانیچه ۱۰
یوشانیچه ٦۷

موردژیك ۱۸
موشقوینه ۱۲
موندنیچه ۲۸، ۵۷
میل ۹۷

ن

ناهروه ٦٧
نواشته ۹۲
نعوتن ۷۲، ۷٤
نقولنه ۳۰
نکده ۷٤، ۷٥، ۷۷، ۱۱۲، ۱۱۷
نکسار ۱۲۲، ۱۲۳، ۱۲٦
نکشکلر ـ ولایت ۷، ۱٤، ٦۳
نکشنچه ۱۰٤
نکفروه ۹٤
نوا بوده ۱۰۹
نواسیلو ۹۳
نواسیله ۱۰٤
نواق اوفچی ۸۰
نوسینونه ٤۸
نوکویچ ۱۱۳
نوکوچه ۱۱۸
نوصین ۲٤، ۱۰۰، ۱۲٦، ۱۲۷
نیوز ۱۱۷
نیش ٦۰

و

وتاج پتوق ٦۰
وتچه ۷۸
وترسکه ۱۲٦، ۱۲۷
وتقویك ٥۸
ودویوبچه ٥۰
ورابجه ٦۲
ورابجه ۱۲
وراتنچه ۱۰۳
ورالو ٤٦، ٤۷
وربه ۳۰
وربیچه ۸۹
ورتقچه ۱۲۷
ورتقویوچه ۱۰٥
ورخسنچه ۱۲
ورشق، ورشیق ۲۷، ٥٥
ورتی قوچقه ۲۰، ۲۲
ورروتوق ۹۹، ۱۰٤
ورروه ۹٥

اپانچه باق لبانچه
اپلانی ۲۳
اپوچه ۲۷
اپوفچه ۲۱
اپوه ٦٤
اسقویك ۳۲
اسنیچه ۱۰۲
اشكه ۹۵
اشنچه ۸۹ و ۹۰
اشنیچه ۱۰٤
اوبانچه ۱۱۹
اوبوتن ۱۰۸
اوبومله ٦۸
اوجه ٥۷
اوزنیك ۱۲
اوژانی ٦٦
اوشچه ۱۱۹
اوقاوسقو ۱۲
اوقاویچه ۱٦
اوقویچه ۱۱۷
اولوج ۱۳ و ٤۹ و ٥٤
اومنچه و اومنیچه ۸۸
اونوه ۹٤
اوهوكه ۱۳
لیسیچه ۸
ایم ـ ولایت ۱٥
ایم نكشكلو ۲۳

م

ماتقه ۱۰٥
ماجاریك ۱۸
مالوچه ٥۱ و ٥۸
مالو وربیچه ۹۲
مالو یادواریچه ۸۲
ماله ازنوشه ۱۳
مالی تورچانی ۸۱
مالیوچه ٥۸ و باق مالوچه
مآوروا و ماورره ۱۹ و ۹۷
مدورشته ۸۰
مرقویك ۱۷
مومونچه ٤٥
مشیجیك ٦۰
ملادنچه ۱٦
ملادین ۷۲
مناستر ۳۰
موخوه ٥٥
مور ۱۰

قوشوته ۳۵
قوشوته ۷۱
قوکنو ۳۳
قولنه ۱٤
قومین ٥۸
قونچولیك ٥٥
قوندریك ۱۸
قوندوه ۱۲٤
قونوش ۱۱٥
قوورلاوو ۱۱٦
قیوه ۹۳

ك

کاوه‌له ۷۸
کدینو ٥۹
کراخوا، کراهوا تابع صوفیه ۱۱٤، ۱۱٥
کران ۱۰۹، ۱۱۰
کرده ۱۲٦
کرمه ۱۱۳
کلوموه ۱۱۸
کلیك ۱۷
کنه‌جوچه ۹
کنیلو بردو ۱٦
کورانچه ۱۲۲
کورکودول ۱۱۸
کورکوشته ٦۸
کورنه اخوالشته ۷٥
کوره‌لر ۱۱۲، ۱۱۳
کوزاچه حصار ۱۲۱، ۱۲٤
کوستن ۳۰
کوله ازنوشه ۱۳
کوله لیقه ۱۲۸
کولی دول ۱٦
کونیه ٥۲

لا

لاسیچه ۱۷
لاشقوه ۱۷
لاشنچه لاشنیچه ۸٥، ۸٦
لانشته ۲۱، ۲۲

ل

لبانچه، لپانچه، ٦٤
لبنچه ۱۱۱
لبوشته ۱۹
لبوفچه ۲۲

قوپانچه ، قوپانیچه ۹۱ ، ۱۰٤
قوتنه ۳٥
قوتورروچه ـ بازارجق ۱٦
قوتوریچه ۷۰
قوچقوه ۱۱۸
قوچنه ۱۰۱
قوردچودول ۳۱
قورقولاوچه ۷۰
قورنانی ۸۹
قورنه استوب ۷۰
قورنه اشتتار ٤۰
قورنه اخوالشته ۷۳
قورنه اوخوله ٤۷
قورنه بانچه ۸۳
قورنه برسنیچه ۱۸
قورنه پالچشته ۹۲
قورنه پاوله ۱۳
قورنه ترمله ۱۲
قورنه تنقوه ۱۳
قورنه تورچانی ۷۷
قورنه توشمله ٦۱
قورنه دراغانیك ٥۳
قورنه درناوه ٤۹
قورنه روغاتچ ۱۳
قورنه ریتوجا ۱۲
قورنه سپوتنچه ۲۱
قورنه قالیمو ٦۱
قورنه قرنینه ۹
قورنه قلوچانی ۱۲۰
قورنه قوشنچه ۱۰۲
قورنه لشنچه ۹۱
قورنه اوزنیك ٥٤
قورنه اوقار ٤۰
قورنه لوقووه ۳۷
قورنه میقولنه ٦۱
قورنه وآبه ٥۲
قورنه یابلانیچه ٤۸
قورینه ۸۲
قوریله ۸
قوزاره ۳٤
قوزمنجنو ٤۳
قوساریك ٤۳
قوستوار ـ بازار ۹٦
قوشنچه ۱۰٤
قوشوته ۲۹

قامانیچه ۲۸
قامنیانی ۱۰۷
قچانیك ـ قریه ۲۰
قچانیك ـ یورت ۲۶، ۲۷، ۲۸، ۳۱، ۳۲، ۳۳، ۵۷، ۵۸، ۶۰، ۶۱، ۶۲
قچانیك دربند ۶۰، ۶۱
قچانیك دربند ـ یورت ۲۵، ۵۹، ۱۲۲
قچانیکلر ۲۰
قراسمیرچه ۱۲۱
قراویك ۳۲
قرایشکی ۳۶
قرپینا ۹۸
قرتیچه ۱۷
قرچیچه ۱۰۵
قرداغلی ۱۱۴
قرغالق ۱۱۱، ۱۱۲
قروپا ۷۱
قروتان ۵۴
قروشوه ۱۱
قروشوه ۱۵
قروشوه ۲۸
قروشویچه ۱۱۳
قره‌صو ـ یورت ۲۴
قزاروه ۵۱
قسطنطینیه ۷۲، ۷۶، ۷۷، ۹۸، ۹۹، ۱۰۰، ۱۰۱، ۱۰۳، ۱۰۹، ۱۱۰، ۱۱۸، ۱۲۰، ۱۲۱
قلاجنه ۳۷
قلقان دلان ـ ولایت ۷، ۱۸، ۷۲، ۷۵، ۷۸، ۹۵، ۹۷
قلقان دلن ۱۱۴ باق قلقان دلان
قلوشکی ۱۵
قلوموه ۱۰۵
قلوهوه ۱۱۲
قمانچه ۳۱
قمانیچه ۳۲
قواچ طاغی ۷۴
قواجوجه، قواچوچه ۲۰، ۲۱
قواجوه ۴۳
قواچیك ۱۸
قوبرویچه ۴۴
قوبلدول ۷۰
قوبله‌غلاوه ۳۴

سیکه ٦٣

سینچانی ٧٣

ش

شارا ٩

شارونیه ٦٢

شارونه ١٢

شبقوریچه ١٩

شمشوه ١٠٦

شومیل ٩

شیریچنه ٩١

شیشاوه ١٢٠، ١٢١

ص

صماقوولر باق سماقوه

صوبری ـ قلعه ١٠٦

صوتوله ٨٥

صوفیه ٥٨، ٦١، ٨٧، ٨٨، ٨٩

طوپچه اسحاق‌لو ١٩

غ

غراچانیچه ١٢٢

غروباتنچه ٤١

غروشوه ٤٩

غلاوه کوردنه ٦٥

غوغوشته ٦٧

غولوشجی ٥١

غیرماوه ٣٥

ف

فلبه ٦٨، ٧٣، ٧٥

فلبه ـ یورت ٧٥، ٧٦، ٧٧

فوجه، فوچه ـ یورت ٧٣، ١٢٢

قاچنیك ـ یورت ٩١ باق قچانیك

ق

قاردولیك ١٧

قاره ٨١

قازقلو دربند ١٠٣

قاشله ١٢، ٣٧، ٣٨

قالشته ٩٣

قالشته ـ مزرعه ١١٤

قالوتوریچه ١١٤

قالوبری ١٣

قالینچه ١٤

قالینه ٦٢

زرنویانی ۱۰۴
زغنوفچه ۸۵
زلانقوه ۱۱۳
زواده ۳۲
زواده ـ مناخ ۳۳
زورمشته ۸۴، ۸۵
زیدمیرچه ۱۲۷
زیلچه، ژیلچه ۸۶

ژ

ژاژوه ۱۰
ژلنو ۸۰
ژیتنك ۵۳
ژیرنویانی ۷۹
ژیوودر ۳۲

س

سبمیله ۵٤
ستنچه ٤۱
سدلار ۷۹
سدلارچه ۸۲
سدلارچه ۹۷
سراکنجی ۸۱
سرای اوسی ـ ولایت ۷
سربن اوفچه ۷۹
سکوتلودره ـ یورت ۱۰۸
سلچانیچه ۸
سلچه ۹۸، ۹۹، ۱۰۰
سلچه ۱۰۲
سماقوه، سماقوولو ـ یورت ۲۰، ۲۱
۷۶، ۱۱۳، ۱۲۵
سمزجه شیخ ـ یورت ۷٤، ۱۱۱
سمندره ۱۰۲
سنچه ـ ولایت ۷، ۸، ۱۱ ـ ناحیت ۱۱،
ـ یورت ٦۲
سنقوس ۹۹
سنهوه ۱۸
سنیچانی ۷۵
سنیچه باق سنچه
سوبری ۹٦ باق صوبری
سوبشته ۱۰۹
سوپنه ٤۹
سوتوله، صوتوله ۸۵
سوشیچه ۹۱
سوشیچه ۱۱۷
سیردنه ریتوجا ۱۲
سیردنه پاوله ۱۳

راچانی ۹۷
رآخوه ۱۰
رادشانی ۱۰۸
رادنچه ۳۷
رادوتنچه ۹۱
رادوشه ۱۰۲
رادویوفچه ۹۰
رادیچه ٤٦
رادیلویك ٦٧
راژدکنه ٥٤
راس ۹۸
راس ـ ولایت ۷، ۸، ۱۱
رآسپوغنچه ٥۲
راسوخاچه ۸٤
راقوفچه ۸۸، ۹۰
راقویچه ۱٥
راکوه ۳۱
راونه ۹۱
راونه غابری ۱۲۸
رآیقه ٤۱
ربیچه ۸۹
رچانی ۱۰۳
رچیچه ٦۹
رچیچه ۷٥
رچیچه ۸۷
رژانچه ۱۲۲، ۱۲۳
روبواج ۲۳
رودآر ۲٤
روغاتیچه ٤٥
روغاچوه ۸٥
روغاچیك ۱۷
رونیوه ۲۱
رویشته ۲٥
ریانچه ۸۲
ریبار ۳۰

ز

زابچشته
زابورده ٦۹
زاپوژانی ٤۲
زاسلیه ۲٥
زاغرادیه ٦۰
زاغرادیه ۸۱
زاغول ٥۲
زاقون ٥۹
زرناوچه ۸

دوبری دول ٧٧
دوبری دول ١٢٠
دوبریشه ١٠٤
دوبرینه ١٧
دوبنچه ١١
دوخویویك ٤٩
دوغه پلانه ٥٣
دول ٢٩
دولانه ١٦
دولچه ١٥
دولشك ٢٨
دولنه استوب ٧٠
دولنه اشتتار ٤٠
دولنه اوخوایه ٥٦
دولنه بانچه ٨٣
دولنه برسنیچه ١٨
دولنه پالچشته ٨٣
دولنه پاوله ١٣
دولنه پلاوقوه ٣٧
دولنه ترمله ١٢
دولنه تنقوه ٤١
دولنه توشمله ٦١
دولنه درناوه ٥٠
دولنه ریتوجا ١٢
دولنه سولینه ١١٧
دولنه قالینه ٥٠
دولنه قراستچه ٧١
دولنه قرنینه ٣٦
دولنه قلوچانی ١٢٨
دولنه قواجوه ٥٠
دولنه لشنچه ٨٩، ٩٠
دولنه لوزنك ٥٢
دولنه لوقار ٤٠
دولنه لیسچه ١٠٢
دولنه ملادین‌اوه ١١
دولنه موغلنه ٥١
دولنه واپا ١٢
دولنه یابلانیچه ٤٨
دوله ١٢٥
دولیانی ٢٧
دومونیك دول ١٥
دیمتروفچه ٢٤

ر

راچانی ٣٦

چرنومیر ۸
چرواوچی ۵۹
چغرانی ۹۳
چلپك ۷۲، ۷۳، ۱۰٤
چلتوکجیلو ۱۱۱
چلتوقچه ـ یورت ۲۷
چلتوکچه ۷٤
چلقویق ٦۱
چوقوجه ۳۹
چیرانی ۳٦
چیروه ٦۳
چیره ۲۹

ح

حکل (؟) ـ یورت ۵۹
حوتالیجه ۹۰

خ

خاص کوی ۲٦
ختوله ۸٤، ۸۵
خراسنچه ٦۵
خروات ـ ولایت ۷۸
خرواچقه ۳۰
خریشه ٦٦
خوربنه ۸۲
خومخوه ۱۲۰

د

دبرشته ۷۲، ۷٤
دبلیچ ٦٦
ددلوه ۵۷
ددینو ۹
دراچوه ۱۹
دراغانیك ٤۸
دراغوزه ۱۲۱
دراقوجوه ٤٤
دراهیك ۱۳
درانوه ۱۱۳
درژنیچه ۸
درمنیك ۱۰۲
درناوه ۵۵
درنوه ٤۲
دلوبازارلو ۱۱۲
دوبراینه ۱۲
دوبروغوشه ۱۹، ۷۸

پورکه ١٤
پوروی ١٨ ء ٧٨
پوستینه ٥١
پوقرنچه ٢١ ء ٢٢
پوقرونیك ١٢٢ ء ١٢٣
پولاز ٣٩
پولانی ٢٧
پولیچه ٤٣
پینزه ١٥

ت

تچیك ١٧
ترابوش ٩٦
ترستنچه ٢١
ترقوس ٤٥ ء ٥١
ترقوشته ١٠٣
ترمله ٤٧
ترناوچه ٤٤
تمورانیك ١١٩
تنوه ١٠٤
توبلیك ء توپلیك ١٦ ء ٧٠
توپلینچه ٨٦
ودورروفچه ٤٣
نودوریچه ١٢٥
توربارو ی ١٠٩ ء ١١٠
توربیك ـ بازار ١٥
توریچانی ١١٦
توشمله ١٠
تویدانچه ء تویدنچه ٩١ ء ١٠٤
توهنوه ٣٩
تیخوه ١٠١
تیلاوه ـ ناحیت ١٦
تیلاوه ـ ق ١٦

چ

چابندول ٥٠
چادوه ٥٣
چارتولوزء چارتولوس ٢١ ء ١١٦ ء ١١٧
چارچینه ٢٠ ء ٢١
چاکار ١١٢
چایقوینه ٥٣
چابلی ٨٢
چپریانی ٨٦
چرقویانی ٩٤
چرنشه ٥٠
چرنوتنه ١٧

پاچه‌وینه ۴۵
پاچیك ۶۸
پارسیه ۱۳
پاریچه ۴۷
پالچشته ۸۳، ۱۰۴
پالودنچه ۱۲۳
پاولو ـ ولایت ۱۶
پتروه ۴۱، ۵۹
پترویانی ۱۰۲
پتوق ۵۹
پچقوه ۹۷
پخوه ۱۱۱
پراشوه ۲۸
پرتیش ۳۱
پردووریچه ۴۷
پرزرن ۱۰۱
پرستوه ۵۰
پرشتنه ۲۳
پرشوچه ۸۴، ۸۵
پرلپه ـ یورت ۳۲، ۳۳، ۱۰۶
پرلوبشته ۸۷
پرودان‌قوه ۴۶
پروستنیه ـ معدن ۲۳
پروق ۱۰۴
پرونیچه ۸۸
پریات ۱۱۹
پریلپه ـ یورت ۳۱
پریمله ۶۸
پسقوبیه ۱۰۱
پشترچه ۱۰۷
پلارته ۵۲
پلاشینو ۴۹
پلانه لوقه ۱۳
پلاوقوه ۵۰
پلوشچه ۴۲
پنورشته ۷۲
پنوژ دول ۴۵
پوبردیه ۵۳
پوترونیه ۶۰
پوتقومیه ۴۹
پوتوچانی ۸۴
پودبریك ۹۶

بوستيه ٦٧
بروتچه ٢٠
بروتسه ژرنوه ٦٨
برنيچه ٨ و ٩
برونارچوه ١٢٨
بروتيچه ٨٨
بزنيك ١٥
بستريچه ٣٦
بستريچه ٦٣
بستريچه ٨٠
بسيه بتوق ٤٤
بلاتنه ٩
بلاجه ١٠١
بلپوتوق ١٤
بلچين ٢٨
بلغرايچه ٢٠
بلوكه ٣٥
بلووشته ٩٣
بوتوجانى ٨٤
بوتوروينه ٤٨
بوديمير ١٧
بورنارچه ١١٩
بوريك ١٣
بوزوران ٩٨
بوزوريك ٤٦
بوستانيه ٣١
بوستنيك ١٢٣
بوسنه ١٢٧
بوغووينه ٨١
بوقولك و بوقوليك ٢٠ و ٢٢
بولاتيچه ٧٨
بولاغاى ١٦
بولغارى ٢٧
بوندالاكى ٢٤
بيرووه ١٢٥
بيلوپوله ٤٠
بيله قوره ١٨
بيوتچه ١٧
بيوسقو ٦٦

پ

پاپرشتنى ٩٧
پاپوژده ١٢٦

اوزورویچه ۵۸
اوستیه ۱۰۹
اوسنچه ٤۲
اوسیك ۱۷
اوغناتچه ۱۰۸ و ۱۱۰
اوفچه پولی ٦۰
اوقجیلر ۱۱۲
اوقوسی ۱٤
اولاقوه ۱۷
اون شهر ۱۲٦
ایلیجه ۲٤ و ۷۲
ایوانیه ۱۱۸
ایوراشانی ۱۰۹

ب

بابچه ۲۹
بابندول ۵۱
باتاهیره ۳٦
باچی ۱٦
باربشه ۷۸
باردوفچه ۱۱۲
باره ۳۳
باقیه ۷۱
بالندول ۱۳
باناپول ۲٦
بانسقه ۵٤
بانیه ۱۲
بانیه ۵۹
بایی بتوق ۱۰
بآروه ۱۱٦
بخلنچه ٤٦
برازویچه ۱۳
برازویچه ٤۷
برانه ۱۱۳
بربوشته ۲۹
برزاویچه ٤۵
برزنو ۷۳ و ۷۷
برزنه ۱٦
برزنیك ٤۸
برزوویچه ۱٤
برستوه ۲۵
برستوه ۳۰

اسوت نقوله ۱۲۲ و ۱۲۳
اسوتوه ۱۲۸
اسوراقه
اسونشتنچه ۱۵
اسوینالوه ۳۷
اسوینه ۱۷
اشتاونه ۹
اشتاونه ۱۷
اشتب ۹۸
اشتناریچه ۱۴
اشتنچه ۷۹
اشکونجیان ازوجن ۳۳ و ۳۴
اغلوغوآج ۲۳
افلاق ۱۰۹
اقباش ۱۱۱
الاجه حصار ۱۰۲
التومان ۱۰۴
التومانیك ۱۸
انجوکز ۷۷ و ۹۶
انکوری ۹۶
اوبور غازدو ۶۸
اوپای ۴۶
اوپنیه ۹
اوپود ۶۳ و ۶۴
اوتاس ۴۹
اوتمجوه ۱۴
اوتوششته دیکر ۷۵
اوتوشوشته ۹۲
اوتیس ۱۳
اوتیس ۵۸
اودری ۸۶ و ۸۷
اوراج ۵۱
اوراخوه ۳۹
اوراد قرانیه ۴۹
اوراژ قرنچه ۳۹
اوراش ۱۰
اورشانی ۱۱۰
اورانوینه ۴۱
اورچوشه ۹۱
اورلانچه ۱۰۵
اورلنه ۱۴
اوروتقو ۶۵
اوزریچه ۳۰
اوزغوروفچه ۱۲۴

ازوچان ـ نفس ۸
ازوچان ـ ولایت ۵، ۸، ۳۳، ۳٤، ۵۵،
ازوچان ـ قلعه ۹، ۲٤، ۲۵
ازوچان ـ یورت ۲۵، ۲٦، ۲۷، ۲۹،
۳۰، ۳۱، ۳۲
استاروسیله ۹۳
استاغوه ۲۰، ۲۲
استانبول ۷۵، ۹۷، ۱۰۰، ۱۰۲، ۱۰۳،
۱۱۱، ۱۱۳، ۱۱٤، ۱۱۵، ۱۱٦،
۱۱۹، ۱۲۰
استانویك ۱۷
استانویویك ۱۸
استایقوفچه، استایقوفچی ۸۸، ۱۰۹، ۱۱۰،
استرادوه ٦۲
استرانه ۲٦
استرمشنچه، استرومشجی ۸۰، ۱۰٤
استرییانی ۵۵
استوب، استوبه ٤٦
استوبله ۱۵
استودانه باره ۱۰۹، ۱۱۰
استودانیچانی ۱۲۰
استودنقویك ۱۸
اسفناد ۳٤
اسکوب ۲۳، ۷۳، ۷۷، ۹۸، ۱۰۹،
۱۱۵، ۱۲٦، ۱۲۷
اسکوب ـ سوباشلق ۱۱۵
اسکوب ـ قلعه ۱۱۳
اسکوب ـ ناحیه ۱۰۵
اسکوب ـ نفس ۱۰۸
اسکوب ـ ولایت ۷، ۱۹، ۱۰۸، ۱۱٦
اسکوب ـ یورت ۲۸، ۳۰، ٤۸، ٦۵،
٦٦، ٦۸، ٦۹، ۷۰، ۱۰۳، ۱۰۹،
۱۱۲
اسکوکوه ۳۸
اسکی بانه ۱۲۸
اسلاتنه ۲٦
اسلاتنه ٦۹
اسلاتنه ۱۰۰
اسلوتیك ۸۷، ۸۸
اسلونه ۵۱
اسلوه پتوق ۱٤
اسمرداشچه ۱۰۱
اسمیل اولاز ٤۱
اسوت پتقة ۱۱۷

۱ - پیر آدلاری

ا

آرمودلق ۱۱۳

آهنکران ۱۰

آیدکچه ۱۱۳

آیدین فقیه ۱۱۲

ایراهیم ۱۱۲

ابلاچه ۱۱۷

اتوردو ٤٤

اتوششته (اتوشوشته) ۷٦، ۱۰٤

اتوششته دیکر ۷٦

اجورنه ۵۸

اچوتونه ۱۵

اختتوه ـ بازار ۹۵

اخوالتچه ۷۱

اخوالشته ۷٦

ادرنه ٤۷، ۵۱، ۷۲، ۷۳، ۷۵، ۷۸، ۸٤، ۸۵، ۸٦، ۹۹، ۱۰۲، ۱۰۳، ۱۰٦، ۱۰۷، ۱۱٦، ۱۱۸، ۱۱۹، ۱۲۱، ۱۲٤ ـ ۱۲۷.

ادوریچه ۹٤

ادوورشته ٤۲

اروویچه ۱۰٦

ازبچه (ازبیچه) ۱٤، ٤٤

ازدونیه ۸۱، ۱۰۳

ازروق ٦۰

ازلوب ۵۳

ازلوجوت ٦۹

ازلوقورینی ٦۲

ازلوقوکنی ۱۰۷

ازوجن باق ازوچان

يوسف چلبي بن يعقوب بك ٧٥
يوسوف حمامى ٢١ و ٢٢
يوسف بن حورى خاتون ١٢٢ و ١٢٦
يوسف ، خدمتكار عيسى بك ٥٠
يوسف ، خدمتكار عيسى بك ٨١
يوسف خويش حمزه بك اميراخور ٩٨
يوسف ، خياط ٨٦
يوسف رادميرلو ٦٠
يوسف ، سردربانان ٤٨
يوسف سلاحدار ، غلام عيسى بك ٦٦ و ٦٧
يوسف سوباشى ازوجن ٢٤
يوسف سوندوك اوغلى ٥٩
يوسف سيوروزلو ١٠٩ و ١١٠
يوسف صولاق ١١٨
يوسف ، صاروجا پاشا باباسى ٢٦
يوسف ، غلام مير ٢٨
يوسف ، قاپوجى باشى عيسى بك ٨٢
يوسف قپوجى قراجه اوغلى ٣٠
يوسف موسى اوغلى ٢٧
يوسف بن احمد ١٠٦
يوسفخان بن حاجى ياتيجه ٩٩
يوسف بن خوشقدم ٩٩
يوسف بن قاپوجى ٥٨
يوسف بن مصطفى ٥٩
يوسف يعقوب بك اوغلى ٧٤
يولداش عبد الله اوغلى ١١١

ولقاشين ٤٢
ولقاشين ٤٧
ولقاشين ٥١
ولقان ٥١
ولق، خدمتكار عيسى بك ٤٢
ولق بن كودجه ٦٣
ولقچه بن شاقو ٦٤
ولقمان ٤٢
ولقمان بن براتوش ٥٢
ولقوسلاو بن دوبريچه ٦٤
ووقاچ رادقو اوغلى ٤٧
ولى پلغراد اوكسوزى ٢٥
ويس بن تاتار ٩٦
ويس بك ٨٧

ه

هراق بن راديچه ٦٤

ى

ياقو بن نقوله ٧٩
يحيى بن يوسف ٢٩
يخشى صوفى ٦٦
يراقلو ١١٠
يعقوبجى ٢٧
يعقوب اسپى اوغلى ١٢٣، ١٢٦
يعقوب باقى اوغلى ١١٦
يعقوب بك ١١٥
يعقوب تكرورمش اوغلى ١٠٧
يعقوب، خدمتكار عيسى بك ٨٢
يعقوب ركابدار سلاحدار ٢٠، ٢١، ٢٢
يعقوب صاروجه اوغلى ١٢١
يعقوب ولقشين اوغلى ١١٥
يوان حصار ارى ١٢٧
يوركى ١٢٧
يوركى ممير اوغلى ١٢٧
يوسف ٢٩، ٣٠
يوسف ٧٣
يوسف ٧٧
يوسف ارناود ٤٥
يوسف استانمقالو ٣١
يوسف باشماقدار غلام سلطان علاء الدين ١٢٣
يوسف پلغراد اوكسوزى و لى قرنداشى ٢٥
يوسف تكريريرمش اوغلى ٦١
يوسف توفكچى ٢٤

مصطفى يكيت ١٠٠
مصطفى بن يوسف صولاق ٧٣
مصطفى ٨٨، ٨٩
مصطفى اوغورلونك قرنداشى ٦٠
مصطفى، خدمتكار عيسى بك ٣٤
مصطفى طربزن بكى قاسم بكوك قرنداشى اوغلى ٩٠
مصطفى بن قاسم قاتونجى ١٠٩
مصطفى كوسجه بن ابراهيم چى ٤٤
مصطفى نوكريچلو، يكيچرى ٥٧
مصطفى بن خادم عيسى ٥٤
مصطفى بن شاهين ٣٧
مصطفى بن منتشالوغلى ٤٥
مصطفى يوسف اوغلى ١٠٦
ملادين ١٠٠
ملادين، خدمتكار عيسى بك ٨٣
ملوتين ٨٤
منصور، امام قلعهٔ صوبرى ١٠٧
منول بن ياغرى ٧٨
موسى ١١٠
موسى اسرائيل اوغلى ٧٦
موسى بك ١٢٦
موسى، خدمتكار عيسى بك ٣١
موسى، خدمتكار عيسى بك ٨٣
موسى، خدمتكار عيسى بك ٩٤
موسى دراغومان على اوغلى ١١٣
موسى، صولاق ١٠٨، ١٠٩
موسى، قرق قپوجى ٣٠، ٣١
موسى نوكريجلو، يكيچرى ٦١
موسى يعقوبجى اوغلى ٢٧
ميحايل اتاناس اوغلى ١٠٢
ميرو ٥١
ميلوش ٣٨

ن

نصوح، خدمتكار عيسى بك ٧٠
نصوح كوپك قرنداش ٦٢
نقوله، خدمتكار عيسى بك ٩٤
نقوله بن ولقمان ٤٤
نوكرچلو خضر ٣٢
نوكرچلو يعقوب ٣٢

و

ولقاس، خدمتكار عيسى بك ٣٧
ولقاشين ٣٧

محمدء آشجي احمد اوغلي ٢٦
محمد اوخريلو ٧٨
محمد اوزن اوغلي ٢١
محمدبك (چلبي) بن عسى بك ٧٥ء ٩٠ء ٩٤
محمد بك بن ويس بك ١١٩
محمد خان بن مراد خان ٧
محمدء موسى اوغلي ٢٧
محمدء رستم اوغلي ١١٦
محمد سلحدار ٧٤
محمد قرچوه‌لو مراد اوغلي ٧٤
محمد موسى اوغلي ٢٧
محمد بن علي منتشالو ٨٨
محمد بن زوبرويك ٩٩
محمدىء چرى‌باشي اوغلي ٧٦
محمدى حاجي بك اوغلي ١٢٧
محمدىء خدمتكار عيسى بك ٣٩
محمدىء خدمتكار عيسى بك ٧٩
محمدىء كوپك اوغلي ٦٢
محمدى بن ابرى ٦٦
محمدى بن تكرورمش ٤٢
محمدى بن علي منتشالو ٤٩
محمود برادر بخشايش ٢٧
محمودء خدمتكار عيسى بك ٥٠
محمودء سقآ قراجه قرانداشى ٦٦
محمود بن پاپاس سكبان ٨٨
محمودء علي بك قولي ١٢٧
محمودء غلام مير ١٠٠
مراد بك كوپلو ١١٥
مراد بن مالقوچ ٧٣
مرادء دراغومان علي اوغلي ١١٣
مرادء شيرمرد اوغلي ٩٦
مراد قرچوه‌لو ٧٤
مراد كوپلو ١١٥
مرقشه ولقان اوغلي ٥١
مسلم خواجه ٧٠ء ٧١
مسلمان علي ٤٨
مصطفى ٩٨
مصطفى بن آشچي ٢٨
مصطفى بن حسن پاشا ٧٤
مصطفى سيروزلوء صولاق ٧٧
مصطفىء صولاق ١١٢
مصطفى طرناويلو ٦٩ء ٧٠
مصطفى علوفجي ٧٣
مصطفى محمدى اوغلي ١٠١

قراجه فلبلو ٦٦
قراكوز ٩٣
قراكوز، غلام مير ١٠٣
قرايسلاو بن برانسلاو ٥١
قرد، خدمتكار عيسى بك ٥٤
قرد، غلام عيسى بك ٢٥
قرد باق قورد
قرد بن فيروز ٥٥
قرق موسى قپوجى ٣٠، ٣١
قسطمونلو داود ٨٥
قسطمونلو عثمان ٨٤
قره شاهين، سلحدار ٧٣
قره كوز افلاق يكيچرى ٧٧
قره كوز فلبه‌لو طوپچى ٥٨، ٦٨، ٦٩
قره كوز مراشلو ٦٨
قره كوز نعلبند ٧٢
قره يوسف يكيت ١٢٥
قوجه تكرودمش ٤١
قوچى مالقوچ اوغلى ٩٨
قورد بن سليمان ٥٠
قورد، توبجى ابراهيم اوغلى ١٢٦
قوستدين ١٢٥
قوستدين، قديم تيمار ارى ١٢٥

ك

كرتى غازى ١٢١
كرز الياس ١١٦، ١١٧
كمال دزدار قلعهٔ هودى دده ٦٥، ٦٦
كوبلو على ٤٦
كوپلو، براق قرنداشى ١٠٧
كوپك بن يعقوب ٨٠
كوپك، يوسف اوغلى ٦٢
كوراشين ٣٧
كورك ١٠٠
كوسجه مصطفى بن ابراهيم چى ٤٤

لا

لازار (لازور) ٥١
لانشه، اتاناس اوغلى ١٠٣

ل

لطفى قرنداش تاتار اوغلى ويس ٩٦
لطفى، غلام مير ١٢٧

م

مارقو ٤٠
محمد ٢٦

عيسي اوغورلونك قرنداشي ٦٠

عيسي اوغورلونك اوغلي ٦٠

عيسي بالي، پادشاه قولي ١٢١

عيسي بك اسحاق بك اوغلي ٧، ٨، ٩،
١٠، ١١، ١٥، ١٨، ١٩، ٢٠، ٢٣،
٢٤ ـ ٣١، ٣٤، ٣٥، ٣٦، ٣٩،
٤٠، ٤١، ٥٧، ٧٢، ٧٥، ٧٨،
٧٩، ١١٤، ١١٥، ١٢٧

عيسي بك اورنوس اوغلي ١٢٥

عيسي بك بن يوركوج پاشا ١٢٦

عيسي، بوغوجق اينبكي اوغلي ١٢٧

عيسي، پرتو احمد اوغلي ١١٣

عيسي بن اقباش خدمتكار عيسي بك ٤٣

غ

غريب ٢٦

غريب محمد ٢٤

غضنفر چلبي ٨٧

غيبي، برادر سيدي ١٠٦

ف

فيروز، غلام عيسي بك ٣٣

فلبه‌لو علي يكيچري ٢٦

فلبه‌لو قره‌كوز طوپچي ٤٨

ق

قابل اسماعيل اوغلي ٢٩

قاسم، امام ٢٩

قاسم بك طربزن بكي ٩٠

قاسم، خدمتكار عيسي بك ٦٢

قاسم دوقه‌كين اوغلي ٧٧

قاسم، صالتوق قرنداشي ١١٨

قاسم موسي اوغلي ٢٧

قاسم بن خضر ١٢٤

قپلان ١١٣، ١١٤

قراجه ٢٧

قراجه افلاق ١٠٧، ١١٠

قراجه انكروس ١٠٩

قراجه انكروس يكيچري ٣٢

قراجه خدمتكار عيسي بك ٢٧

قراجه خدمتكار عيسي بك ٣٢

قراجه سقا ٦٦

قراجه صوفيالو ٦٦، ٦٧

قراجه غلام محمد پاشا ١٠٧

ط

طرسون، خدمتکار عیسی بك ۲۹
طروت، غلام عیسی بك ۹۳
طورخان بن ابراهیم، ۲٤
طوغان، انباردار ۲٥
طوغان انکروس، یکیچری ٦٥
طوغان، دربان ٥٣
طوغان، قلججی ٥٥

ع

عبدالله ۱۱۱
عبد الله، غلام عیسی بك ۹۳
عثمان ۱۰۰
عثمان اسماعیل اوغلی ٥٧
علی ۹۷
علی ارناود ۱۰۳، ۱۰٥
علی الیاس اوغلی ۱۲٤
علی انکروس، یکیچری ٦٨
علی، ایدین اوغلی ۱۲۷
علی بك ۱۲۸
علی بن حاجی یعقوب ۷
علی بك چوقادار سوباشی اسکوب ۱۰۷، ۱۱٤، ۱۱٥
علی چلبی ۱۲٦
علی خدمتکار عیسی بك ۹۰
علی دربان ۷٥
علی دزدار اوغلی ٦۹
علی سر بازداران ۱۰۳
علی، صولاق ۱۲۰
علی، توپچی ۳۰
علی، غلام اسحاق بك ۲۹
علی، غلام عیسی بك ۲٦
علی، غلام عیسی بك ٤۰
علی، غلام عیسی بك ۸٤
علی، غیبی اوغلی ۱۰٦
علی، قرچوالو ۷٥
علی نان‌پز ۷۰
علی نکبوللو ٦۸
علی بن دزدار قلعهٔ هودی دده ۷۰
علی، واقشین اوغلی ۱۱٥
علی، یوسف اوغلی ۹۸
علی، یکی مسلمان ۱۲۰
عمر شارقلو خلیل اوغلو ۷۲
عمر صولاق ۱۱۷
عمر ولد ابن یخشیسی ۱۱۷

رستم خدمتكار عيسى بك ٨١
رستم سلجوق اوغلى ٧٣

ز

زغن خدمتكار عيسى بك ٤٧
زومقو بن تاسواج ٦٤

س

سكون اوغلى اسكندر ٢٠
سليمان، يكى مسلم ٩٧، ٩٨
سليمان ايل بك خصمى ١٢٠
سليمان عيسى بك خصمى ١٢٢، ١٢٣
سليمان، غلام مير ٣١
سليمان، مارتلوس باشى ١١٩
سنان بك چاقرجى باشى حمزه بك قرنداش ٧٢، ٧٤
سنان، چاشنكير ٣١
سوندوك ٦٦
سوندوك، خدمتكار عيسى بك ٨٣
سوندوك، غلام اسحاق بك ٥٩
سيد بن داود ١٠٦

ش

شادى، موسى اوغلى ٢٧
شاهين آش پز، غلام عيسى بك ٤٨
شاهين، خدمتكار عيسى بك ٤٠
شاهين، صولاق ١٢٧
شاهين بن وثيس تاتار اوغلى ٩٦
شعبان ٦٢
شعبان، خدمتكار عيسى بك ٦٢
شوشمان خدمتكار عيسى بك ٥٦
شهاب الدين، اسحاق پاشا طايسى ٧٦
شيرمرد ٩٦
شيرمرد، خدمتكار عيسى بك ٤٢
شيرمرد، غلام عيسى بك ٤١
شيرمرد، واردارلو يكيچرى ٥٨

ص

صاروجا پاشا ٣٦
صاروجا، غلام عيسى بك ٤٣
صاروجا، غلام مير ١٠٧
صاروجا محمد، غلام عيسى بك ٨٠
صالتق عيسى اوغلى ١٢١
صالتق، قاسم قرنداشى ١١٨
صالح ٢٦
صالح قسطمونيلو ٧٦

خضر سلاحدار ۲۱ و ۲۲

خضر بن سنان ۷۵

خضر بن طوپچی علی ۹۸

خضر بن غریب محمد ۲٤

خضر غلام اسحاق بك ٦۰

خضر بن رکابدار مصطفی ۱۲۱

خضر بن ولقشین ۱۱۵

خلیل ٦٦

خلیل بك کلارجی باشی ۱۱۵

خلیل خدمتکار عیسی بك ۳٤

خلیل خویش امیر علم محمد بك ۷٤

خوشقدم خدمتکار عیسی بك ۹۱

خوشقدم غلام عیسی بك ۳۵

د

دانجول ٤٦

داود ۸۵

داود سلحدار ۱۲۸

دلو شیرمرد ۸۹ و ۹۰

دلو یعقوب ۱۰۳

دمنقو (دومنقو) بن شویقو ۱۲۵

دوبراشین بن اولادقو ٦٤

دوبری ٤٦

دوقه بن رادونیه ٤۷

دوقه کین ۱۰۲

دیمتری ۹۷ و ۹۸

دیمتری بن برانسلاو ٤٤

دیمتری خدمتکار عیسی بك ۳٦

دیوانه شیرمرد ۸۹ و ۹۰

دیان ٤۰

ر

رادان خدمتکار عیسی بك ۹۲

رادچه ٤۰

رادسلاو ٤۰

رادقو ٤٤

رادقو خدمتکار عیسی بك ٤۷

رادونیه ٤۷

رادونیه خدمتکار عیسی بك ٤۷

رادوان ٥٤

رادوی ٤۰

رادیچه ٤٦

رستم الیاس اوغلی ۷۷

رستم خدمتکار عیسی بك ٥۲

حسن‌بك زنبش اوغلی ۹۵
حسن خدمتكار عیسی‌بك ۵۳
حسن ركابدار ۵٤
حسن غلام عیسی‌بك ۵٤
حسن فقیه امام قلعهٔ یلچ ٦۲
حسن ء كلیبولی دزداری ۷٤
حسن یكیچری ۳۳
حسین شاهنجی ۱۱٦
حسین ء غلام عیسی‌بك ۷۹
حسین حسن اوغلی ۷٤
حسین ء لاب‌چری باشی ۱۰۳
حسین بن رایقو ٦۹
حمزه ۱۱۱
حمزه افلاق ٦۹ ء ۷۰
حمزه بك ۸٤
حمزه بك برادر علی‌بك كدخدا ۸۳ ء ۸٤ ء ۸۷
حمزه بك امیر اخور ۹۸
حمزه پاوله كورتك اوغلی ۱۱۸
حمزه بن الیاس بن كوچك بالبان ۱۰٦
حمزه خدمتكار عیسی‌بك ۲۸
حمزه خدمتكار عیسی‌بك ۹۸
حمزه ركابدار ۵۲
حمزه سیروزلو ۷۰ ء ۷۱
حمزه صولاق ۱۰۹ ء ۱۱۰
حمزه صولاق چری باشی اسكوب ۱۱٦
حمزه غلام عیسی‌بك ۹۲
حمزه غیبی اوغلی ۱۰٦
حمزه قرچوالو ۷۵
حمزه بن احمد ۱۰٦
حمزه بن كوره ۵۳
حمزه یكیچری ۱۱۲

خ

خرانقو ۵۳
خضر ٦۸
خضر ۷٦
خضر ۱۱۰
خضر بالی بن مرادبك بن مالقوچ ۷۳ ء ۷۵
خضربك ۹٤
خضربك بن طورخان‌بك ۷۳ ء ۷۵
خضر چری باشی ۱۱٦
خضر خدمتكار عیسی‌بك ۸۵
خضر خویش حاجی محمد ٦۹
خضر بن خلیل ۱۰۸

بیراملو ٦١
بیراملو بن ابراهیم ٥٧
بیراملو یکیت ١٢٥
بیقلوشاهین ٣١
بیلو ٤١

پ

پاشا یکیت ٢٦
پاشا یکیت بن قراکوزبك ١١٦
پاولو خدمتکار عیسی بك ٨٠
پاولو خدمتکار عیسی‌بك ٨٦
پاولو اوغلی ١٦
پربیل ٤٦
پیر محمد ٧٢

ت

تکرورمش غلام میر ١٠٧
تکلو علی ٢٩ و ٣٠
تمورتاش، خدمتکار عیسی‌بك ٦٧
تمورتاش اوسترمچالو ٥٩
تمور بن قراجه ٣٢
تودور ٤٠
تودور ٤٨
تودور ٥٣
تودور خدمتکار عیسی‌بك ٤٧
تودور مزاك اوغلی ٧٥

چ

چالش تاتار علی اوغلی ١١٣
چقالی اوغلی محمود ٨٦

ح

حاجی احمد ٨٧
حاجی پرتو احمد اوغلی ١١٣
حاجی حسین ١١١
حاجی حمزه بن بایجی ٤٩
حاجی، سر بازداران ١٠١
حاجی سنان خلیل اوغلی ١٠٢
حاجی طروت ٩٢
حاجی طوغان ٩١
حاجی فقیه ٥٨ و ٦١
حاجی فیروز، غلام پاشا یکیت ٢٦
حاجی فیروز یکیچری ٣٢
حاجی محمد دزدار قلعهٔ هودی‌دده ٢٥
حاجی محمد قلقانجی ٢٨
حاجی یوسف ٧٩

اولاديچه، خدمتكار عيسى بك ٨٩
اوليوير ٣٨
اوليوير ٤٨
اوليوير ٩٧، ٩٨
اوليوير بن بغوت ٣٦
اوليوير پوب ٣٦
اياس، غلام عيسى بك ٦٨
اياس، موسى بك قپوجى باشيسى ١٢٦
ايدن خزينه‌دار ٥٥
ايدن بن ابن يخشيسى ١١٨
ايدن بن بهادر طوغانجى ١٢٧
ايل الدى بن خمزه بك
اينبكى الياس ١٢٤
اينبكى دانشمندن ٥٧
اينه بكى يوسف اوغلى ٨٤
ايوان ٥٣
ايوانيش ٥٣
ايوب خواجه، كتخداى عيسى بك ٣٥

ب

بازارلو خدمتكار عيسى بك ٥٠
بازارلو خدمتكار عيسى بك ٩٢
بازارلو بن داود ١٠٦
بالى مالقوچ اوغلى ٧٨
بايراملو ١٢٥
بايراملو يكيت ١٢٥
بخشايش ٢٧
براق ١٠٧
براق ١١٨
براق بك بن جلاوى طغان ٧٨، ٨٣
براق بن كوچك اتمجه ٣٦
براق يكيت ١١٠
برانيسلاو ٤٤
برانوش ٤٩
برانيلو ٤٨
برايان بن اولادسلاو ٥١
بغدان ٣٨
بغدان حصار ارى ١٢٧
بكلوجه قراجه اوغلى ٢٧
بلبان ١٠١
بلبان، صولاق ٢٤
بلبان فلبه‌لو ٦٩، ٧٠
بوژدار ٥٤
بوژدار بن لازار ٣٥

اسکندر سکبان ۳۳
اسکندرء سوباشی یلچ ۳۹
اسکندرء غلام عیسی‌بك ٦٨
اسماعیل بن اینبکی دانشمند ۵۷
اسماعیل بوسنه ٦٨
اسماعیلء خزینه‌دار ۸۵
اسماعیلء دربان ۵۲
اسماعیل سایس ۲۱ء ۲۲
اسماعیلء سلاحدار ۲۳
اسماعیلء غلام اسحاق‌بك ۲۵
اسماعیلء غلام عیسی‌بك ٦٦ء ۸۷
اسماعیلء کرمیانی اوغلی ۱۰۳
اغورلوء خدمتکار عیسی‌بك ٦۰
الکسی ٤٨
الیاس ۱۲۵
الیاس ٦۵ء ٦٦
الیاس حاجی فقیه اوغلی ۵۸
الیاسء خدمتکار عیسی‌بك ٤۳
الیاسء خدمتکار عیسی‌بك ۳۳
الیاسء خدمتکار عیسی‌بك ٦۱
الیاسء شعبانك قونداشی ٦۲
الیاسء صغراق اوغلانی ۹۹
الیاسء غلام عیسی‌بك ۸۱
الیاسء کتخدای رکابداران ۱۲۲
الیاس بن اینبکی ۱۲٤
الیاس بن منتشا ۸۲
الیاس بن منتشالو علی ٤۷
الیاس بن کوچك بلبانء دزدار قلعهٔ صوبری ۱۰٦
امور بك ۹۰ء ۱۰۰
امور حاجی اغورلو اوغلی ۱۱۸
امورء خدمتکار عیسی‌بك ٦۵
امور بن امین ۸۷
انکروس قراجهء یکیچری ۳۲
انکروس طغانء یکیچری ٦۵
انکروس علیء یکیچری ٦٨
اورج ٦۵ء ٦٦
اورخانء خدمتکار عیسی‌بك ۵۸
اورخان شاهین اوغلی ۱۲۰
اورن اوغلی محمد ۲۱
اوغورلو ٦۰
اولادقو بن استپان ٦۳
اولادقو بن بغدان ٤۵
اولادقو بن رادوی ۵۵

فهرست

۱ ـ کیشی آدلری

ا

ابراهیم، امام ۶۸

ابراهیم بك ۱۱۹

ابراهیم دیوانه ۶۹

ابراهیم، غلام اسحاق بك ۷۸

ابری ۶۶

اتمجه توبجی ۳۰

اتمجه، خدمتکار عیسی بك ۹۱

اتمجه، سراج ۱۰۳

اتمجه، غلام عیسی بك ۳۲

اتمجه، غلام عیسی بك (دیکر) ۴۳

اتمجه قره‌له‌لو (؟) ۶۸

احمد آشچی ۲۶

احمد بازارلی اوغلی ۱۲۱

احمد پربور، غلام حمزه بك ۱۲۷

احمد رکابدار ۱۲۱

احمد رکابدار، غلام میر ۹۸

احمد سراج، خدمتکار عیسی بك ۹۰

احمد سراج، غلام عیسی بك ۶۸

احمد، سلحدار ۱۲۲

احمد شاهنجی، سلاحدار ۲۰، ۲۲

احمد، غلام عیسی بك ۸۹

احمد کلاری ۶۴ ۹۴

احمد بن بازارلو اوغلی ۱۲۱

احمد یکیچری ۲۷

اروج ۶۶

استپان ۴۹

استپان نکشك اوغلی ۶۳

اسحاق، اسمعیلوك قرنداشی ۵۷

اسحاق بك ۱۶، ۲۴، ۲۵، ۴۱

اسحاق خدمتکار عیسی بك ۳۲، ۳۴

اسحاق موسی اوغلی ۲۷

159r

قريه دولنه قلوچانى	قريه اسوتوه
خانه ١٢ مجرد ١	خانه ٥
حاصل ١٥٢٤	حاصل ٥١٥
مزرعه برونارچوه +	قريه رآونه غابرى
خالى	خانه ١ حاصل ١٠٠

159v جمعا قرى ٥ مزرعه ١ خانهء مسلمان ٢ خانهء كبران ٤٦ مجرد ٤
حاصل ٥٦٦٢[1]

٢٢٩ ـ تيمار لطفى غلام مير   النده پادشاهمز نشانى وار
كندو برومه جبلو ٢ چادر ١

بو تيمار بوندن اشقا اون دردنجى ورقك برى يوزنده يازلن على بك تيماريله سلحدار داوده[2] ويرلدى متصرف اولب اشر تحريرا فى اواخر محرم ٨٧١ بيورت اسكى بانه

قريه كولمه ليقه
خانه ٢ حاصل ٢٠٠

[1] Treba 5.666. [2] M: سلحدار و داوده

۲۲۷ ـ تيمار ايدين ولد بهادر طوغانجى

كندو جبلو اغلان ۱

* مرده اشغا يدنجى ورقده يازلان بوغوجق اينبكى اوغلى عيسى ازرنه يازلان تيما
ايله بو تيمار على بك قوللرندن محموده ويرلدى متصرف اولوب اشر تاريخ فى اوايل
ربيع الاول سنه ۸٦۲ در ادرنه[1]

شمدكيحالده موقوف اولدوغى سببدن ايدين اوغلى على ايله حاجى بك اوغلى
محمديبه مشترك ورلدى نوبتجه اشرلر تاريخ فى اوايل ذى الحجه ۸٦۲ دراسكوب [2]

بو تيمار اشغا ذكر اولان عيسى ازرنه يازلان تيمار ايله ممير اوغلى يوركى ادلو
كافره ورلش ايدى دفترده قيد اولنماش اولدوغى سببدن سهوايله بو حصه النوب
بو مذكورلر ازرنه يازلش شمدكيحالده بو تيمار ذكر اولان عيسى ازرنه يازلان تيمار ايله
بله مذكور يوركيه مقرر اولدى تاريخ فى او

عن قريه وترسكه حصه

خانه ۱۵ بيوه ۱ مجرد ٦ طاليان ۱

حاصل ۲۱۹۰

158v ۲۲۸ ـ تيمار احمد پربور غلام حمزه بك

كندو بروهه جبلو ۲ چادر ۱

مذكوره بوسنه ده غير تيمار اولدوغى سببدن صولاق شاهينه ويرلدى فى ثالث
شوال سنه ۸٦۷ بيورت نوه‌سينى

مذكورك اشغى حصار ارلرى اراسنده يوان وبغدان تحويللرندن[3] تيمارى واردر

قريه ورتقچه	قريه زيدميرچه
خانه ۲۳ مجرد ۳	خانهء مسلمان ۲ خانهء كبران ٥
حاصل ۳۰۷۳	حاصل ٤٥٤

[1] — * Precrtano. [2] Preko cijele ove bilješke napisano سهو

[3] M: تحويلرندن

من قریه وترسکه+ حصه
خانه ٦ حاصل ٦٤٦

157v ٢٢٦ ـ تیمار عیسی بك ولد یورکوج پاشا

برومه ١ جبلو ٥ اغلان ١ چادر ١

*منتقل کرده شد با یوسف ولد حوری خاتون الواقع فی اواخر ذی الحجه سنه ٨٦٣ در اسکوب[1]

مذکوره غیر تیمار اولدوغی سببدن بو تیمار اسی اوغلی یعقوبه ویرلدی تاریخ فی اواخر ذی القعده سنه ٨٦٥ بیورت نکسار[2]

شمدکیحالده بو تیمار توبجی ابراهیم اوغلی قورده(1) ورلدی تاریخ فی اواسط ذی الحجه سنه ٨٦٥ بیورت کرده تابع اون شهر

(1) مرده شمدی بو تیمار موسی بك قپوجی باشیسی[3] ایاسه ورلدی فی اوایل رجب سنه ست وستین وثمانمائه در ادرنه المحمیه

مذکوره بوسنه ده غیر تیمار اولدغی سببدن علی چلبی[4] یرار یولداش اولدوغی سببدن ویرلدی فی ثالث شوال سنه ٨٦٧ بیورت نوسینی

قریه یازرچه	قریه پاپوزده
خانه ٣٤	خانه ٦١ بیوه ١ مجرد ٧
مجرد ٢	خاصه اشجار میوه ٥٠
حاصل ٥٤٧٣	حاصل ١١٧٩٦

158r جمعا قریه ٢ خانه ٩٥ بیوه ١ مجرّد ٩
حاصل ١٧٢٦٩

[1] — * Precrtano.
[2] Preko cijele ove bilješke napisano dva puta unakrst riječ سهو
[3] M: قپوجیسی باشی [4] Preko imena علی چلبی napisano سهو اولدی

۲۲۳ ـ تيمار الياس   قديم تيمار اريدر

كندو اشر

بو تيمار بو كاغدوك اردنده يازلان شويقو اوغلى دومنقو ايله قوستدين تيمار ايله موقوف اولدوغى سببدن بيراملو ادلو يكده ورلدى فى اواخر ربيع الاخر سـنه ۸٦٤ در ادرنه

اورنوس اوغلى عيسى بك قوللرندن قره يوسـف ادلو يكده ويرلدى متصرف اولب اشر فى التاسع ذى القعده سنه ۸٦٧ بيورت سماقوولو

قريه ولچوچه

خانه ٦ مجرد ١

حاصل ٦٣٤

قريه دوله

خالى

قريه تودورويچه+

خالى

156v ۲۲٤ ـ تيمار دمنقو ولد شويقو

كندو جبلو اغلان ١

با بيرآملو المذكور داده شد

قريه يلوه

خانه ١٢ مجرد ٥

حاصل ١٥٩٢

قريه بيرووه+

خانه ٣

حاصل ٣٠٠

157r جمعا قريه ٢ خانه ١٥ مجرد ٥

حاصل ١٨٩٢

۲۲٥ ـ تيمار قوستدين   قديم تيمار ارى در

كندو اشر

با بيراملو المذكور داده شد

۲۲۱ ـ تیمار قاسم ولد خضر غلام میر الندہ پادشاهمز نشانی وار

کندو برومه

بو تیمار بو کاغدوك بر یانندە یازلان اینبکی[1] الیاس(1) تیمارنه ضم اولنمش در

(1)مردہ اوغلی علیه ورلدی کندو براتنجه اشکونجی اشدرر تاریخ فی اوائل جمادی الاخر سنه ۸٦٥ در ادرنه

قریه اوزغوروفجه

خانه ۱۸ مجرد ۱

حاصل ۱٤۲٥

155v ۲۲۲ ـ تیمار الیاس ولد اینبکی

کندو بروومه

بو کاغدوك بر یانندە یازلان اوزغوروفجه آدلو کوی بو مذکور اینبکی‌یه[1] الیاسه(1) برسم ضمیمه ورلدی در کوزلجه حصار

(1)مردہ اوغلی علیه ورلدی متصرف اولوب کندو براتنجه اشکونجی اشدرر تاریخ فی اوائل جمادی الاخر سنه ۸٦٥ در ادرنه

قریه یدروچه	قریه قوندوه
خانه ۸ مجرد ۲ حاصل ۹٦۲	خانه ۸ حاصل ۸۰۸

156r جمعا قریه ۲ خانه ۱٦ مجرد ۲

حاصل ۱۷۷۰

[1] Ime اینبکی precrtano.

153v
قريه پوقرونيك+
خانه ۱۸ بيوه ۱ مجرد ٥
حاصل ۲۱۳۲

قريه رژانچه
خانه ۳۰ بيوه ۱ مجرد ۷
حاصل ۳۱٥٥

154r
قريه اسوت نقوله
خانه ۱۳ بيوه ۲
حاصل ۱٤۹٥
سليمان الندەدر

قريه ويتوميرچه[1]
خانه ۱۳ مجرد ۲
حاصل ۲۱٦٤

جمعا قرى ۷ خانه ۱۷۱[2] بيوه ۹[3] مجرد ۳۸[4]
حاصل ۲۷۲۷٦

154v
۲۲۰ ـ تيمار يوسف باشماقدار غلام سلطان علاء الدين
كندو بوومه جبلو ۳ اغلان ۱ چادر ۱
التوب اسبى اوغلى يعقوبه ويرلدى تاريخ فى اواخر ذى القعده سنه ۷٦٥
بيورت نكسار

قريه بوستنيك
خانه ٥۰ بيوه ۲ مجرد ٥ خاصه اشجار ميوه ٦
حاصل ۷٥٤۹

قريه پالودنچه
خانه ۳۰ بيوه ۷ مجرد ۲
حاصل ۲۷۳٤

155r
جمعا قريه ۲ خانه ۸۰ بيوه ۹ مجرد ۷
حاصل ۱۰۲۸۳

[1] M: ويتورمرچه ; c. p.: ويتوميرچه ; 1454: ويتوميرچه
[2] Treba 187. [3] Treba 8. [4] Treba 36.

۲۱۹ ـ تیمار الیاس کتخدای رکابداران غلام میر

کندو برومه جبلو ۹ کچیم ۱ چادر ۱ تنکتور ۱

النوب حوری خاتون اوغلی یوسفه ورلدی تاریخ فی اواخر ذی القعده سنه ۸۶۵ بیورت نکسار

مذکوره بوسنه ده غیری تیمار اولدوغی سبیدن کورانچه و ولچه دول و اسوت نقوله ادلو اوچ پاره کوی اسحاق بك اوغلی عیسی بك خصمی سیلمانه ویرلدی متصرف اولب اشر فی رابع عشر شوال سنه ۸۶۷ بیورت فوچه

قریه کورانچه

خانه ۸٤ مجرد ۱۷

خاصه باغ ۱

حاصل ۱۲۹۱۰

سلیمان النده در

قریه ولچه دول 153r

خانه ۱۷ خاصه باغ ۱

خاصـــــه

اشجار جوز ۸

حاصل ۳۰۳۸

سلیمان النده در

قریه غراچانیچا

خانه ۲۲ بیوه ٤ مجرد ٥

حاصل ۲۳۸۲

شمدکی حالده بو کوی و الت یاننده پوقرونیك ورژانچـه (و) ویتومیرچه ادلو کویلر سلحدار احمده ویرلدی متصرف اولب اشر فی الثامن عشرین شوال ۸۶۷ بیورت دربند قچانیك

قريه شيشاوه

خانه ۲۱ مجرد ٥

خاصه اشجار ميوه ٤٠

حاصل ۳۱٥۱

جمعا قرى ۸ خانه ۲۲۷ بيوه ٥ مجرد ۲٦

حاصل ۳٦٥۷۰

۲۱۸ ـ تيمار احمد ولد بازارلو   النده پادشاهمز نشانى وار 152r

كندو برومه جبلو ۲ چادر ۱

*شمديكحالده بو تيمار اشغا حصار ارلرى تيمارندن عيسى اوغلى صالتق تيماريله ركابدار احمده ورلدى فى اواسط جمادى الاولى سنه ۸٦۱ در ادرنه[1]

شمديكحالده بو اكه پاره كوبلر صاروجه اوغلى يعقوبه[(1)] ورلدى فى اواخر رجب سنه ۸٦۲ دركوزلجه حصار

(1)مرده   حضر ولد ركابدار مصطفايه و كرتى غازيه مشترك ويرلدى هر بيل اشرلر تحريرا فى ثالث عشر شعبان المكرم سنه ۸۷۳ درقسطنطينيه

شمدى مذكور كرتى غازى نك حصه سى پادشاه قولى عيسى باليه ويرلدى اشر تحريرا فى ثامن عشر رمضان المبارك سنه ثلث و سبعين و ثمانمايه در قسطنطينيه

قريه قراسميرچه

خانه ۳۳ مجرد ۳ بيوه ۱

حاصل ۳۸۱۲

قريه دراغوزه

خانه ۱٥ مجرد ۱

حاصل ۲۲٦۳

152v جمعا قرى ۲ خانه ٤۸ [بيوه ۱] مجرد ٥[2]

حاصل ٦۰۷٥

[1] — * Precrtano.   [2] Treba 4.

151r

قریه استودانیچانی

خانه ۳۰ مجرد ٤

حاصل ۳۹۸۵

بو کویله الت یاننده اولان قورنه قلوچانی ادلو کوی ارناود شاهین اوغلی اورخانه ویرلدی متصرف اولب اشر تاریخ فی سادس عشر ربیع الاول سنه ۸٦۷ در استانبول

مذکوره غیر تیمار اولدوغی ایچون ایل بك خصمی سلیمانه ویرلدی فی اواسط جمادی الاخره سنه ۸٦۹ در قسطنطینیه

قریه قورنه قلوچانی

خانه ۲۸ بیوه ٤ مجرد ٤

حاصل ۳۳۳۱

سلیمان الندە در

قریه خومخوه

خانه ۱۲ بیوه ۱

حاصل ۱۲۰۲

بو کوی اشفی شیشاوه ادلو کویله یکی مسلمان اولان علیه ویرلدی متصرف اولب اشر تاریخ فی سادس عشر ربیع الاول سنه ۸٦۷ در استانبول

151v

قریه دوبری دول

خانه ٤٤ مجرد ٥

حاصل ۸۲۵۸

شمدکیحالده بو کوی صولاق علی‌یه ویرلدی متصرف اولب اشر تاریخ فی سلخ ربیع الاول سنه ۸٦۷ دراستانبول

عن قریه لوشچه حصه

خانه ۲۱ حاصل ۱٤۰٦

150r مزرعه پریات

خانه ۲ حاصل ۲۰۰

جمعا قری ٤ حصه ۱ مزرعه ۱ خانه ۱۱۹[1] مجرد ۳۱[2]

حاصل ۱۰۷۹۵

150v ۲۱۷ ـ تیمار ایل الدی ولد حمزه بك

کندو برومه جبلو ۱۲ کچیم ۱ چادر ۱ تنکتور ۱

قریه لوبانچه

خانه ٥٤ مجرد ٦

خاصه باغ ۱ خاصه اشجار میوه ٥٤

حاصل ۱۱۷۲٥

* بو کویله الت یانـنـده بورنارچه و تمورانیـك ادلو اکه پاره کوی ابراهیم بك تحویلندن مارتلوس باشی سلیمانه ویرلدی متصرف اولوب اشر تاریخ فی سـادس عشر ربیع الاول سنه ۸٦۷ در استانبول[3]

بو مذکوره غیری تیمار اولدوغی جهتـدن ویس بك اوغلی محمد بکه ورلدی فی اواسط شعبان سنه ۸٦۸ در ادرنه

قریه بورنارچه+	قریه تمورانیك
خالی	خانه ۳۸ مجرد ۲
	حاصل ٤۹۱۸

[1] Treba 123. [2] Treba 29. [3] — * Precrtano.

147v ۲۱۵ ـ تيمار قاسم و قونداشي صالتوق

عن تحويل براق مشترك ييوب اكسي بله اشرلر اللرنده پادشاهمز نشاني وار

كندولر برومه ۲ جبلو ۱ اغلان ۱ چادر ۱

قريه كلوموه

خانهء مسلمانان ۳ خانهء كبران ٥١ بيوه ٥

خاصه باغ ۱ خاصه اشجار جوز ۳۰ طاليان ۱

حاصل ۷۲۵۰

148r ۲۱٦ ـ تيمار ايدين ولد ابن يخشيسي

كندو برومه جبلو ۳ اغلان ۱ چادر ۱

مذكور ايدين برقدوغي ايچون بو تيمار صولاق يوسفه ويرلدى في الثالث شعبان سنه ۸٦۸ در ادرنه

فوت اولان پاوله كورتك اوغلي حمزه تحويلندز حاجى اغورلو اوغلى اموره ويرلدى في سلخ جمادى الاولى سنه ۸۷۱ درقسطنطينيه

قريه نوكوچه

خانه ٤۳ مجرد ۱۳

حاصل ٤٦٤۸

قريه كوركو دول

خانه ۳۹ مجرد ۷

حاصل ۲۸۷٤

148v

قريه ايوانيه

خانه ۱۱ مجرد ٦

حاصل ۹٥۷

قريه قوچقوه

خانه ۷ مجرد ۳

حاصل ۷۱۰

(2) مرده کرز الیاسه ویرلدی فی اواخر ذی القعده سنه ۸۷۰ درقلعهء نکده مذکوره غیر تیمار اولدوغی ایچون صولاق عمره ویرلدی فی اواخر ذی القعده سنه ۸۷۱ در تابع چارتولوز

قریه دولنه سولینه
خانه ۴۲ بیوه ۲ مجرد ٥
حاصل ٦٨٧٨

قریه اسوت پتقه
خانه ۱۳
حاصل ۱٦۲۸

146r قریه ابلاچه
خانه ٦ بیوه ٤ مجرد ۳
حاصل ۱۰۱۸

جمعا قری ۳ خانه ٦۱ بیوه ٦ مجرد ۸
حاصل ۹٥۲٤

146v ۲۱٤ ـ تیمار عمر ولد ابن یخشیسی

کندو برومه جبلو ۳ چادر ۱

قریه نیرز
خانه ٤٤ مجرد ۸
حاصل ٦۳٥۲

عن قریه لوقویچه حصه
خانه ۱۱ مجرد ۱
حاصل ۹۲٤

147r عن قریه سوشیچه حصه
خانه ۱۳ مجرد ۱
حاصل ۱٦۸٤

جمعا قریه ۱ حصه ۲ خانه ٦۸ مجرد ۱۰
حاصل ۸۹٦۰

145r

اشكونجيان ولايت اسكوب

٢١٢ ـ تيمار حمزه صولاق چرى‌باشى اسكوب غلام مير

عن تحويل چرى‌باشى حضر النده مرحوم خداوندكار نشانى وار

كندو بروميه جبلو ٥ چادر ١

حضر تحويلندن كرز الياسه ويرلدى فى اواخر ذى القعده سنه ٨٧١ در تابع چارتولوس

قريه قوورلاوو	قريه بآروه
خانه ٣٤ بيوه ١ مجرد ٣ خاصه باغ ١	خانه ٤٧ بيوه ٤

حاصل قريتين ١٤٥٣٧

145v ٢١٣ ـ تيمار پاشا يكيت ولد قراكوزبك

بروميه ١ جبلو ٣ چادر ١

شمدكيحالده بو تيمار شاهنجى حسينه ورلدى فى اوائل ربيع الاول سنه ٨٦٢ در ادرنه

مذكور حسين ادم اولدردكى سببدن رستم اوغلى محمده (1) ويرلدى تاريخ فى سادس عشر ربيع الاول سنه ٨٦٧ دراستانبول

(1) مرده باقى اوغلى يعقوبه (2) ويرلدى فى اوائل ذى‌الحجه سنه ٨٦٨ در توريچانى

(ب)٢١١ ـ حصهء علی بك دیكر كم وینوق سنجاغن یرلدی

مبلغ ٥٠٠٠

كندو برومه جبلو ١١ اغلان ١

كچیم ١ چادر ١ تنكتور ١

*منتقل كرده شد با كلارجی باشی خایل بك الواقع فی اوائل رمضان سنه ٨٦٠ در كراخوا تابع صوفیه[1]

بو حصّه داخی النوب اشفا اكه پاره حصه‌لر ایله بله اسحاق بك اوغلی عیسی بكه كندو النده كی مذكور اسكوب سوباشلغندن حصه‌سی ازرنه برسم ضمیمه ورلدی فی الجمله مذكور اسكوب سوباشلغی بنام مذكوره مقرر اولدی فی اواخر ذی الحجه سنه ٨٦٢ دراسكوب

(ج)٢١١ ـ حصهء یعقوب بك

مبلغ ٥٠٠٠

كندو برومه جبلو ١١ اغلان ١

كچیم ١ چادر ١ تنكتور ١

* شمدكیحالده بو حصّه ایله اشفه كوپلو مراد ازرنه یازلان حصّه و لقشین اوغوللری خضره و علیه و یعقوبه(1) مشترك ورلدی مشترك یرلر پادشاه و پاشا اشچك اوچی بله اشرلر سایر خدمته اكسی اشر تاریخ فی اواخر رمضان المبارك سنه ٨٦٠ بیورت قونوش

(1) مرده شمدكیحالده مذكور یعقوب فوت اولدوغی سببدن حصّه‌سی كه اوتوز بیك آقچه در چوقدار علی بكه ورلدی فی اواخر شعبان سنه ٨٦١ در استانبول[2] با عیسی بك المذكور داده شد

(د) ٢١١ ـ حصهء مرادبك كوپلو

مبلغ ٤٠٠٠

كندو برومه جبلو ٩ كچیم ١ چادر ١ تنكتور ١

با عیسی بك المذكور داده شد

[1] — * Precrtano. [2] — * Precrtano.

مزرعه قالوتوریچه+

خالی

مزرعه قالشته

خالی

مزرعه قرداغلی

خالی

حاصل عن مزارعه ۳۰۰۰

منها حصهء قپلان ۱۶۰۰

المجموع

شهر ۱ قرای اباذان ۲۳ قریه ویرانه ۱ مزارع ۹

خانهء مسلمانان ۷۱۸ بیوه ۱۳ خانهء کبران ۵۸٤

بیوه ۳٤[1] مجرد ٤٤

حاصل ۲۳۸۹۷۳[2]

144r (۱)۲۱۱ ـ حصهء علی بك چوقادار

مبلغ ۹۸۹۷۳

کندو بروومه جبلو ۲۳ اغلان ۱ کچیم ۳

چادر ۲ تنکتور ۱ کونلك ۱

* النوب خاص اولندی ایدی شمدکیحالده کرو مقرّر اولدی فی اوائل رمضان سنه ۸٦۰ در کراهوا[3]

شمدکیحالده بو حصّه مذکور علی بك بیوکلدوکی قرآر ازرنه اسحاق بك اوغلی عیسی بکه قلقان دلن توابعنده‌کی التان خاصلری اچون النوب بدل ورلدی، فی اواخر رجب سنه ۸٦۱ در استانبول

[1] Treba 33; [2] Treba 239.633. [3] — * Precrtano.

143r

قریه كوره‌لر

مسلمانان بود   الآن خالی

بو كوی ایله الق یانده‌غی مزرعه‌لر ایله جمله سنه واربجادكین پرتو احمد اوغللری عیسی‌یه وحاجیه مشترك ویرلدی نوبتجه اشرلر امّا كندو برومه بر جبلو و بر غلام برله اشر فی التاسع ذی القعده سنه ۸۶۷ بیورت سماقوولر

مذكورلر كرمه غزاسنه كلمدكلر ایچون بو تیمار تاتار علی اوغلی چالشه ویرلدی متصرف اولب اشر تحریرا فی الرابع عشر جمادی الاول سنه ۸۶۸ در استانبول

بوندن اشغا بش پاره مزرعه كوپرولوده تیمار بیان قپلانك تیماری ازره برسم ضمیمه ویرلدی كه بر جبلو اشدره فی الحادی عشرین محرم سنه ۸۶۹ در نوكریچ

مزرعه زلانقوه

خالی

در دست قپلان

مزرعه بوانه[1]

خالی

در دست قپلان

مزرعه درانوه

خالی

در دست قپلان

مزرعه آیدكجه[2]

خالی

در دست قپلان

مزرعه آرمودلق

خالی

در دست قپلان

143v

مزرعه قروشویچه

خالی

بو درت پاره مزرعه دراغومان علی اوغللری یوسیه ومراده ویرلدی كه مذكور قلعهٔ اسكوبه نوبتجه خدمت ادرلر فی الحادی عشر محرم سنه ۸۶۹ در وطرنه

[1] M مرانه [2] M: آیدكجه ; 1454: ایدنجه

قریه قلوهوه

چلتوكچیلر در سوباشیه همان عشر غله ویردلر

خانه ٢٧ حاصل ٢٦٨٠

142r عن آرق لبنچه حاصل ٤٤٠

قریه باردوفچه

خانهء مسلمان ١

حاصل ١٧٤٠

قرغالــق

قریه كوره‌لر

خانهء مسلمانان ٨

*بو كوی ایله التی یاندهغی بش پاره كوی صولاق مصطفایه ویرلدی متصرف اولب اشر فی الثالث ذی‌القعده سنه ٨٦٧ بیورت اسكوب[1]

مذكوره غیری تیمار اولدوغیچــون بو تیمار یكیچری حمزه‌یه ویرلدی فی اواخر ذی‌القعده سنه ٨٧٠ در قلعهء نكده

قریه ابراهیم

خانهء مسلمانان ٣

142v

قریه اوقجیلر

خانهء مسلمان ١

قریه آیدین فقیه

خانهء مسلمانان ٧

قریه چاكلر

خانهء مسلمانان ٨

قریه دلو بازارلو

خانهء مسلمان ١

حاصل عن قریء ستهء مذكوره

مبلغ ٧٧٨٠

[1] — * Precrtano.

141r
قریه پخوه

خانهء مسلمانان ٥

حاصل ٤٣٥

شمدكی حالده بوكوی اشغی قرغالفه و ارنجیادكین عبدالله ویرلدی متصرف اوا ب اشر فی الخامس عشر ذی القعده سنه ٨٦٧ بیورت سمزجه شیخ

بو تیمارالت یاننده اولان اقباش ادلو كویدن غیری قرغالیفه وارنجه و اشغی اتوز یدنجی ورقده یازلان هابلجه كویله بله مذكور عبدالله غیر تیمار اولدوغی ایچون بلك قپوجیلرندن حاجی حسینه و حمزه‌یه مشترك ویرلدی هر ییل اكسی اشرلر فی السابع عشرین جمادی الاول سنه ٨٦٨ بمقام استانبول

قریه اقباش

خانهء مسلمانان ٢٤ بیوه ٩

حاصل ١٣٨٨

بوكوی پالوكز عبدالله اوغلی یولداشه ویرلدی كه كندو براتنجه بر اشكونجی اشدرر فی السادس عشر جمادی الاخره سنه ٨٦٨ بمقام استانبول

قریه چلتوكجیلر مسلمانلردر

خانه ١٤ بیوه ٢

حاصل ٢٠٨٧

141v
قریه لبنچه

چلتوكچیلردر سو باشیه همان عشر غله ویررلر

خانه ٢٥ حاصل ٣٠٠٠

عن آرق واردار حاصل ٦٦٠

خاصهاء علی بك سوباشی اسکوب

مذکوره غیر تیمار اولدوغیچون[1] یراقلویه ویرلدی متصرف اولب اشر
تحریرا فی اواخر صفر سنه ۸۷۱ بمقام قسطنطینیه

قریه کران استودانیه تعلق در 140r

چفت یوروك ۷

حاصل ۱۰۰۰

سیروزلو یوسف الندهدر

قریه اوغنانچه

خانهء مسلمانان ۹ خانهء کبران ۲۰ مجرد ۲ طالیان ۱

حاصل ۲٦٦۰

موسی وافلاق قراجه وخضر الندهدر.

قریه استایقوفچه

خانه ۸

حاصل ٦۰٤

سیروزلو یوسف الندهدر.

قریه اوراشانی 140v

خانهء مسلمانان ٤ خانهء کبران ۲ مجرّد ۲

حاصل ٥٦٦

سیروزلو یوسف الندهدر.

قریه توربارووی

خانهء مسلمانان ۱۱ بیوه ۱ خانهء کبران ۳

حاصل ۱۱۷۳

صولاق حمزه الندهدر.

[1] M: الدغیچون

بوكوى ايله التى ياننده‌غى افلاق ادلوكوى انكروس قراجه‌يه و يرلدى متصرف
اولب اشر فى الثالث ذى القعده ٨٦٧ در اسكوب

قريه افلاق

خانه ١٣ مجرد ٨ حاصل ١٨٣٣

انكروس قراجه النده در

139v قريه سوبشته

خانه ٣٥ مجرد ١٠

حاصل ٧٣٦٧

التى ياننده يازلان توربارو ى ادلوكويله بوكوى كى برنجى ورقده در صولاق
حمزه يه و يرلدى متصرف اولب اشر فى الثالث ذى القعده سنه٨٦٧ بيورت اسكوب

قريه اوستيه

خانه ١٣ بيوه ٢ مجرد ٥

حاصل ٢٣١٤

بوكويله و بوندن اشغى استايقوفچه وكران و ايوراشانى ادلو اوچ پاره كويله بلك
قوللرندن سيروزلو يوسفه ويرلدى متصرف اولب اشر فى الثالث ذى القعده سنه
٨٦٧ بيورت اسكوب

قريه استودانه باره

خانهء مسلمانان ١٠ بيوه ١ خانهء كبران ٥٨

حاصل ٦٩٥٧

* صولاق موسى ادلو يكته ويرلدى متصرف اولب اشر[1] فى الثالث ذى القعده
٨٦٧ بيورت اسكوب

مذكور خدمته يرامز اولوب فوابرده ده حصار اركلى اولدوغى ايچون قانونجى
قاسم اوغلى مصطفى يه ويرلدى فى الثامن والعشرين جمادى‌الاخر سنه ٧٦٨ در قسطنطينيه[2]

[1] Rečenica: متصرف اولب اشر nalazi se na kraju ove bilješke.

[2] — * Precrtano.

138v

ولايت اسكوب

٢١١ ـ خاصهاء علی بك چوقادار سوباشی اسكوب

نفس اسكوب

خانهء مسلمانان ٦١٦ خانهء كبران ٢٨٥ بيوه ٢٤

حاصل مع قسط بازار و نيابت و مناپوليه و غيره

مبلغ ١٧٤٩٨٢

139r

قريه رادشانی

خانه ٦٥ بيوه ٦ مجرد ١٥

حاصل ١٤٣٢٥

بوكوی الت يانده برنجی ورقده يازلان اوغانچه ادلو كويله بله صولاقلردن
موسيه و افلاق قراجه يه و خليل اوغلی خضره مشترك ويرلدی هر ييل اكسی[1] اوچی
بيله اشرلر فی الرابع ذی القعده سنه ٨٦٧ بيورت سكوتلو دره

قريه لوبوتن

خانه ٣٣ بيوه ١ مجرد ٢

حاصل ٢٦٤٢

[1] Riječ اكسی je precrtana.

۲۰۹ ـ تیمار منصور امام قلعه و تکورومش(1) غلام میر و قراجه غلام محمد پاشا مشترك ییوب اوچی بله حصار خدمتنی ایدرلر

(1) مرده حصه‌سی اوغلی یعقوبه ورلدی فی اوائل رجب سنه ۸۶۶ در ادرنه

قریه قامنیانی

خانه ٤٥ مجرد ٦ خاصه اسیاب ۱

حاصل ٤٨٧٢

127v ۲۱۰ ـ تیمار صاروجا غلام میر و براق و قونداشی کوپك

اکسی اتالری حصه‌سنی مشترك یرلر اوچی بله قلعهٔ مذکوره خدمت ایدرلر

قریه ازلوقوکنی

خانه ۱۰ مجرد ۲

حاصل ۹٤۷

قریه سلچه

خانه ۱۳ بیوه ۱ خاصه باغ ۱

حاصل ۱۱۱٤

128r قریه پشترچه[1]

خانه ٤ حاصل ۳۰۰

جمعا قری ۳ خانه ۲۷ بیوه ۱ مجرد ۲

حاصل ۲۳٦۱

[1] M: شترحه ; 1454: پشترچه

126v
مستحفظان قلعهء صوبری

۲۰۷ ـ تیمار الیاس والد کوچك بلبان دزدار قلعهء مذکور

مرده * منتقل کرده شد با پسرش حمزه نام فی اواخر جمادی الاولی سنه ۸٦٦ در ادرنه

قریه اروویچ

خانه ٦٨ مجرد ٣ بیوه ٢

حاصل ٤٢٦٥

127r ۲۰۸ ـ تیمار یوسف[1] و حمزه[2] ولدان احمد سیدی[3] و بازارلو ولدان داود مشترك ییوب دردی بله حصار خدمتنی ایدرلر

(1) مرده حصه‌سی اوغـلی مصطفی یه ورلدی کندو براتنجه ادمیسی خدمت ایدر تاریخ فی اوائل رجب سنه ۸٦٦ در ادرنه

(2) مرده حصه‌سی غیبی اوغللری حمزیه و علی یه ویرلدی قلعه‌ی مذکوره خدمت ایدرلر تحریرا فی اواسط ذی‌الحجه سنه ۸۷۰ بیورت برلپه

(3) مرده منتقل کرده شد حصهء مذکور با برادرش غیبی نام تاریخ فی اواخر ذی القعده سنه ۸٦۰ در ادرنه

قریه شمشوه

خانه ٣٦ بیوه ١ مجرد ١٠ خاصه باغ ١

حاصل ٢٦٨٥

124v

ناحيت اسكوب عن بازداران

تيمار مذكور على

در قريه اورلانچه
خانه ١

در قريه يازرچه
خانه ١

در قريه ورتقويوچه
خانه ١

در قريه قلوموه
خانه ٢

در قريه قرچيچه+
خانه ١

در قريه ماتقه
خانه ١

بر وجه مقاطعه فى سنة كاملة

حاصل ٥٧٠٠

درقریه دوبریشه
خانه ۲

در قریه نوا سیله
خانه ۲

عن قریه ورروتوق
خانه ٤

در قریه نکشنچه
خانه ٥

در قریه پروق
خانه ٦

در قریه زرنویانی
خانه ۲

در قریه چلپك 124r
خانه ۲

در قریه پالچشته
خانه ٤

در قریة قوشنچه
خانه ٤

در قریه تنوه+
خانه ۲

در قریه استرمشنچه
خانه ۲

در قریه التومان
خانه ۲

در قریه لشنچه
خانه ٤

در قریه قوپانچه
خانه ۲

در قریه توریدانچه
خانه ٤

در قریه اتوشوشته
خانه ٤

در قریه یانچشته
خانه ۳

123r ٢٠٥ ـ تیمار قراکوز غلام میر

کندو بروحه جبلو ٣ چادر ١

مرده شمدکیحالده کرمیانی طاهر اوغلی اسمعیله ورلدی متصرف اولوب اشر
فی اوائل شعبان سنه ٨٦١ در استانبول
بو مذکوره غیری تیمار اولدوغی سببدن بو تیمار بك قولی سراج المجابه ورلدی
تاریخ فی اوائل ربیع الاول سنه ٨٦٦ در ادرنه
مذکوره ترقوشته ده غیری تیمار اولنوب دلو یعقوبه ویرلدی فی اوائل رجب
سنه ٨٧١ درقسطنطینیه

قریه وراتنچه

خانه ٥٩ بیوه ٤ مجرد ٤

خاصه باغ ٢ عن اسیاب حصه نصف

خاصه اشجار میوه ٢٠

حاصل ٨٤٩٨

123v ٢٠٦ ـ تیمار علی سربازداران طوغانجیلردن بوزاب کندویه تیمار اولبدر

کندو بروحه جبلو ٢ چادر ١

شمدکی حالده ارناود علی یرار بولداش اولدوغی سببدن ویرلدی متصرف
اولب اشر فی غره ذی‌القعده ٨٦٧ بیورت اسکوب
مذکور برقدوغی ایچون لاب چری باشی حسینه ویرلدی فی اول ربیع الاول
سنه ٨٦٩ بیورت دربند قازقلو

در قریه رچانی	در قریه ازدونیه
خانه ٢	خانه ٢

٢٠٤ ـ تيمار دوقه‌كين النده پادشاهمز نشانی وار

كندو برومه جبلو ٢ چادر ١

* بو مذكور چريبه كلمدوكی سببدن سمندره‌دن استالت ايلـه كلان اتاناس اوغللری ميخايل و لانشيه مشترك وركلدی هر يبل اكسی بله اشرلر تاريخ فی اواخر شعبان سنه ٨٦٢ در الاجه حصار[1]

باز با مذكور دوقه‌كين عودت نمود فی اواخر رمضان سنه ٨٦٣ در استانبول شمدكيحالده بو تيمار خليل اوغلی حاجی سنانه ويرلدی فی غره شوال سنه ٨٦٦ در ادرنه

122r

قريه رادوشه	قريه پترويانی
خانه ٢	خانه ٦ بيوه ١ مجرد ٢ خاصه اشجار ميوه ٩
حاصل ١٥٠	حاصل ٥١١

قريه دولنه ليسچه	قريه درمنيك
خانه ٣٢ مجرد ٤	خانه ٨ مجرد ١ خاصه اشجار ميوه ٢١
حاصل ١٨٩١	حاصل ١٦٢٤

122v

قريه اسيچه	قريه يلو دول
خانه ٩	خانه ٣٥ بيوه ٣ مجرد ٢
حاصل ٤٥٠	حاصل ١٩٨٣

قريه قورنه قوشنچه خالی

جمعا قری ٧ خانه ٩٢ بيوه ٤ مجرد ٩

حاصل ٦٦٠٩

[1] — * Precrtano.

120v ۲۰۳ ـ تیمار حاجی سربازداران النده پادشاهمز نشانی وار

کندو برومه جبلو ۳ اغلان ۱ چادر ۱

مذکوره پرزرنده غیر تیمار اولدوغی ایچون بلبانه ویرلدی فی اواسط ربیع الاول سنه ۸۷۱ درقسطنطینیه

مرده محمدی اوغلی مصطفایه ویرلدی قوچنده دخی تیمار واردر تحریرا في اول شعبان سنه ۸۷۳ در قسطنطینیه

قریه پسقوبیه[1]

خانه ٦ بیوه ۱ خاصه باغ ۱

حاصل ۱۳۵۰

قریه بلاجه

خانه ١٦ مجرد ۲

حاصل ۲۰۷۲

121r قریه ولقویه

خانه ٢٤ بیوه ۳ مجرد ۳

خاصه باغ ۱

حاصل ۲۸۹۰

قریه اسمرداشچه

خانه ٢٤ بیوه ۱ مجرد ٦

حاصل ۱۷۳۳

قریه تیخوه

خانه ۲۹ بیوه ۲ مجرد ٤

حاصل ٢٤٦٢

121v جمعا قری ٥ خانه ۹۹ بیوه ۷ مجرد ۱٥

حاصل ۱۰۵۰۹[2]

[1] M: پسقوبیه ; 1454: بسقونه [2] Treba 10.507.

عن قريه سلچه حصه

خانه ١٣ مجرد ٢

خاصه باغ ٣ خاصه اشجار ميوه ٣٠

حاصل ٢٧٩٧

مزرعه يلو دول

خارج ازدفتر اولب كمسنه النده اولمدوغى سببدن اوربك مكتوب موجبنجه
كورك و ملادين ادلو كافرلر مذكور مزرعه شنلدوب و اول دربند بكليوب بيلده
بريسى اشمكه ملتزم اولدوغى سببدن ويرلدى تاريخ فى سلخ ربيع الاول سنه ٨٦٧
بمقام استانبول

مذكورلر بو سنه خدمتنه كلمدوكلرى ايچون رعيته حكم اولوب يوقارو اون
سكزنجى ورقده عشهانه برسم ضميمه ويرلدى فى اواسط شوال سنه ٨٦٩ درقسطنطينيه

120r ٢٠٢ ـ تيمار محمود غلام مير

كندو برومه جبلو ٢ چادر ١

مذكوره غيرى تيمار اولدوغى سببدن مصطفى ادلو بيكده ويرلدى متصرف اولب
اثر تاريخ فى عاشر ربيع الاول سنه ٨٦٧ در استانبول

مذكوره غير تيمار اولدوغى سببدن براق ادلو يكيت يرآر پولداش اولدوغى
سببدن ويرلدى فى ثالث شوال سنه ٨٦٧ بيورت نوەسينى

قريه اسلاتنه

خانه ٣٢ بيوه ٨ مجرد ١٠

خاصـــــــــــــه

باغ ١ اشجار ميوه ١٣

حاصل ٦٨٧٩

قريه سنقوس

خانه ١٠ مجرد ٢ خاصه اشجار ميوه ٧

حاصل ١٤٥٣

٢٠٠ - تيمار صغراق اغلانى الياس غلام مير

كندو برومه جبلو ٤ اغلان ١ چادر ١

مرده شمدى اسلامه كلان محمدى بن زوبرويكه ورلدى فى اواخر صفر سنه ٨٦٤ در ادرنه

119r

قريه زابچشته

خانه ٤٤ بيوه ٢ مجرد ١٠

خاصه باغ ٢

خاصه اشجار ميوه ٨

حاصل ٨١٥٠

قريه وروتوق

خانه ٢٩ بيوه ٣ مجرد ٤

خاصـــــــــــــه

باغ ١ اشجار ميوه ١٢

حاصل ٣٧٩٠

عن قريه سلچه خصه

خانه ١٤ بيوه ١ مجرد ١

حاصل ١٦٠٤

جمعا قريه ٢ حصه ١ خانه ٨٧ بيوه ٦ مجرد ١٤[1]

حاصل ١٣٥٤٤

119v ٢٠١ - تيمار يوسف ولد خوشقدم غلام مير

كندو برومه جبلو ١ تنكتور ١

مذكور ارادتيله برقدغيچون يوسفخان ولد حاجى باتيجه ويرلدى متصرف اولوب اشر تحريرا فى اواخر صفر سنه ٨٧١ بمقام قسطنطينيه

[1] Treba 15.

بو تيمار مذكور سليمان يدكى كبى برسم مبادله سوباشيلرى مكتوبى موجبنجه
مصطفايه ويرلدى فى تاسع جمادى الاخرى سنه ٨٧٣ در قسطنطينيه
مزرعه بوزوران
خارج ازدفتر اولدوغى سببدن مذكور اشبو ديمتريله اوليويره بيله ضم اولندى

117v ١٩٨ ـ تيمار احمد ركابدار غلام مير

كندو برومه جبلو ٣ اغلان ١ چادر ١

مذكوره غير تيمار اولدوغى سببدن مالقوچ اوغلى قوچيه و طوپچى على اوغلى
حضره مشترك ويرلدى فى التاسع عشرين شوال ٨٦٧ بيورت تابع اسكوب

قريه قرپينا
خانه ٢٥ مجرد ٢ خاصه باغ ٣
خاصه اشجار ميوه ٦ عن اسياب حصه نصف
حاصل ٦٣٠٤

118r

قريه كوركوشته	عن قريه سلچه حصه
خانه ٢٨ مجرد ٤ خاصه اشجار ميوه ٢	خانه ١٤ مجرد ٢
حاصل ٢٤٩١	حاصل ١٦٧١

جمعا قريه ٢ حصه ١ خانه ٦٧ مجرد ٨
حاصل ١٠٤٦٦

118v ١٩٩ ـ تيمار يوسف خويش حمزه بك امير اخور

كندو برومه

كندو رضاسپله اوغلى عليه ويرلدى فى ثالث عشرين شوال ٨٦٧ بيورت
تابع راس
مذكور خرسوزلق اتدوكى ايچون يوقارو اكنجى تيمارده يكى مسلم سليمانه
ويرلدى فى اواخر ذى الحجه سنه ٨٧٠ در اشقپ

قریه راچانی

خانه ٥٥ بیوه ١ مجرد ٣

خاصه باغ ١ خاصه اشجار میوه ٣٤

حاصل ٦٣٢٥

مزرعه
پاپرشتنی

قریه پچقوه
خانه ١٧ مجرد ٣ حاصل ١٤٤٨

116v جمعا قریه ٢ مزرعه ١ خانه ٧٢ بیوه ١ مجرد ٦

حاصل ٧٧٧٣

١٩٧ ـ تیمار قاضی قلقان دلان

برومه ١ جبلو ٢ چادر ١

117r

قریه میل
خانه ٣٠ بیوه ١ مجرد ١٠ خاصه باغ ٣
حاصل ٤١٥٨

قریه سدلارچه
خانه ١٧ مجرد ٤
حاصل ١٩١٣

جمعا قریه ٢ خانه ٤٧ بیوه ١ مجرد ١٤

حاصل ٦٠٧١

(١) ١٩٧ ـ (تیمار دیمتری و اولیویر)

قریه ماوروا

خارج از دفتر کمسنه النده اولمدوغی سببدن دیمتریله اولیویر ادلو اکه کافره ویرلدی کی بیلده بریسی کندو جبلو اشر تاریخ فی سلخ ربیع الاول سنه ٨٦٧ در استانبول

خانه ١٢ حاصل ٦٢٤ کتب من الاسامی

مذکور اولیویر مسلمان اولوب آدی سلیمان اولدقدن صکره اشقی اکنجی ورقلك اوقه بوزنده ملی تیماری بو تیماره ضم اولوب بتون بو تیمار مذکور سلیمانه مقرّر اولندی تاریخ آنده مذکوردر

115r
قريه سوبوى
خانه ٤٦ مجرد ١٤
خاصــــــــــه
باغ ١ اشجار ميوه ١٠
حاصل ٧٥٧٥

قريه پودبريك
خانه ٤٨ بيوه ٣ مجرد ٨
حاصل ٤٣٧٧

قريه قوستواد بازاردر
خانه ٣٣ بيوه ١ مجرد ١
حاصل ٧٧٩٤

115v
قربه توابوش
خانه ١٩ مجرد ٥
حاصل ٢٠٠٦

قريه وشلويك دپه دربند
خانه ٥٢
حاصل ١٣٢٠

جمعا شهر ١ قرى ٧ خانهء مسلمانان ٦٠ خانهء كبران ٥٠٩
بيوه ١٧ مجرد ١١٠[1]
حاصل ٧٩٧٥٣[2]

116r ١٩٦ ـ تيمار ويس ولد تاتار

كندو برومه جبلو ٢ اغلان ١ چادر ١

مرده اوغلى شاهين ايله قرنداشى لطفيه(1) مشترك ورلدى اما مذكور شاهين براتنجه عمومى لطفى هريل اشر تاريخ فى اوائل شعبان سنه ٨٦٥ در انكورى

(1)مرده مذكور لطفى وفات ايتماكين بو تيمار شيمر مرده و اوغلى مراده مشترك ويرلدى هر بيل اكمى باه اشرلر فى تاسع عشر جمادى الاولى سنه ٨٧٣ در انجوكز

[1] Treba 124. [2] Treba 79.153.

ولایت قلقان دلان

۱۹۵ ـ خاصهاء حسن بك ولد زنبش سوباشی قلقان دلان

کندو برومه جبلو ۱۹ کچیم ۲ چادر ۲ تنکتور ۱ کونلك ۱

قریه اختنوه بازار در

خانهء مسلمانان ۶۰ خانهء کبران ۱۴۶ بیوه ۶ مجرد ۳۶

خاصه باغ ۱

حاصل ۳۰۶۲۴

قریه اشکه بازار در

خانه ۱۶۵ بیوه ۷ مجرد ۶۰

خاصـــــــــــــه

باغ ۱ اشجار میوه ۴۵

قریه ورده

حاصل قریتین ۲۵۴۵۷

جمعا قری ٣ خانه ٤٤ بیوه ٣ مجرد ٥
حاصل ٥٢٩٦

* جمعا حاصل حضر بك ٣٤٩٥١ [1]

تیمار [2]

١٩٢ ـ تیمار احمد کلاری غلام اسحاق بك

قریه ادوریچه
خانه ١٤ بیوه ١ مجرد ٢
خاصه باغ ١ عن اسیاب حصه ثلث
خاصه اشجار میوه ٥
حاصل ٢٩٣٣

112r ١٩٣ ـ تیمار نقوله خدمتکار عیسی بك

قریه چرقویانی
خانه ١٤ مجرد ٢ خاصه باغ ١
حاصل ٢٢٩٦

١٩٤ ـ تیمار موسی خدمتکار عیسی بك

قریه لونوه
خانه ١٤ حاصل ٧٧٥

قریه نکفروه
خانه ٩ حاصل ٤٦٢

جمعا قریه ٢ خانه ٢٣ حاصل ١٢٣٧ 112v

جمعا حاصل محمد بك ولد عیسی بك ٤١٥١٧

[1] — * Precrtano. [2] Precrtano.

110r ۱۸۹ ـ تیمار عبدالله غلام عیسی بك

قریه بلووشته	قریه استارو سیله
خانه ۱۱ مجرد ٤ خاصه اشجار میوه ۱۱	خانه ۹ مجرد ۱
حاصل ۲۵۰۰	حاصل ۷۸۷

جمعا قریه ۲ خانه ۲۰ مجرد ٥

حاصل ۳۲۸۷

110v ۱۹۰ ـ تیمار قراکوز

قریه چغرانی	قریه نوا سیلو
خانه ۲۰ مجرد ٤	خانه ٦ مجرد ۱
حاصل ۱۱۰۰	حاصل ۵۰۰

قریه بالندول

خانه ۱۱ مجرد ۱ خاصه باغ ۱

حاصل ۱٦۳۷

111r جمعا قری ۳ خانه ۳۷ مجرد ٦

حاصل ۳٦۳۷[1]

۱۹۱ ـ تیمار طروت غلام عیسی بك

قریه قیوه	قریه نوآ سیلو
خانه ۱۱ بیوه ۱ مجرد ۲	خانه ۷ بیوه ۲ مجرد ۱
خاصه باغ ۱ خاصه اسیاب ۱	خاصه باغ ۱
حاصل ۱٥۳۹	حاصل ۱٦۱۲

111v قریه قالشته

خانه ۲٦ مجرد ۲

حاصل ۲۱٤٥

[1] Treba 3. 237.

١٨٥ ـ تيمار بازارلو خدمتكار عيسى بك

قريه مالو وردبيچه
خانه ٨ بيو ١ مجرد ٢
حاصل ٩٩٤

109r ١٨٦ ـ تيمار حمزه غلام عيسى بك

عن قريه اوتوشوشته حصه
خانه ٩ مجرد ٢
حاصل ٩٩٥

١٨٧ ـ تيمار حاجى طروت خدمتكار عيسى بك

قريه قورنه پالچشته
خانه ٣٦ بيوه ٣ مجرد ٥
حاصل ٤٠٤٧

109v ١٨٨ ـ تيمار رادان خدمتكار عيسى بك

قريه يلاشنك
خانه ٢٠ بيوه ٢ مجرد ٣
خاصه اشجار ميوه ١٥
حاصل ١٨٢٧

قريه نراشته
خانه ٢٠ بيوه ١ مجرد ٣
حاصل ٢٥٦٢

جمعا قريه ٢ خانه ٤٠ بيوه ٣ مجرد ٤[1]
حاصل ٤٣٨٩

[1] Treba 6.

107v ۱۸۲ ـ تيمار خوشقدم خدمتكار عيسى بك

قريه قوپانيچه
خانه ۲۱ بيوه ۱
حاصل ۱۳٤٤

قريه رادوتنچه
خانه ۹ مجرد ۲
حاصل ۱۱۹۱

جمعا قريه ۲ خانه ۳۰ بيوه ۱ مجرد ۲
حاصل ۲۵۳۵

108r ۱۸۳ ـ تيمار حاجى طوغان غلام اسحاق بك

قريه راونه
خانه ۲۰ بيوه ۱ مجرد ۵
خاصه باغ ۱ خاصه اشجار ميوه ۷
حاصل ۲۲۱۱

قريه اورچوشه
خانه ۱۰ بيوه ۳
حاصل ۱۷۰۰

قريه سوشيچه
خانه ۱۱ بيوه ۱
حاصل ۱۰۰۰

جمعا قرى ۳ خانه ٤۱ بيوه ۵ مجرد ۵
حاصل ٤۹۱۱

108v ۱۸٤ ـ تيمار اتمجا خدمتكار عيسى بك

قريه شيريچنه[1]
خانه ۱۵ مجرد ۵
حاصل ۱۲۵۰

قريه تويدنجه[2]
خانه ۵ مجرد ٤
حاصل ٦۰۹

جمعا قريه ۲ خانه ۲۰ مجرد ۹
حاصل ۱۸۵۹

[1] M: شريحنه ; 1454: شيرچنه . [2] M: تويدنجه ; 1454: تِويْدِنْجه

ولايت قلقان دلان

۱۸۰ ـ تيمار علي خدمتكار عيسى بك

قريه دوانه لشنچه

خانه ۱۲ بيوه ۱ مجرد ۲

حاصل ۱۰۰۸

۲۰۰۰

يوقار دلو شير مرد النده در

قريه رادويوفچه 107r

خانه ۹ بيوه ۱ مجرد ۲

حاصل ۹٦۹

يوقارو برنجى ورقك اوته يوزنده لشنچـه و اندن يوقارو برنجى كاغده (sic) راقوفچه ادلو كوى ايله طربزن بكى قاسم بكوك قرنداشى اوغلى مصطفى يه ويرلدى اسر فى اواسط ربيع الاول سنه ۸۷۲ در حوتاليجه

جمعا قريه ۲ خانه ۲۱ بيوه ۲ مجرد ٤

حاصل ۱۹۷۷

جما حاصل اوربك ۲۹۸۳۸

(۱) ۱۸۰ ـ تيمار ح محمد بك ولد عيسى بك سوباشلق طريقى اوزره متصرف اولور كندو برمه جبلو ۹ كچيم ۱ چادر ۱ تنكتور ۲

۱۸۱ ـ تيمار سرّاج احمد خدمتكار عيسى بك

قريه قورنه لشنچه

خانه ٤٦ مجرد ۱۰

حاصل ۲۹۹۱

106r ۱۷۸ ـ تیمار احمد غلام عیسی بك

قریه وربیچه

خانه ۲۶ مجرد ۳

حاصل ۲۲۳۵

۳۰۰۰

بو کوی ایله اشنی قورنانی ادلو کوی ایله و اندن اشنی کاغد اردنده دولنه لشنچه
ادلو کوی ایله دلو شیرمرده ویرلدی فی اواخر صفر سنه ۸۷۲ در تابع صوفیه

۱۷۹ ـ تیمار اولایچه خدمتکار عیسی بك

قریه قورنانی

خانه ۱۹ مجرد ۲

خاصه

باغ ۱ اشجار میوه ۱۸

حاصل ۲۸۲۵

دیوانه شیرمرد النده در یوقارو (و) ربیچه ادلو کوی ایله

قریه لشنچه

خانه ۱۰ مجرد ۱ خانهٔ مسلمان ۲

حاصه باغ ۱

حاصل ۱۷۰۸

اشنی برنجی ورقده مصطفی النده در

106v جمعا قری ۲ خانهٔ مسلمان ۲ خانهٔ کبران ۳۰ [1] مجرد ۲ [2]

حاصل ٤٥۳٥

[1] Treba 29. [2] Treba 3.

قريه استايقوفچى

خانه ۹ مجرد ۱ خاصه اسياب ۱

حاصل ۹۹۰

در دست سكبان محمود ولد پاپاس

قريه لومنچه

خانه ٦ بيوه ۱ حاصل ٦۱۳

۱۰۰۰

در دست محمود سكبان ولد پاپاس

جمعا قرى ٤ خانه ۱۳۲ مجرد ۸ بيوه ۲

حاصل ۱٤۰۱۹

105v ۱۷٦ ـ تيمار حمزه خدمتكار عيسى بك

قريه پرونيچه

خانه ۸۲ مجرد ٦

خانه اخريان ۳

حاصل ٥۷۹۹

٦۰۰۰

بو كوى يوقارو برونيچه[1] استايقوفچه و لومنيچه ادلو كوى ايله سكبان محموده ويرلدى فى اواخر صفر سنه ۸۷۲ در قريه اسلوتيك تابع صوفيه

۱۷۷ ـ تيمار محمد ولد على منتشالو

قريه راقوفچه

خانه ۱۰ مجرد ۳ خاصه باغ ۱

حاصل ۱۲۷۳

اشبو برنجى ورقده مصطفى الندهدر

[1] Selo برونيچه precrtano.

104v ۱۷٤ ـ تیمار اسماعیل غلام عیسی بك

قریه اودری

خانه ٦٧ بیوه ٤ مجرد ١٦

خاصه

باغ ١ اشجار میوه ٢٢

حاصل ٨٩٧٢

جما حاصل حمزه بك برادر علی بك ٣١٨٧٨

(١) ١٧٤ ـ تیمار امور ولد أمین

کندو برمه جبلو ٦ کچیم ١ چادر ١ تنکتور ١

١٧٥ ـ تیمار حاجی احمد خدمتکار عیسی بك

قریه رچیچه

خانه ٦٦ مجرد ٤

خاصه

باغ ٣ اسیآب ولاویچه ١ اشجار میوه ٢٠

حاصل ٨٨٧٠

بو کوی ایله الت یاننده پرلوبشته ادلو کوی ویس بك اوغلی غضنفر چلبی یه ویرلدی اشر اون بش بیك انچیه قید اولدی فی اواخر صفر سنه ٨٧٢ در قریه اسلوتیك تابع صوفیه

105r قریه پرلوبشته

خانه ٥١ بیوه ١ مجرد ٣ خاصه اسیاب ١

حاصل ٣٥٤٦

غضنفر چلبی النده در

103v

قريه يازنچه[1]	قريه چپريانى[2]
خانه ١٠ مجرد ٢	خانه ١٣ مجرد ٢
حاصل ١١٢١	حاصل ١٠٩٠

جمعا قرى ٤ خانه ٦٢ مجرد ٩

حاصل ٥٩٥٨

١٧٢ ـ تيمار پاولو خدمتكار عيسى بك

قريه لاشنچه

خانه ١١ خاصه باغ ١

اشجار ميوهٔ

خاصه

توت ٥ قوز ٤ امرود ٢ سيب ٢

حاصل ٢٠٢٧

104r

قريه زيلچه

خانه ١٦ بيوه ٢ مجرد ٣

حاصل ١٦٧٤

اشبو ژيلچه و توبليچه و اوردى ادلو كويلر شمدكيحالده چقالى اغلى محموده ويرلدى فى اواخر شوال سنه ٨٦٦ در ادرنه

جمعا قريه ٢ خانه ٢٧ بيوه ٢ مجرد ٣

حاصل ٣٧٠١

١٧٣ ـ تيمار يوسف خياط غلام عيسى بك

قريه توبليچه

خانه ٢٢ بيوه ١ مجرد ٢

حاصل ٢٣٧٠

[1] M: يازنچه ; 1454: باژنچه . [2] 1454: چهريانى ; چپرمانى

قريه پرشوچه
خانه ١٥ بيوه ٢ مجرد ١
خاصه باغ ١ حاصل ٢٠٨٨

قريه ختوله
خانه ٩ مجرد ١
حاصل ٧٥٠

102v قريه سوتوله
خانه ٨ مجرد ٢
حاصل ٧٠٠

قرشو صفحه ده داود النده‌در

جمعا قرى ٤ خانه ٤١ بيوه ٢ مجرد ٤
حاصل ٤٥٦٢

١٧٠ ـ تيمار حضر خدمتكار عيسى بك

قريه زورمشته
خانه ١٥ بيوه ١ مجرد ٣
حاصل ١٢٢٠

103r ١٧١ ـ تيمار اسماعيل خزينه‌دار غلام اسحاق بك

شمدكيحـالده بو تيمار التي يانده‌غى لاشنيچه ادلو كويله قسطمونلو داوده
ويرلدى متصرف اولوب اشر تاريخ فى غره شوال سنه ٨٦٦ در ادرنه
و قارشوسنداغى صوتوله ادلو كوى بله ويرلدى

قريه روغاچوه
خانه ٣٥ مجرد ٥
حاصل ٣٢٤٧

قريه زغنوفچه
خانه ٤
حاصل ٥٠٠

قريه قورنه بانچه

خانه ٢٦ مجرد ٢

حاصل ٢٤٠٤

شمدكيعالده بوكوى ايله التى ياننده‌غى پوتوچانى آدلو كوى ايلـه اكنجى صفعه‌داغى ختوله ايله و اندن بركوى اشاغه زورمشغه ادلو كوى ايله قسطمونلو عثمانه ويرلدى تاريخ فى غره شوال سنه ٨٦٦ در ادرنه

اشفى اون سكزنجى ورقده يلو دول ادلو مزرعه مذكوره برسم ضميمه ويرلمش در تاريخ انده مذكور

*جمعا قريه ٢ خانه ٥٢ بيوه ١ مجرد ٥

حاصل ٧٧١٥[1]

١٦٨ ـ تيمار على غلام عيسى بك

قريه بوتوچانى

خانه ١٧ بيوه ١ مجرد ٢

خاصـــــــــه

باغ ١ اشجار ميوه ٦

حاصل ٢٦٩١

102r ١٦٩ ـ تيمار ملوتين خدمتكار عيسى بك

قريه راسوخاجه

خانه ٩ حاصل ١٠٢٤

شمدكيعالده اشبو راسوخاچه و پرشوچه ادلو كويلر حمزه بك خصى يوسف اوغلى اينه‌بكيه ويرلدى متصرف اولوب اشر تاريخ *فى اواسط ذى القعده[2] فى اواخر شوال سنه ٨٦٦ در ادرنه

[1] — * Precrtano prilikom osnivanja timara br. 167a.
[2] — * Precrtano.

100v عن قريه دولنه پالچشته حصه

خانه ١٠ مجرد ٣

حاصل ٨٩٣

جمعا قريه ١ حصه ١ خانه ١٥ مجرد ٤

حاصل ١٨٨٠

١٦٥ ـ تيمار سوندوك خدمتكار عيسى بك

عن قريه پالچشته حصه

خانه ١٤ بيوه ١ مجرد ٢

حاصل ١١٨٣

101r ١٦٦ ـ تيمار ملادين خدمتكار عيسى بك

عن قريه پالچشته حصه

خانه ٢٣ مجرد ٢ حاصل ٢٠٩٠

١٦٧ ـ تيمار موسى خدمتكار عيسى بك

قريه دولنه بانچه

خانه ٢٦ بيوه ١ مجرد ٣

خاصـــــــــــــــه

باغ ١ اسياب ١ اشجار ميوه ٢٠

حاصل ٥٣١١

جمعا حاصل براق بك ٥٩٨٠٨

101v (١) ١٦٧ ـ تيمار حمزه برادر على بك كدخدا

كندو برمه جبلو ٧ كچيم ١ چادر ١ تنكتور ١

6*

جمعا قریه ۲ خانه ۵۷ بیوه ۱ مجرد ۱۲
حاصل ۸٤۳۰

۱٦۲ ـ تیمار یوسف قابوجی باشی عیسی بك

99v قریه خورینه
خانه ۲۲ مجرد ۷
حاصل ۱٦٤٥

قریه قوریته
خانه ۲٦ مجرد ٦
حاصل ۱٥۲۲

قریه چایلی
خانه ٦ مجرد ۲
حاصل ٤٤۷

قریه ریانچه[1]
خانه ۱
حاصل ۱۰۰

جمعا قری ٤ خانه ٥٥ مجرد ۱٥
حاصل ۳۷۱٤

100r ۱٦۳ ـ تیمار الیاس ولد منتشا

قریه سدلارچه
خانه ۲٥ حاصل ۱۹۹۸

۱٦٤ ـ تیمار یعقوب خدمتکار عیسی بك

قریه مالو یادواریچه
خانه ٥ مجرد ۱
خاصـــــــــــه
باغ ۱ . اشجار میوه ۷
حاصل ۹۸۷

[1] M: ریانچه ; 1454: رآیانچه

۱۵۹ ـ تيمار الياس غلام عيسى بك

98r

قريه قاره	قريه مالى تورچانى
خانه ۸ مجرد ۲	خانه ۱۷ مجرد ۳ خاصه باغ ۱
حاصل ۸۷۰	حاصل ۲۳٦۷

قريه ازدونيه

خانه ۱٤ مجرد ٤

حاصل ۱۷۹٤

جمعا قرى ۳ خانه ٤۷[1] مجرد ۹

حاصل ۵۰۳۱

98v ۱٦۰ ـ تيمار رستم خدمتكار عيسى بك

قريه زاغواديه

خانه ۱۳ مجرد ۳ حاصل ۱۸۸۸

۱٦۱ ـ تيمار يوسف خدمتكار عيسى بك

قريه بوغوورينه

خانه ٤۷ بيوه ۱ مجرد ۱۰

خاصه

باغ ۱ اسياب ۱ اشجار ميوه ۱۳

حاصل ۷۳۵۸

99r قريه سراكنجى

خانه ۱۰ مجرد ۲ حاصل ۱۰۷۲

[1] Treba 39.

قريه نواق اوفچى

خانه ٨ مجرد ١

حاصل ٩٠١

96v جمعا قرى ٣ خانه ٤٠ بيوه ١ مجرد ١

حاصل ٤١٥٨

١٥٦ ـ تيمار پاولو خدمتكار عيسى بك

قريه بستريچه

خانه ٢ حاصل ٢٩٠

97r ١٥٧ ـ تيمار كوپك ولد يعقوب

قريه مدورشته

خانه ٤٠ بيوه ١ مجرد ١٨

خاصـــــــــه

باغ ١ اسياب ١

حاصل ٦٨٧٥

١٥٨ ـ تيمار صارو محمدى غلام عيسى بك

97v قريه استرومشجى

خانه ٣٢ مجرد ٢

حاصل ٣٠٢٥

قريه ژلنو[1]

خانه ٣٥ بيوه ٣ مجرد ٨

حاصل ٢٩٧١

جمعا قريه ٢ خانه ٦٧ بيوه ٣ مجرد ١٠

حاصل ٥٩٩٦

[1] M: ژلنو ; 1454: ژيلنو

جمعا قریه ۲ خانه ٤٤ مجرد ٤

حاصل ٤٥٥١

95v ۱۵۲ ـ تیمار یاقو ولد نقوله خدمتکار عیسی بك

قریه سربن اوفچه

خانه ۸ خاصه باغ ۱

حاصل ۱۱۰۸

۱۵۳ ـ تیمار حسین غلام عیسی بك

قریه ژیرنویانی

خانه ۲۱ بیوه ٤ مجرد ٤

خاصه باغ ۱

حاصل ۲۲٤۹

۱۵٤ ـ تیمار حاجی یوسف غلام عیسی بك

قریه اشتنچه[1]

خانه ۲۲ بیوه ۱ مجرد ۷

حاصل ۳۰۲۲

96r ۱۵۵ ـ تیمار محمدی خدمتکار عیسی بك

قریه سدلار

خانه ۱۲

حاصل ۹۷۹

قریه یادوارچی

خانه ۲۰ بیوه ۱ خاصه باغ ۱

حاصل ۲۲۷۸

[1] M: اشتنچه 1454: اشتحه

قريه وتچه
94v

خانه ٦٠ بيوه ٢ مجرد ٥

حاصل ٥١١٥

* بوكوى شيرمرد شيرمردلك ادوب خرواتده مالقوچ اوغلى باليه يولداشلق ايدوكى سببدن ويرلدى فى الثالث عشرين ذى القعده سنه ٨٦٧ بمقام ادرنه [1]
بر وجه مبادله اوخريلو محموده ويرلدى فى اول ذى الحجه سنه ٨٧٢
در كاوه‌له

جمعا قرى ٩ خانه ٣٢٩ بيوه ١٧ مجرد ٣٩ [2]

حاصل ٤١٢٩٩

(ا) ١٥٠ ـ تيمار منول ولد ياغرى من خاصهاء عيسى بك

قريه پوروى	قريه دوبروغوشه
خانه ٧٠ مجرد ٥ بيوه ٥	خانه ٤٨ مجرد ٩ بيوه ٢
حاصل ٩٩٢٥	حاصل ٦٥٥٥

عن خاصهاء عيسى بك مذكور
95r

در ولايت قلقان دلان كى در تصرف خدمتكاران خود است

(ب) ١٥٠ ـ تيمار براق بك ولد جلاوي طفان سوباشلق طريقى اوزره متصرف اولور
كندو برمه جبلو ١٤ (?) كچيم ٢ چادر ١ تنكتور ٢

١٥١ ـ تيمار ابراهيم غلام اسحاق بك

قريه باربشه	قريه بولاتيچه
خانه ٢٤ مجرد ١	خانه ٢٠ مجرد ٣
خاصه اسياب ١	خاصه آسياب ١
حاصل ٢٦٩٣	حاصل ١٨٥٨

[1] — * Precrtano. [2] Treba 37.

94r

قریه بَرْزنو

خانه ۱۱ مجرد ۲

حاصل ۱۳۳۵

یوسف النده در

قریه قورنه تورچانی

خانه ٥٤ بیوه ۲ مجرد ۳ خاصه باغ ۱

حاصل ٦١٥١

صولاقلردن سیروزلو مصطفایه ویرلدی فی * الثالث عشرین[1] غره ذی القعده سنه ۸٦۷ * بمقام ادرنه[2] دراسکوب

قریه دوبری دول

خانه ٥۲ مجرد ۸

خاصه اشجار میوه ۱٤ خاصه باغ ۱

حاصل ٥۹۱٥

دوقه‌کین اوغلی قاسمه ویرلدی متصرف اولب اثر فی الحادی عشر (ذی القعده) سنه ۸٦۷ بیورت قلبه

مرده * یکیچری افلاق قره‌کوزه ورلدی فی اوائل ذی القعده سنه ۸۷۰ در قلعهٔ نکده

غیری تیمار اولنه دیو مذکور قره‌کوزدن النوب مهتر الیاس اوغلی رستمه ویرلدی فی ۱۵ : بیع الاخر سنه ۸۷۳ در انجوکز[3]

ینه مذکور قره‌کوزه مقرر دوتلدی رستم کایجك غیری تیمار اولنه تحریرا فی حادی و العشرین رجب سنه ۸۷۳ در قسطنطنیه

[1] — * Precrtano, a iznad toga jedna nejasna riječ.
[2] — * Precrtano. [3] — * Precrtano.

قريه اخوالشته

خانه ۲۵ بيوه ۳ مجرد ۱

حاصل ۲۰۲۸

بوكوى ايله الق يانندهغى كوى اسرائيل اوغلى موسيه ويرلدى فى حادى عشر (ذى القعده) ۸۶۷ بيورت فلبه

بو مذكور برقدوغى ايچون بو تيمار قسطمونيلولردن حضربك اوغلى صالحه ويرلدى فى الرابع عشرجمادى الاخر سنه ۸۶۸ در قسطنطينيه

مذكور صالح تيمار برقدوغى سببدن چرى باشى اوغلى محمديه ويرلدى تحريرا فى اواسط ذى الحجه سنه ۸۷۰ بيورت سماقو

بو مذكور قويوب كيدب امينلره يازدرمدكيچون اخوالشته زوايدندن غيريسى اسحاق پاشا طايسى شهاب الدينه ويرلدى اشر تحريرا فى عشرين من شعبان سنه ۸۷۳ در قسطنطينيه

بر دفتر نو

قريه اتوششته

خانه ٤٤ بيوه ۳ مجرد ٦

خاصه اشجار كردكان ۲

حاصل ۷۵۳۸

* موسى النده در [1]

در دست صالح

قريه اتوششته ديكر

خانه ۲۷ بيوه ٤ مجرد ۳

خاصه اشجار فاكهه ۱۵

حاصل ٤٦۳۵

حضر النده در

[1] — * Precrtano.

جمعا قری ۷ [خانهء مسلمان ۲] خانهء [کبران] ۱۰۵[1] بیوه ۲۲ مجرد ۸۱

حاصل ۶۸۰۳۸

93r ۱۵۰ ـ عن خاصهاء عیسی بك مذکور در تصرف ولدش محمد چلبی

در ولایت قلقان دلان

*شمدکیحالده بو تیمار قرشو کاغدوك آردنده یازلان سنیچانی وکورنه اخوالشته ادلو اکه پاره کویلر ایله داخی طورخان بك اوغلی خضر بکه ورلدی سوباشلق طریق ازرنه متصرف اولوب اشر تاریخ فی اواخر ذی الحجه سنه ۸۶۱ در فلبه

شمدکیحالده بو تیمار ذکر اولان اکی پاره کویلر ایله بله مالقوچ اوغلی مرادبك اوغلی خضر بالیه ورلدی فی اوائل ربیع الاول سنه ۸۶۳ در ادرنه[2]

شمدکیحالده کرو حالی ازرنه بو تیمار تودورر مزاك اوغلی یعقوب بك اوغلی یوسف چلبی‌یه ورلدی فی اواسط ربیع الاول سنه ۸۶۵ در استانبول

قریه رچیچه

خانه ۲۹ بیوه ۱ مجرد ۶ خاصه باغ ۲

حاصل ۴۶۰۵

بوکوی قرچوالو علی ایله حمزه‌یه مشترك ویرلدی هربل اکسی اشرلر فی اخر ذی القعده سنه ۸۶۷ بمقام ادرنه

قریه یانچشته[3]

خانه ۲۷ بیوه ۲ مجرد ۳ خاصه اسیاب ۱

حاصل ۳۴۷۷

بوکوی ایله اشقی اوتوشتنه دیکر ادلو کوی سنان اوغلی خضره ویرلدی فی حادی عشر ذی القعده سنه ۸۶۷ بیورت فلبه

مرده دربان علیه ورلدی فی اواسط ذی القعده سنه ۸۷۰ در قامهء نکده

[1] — Treba 491. [2] — * Precrtano. [3] M: بانحشته ; 1454: یانچشته

ولايت قلقان دلان

مذكوره غير تيمار اولدوغى ايچون قرچوه‌لو مراد اوغلى محمده ويرلدى
فى اواخر شعبان سنه ٨٧١ در چلتوكچه

قريه نغوتن 92v

خانه ٦٤ بيوه ٣ مجرد ١٣

خاصه

باغ ١ اسياب ١ اشجار توت ٧

حاصل ١١٥٠٥

با سنان المذكور داده شد

* سلحدارلردن محمد آدلو يكده ويرلدى متصرف اولب اشر فى سابع عشر
شوال سنه ٨٦٧ بيورت قواچ طاغى [1]

مذكور محمد فوت اولدوغى سببدن حسن پاشا اوغلى مصطفايه ويرلدى
متصرف اولب اشر فى السابع عشر صفر سنه ٨٦٨ در يكى شهر

بو مذكوره غيرى تيمار اولدغيچون بو تيمار كليبولى دزدارى حسن اوغلى
حسينه ورلدى فى اواخر ذى الحجه سنه ٨٧٢

قريه دبرشته [2]

خانه ١٠٩ بيوه ٣ مجرد ١٧

خاصه

باغ ١ اسياب ١ اشجار ميوه ١٠

حاصل ١٤٢٠٧

با سنان المذكور داده شد

يعقوب بك اوغلى يوسفه ويرلدى متصرف اولب اشر فى الخامس ذى القعده
سنه ٨٦٧ بيورت سمزجه شيخ

مرده منقتل كرده شد با خليل خويش امير علم محمد بك فى اواسط
ذى القعده سنه ٨٧٠ در قلعه نكده

[1] — * Precrtano. [2] U popisu iz 1454: دِبرِشتَه

علوفجیلردن مصطفایه و سلجوق اوغلی رستمه مشترك ویرلدی اکی بیله اشر
فی التاسع عشرین شوال ۸٦۷ بیورت تابع اسکوب

92r قریه سینچانی[1]

خانه ٤۰ بیوه ۱ مجرد ۹

خاصه اشجار فاکهه ۱۱

حاصل ٥٦۲۸

* با خضر بك بن طورخان بك المذکور داده شد [2]

با خضر ولد مراد بن مالقوچ داده شد * صولاقلردن[3]

صولاق یوسف اوغلی مصطفایه ویرلدی فی الرابع و العشرین ذی القعده سنه
۸٦۷ بمقام ادرنه

قریه چلپك

خانه ۸۸ بیوه ۲ مجرد ۱۰

خاصــــــــــــه

باغ ۱ اشجار فاکهه ۷

حاصل ۱۲٦۲۰

با سنان المذکور داده شد

شمدکی حالده بوکوی سلحدارلردن قره شاهین ادلو یکیته ویرلدی متصرف
اولب مذکور ولایته چری باشی اولا فی رابع عشر شوال سنه ۸٦۷ بیورت فوجه

قریه قورنه اخوالشته

خانه ۱۲ مجرد ۲

حاصل ۱٤۲٤

* با خضر بك بن طورخان بك المذکور داده شد [4]

با (خضر) ولد مراد بن مالقوچ المذکور داده شد

بوکوی یوسف که اوغلی خلیلك (?) اشنی اکنجی ورقك برو یوزنده یازلان برزنو
ادلو کوی ایله ویرلدی متصرف اولب اشر فی الحادی عشر ذی القعده ۸٦۷ درفلبه

[1] M: سىحانى ; c. p.: سینچانی

[2] — * Precrtano.

[3] — * Precrtano.

[4] — * Precrtano.

ولايت قلقان دلان

91v

۱۴۹ ـ عن خاصهاء عیسی بك ولد اسحاق بك در تصرف خاتون معظمه

قریه ملادین

خانه ۸۸ بیوه ۸ مجرد ۱۰

حاصل ۹۱۰۸

بو کوی بك قولی نعلبند قره کوزه ورلدی متصرف اولب اشر تحریرا فی اوائل جمادی الاخر سنه ۸۶۶ در ادرنه

مذکور قره کوزدن النوب شارقلو خلیل اوغلی عمره و قرداشی اوغلی پیر محمده مشترك ویرلدی مذکور پیر محمد براتنجه عمر اشر فی خامس عشرین رجب سنه ۸۶۷ بیورت ایلیجه

مذکور عمر یرارجه یولداش اولمافین بتون بو تیمار عمره مقرر دوتلدی تصرف ادب اشر تحریرا فی سادس رمضان المبارك سنه ثلث و سبعین و ثمانمائه در قسطنطینیه

قریه پنورشته[1]

خانهء مسلمان ۲ خانهء کبران ۹۰ بیوه ۵ مجرد ۲۰ خاصه باغ ۱

حاصل ۱۳۵۴۶

بو کوی ایله اشغا چلپك و نفوتن و دبرشته آدلو درت پاره کویلر چاقرجی باشی حمزه بك قرنداشی سنان بکه ورلدی سوباشلق طریق ازرنه متصرف اولوب اشر

[1] M: پنورشته ; 1454: سورشته

قريه قروپا
خانه ٦ حاصل ٥١٩

١٤٨ ـ تيمار مسلم خواجه

سيروزلو حمزه النده‌در

قريه قوشوته
خانه ١٠ خاصه اسياب ١
حاصل ٩٣٠

مزرعه باقيه
خالى
حاصل ١٠٠

قريه دولنه قراستچه
خانه ٤
حاصل ٥٣٦

مزرعه اخوالتچه
خالى
حاصل ١٠٠

90v

جمعا قريه ٢ مزرعه ٢ خانه ١٤
حاصل ١٦٦٦

89r ١٤٤ ـ تيمار على ولد دزدار قلعهء هودى دده

فلبلو بلبان الندەدر

قريه قورقولاوچه[1]

خانه ١٠ حاصل ٨٨٣

بو مذكوروك داخى يلده يدى يوز اقچه علوفسى واردر

جمعا حاصل مع علوفه ١٥٨٣

١٤٥ ـ تيمار افلاق حمزه خدمتكار عيسى بك

طرناويلو مصطفا الندەدر

قريه قورنه استوب

خانه ٩

قريه دولنه استوب

خانه ٩

حاصل قريتين ١٣١٨

89v ١٤٦ ـ تيمار نصوح خدمتكار عيسى بك

سيروزلو حمزه الندەدر

قريه توبليك

خانه ٣

قريه يابلانويك

خانه ١

قريه قوتوريچه+

خانه ٤

قريه قوبلدول

خانه ١

جمعا قرى ٤ خانه ٩

حاصل مجموعا ٧٠٠

90r ١٤٧ ـ تيمار على نان پز غلام عيسى بك

اوستى يانندەغى نصوح تيماريله آلتى يانندەغى مسلم خواجه تيماريله بو تيمار سيروزلو حمزەيه ويرلدى مذكور قلعەيه خدمت ادر فى الثالث ذى‌القعده سنه ٨٦٧ بيورت اسكوب

[1] M: قورقولاوچه ; 1468: قيروغلاويچه ; 1516: كريوەغلاوجه = Krivoglavce.

قریه زابورده
خانه ١٦

قریه ازلوجوت
خانه ١

حاصل قریتین ٢٠٠٦

88r ١٤١ ـ تیمار ابرهیم دیوانه غلام عیسی بك

قلبه‌لو بابانه ویرلدی التی یانندەغی ورقده یازلان دزدار اوغلی علی تیماریله مذکور قلعه‌یه خدمت ادر فی الثالث ذی‌القعده سنه ٨٦٧ بیورت اسکوب

قریه اوتاس

خانه ١٥ حاصل ١٢٢٩

بو مذکوروك داخی یلده یدی یوز اقچه علوفسی وار

جمعا حاصل مع علوفه ١٩٢٩

١٤٢ ـ تیمار حضر خدمتکار عیسی بك خویش دزدار

قلبه‌لو قره کوز الندەدر

قریه رچیچه

خانه ٧ حاصل ٥٩٣

بو مذکوروك داخی یلده یدی یوز اقچه علوفسی واردر

88v جمعا حاصل مع علوفه ١٢٩٣

١٤٣ ـ تیمار حسین ولد رایقو خدمتکار عیسی بك

بو تیمار اشغی افلاق حمزه تیماریله طرناویلو مصطفایه ویرلدی مذکور قلعه‌یه خدمت ادر فی الثالث ذی‌القعده سنه ٨٦٧ بیورت اسکوب

قریه اسلاتنه

خانه ١٥ حاصل ١١٦٠

بو مذکوروك داخی یلده یدی یوز اقچه علوفسی واردر

جمعا حاصل مع علوفه ١٨٦٠

86v ۱۳۸ ـ تیمار اسکندر غلام عیسی بك هودی دده کندو یرینه طورر

بو تیمار مراشلو قره کوزه و قره‌له‌لو (?) اقجه‌یه و بوسنه اسماعیله و نکبوللو
علیه مشترك ویرلدی مذکور قلعه‌یه خدمت ادرلر فی الثالث ذی القعده سنه ۸۶۷
بیورت اسکوب
مذکور اقجه قویب کندوکی ایچون حصّه‌سی امام ابراهیمه ویرلدی فی
اواسط جمادی الاولی سنه ۸۷۰ در فلبه

قریه بروتسه ژرنوه	مزرعه اسوراقه خالی
خانه ۲۱ حاصل ۱۹۱۱	حاصل ۲۰۰
87r قریه اوبور غازدو	قریه لوبومله[1]
خانه ۲۸ بیوه ۲	خانه ٤٦ بیوه ۲
حاصل ۲۳۰۰	حاصل ٤۸۰۰

جمعا قری ۳ مزرعه ۱ خانه ۹۵ بیوه ٤
حاصل ۹۲۱۹[2]

۱۳۹ ـ تیمار سراج احمد غلام عیسی بك

التی یانندەغی ورقده یازلان خضر تیماریله بو تیمار فلبه‌لو قره کوزه ویرلدی
مذکور قلعه‌یه خدمت ادر فی الثالث ذی القعده سنه ۸۶۷ بیورت اسکوب

87v قریه پریمله	قریه پاچیك
خانه ۱۰ حاصل ۹۰٤	خانه ۸ حاصل ٦۷۲

جمعا قریه ۲ خانه ۱۸ حاصل ۱۵۷٦

۱٤۰ ـ تیمار ایاس غلام عیسی بك

یکیچریلردن انکروس علیه ویرلدی مذکور قلعه‌یه خدمت ادر فی الثالث
ذی القعده سنه ۸۶۷ بیورت اسکوب

[1] C. p: لُوبُومْلَه [2] Treba 9.211.

قريه ناهروه

خانه ٣٠ حاصل ٢٥٥٤

بو مذكوراوك هر برنوك يلده يديشر يوز آقچه علوفلرى داخى واردر

يكون فى سنه كامله ٢١٠٠

85v مجموعا حاصل ٤٦٥٤

١٣٦ ـ تيمار تمورتاش خدمتكار عيسى بك

قريه راديلويك

خانه ١١ بيوه ١

حاصل ٩٩٩

قريه برستيه+

خانه ٦ بيوه ١

حاصل ٥٨٣

بو مذكوروك داخى يلده يدى يوز آقچه علوفسى واردر

86r جمعا قريه ٢ خانه ١٧ بيوه ٢

حاصل مع علوفه ٢٢٨٢

١٣٧ ـ تيمار يوسف سلاحدار غلام عيسى بك

صوفيه‌لو قراجه النده‌در

قريه يوشانيچه

خانه ٨

عن قريه غوغوشته[1] حصه

خانه ٣

حاصل قريتين ٩٧٤

بو مذكوروك داخى يلده يدى يوز اقچه علوفسى واردر

مجموعا حاصل ١٦٧٤

[1] Treba وغوشته

۱۳۱ ـ تیمار اسماعیل غلام عیسی بك

فلبلو قراجه‌یه التی یانـنده(غی) محمدی ولد ابری تیماریله ویرلدی متصرف
اولب مذکـور قلعه‌یه خدمت ادر فی الثالث ذی‌القعده سنه ۸٦۷ بیورت اسکوب

قریه لوژانی
خانه ١٥ بیوه ١
حاصل ١٢٢٣

84v ۱۳۲ ـ تیمار محمدی ولد ابری خدمتکار عیسی بك
فلبلو قراجه الندەدر

قریه دبلیچ
خانه ١١ حاصل ١٠٥٣

۱۳۳ ـ تیمار صوفی یخشی خدمتکار عیسی بك
بو تیمار التی یانندەغی سلاحدار یوسف تیماریله صوفیه‌لو قراجه‌یه ویرلدی
مذکور قلعه‌یه خدمت ادر فی الثالث ذی‌القعده سنه ۸٦۷ بیورت اسکوب

قریه خریشه
خانه ١٨ حاصل ١٤٩١

85r ۱۳٤ ـ تیمار اروج و الیاس مشترك ییوب قلعه خدمتنی ایدرلر
دزدار کمال الندەدر

قریه بیوسقو
خانه ٤٨ بیوه ٨
حاصل ٣٥٧٤

۱۳٥ ـ تیمار ابری و سوندوك و خلیل مشترك ییوب اوجی بله حصار خدمتن ایدرلر
سقاآ قراجه‌یه ویرلدی متصرف اولب مذکـور قلعه‌یه خدمت ادر فی الثالث
ذی‌القعده سنه ۸٦۷ بیورت اسکوب
اختیاریله قرنـداشی محمود مشترك امر اولدی فی اوایل رمضان سنه ۸۷۱

مستحفظان قلعهٔ هودی دده

83v

۱۲۹ ـ تیمار حاجی محمد دزدار قلعهٔ مذکوره

اشفی اکنجی ورقده اورج و الیاس تیماریله بله بك قوللرندن سلاحدار کماله ویرلدی مذکور قلعه‌ده دزدار اولب دزدارلق خدمتن ادر فی الثالث ذی‌القعده سنه ۸۶۷ بیورت اسکوب

قریه خراسنچه

خانه ۴۰ بیوه ۵

حاصل ۳۹۰۱

۱۳۰ ـ تیمار امور خدمتکار عیسی بك

یکیچری انکروس طفانه ویرلدی مذکور قلعه‌یه خدمت ادر فی‌الثالث ذی‌القعده سنه ۸۶۷ بیورت اسکوب

84r

قریه غلاوه کودنه	قریه اورروتقو
خانه ۱۹ حاصل ۱۶۳۴	خانه ۴ حاصل ۴۰۰

جمعا قریه ۲ خانه ۲۳

حاصل ۲۰۳۴

5

79v ١٢٤ ـ تیمار هراق ولد رادیچه

عن قریه اوپود حصه

خانه ١٣ بیوه ١ مجرد ١

حاصل ١٠٨٦

١٢٥ ـ تیمار ولقوسلاو ولد دوبریچه

عن قریه لبانچه حصه

خانه ٩ حاصل ٨١٠

80r ١٢٦ ـ تیمار زومقو ولد تاسواج

عن قریه لپانچه حصه

خانه ٨ حاصل ٦٥٠

١٢٧ ـ تیمار دوبراشین ولد اولادقو

عن قریه لپوه حصه

خانه ٣ مجرد ١

حاصل ٣١٤

١٢٨ ـ تیمار ولقچه ولد شایقو

عن قریه لپوه حصه

خانه ١ حاصل ١٠٠

78v

اشكونجيان ولايت نكشكلر

١٢١ ـ تيمار استپان ولد نكشك

قريه بستريچه

خانه ١٤ مجرد ١

حاصل ١٢٢٠

١٢٢ ـ تيمار اولادقو ولد استپان

79r

قريه چيروه	قريه سيكه
خانه ٨ بيوه ١ مجرد ١	خانه ٤
حاصل ١٢٢٠	حاصل ٤٠٠

جمعا قريه ٢ خانه ١٢ بيوه ١ مجرد ١

حاصل ١٦٢٠

١٢٣ تيمار ولق ولد كودجه

عن قريه اوپود حصه

خانه ١٠ بيوه ١ مجرد ٢

حاصل ٩٩٦

76r قريه شارونيه | عن قريه قالينه حصه

خانه ١٨ مجرد ٣ خاصه اسياب ١ | خانه ١٣ مجرد ١

حاصل ١٤٦٥ | حاصل ٩٥٤

جمعا قريه ١ حصه ١ خانه ٣١ مجرد ٤

حاصل ٢٤١٩

١١٨ ـ تيمار شعبان خدمتكار عيسى بك

مذكور شعبان اصلده سوركون اولدغى ايچون قرنداشى الياس مشترك يازلدى نوبتجه خدمت ادرلر فى الثامن عشرين شوال ٨٦٧ بيورت قچنيك

قريه ازلوقروينى[1]

خانه ٢٠ بيوه ٤ مجرد ٢

حاصل ١٥٥٩

76v ١١٩ ـ تيمار حسن فقيه امام قلعهٔ يلچ

يوسف اوغلى كوپكه ويرلدى مذكور قلعه‌يه خدمت ادر فى الثامن عشرين شوال ٨٦٧ بيورت قچنيك

مرده مذكور كوپك قرنداشى نصوحه و مذكور كوپك اوغلى محمده مشترك بنوبت ويرلدى فى خامس ذى‌القعده سنه ٨٦٨ بيورت سنيچه+

قريه ورابجه

خانه ١١ بيوه ١

حاصل ٧٨١

77r ١٢٠ ـ تيمار قاسم خدمتكار عيسى بك

مقرر

قريه استرادوه

خانه ١٤ حاصل ٨٦٩

[1] M: ازلوقروسى

۱۱۵ ـ تیمار حاجی فقیه

مقرر اولندی مذکور قلعه‌یه امام اولا فی الثامن عشرین شوال ۸۶۷ بیورت قاچنیك

مرده تنکریویرمش اوغلی یوسفه ویرلدی امامت ادر فی الثانی و العشرین صفر سنه ۸۶۹ در صوفیه

قریه چلقویق	قریه دولنه توشمله[1]
خانه ٥ بیوه ۱ خاصه باغ ۱	خانه ۱٤ مجرد ۳
حاصل ۳٥۷	حاصل ۱۰۸۸

75r جمعا قریه ۲ خانه ۱۹ بیوه ۱ مجرد ۳

حاصل ۱٤٤٥

۱۱٦ ـ تیمار الیاس خدمتکار عیسی بك

مذکور الیاسك اوغلی کندویله مشترك یازلدی نوبتجه خدمت ادرلر فی الثامن عشرین شوال ۸۶۷ بیورت دربند قچانیك

قریه قورنه توشمله	قریه قورنه میقولنه
خانه ۱۲ مجرد ۱	خانه ٥ مجرد ۱
حاصل ۹۰۲	حاصل ٤۳۳

75v عن قریه قورنه قالینو حصه

خانه ٦ حاصل ۳٥٦

جمعا قریه ۲ حصه ۱ خانه ۲۳ مجرد ۲.

حاصل ۱٦۹۱

۱۱۷ ـ تیمار بیرآملو

نوکر بیجلو یکیچری موسیه ویرلدی مذکور قلعه‌یه خدمت ادر فی الثامن عشرین من شوال ۸۶۷ بیورت قچانیك

[1] M: دولنه بوشمله

جمعا قریه ۲ خانه ۲۱ مجرد ۱

حاصل ۱۵۵٤

73v ۱۱۳ ـ تیمار حضر غلام اسحاق بك

یکیچریلردن رادمیرلو یوسفه ویرلدی مذکور قلعهیه خدمت ادر فی الثامن عشرین شوال ۸٦۷ بیورت قچانیك

قریه مشیجیك

خانه ۱٤ بیوه ۲ مجرد ۲

حاصل ۱۲۸٤

عن قریه پوترونیه حصه

خانه ۱

حاصل ۱۰۰

قریه نیش

خانه ۱۲ مجرد ۲

حاصل ۹۱۵

74r جمعا قریه ۲ حصه ۱ خانه ۲۷ بیوه ۲ مجرد ٤

حاصل ۲۲۹۹

۱۱٤ ـ تیمار اغورلو خدمتکار عیسی بك

مذکور اغورلونوك (1) اوغلی عیسی مشترك یازلدی نوبتجه خدمت ادرلر فی الثامن عشرین شوال ۸٦۷ بیورت قچنیك دربند

(1) مرده اوغورلو حصهسی مذکور عیسییه ضم اولدقد صکره قرنداشی مصطفی و عیسا مشترك امرا لدی فی اول شوال سنه ۸۷۱ دراوفچه پولی

قریه وتاج پتوق

خانه ٦ بیوه ۱ مجرد ۲

حاصل ٤٥۹

قریه ازروق

خانه ٤

حاصل ۳۱٤

74v قریه زاغرادیه

خانه ٥ حاصل ۳٦۸

عن قریه پتروه حصه	قریه پتوق
خانه ۹ بیوه ۳ مجرد ۲	خانه ۳
حاصل ۷۳۳	حاصل ۲۰۱

جمعا قریه ۱ حصه ۱ خانه ۱۲ بیوه ۳ مجرد ۲

حاصل ۹۳٤

۱۱۱ ـ تیمار یوسف ولد مصطفا خدمتکار عیسی بك 72v

اوسترمچالو یکیچری تورتاشه ویرلدی مذکور قلعه‌یه خدمت ادر فی الثامن عشر(ین) شوال ۸٦۷ بیورت دربند قچانیك

قریه زاقون	عن قریه چرواوچی حصه
خانه ۱۲	خانه ۱۰ بیوه ۱ مجرد ۲
حاصل ۱٥۷۰	حاصل ٦٤۳

عن قریه پتروه حصه

خانه ٤ بیوه ۱

حاصل ۳٤۱

جمعا قریه ۱ حصه ۲ خانه ۲٦ بیوه ۲ مجرد ۲

حاصل ۲٥٥٤

۱۱۲ ـ تیمار سوندوك غلام اسحاق بك 73r

مقرر

مرده اوغلی یوسفه ورلدی عن مستحفظان قلعهٔ یلچ فی اواخر ذی‌الحجه سنه ۸۷۲ بیورت حکل (?)

قریه بانیه	قریه کدینو
خانه ۱۱ مجرد ۱	خانه ۱۰
حاصل ۸۳۸	حاصل ۷۱٦

مستحفظان قلعهٔ لچ

(۱) ۱۰۸ ـ تيمار طوپچى قلعه(لو) قره كوز

يلچ قلعه‌سنه طوپچيلق خدمتن ادر كويلرى و حاصلى يوقارو مذكور يلچوك اشكونجيارى اراسنده كوريله

71r ۱۰۹ ـ تيمار اورخان خدمتكار عيسى بك

مذكور اورخانوك اشفى تيمارى اچنده اولان وتقويك ادلو كويندن غيرى واردارلو يكيچرى شيرمرده ويرلدى مذكور قلعه‌يه خدمت ادر فى الثامن عشرين شوال ۸۶۷ يورت قچنيك

قريه قومين	قريه اجورنه[1]
خانه ۱٤	خانه ۷ بيوه ۱ مجرد ۲
حاصل ۷۲۸	حاصل ٥٤۳
عن قريه اوزورويچه حصه	عن قريه ماليوچه حصه
خانه ٥	خانه ٤ بيوه ۱
حاصل ٥۰۳	حاصل ۲۹۰
71v قريه وتقويك	عن قريه اوتيس حصه
خانه ٥ بيوه ۱	خانه ٤
حاصل ۳۱۸	حاصل ۲۰۱

جمعا قرى ۳ حصه ۳ خانه ۳۹ بيوه ۳ مجرد ۲

حاصل ۲٦۲٥[2]

72r ۱۱۰ ـ تيمار يوسف ولد قابوجى خدمتكار عيسى بك

مقرر

مذكوره غيرى تيمار اولدوغى ايچون حاجى قبه اوغلى الياسه ويرلدى فى الثانى و العشر(ين) صفر سنه ۸٦۹ در صوفيه

[1] M: اجورته | [2] Treba 2.583.

70v

مستحفظان قلعهٔ يلسچ

تعلقات عيسى بك ولد اسحاق بك

۱۰۷ ـ تيمار بيراملو ولد ابرهيم

نوكريچلو يكيچرى مصطفايه ويرلدى مذكور قلعه‌يه خدمت ادر فى الثامن عشرين شوال ۸٦۷ بيورت قچانيك

قريه ددلوه

خانه ۱۹ مجرد ۲

حاصل ۱۳۷٤

۱۰۸ ـ تيمار اينبكى دانشمند

وغلى اسماعيله و مذكور اسماعيل اوغلى عثمانه مشترك ويرلدى اكيسى بيله خدمت ادر فى الثامن عشرين شوال ۸٦۷ بيورت قچنيك

مذكور عثمان حصه‌سى مذكور اسمعيلوك قرنداشى اسحاقه ويرلدى فى الرابع ربيع الاخر سنه ۸٦۸ در موندنيچه

قريه لوجه

خانه ۳٦ مجرد ۱

حاصل ۳۳۹۰

۱۰۶ ـ تیمار شوشمان خدمتکار عیسی بك

قریه زاغول	قریه دولنه اوخولیه
خانه ۳ مجرد ۱	خانه ۳
حاصل ۲٦٤	حاصل ۱۵۲

68v جمعا قریه ۲ خانه ٦ مجرد ۱

حاصل ٤١٦

67r ۱۰۱ ـ تيمار طوغان قلججى غلام اسحاق بك

قريه استرييانى
خانه ۶۲ مجرد ۶
حاصل ۴۱۵۹

۱۰۲ ـ تيمار ايدين خزينه‌دار غلام عيسى بك

قريه قونچوليك	عن قريه ورشيق
خانه ۲۳ مجرد ۳ بيوه ۲	خالى
خاصه باغ ۱	حصه
حاصل ۱۹۴۰	خالى

67v ۱۰۳ ـ تيمار قُوْد ولد فيروز خدمتكار عيسى بك

قريه ويدوخوه
خانه ۳۸ مجرد ۴ خاصه باغ ۱
حاصل ۲۶۹۹

۱۰۴ ـ تيمار اولادقو ولد رادوى

قريه موخوه
خانه ۷ مجرد ۱
حاصل ۶۱۴

68r ۱۰۵ ـ تيمار قاضى ازوجن

قريه درناوه
خانه ۲۵ بيوه ۱ مجرد ۴
خاصه باغ ۱
حاصل ۳۴۰۹

65v ٩٥ ـ تيمار حسن غلام عيسى بك

قريه قورنه لوزنيك

خانه ٥ بيوه ١

حاصل ٣٧٧

٩٦ ـ تيمار رادوان و بوزدار نوبتجه اشرلو

قريه بانسقه

خانه ٣ حاصل ٢٢٢

66r ٩٧ ـ تيمار شاهين خدمتكار عيسى بك

عن قريه لولوج[1] حصّه

خانه ٢ عن اسياب حصه نصف

حاصل ٢٥٠

٩٨ ـ تيمار مصطفى ولد خادم عيسى

قريه راژدكنه

خانه ٤ حاصل ٢٠٠

66v ٩٩ ـ تيمار حسن ركابدار غلام عيسى بك

قريه قروتان

خانه ٥ بيوه ١ مجرد ٢

حاصل ٥٠٢

١٠٠ ـ تيمار قود خدمتكار عيسى بك

قريه سبميله

خانه ٨ حاصل ٥٥٦

[1] لولاج =

64r ۹۰ ـ تیمار خرانقو و تودور نوبتجه اشرلو

قریه ژیتنك

خانه ۱۰ مجرد ٤

حاصل ۸۱۸

۹۱ ـ تیمار طوغان دربان غلام عیسی بك

قریه چایقوینه

خانه ۷ بیوه ۱ مجرد ۲

حاصل ٦۹۰

قریه ازلوب

خانه ۱۵ بیوه ۲

حاصل ۷۸۵

جمعا قریه ۲ خانه ۲۲ بیوه ۲[1] مجرد ۲

حاصل ۱٤۷۱[2]

64v ۹۲ ـ تیمار ایوان و ایوانیش اکسی بله اشرلو

قریه چادوه

خانه ۱۲ بیوه ۲ مجرد ۳

حاصل ۷٤۱

۹۳ ـ تیمار حسن خدمتکار عیسی بك

قریه دوغه پلانه

خانه ۱۰ بیوه ۱

حاصل ٦۰۵

65r ۹٤ ـ تیمار حمزه ولد کوره

قریه پوبردیه

خانه ۲ حاصل ۱۲۰

قریه قورنه دراغانیك

خانه ۳ حاصل ۱۹۲

جمعا قریه ۲ خانه ۵

حاصل ۳۱۲

[1] Treba 3 | [2] Treba 1.475.

قریه پلارته

خانه ٥ مجرد ۱ حاصل ٤٥۰

جمعا قری ۳ خانه ۳۸ مجرد ۷ بیوه ۲

حاصل ۳۰۸۷

63r ۸٦ ـ تیمار حمزه رکابدار غلام عیسی بك

قریه ویوچه

خانه ۱۳ مجرد ۳

حاصل ۱۰٤٦

۸۷ ـ تیمار رستم خدمتکار عیسی بك

قریه کونیه

خانه ۲۸ مجرد ۸

حاصل ۲۰٤٦

63v ۸۸ ـ تیمار ولقمان ولد براتوش

قریه رآسپوغنچه

خانه ۷ حاصل ٥۲٦

۸۹ ـ تیمار اسماعیل دربان غلام عیسی بك

قریه قورنه وآپه

خانه ۱۰ بیوه ۱ مجرد ٤

حاصل ۸۷٦

قریه دولنه لوزنك

خانه ٥

حاصل ۳۹۸

جمعا قریه ۲ خانه ۱٥ بیوه ۱ مجرد ٤

حاصل ۱۲۷٤

٨٣ ـ تیمار قرایسلاو ولد برانسلاو

61v

قریه پوستنیه	قریه قزاروه
خانه ٨ بیوه ١ مجرد ٢	خانه ٧ بیوه ١ مجرد ٥ کلیساء اوراج
حاصل ٦٦١	حاصل ٧٥٢

جمعا قریه ٢ کلیسا ١ خانه ٢١[1] بیوه ٢ مجرد ٧

حاصل ٢٠٤٢[2]

٨٤ ـ تیمار برایان ولد اولادسلاو

62r

قریه مالوچه	قریه بابندول
خانه ٧ مجرد ٢	خانه ٥ مجرد ٣
حاصل ٤٦٠	حاصل ٣٨٢
قریه دولنه موغلنه	عن قریه ترقوس حصه
خانه ٦ مجرد ١	خانه ٢
حاصل ٣٦١	حاصل ١٣٥

جمعا قری ٣ حصه ١ خانه ٢٠ مجرد ٦

حاصل ١٣٣٨

62v ٨٥ ـ تیمار ولقان (1) و ولقاشین و لازور و میرو مشترك ییوب نوبتجه اشرلو

(1) مرده حصه‌سی اوغلی مرتشه الندەدر فی التاسع عشر ذی‌الحجه سنه ٨٦٧ در ادرنه

قریه غولوشجی	قریه اسلونه
خانه ١٩ مجرد ٤ بیوه ١	خانه ١٤ بیوه ١ مجرد ٢
حاصل ١٦٢٧	حاصل ١٠١٠

[1] Treba 15 | [2] Treba 1.413.

قریه پرستوه

خانه ۱۰ مجرد ۳ حاصل ۵۸۵

مزرعه ودو یو یچه[1] عن مزرعه چرنشه حصه نصف

جمعا قری ۳ مزرعه ۲ خانه ۲۶ بیوه ۱ مجرد ۱۱ 60r

حاصل ۱۹۲۸

۸۰ ـ تیمار بازارلو خدمتکار عیسی بك

قریه دولنه قالینه

خانه ۳۲ بیوه ۱ مجرد ۳

حاصل ۲۳۲۵

۸۱ ـ تیمار یوسف و محمود خدمتکار[ان] عیسی بك

قریه دولنه درناوه 60v

خانه ۱۲ بیوه ۲ مجرد ۲

حاصل ۱۴۰۵

قریه پلاوقوه

خانه ۱۴ مجرد ۲

حاصل ۱۰۹۳

جمعا قریه ۲ خانه ۲۶ مجرد ۲ بیوه ۲

حاصل ۲۴۹۸

۸۲ ـ تیمار قورد ولد سلیمان خدمتکار عیسی بك

قریه دولنه قواجوه 61r

خانه ۳ مجرد ۱

حاصل ۳۳۸

قریه چابندول[2]

خانه ۳

حاصل ۲۸۹

جمعا قریه ۲ خانه ٦ مجرد ۱

حاصل ٦۲۷

[1] M: ودوبوبحه | [2] C. p: چاپندول

قريه اوراد قرانيه
خانه ١٧ مجرد ٤
حاصل ١٣٦١

قريه دوخويويك
خانه ٧ بيوه ١
حاصل ٧١٩

58v جمعا قريه ٢ خانه ٢٤ بيوه ١ مجرد ٤
حاصل ٢٠٨٠

٧٧ ـ تيمار حاجى حمزه ولد يايجى خدمتكار عيسى بك

قريه غروشوه
خانه ٣٢ بيوه ٢ مجرد ٣
حاصل ٢٢٢٢

عن قريه لولوج[1] حصه
خانه ٢
حاصل ١٦١

جمعا قريه ١ حصه ١ خانه ٣٤ بيوه ٢ مجرد ٣
حاصل ٢٣٨٣

59r ٧٨ ـ تيمار محمّدى ولد على منتشالو خدمتكار عيسى بك

قريه سوپنه[2]
خانه ١٦ بيوه ١
حاصل ١١١٩

قريه پلاشينو
خانه ٢٨ بيوه ١ مجرد ٤
عن اسياب خاصه حصه نصف
حاصل ١٩٨١

جمعا قريه ٢ خانه ٤٤ بيوه ٢ مجرد ٤
حاصل ٣١٠٠

59v ٧٩ ـ تيمار برانوش و استيپان مشترك بيبوب نوبتجه اشرلر

قريه پوتقوميه
خانه ٩ مجرد ٤
حاصل ٨٥١

قريه قورنه درناوه
خانه ٧ بيوه ١ مجرد ٤
حاصل ٤٩٢

[1] M: لولاج = لولوج | [2] M: سوسه |

قریه دراغانیك

خانه ۱۰ مجرد ۱

حاصل ٦٠٥

57r ۷۲ ـ تیمار برانیلو خدمتکار عیسی بك

عن قریه بُوتُرُوینه

خانه ٤ حاصل ۳۱٤

۷۳ ـ تیمار اولیویر و الکسی و تودور نوبتجه اشرلر

قریه نوسینونه

خانه ٤ حاصل ۲۰۲

57v ۷٤ ـ تیمار یوسف سردربانان عیسی بك

قریه قورنه یابلانیچه

خانه ۱۷ بیوه ۱ مجرد ۱

حاصل ۱۰۰۰

قریه دولنه یابلانیچه

خانه ۹ بیوه ۱ مجرد ۲

حاصل ٦٤٠

جمعا قریه ۲ خانه ۲٦ مجرد ۳ بیوه ۲

حاصل ۱٦٤٠

58r ۷٥ ـ تیمار مسلمان علی خدمتکار عیسی بك

قریه برزنیك

خانه ۲۰ مجرد ۳

حاصل ۱۲٤۷

۷٦ ـ تیمار شاهین آش پز غلام عیسی بك

قلبه‌لو طوپچی قره‌کوزه ویرلدی کی یلچ قلعه‌سنه طوپچیلق خدمتن ادر

فی الثالث ذی‌القعده سنه ۸٦۷ بیورت اسکوب

55v ٦٧ ـ تیمار ولقاشین و رادونیه نوبتجه اشرلر

عن قریه ورالو

خانه ۲ خاصه اسیاب ۱

حاصل ۲۵۰

٦٨ ـ تیمار الیاس ولد علی منتشالو

قریه پاریچه[1]

خانه ۱۷ مجرد ٥

حاصل ۱٤۷۰

قریه پردووریچه

خانه ۱۱ مجرد ۱

حاصل ٥۷۱

56r قریه تومله

خانه ۱۹ مجرد ۱

حاصل ٤٦٦

جمعا قری ۳ خانه ٤۷ مجرد ۷

حاصل ۲٥۱۱[2]

٦٩ ـ تیمار تودور خدمتکار عیسی بك

قریه قورنه اوخوله

خانه ۱۰ حاصل ٥۹۷

56v ۷۰ ـ تیمار زغن خدمتکار عیسی بك

عن قریه برازویچه حصه

خانه ۲ حاصل ۱٤۷

۷۱ ـ تیمار رادونیه (1) و رادقو (2) خدمتکاران عیسی بك

(1) مرده حصه‌سی اوغلی دوقه‌یه ویرلدی فی العشرین ذی الحجه ۸٦۷ در ادرنه

(2) مرده حصه‌سی اوغلی ووقاچا ویرلدی فی العشرین ذی الحجه ۸٦۷ در ادرنه

[1] M: پاریجه | [2] Treba 2.507.

54r ٦٤ ـ تیمار دوبری ورادیچه نوبتجه اشرلو

قریه بوزوریك
خانه ٣ بیوه ١
حاصل ٢١٦

قریه پرودان‌قوه
خانه ٥
حاصل ٣٥٢

مزرعه اوپای
خالی

جمعا قریه ٢ مزرعه ١ خانه ٨ بیوه ١
حاصل ٥٦٨

54v ٦٥ ـ تیمار کوبلو علی

عن قریه استوب حصه
خانه ٧ مجرد ٢
حاصل ٥٥٩

قریه بخلنچه
خانه ٥ مجرد ١
حاصل ٦٤٠

جمعا قریه ١ حصه ١ خانه ١٢ مجرد ٣
حاصل ١١٩٩

55r ٦٦ ـ تیمار دانجول و پربیل نوبتجه اشرلو

عن قریه استوبه[1] حصه
خانه ٢
حاصل ١٧٦

عن قریه ورالو حصه
خانه ٣ خاصه اسیاب ١
حاصل ٢٠٥

جمعا حصه ٢ خانه ٥
حاصل ٣٨١

[1] M: استوبه

٦١ ـ تيمار مصطفى ولد منتشالو على

قريه پنوژ دول
خانه ١٧ مجرد ٣
حاصل ١٣٥٧

قريه مرمونچه
خانه ٩
حاصل ٦٥٦

53r قريه پاچه وينه
خانه ٨ بيوه ٢
حاصل ٥٩٥

جمعا قرى ٣ خانه ٣٤ بيوه ٢ مجرد ٣
حاصل ٢٦٠٨

٦٢ ـ تيمار اولادقو ولد بغدان

عن قريه برزاويچه حصه
خانه ٧ مجرد ١
حاصل ٤٩٢

53v عن قريه ترقوس حصه
خانه ٣
حاصل ١٥٥

جمعا حصه ٢ خانه ١٠ مجرد ١
حاصل ٦٤٧

٦٣ ـ تيمار يوسف ارناود خدمتكار عيسى بك

قريه روغاتيچه
خانه ٨ بيوه ١ مجرد ٤
حاصل ١٠٢٠

51v ٥٧ ـ تیمار برانسلاو خدمتکار عیسی بك

اوغلی دیمتری النده‌در فی العشرین من ذی‌الحجه سنه ٨٦٧ در ادرنه

قریه اتوردو
خانه ٥
حاصل ٤٤٤

قریه ترناوچه
خانه ١١ مجرد ٢
حاصل ٧٦١

قریه ازبچه
خانه ٢٠ مجرد ٤
حاصل ١٤٥٨

جمعا قری ٣ خانه ٣٦ مجرد ٦
حاصل ٢٦٦٣

52r ٥٨ ـ تیمار رادقو قدیمی در

قریه بسیه بتوق
خانه ١١ بیوه ١ مجرد ٤
حاصل ٨٤٤

٥٩ ـ تیمار نقوله ولد ولقمان

قریه قوبرویچه
خانه ٥ حاصل ٣٧٧

52v ٦٠ ـ تیمار مصطفی کوسجه ولد ابراهیم چی

قریه دراقوجوه
خانه ٢٠ بیوه ١ مجرد ٤
حاصل ١٥٧٣

ولایت ازوچان و یالچ و سنچه و راس

جمعا قری ۳ خانه ٤٤ بیوه ۲ مجرد ٥

حاصل ۳۳۸٥[1]

50v ٥۳ ـ تیمار اتمجا غلام عیسی بك

قریه ویتاقوه[2]

خانه ۳۹ بیوه ۳ مجرد ۸

حاصل ۳٥۹۳

٥٤ ـ تیمار صاروجا غلام عیسی بك

قریه پولیچه[3]

خانه ۹ بیوه ۱

حاصل ٦٤٥

51r ٥٥ ـ تیمار الیاس خدمتکار عیسی بك

قریه قواجوه

خانه ۱۲ مجرد ۱ عن اسیاب حصه نصف

حاصل ۱۲۰۷

٥٦ ـ تیمار عیسی ولد اقباش خدمتکار عیسی بك

قریه قوزمنجنو

خانه ۲٥ بیوه ٤ مجرد ۱

حاصل ۱۸۰۹

قریه قوساریك

خانه ۳٤ بیوه ۲ مجرد ۸

حاصل ۲٥۹۱

جمعا قریه ۲ خانه ٥۹ بیوه ٦ مجرد ۹

حاصل ٤۰٤۹[4]

[1] Treba 3.487 | [2] M: وساقوه | [3] M: پولعه [4] Treba 4.400.

قریه ویور

خانه ۱۱ حاصل ۶۹۲

جمعا قری ۷ خانه ۷۵[1] مجرد ۱۲[2]

حاصل ۶۸۷۵

49v ۴۹ ـ تیمار ولقاشین و ولقمان نوبتجه اشرلو

قریه اوسنچه

خانه ۶ بیوه ۱

حاصل ۳۷۱

۵۰ ـ تیمار ولق خدمتکار عیسی بك

قریه تودورروفچه

خانه ۴ حاصل ۳۱۵

۵۱ ـ تیمار شیر مرد خدمتکار عیسی بك

قریه پلوشچه[3]

خانه ۱۶ مجرد ۴

حاصل ۱۱۵۲

50r ۵۲ ـ تیمار محمّدی ولد تکرورمش

قریه زاپوژانی

خانه ۱۱

حاصل ۹۴۶

قریه ادوُورشتَه

خانه ۶ مجرد ۲

حاصل ۵۹۸

قریه درنوه

خانه ۲۷ بیوه ۲ مجرد ۳

حاصل ۱۹۴۳

[1] Treba 78 | [2] Treba 14 | [3] M: بلوشچه

48r ٤٦ ـ تیمار شیرمرد غلام عیسی بك

قریه دولنه تنقوه
خانه ١٤ مجرد ١
حاصل ٩٦١

٤٧ ـ تیمار بیلو قدیمی در

قریه اورانوینه
خانه ٦ مجرد ٢
حاصل ٦٢٧

٤٨ ـ تیمار قوجه تکرورمش غلام اسحاق بك

قریه یاوریه
خانه ١١ مجرد ٢
حاصل ٩٦٣

48v | قریه اسمیل‌او لاز
خانه ٣ مجرد ٢
حاصل ٢٧٨

قریه غروباتنچه
خانه ٤
حاصل ٣١٧

قریه رآیقه[1]
خانه ٢٣ مجرد ٣
خـاصـــــــه
باغ ١ اسیاب ١
حاصل ٢٤١٢

قریه پتروه
خانه ١٤ مجرد ٣
حاصل ١١٥٢

49r | قریه ستنچه
خانه ١٢ مجرد ٤
حاصل ١٠٦١

[1] M: رآنقه

٤٢ ـ تيمار رادسلاو [و] رادچه نوبتجه اشرلو

قريه بيلو پوله

خانه ٦ مجرد ١

حاصل ٥٦١

47r ٤٣ ـ تيمار ديان و رادوى قديميلردر

قريه قورنه اشتتار

خانه ١٣ بيوه ٢ مجرد ٤

حاصل ١٢٦٦

٤٤ ـ تيمار مارقو و تودور نوبتجه اشرلر

قريه دولنه اشتتار

خانه ٦ بيوه ١ مجرد ٢

حاصل ٥٥٥

47v ٤٥ ـ تيمار على غلام عيسى بك

قريه وينك

خانه ٢١ مجرد ٤

حاصل ١٩٧٨

قريه قورنه لوقار

خانه ٦

حاصل ٤٢٣

قريه دولنه لوقار

خانه ٢ حاصل ٢٢٣

جمعا قرى ٣ خانه ٢٩ مجرد ٤

حاصل ٢٦٢٤

45v

[اشکونجیان] ناحیت یلیچ

۴۰ ـ تیمار اسکندر سوباشی یلیچ غلام عیسی بك

قریه چوقوجه	قریه اوراژ قرنجه
خانه ۳۶ بیوه ۲ مجرد ۳	خانه ۹ بیوه ۱ مجرد ۱
حاصل ۱۹۳۸	حاصل ۶۰۱
قریه توهنوه	46r | قریه وتوش
خانه ۱۰ حاصل ۶۴۳	خانه ۴ حاصل ۳۰۸
قریه اوراخوه	قریه کوقواچ
خانه ۱۱ حاصل ۷۵۹	خانه ۶ حاصل ۵۱۹

جمعا قری ۶ خانه ۷۶ بیوه ۳ مجرد ۴

حاصل ۴۴۹۸[1]

46v

۴۱ ـ تیمار محمدی خدمتکار عیسی بك

قریه پولاز

خانه ۱۰ مجرد ۶ حاصل ۱۰۲۷

[1] Treba 4.768.

43r ۳۸ ـ تیمار بغدان

عن قریه قاشله حصه

خانه ٤ مجرد ۲

حاصل ۳۹٤

۳۹ ـ تیمار ملیوش و اولیویر اکسی بله اشرلو

قریه لیوژ

خانه ۳ حاصل ۲۳۸

قریه نکوتنچه

خانه ۳ حاصل ۲۵۱

43v قریه اسکوکوه

خانه ٥ مجرد ۲

حاصل ٤۷۹

جمعا قری ۳ خانه ۱۱ مجرد ۲

حاصل ۹٦۸

جمعا قریه ۲ خانه ۲٦ بیوه ۱ مجرد ٥

حاصل ۲۹۱٦

41v ۳٥ ـ تیمار مصطفی ولد شاهین

قریه رادنچه	قریه قلاجنه
خانه ۱۱ بیوه ۲ مجرد ٤	خانه ٦
حاصل ۱۲۱۸	حاصل ٤٦۰

جمعا قریه ۲ خانه ۱۷ بیوه ۲ مجرد ٤

حاصل ۱٦۷۸

42r ۳٦ ـ تیمار ولقاس خدمتکار عیسی بك

قریه دولنه پلاوقوه	قریه اسوینالوه
خانه ٤	خانه ۳ مجرد ۲
حاصل ٤٦۸	حاصل ۳۸۷

جمعا قریه ۲ خانه ۷ مجرد ۲

حاصل ۸٥٥

42v ۳۷ ـ تیمار ولقاشین وکوراشین نوبتجه اشرار

قریه قورنه لوقوه	عن قریه قاشله حصه
خانه ٤ مجرد ۱	خانه ۲ بیوه ۱
حاصل ۳۸۲	حاصل ۱۷۲

جمعا قریه ۱ حصه ۱ خانه ٦ بیوه ۲

حاصل ٥٥٤

٣١ ـ تيمار براق ولد كوچك اتمجا

قريه ويمسلك

خانه ١٢ مجرد ١

حاصل ٨٥٦

40r ٣٢ ـ تيمار ديمترى خدمتكار عيسى بك

قريه بستريچه

خانه ١١ خاصه آسياب ١

حاصل ٨٨٢

قريه باتاهيره

خانه ١٤ بيوه ٢ مجرد ١

حاصل ١١٤١

قريه چيرانى

خانه ١٥ بيوه ١ مجرد ٣

حاصل ١١٤٣

40v جمعا قرى ٣ خانه ٤٠ بيوه ٣ مجرد ٤

حاصل ٣١٦٦

٣٣ ـ تيمار پوپ اوليوير خدمتكار عيسى بك

قريه راچانى

خانه ١٠ مجرد ١ خاصه آسياب ١

حاصل ٧٩١

41r ٣٤ ـ تيمار اوليوير ولد بغوت

قريه دولنه قرنينه

خانه ٢٢ بيوه ١ مجرد ٥

حاصل ٢٦٤٧

قريه قرايشكى

خانه ٤

حاصل ٢٦٩

38v

۲۸ ـ تیمار خوشقدم غلام عیسی بك

قریه والیچ+
خانه ۲۵ مجرد ۱
حاصل ۲۱۰٤

قریه غیرماوه
خانه ۳۵ خاصه باغ ۱
حاصل ۳۰۷۲

قریه بلوکه
خانه ۳۱ بیوه ٤ مجرد ۲
حاصل ۲۸۷۱

جمعا قری ۳ خانه ۹۱ بیوه ٤ مجرد ۳
حاصل ۸۰٤۷

39r

۲۹ ـ تیمار ایوب خواجه کتخدای عیسی بك

قریه یاغننچه
خانه ۳۵ بیوه ٤ مجرد ٤
حاصل ۲۲۵۱

قریه قوشوته
خانه ۳۰ بیوه ٥ مجرد ٥ خاصه باغ ۱
حاصل ۳۳٤٦

جمعا قریه ۲ خانه ٦٥ بیوه ۹ مجرد ۹
حاصل ٥٥۹۷

39v

۳۰ ـ تیمار بوزدار ولد لازار

قریه قوتنه
خانه ۱٤ خاصه باغ ۱
حاصل ۱۱٤۸

اشکونجیان ازوجن

37v

تعلقات عیسی بك ولد اسحاق بك

۲۵ ـ تیمار اسحاق خدمتکار عیسی بك

قریه لوشته

خانه ۱٦ مجرد ۳

حاصل ۲۰۵٦

38r ۲٦ ـ تیمار مصطفی خدمتکار عیسی بك

قریه اسفنار

خانه ١٤

حاصل ۱۳۲۸

۲۷ ـ تیمار خلیل خدمتکار عیسی بك

قریه قوبله غلاوه

خانه ۲۷ بیوه ۱ مجرد ٥

حاصل ۲۰٥۸

عن قریه قوزاره+ حصه

خانه ۲

حاصل ۲۲٥

جمعا قریه ۱ حصه ۱ خانه ۲۹ بیوه ۱ مجرد ٥

حاصل ۲۲۸۳

٢٣ ـ تيمار الياس خدمتكار عيسى بك

مقرر تيماريدر

مرده مذكور فوت اولدغى سببدن بو تيمار سكبان اسكندره ويرلدى كه مذكور قلعيه حصار ارى خدمتى اده تحريرا فى اواسط ذى‌الحجه سنه ٨٧٠ بيورت پرلپه

35v

قريه زواده مناخ داخى درلو	قريه باره
خانه ٩ مجرد ١	خانه ٧ مجرد ١
حاصل ٨٦٤	حاصل ٤٨٩

جمعا قريه ٢ خانه ١٦ مجرد ٢

حاصل ١٣٥٣

٢٤ ـ تيمار فيروز غلام عيسى بك

بك قوالرندن يكيچرى حسنه ويرلدى مذكور قلعه‌ده كتخدا اولب خدمت اده في الثامن عشرين شوال ٨٦٧ بيورت قچنك

قريه قوكنو

خانه ٢٨ حاصل ٢٢٩٤

34r ٢٠ ـ تيمار اتمجا غلام عيسى بك

يكيچريلردن انكروس قراجه‌يه ويرلدي في الثامن عشرين شوال ٨٦٧
بيورت قچانيك

قريه قمانيچه	قريه زيوودر
خانه ١٣ حاصل ٩٠٢	خانه ٨ حاصل ٥٣٢

جمعا قريه ٢ خانه ٢١ حاصل ١٤٣٤

34v ٢١ ـ تيمار قراجه خدمتكار عيسى بك

تمور ولد قراجه غلام ميره ويرلدى .مذكور قلعه‌يه خدمت ادر في الثامن عشرين
شوال ٨٦٧ بيورت قچنيك
مذكور تموردن النوب نوكرچلو حضره و يعقوبه ويرلدى كه مذكور قلعه‌يه
خدمت ادەلر تحريرا في اواسط ذى‌الحجه سنه ٨٧٠ بيورت پرلپه

قريه قراويك

خانه ١٥ بيوه ٣ مجرد ٣

حاصل ٢٥٧٨

٢٢ ـ تيمار اسحاق خدمتكار عيسى بك

يكيچريلردن حاجى فيروزه ويرلدى كى مذكور قلعه‌يه خدمت ادر في خامس
عشرين شوال ٨٦٧ بيورت ازوچان

35r

قريه اسقويك+	قريه زواده
خانه ١٦	خانه ٦ بيوه ١
حاصل ٩٠٥	حاصل ٣٩٦

جمعا قريه ٢ خانه ٢٢ بيوه ١

حاصل ١٣٠١

قريه قوردچو دول

خانه ٧ حاصل ٥٦٣

جمعا قرى ٣ خانه ٣٤ مجرد ٤

حاصل ٢٨٩٧

33r

١٨ ـ تيمار سليمان غلام مير

چاشنكيرلردن سنان طايسى بيقلو شاهنه ويرلدى كى مذكور قلعه‌يه خدمت ادر فى خامس عشرين شول ٨٦٧ بيورت ازوچا،

قريه بوستانيه	قريه قمانچه
خانه ١٢ مجرد ٤	خانه ٢٣
حاصل ٧٢٢	حاصل ١٣٢٩

جمعا قريه ٢ خانه ٣٥ مجرد ٤

حاصل ٢٠٥١

33v

١٩ ـ تيمار موسى خدمتكار عيسى بك

استانقالو يكيچرى يوسفه ويرلدى مذكور قلعه‌يه خدمت ادر فى‌الثامن عشرين شوال ٨٦٧ بيورت قچانيك

مذكور يوسف استانقالى ادم اولدردكيچون بو تيمار الوب قپوجى قرق موسى‌يه ويرلدى غلام مير ايزوجن حصار ارى اولوب خدمت اده تحريرا فى اواخر ذى‌الحجه سنه ٨٧٠ بيورت پريليپه

قريه راكوه	قريه پرتيش
خانه ١٤ مجرد ٤	خانه ٦
حاصل ١٢٨٧	حاصل ٤٤٧

جمعا قريه ٢ خانه ٢٠ مجرد ٤

حاصل ١٧٣٤

31v قریه دیبار+ | قریه برستوه[1]

خانه ۱ | خانه ۹ بیوه ۱ مجرد ۲

حاصل ۱۰۸ | حاصل ۸۸۷

قریه اوزریچه

خانه ۱۵ مجرد ۲ حاصل ۹۰٤

. جمعا قری ۳ خانه ۲۵ بیوه ۱ مجرد ٤

حاصل ۱۸۹۹

32r ۱٦ ـ تیمار توبجی اتمجا خدمتکار عیسی بك

*قپوجی قراجه اوغلی یوسفه ویرلدی کی مذکور قلعه‌یه خدمت ادر فی خامس عشرین من شوال ۸٦۷ بیورت ازوچان

مرده فوت اولدوغی ایچون قرق موسیه ویرلدی فی اوائل شوال سنه ۸٦۸ بیورت کوستن[2]

مذکور موسی‌یه غیر تیمار اولدغی سبیدن بو تیمار یوسفه ویرلدی متصرف اولب مذکور قلعه‌یه خدمت اده تحریرا فی اواسط ذی‌الحجه سنه ۸۷۰ بیورت مناستر

قریه نقولنه

خانه ۱۱ بیوه ۱ مجرد ۳

حاصل ۱۱۳٦

۱۷ ـ تیمار تکلو علی خدمتکار عیسی بك

طوپچی علیه ویرلدی متصرف اولب مذکور قلعه‌ده طوپچیلق خدمتن ادر فی الثالث ذی‌القعده سنه ۸٦۷ بیورت اسکوب

32v قریه خرواچقه | عن قریه وربه حصه

خانه ۱۷ مجرد ٤ | خانه ۱۰

حاصل ۱۰۵۹ | حاصل ۷۷۵

[1] M: برسنوه | [2] — * Precrtano.

30r ١٣ ـ تيمار يحيى ولد يوسف خدمتكار عيسى بك

شمدكى حالده اسماعيل اوغلى قابله ويرلدى مذكور قلعه‌يه خدمت ادر
فى الثامن عشرين شوال ٨٦٧ بسورت ازوچان

قريه قوشوته	قريه بربوشته
خانه ١٠ بيوه ١ مجرد ٣	خانه ٣
حاصل ٧٠٥	حاصل ٣٤٨

30v قريه بابچه
خانه ٥ حاصل ٣٨٦

جمعا قرى ٣ خانه ١٨ بيوه ١ مجرد ٣
حاصل ١٤٣٩

١٤ ـ تيمار طرسون خدمتكار عيسى بك

شمدكيحالده امام قاسمه ويرلدى مذكور قلعه‌يه امام اولب خدمت ادر
فى خامس عشرين شوال ٨٦٧ بسورت ازوچان

31r

قريه چبره[1]	قريه دول
خانه ٢٢ مجرد ٣	خانه ٣
حاصل ١٦٢٤	حاصل ٢١٧

جمعا قريه ٢ خانه ٢٥ مجرد ٣
حاصل ١٨٤١

١٥ ـ تيمار على غلام اسحاق بك

تكه‌لو عليه ويرلدى مذكور قلعه‌يه خدمت ادر فى خامس عشرين من شوال
٨٦٧ بيورت ازوچان

[1] M: چهره

مستحفظان قلعهٔ ازوچان.

28v جمعا قریه ۲ خانه ۲٦ بیوه ۱ مجرد ۱

حاصل ۲۳٦۲

۱۱ ـ تیمار حمزه خدمتکار عیسی بك

یوسف غلام میره ویرلدی مذکور قلعه‌یه خدمت ادر فی الثامن عشرین شوال.
۸٦۷ بیورت قچنیك
کرو مذکور حمزه‌یه مقرّر اولدی فی الرابع ربیع الاخر سنه ۸٦۸ ، ر.
موندنیچه

29r

قریه قروشوه	قریه بلچین
خانه ۱۷ بیوه ۱	خانه ۸
حاصل ۱۰۱۵	حاصل ٤۱۵

جمعا قریه ۲ خانه ۲۵ بیوه ۱

حاصل ۱٤۳۰

۱۲ ـ تیمار مصطفی ولد اشچی خدمتکار عیسی بك

قلقانجی حاجی محمّده ویرلدی فی سلخ شوال ۸٦۷ بیورت اسکوب.

قریه قامانیچه

خانه ۱۵ بیوه ۱ مجرد ۲

حاصل ۹۸٤

29v

قریه پراشوه	قریه دولشك
خالی	خانه ۱۸ مجرد ۱ حاصل ۱۳٤۵

جمعا قری ۳ خانه ۳۳ بیوه ۱ مجرد ۳

حاصل ۲۳۲۹

۹ ـ تیمار محمود برادر بخشایش

بك قوللرندن یکیچری احمده ویرلدی فی الثامن عشرین شوال ۸٦۷
بیورت قچنیك

27v

قریه لیوچه	قریه ورشق
خانه ۱۰ بیوه ۱	خانه ۱۸ مجرد ۲
حاصل ۷۰۹	حاصل ۱۳٦۱

قریه پولانی
خانه ۸ مجرد ۱
حاصل ۵۳۳

جمعا قری ۳ خانه ۳٦ بیوه ۱ مجرد ۳
حاصل ۲٦۰۳

28r

۱۰ ـ تیمار قراجه خدمتکار عیسی بك

قریه دولیانی
خانه ۱٦ مجرد ۱
حاصل ۱٤۰۸

بوکوی مذکور قراجه اوغلی بکلوجه ویرلدی مذکور قلعه‌یه خدمت ادر
فی الثامن عشرین شوال ۸٦۷ بیورت قچنیك

قریه بولغاری
خانه ۱۰ بیوه ۱ خاصه بستان ۱ عن اسیاب حصه خمس
حاصل ۹۵٤

بوکوی یعقوبجی اوغلی موسیه ویرلدی مذکور قلعه‌یه خدمت ادر
فی خامس عشرین شوال ۸٦۷ بیورت ازوچان
مرده اوغللری یوسفه و اسحاقه و محمده و شاهیه و قاسمه و محمد دیکره
ویرلدی نوبتجه خدمت ایدرلر فی اول شوال سنه ۸۷۱ بیورت چلتوقچه

٦ ـ تیمار علی غلام عیسی بك

آشجی احمد اوغلی محمده ویرلدی مذکور قلعه‌یه خدمت اده فی خامس عشرین
شوال ٨٦٧ یورت ازوچان

قریه وینارچه

خانه ١٥ مجرد ٧ خاصه باغ ١

حاصل ٢٢٣٠

26r ٧ ـ تیمار یوسف صاروجا پاشا باباسیدر

خاص کویدن سوراب کلن غریبه [1] و قرنداشی صالحه مشترك ویرلدی کی
مذکور قلعه‌یه خدمت ادرلر فی الثامن عشرین شوال ٨٦٧ یورت قچانیك
[1] مرده مذکور غریب حصه‌سی مذکور صالحك قرنداشی اوغلی محمده ویرلدی
مذکور غریبك اوغلانجوغنی کورب کوزه حرر فی اواسط ربیع الاول سنه
٨٧٠ در چره (؟)

قریه باناپول+

خانه ٢٢ مجرد ٣ خاصه باغ ١ زمین خاصه چفتلك ١

حاصل ٢٧١٥

26v ٨ ـ تیمار حاجی فیروز غلام پاشا یکیت

یکیچری فلبه‌لو علیه ویرلدی مذکور قلعه‌یه خدمت ادر فی الثامن عشرین
شوال ٨٦٧ بیورت قچانیك

قریه استرانه

خانه ١٠

حاصل ٦٠٥

قریه اسلاتنه

خانه ٢٠ بیوه ٢ مجرد ٢

حاصل ١٤١٩

27r جمعا قریه ٢ خانه ٣٠ بیوه ٢ مجرد ٢

حاصل ٢٠٢٤

قريه ويدومير+

خانهء مسلمان ٢ خانهء كبران ١٨ مجرد ٥ خاصه باغ ١

حاصل ١٧٣٥

24v ٤ ـ تيمار اسماعيل غلام اسحاق بك

بك قوللرندن انباردار طوغانه ويرلدى قلعهء ازوچانه خدمت ادر فى خامس مشرين[1] شوال ٨٦٧ يورت ازوچان

قريه زاسليه

خانه ٤ خاصه اشجار ٣

حاصل ٤٢٣

قريه يابلانچه

خانه ١٤ مجرد ٤

حاصل ١١٥٧

جمعا قريه ٢ خانه ١٨ مجرد ٤

حاصل ١٥٨٠

25r ٥ ـ تيمار قرد غلام عيسى بك

پلفراد اوكسوزى وليه و مذكور پلفراد قرنداشى يوسفه مشترك ويرلدى مذكور قلعهيه خدمت ادهلر اما ولى براتنجه هر ييل يوسف خدمت اده ٨٦٧ فى الثامن مشرين شوال يورت دربند قچانيك

قريه رويشته[2]

خانه ١٦ بيوه ٢ مجرد ٢

حاصل ١٠٣٧

قريه برستوه+

خانه ٨ بيوه ١

حاصل ٥٩١

25v جمعا قريه ٢ خانه ٢٤ بيوه ٣ مجرد ٢

حاصل ١٦٢٨

[1] Treba: فى الخامس والعشرين. Ova i slične gramatičke pogreške u pisanju arapskih rednih brojeva su u ovome popisu mnogobrojne i karakteristične pa ih zato nisam ispravljao.

[2] M: روشته

23v

مستحفظان قلعهٔ ازوجن

۲ ـ تیمار یوسف سوباشی ازوجن غلام عیسی بك

صولاق بلبانه وبرلدی مذکور قلعه‌یه دزدار اولا فی رابع شوال سنه ۸۶۷
بیورت نوه‌سیفی

مرده توفکجی یوسفه ویرلدی فی اخر ذی‌الحجه سنه ۸۷۱ در بوندالاکی

قریه دیمتروفچه

خانهٔ مسلمان ۲ خانهٔ کبران ۱۳

بیوه ۲ زمین خاصه چفتلك ۲

حاصل ۱۹۸۳

قریه رودآر

خانه ۳۶ بیوه ۱ مجرد ٤

حاصل ۳۰۹۲

24r جمعا قریه ۲ خانهٔ مسلمان ۲ خانهٔ کبران ٤۹ بیوه ۳ مجرد ٤

حاصل ۵۰۷۵

۳ ـ تیما طورخان ولد ابرهیم غلام اسحاق بك

غریب محمد اوغلی خضره ویرلدی مذکور قلعه‌یه خدمت ادر فی التاسع
ذی‌القعده سنه ۸۶۷ بیورت قره‌صو تابع ایلیجه

ولايت ولق

خاصهاء عيسى بك مذكور

ليم نكشكلرده پروستنيه+ ادلو معدن ظاهر اولان

كويلرندن بدل ورلمش در

بو تيمار شمدى سلاحدار اسماعيله ورلدى في اواخر ذى‌الحجه سنه ٨٦٢
در اسكوب

قريه ليپلانى تابع پرشتنه+

خانه ١٢٢ بيوه ٣ مجرد ١٥ خاصه آسياب ١

حاصل ١٧١٠٧

قريه اِغلُوغوآج

خانه ٢٤ بيوه ١

حاصل ٢٧٦٢

22r

قريه روبواج

خانه ٧٦ بيوه ٣ مجرد ٥ خاصه اسياب ١

حاصل ٨٤٩٨

جمعا قرى ٣ خانه ٢٢٢ بيوه ٧ مجرد ٢٠

حاصل ٢٨٣٦٧

خاصهاء عیسی بك ولد اسحاق بك

قریه وردلی قوچقه
خالی
شاهنجی احمد الندەدر

قریه استاغوه
خالی
سلاحدار یعقوب الندەدر

21v

قریه لبوفچه
خالی
اسماعیل اله یوسف الندەدر

قریه بوقولك
خانه ١٢ حاصل ٦٠٠
شاهنجی احمد الندەدر

جمعا قری آبادان ٩ قری خالی ٤ خانه ٢٧٤ (بیوه ٧)
حاصل ٢٥٦٦٤

حصه سلاحدار شاهنجی احمد ٥٥٦٢
کندو برومه جبلو ١ غلام ١ تنکتار ١

حصه سلاحدار رکابدار یعقوب ٥٢٦٤
برومه ١ جبلو ١ غلام ١ تنکتار ١

حصه سلاحدار یکیچری خضر ٥٥١٤
کندو برومه جبلو ١ غلام ١ تنکتار ١

حصه اسماعیل سایس و یوسف حمامی اکیسی اشر ٩٣٢٦

حصه اسماعیل ٤٦٦٣
برومه ١ جبلو ١ غلام ١

حصه یوسف ٤٦٦٣
برومه ١ جبلو ١ غلام ١

سکون (؟) اوغلی اسکندره وردی فی اواسط ذی القعده سنه ۸۷۰ در قلمهٔ نکده

قریه چارچینه

خانه ٦ حاصل ٦٢٠

سلاحدار یعقوب النده در

قریه دونیوه+

خانه ٥٤ بیوه ۱

حاصل ٥١١٤

بوکوی سلاحدار خضره الق یانندہ(غی) ورقده یازیلان لانشته و پوقرنچه ادلو کی پاره کوی ویرلدی متصرف اولب اشر فی التاسع ذی القعده ۸٦۷ بیورث صاقوولر

قریه تورستنچه[1]

خانه ۱۳ حاصل ۱۹۲۲

اسماعیل ایله یوسف الندەدر

20v قریه قواجوجه

خانه ۳٦ بیوه ۱ حاصل ۳٦٧٤

سلاحدار یعقوب الندەدر

قریه قورنه سپوتنچه+

خانه ۸۱ بیوه ۳

حاصل ٧٤٠٤

بوکوی اوسق یانندہ ترستنچه (و) الق یانندہغی یازلان لیوفچه ادلو اکی پاره کوی سایس اسماعیله و یوسف حمّامیه مشترك ویرلدی اکیسی بیله اشر فی التاسع ذی القعده سنه ۸٦۷ بیورت صاقوولر

یوسف حصه سی بر وجه مبادله اوزن اوغلی محمّده ویرلدی فی اواخر ذی القعده سنه ۸۷۱ در تابع چارتولوز

قریه لانشته

خانه ٦ حاصل ٤٠٠

سلاحدار حضر الندەدر

21r قریه پوقونچه[2]

خالی

سلاحدار حضر الندەدر

[1] M: ترستنچه | [2] M: بوقرنچه

خاصهاء عیسی بك ولد اسحاق بك

قریه یکچه+

قدیمدن تصرف اده کلدوکلری چفتلك لری در

قریه بروتچه+

خانه ۱۸ بیوه ۲ مجرد ۲

حاصل ۱۰۴۳

19v جمعا قری ٥ خانهء مسلمانان ۲۸ خانهء کبران ۸۲ بیوه ۲ مجرد ۱۰

حاصل ۸۳۹٦

ناحیت قچانیکلر

خاصهاء مذکور عیسی بك

دربند کویلری در

قریه قچانیك

خانه ٥۷ بیوه ۲

حاصل ٤۹٦۲

بو کوی اشنی اکنجی ورقده یازلان بوقوایك و ورلي قورچقه ادلو اکی پاره کوی (۱)یله سلاحدار شاهنجی احمده ویرلدی متصرف اوات اشر فی التاسع ذی القعده سنه ۸٦۷ بیورت صماقوولر

20r قریه بلغرادیچه

خانه ۹ حاصل ۹٦۸

* بو کوي التي یانندهغی چارچینه ادلو و بو ورقده یازلان قواچوچه ادلو کوی ایله و استاغوه ادلو کوی ایله سلاحدارلردن رکابدار یعقوبه ویرلدی متصرف اولب اشر فی التاسع ذیالقعده ۸٦۷ بیورت دماقوولر[1]

[1] M: 1 — * Precrtano.

خاصـــــــــــــــــــــــه

باغ ۲ اسیاب ۱ اشجار توت وغیره ۱۸

حاصل ۹۹۲۵

قریه دوبروغوشه

خانه ۴۸ بیوه ۲ مجرد ۹

خاصـــــــــــــــــــــــه

باغ ۳ اشجار میوه ۳۰ اسیاب ویران ۱

حاصل ٦۵۵۵

قریه ماوروه دیه دربند
خانه ۱۲ حاصل ٦۲۴

18v قریه شبقویچه
خانه ۴ حاصل ۲۰۰

جمعا قری ۴ خانه ۱۳۴ بیوه ۷ مجرد ۱۴

حاصل ۲۵۳۰۴

ولایت اسکوب

خاصهاء عیسی بك ولد اسحـاق بك

قریه طویجه اسحاق‌لو+ مسلمان‌لردر

خانه ۲۸ بیوه ۱

حاصل ۱۵۴٦

قریه دراچوه
خانه ۴۰ مجرد ۳
حاصل ۳۲۹۷

19r قریه لبوشته
خانه ۲۴ مجرد ۵
حاصل ۲۰۱۰

قریه استودنقویك
خالی

قریه استانویویك
خالی

قربه یلوجی
خالی

قریه التومانیك+
خالی

قریه قواچیك
خالی

قریه قوندریك+
خالی

قریه ماجاربك 17v
خالی

قریه سنهوه
خالی

قریه مورژیك+
خالی

قریة بیله قوره
خالی

قریه دولنه بوسنیچه
خالی

قریه قورنه بوسنیچه
خالی

جمعا قری ٤٠ خانه رعایه ٨٨ خانه وینوق ٤٦ خانه بازدار ٢
بر وجه مقاطعه یکساله عن بهاء فلوری
حاصل ١٥٠٠٠

ولایت قلقان دلان 18r

خاصهاء عیسی بك مذکور

نیابت عن ولایت مذکوره مبلغ ٨٠٠٠

قریه پوروی+

خانه ٧٠ بیوه ٥ مجرد ٥

15v

قريه دوبرينه+

خانه رعايا ٥ خانه وينوق ٢

| قريه تچيك[1]

خانه رعايا ١٠ خانه وينوق ١

قريه بوديمير

خانه رعايا ١٠ خانه وينوق ٤ خانه بازدار ٢

قريه قرتيچه

خانه رعيت ١ خانه وينوق ٣

قريه لاسيچه

خانه رعايا ٧

قريه اشتاونه[2]

خانة رعايا ٢ خانه وينوق ١

16r

قريه وولاچيك+

خانه رعايا ٣ خانه وينوق ٢

قريه روغاچيك

خانه وينوق ١

قريه اوسيك

خانه رعايا ٩ خانه وينوق ٤

قريه چرنوتنه[3]

خانه رعايا ٢ خانه وينوق ٦

16v

قريه اولاقوه

خانه وينوق ١

قريه مرقويك

خانه وينوق ١

قريه لاشقوه+

خالى

قريه بيوتچه+

خالى

قريه اسوينه+

خالى

قريه استانويك+

خالى

17r

قريه قاردوليك+

خالى

| قريه كليك

خالى

[1] M: بحك ; 1468: لتچيك | [2] M: اساونه | [2] M: حربوتنه

2

خاصهاء عیسی بك وند اسحاق بك

قریه قوتوروچه بازارجوق در
خانه ۲۱ حاصل ۱۰۰۰

قریه بولاغای+ بازارجوق در
خانه ۳۱ حاصل ۱۰۰۰

قریه هودی دده
خانه ۳٦

بو مذکور کوی حصار قاتنده در دولکرلردر قلعهٔ مذکوره خدمت ایدرلو
قانون و قاعده ورمزلو

14r ناحیت تیلاوه تابع ولایت پاولو

اسحاق بك زماننده برو پاولو اغلی یلده اوچیوز فلوریه مقاطعیه الی کلمش

قریه تیلاوه
خانه رعایا ۷ خانه وینوق ۳

قریه باچی
خانه رعایا ٥ خانه وینوق ۲

14v قریه بزره
خانه وینوق ۳

| قریه بوزنه
خانه رعایا ٤ خانه وینوق ۱

قریه کولی دول
خانه رعایا ۷ خانه وینوق ٤

قریه توپلیك
خانه رعایا ٤

15r قریه ملادنچه
خانه رعایا ٦ خانه وینوق ٥

| قریه دولانه
خانه رعایا ٤

قریه لوقاویچه
خانه رعایا ۲

قریه کنیلو بوده
خانه وینوق ۲

12r قريه قروشوه تابع ليم

خانه ٥ حاصل ٥٢٥

نيابت عن ولايت مذكوره مبلغ ١٠٠٠

قريه اسونشتنچه

ويران در

جمعا قرى ٤ ويران ١ خانه ٣٥ بيوه ٢ مجرد ١

حاصل ٤٢٧٧

12v

ولايت هودى دده

خاصهاء مذكور عيسى بك

عن خانهاء ولايت مذكوره بهاء فلورى مبلغ ٤٥٠٠

13r قريه نوربيك[1] بازاردر	قريه دوالچه
خانه ٥٩	خانه ٣٦ بيوه ٥
حاصل ٥٠٠٠	حاصل ٢٤٤١
مزرعه راقويچه+	مزرعه دومونيك دول
خالى	خالى
مزرعه قلوشكى	مزرعه استوبله
خالى	خالى
مزرعه إچوتونه	مزرعه بزنيك[2]
خالى	خالى

13v مزرعه پينثره خالى

[1] M: تورنك | [2] M: برك

10v عن قریه قالینچه حصه | عن قریه برزویچه[1] حصه
خانه ۱ | خانه ۲

عن قریه قولنه[2] حصه | عن قریه بلپوتوق[3] حصه
خانه ۲ | خانه ۳

عن قریه اسلوه پتوق[4] حصه | عن قریه ازبیچه[5] حصه
خانه ۳ | خانه ۲

11r قریه پورکه+ | قریه اوقوسی
خانه ۷ | خانه ۳

جمعا قری ۲۲ حصه ۲۰ قری خالی ٤ خانه ۱۷٦ بیوه ۹
حاصل ٤٥٠

11v ## ولایت نکشکلر

افلاقلردر

قریه اورلنه | قریه اوتمجوه
خانه ۱۵ | خانه ۱۱ بیوه ۱

قریه اشتاریچه
خانه ٤ بیوه ۱ مجود ۱

محصولات قریهٔ ثلاثه مبلغ ۲۷٥۲

[1] M: برزومه | [2] M: قوله | [3] M: بلوتوق | [4] M: اسلوه تتوق | [5] M: ازنحه

قریه بوازویچه
خالی

قریه بلانه لوقه[1]
خانه ٦

قریه یلشوبك
خانه ١

9r قریه لوهوکه
خانه ٧

قریه اوتیس[2]
خانه ١

عن قریه درامیك حصه
خانه ٦

عن قریه دولنه پاوله حصه
خانه ٢

عن قریه سیودنه پاوله حصه
خانه ٢ بیوه ١

عن قریه قورنه پاوله حصه
خانه ١

9v عن قریه قورنه تنقوه حصه
خانه ٣

عن قریه پارسیه[3] حصه
خانه ٢

عن قریه اوپنیه[4] حصه
خانه ٤

عن قریه قالودری حصه
خانه ٢

قریه بوریك+ حصه
خانه ٢

عن قریه ماله ازنوشه+ حصه
خانه ٣

10r عن قریه کوله ازنوشه+ حصه
خانه ٣

عن قریه قورنه روغانچ حصه
خانه ٤

عن قریه لولوج[5] حصه
خانه ٦

[1] M: ملانه لوقه | [2] M: اوىس | [3] M: مارسنه | [4] M: اونىه
[5] M: لولوج = لولاج

خاصهاء عیسی بك ولد اسحاق بك

قریه ورخسنچه
خانه ٥ بیوه ١

قریه قاشله
خانه ٢

7v قریه لوقاوسقو
خانه ١٠

| قریه موشقوینه+
خالی

قریه قورنه ریتوجا
خانه ١

قریه دولنه ریتوجا
خالی

قریه سیردنه ریتوجا
خانه ١

قریه ورابجه
خانه ٢

8r قریه لوزنیك
خانه ٣

| قریه واونه
خانه ٦

قریه دولنه وابا
درت خانه حاصل ویرر
تخمینا ٣٠٠

قریه شارونیه
خانه ٤

قریه دوبراینه
خانه ٢

8v قریه بانیه+
خالی

| قریه دولنه ترمله
خانه ١

قریه قورنه ترمله
خانه ٢

قریه یلخوه[1]
خانه ٧

[1] M: یلخوه

جماعت افلاقان سنچه

چرکه ٤٠٠ فی ٢٥* — عن عشر مستغلات

يكون ١٠٠٠٠ — مقاطعه يكساله ٩٠٠٠

نيابت عن جماعت مذكوره مبلغ ٥٠٠٠

چرکه ١٤ فی ٥٠* — چل ٢٥ فی ١٠*

يكون ٧٠٠ — يكون ٢٥٠

حاصل ٢٤٩٥٠

6v نيابت عن ولايت يلچ و سنچه و رآس مبلغ ٤٠٠٠

ناحيت سنچه

بوكويلر وينوقلردن خراجه يازلمش لردر عيسى بك اوزرنه خاص دنلمش‌در اما اكثرى حاصل و اسپنجه ويرمزلر ويرنلرى مخللرتنده قيد اولنمش‌در اشمك بابنده ينه مذكور وينوقلره ياردیم ايدرار

نمام

عن قريه قوروشوه تابع يلچ

خانه ١٧ بيوه ١

اكى خانه حاصل ويرورد

تخمينا ١٥٠

7r قريه دوبتچه — قريه دولنه ملادين‌اوه

خانه ٢٤ بيوه ٥ — خانه ٥ بيوه ١

قريه ژاژوه

خانه ١٤ بيوه ٢

طاشجيلردر عيسى بكه[1] اكى چفت دكرمن طاشى ويردلر باقى حصاروك

خدمتين ايدرلر

حاصل عن سنك ٣٠٠

قريه راخوه 5r

خانه ١٢

طاشجيلردر عيسى بكه[1] اكى چفت دكرمن طاشى ويردلر

حاصل عن سنك ٣٠٠

قريه آهنكران

خانه ٥ مجرد ٣

اولدن حصار قللوغن ايدرلر قانون وقاعده ورمزلر

قريه باي بتوق 5v

خانه ١٤ بيوه ١

حاصل ٢٥٧٨

قريه مور تابع يلچ

خانه ١١

حاصل ١٩٥٠

قريه يوشانيچه تابع يلچ

خانه ٦ حاصل ٦٠٤

مزرعه اوراش

خالى

قريه توشمله 6r

خانه ٤

قلقانجيلردر مقاطعه يكساله قلقان ١٢

1 M.: فيسى بك

3v قریه شارا

خانه ٤٠ مجرد ٦

حاصل ٢٧٢٠

قریه قورنه قرنینه

خانه ٣٩ بیوه ٢ مجرد ١٢

حاصل ٥٠٨٨

قریه اشتاونه

خانه ١٧ بیوه ٢ مجرد ٤

حاصل ١٨١٠

قربه کنه جوچه[1]

خانه ١٧ بیوه ٣ مجرد ٣

حاصل ٢٠٢٤

4r قریه برنیچه

خانه ١٩ بیوه ١ مجرد ٥

حاصل ٢١٥٣

قربه شومیل[2]

خانه ١٦ بیوه ٢

دولکرلر واوقچیلر وچکره‌زنلردر حصار مصالحیچون مسلم‌لردر

قریه ددینو

خانه ١٠

مسلم‌لردر یلده ازوجن حصارنه اوتوز یدی خاص یای وردرلر

4v قریه بلاتنه[3]

خانه ٢١ بیوه ٣

طاشجیلردر عیسی بکه[4] اوج چفت دکرمن طاشی وردرلر باقی خدمتلرین حصاره ایدرلر و پادشاه قللوغی اولیجق داخی وردرلر

حاصل عن سنك ٤٥٠

[1] M: کنه‌حوحه = کنژوچه | [2] M: شومل | [3] M: بلاتنه | [4] M: عیسی بك

[ولایت ازوجن و یلیچ و سنچه و راس

خاصهاء مذکور عیسی بك]

نفس ازوجن

خانهء مسلمان ۲ خانهء کبران ۸٤ بیوه ۱۰ مجرد ۱۲

خاصه باغ ۱ آسیاب وقف عیسی بك ٥

حاصل مع نیابت ۱٥٥۰۲

2r قریه زرناوجه

خانه ٤۹ مجرد ۷ بیوه ٦

حاصل ٥٦۳٦

قریه برنیچـه

خانه ٤٤ بیوه ٥ مجرد ٤

حاصل ٥۰٥۹

2v قریه قوریله

خانه ۳٤ بیوه ۳ مجرد ٥ خاصه باغ ۱

حاصل ۳۳٦۸

| قریه لیسیچه

خانه ۲۲ مجرد ٦ خاصه باغ ۱

حاصل ۳۲۹۲

قریه سلچانیچه

خانه ٤۳ مجرد ۱۳

حاصل ٥۱۷۷

قریه درژنیچه

خانه ۲۷ بیوه ٥ مجرد ۱

حاصل ۱۹۳۹

3r قریه چرنومیر+[1]

خانه ۱۰ مجرد ۳

دولکرلردر حصار خدمتین ایدرلر

قریه یانچه

خانه ۳۰ عن آسیاب حصه نصف

حاصل ۱۷۳٥

[1] Custos paginae: چرنومر

۱۷ صورت دفتر مجمل ولایت یلیچ و ازوجن و هوذی دده و سنچه و راس و اسکوب و قلقان دلان مع توابعها

بفرمان سلطان الاسلام و المسلمین سلطان ابن سلطان سلطان محمد خان بن سلطان مراد خان خلد الله تعالی فی دوام الخلافة ملکه و سلطانه و افاض علی العالمین عاطفته و برهانه بقلم اضعف المحرّرین علی ابن حاجی یعقوب الفقیر محرر کشت فی اواخر جمادی الاولی سنه تسع و خمسین و ثمانمائه هجریه هلالیه

تمام

۱ ـ خاصهاء عیسی بك ولد اسحاق بك

در ولایت ازوجن و یلچ و سنچه و رآس و نکشکلر و سرآی اوه‌سی
و ولایت اسکوب و قالقان دلان و ولایت ولق

* جمله محصولات عیسی بك ولد اسحاق بك غیر از اسکوب
یکون ۷۶۳۰۰۰ [1]

کندو برومه جبلو ۱۵۲ . کچیم ۱۵ سوقاقاو ایپ و بزلو چادر ۱
چادر خزینه ۱ چادر کلار ۱ چادر سراج خانه ۱ چادر مطبخ ۱ کونلك ۲

[1] — * Na margini donjeg desnog ugla rukopisom pisara osnovnog teksta. Riječi غیر از اسکوب napisane su iznad toga teksta istim rukopisom.

مستحفظان قلعهٔ هودی ده ٤٥
ولایت قاقان دلان ٤٢
ولایت قلقان دلان ٥٩
مستحفظان قلعهٔ صوبری ١٠٢
ولایت اسکوب ١٠٨
اشکو نجیان ولایت اسکوب ١١٢

فهرست

١ ـ کیشی آدلری ١٢٩
٢ ـ یر آدلری ١٤٣

فهرست

مقدمه ۷

خصهاء عیسی بك ولد اسحاق بك ۷

ولایت ازوجن و یلیچ و سنچه و راس ۸

جماعت افلاقان سنچه ۱۱

ناحیت سنچه ۱۱

ولایت نکشکلر ۱٤

ولایت هودی دده ۱۵

ناحیت تیلاوه ۱٦

ولایت قلقان دلان ۱۸

ولایت اسکوب ۱۹

ناحیت قچانیکلر ۲۰

ولایت ولق ۲۳

مستحفظان قلعهٔ ازوجن ۲٤

اشکونجیان ازوجن ۳٤

[اشکونجیان] ناحیت یلچ ۳۹

مستحفظان قلعهٔ یلچ ٥۷

اشکونجیان ولایت نکشکلر ٤۳

شرقيات انستيتوسى - سرايەوو

هجرى ٨٥٩ تاريخلى

صورت د فتر مجمل ولايت يلچ وازوچان وهودى دده وسنچه وراس واسكوب وقلقان دلان مع توابعها

حاضرلايان
حازم شعبانوويك

سرايەوو ١٩٦٤